Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének
31/2026. (VI.26.) számú határozatának melléklete

Bács-Kiskun Vármegyei Szolgáltatási Út Térkép

TOP Plusz-3.1.3-23-BK2-2024-00001

Bács-Kiskun, jó itt lenni!

Készítette:
Ex Ante Tanácsadó Iroda Kft.

v1.3

2026. április

Tartalom

Tartalom 1
I. Vezetői összefoglaló 3
1. A dokumentum elkészítésének előzményei és módszertana 3
2. A vármegyei helyzetkép összegzése 4
3. Egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások 5
4. Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások 7
5. Oktatás és oktatási intézmények 10
6. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra 11
7. Közösségi programok 13
II. Helyzetkép 15
1. Általános vármegyei helyzetkép 15
1.1. Humán erőforrás 16
1.2. Gazdasági helyzet 32
1.3. Infrastruktúra 36
2. Járásokról / járások településeiről általánosságban 42
III. Elérhető szolgáltatások a vármegyében 47
1. Egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások 47
1.0 Haláloki adatok vizsgálata 47
1.1. Alapellátás 50
1.2. Szakellátás 97
1.3. Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások 105
1.4. Az egészségügyi alap- és szakellátások vármegyei szintű összegzése 111
2. Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások 115
2.1. Szociális alapszolgáltatások 116
2.2. Szakosított ellátások 163
2.3. A szociális alap– és szakosított ellátások vármegyei szintű összegzése 203
2.4. Gyermekjóléti alapellátások 209
2.5. Gyermekvédelmi szakellátások 265
2.6. A gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások vármegyei szintű összegzése 283
3. Oktatás és oktatási intézmények 285
3.1. Köznevelési alapfeladatok 286
3.2. Egyéb oktatási–képzési feladatok 385

3.3. Az oktatási–képzési szolgáltatások vármegyei szintű összegzése 393
4. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra 395
4.1. Lakásállomány, lakáskörülmények 395
4.2. Közszolgáltatások 424
4.3. Infrastruktúra 444
4.4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok 463
4.5. A lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra vármegyei szintű összegzése 476
5. Közösségi programok 508
5.1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások 508
5.2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások 525
5.3. Ifjúságot célzó tevékenységek 537
5.4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok 552
5.5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések 566
5.6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok 578
5.7. Digitális kompetenciafejlesztés 592
5.8. A közösségi programok vármegyei szintű összegzése 606
IV. Illeszkedés az országos és vármegyei stratégiai dokumentumokhoz 619
V. Partnerségi lépések, egyeztetések 625

I. Vezetői összefoglaló

1. A dokumentum elkészítésének előzményei és módszertana

Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata a **TOP Plusz-3.1.3-23-BK2-2024-00001 azonosítószámú, *„Bács-Kiskun, jó itt lenni!*” című projekt** keretében a Szolgáltatási Út Térkép (a továbbiakban: SZÚT) felülvizsgálatára és a Vármegyei Esélyteremtő Paktum (a továbbiakban: VEP) elkészítésére közbeszerzési eljárást folytatott le, melynek nyertese az Ex Ante Tanácsadó Iroda Kft. lett. A *„(PTS-444) SZÚT felülvizsgálata és VEP elkészítése*” tárgyú közbeszerzési eljárás keretében megkötött vállalkozási szerződés feladatai 2025. augusztus 13. és 2026. október 13. között kerülnek megvalósításra.

A SZÚT és az arra épülő VEP elkészítésének kiindulópontja, hogy a vármegyében jelentkező szolgáltatási hiányok és hozzáférési egyenlőtlenségek egységes keretben, összehasonlítható módon kerüljenek feltárásra, majd ezekre építve együttműködési és beavatkozási javaslatok szülessenek. A SZÚT öt fő tématerület mentén (egészségügy; szociális és gyermekjólét; oktatás és képzés; lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra; közösségi programok) azonosítja a hiányokat és a kockázati pontokat. A szolgáltatási hiányok feltárása során szükséges különbséget tenni a szolgáltatások formális rendelkezésre állása és azok tényleges igénybevételének lehetősége között. A jelen elemzés ezért nem csupán az intézményi jelenlétet, hanem a hozzáférés gyakorlati feltételeit – különösen a térbeli elérhetőséget, a kapacitásokat és az igénybevételhez kapcsolódó költségeket – is vizsgálja. A VEP a SZÚT-ban feltárt hiányok megszüntetését célzó, térségi és helyi szereplők bevonására építő megoldási csomagként értelmezhető. A jelen dokumentum megállapításaira építve a VEP olyan javaslatok gyűjteménye lesz, amelyek az érintett intézmények, szolgáltatók, önkormányzatok, civil és szakmai szereplők együttműködésére, valamint a helyben rendelkezésre álló erőforrások aktivizálására támaszkodnak.

A dokumentumok létrehozását **meghatározott módszertan** és kötelező segédanyagcsomag[1] keretezi: a SZÚT és a VEP elkészítése a rendelkezésre bocsátott útmutatók és sablonok szerint, egységes elvárások mentén történik, kifejezetten azért, hogy a korábban készült SZÚT-ok felülvizsgálata, illetve az újonnan készülő dokumentumok összevethetősége biztosított legyen. Ennek megfelelően a kidolgozás nem „szabad szerkesztésű” folyamat, hanem olyan módszertani kötöttségekkel támogatott munka, amely egyszerre határozza meg a minimálisan felhasználandó adatköröket, az adatgyűjtés fő lépéseit és a dokumentumok elvárt szerkezetét. A SZÚT dokumentum szerkezete és fejezetszámozása a módszertani útmutató 2. számú mellékletében rögzített felépítést követi. Az alapdokumentumhoz képest beillesztett kiegészítő fejezetek számozása úgy került kialakításra, hogy az ne érintse a módszertani útmutatóban meghatározott fejezetek eredeti számozását, így a hivatkozások és az összehasonlíthatóság változatlanul biztosított.

A módszertan hibrid, több forrásra támaszkodó adat- és információgyűjtést ír le, amelynek célja a vármegye helyzetének minél teljesebb bemutatása és a különböző szereplői nézőpontok integrálása. A helyzetelemzés alapját a nyilvánosan elérhető statisztikai adatok és adminisztratív nyilvántartások feldolgozása, valamint az országos és helyi stratégiai dokumentumok áttekintése adja. Ez szükség szerint célzott, egyedi adatkérésekkel egészült ki az érintett adatgazdák és közszolgáltatók irányába, valamint primer adatfelvételek is megvalósultak. 2025. október és 2026. január között online lakossági kérdőíves elégedettségi

[1] A Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata és a HBMFÜ Hajdú-Bihar Vármegyei Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. által kidolgozott útmutató és a sablonok nyilvánosan elérhetők a következő linken: https://hbmo.hu/portal/2024/01/szolgaltatasi-ut-terkep-es-varmegyei-eselyteremto-paktum-felulvizsgalatahoz-elkeszitesehez-kapcsolodo-modszertani-utmutato/ Utolsó letöltés: 2026. február 27.

felmérés (N=3.716 fő) zajlott a központi módszertanban előírt kérdőív mentén, valamint kvalitatív adatgyűjtésekre is sor került: tématerületenként fókuszcsoportok és összesen 25 db félig strukturált interjú felvétele valósult meg a szolgáltatási tapasztalatok, helyi szükségletek és megoldási javaslatok feltárására. Az adatfelvételeket esetenként a szolgáltatók honlapjainak célzott áttekintése is kiegészítette. A folyamatba szervezetten beépült a Vármegyei Felzárkózási Fórum és a tematikus munkacsoportok működése is: ezek egyszerre szolgálnak információgyűjtési, visszacsatolási és társadalmasítási térként, és a kiemelt célcsoportok szempontjainak érvényesítését is támogatják.

A módszertanból következő **tartalmi fókusz**, hogy a helyzetértékelés és a szolgáltatási hiányok bemutatása a **teljes lakosságra** vonatkozóan készül, ugyanakkor az elemzés célcsoportjában kiemelt figyelem irányul a vármegyei felzárkózási stratégiában, valamint *az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló* 2003. évi CXXV. törvényben meghatározott, **társadalmi kirekesztődéssel érintett egyes csoportokra** – különösen a nőkre, a mélyszegénységben élőkre, a romákra, a fogyatékkal élőkre[2], a gyermekekre, az idősekre, illetve a vármegyei sajátosságként azonosított tanyán élőkre. A SZÚT tematikus fejezetei ennek megfelelően külön szempontként kezelik a hozzáférés, elérhetőség és szolgáltatási út „akadálypontjait” ezeknél a csoportoknál.

A dokumentum szerkezete a helyzetelemző alapozásra és az öt tématerület szerinti, járási szintű bontásban elkészített szolgáltatási értékelésekre épül, amelyek a szolgáltatási hiányok azonosítását követően megalapozzák a VEP-ben megfogalmazandó együttműködési és beavatkozási javaslatokat. A dokumentum elkészítésének folyamata és az alkalmazott módszerek biztosítják, hogy a végleges SZÚT és VEP nemcsak statisztikai tényekre, hanem a lakossági tapasztalatokra és a helyi szakmai tudásra is támaszkodjon, a központi módszertani kötöttségeknek megfelelő, egységes formában.

2. A vármegyei helyzetkép összegzése

Bács-Kiskun vármegye térszerkezeti és demográfiai adottságai egyszerre hordoznak fejlesztési potenciált és tartós hozzáférési kockázatokat a közszolgáltatások (különösen az egészségügyi, szociális és közösségi) szervezése szempontjából. A **vármegye népessége** hosszabb távon csökken, miközben az elöregedés üteme és mértéke az országos trendekhez igazodik, sőt több mutatóban kedvezőtlenebb képet mutat. 2025-ben a 65 év felettiek aránya 22%, a 0–14 éveseké 14,6%, az öregedési index 150,7%, vagyis 100 gyermekkorúra több mint 150 időskorú jut; az összes eltartottsági ráta 57,6, ami növekvő terhelést jelez a munkaképes korú népességen. A népmozgalmi folyamatok a tényleges népességcsökkenés fennmaradását vetítik előre: 2024-ben a természetes és tényleges fogyás mértéke közel azonos volt (−6,20 és −6,30 ezrelék), a nemzetközi vándorlási egyenleg enyhén pozitív, ugyanakkor a belföldi vándorlás összességében kedvezőtlen, így a népességmegtartó képesség javulása mellett is tartós csökkenő pálya rajzolódik ki.

A gazdasági és munkaerőpiaci helyzetkép kettős: a foglalkoztatás az országos trendekhez hasonlóan hosszabb távon érdemben javult, ugyanakkor a demográfiai szűkülés és a ciklikus sokkok (pandémia, bizonytalan makrokörnyezet) sérülékennyé teszik a rendszert. A 2011–2024 közötti időszakban az aktivitási arány 62,7%-ról 77,9%-ra, a foglalkoztatási ráta 56,4%-ról 74,3%-ra nőtt, miközben a munkanélküliségi ráta a 2011-es 10,1%-ról 2018–2019-re 3% alá csökkent, majd 2020 után 4–5% körül stabilizálódott. Ezzel párhuzamosan a 15–64 éves

[2] 2025. április 14-én a Magyar Közlöny 2025. évi 41. számában kihirdetett Alaptörvény-módosítás a célcsoport hivatalos megnevezéseként a „fogyatékossággal élő” kifejezést rögzíti. A SZÚT módszertani útmutatója ugyanakkor – elfogadásának időpontja miatt – még a korábbi terminológiát alkalmazza; ennek megfelelően a dokumentumban mindkét megnevezés előfordul, azonos tartalommal.

népesség száma folyamatosan csökkent (352,9 ezerről 304,5 ezer főre), ami azt jelzi, hogy a munkaerőpiaci egyensúlyjavulás egy része „demográfiai háttérrel” együtt értelmezendő. A gazdasági teljesítmény tekintetében Bács-Kiskun közepes fejlettségű, növekvő vármegye: 2023-ban a magyar GDP mintegy 3,8%-át adta, az egy főre jutó GDP 5,827 millió Ft, ami az országos átlag mindössze 74,4%-a. A vármegye vállalkozássűrűsége az utóbbi évtizedben emelkedett, 2023-ban 1.000 lakosra 212,6 regisztrált vállalkozás jutott.

Az **infrastruktúra és az elérhetőség** dimenziójában a vármegye egyszerre „központi és perifériku s” helyzetű: a fő tengelyekhez (pl. Budapest–Belgrád irány) kapcsolódó térségek kedvezőbb helyzetben vannak, miközben a nagy kiterjedés, a határ menti peremhelyzet és különösen a tanyás településszerkezet tartós hozzáférési hátrányokat termel újra. A közúti elérhetőségi mutatók összességében stabilok, de a szórások nagyok: Budapest medián elérési ideje ~114 perc, ugyanakkor a legkedvezőtlenebb településeknél közel három órát is elér; a járásszékhelyek medián elérése 21–22 perc, de a hátrányosabb helyzetű térségekben a tömegközlekedési és kapcsolódó mobilitási terhek ezt érdemben növelhetik. Az elérési idő növekedése a szolgáltatások tényleges igénybevételének egyik meghatározó korlátja, különösen az idő- és erőforrás-korlátokkal rendelkező csoportok esetében. A tanyás településtípus vármegyei jelentősége kiemelkedő: a lehatárolt tanyás települések közül 87 található Bács-Kiskunban, és a Duna-menti sáv kivételével a jelenség gyakorlatilag a teljes vármegyét érinti. Ez a szolgáltatások „helyben biztosíthatóságát” és a mobil/kihelyezett megoldások szükségességét stratégiai kérdéssé emeli.

A **járási és települési szerkezetből** az következik, hogy a szolgáltatásszervezés eleve heterogén térben történik a vármegyében: 2025-ben 119 település alkotja a vármegyét, 11 járásra tagolódva, ahol a népesség és intézményi koncentráció erős. Kecskemét a vármegye lakosságának közel 22%-át tömöríti (108.120 fő), a járások népessége pedig széles skálán mozog. A Kecskeméti járás 154 664 fős népességével a legnagyobb, míg a Jánoshalmai (15.286 fő), a Bácsalmási (17.451 fő) és a Kiskunmajsai (18.241 fő) járás a legkisebbek közé tartozik. Ebből is következően a szolgáltatások hozzáférése és kapacitásigénye vármegyei átlagokkal csak korlátozottan ragadható meg: a központi térségek (különösen Kecskemét vonzáskörzete) és a kistelepüléses/tanyás, illetve déli–peremi járások eltérő szükségletei differenciált tervezést indokolnak.

3. Egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások

Az egészségügyi ellátások hozzáférhetőségét a vármegyében elsősorban a **térbeli elhelyezkedés és a településszerkezet** határozza meg. Az ellátórendszer súlypontját azok a központi települések adják, ahol a fekvőbeteg-ellátáshoz integrált, több szakmát lefedő járóbeteg-szakrendelések működnek: Baja, Kalocsa, Kecskemét és Kiskunhalas. A szolgáltatások térbeli koncentrációja és a közlekedési nehézségek következtében a szolgáltatási út már az igénybevétel kezdeti szakaszában megszakadhat, ami különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében eredményez tényleges hozzáférési korlátokat.

A fent megnevezett településektől való közlekedési távolság és közlekedési idő meghatározó az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok szempontjából. A közlekedési infrastruktúra és elérhetőség nem csupán háttértényező, hanem a szolgáltatások tényleges hozzáférésének egyik meghatározó feltétele, amely különösen a perifériku s térségekben élők esetében jelent strukturális korlátot. A közlekedésileg elzártabb tanyás térségek, kistelepülések lakossága számára nehezebb az egészségügyi ellátások igénybevétele. Az itt élő idősek, fogyatékossággal élők, romák, mélyszegénységben élők vannak a legnehezebb helyzetben, azonban az aktív korú munkát végző nők és gyermekeik is akadályokba ütköznek, sok esetben szabadság felhasználásával tudnak saját maguk, vagy a gyermekük számára egészségügyi ellátást elérni.

A tanyás térségekben és a kis településeken a háziorvosi ellátás és a fogászati alapellátás is nehezen elérhető a tanyasi lakosság és a háziorvosi, fogorvosi rendelővel nem rendelkező települések lakosai számára, amely az esélyegyenlőségi célcsoportok mindegyikét érinti.

Az egészségügyi ellátás elérhetősége szempontjából kulcsfontosságú a személyszállítást végző szociális ellátás a betegszállításra nem jogosultak számára:

- a támogató szolgáltatás,
- a tanyagondnoki szolgáltatás,
- a falugondnoki szolgáltatás.

A tanyagondnoki és falugondnoki szolgáltatás, valamit a támogató szolgáltatás nem kötelező önkormányzati feladat és alulfinanszírozott. A vármegye több településén nem érhetőek el ezen szolgáltatások, vagy nem kellő kapacitással. A vármegye nyugati és dél-délnyugati részén élők emiatt nehezebben jutnak hozzá az egészségügyi ellátásokhoz.

A **járóbeteg szakrendelések** és az egynapos ellátások szerepe nő, ugyanakkor a hatékony betegellátáshoz egyre drágábban megvásárolható eszközökre lesz szükség, amely az ellátások további területi koncentrációjával járhat együtt. Ezt részben ellensúlyozhatja a diagnosztikai vizsgálatok és az ellátások egy részének további mobilizálása. A mobil és kihelyezett szolgáltatási formák fejlesztése a tanyás és periférikus térségekben a hozzáférés javításának kulcseszköze lehet.

A 2025. novemberben működő 344 db **háziorvosi praxis**ból (gyermek, felnőtt és vegyes) 53 db betöltetlen. Továbbá a betöltött körzetekben is sok az idős háziorvos, akiknek a hirtelen kiesése ellátási kockázat. A humánerőforrás-hiány nem csupán működési nehézségként értelmezhető, hanem a szolgáltatási rendszer stabilitását veszélyeztető strukturális kockázati tényezőként, amely közvetlenül befolyásolja a szolgáltatások hozzáférhetőségét és folyamatosságát.

A vármegye 61 településén érhető el **fogorvos helyben**. Jellemzően vegyes fogorvosi praxisok működnek. A 2025. novemberi adatok szerint 19 betöltetlen fogorvosi praxis található a vármegyében.

A megelőző ellátást, a háziorvosi, fogorvosi ellátást, a szakellátást és a fekvőbeteg ellátást is érinti a **szakorvoshiány**. A regionális központ Szegedhez közelebb eső járásokban kedvezőbb a helyzet, tekintettel arra, hogy ingázási távoslágon belül helyezkednek el. Az orvoshiányban Kecskemét is érintett, ahol például az urológiai ellátás nem érhető el jelenleg szakorvoshiány miatt.

A **megelőző ellátások** a vármegye minden településén elérhetőek, tekintettel arra, hogy az egészégügyi alapellátás ott is biztosított legalább minimális formában: azaz háziorvos vagy helyettes háziorvos elérhető, a védőnői szolgálat látogatja a településen élő várandósokat és kisgyermekes anyukákat. Minél nagyobb településen él valaki, annál jobban és annál több megelőző ellátást ér el.

A **gyermekekre irányuló megelőző ellátások** hároméves korig a védőnői szolgálat és a háziorvos (vegyes vagy gyermek praxis), hároméves kortól elsősorban óvodai, iskolai keretek között érhetőek el részben az iskolaegészségügyi szolgálatok, iskolavédőnői, iskolákat ellátó területi védőnői és az egészségfejlesztési irodák (a továbbiakban: EFI-k) révén. Az iskolarendszerből kieső gyermekek megelőző ellátáshoz jutása problémás, különösen a jóléti állami ellátórendszer számára láthatatlan nem regisztrált román állampolgárok esetén, ahol, ha a gyermek nem kerül be sem a háziorvosi, sem a gyermekjóléti, sem a nevelési és oktatási rendszerbe az egészségügy sem szerez róla tudomást.

A megelőző ellátások következetes, rendszeres és szélesebb kört elérő biztosításához a folyamatos források hiányoznak. Az elmúlt időszakban elsősorban pályázati forrásokból biztosították a sikeresebb nagyobb programokat. A nagyobb járóbeteg szakrendelő intézménnyel nem rendelkező települések lakossága számára a megelőző ellátások kitelepülés nélkül nehezen érhetőek el, különösen az aktív korúak, mélyszegénységben élők, romák és fogyatékossággal élők számára.

Az **EFI-k**, az egészségügyi alapellátás és a járóbeteg-szakrendelések tevékenysége sok esetben összehangolatlan, nem áll egymással minden tevékenységi terület egymást kiegészítő, egymást erősítő rendszerszintű kapcsolatban. Emiatt alakulhatnak ki átfedések is és előfordulhat, hogy egy-egy területet egyikük sem lát el. Vélhetően ez összefügg azzal is, hogy járásonként eltérő szakember ellátottsága van ezen egészségügyi területeknek. Az ellátórendszer egyes elemei közötti koordináció hiánya nem csupán működési inefficienciát eredményez, hanem a szolgáltatási út töredezettségéhez is hozzájárul, amely különösen a komplex szükségletű ellátottak esetében jelent hozzáférési akadályt. Ez elsősorban a kevésbé egészségtudatos lakosság, azaz főként a romák, mélyszegénységben élők, idősek, fogyatékossággal élők, továbbá az ezen csoportokba nem tartozó alacsony iskolai végzettségű személyek számára hátrányos, továbbá a kistelepüléseken élő nők és gyermekek számára.

A **hospice ellátás** alulfinanszírozott és túlterhelt. A bentlakásos hospice osztályok és az otthoni hospice ellátás lehetőségét minél szélesebb körűvé kellene tenni, növelve az ellátás kapacitását. A bentlakásos hospice ellátás esetén a tanyán élők, a mélyszegénységben élők és a romák számára nehezebb a hozzátartozói kapcsolattartás.

Az egészségügyben az **eltérő nyelvi környezet és szociális háttér** miatt gyakran nem tudják a romák számára érthető módon átadni az információkat és nem tudják az információk fontosságát érzékeltetni. Kevés a roma orvos és egészségügyi szakdolgozó, amely segíthetné az információátadás romák általi elfogadottságát. Az egészségügyben dolgozó szociális munkások a nagyobb járóbeteg-szakellátási központokban érhetőek el, akik képesek ezen kommunikációs problémát áthidalni. Ez a kommunikációs probléma már az alapellátás és a megelőző ellátások szintjén is jelentkezik, ahol nincs egészségügyi szociális munkás és a romákon kívül érinti a mélyszegénységben élőket is. Az információhoz való hozzáférés korlátai a szolgáltatási út meghatározó akadálypontját jelentik, különösen az alacsony iskolai végzettségű és hátrányos helyzetű csoportok esetében.

Az elemzés alapján az egészségügyi infrastruktúra és az eszközállomány fejlesztésének folytatása szükséges.

4. Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások

A SZÚT szociális és gyermekvédelmi területre vonatkozó összegzése azt a célt szolgálja, hogy vármegyei szinten láthatóvá tegye a szolgáltatási hiányokat, a területi egyenlőtlenségeket, valamint a beavatkozási pontokat – különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportok hozzáférésére és érintettségére. A módszertani útmutató logikáját követve a vizsgálat négy fő szolgáltatási egység mentén értelmezi az ellátórendszert: a szociális alapszolgáltatásokat, a szociális szakosított ellátásokat, a gyermekjóléti alapellátásokat és a gyermekvédelmi szakellátást. Ennek megfelelően a megállapítások egyszerre szólnak a szolgáltatási út „belső” működéséről (kapacitások, humánerőforrás, infrastruktúra, eljárásrendek, együttműködés) és a hozzáférés „külső” feltételeiről (térbeli elérhetőség, információhoz jutás, utazási és időbeli költségek, szolgáltatások lefedettsége).

A **szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások** működését átfogóan terhelik a vármegye térszerkezeti és demográfiai adottságai (népességfogyás és idősödés, külterületi/tanyás lakosság aránya, kistelepülési és határmenti jelleg), miközben az ellátórendszer erőforrásai több ponton korlátozottak. A dokumentumok alapján visszatérő rendszerszintű problémacsomag a kapacitáshiány és a túlterhelődés (alapellátásban és szakellátásban egyaránt), a humánerőforrás-problémák (különösen pszichológiai, addiktológiai és terápiás kompetenciák hiánya, fluktuáció, kiégés), az eszköz- és infrastruktúrahiány (közlekedési, kommunikációs és informatikai feltételek), valamint a fenntartók és szolgáltatók közötti koordináció és módszertani támogatás gyengesége. Ezek összességében a reagálási időt növelik, a prevenciót gyengítik, és egyes célcsoportok esetében „ellátási zsákutcákat" hoznak létre. A feltárás külön jelzi, hogy bizonyos működési és intenzitási mutatókban adathiány is jelen van (például ellátotti létszámok és bontások szervezetenkénti részletezettsége). Az adathiány nem csupán információs hiányosságot jelent, hanem a tervezés és a célzott beavatkozások megalapozottságát is korlátozza, ezért annak csökkentése stratégiai jelentőségű.

A **szociális alapszolgáltatások** közül a legszélesebben kiépített és legnagyobb ellátotti körrel rendelkező elemek a szociális étkeztetés (10.516 fő) és a házi segítségnyújtás (4.021 fő), amelyek a mindennapi megélhetés és az időskori önállóság fenntartásának kulcsszolgáltatásai. A külterületi és tanyás térségek elérésében kiemelt szerepet töltenek be a falugondnoki (12 db) és tanyagondnoki (106 db) szolgálatok, amelyek több helyen a hozzáférés tényleges feltételét jelentik. Ugyanakkor a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele alacsonyabb és csökkenő (328 fő), amit a dokumentumok a „Gondos óra" megjelenésével is összefüggésbe hoznak; ez a klasszikus szolgáltatási forma szerepének újragondolását és a célcsoportok felőli finomhangolást is indokolhatja. A legkritikusabb alapszolgáltatási hiányosságként jelenik meg az utcai szociális munka rendkívül alacsony lefedettsége (2024-ben 116 regisztrált igénybe vevő), ami a hajléktalansággal és rejtett krízishelyzetekkel élők korai elérését gyengíti. A hozzáférési egyenlőtlenségek főként ott erősödnek fel, ahol a szolgáltatások térben távol esnek a szükségletektől: a külterületeken, kistelepüléseken, szórványos lakosságú térségekben a szolgáltatáshoz jutás „többletköltsége" (utazás, időráfordítás, információhiány) éppen a leginkább rászoruló csoportokat – egyedül élő időseket, mélyszegénységben élőket, roma családokat – zárja ki aránytalanul. A hozzáférési akadályok többdimenziósak: a térbeli távolság, az információhiány, a kapacitáskorlátok és a szolgáltatások igénybevételéhez kapcsolódó közvetett költségek együttesen határozzák meg a tényleges hozzáférés lehetőségét.

A **szociális szakosított ellátások** esetében a dokumentumok azt jelzik, hogy bár az ellátási formák formálisan jelen vannak, a hozzáférés és a kapacitás több területen válságpontokhoz közelít. A tartós bentlakásos ellátásokban az idősek otthona minden járásban elérhető (összesen 3.073 férőhely), ugyanakkor több járásban ez az egyetlen olyan tartós bentlakásos lehetőség, amelyre különböző – akár speciális – szükségletek is „ráterhelődnek". Több ellátásnál hosszú várólisták jelennek meg, és a gyorsabb bejutás sokszor csak magas térítési díjú magánfenntartóknál realisztikus, ami a hátrányos helyzetű csoportok számára tényleges hozzáférési akadályt jelent. Kiemelt rendszerkockázatként jelenik meg, hogy a többes diagnózisú (demenciával, pszichiátriai problémával, szenvedélyproblémával) ellátottak esetében az „elhelyezés" gyakran nem jár együtt a speciális szükségletekhez igazodó szakmai kapacitások biztosításával. A legnagyobb hiányt az átmeneti elhelyezések és rehabilitációs ellátások területén azonosítja az összegzés: két járásban semmilyen átmeneti forma nincs, több járásban pedig csak egy-egy célcsoportra érhető el átmeneti ellátás; pszichiátriai betegek átmeneti elhelyezése vármegyei szinten nincs, szenvedélybetegek átmeneti férőhelye pedig összesen 10. Rehabilitációs intézmény érdemben csak a hajléktalanok számára működik Kecskeméten (21 férőhely), miközben más célcsoportoknál (pszichiátriai, fogyatékos, szenvedély) rehabilitációs intézményi kapacitás nem áll rendelkezésre. A támogatott lakhatás

több járásban elérhető, de a kapacitások összességében nem fedezik a szükségleteket. Mindez különösen a fogyatékossággal élők, pszichiátriai és szenvedélybetegek, idősek és hajléktalan személyek esetében vezet „ellátási zsákutcákhoz”: az átmenet és rehabilitáció hiánya krízisek elhúzódását, a családi gondozás túlterhelését és a bentlakásos ellátásokra nehezedő nyomást erősíti.

A **gyermekjóléti és gyermekvédelmi alapellátásoknál** a dokumentumok egyszerre mutatnak jelentős igényt és korlátozott kapacitásokat. A járási székhelyeken működő család- és gyermekjóléti központok 2024-ben kiemelten az óvodai és iskolai szociális segítésre építettek, 16.293 ügyfélkapcsolattal, és jelentős pszichológiai, jogi és kapcsolati ügyeleti volumennel. Ugyanakkor a 2016-os átszervezés és centralizáció a szakértői interjúk szerint számos tekintetben minőségromlást eredményezett: szűkebb elérhetőségi idősávok, nagyobb távolságok, a szolgáltatásjelleg csökkenése és a hatósági jelleg erősödése figyelhető meg, ami a bizalmat és a prevenciós működést is gyengítheti. A gyermekek napközbeni ellátása a 0–3 évesek körében összességében kiépült (2024: 3.358 férőhely / 3.298 gyermek), ugyanakkor több járásban 95% feletti (néhol 100% feletti) a kihasználtság. A magas kihasználtsági mutatók a szolgáltatások formális működése mellett rejtett kapacitáshiányra utalnak, amely a tényleges szükségletek kielégítését korlátozza. A gyermekek átmeneti gondozása ezzel szemben koncentrált és szűkkörű: gyermekek átmeneti otthona csak Kecskeméten érhető el (2024: 40 gyermek), a családok átmeneti otthona pedig négy településen (2024: 201 gyermek). Az esélynövelő programok lefedettsége szintén korlátozott: 2024-ben Biztos Kezdet Gyerekház 3 településen működött (73 gyermek), Tanoda 5 településen (149 gyermek), és a 2020–2024 közötti tendencia a Tanodák és résztvevők számának csökkenése. A gyermekvédelmi alapmutatók azt jelzik, hogy a rászorultság jelentős: 2024-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (a továbbiakban: RGYK) havi átlagos száma 8.298,53 fő, a hátrányos helyzetű gyermekek / tanulók (a továbbiakban: HH) 4.528, a halmozottan hátrányos helyzetű (a továbbiakban: HHH) gyermekek / tanulók 1.353, a védelembe vettek száma 1.900, a veszélyeztetetteké 4.018, a szünidei étkeztetésben részesülőké 2.348, ugyanakkor 20 településen a szünidei étkeztetés nem elérhető. Ezek a hiányok aránytalanul érintik a hátrányos helyzetű gyermekeket és családokat: ahol a rászorultság magas, ott a szolgáltatások egy része (esélynövelő programok, átmeneti gondozás, szünidei étkeztetés) vagy nem elérhető, vagy kapacitáshiányosan működik, ami a felzárkózási esélyeket tovább rontja.

A **gyermekvédelmi szakellátás** és az utógondozás területén a létszámok több évre kitekintve viszonylag stabilok: 2024-ben 1.526 ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett kiskorú élt szakellátásban (72 ideiglenes; 1.492 nevelésbe vett), és a gyermekek több mint 95%-a nevelőszülőnél került elhelyezésre. Az otthont nyújtó ellátások Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: SZGYF) fenntartásban több szakmai egységben működnek (lakásotthonokkal és külső férőhelyekkel), mellettük alapítványi és egyházi fenntartók is jelen vannak. Az utógondozásnál a források eltérő számai (KSH 2024: 196 fő; OGYSZ 2025: 169 érintett) jelzik, hogy az adatforrások egyeztetése és egységes értelmezése szükséges, és a dokumentum az Országos Gyermekvédelmi Szakszolgálat (a továbbiakban: OGYSZ) adatainak frissessége miatt azok használatát tartja indokoltnak. A szakértői jelzések alapján a sikeres önállósodás kulcsa nem pusztán a lakhatás, hanem a komplex – pszichológiai, addiktológiai, jogi és életvezetési – támogatás elérhetősége, amelynek hiányai a sérülékeny fiatalok kockázatait növelik.

Összességében a SZÚT szociális területi összegzése alapján a legfontosabb vezetői szintű üzenet, hogy a szolgáltatási út több ponton „megszakad”: a hozzáférés területi egyenlőtlenségei, a humánerőforrás és kapacitások korlátjai, valamint az átmeneti és rehabilitációs ellátások hiánya miatt a problémák gyakran krízisig eszkalálódnak, és ez végső soron drágább és kevésbé hatékony ellátást eredményez. Ez arra utal, hogy a rendszer prevenciós kapacitásai

korlátozottak, és a beavatkozások jellemzően késői szakaszban történnek meg. A feltárt hiányosságok alapján megállapítható, hogy a szolgáltatási út megszakadása a rendszer egyik meghatározó strukturális problémája, amely az átmeneti és rehabilitációs ellátások hiányával, valamint a kapacitáskorlátokkal összefüggésben a problémák krízisszintig történő eszkalálódásához vezet. A fejlesztési irányok ennek megfelelően a kapacitásbővítés és területi kiegyenlítés (különösen az utcai szociális munka, átmeneti elhelyezések, pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátási útja, valamint a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai terén), a humánerőforrás-stabilizálás (szupervízió, továbbképzés és helyettesíthetőség), a külterületi elérhetőség javítása (mobilitás, kihelyezett jelenlét és eszközpark), a speciális szükségletek célzott kezelése (többes diagnózisú ellátottak, komplex utógondozás), valamint a vármegyei módszertani és koordinációs háttér megerősítése felé mutatnak. A hátrányos helyzetű csoportok szempontjából mindez azért különösen kritikus, mert a térbeli távolság, az információhiány, a szolgáltatások szűk kapacitása és a magas térítési díjú alternatívák kényszere éppen azokat zárja ki aránytalanul az ellátásból, akiknek a legnagyobb szükségük lenne a megelőző, hozzáférhető és komplex támogatásra.

5. Oktatás és oktatási intézmények

Bács-Kiskun vármegye oktatási rendszerének vizsgálata azt mutatja, hogy az intézményi struktúra alapvetően kiépített, ugyanakkor a **szolgáltatásokhoz való hozzáférés területi és társadalmi egyenlőtlenségei jelentősek**. A lakossági visszajelzések szerint az oktatási szolgáltatások elérhetőségét a válaszadók közel egyharmada problémásnak ítéli, különösen egyes járásokban. A hozzáférési nehézségek leginkább a kisebb településeken, a külterületeken élők, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekeit érintik. A területi koncentráció és a szakemberhiány következtében az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés tartós egyenlőtlenségeket mutat, amelyek hosszú távon a társadalmi különbségek újratermelődéséhez vezetnek.

Az **óvodai férőhelyek** összességében biztosítottak, ugyanakkor hét településen nincs helyben elérhető intézmény, ami az érintett családok számára hozzáférési nehézséget jelent. A hátrányos helyzetű gyermekek aránya több járásban magas, miközben a segítő szakemberek száma alacsony, különösen a kistelepüléseken. A rendszer sérülékenységét növeli az óvodapedagógusok elöregedése és a nevelőtestületek alacsony létszáma.

Kiemelt probléma a **gyógypedagógiai ellátás** erős területi koncentrációja: több járásban egyáltalán nem érhető el, máshol kizárólag a járási székhelyen. A sajátos nevelési igény (a továbbiakban: SNI) korai felismerése és a szakvélemények megszerzése alacsony volumenű, ami a jelzőrendszer és a szakértői kapacitások hiányosságaira utal. A vizsgálatra váró, integráltan nevelt gyermekek ellátása többletterhet ró az intézményekre, és csökkenti a hatékony felzárkóztatás esélyét.

Tizenhét településen nem működik **általános iskola**, ami különösen a hátrányos helyzetű családok számára jelent akadályt az iskolához való hozzáférésben. A külterületen élő gyermekek utaztatása részben a tanyagondnoki szolgálatokra hárul, ami nem jelent hosszú távon fenntartható megoldást. Számos településen magas a bejáró tanulók aránya, ami az ellátórendszer területi egyenlőtlenségeit jelzi. Egyes intézményekben kiugróan magas a hátrányos helyzetű és SNI tanulók aránya, ami a települési szintű szegregáció veszélyét hordozza. Az SNI diagnózisok száma az általános iskolai szakaszban ugrásszerűen nő, ami arra utal, hogy a problémák jelentős része nem óvodáskorban kerül feltárásra. Bár az iskolapszichológusi hálózat és a tankerületi intézkedések segítik a diagnosztizálást, a magas osztálylétszámok és a segítő szakemberek hiánya korlátozza az érdemi felzárkóztatást.

A **középfokú képzés** területi lefedettsége formálisan teljes, minden járásban elérhető, ugyanakkor több térségben kizárólag a járási székhelyen működik intézmény. A tanulói létszám a nagyobb városokban koncentrálódik. A szakképzés kiemelt szerepet tölt be az esélyteremtésben: az orientációs évfolyamok, a Dobbantó Program és a műhelyiskolai képzés alternatívát kínálnak a lemorzsolódással veszélyeztetett fiataloknak. Az ösztöndíjrendszer és a duális képzés szintén javítja a hozzáférést. A szakképzésben magas az SNI és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (a továbbiakban: BTMN) tanulók aránya, gyakoriak a magatartási problémák, miközben a pedagógusok elöregedése és a szakemberhiány fokozza a terhelést.

A **felnőttoktatás** nyolc járásban érhető el, több térség kimarad az ellátásból. A képzések döntően a járási székhelyekre koncentrálódnak. A rövid ciklusú, rugalmas felnőttképzési programok hatékony eszközei lehetnek az alacsony végzettségű, hátrányos helyzetű felnőttek munkaerőpiaci reintegrációjának, ugyanakkor területi hozzáférésük korlátozott.

Az **alapfokú művészetoktatás** lefedettsége kedvező, ezzel szemben a pedagógiai szakszolgáltatások, a fejlesztő nevelés-oktatás és a kollégiumi ellátás erősen koncentrált. A szakértői bizottságok, gyermekpszichológusok és gyermekpszichiáterek kapacitáshiánya lassítja a diagnosztikai és fejlesztési folyamatokat. A magánszolgáltatások igénybevétele a hátrányos helyzetű családok számára többnyire elérhetetlen.

A szolgáltatások területi koncentrációja a periférikus térségekben élők számára aránytalan hozzáférési terheket eredményez, amely hosszú távon a társadalmi egyenlőtlenségek fennmaradásához járul hozzá.

6. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra

A lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra területén Bács-Kiskun vármegyében a hozzáférési különbségek alapvetően nem mennyiségi, hanem **minőségi és elérhetőségi** jellegűek: a lakások és alapvető közterületi funkciók többsége a vármegye egészében jelen van, ugyanakkor a **műszaki állapot, a közmű- és digitális ellátottság, valamint a közlekedési kapcsolatok** terén jelentős, tartós területi egyenlőtlenségek rajzolódnak ki. A térség „kettőssége” meghatározó: néhány fejlettebb városi központ és járásszékhely mellett kiterjedt, aprófalvas és külterületi-tanyás térségek találhatók, ahol a lakhatási komfort, a közművesítés és a mobilitási feltételek lemaradása gyakran együtt jár elöregedéssel, elvándorlással és alacsony jövedelmi helyzettel. A lakhatási és infrastrukturális különbségek nem csupán életminőségi eltéréseket eredményeznek, hanem közvetlenül befolyásolják a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést is, ezáltal erősítve a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődését.

A lakhatás kapcsán elmondható, hogy a vármegye lakásállománya összességében stabil, de erősen differenciált a településméret és a városi-falusi megoszlás mentén. A nagyobb városokban és járásközpontokban – különösen Kecskeméten, Baján, Kiskunhalason, Kiskunfélegyházán és Kalocsán – a lakásállomány műszaki és infrastrukturális szempontból kedvezőbb, míg a kisebb községekben és periférikus térségekben az átlagos lakáskörülmények több mutató alapján elmaradnak. A közművesítettség tekintetében a különbségek különösen a **csatornázottság és szennyvízelvezetés** terén markánsak: a járásközpontokban a lakások döntő többsége közcsatornára csatlakozik, ugyanakkor több kisebb településen továbbra is az egyedi megoldások (szikkasztók, zárt tárolók) meghatározók. Ez nemcsak életminőségi, hanem közegészségügyi és környezeti kockázatokat is hordoz, és hosszabb távon a települési lemaradás egyik „önfenntartó” eleme lehet. A komfortkülönbségek a digitális infrastruktúrában is megjelennek: a vezetékes internet-hozzáférés a városokban és nagyobb községekben már a lakhatási alapszolgáltatások részének tekinthető, ugyanakkor a kisebb, elöregedő településeken

alacsonyabb szintű ellátottság látszik, ami az oktatáshoz, munkavégzéshez és ügyintézéshez való hozzáférést is közvetlenül befolyásolja.

A lakhatási kockázatok között kiemelt helyen szerepel az **energiakitettség** és az energiaszegénység lehetősége. A fejlettebb városi térségek korszerűbb fűtési rendszerekkel és modernebb lakásállománnyal rendelkeznek, míg a kistelepüléseken sok esetben elavult, energiahatékonysági szempontból kedvezőtlen megoldások a jellemzők, amelyek az alacsony jövedelmű háztartásoknál a rezsiterhek emelkedésén keresztül fokozzák a sérülékenységet. A fejezet üzenete ebben a dimenzióban is az, hogy a problémák súlypontja nem a lakások abszolút hiánya, hanem a lakhatás minősége és a modern életvitelt támogató alapszolgáltatások (közmű, internet, korszerű fűtés) egyenetlen hozzáférése. Ugyanakkor a kisebb településeken külön kihívást jelent, hogy az elérhető és megfizethető ingatlanok száma alacsony, ami a helyben maradást és a fiatalabb korosztályok megtartását is gyengíti.

Az infrastruktúra helyzetének vizsgálata megerősíti, hogy a vármegye közlekedési és közterületi rendszere egyszerre jelent erőforrást és kockázati tényezőt. Vármegyei léptékben az önkormányzati utak és közterek hossza rendkívül nagy, ugyanakkor több járásban az **úthálózat kiépítetlensége** meghaladja a burkolt szakaszok arányát, különösen ott, ahol a külterületi utak, mezőgazdasági feltáró utak és tanyai bekötések nagy kiterjedése jelentős fenntartási terhet ró az önkormányzatokra. A burkolt úthálózat koncentráltan a járásszékhelyeken és városi településeken jelenik meg, míg a kisebb községekben a fejlesztések üteme lassabb. Ezt a helyzetet tovább árnyalja, hogy bizonyos térségekben – például a Kiskunsági Nemzeti Park területén – új nyomvonalú út- és kerékpárút-fejlesztéseket természetvédelmi szempontok is korlátozhatnak, így a hozzáférés javításának eszköztára eleve kötöttebb. A belterületi gyalogos infrastruktúra vármegyei szinten összességében kedvezőbb képet mutat, több járásban a kiépített járdák hossza meghaladja a kiépítetlen szakaszokét, ugyanakkor a szórt településszerkezetű térségekben a hiányzó járdaszakaszok a mindennapi közlekedést és biztonságot továbbra is rontják.

A kerékpáros infrastruktúra fejlődő, de nem rendszerszerű: a sík domborzati viszonyok kedveznének a kerékpározásnak, ennek ellenére a hálózat a nagyobb városok és turisztikai szempontból fontos térségek környezetében koncentrálódik, és vármegyei szinten inkább „szigetszerűen” épült ki, nem alkot egységes hálózatot. Ez a mindennapi munkába járást, iskolába jutást és szolgáltatáshoz kapcsolódó mobilitást csak korlátozottan segíti azokban a térségekben, ahol a közösségi közlekedési alternatívák is gyengébbek. A közterületi életminőségi elemek (zöldterületek, játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek) esetében hasonló koncentráció figyelhető meg: a zöldfelületi állomány rendkívül egyenlőtlen eloszlású, és a rekreációs funkciók – bár vármegyei szinten összességében megfelelőnek tűnnek – a nagyobb városokban és járásszékhelyeken sűrűsödnek, miközben több kisebb településen ezek a funkciók hiányoznak vagy minimálisak. Ez egyértelműen jelzi, hogy a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés nemcsak intézményi, hanem **infrastrukturális és közterületi** feltételekhez is kötött, és a települések közötti életminőségbeli különbségek részben ezekben a mindennapi használatú infrastruktúrákban termelődnek újra.

A közbiztonsági dimenzió – bűnmegelőzés és áldozatsegítés – a vármegyei ellátórendszer további, jól körülírható egyenlőtlenségeire mutat rá. Pozitívumként megjelenik, hogy több járásközpontban legalább részben kiépült áldozatsegítő jelenlét és programkínálat működik, különösen a nagyobb városi központokban, ahol a szükséges humán és igazgatási kapacitások is koncentráltabban elérhetők. Ugyanakkor a dokumentumok alapján a bűnmegelőzési programok **szinte teljes hiánya** tekinthető a legmarkánsabb problémának: a járások többségében a települések nagy részén nincs szervezett, helyben elérhető prevenció, legfeljebb alkalmi, nem rendszerszintű kezdeményezések. Az áldozatsegítés elérhetősége összességében kedvezőbb, de területileg rendkívül egyenlőtlen: a járásközpontokon kívüli településeken sok

esetben csak részben vagy egyáltalán nem áll rendelkezésre, ami az áldozatok számára utazási és szervezési terheket jelent. Ez a hozzáférési akadály különösen hátrányosan érinti az időseket, a mozgásukban korlátozottakat és az alacsony jövedelmű háztartásokat, vagyis azokat a csoportokat, amelyeknél a szolgáltatások közelsége a tényleges igénybevétel feltétele. A közbiztonság területén is kirajzolódik a központ-periféria megosztottság: a nagyobb városokban koncentrálódnak a szolgáltatások, miközben a kisebb községek nagy része ellátatlan marad, ami hosszabb távon a biztonságérzetben és a tényleges védelemben is tovább mélyítheti a különbségeket.

Összefoglalva a lakhatás-infrastruktúra-közszolgáltatások tématerület fő üzenete az, hogy a vármegyében a fejlesztési szükségletek döntő része a **minőségi felzárkózásról és a hozzáférés kiegyenlítéséről** szól. A beavatkozások fókuszában egyrészt a kistelepülési és perifériku térségek közmű- és digitális lemaradásának csökkentése, az energiaszegénységi kockázatok mérséklése, valamint az elérhető és megfizethető lakhatás feltételeinek javítása állhat, másrészt az önkormányzati úthálózat fenntartható fejlesztése és a „szigetszerű” infrastruktúrák hálózatosítása (különösen a kerékpáros és belterületi biztonsági infrastruktúrák esetében). A közterületi és rekreációs funkciók tudatos bővítése, illetve a bűnmegelőzés és áldozatsegítés kistelepülési elérhetőségének erősítése olyan keresztmetszeti célok, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az életminőséghez, a helyben maradáshoz és a társadalmi felzárkózás esélyeihez. A hátrányos helyzetű csoportok szempontjából mindez azért különösen releváns, mert az infrastruktúrahiány, a távolság és az elérhetetlenség hatása náluk a legerősebb: a lakhatási komfort, a közművek, az internet, a mobilitás és a biztonsági szolgáltatások hiányai összeadódnak, és a mindennapi ügyintézéstől a munkavállalásig számos élethelyzetben fokozzák a kirekesztődés kockázatát. A szolgáltatások területi koncentrációja a perifériku térségekben élők számára aránytalan hozzáférési terheket eredményez, amely hosszú távon a társadalmi egyenlőtlenségek fennmaradásához járul hozzá.

7. Közösségi programok

Bács-Kiskun vármegyében a **közösségi alapú beavatkozások és szolgáltatások területi lefedettsége összességében egyenetlen**, és markáns járások közötti különbségeket mutat, különösen a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek elérését célzó programok esetében. A települési adatbekérőre épülő járási elemzések azt jelzik, hogy több térségben a szolgáltatási szerkezet a közvetlen, rövid távú támogatási formákra (különösen természetbeni juttatásokra) támaszkodik, miközben a felzárkózást hosszabb távon erősítő, kompetencia- és készségfejlesztő közösségi programok sok településen hiányoznak, vagy csak részlegesen és szórtan érhetők el. A hozzáférés tényleges minőségét nem csupán az intézményi jelenlét, hanem a településszerkezet (különösen a tanyás jelleg), a helyi civil és intézményi kapacitások, valamint a járásközpontok szolgáltatásszervező szerepe egyszerre alakítja, ami azt eredményezi, hogy a programok gyakran a nagyobb településekhez kötődnek, és a kisebb települések esetében az elérés sokszor csak utazással, alkalmi kapcsolódásokon keresztül vagy részben biztosítható. A közösségi programok területi koncentrációja következtében a kisebb településeken élők számára a hozzáférés korlátozott, ami különösen a hosszú távú felzárkózást támogató kompetenciafejlesztő programok esetében jelent jelentős hiányt.

Az elemzés alapján különösen kedvezőtlen képet mutat a Jánoshalmai járás, ahol a vizsgált tevékenységek többsége a települések jelentős részében helyben nem érhető el, és a szolgáltatások erősen járásközponti koncentrációt mutatnak. A Bácsalmási járásban a lefedettség alacsony–közepes: a természetbeni támogatások stabilabban jelen vannak, ugyanakkor a korai esélynövelő és kompetenciafejlesztő elemek több településen hiányosak. A Kiskunmajsai járás a kompetenciafejlesztő programok – különösen a pénzügyi tudatosságot és kommunikációs készségeket erősítő tevékenységek – szinte teljes hiányával jellemezhető.

Ezzel szemben a Kecskeméti és a Tiszakécskei járás több mutató mentén kedvezőbb képet ad, elsősorban a baba–mama körök és a természetbeni támogatások magasabb lefedettsége miatt, ugyanakkor ezekben a térségekben is látszik, hogy a kompetenciafejlesztő programok elérhetősége településenként szórt, és jellemzően a nagyobb településekhez kötődik. A Kiskőrösi és a Kiskunfélegyházi járásban az elérhetőség alacsony és erősen egyenetlen, több településen a vizsgált közösségi szolgáltatások döntő része helyben nem biztosított. Mindez összességében azt jelenti, hogy a leginkább rászoruló csoportok számára éppen azok a hosszabb távon felzárkózást támogató, készség- és kompetenciaépítő közösségi elemek hiányoznak, amelyek az esélyek tartós javulásához szükségesek lennének.

A jelenleg működő kezdeményezések közül a legerősebb és legszélesebb körben hozzáférhető beavatkozások a természetbeni juttatások és a közvetlen szociális támogatások, amelyek több járásban a települések jelentős részén teljes körűen vagy részlegesen elérhetők. A korai, közösségi alapú szülőtámogató formák közül a baba–mama körök több térségben a korai esélynövelő szolgáltatásokban még nem részesülő családok elérésének fontos eszközei, és a Kecskeméti, Tiszakécskei járásban, valamint több településen a Kalocsai és Bajai járásban kedvezőbb lefedettséget mutatnak. Jó példaként jelenik meg a Biztos Kezdet Gyermekházak működése, ugyanakkor a dokumentumok alapján a lefedettség vármegyei szinten korlátozott: a 11 járás közül mindössze néhány településen működik ilyen szolgáltatás, ami különösen a komplex programmal fejlesztendő járásokban jelez ellátási hiányt, ahol a korai intervenció szerepe kiemelt lenne. A települési jó példák között megjelenik Bácsalmás gyakorlata is, ahol a művelődési ház nyári táborai ingyenesen elérhetők, az önkormányzat szociális alapon üdültetést biztosít, és a roma nemzetiségi önkormányzattal együttműködve célzott gyermeküdültetés is megvalósul. A civil szféra a vármegye egészében jelentős kiegészítő kapacitásként jelenik meg: sok településen civil szereplők adománygyűjtéssel, sport- és hangszer-támogatással, tanulmányok finanszírozásával, tehetséggondozással kapcsolódnak be, ami a hátránykompenzáció szempontjából kifejezetten értékes erőforrás.

A közösségi programok legnagyobb kihívása ugyanakkor az, hogy a **hosszabb távú felzárkózást támogató kompetencia- és készségfejlesztő elemek – különösen a pénzügyi tudatosságot és kommunikációs készségeket fejlesztő programok – alacsony lefedettségűek**, és több járásban (kiemelten Kiskunmajsa térségében) gyakorlatilag hiányoznak. A korai prevenciós és szülőtámogató közösségi formák lefedettsége járásonként eltérő, és több kistelepülésen a hiányuk arra utal, hogy a korai esélynövelő támogatásokból kimaradó családok elérésére kevés stabil, alacsonyküszöbű közösségi „belépési pont” áll rendelkezésre. Szintén problémaként jelenik meg, hogy a roma gyermekek számára nyújtott célzott természetbeni támogatások elérhetősége több járásban egyenetlen, ami a célcsoport-specifikus érzékenység és a helyi megvalósítás eltérő szintjére utal. A hozzáférési különbségeket a tanyás településszerkezet tovább erősíti: egyes járásokban a szolgáltatások helyben való hiánya hangsúlyosabban jelenik meg a tanyás jellegű településeken, ahol az utazási és szervezési terhek a rászoruló családok számára különösen erős kizáró tényezőt jelentenek.

A körvonalazódó **fejlesztési irányok elsősorban a programkínálat minőségi kiegyensúlyozására és a területi kiterjesztésre fókuszálnak**. A közösségi programrendszer megerősítésének egyik kulcsa a kompetenciafejlesztő elemek célzott bővítése és olyan fenntartható, alacsonyküszöbű programformák bevezetése, amelyek a települések többségén is működtethetők, és nem kizárólag járásközponti szervezésre épülnek. A korai prevenció erősítése érdekében indokolt a baba–mama körök és egyéb szülőtámogató közösségi formák hálózatos fejlesztése, különösen ott, ahol jelenleg hiányoznak, vagy csak részlegesen működnek. Kiemelt fejlesztési lehetőség a Biztos Kezdet Gyermekházak lefedettségének bővítése – különösen a komplex programmal fejlesztendő járásokban –, mivel ez közvetlenül

javíthatja a korai esélynövelő szolgáltatásokból kimaradó családok elérését, és hosszabb távon mérsékelheti a hátrányok újratermelődését. A civil kapacitásokra építve célszerű a célzott, koordinált együttműködések erősítése (például tehetséggondozáshoz, sport- és kulturális részvételhez, iskolai előrehaladást segítő közösségi programcsomagokhoz), mert ez egyszerre növeli a helyi megtartó erőt és csökkenti a párhuzamosságokat. A tanyás térségekben a hozzáférés javítására különösen relevánsak lehetnek a mobil vagy kihelyezett programmegoldások, amelyek csökkentik az utazási és szervezési terheket, és a szolgáltatásokat közelebb viszik a leginkább rászoruló célcsoportokhoz. Összességében a közösségi programok területén a legfontosabb vezetői szintű üzenet az, hogy a rövid távú támogatások stabil jelenléte mellett a felzárkózást valóban „átfordító" kompetencia- és készségfejlesztő, korai prevenciós és célcsoport-specifikus közösségi programok területi kiterjesztése és fenntartható működtetése jelenti a vármegyei beavatkozások döntő fejlesztési tétjét, különösen a mélyszegénységben élő és roma gyermekek, valamint a periférikus, tanyás településszerkezetű térségek esetében.

Összességében megállapítható, hogy a vármegye szolgáltatási rendszerének fő kihívása nem elsősorban a szolgáltatások hiánya, hanem a hozzáférés egyenlőtlensége, amely különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében eredményez tényleges ellátási hiányt. Az elkészült SZÚT az öt tématerület mentén egyértelműen kijelöli azokat a területeket, ahol a hozzáférés javítása és a szolgáltatási utak folytonosságának biztosítása a legnagyobb társadalmi hozadékkal járhat. A dokumentum megállapításaira építve a VEP feladata lesz, hogy a feltárt hiányokra együttműködésen alapuló, megvalósítható és mérhető beavatkozásokat rendeljen.

II. Helyzetkép

1. Általános vármegyei helyzetkép

Bács-Kiskun vármegye Magyarország középső-déli részén, a Duna-Tisza közén, a Dél-Alföldön helyezkedik el. Északról Pest vármegye, keletről Jász-Nagykun-Szolnok vármegye és Csongrád vármegye, nyugatról pedig a Duna folyam, valamint Fejér, Tolna és Baranya vármegye határolja, míg délről a Szerbiával és Horvátországgal közös országhatár található. Az ország legnagyobb területű vármegyéje, 8.444 km^2-es területe az ország 9%-ára terjed ki. Az ország lakónépességének 5,1%-a, 2025-ben 488.547 fő élt a vármegyében, ötödik a legnépesebb vármegyék rangsorában Budapest, Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyéket követően. Népsűrűsége jóval az országos átlag (102,5) alatt alakul.

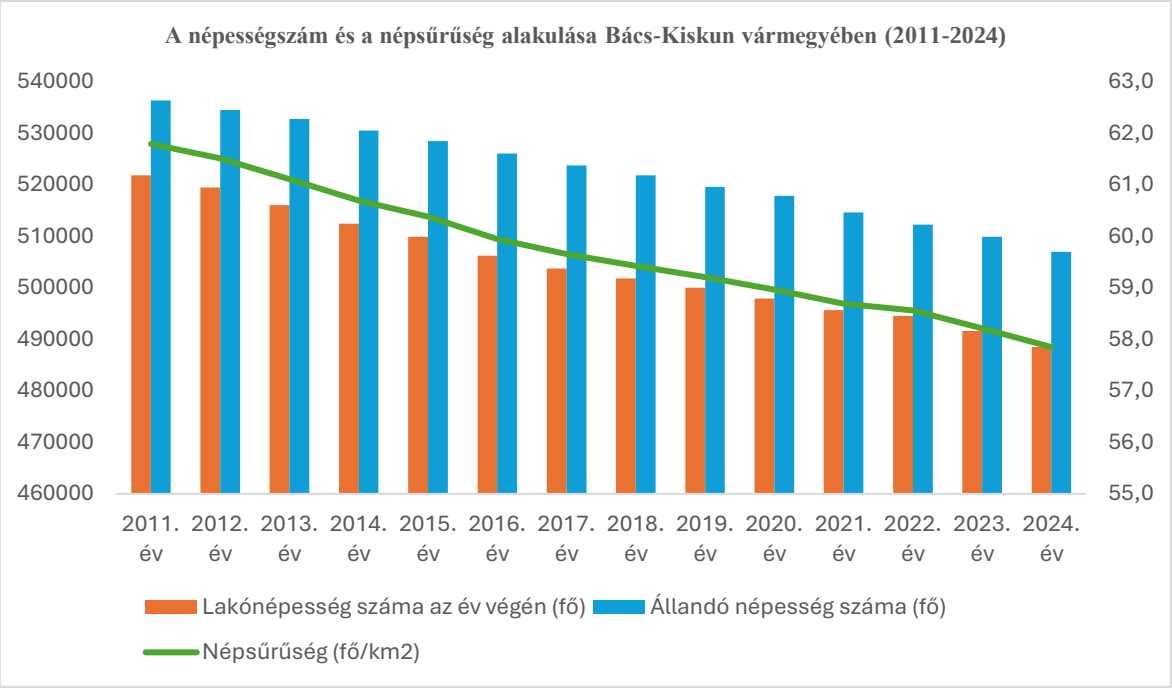

Forrás: KSH

A vármegye népessége hosszabb távon csökkenő pályát mutat, miközben a népességen belül az időskorúak arányának növekedése és a munkaképes korú népesség arányának lassú mérséklődése egyre erősebben befolyásolja az egészségügyi, szociális és közösségi szolgáltatások iránti igényeket.

1.1. Humán erőforrás

1.1.1. Demográfia

A vármegye lakónépességének **nemek szerinti megoszlása** a vizsgált időszakban stabil képet mutat, enyhe többségben vannak a nők (51%).

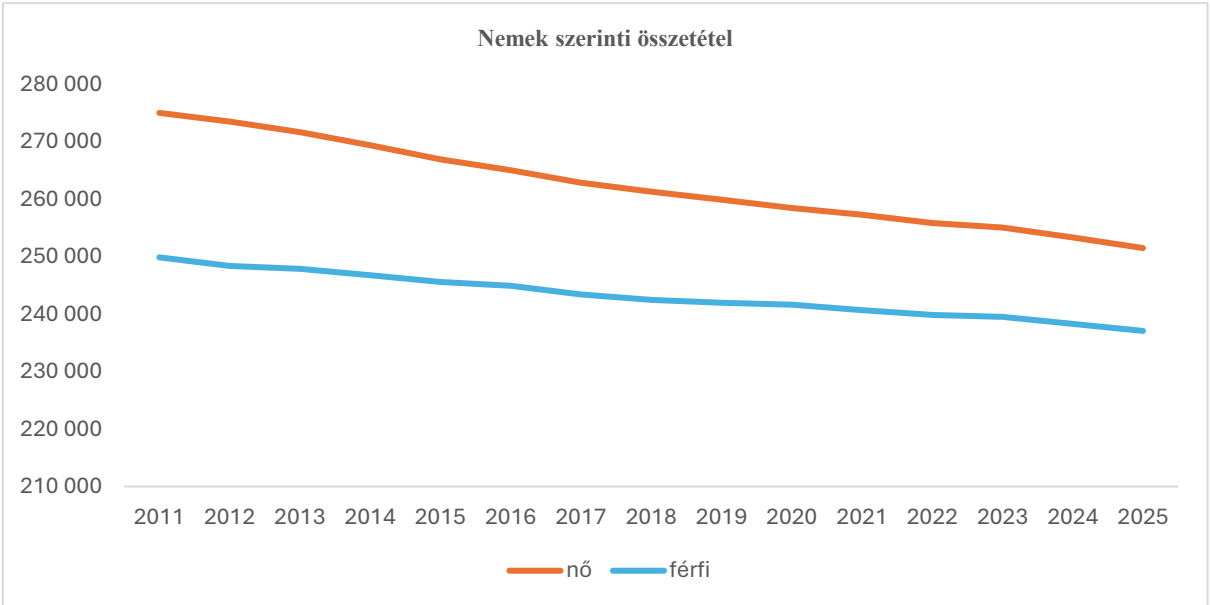

Forrás: KSH

A nemek szerinti megoszlás kiegyenlítettsége azonban az idősebb korosztályok esetében jelentősen a nők javára billen. Bár a férfiak várható élettartama országos szinten lassan javul, a nők aránya az időskorú népességben jóval magasabb, tovább élnek.

Bács-Kiskun vármegye népességének száma nemek és életkor szerint, 2025. január 1.

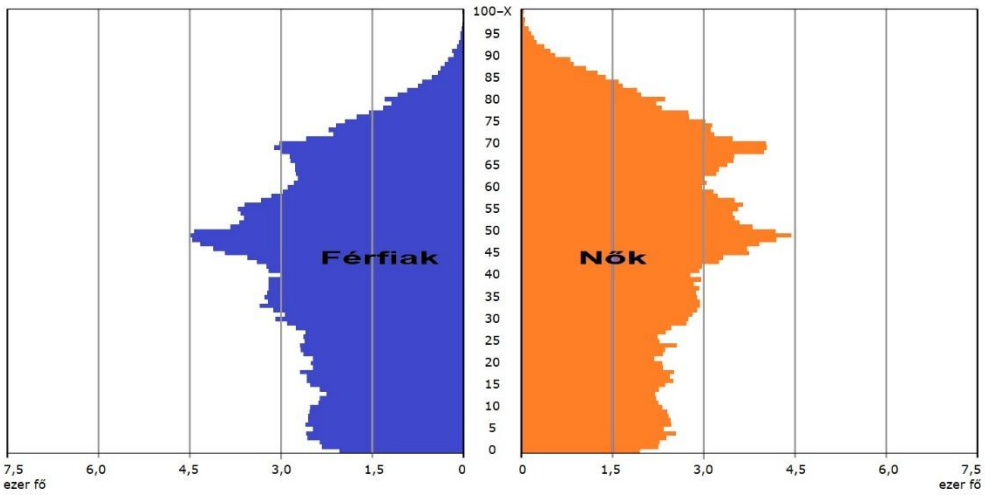

Forrás: KSH

A korcsoportos nemek szerinti megoszlásból jól következik a családi állapot szerinti megoszlás is. Az özvegy nők 5,2-szer többen vannak, mint az özvegy férfiak, miközben a hajadonok részesedése 5,4 százalékponttal alacsonyabb a nőtleneknél.

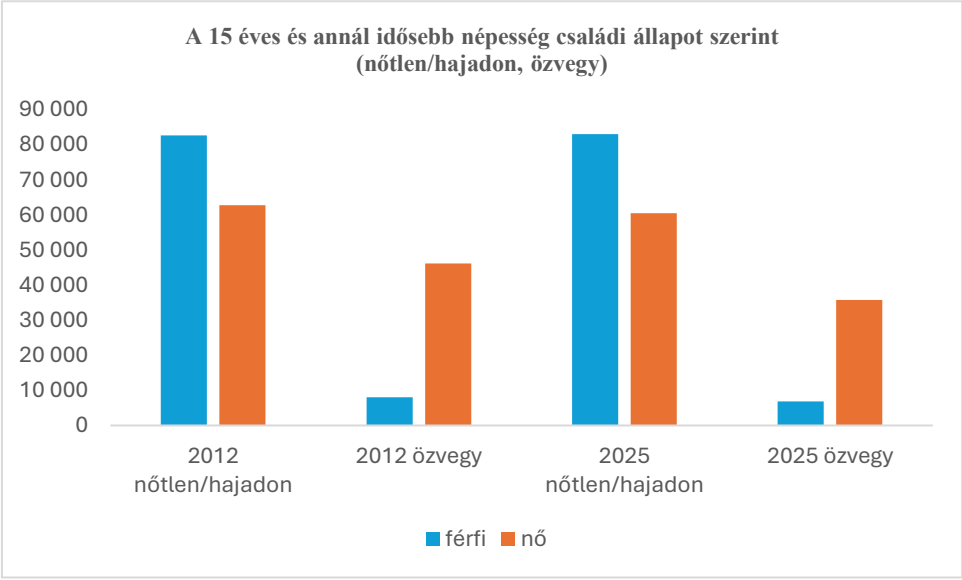

Forrás: KSH

Az elmúlt tíz évben nem történt jelentősebb változás, de az a trend a vármegyében és országosan is megfigyelhető, hogy **kis mértékben csökken a házasok és özvegyek részaránya**, miközben a nőtleneké/hajadonoké és az elváltaké lassan növekszik.

1. ábra A 15 éves és annál idősebb népesség családi állapot szerinti részaránya (házas, elvált)

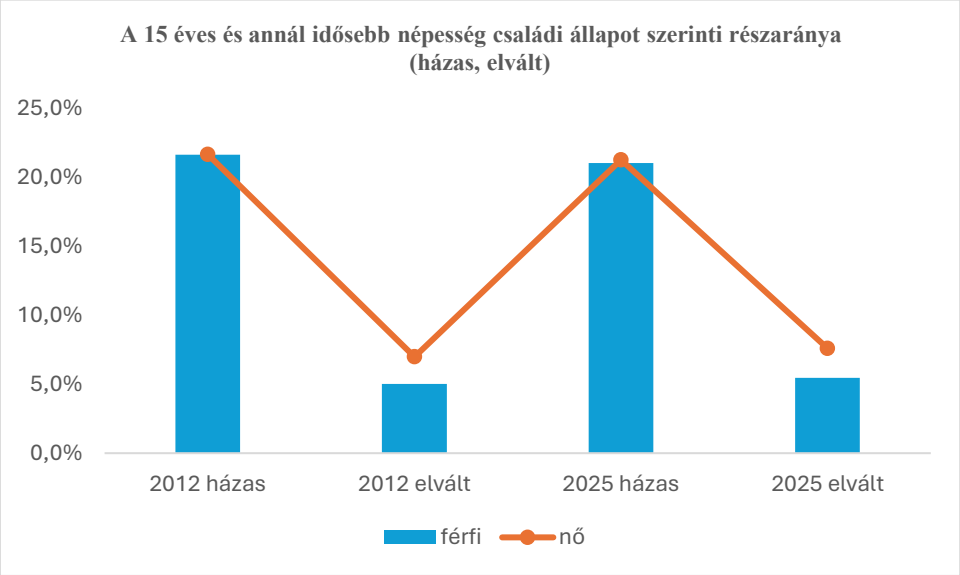

Forrás: KSH

Az országos trendeknek megfelelően Bács-Kiskunban is érzékelhető a **népesség fokozatos elöregedése**. A 65 éves és annál idősebbek száma 2006 óta meghaladja a 0–14 éves gyermekekét az országos adatokat vizsgálva, s napjainkra már érzékelhetően (7,4 százalékponttal) magasabb arányban vannak az idősebbek. A vármegyében 2025-ben a 65 év felettiek aránya 22%, míg a 0–14 éves korcsoport aránya 14,6%.

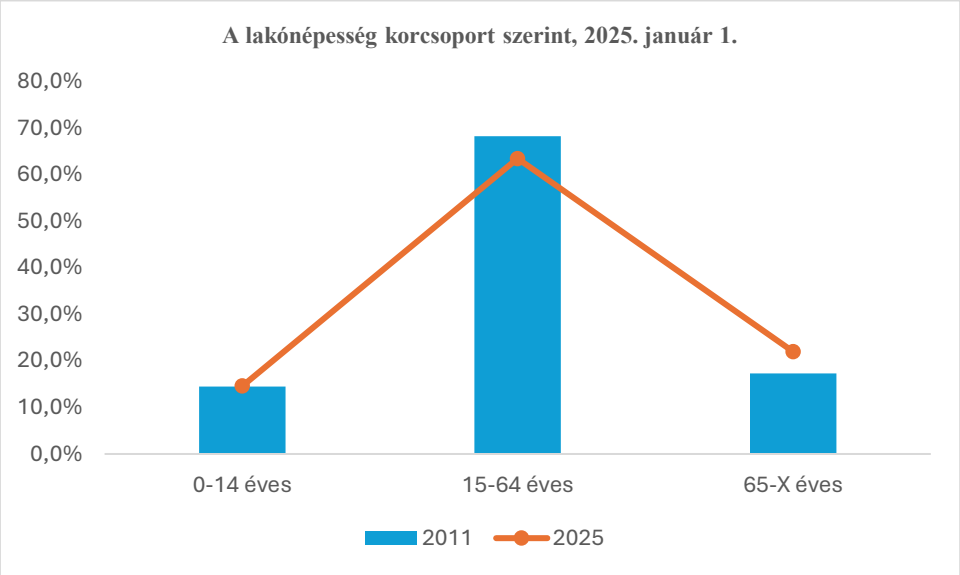

Forrás: KSH

A két korosztály egymáshoz viszonyított arányát jelző **öregedési index** értéke ennek megfelelően fokozatosan emelkedik, 2025. január 1-jén 150,7% volt. Ez azt jelenti, hogy 100 gyermekkorúra több mint 150 időskorú jut. A folyamat hátterében elsősorban nem a gyermekkorú népesség számának csökkenése áll, hanem sokkal inkább az, hogy a nagyobb létszámú középkorúak közül éves szinten akár ezer fős nagyságrendben lépnek át az érintettek az időskorúak közé. Azonban ábránkon jól látható, hogy az öregedési index Bács-Kiskunban a

2000-es évek elején még az országos átlagnak volt megfelelő, úgy az elmúlt két évtizedben a vármegyei értékek magasabbak az országos átlagnál – a vármegyében másfélszer annyi időskorú él, mint gyermek. A korstruktúra az öregedés irányába tolódik el. Az összes eltartottsági ráta 57,6, amely a munkaképes korú népességre nehezedő demográfiai terhelést jelzi.

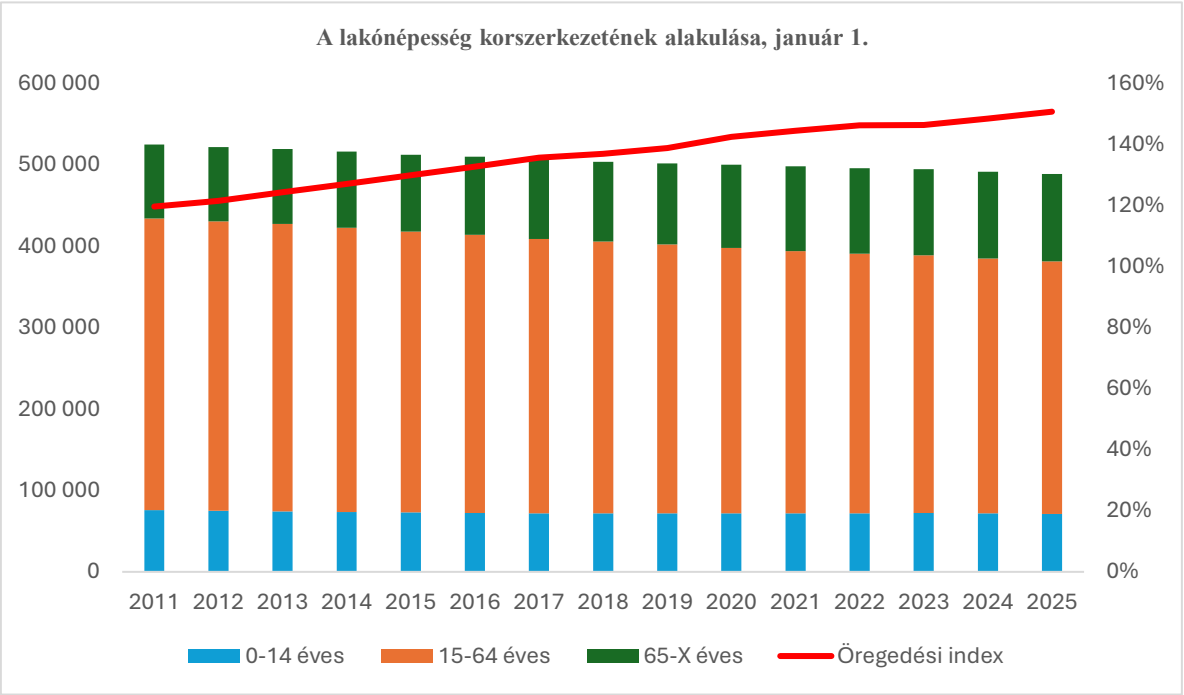

Forrás: KSH

A népesség tényleges alakulását egy adott időszakban az úgynevezett **népmozgalmi tényezők** befolyásolják, vagyis a természetes szaporodás vagy fogyás, valamint a vándorlási egyenleg. Magyarország lakosságszáma 1981 óta folyamatosan – bár eltérő mértékben – csökken. Ez a folyamat elsősorban a természetes fogyás következménye, amelyet a nemzetközi vándorlásból származó többlet csak részben tud ellensúlyozni. Az elöregedésen túl számos egyéb tényező – például az első gyermekvállalás későbbre halasztása, az egészségi állapot és az életmód – együttes hatására alakul ki a természetes fogyás, mivel évről évre többen halnak meg, mint amennyi gyermek születik.

A természetes és tényleges fogyás 2024-ben szinte azonos mértékű, -6,20 és -6,30 ezrelék volt. A nemzetközi vándorlási egyenleg enyhén pozitív, ugyanakkor a belföldi vándorlási egyenleg negatív. Összességében a vármegye tényleges népességcsökkenése továbbra is fennáll. A nemzetközi vándorlási egyenleg 2017–2022 között pozitív hatással volt a tényleges csökkenés mértékére. A halálozás mértéke a Covid-19 járvány következtében 2020-2021-2022 években az országos átlagnál kedvezőtlenebbül alakult.

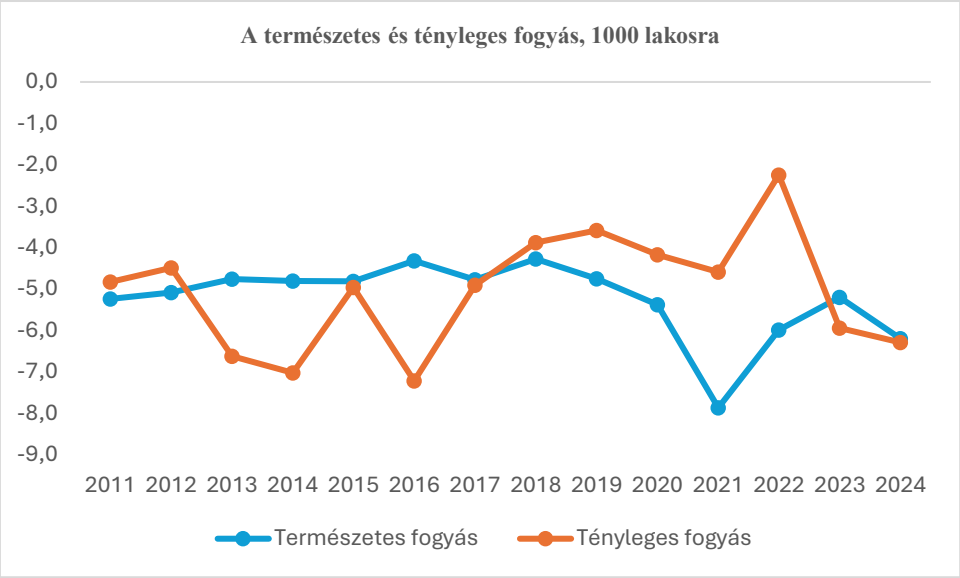

Forrás: KSH

Az **ezer élveszülöttre jutó csecsemőhalandóság** – vagyis az élveszülöttek első életévi halálozása – tekintetében az országos átlaghoz viszonyított értékek alakulása, illetve azok ingadozása figyelmet érdemel. A vármegyei értékek több évben meghaladják az országos átlagot, más években viszont az országos szint alatt maradnak. A nagyobb kilengések részben arra utalhatnak, hogy kisebb esetszám mellett egy-egy év adatai erősebben befolyásolják a mutatót – kisebb népességből fakadó statisztikai érzékenységgel, részben pedig helyi társadalmi, egészségügyi vagy demográfiai tényezőkkel magyarázható.

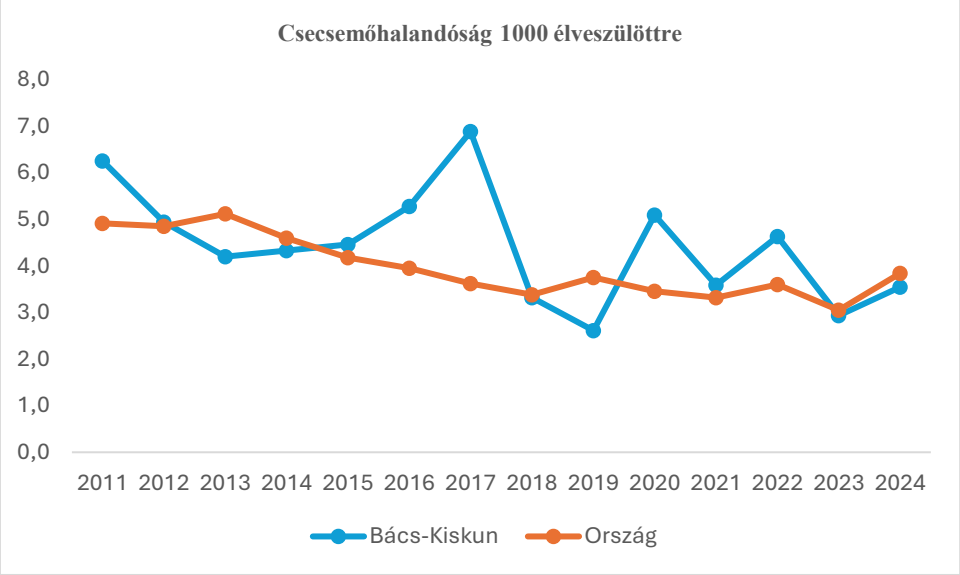

Forrás: KSH

A tényleges szaporodást meghatározó másik tényező a **vándorlási egyenleg**, amely azt mutatja meg, hogy miként alakult egy adott térségben az odaköltözők és az onnan elvándorlók száma egy adott időszakon belül.

Az állandó belföldi vándorlások alakulása				
Év	**Állandó belföldi odavándorlások száma**	**Állandó belföldi elvándorlások száma**	**Állandó belföldi vándorlási különbözet**	**Vármegyén belüli állandó belföldi vándorlások száma**
2011	9 208	9 863	**-655**	5 675
2012	9 039	9 405	**-366**	5 483
2013	9 277	9 688	**-411**	5 694
2014	9 640	10 476	**-836**	5 930
2015	9 817	10 293	**-476**	5 849
2016	11 277	11 789	**-512**	6 811
2017	11 779	12 549	**-770**	7 142
2018	12 608	13 298	**-690**	7 704
2019	12 521	12 927	**-406**	7 363
2020	12 288	12 286	**2**	7 111
2021	14 507	14 504	**3**	8 537
2022	13 773	13 609	**164**	7 919
2023	10 607	10 636	**-29**	5 976
2024	11 177	11 316	**-139**	6 295

A Tiszántúl egészéhez hasonlóan **Bács-Kiskun is tradicionálisan népességkibocsátónak számít** az országon belül, mivel hosszabb távon érvényesül a fejlettebb térségek (a főváros és Nyugat-Magyarország) elszívó hatása. Ez az elmúlt évtizedben is érvényesülő folyamat három esztendőt, a Covid-19 vírus éveit (2020, 2021, 2022) leszámítva csökkentette ugyan a népességszámot, de az odavándorlások miatt ez kisebb mértékben volt befolyással, mint a természetes fogyás. A 2024. évi adatok szerint (-139) bár újra negatív a vándorlási egyenleg, mértéke, messze kedvezőbb a vizsgált időszak átlagánál (-366 fő). A vármegye népességmegtartó képessége javult a vizsgált időszak második felében, bár a tendencia nem tekinthető egyértelműen stabilan pozitívnak.

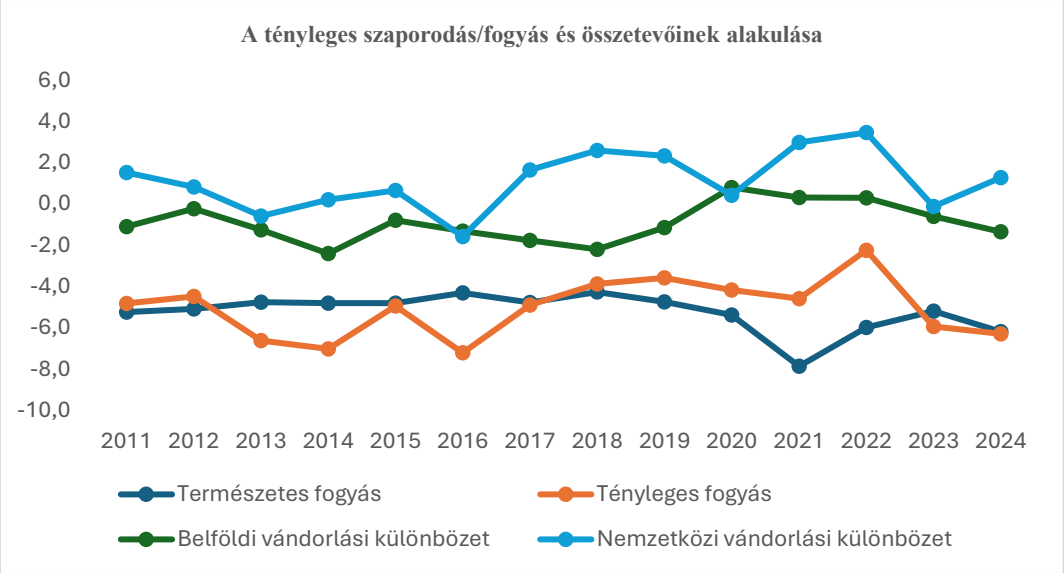

Forrás: KSH

A népességszám alakulására csupán közvetett hatással vannak, a **családi állapot** szerinti megoszlást azonban közvetlenül befolyásolják a házasságkötések és a válások mint meghatározó népmozgalmi mutatók.

Miközben a házasságkötések száma a vármegyében 2015 után jelentősen emelkedett, a válások száma nem nőtt ezzel párhuzamosan, sőt inkább stagnált vagy csökkent. Az elmúlt évtizedben a két mutató ellentétes irányban mozgott a vármegyében, amiben érezhető szerepük van az átalakított családtámogatási, adózási, otthonteremtési stb. keretrendszereknek.

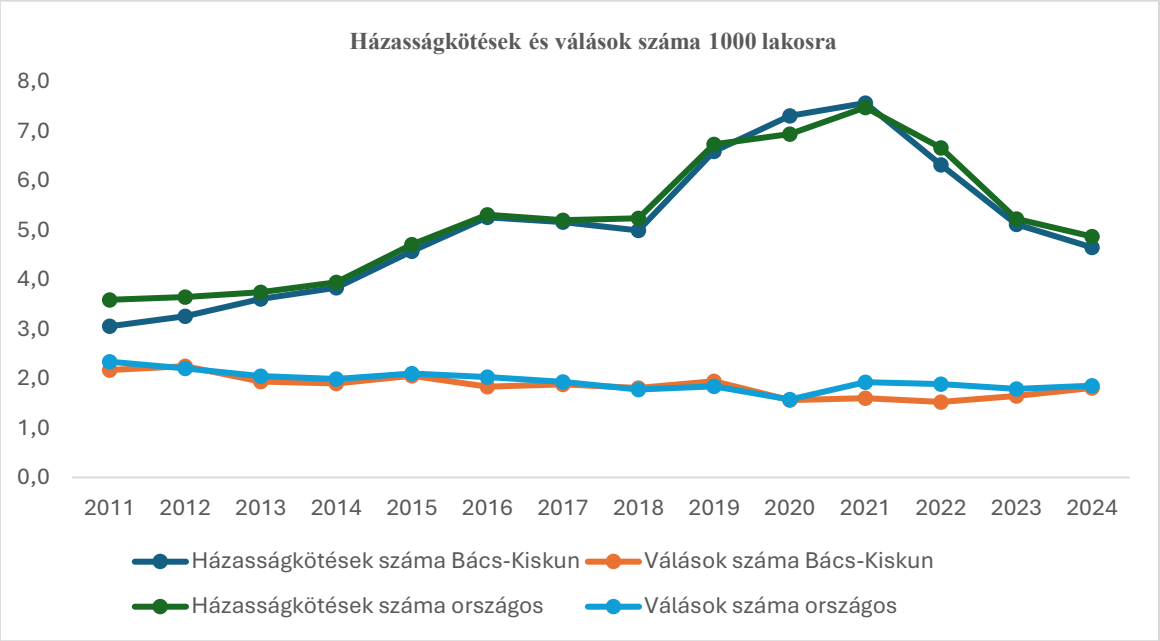

Forrás: KSH

A vármegyei mutatók követik az országos trendeket, azzal a különbséggel, hogy a házasságkötések és válások ezer lakosra jutó száma minimálisan az országos átlag alatt vannak.

A hatályos jogszabályok **13 hazai nemzetiséget** ismernek el, azonban ezek népességszáma mind országos, mind vármegyei szinten jelentős eltéréseket, nagy aránybeli különbségeket mutat. A magyar népszámlálási gyakorlat adott nemzetiséghez tartozónak tekinti azt a személyt, aki a népszámlálásnál feltett négy nemzetiségi kérdésből legalább egyre az adott nemzetiséget jelölte meg. Ez a módszer biztosítja, hogy egy személyt egy nemzetiséghez csak egyszer számoljanak el. Mivel azonban mindenkinek lehetősége volt több nemzetiséget is megjelölni, egy személy annyiszor szerepel a nemzetiséghez tartozók között, ahány nemzetiséget bármelyik kérdésnél megjelölt.

Nemzetiségek aránya a vármegye lakosságán belül			
	Nőtt/Csökkent	**2022**	**2011**
Magyar nemzetiséghez tartozó	↓	436 908	453 789
Nem válaszolt a nemzetiséghez tartozó kérdésekre	↓	56 428	64 927
Hazai nemzetiséghez tartozó	↓	23 416	32 434
Más nemzetiséghez tartozó	↑	11 157	3 404
Német nemzetiséghez tartozó	↓	8 327	12 341
Cigány (roma) nemzetiséghez tartozó	↓	8 249	11 327
Horvát nemzetiséghez tartozó	↓	2 391	3 502
Román nemzetiséghez tartozó	↓	1 312	1 797

Nemzetiségek aránya a vármegye lakosságán belül			
	Nőtt/Csökkent	**2022**	**2011**
Szerb nemzetiséghez tartozó	↑	1 073	943
Szlovák nemzetiséghez tartozó	↓	1 040	2 018
Ukrán nemzetiséghez tartozó	↑	627	216
Bolgár nemzetiséghez tartozó	↑	250	231
Lengyel nemzetiséghez tartozó	↑	207	145
Örmény nemzetiséghez tartozó	↑	158	137
Ruszin nemzetiséghez tartozó	↑	133	55
Görög nemzetiséghez tartozó	↑	121	63
Szlovén nemzetiséghez tartozó	↑	57	28

Forrás: KSH

A legutóbbi népszámlálási adatok tanúsága szerint a vármegyei népesség dominánsan magyar nemzetiséghez tartozónak vallotta magát, és a vármegyében legnépesebbek a német és cigány (roma) nemzetiségekhez tartozók. A 2011. évi népszámlálási adatokhoz viszonyítva a szerb, ukrán, bolgár, lengyel, örmény, ruszin, görög és szlovén nemzetiséghez tartozók száma emelkedett, az ukrán nemzetiséghez tartozók száma mintegy háromszorosára. A két népszámlálás között eltelt időszak leglátványosabb változása országosan és a vármegyében egyaránt a nem a hazai kisebbségekhez tartozók létszámának és arányának több mint háromszoros megugrása. Mivel mindeközben a hazai kisebbségek részaránya összességében negyedével csökkent, az egyéb nemzetiségek létszáma mintegy fele a hazai nemzetiségekhez tartozók létszámának. Az adatok értelmezésénél figyelembe kell venni azt, hogy a népszámlálási adatok önbevalláson alapuló adatok.

1.1.2. Iskolázottság

Magyarországon és ezen belül Bács-Kiskunban is folyamatosan **javul az iskolázottság szintje**. A folyamat lényege, hogy a munkaerőpiac igényeinek változását követve az érettségizettek és a felsőfokú képzettségűek száma és aránya emelkedik, míg az ennél alacsonyabb végzettségűeké csökken.

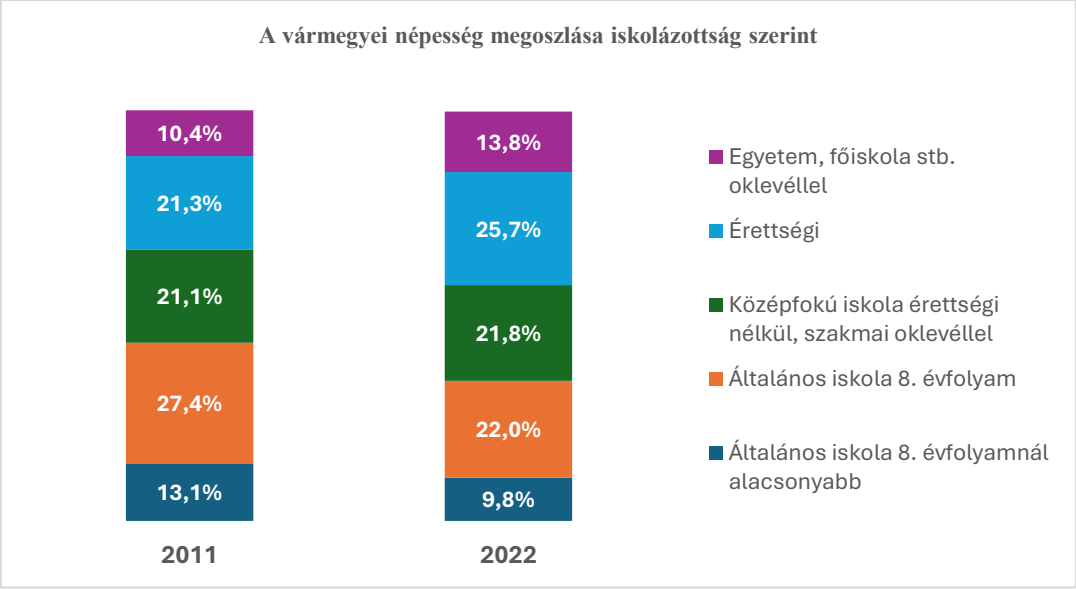

Forrás: KSH

Bács-Kiskun vármegyében az iskolai végzettség **korcsoportonként** jól elkülönülő mintázatot mutat. A 15–19 évesek körében a megoszlás sajátossága, hogy a csoport döntő része még a köznevelésben érintett: a legnagyobb arányt a 8 általánost végzettek adják (74,6%), mellettük 16,4% az érettségivel rendelkezők aránya, miközben a 8 évfolyamnál alacsonyabb végzettség 4,1%. A 20–24 éveseknél már a középfokú végzettség megléte válik meghatározóvá: itt az érettségizettek aránya 59,8%, további 12,5% rendelkezik szakmai oklevéllel érettségi nélkül, ugyanakkor 16,0% még továbbra is csak legfeljebb 8 osztályt végzett, a felsőfokú végzettség aránya pedig még alacsony, 10,6%. A 25–29 éveseknél a továbbtanulás eredményei már markánsabban megjelennek: a felsőfokú végzettség aránya 28,3%, miközben az érettségizetteké 42,6%, és a legfeljebb 8 osztályt végzettek aránya 14,2%-ra csökken.

A középkorosztályoknál a középfokú és felsőfokú végzettségek súlya kiegyenlítettebb: a 30–44 éveseknél az érettségi (35,4%) és a felsőfok (32,9%) együtt kiemelkedő, miközben a szakmai oklevél érettségi nélkül 19,0%, a legfeljebb 8 osztály pedig 11,3%. A 45–64 évesek körében a szakmai oklevéllel érettségi nélkül rendelkezők aránya a legmagasabb (31,2%), az érettségizetteké 30,7%, a felsőfokú végzettségé 23,2%, miközben a legfeljebb 8 osztályt végzettek aránya 13,4%. A 65 év felettieknél ezzel szemben az alacsonyabb végzettségi szintek nagyobb súlyt képviselnek (31,9% legfeljebb 8 osztály; 4,4% 8 osztály alatt), miközben az érettségi (28,7%) és a felsőfok (17,4%) aránya alacsonyabb. Összességében a fiatalabb korosztályokban a középfokú, illetve a felsőfokú végzettség fokozódó jelenléte, az idősebb generációkban pedig az alacsonyabb végzettségi szintek magasabb aránya rajzolódik ki, ami a képzési szerkezet és az oktatáshoz való hozzáférés történeti különbségeit tükrözi a vármegyében.

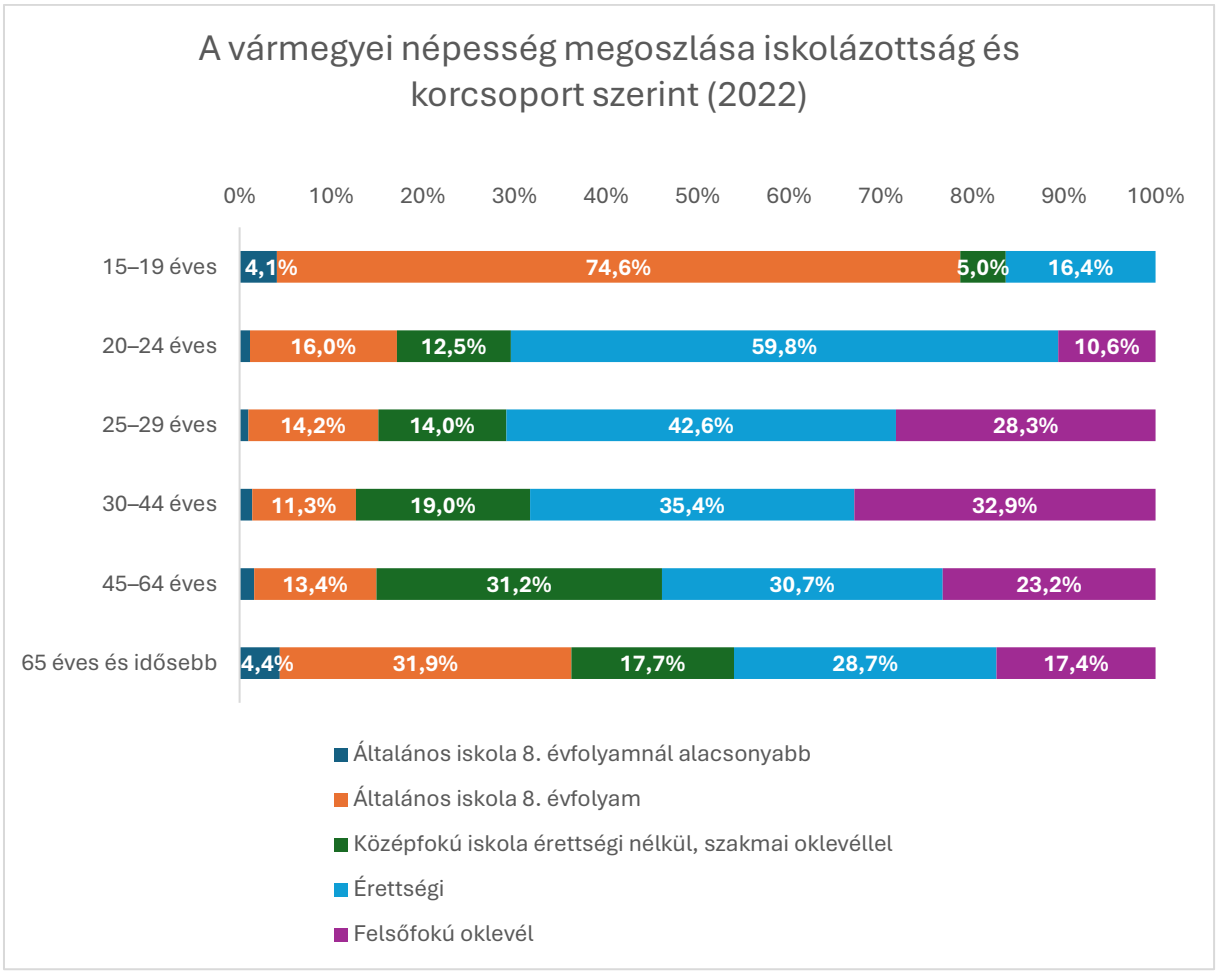

Forrás: KSH

A **településtípusok szerinti** összehasonlítás azt mutatja, a települési hierarchiában felfelé haladva nő a magasabb iskolai végzettségűek aránya, míg az alacsonyabb végzettségi szintek inkább a kisebb településeken koncentrálódnak. A diplomások száma a megyei jogú városokban (31.039 fő) kiemelkedő, és arányát tekintve is jóval meghaladja a városokban (23.647 fő), községekben (13.531 fő) mért értékeket, ami a felsőfokú végzettség erősebb nagyvárosi jelenlétére utal. Hasonló tendencia figyelhető meg az érettségizettek esetében is: bár abszolút számban az egyéb városokban vannak a legtöbben (50.218 fő), arányaiban a megyei jogú városok mutatnak kedvezőbb képet. Ezzel szemben az alacsonyabb végzettségi szintek – különösen a legfeljebb 8 általánost végzettek – nagyobb súlyt képviselnek a községekben és az egyéb városokban, mint a megyei jogú városokban. A szakmai oklevéllel, de érettségi nélkül rendelkezők száma az egyéb városokban és a községekben közel azonos és magas, ami a középfokú szakképzés erőteljes jelenlétére utal ezekben a településtípusokban.

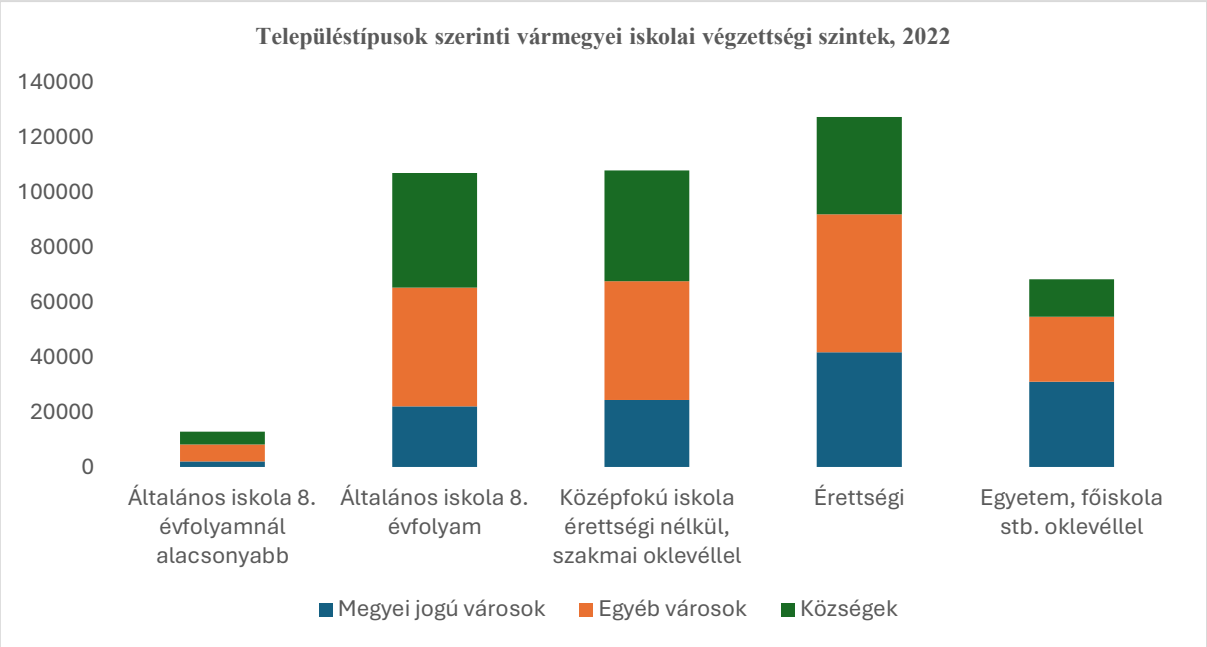

Forrás: KSH

A kedvező szerkezeti változás ellenére **a vármegye diplomás aránya továbbra is elmarad az országos átlagtól**, ami hosszú távon a gazdasági versenyképesség és a magas hozzáadott értékű munkahelyek számának korlátozó tényezője lehet.

1.1.3. Foglalkoztatás

A népszámlálási adatok szerint 2011 és 2022 között egyértelműen a **foglalkoztatás súlyának növekedése figyelhető meg mind országosan, mind Bács-Kiskun vármegyében. A foglalkoztatottak aránya a** teljes népességen belül jelentősen emelkedett, miközben a munkanélküliek részaránya számottevően visszaesett: országosan a korábbi, viszonylag magas arány mintegy harmadára csökkent, és hasonló mértékű javulás történt a vármegyében is. A vármegyében közel 37 ezer fővel nőtt a foglalkoztatás. Az ellátásban részesülő inaktívak aránya szintén mérséklődött, ami azt jelzi, hogy a gazdaságilag aktív népesség súlya nőtt a népességen belül. Az eltartottak aránya érdemben nem változott Bács-Kiskunban, országosan pedig enyhe csökkenés látható, míg a 15 év alattiak aránya mindkét területi szinten mérséklődött, ami a korábbiakban bemutatott népesség elöregedésére is utal. A vármegye arányai követik az országos tendenciákat: nőtt a munkaerőpiacon jelen lévők súlya, és jelentősen csökkent a munkanélküliség relatív aránya az elmúlt évtizedben.

Gazdasági aktivitás				
	2022		2011	
Gazdasági aktivitás	Magyarország (fő)	Bács-Kiskun vármegye (fő)	Magyarország (fő)	Bács-Kiskun vármegye (fő)
Foglalkoztatott	4 718 660	**235 908**	3 942 723	198 770
Munkanélküli	237 055	**11 940**	568 497	30 036
Ellátásban részesülő inaktív	2 264 545	**122 231**	2 949 727	163 128
Eltartott	990 142	**52 983**	1 029 022	52 290
15 évesnél fiatalabb személy	1 393 232	**72 256**	1 447 659	76 107

Forrás: KSH

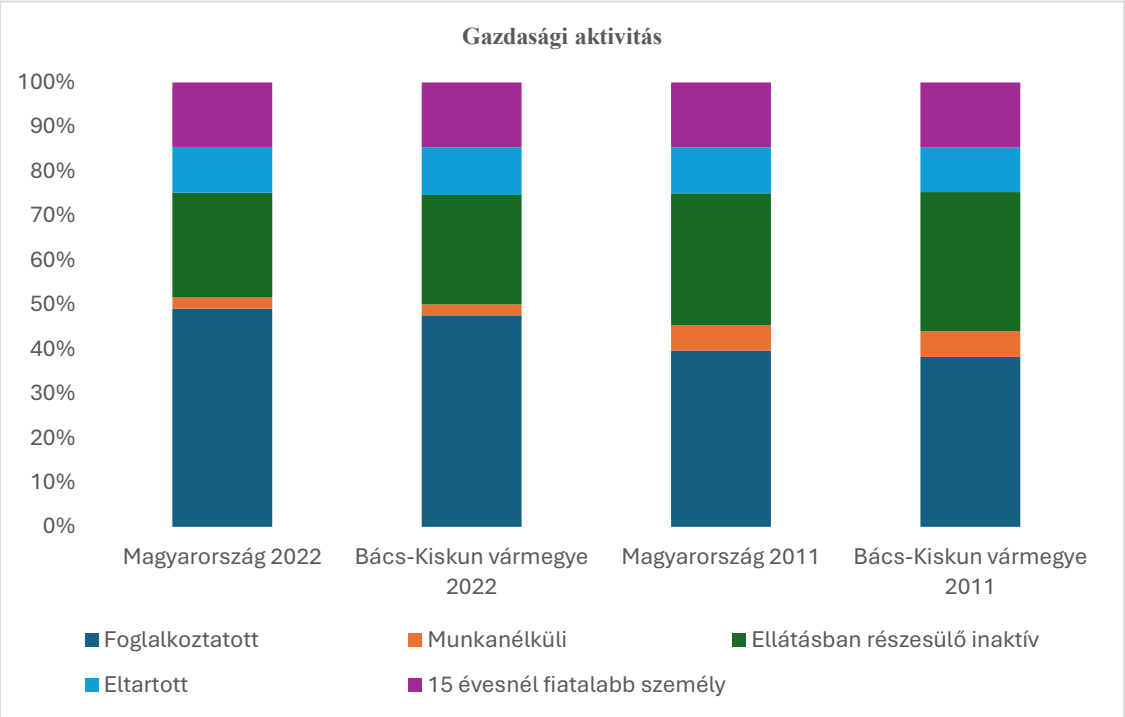

Forrás: KSH

A Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) munkaerő-felmérése (a továbbiakban: MEF), negyedéves mintán alapuló lakossági adatfelvételén nyugvó adatokat az alábbi táblázat tartalmazza. A KSH meghatározása szerint foglalkoztatottnak számít minden olyan személy, aki a kérdezést megelőző héten legalább egy órányi, jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy rendelkezett munkaviszonnyal, de abban átmenetileg – például betegség, szabadság, illetve szülési szabadság miatt – nem dolgozott. A definíció pontosítása 2021-től lényeges változást hozott, mivel a gyermekgondozási ellátás igénybevétele miatt tartósan távollévők az inaktív kategóriából a foglalkoztatottak közé kerültek át. Ez az átsorolás különösen a nők foglalkoztatási mutatóit befolyásolja érdemben, és hatással van arra is, hogy a Covid–19-járvány, valamint az orosz–ukrán háború gazdasági következményei (energiaválság, infláció, bizonytalanság stb.) miként tükröződnek vissza a statisztikai adatokban.

Foglalkoztatási adatok 2011 és 2024 között									
	Foglalkoztatottak, ezer fő	**Munkanélküliek, ezer fő**	**Gazdaságilag aktívak, ezer fő**	**Gazdaságilag nem aktívak, ezer fő**	**15–64 éves népesség, ezer fő**	**Ebből: Potenciális munkaerő-tartalék, ezer fő**	**Aktivitási arány, %**	**Munkanélküliségi ráta, %**	**Foglalkoztatási ráta, %**
2011	199,0	22,4	221,4	131,5	352,9	40,9	62,7	10,1	56,4
2012	205,7	20,3	226,0	125,2	351,2	39,1	64,3	9,0	58,6
2013	206,9	22,5	229,3	118,8	348,1	39,9	65,9	9,8	59,4
2014	212,5	21,9	234,4	109,6	344,0	35,4	68,1	9,3	61,8
2015	220,1	18,2	238,3	101,5	339,8	28,4	70,1	7,7	64,8
2016	227,6	14,8	242,4	94,2	336,6	25,0	72,0	6,1	67,6
2017	233,3	9,7	242,9	88,8	331,7	17,3	73,2	4,0	70,3
2018	235,0	6,5	241,5	85,5	327,0	11,6	73,9	**2,7**	71,9
2019	234,8	6,8	241,6	81,2	322,9	12,2	74,8	2,8	72,7
2020	226,6	11,2	237,7	80,6	318,3	18,2	74,7	4,7	71,2
2021	228,4	11,0	239,4	75,0	314,3	18,8	76,1	4,6	72,7
2022	227,4	9,6	237,0	74,3	311,3	15,7	76,1	4,0	73,0
2023	228,3	11,0	239,3	68,9	308,2	14,8	77,6	4,6	74,1
2024	226,1	11,0	237,1	67,4	304,5	14,8	77,9	4,7	74,3

Forrás: KSH

Az **aktivitási arány** 62,7%-ról 77,9%-ra emelkedett, ami azt jelzi, hogy a 15–64 éves népesség egyre nagyobb része jelent meg a munkaerőpiacon. Ezzel párhuzamosan a **foglalkoztatási ráta** jelentősen nőtt: a 2011. évi 56,4%-ról 2024-re 74,3%-ra emelkedett, vagyis közel 18 százalékpontos javulás következett be. A kedvező elmozduláshoz több tényező is hozzájárult, ezek között a nyugdíjkorhatár 2014–2022 közötti fokozatos emelése is, amely a munkaerőpiacon maradás időtávját kitolta, és növelte az idősebb korosztályok jelenlétét az aktív népességen belül. A kedvezőtlen makrogazdasági folyamatok elsősorban a munkanélküliek számának alakulásában jelennek meg. Fontos ugyanakkor, hogy a KSH MEF szerinti munkanélküli fogalom eltér a nyilvántartott álláskeresők kategóriájától. A MEF meghatározása alapján munkanélkülinek az tekinthető, aki a kérdezést megelőző héten nem végzett munkát, az azt megelőző négy hétben aktívan keresett állást, és két héten belül munkába tudna állni. A **munkanélküliségi ráta** a 2011-es 10,1%-os szintről 2018–2019-re 3% alá csökkent, ami történelmi – pozitív értelemben vett – mélypontnak tekinthető. A 2020-as pandémia átmeneti romlást okozott (4,7%-ra emelkedett a ráta), de a mutató ezt követően stabilan 4–5% körüli szinten maradt. Közben a 15–64 éves népesség száma folyamatosan csökkent (352,9 ezerről 304,5 ezer főre), a gazdaságilag nem aktívak aránya jelentősen visszaszorult. A potenciális munkaerő-tartalék (a munkanélküliek, az alulfoglalkoztatottak, a dolgozni szándékozó, de munkát aktívan nem kereső, vagy a rendelkezésre állás kritériumát nem teljesítő inaktívak) is számottevően mérséklődött 2011 és 2019 között, majd a járvány idején ismét emelkedett, de 2024-re ismét alacsonyabb szinten stabilizálódott.

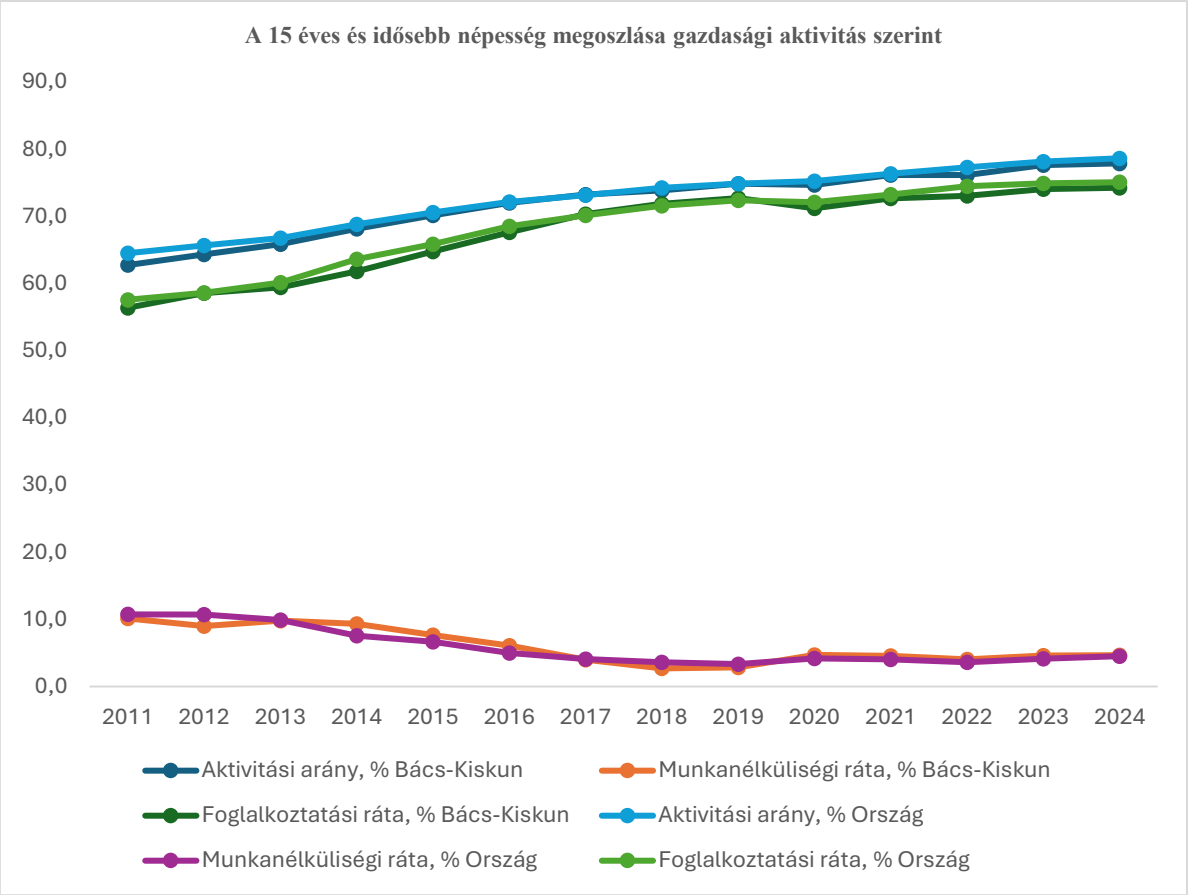

Forrás: KSH

A vármegye **munkaerőpiaci helyzete** hasonló pályát járt be, mint az ország egésze, de az országos mutatók többnyire kissé kedvezőbbek.

A munkaerőpiac alakulásáról további információforrást jelentenek a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (a továbbiakban: NFSZ) által gyűjtött és publikált adatok. Az 1992 óta rendelkezésre álló, nyilvántartott álláskeresőkre vonatkozó részletes statisztikák nem alkalmasak nemzetközi összehasonlításra, ugyanakkor előnyük, hogy havi gyakorisággal, települési és járási bontásban is elérhetők, ahol a KSH MEF már nem szolgáltat adatokat. A nyilvántartott álláskereső fogalma jelentősen eltér a MEF által használt munkanélküli definíciótól. Nyilvántartott álláskeresőnek az a személy minősül, aki megfelel a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételeknek, nem tanul nappali tagozaton, nem jogosult öregségi nyugdíjra, nem részesül rehabilitációs járadékban, az alkalmi foglalkoztatás kivételével nem áll munkaviszonyban és más kereső tevékenységet sem folytat, továbbá elhelyezkedése érdekében együttműködik az állami foglalkoztatási szervvel, amely őt álláskeresőként nyilvántartja. Az adatforrásból megismerhetjük a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számát is: azaz a 25. életévüket – felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetén a 30. életévüket – nem betöltött, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkező, tanulmányaik befejezését követően álláskeresési támogatásra nem jogosult fiatalok számát.

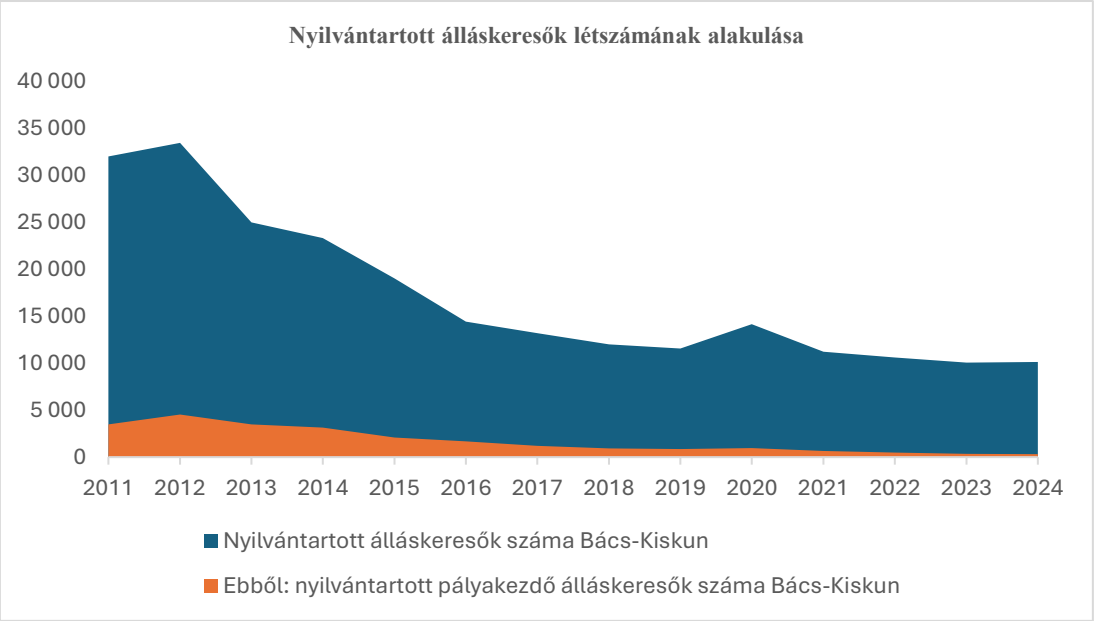

Forrás: KSH

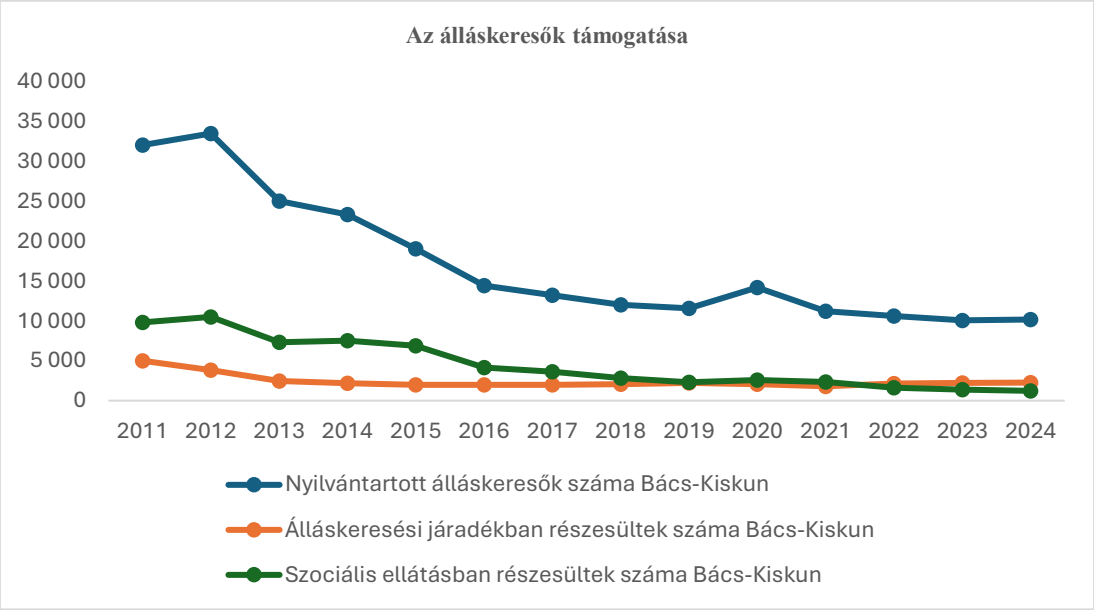

Forrás: KSH

A **nyilvántartott álláskeresők** száma Bács-Kiskun vármegyében a 2010-es évek elejétől határozottan csökkenő pályára állt: a 2012-ben mért több mint 33 ezer főről 2024-re mintegy 10 ezer fő körüli szintre mérséklődött, vagyis nagyjából a harmadára esett vissza. A csökkenésben szerepet játszott a közfoglalkoztatás rendszerének átalakulása is, ugyanakkor a 2013 és 2019 közötti gazdasági élénkülés egyértelműen hozzájárult a létszám tartós mérséklődéséhez. A Covid–19 járvány 2020-ban átmeneti növekedést okozott, de ez nem törte meg hosszabb távon a kedvező trendet. Az orosz–ukrán háború és a bizonytalan gazdasági környezet hatása elsősorban az álláskeresési járadékban részesülők számának újbóli emelkedésében érhető tetten, amely az utóbbi években ismét 2.000 fő feletti szinten stabilizálódott.

A **pályakezdő álláskeresők** száma a vármegyében összességében markánsan csökkent: a 2011–2012. évi 3.500–4.500 fős értékekről 2024-re 323 főre esett vissza. Arányukat tekintve Bács-Kiskun részesedése az országos pályakezdő álláskeresői körből jellemzően 3–6% között mozgott, és az időszak végére inkább az alacsonyabb tartományba került. A szociális ellátásban részesülő álláskeresők száma szintén tartósan csökkenő tendenciát mutat, 2011-ben még közel 10 ezer fő volt, 2024-re viszont 1.200 fő körülire mérséklődött, ami jelentős strukturális javulásra utal. A létszámmozgások alapvetően lekövetik az országos tendenciákat, ugyanakkor a vármegye súlya az országos álláskeresői és pályakezdői körön belül az elmúlt évtizedben mérséklődött, ami a helyi munkaerőpiac relatív stabilizálódását jelzi.

Az egységes **közfoglalkoztatás** rendszere 2011. január 1-jétől indult az addig működő közmunkaprogram, a közcélú munka és a közhasznú munkavégzés megszűnésével. A közfoglalkoztatás kiemelt célja a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak segítése a közfoglalkoztatás ideje alatt annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatott munkát tudjon vállalni az elsődleges munkaerőpiacon.[3] A közfoglalkoztatási támogatási típusok között megkülönböztetünk hosszabb időtartamú közfoglalkoztatást, országos közfoglalkoztatási programot, valamint kistérségi/járási startmunka mintaprogramot. A Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkársága (a továbbiakban: BM-KVHÁT)[4] által közzétett éves átlagos vármegyei létszámokat mutatjuk be alább.

Közfoglalkoztatottak megoszlása 2013 és 2024 között									
Bács-Kiskun	**Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás**	**Országos közfoglalkoztatás**	**Járási startmunka mintaprogramok pillérei**					**Járási mintaprogramok összesen**	**Közfoglalkoztatottak összesen, fő**
			Mezőgazdasági mintaprogram	**Értékteremtő program[1]**	**Egyéb startmunka mintaprogram**	**Szociális jellegű mintaprogramok**	**Magas hozzáadott értékű program**		
2013	1 647	1 812	459	46	0	1 804	0	2 313	**5 772**
2014	4 138	2 204	691	35	0	988	0	1 713	**8 055**
2015	3 051	2 611	1 009	509	0	1 540	0	3 057	**8 720**
2016	4 054	2 649	1 067	701	0	1 661	0	3 428	**10 131**
2017	3 127	2 344	837	557	0	1 446	3	2 843	**8 314**
2018	2 140	1 651	637	435	0	1 129	2	2 202	**5 993**
2019	1 558	1 138	457	331	1	824	0	1 613	**4 310**
2020	1 210	939	371	275	4	787	0	1 436	**3 584**
2021	1 063	859	349	252	8	757	0	1 366	**3 288**
2022	896	739	320	224	0	698	0	1 242	**2 876**
2023	830	612	298	206	0	668	0	1 172	**2 613**
2024	845	560	280	182	0	647	0	1 109	**2 514**

Forrás: BM-KVHÁT (2013–2024)

[3] Forrás: https://kozfoglalkoztatas.kormany.hu/download/8/2d/73000/K%C3%B6zfoglalkoztat%C3%A1si%20k%C3%B6nyv%202024.pdf

[4] Forrás: http://kozfoglalkoztatas.bm.hu/

A közfoglalkoztatásban részt vevők éves átlagos létszáma 2013 és 2016 között jelentősen emelkedett (5.772 főről 10.131 főre), majd 2017-től tartós csökkenés figyelhető meg. A 2016-os csúcshoz képest 2024-re mintegy 75%-kal csökkent a közfoglalkoztatásban részt vevők száma. A csökkenés nem csupán munkaerőpiaci folyamatokkal magyarázható, hanem tudatos kormányzati döntés eredménye is volt. A „második piacot" finanszírozó, és így a bérszinteket, valamint a létszámkereteket meghatározó kormányzat egy 2017-es rendelet alapján 2020-ig tervezetten mérsékelni kezdte a programban részt vevők számát. A közfoglalkoztatás súlya az álláskeresőkhöz viszonyítva továbbra is jelentős, az elmúlt években stabilan 20% körüli értéken.

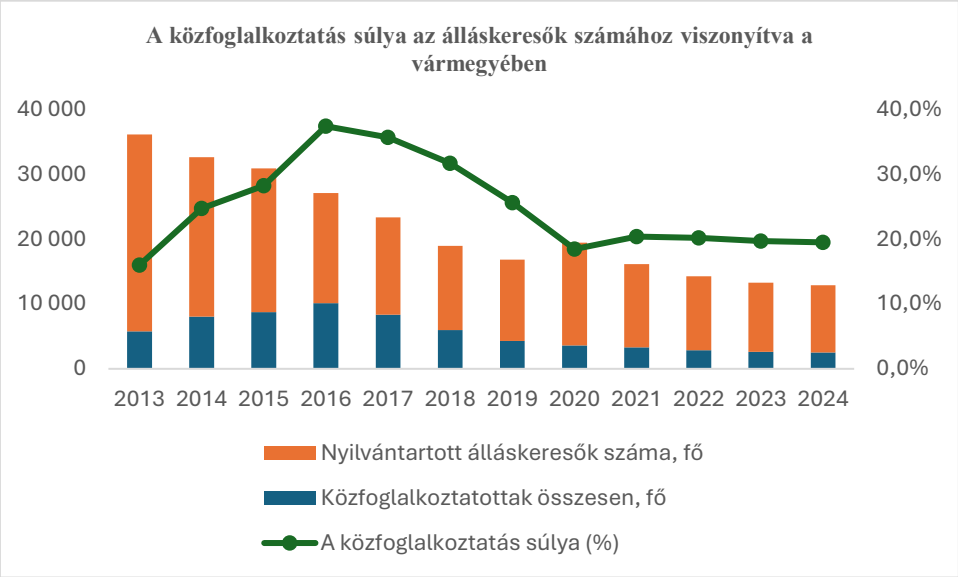

Forrás: BM-KVHÁT (2013–2024)

A munkaerőpiac keresleti oldalának egyik legfontosabb mutatója az **üres álláshelyek számának és arányának** alakulása. Erről egyrészt az NFSZ-hez bejelentett, munkaközvetítésre rendelkezésre álló – betöltetlen – álláshelyek adatai, másrészt a KSH által nemzetközi sztenderdek alapján gyűjtött statisztikák nyújtanak információt. Az intézményi munkaügyi adatgyűjtési rendszer tartalmazza valamennyi költségvetési intézmény, az 5 főnél többet foglalkoztató vállalkozások, valamint a foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezetek által bejelentett álláshelyeket. Egy álláshely akkor minősül üresnek, ha meghatározott kritériumok – például a foglalkoztatási forma vagy a betölteni kívánt státusz – alapján betöltetlennek tekinthető, és a munkáltató aktív lépéseket tesz a pozíció betöltésére. Az üres álláshelyek arányát az összes álláshely százalékában határozzák meg, az üres pozíciókat is beleszámítva az állományba.

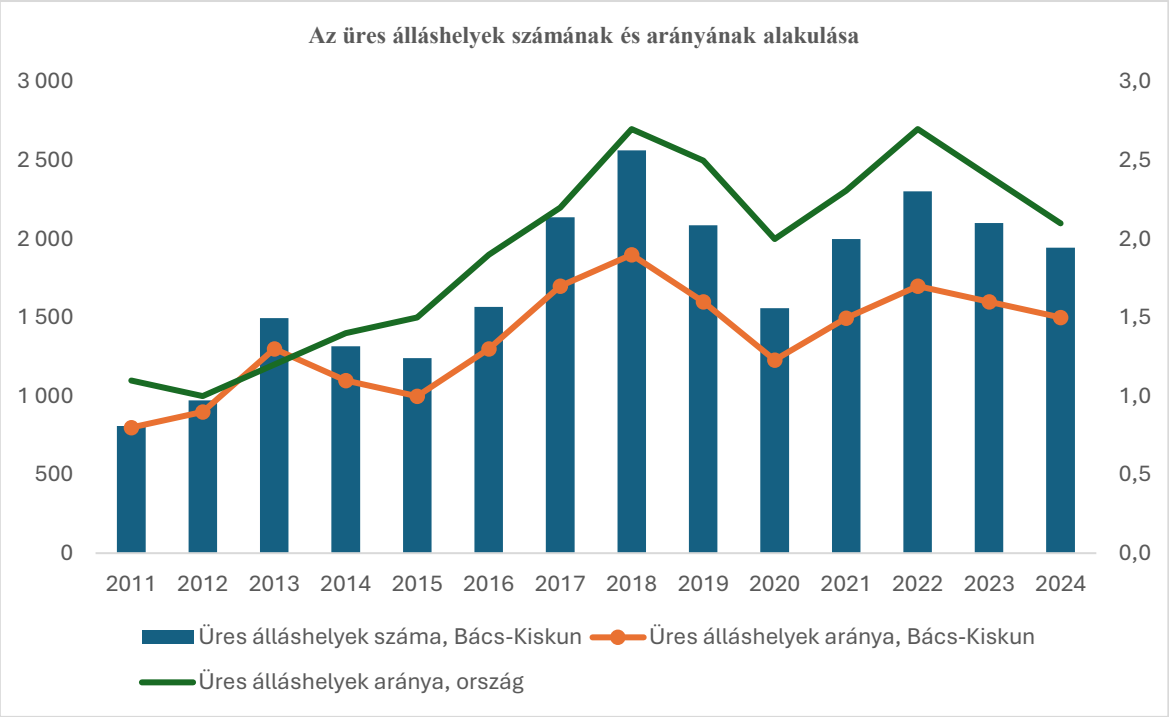

Forrás: KSH

Az üres álláshelyek száma és aránya Bács-Kiskun vármegyében 2011 és 2018 között összességében emelkedő tendenciát mutatott: az álláshelyek száma 809-ről 2.564-re nőtt, míg arányuk 0,8%-ról 1,9%-ra emelkedett. Ez a munkaerő-kereslet élénkülésére és a munkaerőhiány erősödésére utal a gazdasági fellendülés időszakában. 2019–2020-ban – a Covid–19 járvány időszakában – visszaesés figyelhető meg (2020-ban 1.560 üres álláshely, 1,2%), majd 2021–2022-ben ismét növekedés következett, 2022-ben 2.303 betöltetlen álláshellyel és 1,7%-os aránnyal. Országos szinten az üres álláshelyek aránya végig magasabb volt, mint Bács-Kiskunban, és hasonló ciklikusságot mutatott: 2018-ban és 2022-ben érte el a csúcspontját (2,7%), majd 2024-re 2,1%-ra csökkent. A vármegyei adatok az országos trendeket követik, de valamivel alacsonyabb feszültséget jeleznek a munkaerőpiacon.

1.2. Gazdasági helyzet

1.2.1. Bruttó hazai termék (GDP)

Bács-Kiskun vármegye – Magyarország legnagyobb területű vármegyéjeként – számottevő szerepet játszik a hazai gazdasági teljesítményben. A térség gazdasági súlyát elsősorban az ipar adja, ezen belül **különösen az autóipar és az élelmiszeripar, emellett a mezőgazdaság is meghatározó**. Bács-Kiskun a legfrissebb rendelkezésre álló adatok szerint 2023-ban a magyar GDP mintegy 3,8%-át állította elő.

A piaci beszerzési áron mért **GDP volumenének változása** Bács-Kiskun vármegyében az elmúlt évtizedben gyakran kedvezőbb képet mutatott, mint az országos trend: 2011–2015 között, illetve 2018-ban rendre nagyobb mértékben növekedett, mint az országé (kivéve 2014-ben), 2020 óta azonban a növekedés mértéke kisebb az országosnál, de még a régiós adatnál is.

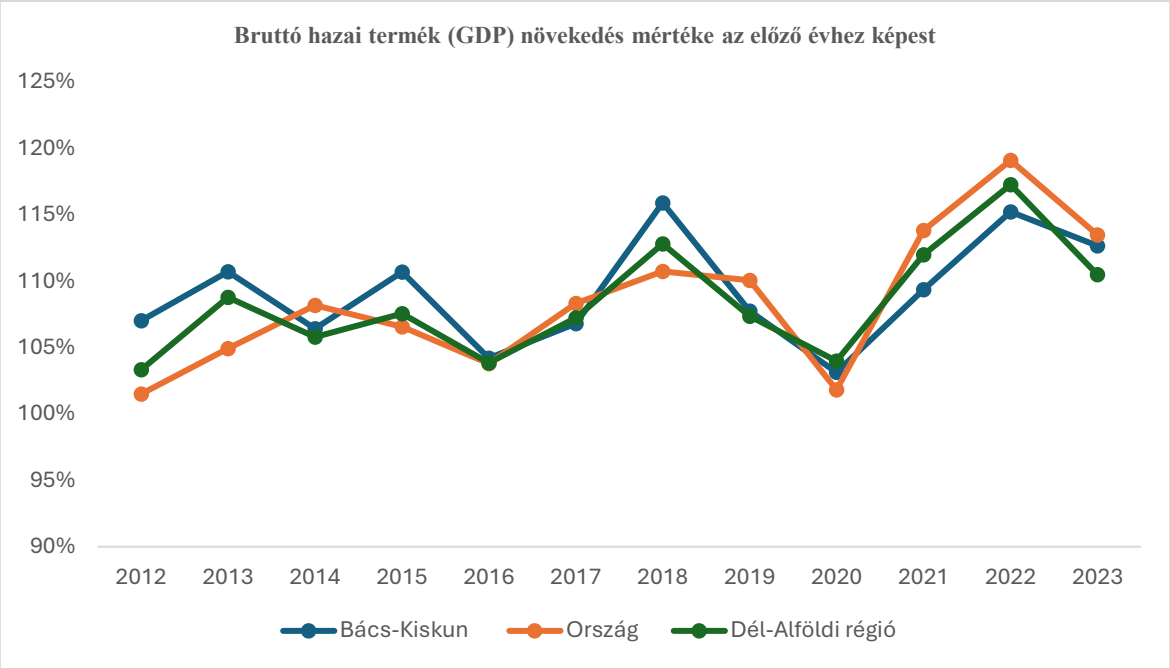

Forrás: KSH

Az **egy főre jutó GDP** Bács-Kiskun vármegyében 5.827 ezer forint, ezzel a 9. helyen áll a rangsorban, Csongrád-Csanád vármegye a 8., Békés vármegye pedig a 19. helyen. A GDP/fő mutató a régióban 5.482 ezer forint, míg az országos arányszám 7.828 ezer forint. 2010 óta a vármegye egy főre vetített GDP-je az országos átlag százalékában kifejezve (100%) jócskán meghaladja a régiós értéket, azonban ez a különbség 2020 óta kissé csökken, 2022-ben már csak 2,8 százalékponttal magasabb, míg a csúcson, 2015-ben ez a különbség 5,8 százalékpont is volt. 2023-ban a vármegyei egy főre eső GDP az országosnak a 74,4%-át teszi ki, míg a régiós arány csupán 70,0%-a az országosnak.

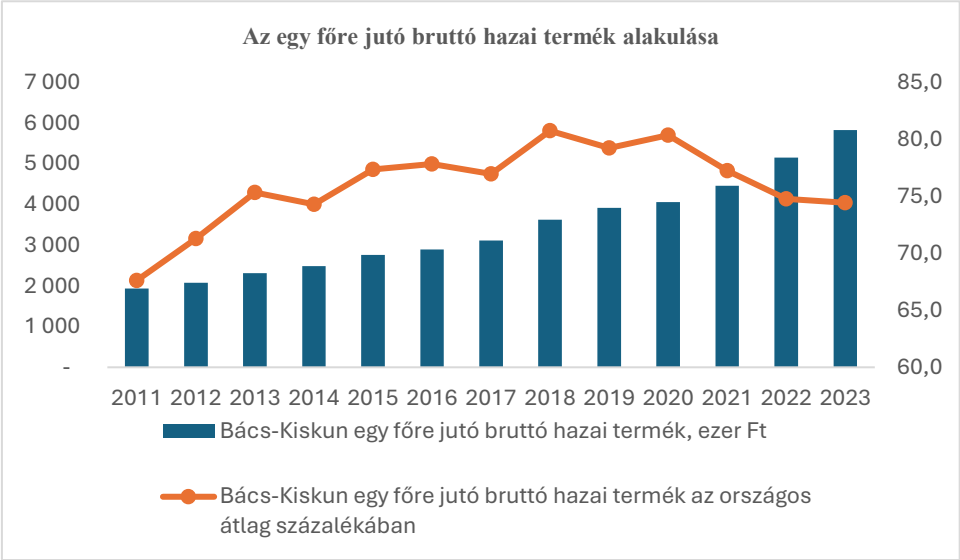

Forrás: KSH

Bács-Kiskun stabilan növekvő, közepes fejlettségű vármegye, amely az elmúlt évtizedben dinamikusabb pályára állt.

1.2.2. Gazdasági szervezetek

A **regisztrált gazdasági szervezetek száma**[5] 2024 év végén Bács-Kiskun vármegyében 106,214 ezer darab volt, amiből vállalkozás (társas vállalkozás és önálló vállalkozó) 100,18 ezer darab (ezen belül az önálló vállalkozók aránya 81,2%). A gazdasági szervezetek közül 5,4% található a vármegyében – ez az arány bár kismértékben csökkent, évtizedes távlatban is stabilnak mondható.

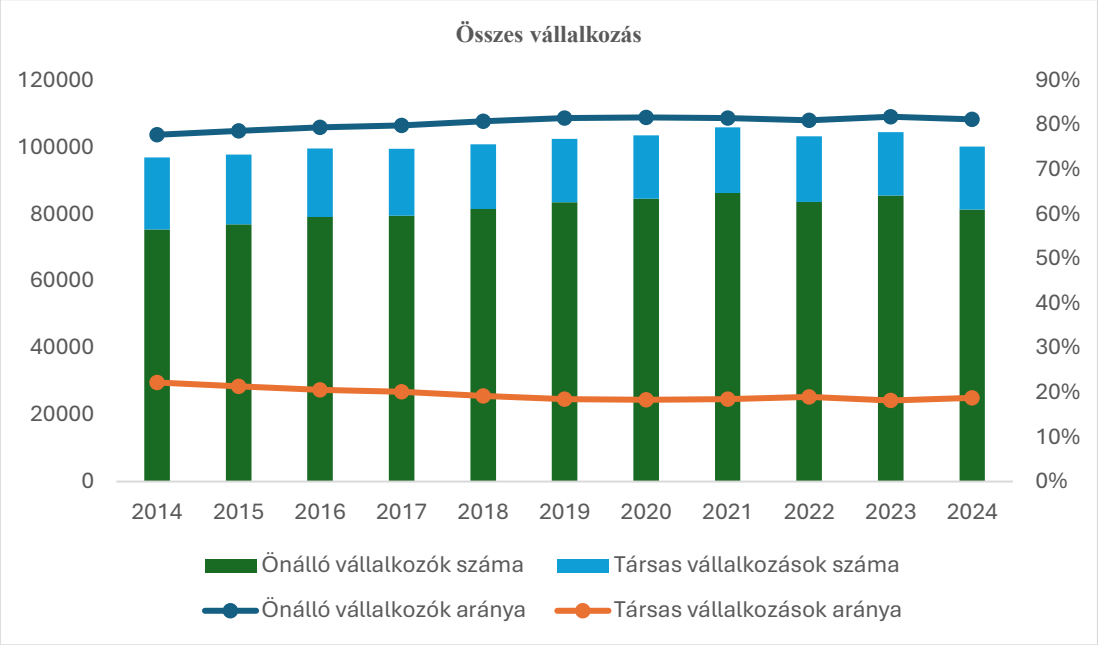

Forrás: KSH

A 2014–2023 közötti időszakban érezhetően emelkedett a vállalkozássűrűség. Az **ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások számának** alakulása követte az országos tendenciákat, a mindenkori értékek pedig valamivel az átlagos feletti szintet mutattak, 2023-ban 212,6 darab volt a vármegyei mutató.

[5] A regisztrált gazdasági szervezet az adminisztratív nyilvántartások szerint jogilag létező, adószámmal rendelkező gazdasági szervezet. A jogilag létező szervezetek köre az adott időpontban csőd-, felszámolási, végelszámolási és kényszertörlési eljárás alatt állókat, illetve a tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozókat is tartalmazza. Forrás: KSH

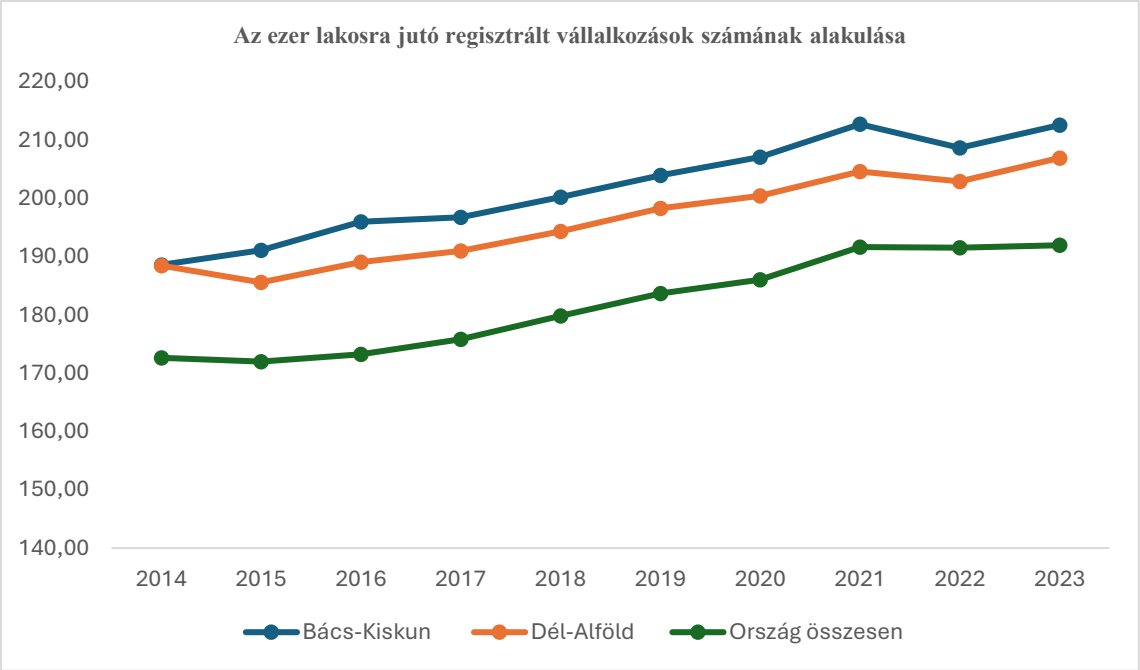

Forrás: KSH

A **nonprofit és egyéb nem nyereségérdekelt szervezetek száma** a 2014–2024 közötti időszakban folyamatosan emelkedett, 2024-ben 5.291 db ilyen szervezetet tartottak nyilván.

A **működő vállalkozások** (az a vállalkozás, amely a vonatkozási évben rendelkezett árbevétellel vagy létszáma meghaladta a nulla főt) száma 2014–2022 között folyamatosan emelkedett, azonban 2023-ban mintegy 3.000-rel mérséklődött a számuk. Valódi új vállalkozás[6] a vizsgált időszakban 2021-ben jött létre a legmagasabb számban. 2013-tól mindvégig több vállalkozás jött létre, mint amennyi megszűnt[7], ez a tendencia azonban 2022-ben megfordult. Mivel ez utóbbi vállalkozásokról csak 2022-ig, és csak két év késéssel érhetők el információk, számuk növekedése már két évvel korábban elindult a Covid-19 járvány és az orosz-ukrán háború kihatásainak jeleként.

[6] Az a működő vállalkozás, amely a vonatkozási évet megelőző két évben nem számított működőnek, és nem rendelkezett működő jogelőddel sem.

[7] Az a működő vállalkozás, amely a vonatkozási évben megszüntette a tevékenységét, a vonatkozási évet követő két évben nem számított működőnek, és nem rendelkezett működő jogutóddal sem.

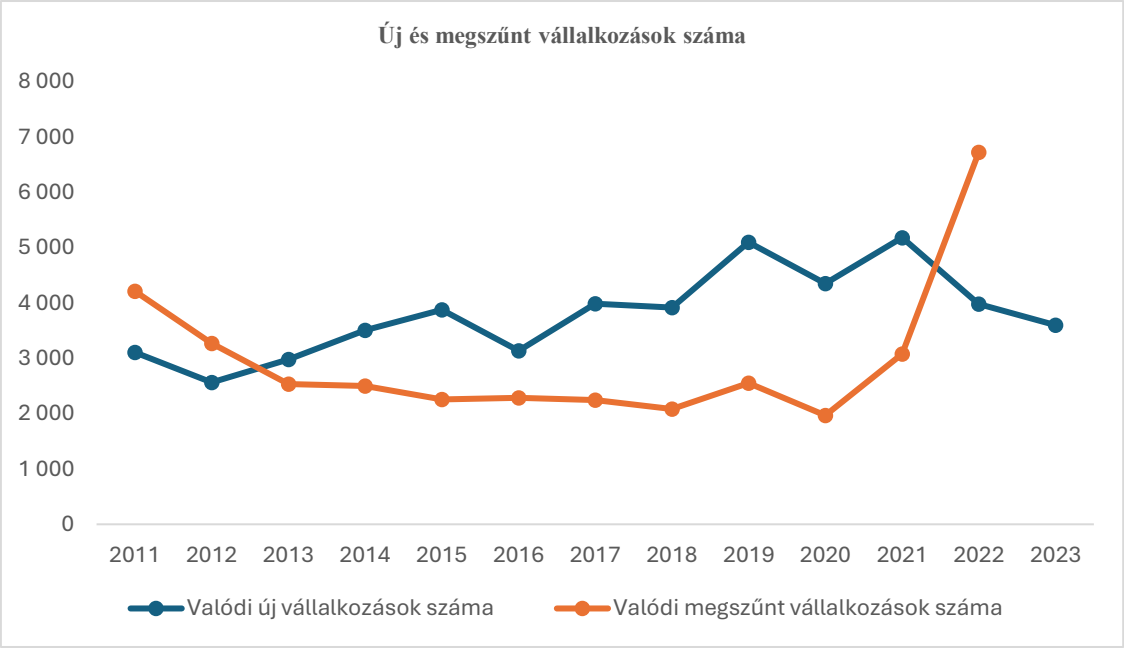

Forrás: KSH

1.3. Infrastruktúra

1.3.1. A vármegyei közlekedés-földrajzi helyzete

Bács-Kiskun vármegye Magyarország legnagyobb területű vármegyéje. Közlekedésföldrajzi helyzetét alapvetően meghatározza, hogy Magyarország középső részén, a Duna-Tisza-közén helyezkedik el, ugyanakkor az ország egyik déli határmegyéje is. Ennek oka, hogy az 1950-es megyerendezéskor Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Bács-Bodrog vármegye területeinek egy részét egyaránt megkapta. Így **egyszerre központi és perifériku fekvésű, valamint fontos nemzetközi kaputérség.** Ugyanakkor elsősorban **Kecskemét** meghatározó gazdasági és intézményi szerepe – ipar (különösen a járműipar), logisztika, agrárgazdaság, (felső)oktatás, egészségügy, kereskedelem – révén a Duna–Tisza köze térségének központja, és a Budapest–Belgrád irányú fejlesztési tengely egyik kulcsszereplője. A vármegye déli részén **Baja és Kiskunhalas** térségi alközponti funkciókat látnak el, erősítve a határ menti kapcsolatrendszert és a Duna menti gazdasági-logisztikai szerepkört.

A közúti és vasúti hálózat gerincét a fontos nemzetközi és hazai gazdasági/fejlesztési tengelyek jelölik ki. Kiemelkedő jelentőségű az **M5 autópálya** és a **Budapest–Szeged–Belgrád irányú közlekedési folyosó**, amely a főváros felől biztosít gyors kapcsolatot a déli országhatár és a Balkán térsége felé. Meghatározó továbbá a **Duna menti** (51-es, 53-as sz. főút) és **kelet–nyugati irányú közúti kapcsolatrendszer** (52-es, 54-es, 55-ös számú főutak), amelyek a dunántúli és tiszántúli térségek közötti összeköttetést szolgálják. A vasúti hálózatban a **Budapest–Kunszentmiklós–Kelebia** (Belgrád) fővonal nemzetközi jelentősége emelkedik ki, amely a folyamatban lévő fejlesztések révén a nemzetközi áruszállítás és személyforgalom egyik stratégiai tengelyévé válik.

A **Duna** jelenléte sajátos közlekedésföldrajzi adottságot jelent: a folyami kikötő és a vízi áruszállítás lehetőségei kiegészítik a közúti és vasúti infrastruktúrát, intermodális logisztikai potenciált biztosítva. A legnagyobb és legjelentősebb **vízi logisztikai központ Baja**. Mindezek mellett számos térségi jelentőségű alsóbbrendű főút és mellékvonal kapcsolja be a kiterjedt tanyás térségeket és kisebb településeket a vármegyei és országos vérkeringésbe, biztosítva a helyi mobilitást és a mezőgazdasági termelés szállítási feltételeit.

A vármegyén belüli jelentős területi egyenlőtlenségeket, illetve a trianoni határmegvonás máig ható közlekedésföldrajzi következményeit jól mutatja, hogy **Bács-Kiskun vármegye déli és nyugati peremterületein fekvő, a mai magyar-szerb államhatár közelében elhelyezkedő települések közúti elérhetősége több esetben kedvezőtlenebb** a vármegye központjához viszonyítva. A déli határ mentén található bácskai területek közlekedési kapcsolatai történetileg részben a mai Szerbia területéhez kötődtek (Bács-Bodrog vármegye központja a ma Szerbia területén található Zombor volt), ami a határmegvonást követően perifériku helyzetet eredményezett. Az 1950-es megyerendezés során a létrehozott Bács-Kiskun vármegye egykori Bács-Bodrog vármegyéhez tartozó járásai/települései esetében a vármegye központja, Kecskemét elérési ideje kedvezőtlen.

Közúti elérhetőségi idők						
Mutató	**Év**	**Medián**	**Szórás**	**Tartomány**	**Minimum**	**Maximum**
Budapest	2011	113,195	76,04	107,53	59,43	166,96
	2018	114,01	77,65	109,82	59,1	168,92
	2022	113,955	77,58	109,71	59,1	168,81
Saját régióközpont	2011	77,925	69,46	98,23	28,81	127,04
	2018	77,205	68,70	97,15	28,63	125,78
	2022	77,255	68,74	97,21	28,65	125,86
Saját vármegyeszékhely	2011	74,18	104,91	148,36	0	148,36
	2018	72,525	102,57	145,05	0	145,05
	2022	72,47	102,49	144,94	0	144,94
Saját járásszékhely	2011	21,245	30,04	42,49	0	42,49
	2018	21,6	30,55	43,2	0	43,2
	2022	22,065	31,20	44,13	0	44,13
Legközelebbi legalább 100 ezer fős város	2011	46,355	65,56	92,71	0	92,71
	2018	47,975	67,85	95,95	0	95,95
	2023	48	67,88	96	0	96
Legközelebbi legalább 20 ezer fős város	2011	26,735	37,81	53,47	0	53,47
	2018	26,625	37,65	53,25	0	53,25
	2023	26,5	37,48	53	0	53
Legközelebbi gyorsforgalmi út csomópont	2011	32,055	45,33	64,11	0	64,11
	2018	29,1	41,15	58,2	0	58,2
	2022	28,785	40,71	57,57	0	57,57
Legközelebbi vasútállomás	2011	20,655	29,21	41,31	0	41,31
	2018	20,5	28,99	41	0	41
	2022	20,5	28,99	41	0	41

Forrás: TEIR (2022,2023)

Bács-Kiskun vármegye **elérhetőségi mutatói** 2011 és 2023 között összességében stabil képet mutatnak, csak kisebb mértékű változások figyelhetők meg. Budapest medián elérési ideje gyakorlatilag változatlan maradt: 2011-ben 113,2 perc, 2018-ban 114,0 perc, 2022-ben pedig 114 perc körüli értéket mutat. A szórás (76–78 perc) és a több mint 100 perces tartomány arra utal, hogy a vármegyén belül jelentős területi különbségek vannak: a legkedvezőbb fekvésű településekről egy órán belül elérhető a főváros, míg a legtávolabbi térségek esetében az utazási idő közel három óra. Budapestről (0 km kőtől számolva) Felsőlajos település érhető el leggyorsabban, 69 perc menetidővel. Leghosszabb elérési idővel – 168,81 perc Dunafalva település rendelkezik.

A **saját régióközpont és a vármegyeszékhely elérhetősége** szintén csekély változást mutat. A régióközpont medián értéke mindhárom vizsgált évben 77 perc körül alakult, ami kiegyensúlyozott térszerkezeti helyzetre utal. A vármegyeszékhely esetében 2011 és 2022 között enyhe javulás figyelhető meg (74,2 percről 72,5 percre csökkent a medián), ugyanakkor a magas – 100 perc feletti – szórás és a 145 perc körüli maximum azt jelzi, hogy a perifériikus, különösen déli és nyugati települések távolsági hátránya továbbra is jelentős. A vármegyeszékhelyt és a régióközpontot egyaránt Dunafalva településről a legtöbb idő elérni.

A **járásszékhelyek elérhetősége** lényegesen kedvezőbb: a medián 21–22 perc között mozog, ami a közigazgatási központok viszonylag jó területi lefedettségét tükrözi. Ugyanakkor 2011 és 2022 között enyhe növekedés tapasztalható (21,2 percről 22,1 percre), és a szórás is emelkedett, ami arra utalhat, hogy egyes települések relatív helyzete romlott. A saját járásszékhely elérhetőségét tekintve az Újsolt-Kalocsa elérési idő a legmagasabb – 44 perc. A határ menti, illetve a Homokhátság belső perifériáin fekvő települések sincsenek minden esetben kedvező helyzetben. A tömegközlekedési elérhetőség több helyen 40 percet meghaladó utazási időt jelent, amely átszállásokkal tovább növekedhet, megnehezítve ezzel a munkába járást és a magasabb szintű közszolgáltatások igénybevételét.

A nagyobb városok elérhetősége mérsékelten romló tendenciát mutat. A legalább 100 ezer fős város medián elérési ideje 2011-ben 46,4 perc volt, 2018-ra közel 48 percre, 2023-ra pedig 48 percre nőtt. Hasonló, de kisebb mértékű változás figyelhető meg a legalább 20 ezer fős városok esetében, ahol a medián 26–27 perc között stabilizálódott. A jelentős szórás és a 90 perc feletti maximumok azt mutatják, hogy a vármegye egyes térségei viszonylag távol esnek a nagyobb városi központoktól. Dunaszentbenedekről a legtöbb idő – 53 perc - elérni legalább 20 ezer fős települést, míg Hercegszántóról a legtöbb idő elérni – 96 perc- elérni legalább 100 ezer fős települést.

Pozitív tendencia figyelhető meg a **gyorsforgalmi úthálózat** csomópontjainak elérhetőségében: a medián 2011-ben még 32,1 perc volt, 2022-re 28,8 percre csökkent. A szórás és a tartomány is mérséklődött, ami az infrastruktúra-fejlesztések hatását jelzi. Ennek ellenére Madaras községről közel 1 óra (58 perc) elérni gyorsforgalmi úthálózat csomópontját. A legközelebbi vasútállomás elérési ideje ugyanakkor lényegében változatlan maradt (20–21 perc medián), ami stabil, de nem javuló vasúti hozzáférést mutat. Uszód településről a legtöbb idő (41 perc) elérni vasútállomást.

A vármegyében több mint harminc település rendelkezik **vasútállomás**sal, számuk az utóbbi években érdemben nem változott. Helyközi autóbusz-megállóhely valamennyi településen található, így **távolsági autóbuszjárattal** minden helység elérhető. Menetrend szerinti helyi autóbusz-közlekedés ugyanakkor csak a nagyobb városokban működik, elsősorban Kecskeméten, Baján és Kalocsán, míg a kisebb településeken ilyen szolgáltatás nem áll rendelkezésre.

Az **országos közutak** teljes hossza Bács-Kiskun vármegyében 2.197,4 km volt 2022. december 31-én, ami 2011-hez viszonyítva 23,6 kilométeres növekedést jelent. A bővülés mérsékelt ütemű, ami arra utal, hogy az elmúlt évtizedben inkább a hálózat korszerűsítése és minőségi fejlesztése, mintsem a jelentős hosszúsági gyarapodás került előtérbe. A vármegyei igazgatóság kezelésében autópálya és autóút nem szerepel, ugyanakkor a térséget átszelő gyorsforgalmi kapcsolatok országos jelentőségű tranzitszerepet biztosítanak.

Az **elsőrendű főutak hossza** 2022-ben 106,3 km volt, amely megegyezik a 2011-es értékkel, míg a másodrendű főutak hossza 488,5 km-ről 498,6 km-re emelkedett, közel 10 kilométeres növekedést mutatva. Ez a változás a térségi kapcsolatok erősítését jelzi, különösen a kisebb települések és a gazdasági központok közötti összeköttetések javítása szempontjából. A mellékhálózat elemei – összekötő, bekötő és állomáshoz vezető utak – továbbra is jelentős

arányt képviselnek, ami a vármegye kiterjedt, tanyás és aprófalvas településszerkezetével magyarázható.

A teljes hálózatból 1.492,8 km kiépített, míg 78,8 km kiépítetlen útszakasz volt 2022 végén. A kiépítetlen szakaszok aránya alacsony, ami viszonylag jó infrastrukturális lefedettségre utal, ugyanakkor ezek elsősorban perifériás térségekben fordulhatnak elő. A fő- és mellékhálózati elemek együttes hossza 1.591,4 km-t tett ki, ami a vármegye közlekedési rendszerének stabil alapját képezi.

1.3.2. A vármegyei közutak állapota, kerékpárforgalmi hálózat, közösségi közlekedés, közlekedésbiztonság

Bács-Kiskun vármegyében az országos építésű **normál nyomtávú vasutak hossza** 2011 és 2022 között alapvetően stabilan alakult, 543–548 km közötti értéken mozgott, majd 2023-ban 553 km-re emelkedett. A működtetett vonalhossz jellemzően 463–548 km között alakult, ami azt mutatja, hogy a hálózat döntő része aktívan hasznosított. A 2024-re jelzett 500 km-es adat csökkenést jelez, ami hálózati racionalizálásra vagy adatrevízióra utalhat.

Az **önkormányzati úthálózat** szerkezete jelentős átrendeződést mutatott. A belterületi kiépített utak hossza folyamatosan nőtt: 2011-ben 2.217 km volt, 2024-re pedig 2.623 km-re emelkedett, ami több mint 400 km-es bővülést jelent. Ezzel párhuzamosan a külterületi kiépítetlen útszakaszok hossza erősen ingadozott, de összességében magas maradt (2011-ben 12.540 km, 2024-ben 14.711 km), ami a vármegye kiterjedt, tanyás térszerkezetével magyarázható. A külterületi kiépített utak hossza ugyanakkor 448 km-ről 592 km-re nőtt, ami a vidéki infrastruktúra fokozatos fejlesztését jelzi.

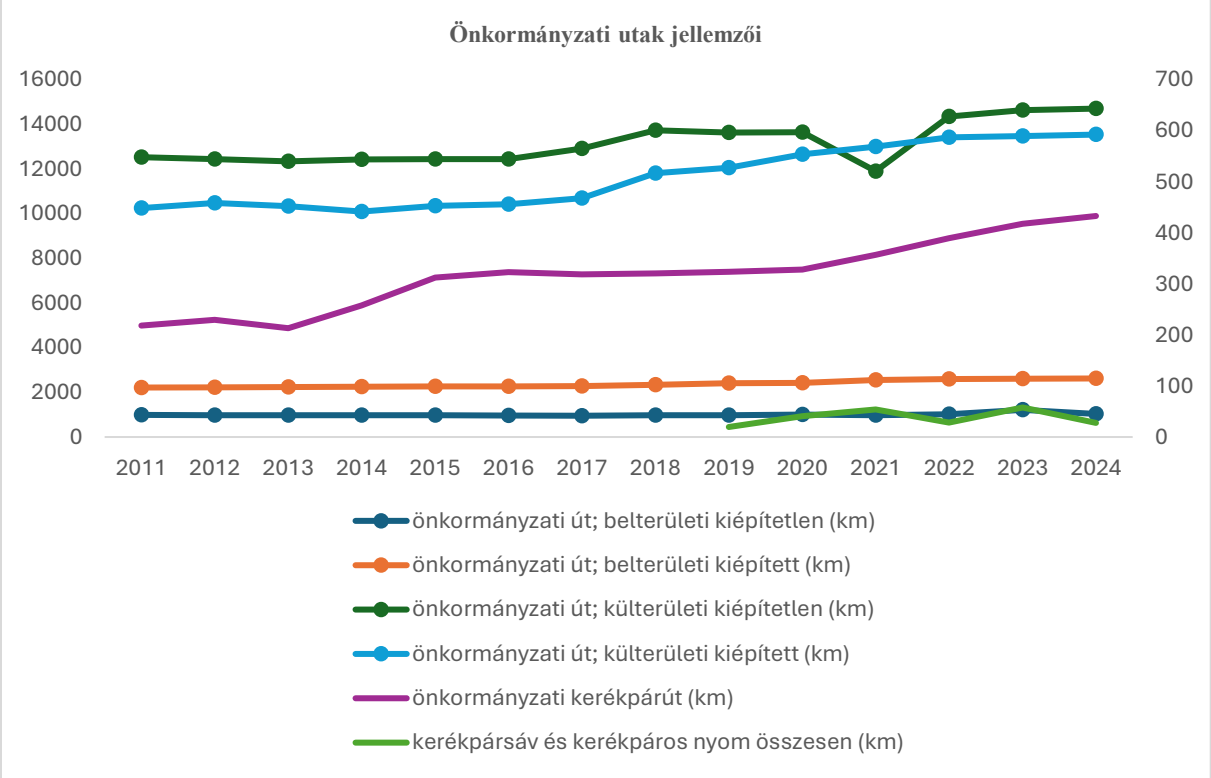

Forrás: KSH

Kiemelendő a **kerékpáros infrastruktúra** dinamikus fejlődése: az önkormányzati kerékpárutak hossza 2011 és 2024 között 218 km-ről 433 km-re bővült, gyakorlatilag megduplázódott. A kerékpársávok és kerékpáros nyomok hossza 2019 után jelent meg a

statisztikában, és 2023-ban már közel 58 km-t tett ki, ami a fenntartható közlekedési módok térnyerésére utal.

A **közösségi közlekedés** teljesítménye a 2010-es évek végéig viszonylag stabil volt, majd 2020-ban jelentős visszaesés következett be: a helyi személyszállításban szállított utasok száma 16–19 millió fő közötti szintről 9,9 millióra, majd 2021-ben 8 millió főre csökkent. 2022-ben már enyhe élénkülés látható (9,5 millió fő), de a korábbi szintet még nem érte el. Hasonló tendencia figyelhető meg az utaskilométer-adatokban is.

A **közúti balesetek száma** 2011 és 2019 között csökkenő trendet mutatott (892-ről 815-re), 2020-ban jelentősen visszaesett (649), majd 2022-ben ismét emelkedett (817). A halálos kimenetelű balesetek száma ingadozó, 2022-ben 55 esetet regisztráltak, míg 2024-ben 41-et. Pozitív tendencia, hogy az ittas állapotban okozott személysérüléses balesetek száma 2011-es 159-ről 2024-re 46-ra csökkent.

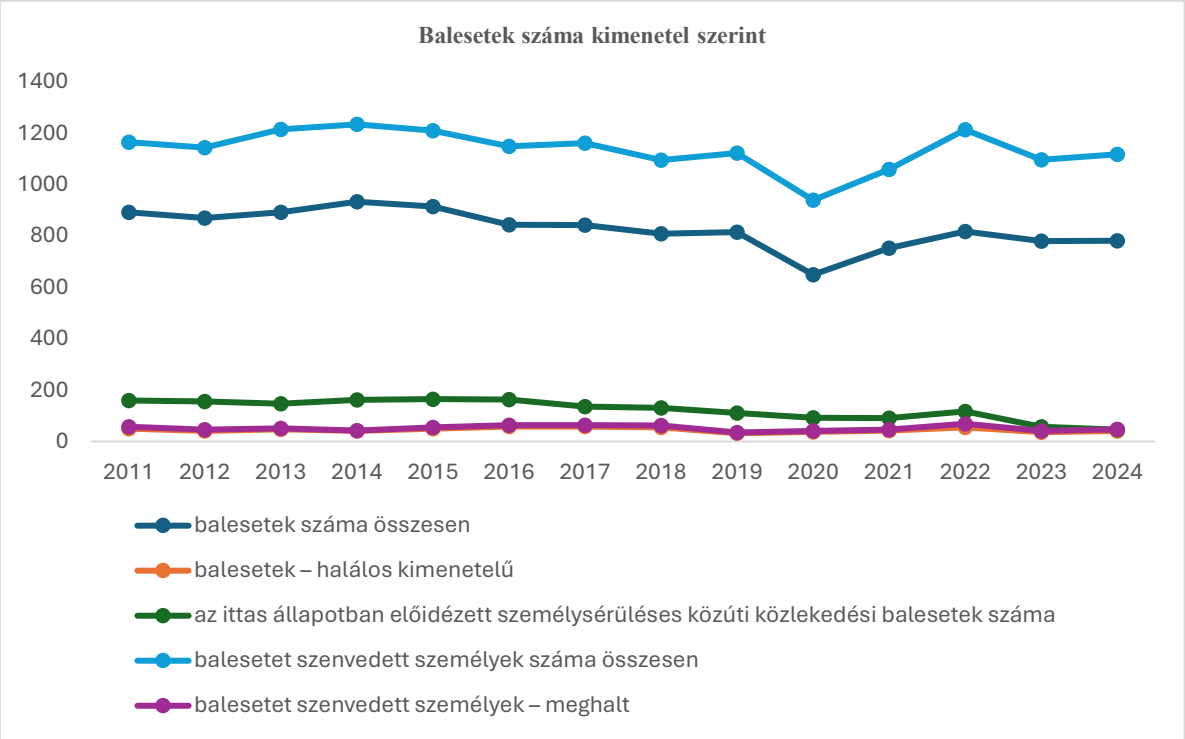

Forrás: KSH

Az **országos közutak burkolatállapotának** minősítése jelentős javulást mutatott 2013 és 2021 között: a jó minősítés aránya 4,6%-ról 32,0%-ra emelkedett, miközben a rossz minősítés aránya 73,1%-ról 37,0%-ra csökkent. Ugyanakkor 2024-re ismét romlás tapasztalható (a rossz arány 40,3%), ami arra utal, hogy a hálózat fenntartása továbbra is folyamatos beavatkozást igényel.

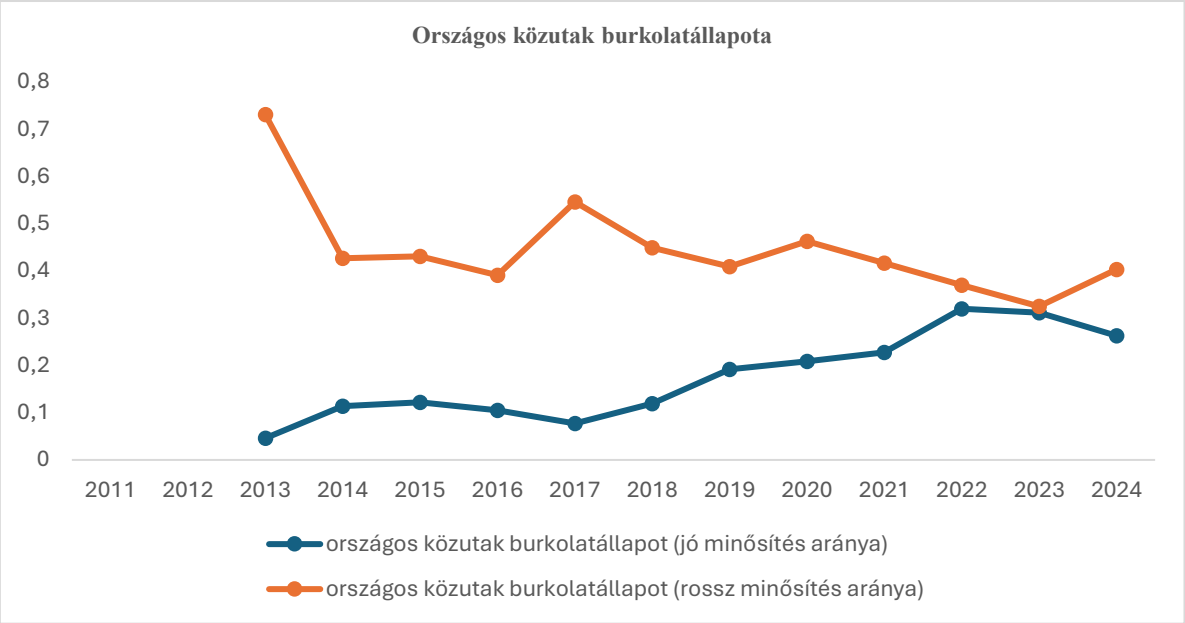

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt.

1.3.3. Közművekkel való ellátottság

Bács-Kiskun vármegyében a közüzemi **ivóvízellátás**ba bekapcsolt lakások aránya a vizsgált időszakban magas és viszonylag stabil szinten alakult. 2011-ben a lakások 87,1%-a csatlakozott a vezetékes ivóvízhálózathoz, ami 2019-re 88,8%-ra emelkedett, majd 2023-ban 88,0%-on zárult. A kisebb ingadozások ellenére megállapítható, hogy az ivóvízellátás infrastruktúrája a vármegyében kiépítettnek és széles körben elérhetőnek tekinthető, a lefedettség közel kilenctizedes arányt mutat. A stagnálás arra utal, hogy a további bővülés már inkább a nehezebben elérhető, perifériku térségek bekapcsolását jelenti.

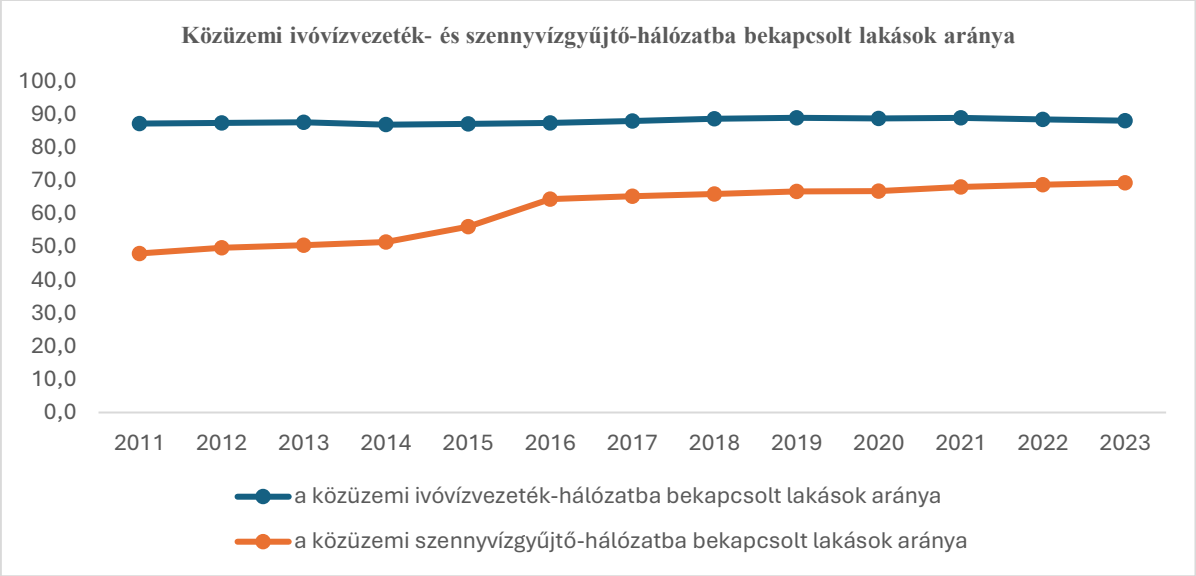

Forrás: KSH

Ezzel szemben a **közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba** bekapcsolt lakások arányában jelentős és folyamatos növekedés figyelhető meg. Míg 2011-ben csupán a lakások 48,0%-a rendelkezett csatornacsatlakozással, addig 2016-ra ez az arány már 64,4%-ra, 2023-ra pedig 69,3%-ra emelkedett. A több mint 21 százalékpontos növekedés egyértelműen jelzi a csatornahálózat

fejlesztésére irányuló beruházások eredményességét. A dinamika különösen 2014 és 2016 között volt erőteljes, amikor két év alatt több mint 13 százalékpontos bővülés történt. Ez a folyamat nemcsak a lakossági komfortérzet javulását, hanem a környezetvédelmi szempontok erősödését is tükrözi.

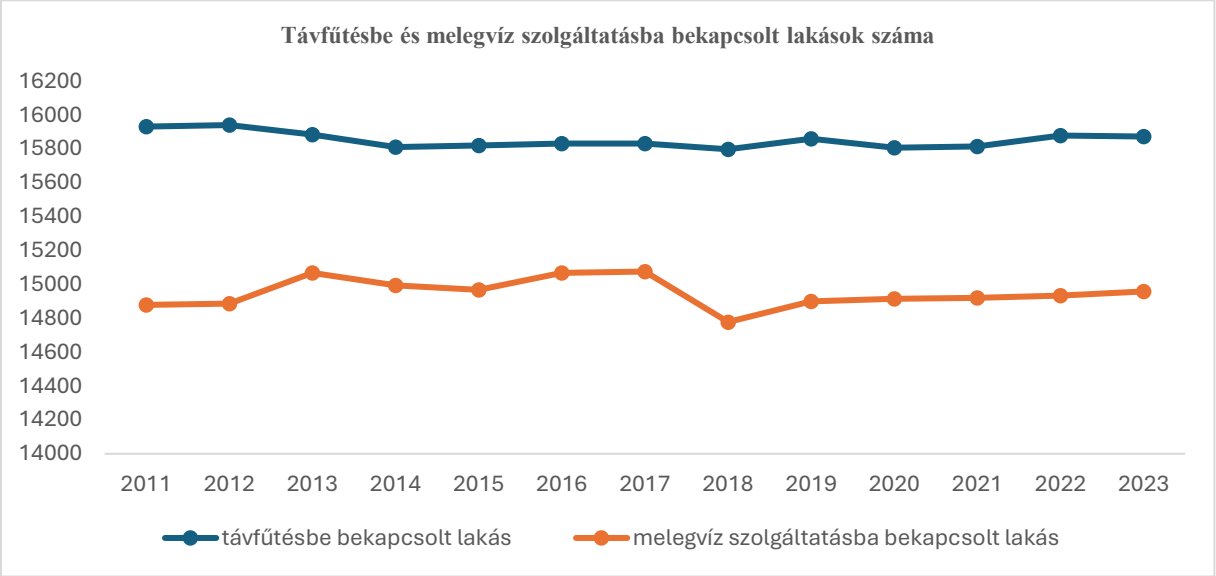

Forrás: KSH

A **távfűtés**be bekapcsolt lakások száma a vizsgált időszakban lényegében stagnált, kisebb ingadozásokkal. 2011-ben 15.933 lakás kapcsolódott a rendszerhez, 2023-ban pedig 15.873, vagyis összességében nem történt érdemi bővülés. A számok 15.800–15.900 közötti tartományban mozogtak, ami arra utal, hogy a távfűtés elsősorban a nagyobb városi központokhoz kötődik, és a rendszer kiterjesztése nem volt meghatározó fejlesztési irány az elmúlt évtizedben.

A **melegvíz-szolgáltatás**ba bekapcsolt lakások száma szintén stabil képet mutat. A 2011-es 14.880 lakásról 2023-ra 14.958 lakásra emelkedett az érték, ami mérsékelt növekedést jelent. Bár 2018-ban átmeneti visszaesés (14.778 lakás) figyelhető meg, ezt követően ismét enyhe emelkedés történt. A távhő- és melegvíz-szolgáltatás adatai együtt azt mutatják, hogy a központi ellátórendszerek jelenléte kiegyensúlyozott, de területi koncentrációjuk miatt nem bővül dinamikusan.

2. Járásokról / járások településeiről általánosságban

A vármegye **településszerkezet**e széttagolt: 2025-ben 119 település (2 megyei jogú város, 20 város, 10 nagyközség, 87 község) alkotja. A térségi szolgáltatásszervezés szempontjából kiemelt jelentőségű, hogy a vármegye 11 járásra tagolódik (Bácsalmási, Bajai, Jánoshalmai, Kalocsai, Kecskeméti, Kiskőrösi, Kiskunfélegyházi, Kiskunhalasi, Kiskunmajsai, Kunszentmiklósi, Tiszakécskei járás), amelyek társadalmi-gazdasági helyzete és településhálózati adottságai eltérő kihívásokat jelentenek a szolgáltatások elérhetősége és kapacitásigénye szempontjából.

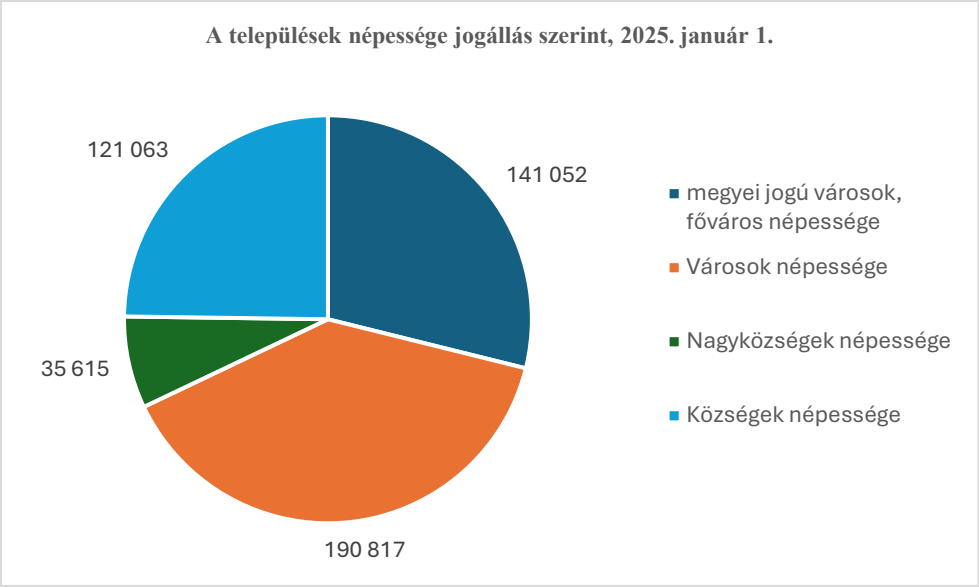

Forrás: KSH

Bács-Kiskun **vármegye járásai** a sűrűn lakott városiastól egészen az aprófalvas járásokig változatos képet mutatnak. A Kecskeméti járás, amely a vármegyeszékhelyet is magában foglalja, a régió ipari központja, különösen az autóipar terén, a Mercedes-Benz gyár révén. A Bácsalmási és Bajai járásokban jelentős mezőgazdasági tevékenység folyik, míg a Bajai járás, a Duna közelségének köszönhetően, fontos közlekedési és logisztikai csomópont. A Kalocsai járás történelmi és kulturális jelentőséggel bír, különösen a Kalocsai Érsekség révén. A Kiskőrösi, Kiskunfélegyházi, Kiskunhalasi, és Kiskunmajsai járások szintén erős mezőgazdasági hagyományokkal rendelkeznek, amelyek kiegészülnek feldolgozóipari tevékenységekkel. A Jánoshalmai és Tiszakécskei járásokban a mezőgazdaság mellett egyre nagyobb szerepet kap a helyi turizmus, különösen a termál- és gyógyturizmus. A Kunszentmiklósi járásban a fiatalabb korosztály aránya a legmagasabb, ami dinamizmust hoz a helyi gazdasági, társadalmi és kulturális életbe.[8]

Magyarországon jellegzetes, európai viszonylatban is sajátos településforma a **tanya**. Az országon belül leginkább az Alföldön, azon belül pedig Bács-Kiskun vármegyében a legelterjedtebb. A tanyás települések az Országos Területfejlesztési Koncepcióban meghatározott sajátos adottságú vidékies térségtípusok jellemző településtípusát képezik. A meghatározás szerint azon települések tartoznak a tanyás települések közé, ahol a népszámlálás szerint a külterületi népesség száma meghaladja a 200 főt, aránya pedig a 2%-ot. Az így lehatárolt 119 településéből 87 található Bács-Kiskun vármegyében, ami a vármegyék között a legmagasabb arányt jelenti. A tanyás településtípus jelenléte a vármegye nyugati, Duna-menti részét leszámítva a vármegye teljes területére jellemző[9].

[8] Forrás: https://www.bkmkik.hu/attachments/article/6962/Bacs_Kiskun_2024_elemzes_2024Publ.pdf
[9] Forrás: Bács-Kiskun vármegye | Térport

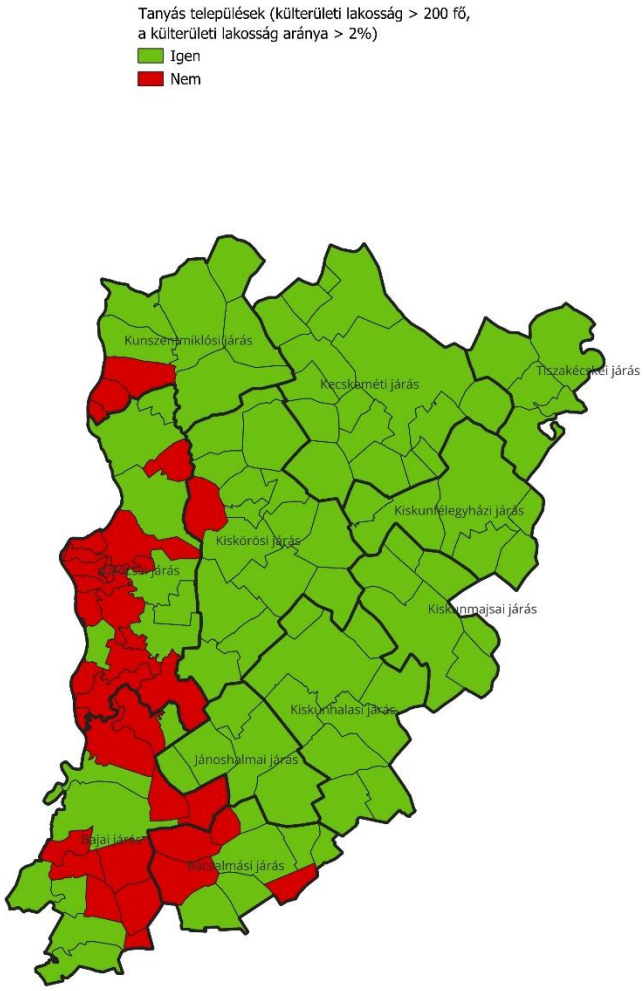

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A **vármegye székhelye**, Kecskemét az ország nyolcadik legnagyobb városa. A megyeszékhely Bács-Kiskun lakosságának csaknem 22 százalékát tömöríti (108.120 fő), és több mint háromszor népesebb a sorban következő Bajánál.

A **lakónépesség mintegy kétharmada városokban él**. A népességszám alakulása a vármegyében összességében csökkenő, azonban a járások közötti trendkülönbségek lényegesek. A 2022. évi népszámlálási adatok alapján a vármegye legnépesebb térsége a Kecskeméti járás (154.664 fő), amely önmagában a vármegye népességének jelentős részét koncentrálja. A legkisebb népességű járások közé tartozik a Jánoshalmai járás (15.286 fő), a Bácsalmási járás (17.451 fő), és a Kiskunmajsai járás (18.241 fő).

A lakónépesség járásonként					
	2022	**Csökken/Nő**	**2011**	**Csökken/Nő**	**2001**
Bácsalmási járás	17 451	↓	20 094	↓	22 900
Bajai járás	60 323	↓	66 501	↓	71 190
Jánoshalmai járás	15 286	↓	17 341	↓	19 279
Kalocsai járás	47 334	↓	52 497	↓	57 842
Kecskeméti járás	154 664	↓	155 481	↑	151 127
Kiskőrösi járás	52 135	↓	54 625	↓	58 956
Kiskunfélegyházi járás	35 727	↓	37 455	↓	40 942

A lakónépesség járásonként					
	2022	**Csökken/Nő**	**2011**	**Csökken/Nő**	**2001**
Kiskunhalasi járás	41 032	↓	43 849	↓	47 488
Kiskunmajsai járás	18 241	↓	18 908	↓	20 477
Kunszentmiklósi járás	29 438	↓	29 998	↓	32 109
Tiszakécskei járás	23 687	↑	23 582	↓	24 207

Forrás: KSH

A települések átlagos népessége a járásokban, 2024. december 31-én

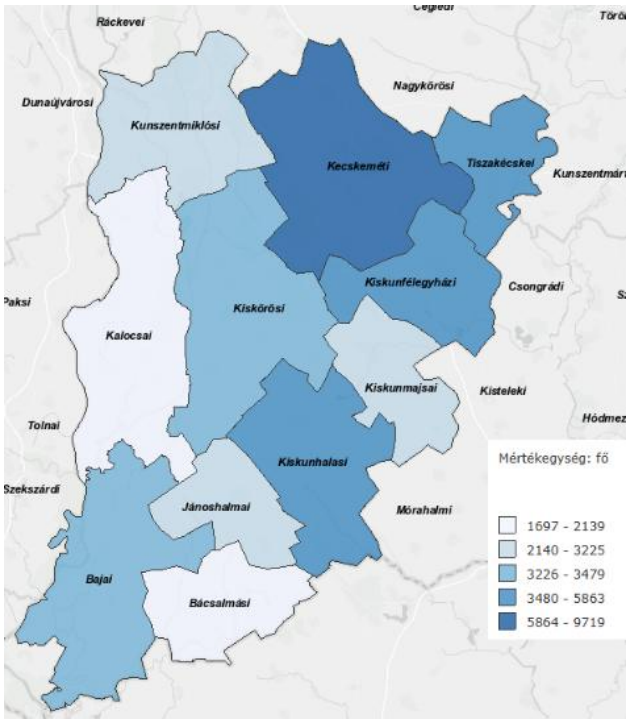

Forrás: KSH

A **demográfiai folyamatok** szolgáltatásszervezési következménye kettős. Egyrészt a perifériikus, népességvesztő járásokban az ellátórendszer fenntarthatósága, a szakember-ellátottság és a hozzáférés (utazási távolság/idő) válik kritikus kérdéssé. Másrészt a centrumtérségekben (különösen Kecskemét környezetében) a szolgáltatások iránti kereslet koncentrálódása és a kapacitások folyamatos illesztése jelenik meg kihívásként.

A vármegye járásai közül *a **kedvezményezett járások** besorolásáról szóló* 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján a Bácsalmási és a Jánoshalmai tartozik a komplex programmal fejlesztendő kategóriába. A vármegyében a „következő fokozatot" jelentő ún. fejlesztendő járás: Kiskunmajsai, Kunszentmiklósi, „kedvezményezett" járások a Bajai, Kalocsai, Kiskőrösi, Kiskunfélegyházi, Kiskunhalasi, Tiszakécskei. Egyedül a Kecskeméti járás nem tartozik egyik kategóriához sem.

A **kedvezményezett települések** besorolását és a besorolás feltételrendszerét *a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló* 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet tartalmazza. A „fejlettség/elmaradottságot mérő mutatókör a járások és a települések körében lényegében megegyezik, a számítási eljárás is azonos elveket követ" (KSH). A jogszabály a településeket „társadalmi gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett", illetve „jelentős munkanélküliséggel sújtott" kategóriákba sorolja. A

vármegyében az elsőbe 46 település tartozik, az utóbbiba 22, míg ezen belül a mindkét kategóriába együttesen tartozók száma 17 darab.

A **szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület** olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. A jelenlegi, legfrissebb lehatárolás a KSH által szolgáltatott 2022. évi népszámlálási adatokat figyelembe véve *a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló* 419/2021. (VII.15.) Kormányrendelet 14. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történik. A rendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15–64 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket, és a területen lakók száma eléri az 50 főt.

A Lechner Tudásközpont Országos Szegregátum Térképe alapján Bács-Kiskun vármegyében az alábbi településeken azonosítottak szegregátumot, vagy szegregációval veszélyeztetett területeket:

Szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek szegregációs mutató (%), 2022								
Járás	**Település**	**Szegregátum**				**Szegregációval veszélyeztetett terület**		
		1	**2**	**3**	**4**	**1**	**2**	**3**
Bajai	Sükösd	37,5	45,45					
Bácsalmási	Bácsalmás	38,24	37,5					
Jánoshalmai	Jánoshalma	49,4				30,77	30,56	31,71
Kalocsai	Kalocsa	60,92						
Kecskeméti	Kecskemét					33,33		
Kecskeméti	Lajosmizse	37,56						
Kiskőrösi	Fülöpszállás	37,5						
Kiskőrösi	Kecel	46,3				30,77	31,03	
Kiskőrösi	Kiskőrös	48,33						
Kiskunfélegyházi	Kiskunfélegyháza					30,19	32,65	
Kiskunhalasi	Kiskunhalas	38,52	41,48	35,59	50			
Kiskunmajsai	Kiskunmajsa	41,55						
Kiskunmajsai	Szank	55						
Kunszentmiklósi	Kunszentmiklós	46,73	35,96					
Kunszentmiklósi	Szabadszállás					33,33		

Forrás: Lechner Tudásközpont Országos Szegregátum Térkép

A népszámlálási adatok szerint összesen **18 szegregátum, és 9 szegregációval veszélyeztetett terület** határolható le a vármegyében, mely területek 10 járás 15 településén (9 járásszékhely város, 3 város, 1 nagyközség, 2 község) találhatóak. Az érintett lakosság száma 3.822 fő, ami a településeken élő lakónépesség 1,47%-a. Ha a vármegyeszékhely értékeit nem vesszük figyelembe, akkor az arányérték 2,51%-ra emelkedik. A legmagasabb arányú lakosságszámot a Kiskőrösi (11,79%), a Kiskunmajsai (7,23%), valamint a Kunszentmiklósi (6,44%) járásokban találhatjuk. Megjegyzendő, hogy *a kedvezményezett járások besorolásáról szóló* 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerinti besorolás alapján a Kiskőrösi kedvezményezett járás, a Kiskunmajsai és Kunszentmiklósi fejlesztendő járások – nem pedig komplex programmal fejlesztendő járások kategóriába tartoznak. A 2019-ben készült, Bács-Kiskun vármegye

esélyegyenlőségi tervének helyzetértékelése szerint a 2001-es népszámlálási adatokon alapuló, korábbi módszertan szerinti lehatárolások alapján Bács-Kiskun vármegyében 45 olyan település volt, ahol volt szegregátum, vagy szegregációval veszélyeztetett terület. Az ilyen területek csökkenésének hátterében egyrészt a szegregációs mutató módszertani változása, másrészt pedig a szegregált területek felzárkóztatását segítő komplex programok, területi és helyi foglalkoztatás- és gazdaságfejlesztési programok sikereinek köszönhető.

III. Elérhető szolgáltatások a vármegyében

1. Egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások

Az egészségügyi ellátórendszer vármegyei vizsgálata során a szolgáltatási hozzáférés és a kapacitások áttekintését az egészségi állapotot leginkább összegző, haláloki mutatókkal indítjuk. Erre építve mutatjuk be az alapellátás, a szakellátás és az egyéb egészségügyi szolgáltatások elérhetőségét, kitérve arra is, hogy a területi távolságok, a mobilitási korlátok és az információhoz jutás nehézségei miként erősítik fel a hozzáférési akadályokat. Az elemzés végig kiemelten kezeli a hátrányos helyzetű csoportok érintettségét, akiknél a szolgáltatási utak megszakadása és a késői ellátásba kerülés kockázata jellemzően magasabb.

Az egészségügyi szolgáltatások áttekintése az ellátórendszer logikáját követi: az alapellátás szerepétől és elérhetőségétől halad a szakellátások felé, majd az egyéb, kiegészítő egészségügyi szolgáltatások bemutatásával zárul. A fejezet fókusza kettős: egyrészt rögzíti, hogy a vármegye különböző térségeiben milyen szolgáltatások érhetők el, másrészt feltárja a tényleges hozzáférést korlátozó tényezőket. Külön hangsúlyt kap, hogy e korlátok miként érintik aránytalanul a periférikus térségek lakosságát és a hátrányos helyzetű csoportokat.

1.0 Haláloki adatok vizsgálata

Az egészségügyi alap- és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások bemutatását a vármegye **egészségi állapotát legjobban összegző mutatók** – mindenekelőtt a haláloki adatok – áttekintésével indítjuk. Ennek célja, hogy a szolgáltatási kapacitások és hozzáférési kérdések értékelése előtt kijelölje azokat a fő kockázati területeket és betegségterheket, amelyek a legnagyobb mértékben befolyásolják a lakosság életkilátásait, és amelyekre az ellátórendszernek – az alapellátástól a szakellátásig – érdemben reagálnia kell. A haláloki szerkezet bemutatása így keretet ad a további elemzésnek: segít értelmezni, hogy az ellátási utak mely pontjain indokolt a megelőzés, a korai felismerés, a gondozás és az után követes erősítése, és hol jelentkezhetnek olyan hozzáférési vagy kapacitás béli szűk keresztmetszetek, amelyek közvetve a kedvezőtlen egészségi kimenetek fennmaradásához járulnak hozzá.

A 2001–2024 közötti idősorok összevetése lehetőséget ad annak értelmezésére, hogy mely haláloki csoportokban történt kedvező vagy kedvezőtlen elmozdulás, és a vármegye képe hogyan viszonyul az országos, illetve a régiós átlaghoz. A haláloki adatok értelmezése nemcsak egészségpolitikai támpont, hanem az ellátórendszer vizsgálatához is keretet ad: kijelöli azokat a területeket, ahol a megelőzés, a korai felismerés, a gondozás és az után követes megerősítése a legnagyobb várható társadalmi haszonnal járhat.

A KSH-haláloki idősorok (2001, 2012, 2024) alapján Bács-Kiskun vármegyében 2024-ben a halálozás szerkezete döntően a **keringési rendszer** betegségeihez és a **daganatos** megbetegedésekhez kötődik, miközben több haláloki csoportnál markáns átrendeződés látszik. A vármegye összes halálozása 2024-ben 1.425,7 fő/100 ezer lakos, ami magasabb a 2001-es értéknél (1.328,2), és a 2012-eshez képest is emelkedést mutat. Térségi összevetésben

ugyanakkor Bács-Kiskun a Dél-Alföldi régió átlagánál valamivel kedvezőbb összértéket jelez (1.473,8), az országoshoz képest viszont magasabb (1.333,1).

A meghaltak aránya százezer lakosra számítva haláloki csoport, vármegye és régió szerint										
Területi egység neve	**Területi egység szintje**	**Fertőző és élősdiek okozta betegségek**	**Daganatok**	**A keringési rendszer betegségei**	**A légzőrendszer betegségei**	**Az emésztő- rendszer betegségei**	**A morbiditás és mortalitás külső okai**	**Egyéb halálokok**	**Ebből: Covid19**	**Összesen**
2001										
Bács-Kiskun	vármegye	8,8	290,0	690,3	58,5	100,0	108,4	72,2	0,0	1 328,2
Békés	vármegye	4,2	340,8	782,0	44,2	64,4	105,1	71,4	0,0	1 412,3
Csongrád-Csanád	vármegye	5,1	306,5	728,1	38,7	72,0	99,2	81,8	0,0	1 331,4
Dél-Alföld	**régió**	**6,3**	**309,9**	**728,8**	**48,2**	**80,9**	**104,6**	**75,0**	**0,0**	**1 353,7**
Ország összesen	**ország**	**6,0**	**331,4**	**661,8**	**42,5**	**93,7**	**92,8**	**69,3**	**0,0**	**1 297,5**
2012										
Bács-Kiskun	vármegye	9,4	327,8	676,6	67,6	76,6	78,0	127,9	0,0	1 364,0
Békés	vármegye	9,4	381,5	868,6	61,0	59,1	72,4	99,6	0,0	1 551,6
Csongrád-Csanád	vármegye	19,7	364,4	639,1	57,7	59,9	76,2	129,1	0,0	1 346,1
Dél-Alföld	**régió**	**12,7**	**354,4**	**718,3**	**62,6**	**66,4**	**75,9**	**120,4**	**0,0**	**1 410,7**
Ország összesen	**ország**	**9,4**	**340,8**	**647,4**	**68,5**	**68,8**	**65,8**	**105,1**	**0,0**	**1 305,7**
2024										
Bács-Kiskun	vármegye	8,4	339,7	676,6	93,0	61,8	59,8	186,3	7,3	1 425,7
Békés	vármegye	15,5	398,7	892,8	97,4	56,3	57,9	154,7	12,6	1 673,4
Csongrád-Csanád	vármegye	9,0	335,2	713,3	62,2	63,0	59,7	133,5	9,3	1 375,9
Dél-Alföld	**régió**	**10,4**	**353,6**	**744,9**	**84,1**	**60,8**	**59,3**	**160,8**	**9,3**	**1 473,8**
Ország összesen	**ország**	**9,3**	**334,6**	**630,7**	**87,1**	**63,5**	**54,3**	**153,6**	**7,8**	**1 333,1**

Forrás: KSH

A meghaltak arányának százalékos változása százezer lakosra számítva haláloki csoport, vármegye és régió szerint 2001-2024 között									
Területi egység neve	**Területi egység szintje**	**Fertőző és élősdiek okozta betegségek**	**Daganatok**	**A keringési rendszer betegségei**	**A légzőrendszer betegségei**	**Az emésztő-rendszer betegségei**	**A morbiditás és mortalitás külső okai**	**Egyéb halálokok**	**Összesen**
Bács-Kiskun	vármegye	-11,10%	3,63%	0,00%	37,63 %	-19,32%	-23,33%	45,64%	4,52%
Békés	vármegye	64,68%	4,52%	2,79%	59,60 %	-4,71%	-20,00%	55,32%	7,85%
Csongrád-Csanád	vármegye	-54,36%	-8,01%	11,61%	7,84%	5,19%	-21,72%	3,42%	2,22%
Dél-Alföld	**régió**	-17,78%	-0,23%	3,71%	34,28 %	-8,49%	-21,88%	33,57%	4,48%
Ország összesen	**ország**	-1,02%	-1,83%	-2,58%	27,11 %	-7,65%	-17,40%	46,24%	2,10%

Forrás: KSH

A meghaltak arányának százalékos változása százezer lakosra számítva haláloki csoport, vármegye és régió szerint 2001-2024 között									
Területi egység neve	**Területi egység szintje**	**Fertőző és élősdiek okozta betegségek**	**Daganatok**	**A keringési rendszer betegségei**	**A légzőrendszer betegségei**	**Az emésztő-rendszer betegségei**	**A morbiditás és mortalitás külső okai**	**Egyéb halálokok**	**Összesen**
Bács-Kiskun	vármegye	-4,67%	17,17%	-1,99%	59,04%	-38,18%	-44,86%	157,97%	7,34%
Békés	vármegye	265,94 %	16,98%	14,17%	120,40%	-12,59%	-44,90%	116,61%	18,49 %
Csongrád-Csanád	vármegye	75,69 %	9,34%	-2,03%	61,00%	-12,44%	-39,86%	63,29 %	3,35%
Dél-Alföld	**régió**	65,20 %	14,09%	2,21%	74,64%	-24,88%	-43,34%	114,51%	8,88%
Ország összesen	**ország**	54,49 %	0,98%	-4,71%	104,65%	-32,22%	-41,47%	121,87%	2,74%
Országoshoz képest		-9,71%	1,54%	7,28%	6,87%	-2,67%	10,06%	21,25 %	6,94%
Dél-Alföldhöz képest		-19,86 %	-3,92%	-9,16%	10,63%	1,72%	0,88%	15,86 %	-3,27%

Forrás: KSH

1.1. Alapellátás

Az alapellátás a vármegye egészségügyi rendszerének elsődleges belépési pontja: itt dől el a megelőzés elérése, a korai felismerés esélye, és gyakran az is, hogy a beteg a megfelelő időben jut-e el a szükséges szakellátásokhoz. A fejezet bemutatja az alapellátás fő elemeit és a kapcsolódó szolgáltatási utak működését – a megelőző ellátásoktól és a szűrési rendszertől a háziorvosi, védőnői, iskola-egészségügyi és fogászati feladatokig –, valamint azokat a szervezési és hozzáférési kockázatokat, amelyek a helyettesítéssel ellátott körzetekben, a kistelepüléseken és a tanyás térségekben különösen erősen jelentkeznek. Az alapellátás vizsgálata ezért nemcsak kapacitáskérdés, hanem a lakosság elérésének, motiválásának és a szolgáltatások közötti együttműködésnek is kulcsterülete.

1.1.1. Megelőző ellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c7) 1-5; d1) 1-10; d2) 1-4)

A **megelőző ellátások és szűrések** rendszere a vármegye egészségi állapotának javításában kiemelt jelentőségű, különösen a krónikus, nem fertőző betegségek korai felismerése és gondozása szempontjából. A fejezet a megelőzés szervezeti „ökoszisztémáját” mutatja be: a háziorvosi és védőnői rendszer, az iskola-egészségügy, a fogászati szűrések, a járóbeteg szakrendelésekhez kapcsolódó népegészségügyi szűrések, valamint a mozgó szolgáltatások és kitelepülések szerepét. Kiemelten tárgyalja, hogy a részvételi arányokat sok esetben nem a kapacitáshiány, hanem az információhiány, a motiváció és bizalom kérdései, illetve a fizikai elérhetőség korlátjai alakítják.

A **lakosság az egészségértési, egészségügyi ismereteinek hiányosságai** miatt gyakran és sokszor feleslegesen veszi igénybe az e nélkül is túlterhelt egészségügyi ellátásokat. Az ismeretek hiánya, az egészségtelen életmód gyakran vezet betegségek kialakulásához (például túlsúly és mozgáshiány okozta szív- érrendszeri betegségek, cukorbetegség), továbbá a kiszűrt betegségekkel kapcsolatos ismerethiány gyakran vezet súlyos állapotromláshoz (például cukorbetegek helytelen táplálkozásából eredő végtagvesztések, látásvesztés, veseelégtelenség).

Egészségügyi szakmai körben elterjedt Marc Lalonde Kanada egészségügyi és jóléti miniszterének az 1974-es jelentése, amelyben négy fő, **az egyén egészséget befolyásoló tényező**t azonosított. A jelentés nem tartalmaz konkrét százalékos arányokat. A későbbiekben oktatási anyagokban jelent meg az alábbi egészséget meghatározó megosztás, amely széles körben alkalmazott[10]:

- **Életmód (43%):** A legnagyobb tényező (táplálkozás, mozgás, dohányzás stb.)
- **Öröklődés/Humán biológia (27%):** Genetikai tényezők
- **Környezet (19%):** Fizikai és szociális környezet
- **Egészségügyi ellátás (11%):** A orvosi ellátás minősége és elérhetősége

Az egészségnevelés hosszú távú befektetés, évtizedek múlva hoz eredményeket. Az egészség fenntartás, nevelés, szűrőprogramok, rizikófaktor felmérés, rosszindulatú betegségek időben való észlelése hatékonyabb, mint a már kialakult, vagy krónikussá vált betegség kezelése.

A szűrővizsgálatok rendszere a vármegyében
A szűrővizsgálatok elérhetőségét a Helyi Esélyegyenlőségi Programok (a továbbiakban: HEP), fókuszcsoportos interjúk, interjúk és települési adatbekérések alapján vizsgáltuk.

[10] Forrás: https://publications.gc.ca/site/eng/9.692294/publication.html?utm_source

A szűréseknek, megelőzést segítő tanácsadásoknak, egészségértés vizsgálatának, fejlesztésének alapvető rendszere a vármegyében:

- Háziorvosok (2025. november havi adatok alapján: 71 db gyermek, 218 db felnőtt és 246 db vegyes) saját praxisukban
- Területi védőnők gyermekorvosokkal együttműködve
- Iskolaorvosok (sok esetben a háziorvosok látják el ezt a feladatot is külön szerződéssel).
- Iskolavédőnők iskolaorvosokkal együttműködve
- Az alapellátásban dolgozó legtöbb fogorvosi praxis vegyes praxis formában működik (2025. november havi adatok alapján: 111 db vegyes, 4 db gyermek, 6 db felnőtt, 9 db iskolai és ifjúsági), amely keretében ellátják az iskolafogorvosi feladatokat is a praxisuk szűrése mellett. Akad olyan praxis is, ahol kiemelt figyelmet fordítanak óvodai, iskolai keretek között a helyes száj és fogápolás készség fejlesztésére, amennyiben az intézményben a tárgyi feltételek adottak erre.
- Járóbeteg szakrendelések:
    - 45–65 év közötti nőknél 2 évenként a mammográfiás szűrés (szűrőbuszos kitelepülés is előfordul azon településeken, ahol a kiszállási költségeket biztosítják),
    - 50–70 év között 2 évenként vastag- és végbélszűrés (első lépcsőben székletminta alapján történik a vizsgálat),
    - tüdőszűrés (szűrőbuszos kitelepülés itt is előfordul azon településeken, ahol a kiszállási költségeket biztosítják),
    - szűréshez kapcsolódó laboratóriumi vizsgálatok, amelyek kapcsán sok vérvételi hely működik (háziorvosi praxisokban, védőnők, laboratóriumok kihelyezett vérvételi helyei).
- Mozgó szakorvosi szolgálatok:
    - szűrési szempontból nőgyógyászati járóbeteg-szakrendelés a 25–65 év közötti nőknél 3 évenként méhnyakrák szűrés tekintetében, kivéve a védőnői szolgálatok által elvégzett szűréseket,
    - kiszűrt gyermekek esetében gyermekgyógyászat.

A vármegye 119 településéből mindegyiken biztosított a népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára.

A **gyermekek szűrése** a körzeti és iskolai védőnők, a gyermekorvosok, iskolaorvosok révén egységesen megvalósul. Az iskolafogászati szűrés is jellemzően megvalósul. Ezen szűrések az óvodai, iskolai ellátás során intézményi keretek között zajlanak, 3 éves kor alatt pedig a területi védőnők fokozott felügyelete révén. E szolgáltatók együttműködése révén biztosított egymás kontrollja, amely biztosítja, hogy ne vesszen el egy gyermek sem a rendszerben. A magántanulók esetében nehézkesebb ezen ellátások megszervezése.

A **hátrányos helyzetű gyermekek** esetében a család, az oktatási intézmény, a gyermekjóléti szolgáltatás és az egészségügy szükséges együttműködése nem mindig biztosított, emiatt a kiszűrt gyermekek nem minden esetben jutnak hozzá a szükséges ellátáshoz, vagy nem kellő gyakorisággal történik ez meg.

Jelentős számban vannak jelen a vármegyében **román állampolgárok**, akik a gyermekeikkel érkeztek. Ezeknek a családoknak a gyermekei nem minden esetben kerülnek be egyik, a SZÚT során vizsgált ellátórendszerbe sem. Az ebben érintett gyermekek így sem az életkori szűréseken nem vesznek részt, sem a kötelező védőoltásokat nem kapják meg.

A 2021-es új szabályok alapján a **háziorvosok** (gyermek, felnőtt és vegyes körzetek) és fogorvosok többsége tagja a magasabb béremelést biztosító kollegiális praxisközösségnek, amely keretében a háziorvosok a kötelező heti 15 óra helyett heti 20 óra rendelési időt, azon

belül legalább heti 4 óra megelőzési (prevenciós) rendelési időt kötelesek biztosítani. Kötelesek alkalmazni az Országos Kórházi Főigazgatóság (a továbbiakban: OKFŐ) által biztosított módszertanokat. A háziorvosok közel 80%-a csatlakozott a kollegiális szakmai közösséghez. A 100%-os béremelésre kizárólag azok a háziorvosok és fogorvosok jogosultak, akik a kollegiális praxisközösségi tagság mellett szoros praxisközösségi együttműködésben is részt vesznek. Ezek jellemzően konzorciumi formában működnek, azaz egy lazább együttműködési formában, amelyben a gazdasági önállóságukat a legnagyobb mértékben meg tudják őrizni. A szoros praxisközösségek számára egy OKFŐ által biztosított tevékenység lista alapján havonta legalább 100 pont teljesítése kötelező, amelyet az Egységes Egészségügyi Szolgáltatási Tér (a továbbiakban: EESZT) rendszeren keresztül jelentenek az OKFŐ felé.

A megelőző vizsgálatokhoz kell a körzetbe tartozó együttműködése is, és hogy a vizsgálatokhoz szükséges időt, szakrendelésekre eljutást rászánja a praxisba tartozó lakos.

A helyettesítéssel ellátott körzetek és az egészségügyi szolgálati jogviszonyban álló háziorvosok nem részei a fenti rendszernek. A helyettesített körzetekben a megelőző ellátás jellemzően alacsonyabb szinten biztosított a betöltött körzetekhez képest.

Az egészségfejlesztési irodák szerepe[11]

Az EFI-k a **népegészségügyi szemlélet helyi „motorjai”**: szerepük, hogy a lakosság egészségtudatosságát erősítsék, és a megelőzéshez, szűrésekhez, életmódváltáshoz kapcsolódó programokat összehangoltan elérhetővé tegyék. E rész bemutatja az EFI-k vármegyei lefedettségét és működési feltételeit, valamint azt, hogy milyen pontokon kapcsolódhatnak hatékonyan az alapellátáshoz és a szakellátáshoz. Külön hangsúlyt kap, hogy az EFI-k prevenciós jellegű állapotfelmérése és tanácsadása sok esetben képes áthidalni a hozzáférési akadályokat, ugyanakkor az után követes és a betegút-becsatolás az együttműködések és az adatkezelési keretek miatt több ponton sérülékeny.

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (a továbbiakban: NNGYK) egészségfejlesztési irodákat bemutató oldala átfogóan tartalmazza ezen elmúlt egy évtized folyamán létrejött irodák tevékenységét:

Az EFI-k a népegészségügyi ellátás részét képezik, céljuk, hogy nőjön az egészségben eltöltött évek száma, a születéskor várható élettartam és a lakosság egészségtudatossága. Ehhez eszközként a tájékoztatás, a szűréseken, illetve a krónikus, nem fertőző betegségek megelőzési programjaiban való részvételre ösztönzés is szerepel. Az irodák az egészségügyi ellátórendszer részeként az adott járásban összehangolják az egészségfejlesztési munkát, összekötik az egészségügyi ellátás szereplőit az önkormányzatokkal, civil szervezetekkel. Az EFI-ket ingyenesen, beutaló nélkül keresheti fel a lakosság. **Az EFI-k céljai:**

- A szív- és keringési, valamint a daganatos betegségek megelőzésének támogatása.
- Az egészségtudatosság növelése.
- Az egészségtudatossági szokások javítása.
- A mentális egészség fejlesztése.

A célok elérése érdekében az EFI-k – a saját rendezvényeik és tevékenységük mellett – segítséget nyújtanak az adott térségben szervezett **egészségmegőrző, egészségtudatosságot növelő munkához** is. Képzési alkalmakat nyújtanak az adott térség oktatási-, egészségügyi intézményeiben dolgozó szakembereknek egészségnevelési témákban, a lakosságot motiválják a megelőzési és szűrési programokban való részvételre, valamint összefogják a civil

[11] Forrás: https://egeszsegvonal.gov.hu/maradj-egeszseges/egeszsegfejlesztes/egeszsegfejlesztesi-irodak-es-lelki-egeszseg-kozpontok.html

kezdeményezéseket. Mindezek érdekében előadások, klubok szervezése és egyéni tanácsadás is elérhető, illetve a lakosság is ellátogathat kérdéseivel, problémáival a központokba.

A vármegyében **11 egészségfejlesztési iroda** található, melyek a következők:[12]

- Bácsalmási Egészségfejlesztési Iroda (6430 Bácsalmás, Hősök tere 14.)
- Bajai Egészségfejlesztési Iroda (6500 Baja, Rókus u. 10.)
- Dunavecsei Egészségfejlesztési Iroda (6087 Dunavecse, Vasút út 8.)
- Jánoshalmi Egészségfejlesztési Iroda (6440 Jánoshalma, Petőfi u. 1.)
- Kalocsai Egészségfejlesztési Iroda (6300 Kalocsa, Kossuth Lajos u. 34-36.)
- Kecskeméti Egészségfejlesztési Iroda (6000 Kecskemét, Piaristák tere 7.)
- Kiskőrösi Egészségfejlesztési Iroda (6200 Kiskőrös, Árpád u. 8.)
- Kiskunfélegyházi Egészségfejlesztési Iroda (6100 Kiskunfélegyháza, Korond utca 5.)
- Kiskunhalasi Egészségfejlesztési Iroda (6400 Kiskunhalas, Dr. Monszpart L. u. 1.)
- Kiskunmajsai Egészségfejlesztési Iroda (6120 Kiskunmajsa, Fő utca 66.)
- Tiszakécskei Egészségfejlesztési Iroda (6060 Tiszakécske, Bajcsy-Zsilinszky utca 3.)

Az EFI-k tevékenysége nagyban függ a számukra elérhető szakemberektől. Ápoló végzettség mellett dietetikus, gyógytornász, klinikai szakpszichológus, egészségpszichológus is szükséges a teljeskörű tevékenységük ellátására, és a szűrésekhez a járóbeteg-szakrendelések szakorvosainak bevonása is szükséges. Továbbá számos szakterületen széles körű együttműködést alakítanak ki, például edzőkkel, sportegyesületekkel, testnevelő tanárokkal. Egészségnapokat és tematikus egészségnapokat, tematikus programokat is szerveznek (pl. Alzheimer Cafét).

A 119 település **HEP-jeinek feldolgozásából** a fentieken túli információk állapíthatóak meg:

- Összességében a vármegye minden településén elérhető valamilyen formában egészségügyi szűrés.
- Mobil, kitelepülő szűrések szervezésére több településen is sor kerül; ezek finanszírozását az önkormányzatok egy része elsősorban pályázati források bevonásával igyekszik biztosítani.
- Egyes településeken nem működik fogászati rendelő, ezért a fogászati ellátás és a kapcsolódó szűrések másik településen érhetők el. Ennek oka, hogy a fogazat és a szájüreg szakszerű vizsgálata rendelői infrastruktúrát igényel (pl. fogorvosi szék, vizsgálólámpa, alapvető kézi fogászati eszközök).
- Több településen a kitelepülő szűrések, illetve a szervezett szakrendelési szűrőutak koordinációját a védőnői szolgálat látja el, ami az alapellátási szereplők helyi „szervező" funkcióját erősíti.
- A települési tapasztalatok szerint a mélyszegénységben élők kisebb mértékben veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, különösen a szűrővizsgálatokat és prevenciós ellátásokat, ami célzott elérési és motivációs eszközök alkalmazását indokolja.
- A mozgásukban erősen korlátozott személyek szintén alacsonyabb arányban kapcsolódnak be a prevenciós szolgáltatásokba és a szűrésekbe. Az ő esetükben a részvétel kulcsa gyakran a fizikai eljutás támogatása, amelyet célszerű a szociális ellátórendszerrel és támogató szolgálatokkal összehangoltan megoldani; több településen ezt a tanyagondnoki és falugondnoki szolgálatok bevonásával lehet hatékonyan biztosítani. Ennek tárgyi feltétele, hogy a falugondnoki, tanyagondnoki gépjármű alkalmas legyen mozgásában korlátozott, kerekesszéket használó utas biztonságos szállítására.
- A nagyobb településeken és néhány kisebb településen is jelentős azon civil szervezetek száma, amelyek alaptevékenységébe ezen egészségügyi szűrési, egészségnevelési feladatok is beletartoznak. Ők is szerveznek szűréseket egészségügyi szakemberek bevonásával. Továbbá a Magyar Máltai Szeretetszolgálat is részt vesz ezen tevékenységekben.

[12] Forrás: https://ugyvitel.nngyk.gov.hu/efi/

- Egyes településeken évente 1–2 alkalommal elérhető a nőgyógyász által végzett méhnyakrákszűrés, ami az alacsonyabb ellátottságú térségekben a prevenciós hozzáférés fontos kiegészítő eleme.
- Előfordul, hogy egyes településeken a lakosság számára havonta vagy ennél ritkábban pszichológus áll rendelkezésre.
- Több településen megjelennek kitelepülő hallás- és látásvizsgálatok, valamint ortopédiai szakorvosi vizitek. Az ortopédiai ellátásnál gyakori, hogy a vizsgálatok gyógyászati segédeszköz-forgalmazóval együttműködésben, jellemzően évi 1–2 alkalommal valósulnak meg.
- Néhány településen bőrgyógyászati szűréseket is szerveznek évente egy-két alkalommal, ami a helyben elérhető prevenciós kínálatot bővíti.
- Az EFI-k tevékenysége a prevenciós rendszer fontos pillére: a szakemberek kiemelt figyelmet fordítanak a szív- és érrendszeri kockázatokra, a cukorbetegekre, a dohányzó és túlzott alkoholfogyasztással érintett lakosokra, a mentális támogatást igénylőkre, valamint a túlsúllyal küzdő személyekre. A szűréseket követően az egészséges életmód iránt nyitott, illetve a kockázat alapján érintett lakosok számára tanácsadást és után követést biztosítanak. A helyszíni szűrővizsgálatok többek között csontsűrűség-mérésre, prosztataszűrésre és melanóma szűrésre is kiterjedhetnek, valamint rendszeresen szerveznek egészségnevelő előadásokat (pl. lelki egészségmegőrzés, stresszkezelés, diéták valóságtartalma, természetgyógyászat és alternatív medicina szerepe).
- Egyes településeken a kitelepülő szűrések köre kiterjed a prosztata-, gyomor- és bélrendszeri megbetegedések célzott szűrésére is, ami a helyben elérhető, alacsonyküszöbű prevenciós kapacitások bővülését jelzi.

Fontos ugyanakkor kiemelni, hogy a lakossági online kérdőíves adatfelvétel eredményei szerint a helyben elérhető szűrések esetlegesek és ritkák, és ennek megfelelően az ezzel kapcsolatos lakossági elégedettség is alacsony fokú.

1.1.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Bácsalmás	X
Bácsbokod	X
Bácsborsód	X
Bácsszentgyörgy	X
Csikéria	X
Katymár	X
Kunbaja	X
Madaras	X
Mátételke	X
Tataháza	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Bácsalmási járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.2. Bajai járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Bácsszőlős	X
Baja	X
Bátmonostor	X
Csátalja	X
Csávoly	X
Dávod	X
Dunafalva	X
Érsekcsanád	X
Érsekhalma	X
Felsőszentiván	X
Gara	X
Hercegszántó	X
Nagybaracska	X
Nemesnádudvar	X
Sükösd	X
Szeremle	X
Vaskút	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Bajai járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Borota	X
Jánoshalma	X
Kéleshalom	X
Mélykút	X
Rém	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Jánoshalmai járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Bátya	X
Drágszél	X
Dunapataj	X
Dunaszentbenedek	X
Dunatetétlen	X
Dusnok	X
Fajsz	X
Foktő	X
Géderlak	X
Hajós	X
Harta	X
Homokmégy	X
Kalocsa	X
Miske	X
Ordas	X
Orgovány	X
Solt	X
Szakmár	X
Újsolt	X
Újtelek	X
Uszód	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Kalocsai járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Ágasegyháza	X
Ballószög	X
Felsőlajos	X
Fülöpháza	X
Fülöpjakab	X
Helvécia	X
Jakabszállás	X
Kecskemét	X
Kerekegyháza	X
Kunbaracs	X
Kunszállás	X

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Ladánybene	X
Lajosmizse	X
Nyárlőrinc	X
Öregcsertő	X
Városföld	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Kecskeméti járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Akasztó	X
Bócsa	X
Császártöltés	X
Csengőd	X
Fülöpszállás	X
Imrehegy	X
Izsák	X
Kaskantyú	X
Kecel	X
Kiskőrös	X
Páhi	X
Soltszentimre	X
Soltvadkert	X
Tabdi	X
Tázlár	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Kiskőrösi járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Bugac	X
Bugacpusztaháza	X
Gátér	X
Kiskunfélegyháza	X
Pálmonostora	X
Petőfiszállás	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Kiskunfélegyházi járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Balotaszállás	X
Harkakötöny	X
Kelebia	X
Kiskunhalas	X
Kisszállás	X
Kunfehértó	X
Pirtó	X
Tompa	X
Zsana	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Kiskunhalasi járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Csólyospálos	X
Jászszentlászló	X
Kiskunmajsa	X
Kömpöc	X
Móricgát	X
Szank	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Kiskunmajsai járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Apostag	X
Dunaegyháza	X
Dunavecse	X
Kunadacs	X
Kunpeszér	X
Kunszentmiklós	X
Szabadszállás	X
Szalkszentmárton	X
Tass	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Kunszentmiklósi járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

1.1.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Szűrések elérhetőek a településen
Lakitelek	X
Szentkirály	X
Tiszaalpár	X
Tiszakécske	X
Tiszaug	X

Forrás: Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok

A HEP-ek alapján megállapítható, hogy a Tiszakécskei járás valamennyi településén elérhetők a kötelező szűrések.

A falugondnoki és tanyagondnoki, továbbá a támogató szolgáltatások szerepe az ellátásban

A falugondnoki, tanyagondnoki és a támogató szolgáltatások az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés szempontjából a vármegye kistelepülési és külterületi térségeiben kulcsszereplők. A területi egyenlőtlenségek markánsak: általános tapasztalat, hogy minél kisebb egy település – illetve minél inkább külterületi, tanyás jellegű –, annál korlátozottabb a szolgáltatások helyben való elérhetősége, és annál nagyobb szerepet kapnak a „hozzáférést biztosító” közvetítő funkciók (szállítás, kísérés, információközvetítés, időpont-egyeztetés támogatása).

A támogató szolgáltatások alapfeladata a fogyatékossággal élő személyek egészségügyi ellátáshoz jutásának segítése, ugyanakkor a tanyás térségekben és a legkisebb falvakban a **kapacitások szűkössége** miatt a tényleges szállítási és kísérési feladatok jelentős részét gyakran a tanyagondnoki és falugondnoki szolgálatok veszik át vagy egészítik ki. Ennek jelentősége túlmutat a logisztikán: az ellátáshoz jutás sok esetben nem kizárólag közlekedési kérdés, hanem a szervezés, a motiváció és a személyes támogatás („kézenfogás”) együttese

szükséges ahhoz, hogy a rászoruló ténylegesen részt is vegyen a szűréseken, kontrollokon vagy szakrendeléseken.

A külterületi, tanyás lakosság esetében a **hozzáférési akadályok halmozottan jelennek meg**. Az információk nehezebben jutnak el, a szűrőprogramokhoz és szakellátásokhoz való elérés idő- és költségigénye magasabb, az érintettek elérhetősége bizonytalanabb, és gyakran megjelenik az együttműködési motiváció hiánya is. A települési tapasztalatok alapján ezért ezekben a csoportokban a személyes kísérés és az után követes szerepe felértékelődik: a szolgáltatási út sikeressége gyakran azon múlik, hogy van-e helyben olyan szereplő, aki a folyamatot „végig tudja vinni" (felhívás, szervezés, eljuttatás, visszajelzés).

A tanyagondnoki szolgálatok ebben a struktúrában a tanyás térségek egészségügyi hozzáférésének egyik legfontosabb pillérei. Ugyanakkor a tanyagondnoki szolgáltatás nem kötelező szociális alapszolgáltatás, ezért a jogszabályi feltételeknek megfelelő külterületi lakosságszámmal rendelkező települések közül sem mindenhol tudják azt forráshiány miatt megszervezni. A működő szolgálatok között is jelentős kapacitáskülönbségek figyelhetők meg: ahol a megszervezés felső határához közelít a szolgálat (pl. egy tanyagondnokra sok külterületi lakos jut), ott kisebb az egy főre jutó elérési és kísérési kapacitás, és sérülékenyebb a rendszer. A hozzáférés tényleges minőségét tovább rontja a távolság: minél messzebb van a tanyás településrész a háziorvosi és fogorvosi rendelőtől, gyógyszertártól, tömegközlekedési csomóponttól és járóbeteg-szakrendelési központtól, annál nagyobb logisztikai terhet jelent az ellátáshoz juttatás, és annál több idő- és erőforrásigénnyel jár ugyanannyi ellátási esemény megszervezése.

A kistelepüléseken a **falugondnoki szolgálatok** töltenek be hasonlóan meghatározó szerepet a lakosság egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésében. A falugondnoki szolgáltatás szintén nem kötelező, 1.500 fő alatti településeken hozható létre; forráshiány miatt azonban nem minden érintett önkormányzat tud élni ezzel a lehetőséggel. A kistelepülések elöregedésével a szolgáltatás iránti igény jellemzően növekszik, miközben a kapacitás településmérettől függően eltérően alakul: ahol a település jóval az 1.500 fős szervezési határ alatt van, ott jellemzően kedvezőbb az egy lakosra jutó kapacitás, míg a határértékhez közelítő településeken nagyobb a terhelés, és kisebb a személyes támogatásra fordítható idő.

A falugondnoki és tanyagondnoki szolgálatok fenntarthatóságát több helyen nehezíti a humánerőforrás oldal: az alacsony bérszint rontja a pályán maradás esélyét, növeli a fluktuációt, és hosszabb távon az utánpótlás biztosítását is kockázatossá teszi. Mindez azt jelzi, hogy a kistelepülési és külterületi egészségügyi hozzáférés javításának egyik kulcsa nem kizárólag az egészségügyi kapacitások bővítése, hanem a „hozzáférést biztosító" szociális közvetítő szolgáltatások stabil működési feltételeinek megteremtése, illetve az egészségügyi és szociális szereplők közötti együttműködés intézményesítése.

A feltárt hiányosságok, problémák

A feltárt hiányosságok és működési kockázatok általánosan érvényesülnek, a kiemelt célcsoportokat: a gyermekeket, időseket, nőket, fogyatékkal élőket, mélyszegénységben élőket, romákat egyaránt érintik.

- A települési tapasztalatok alapján különösen **nehezen érhetők el a szűrővizsgálatokkal és prevenciós szolgáltatásokkal azok, akik tanyás térségekben, kistelepüléseken vagy szegregált lakókörnyezetben élnek**. A mélyszegénységben élők és a romák megszólítása és motiválása több helyen kulturális és bizalmi tényezők miatt is nagyobb szakmai felkészültséget és célzott, személyes megkeresést igényel.

- **A hozzáférési akadályokat érdemben erősíti, ha a tanyás térségekben nem működik tanyagondnoki szolgáltatás**: ilyen esetekben a külterületen élők nehezebben jutnak el az egészségügyi ellátásokhoz, így a szűrésekhez és az egészségnevelési programokhoz is. Hasonló kockázat jelentkezik a falugondnoki szolgálattal nem rendelkező kistelepüléseken: a szűrőprogramokra való eljutás különösen azok számára nehéz, akik anyagi helyzetük vagy egészségi állapotuk miatt nem tudnak gépjárművet fenntartani, és a tömegközlekedési kapcsolatok korlátozottak. Ezekben a térségekben az utazási idő, a szervezési teher és a kiszámíthatatlan kapcsolódási lehetőségek a tényleges igénybevételt mérséklik, ami a prevenciós szolgáltatások hatását is gyengíti.
- Szervezeti és együttműködési szinten fontos hiányosságként jelenik meg, hogy a vármegyén belül **nem történt meg a területi kollegiális szakmai vezető háziorvosok kijelölése**, így a területi együttműködések, a rendszeres szakmai információmegosztás és a koordinált működés több helyen nem tudott intézményesülni.
- **A szűrővizsgálatokon jellemzően alacsony a részvétel**, amelyet a tapasztalatok alapján nem elsősorban kapacitáshiány, hanem **információhiány, félelmek és tévhitek, valamint motivációs és bizalmi akadályok magyaráznak**. A kitelepülő szűrések hatékonyabb elérési módot jelentenek, ugyanakkor ezek megvalósítása több esetben forrásfüggő, és pályázati lehetőség hiányában a szükséges költségek nem állnak rendelkezésre.
- A népegészségügyi szűrések egy része járóbeteg-szakrendeléshez kötődik, ami sok település lakossága számára **jelentős utazást igényel**. Ugyanakkor kedvező, hogy a méhnyakrákszűrés a mozgó nőgyógyászati szakorvosi szolgálat keretében néhány településen elérhető, illetve több helyen a védőnők rendelkeznek a vizsgálat végzéséhez szükséges jogosultsággal és élnek is ezzel a lehetőséggel.
- A szűrések hatékonyságát ugyanakkor rontja, **hogy a kiszűrtek további ellátása több esetben bizonytalan**: egyes szakterületeken nem áll rendelkezésre elegendő szakorvosi kapacitás, a vármegyei várólisták hosszúak (a dokumentált példák között szerepel az urológiai kapacitáshiány Kecskeméten), ami késleltetheti a szükséges kivizsgálást és kezelést.
- További strukturális kockázat, hogy **ahol nincs állandó háziorvos**, ott a szűrések szervezése és az egészségfejlesztési irodák kapcsolódása az alapellátási rendszerhez kevésbé hatékony, ami közvetlenül gyengíti a helyi prevenciós tevékenység fenntarthatóságát.
- A **dietetikai tanácsadás, valamint a táplálkozási és mozgáskompetencia-fejlesztés** jellemzően a nagyobb városokban érhető el, és sok tekintetben „szakrendelés-szerűen" működik: beutalóval és időpontfoglalással, az EFI-k bevonásával térítésmentesen is igénybe vehető. A tapasztalatok szerint munkahelyi kitelepüléssel az aktív korúak elérése hatékonyabb, ugyanakkor a kistelepülések esetében ezek a szolgáltatások nehezen hozzáférhetők, és a kitelepülés itt is többnyire pályázati forrásoktól függ.
- Az **EFI-k prevenciós jelleggel testsúly-, testösszetétel- és vázizomfunkció-mérésekkel**, valamint kérdőíves felmérésekkel képesek az együttműködő személyek általános állapotának szűrő jellegű feltérképezésére, szakorvosi jelenlétet nem igénylő vizsgálati elemekkel. Megfelelő helyi szervezéssel kisebb létszám esetén is megvalósíthatók, amennyiben a háziorvos vagy más helyi szereplő biztosítja a minimális részvételi feltételeket. A vizsgálatok és tanácsadások több területre is kiterjedhetnek (pl. helyes vérnyomásmérés és teendők, gyógyszerszedés támogatása, életmód- és szerhasználati kockázatok, cukorbetegség-kockázatfelmérés). Ugyanakkor a kitelepülő, aktív korúakat célzó szűréseknél több helyen hiányoznak a szükséges eszközök (például a prosztataszűréshez, a helyszíni vérvételes kislabor-automaták), ami korlátozza a nehezen elérhető korosztályok helyben történő bevonását.
- Az EFI-k a mentális egészség terén nemzetközileg elfogadott **depressziószűrő kérdőívet** alkalmaznak, és több helyen stresszfelmérést is végeznek. Több helyen van klinikai szakpszichológus, azonban a csoportfoglalkozások szervezésére, kitelepülésre általában csak pályázati forrásban van lehetőség.

- Van példa az **aktív korúak komplex szakorvosi szűrésének** biztosítására, amelyet a túlórákhoz szükséges forrás rendelkezésre állása esetén péntek délután 14–18 óra között szerveztek, azonban erre csak a nagyobb járóbeteg-szakellátó intézményekben volt példa, egyéni odautazás mellett. Az aktív korúak a szabadságaikat nem szeretnék szűrésekre felhasználni, ezért ez egy hatékony módszer, amelyhez nincs elegendő forrás, ahogy a rendszeres, tervszerű kitelepülésre sincs.
- Kiemelt működési korlát, hogy az **EFI-k nem kezelhetnek TAJ-azonosítót**, így a kórelőzmény és a releváns egészségügyi információk egy része (pl. dietetikai vagy mozgásterápiás ellátás esetén) csak a beteg önbevallása alapján ismerhető meg. Ez a hátrányos helyzetű csoportoknál – különösen a mélyszegénységben élők, romák, idősek, valamint alacsony iskolai végzettségű aktív korú nők és férfiak körében – fokozott kockázatot hordoz, mivel az egészségügyi információk pontos átadása sokszor nehézségekbe ütközik. A TAJ-adatkezelés hiánya miatt az EFI-k szűrési eredményei nem kerülnek be az EESZT-be, vagyis a továbblépés sok esetben kizárólag a kiszűrt személy kompetenciáján múlik: felkeresi-e a háziorvost, és képes-e a problémát egyértelműen közvetíteni. Ez különösen azok számára jelent hozzáférési akadályt, akik eleve sérülékenyebb helyzetben vannak. Ezzel összefüggésben több helyen nem alakult ki a háziorvosi, iskola-egészségügyi és EFI-rendszer napi szintű, gördülékeny együttműködése, miközben az EFI-k több esetben térítésmentesen és várakozás nélkül tudnának kiegészítő ellátásokat nyújtani (pl. táplálkozási tanácsadás, pszichológiai tanácsadás, mozgásterápia, hipertónia klub).
- Az iskola-egészségügyi prevenció területén további kockázatot jelenthet, hogy ahol **nincs iskolavédőnő**, ott a területi védőnők kapacitása nem minden esetben teszi lehetővé a tevékenységek teljes körű ellátását, így a feladatok egy része az EFI-kre hárul. Ennek végrehajtása adminisztratív kötöttségekkel jár, mivel a részletes tematikát és az egészségfejlesztést végző szakembereket az NNGYK nyilvántartásába előzetesen be kell jegyeztetni.
- **Az EFI-k, az egészségügyi alapellátás és a járóbeteg-szakrendelések tevékenysége sok esetben összehangolatlan**, nem áll egymással minden tevékenységi terület egymást kiegészítő, egymást erősítő rendszerszintű kapcsolatban. Probléma, hogy az EFI-k, az alapellátás és a járóbeteg-szakrendelések tevékenysége sok esetben nem illeszkedik egymásra: előfordulnak átfedések, illetve ellátatlan területek is, ami részben a járásonként eltérő szakember-ellátottsággal és a koordináció hiányával magyarázható. Ez különösen hátrányosan érinti a kevésbé egészségtudatos lakossági szegmenseket.
- Pozitívumként értékelhető, hogy a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (a továbbiakban: NEAK) által finanszírozott gyógytorna-kereteket kimerítő betegek számára az **EFI-k utórehabilitációs célra térítésmentes gyógytornát tudnak biztosítani**.
- Ugyanakkor kedvezőtlen, hogy az EFI-k által bevonható szakemberek kerete és szabályzása is változik, **hiányzik az erre vonatkozó egységes és tartós módszertan**.
- **A működésük általánosságban is forrásfüggő**: általában pályázati pénzekből tudnak gyakrabban kitelepülni és szakorvosi szűréseket szervezni, az alapfinanszírozás alacsony. Stabil, kiszámítható működést általában csak a fenntartó által biztosított többletforrásokkal lehet elérni.
- A helyi hozzáférés javításának egyik eszköze, hogy az önkormányzatok – technikai feltételek és a kitelepülés költségeinek biztosítása mellett – igényelhetik az NNGYK-tól a **szűrések kitelepülését**; a szűrőbuszokhoz szükséges szakembereket több esetben vármegyén belülről biztosítják. Ugyanakkor a nagyon kisméretű településekre a szűrőbuszok az alacsony lakosságszám miatt gyakran nem települnek ki, ami tovább erősíti a kistelepülési elérési korlátokat.
- Tartós, populációszintű változás az egészségben eltöltött évek növelésében csak akkor várható, ha **az egészségnevelés már gyermek- és ifjúsági korban megkezdődik**, és rendszeres, hozzáférhető programok támogatják (például sport- és mozgásprogramok, gyógytestnevelés, gyógyúszás, táplálkozási ismeretek). A cél hosszabb távon az, hogy a fiatalok a várhatóan hosszabb élettartamuk minél nagyobb részét egészségesen, önállóan és társadalmi szempontból aktív módon tudják megélni.

1.1.2. Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátások[13]

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c7) 1-3.)

Az egészségbiztosítási, egészségügyi ellátásra jogosultak számára az elsődleges ellátást a háziorvosi ellátó rendszer végzi, akik a helyben kezelhető problémákat kezelik, szűréseket, egészségnevelést, megelőző tevékenységet végeznek. Napközben a sürgősségi ellátást és a halottvizsgálati feladatokat is ellátják. A sürgősségi ellátás terén kevésbé gyakorlottak az Országos Mentőszolgálat (a továbbiakban: OMSZ) munkatársaihoz képest, tekintettel arra, hogy viszonylag ritkán fordul elő olyan eset, ahol súlyos sérültet kell ellátniuk, vagy újraéleszteniük. Emiatt e téren a napi szintű gyakorlattal nem rendelkeznek.

A **háziorvosok** szakellátások felé részben **kapuőri szerepet töltenek be**, hogy csak indokolt esetben történjen szakellátás igénybevétel. Ez alól a nem beutaló köteles szakellátások részben kivételt képeznek. A háziorvos abban az esetben, ha az általa felírható gyógyszerekkel, vagy beavatkozásokkal nem tudja a beteget meggyógyítani szakrendelésre utalja, amely során el kell döntenie, hogy sürgősségi-e az igény.

A háziorvosi ellátórendszer a szűrések terén is az **egyik fő kommunikációs csatorna** a lakosság felé.

A **krónikus betegek alapgondozását** is végzik, továbbá ők fogják össze egy-egy krónikus beteg különböző szakellátásait (betegút menedzselése), ahol gyakran szükséges például a különböző gyógyszerek összehangolása, figyelemmel azok együttes hatásaira. A különböző szakrendelések igénybevételéhez szükséges előzetes vizsgálatokról is ők tájékoztatják a beteget. Sok esetben a háziorvosi ellátás az időpont foglalásra is kiterjed. A szakellátások, kórházi ellátások, árhoz nyújtott támogatással igénybe vehető szolgáltatások felé is ők jelentik a szűrőt, továbbá a betegek részére a költségtérítés, táppénzre vétel feladatait is ellátják.

Az elsőként megszervezett, szélesebb körben elérhető **telemedicinális szolgáltatás** a háziorvosok szív-érrendszeri betegségek megelőzésével, észlelésével kapcsolatos tevékenységét segíti. Ez a transztelefonikus EKG (a továbbiakban: TTEKG), amelyet az OMSZ is használ. A TTEKG közfinanszírozott diagnosztikai járóbeteg-szakellátás, amely sürgős esetben azonnali kardiológus EKG elemzést biztosít.

A NEAK 2025. november havi adatai szerint a vármegyében **261 db általános orvosi körzet található**, amely magában foglalja a felnőtt és vegyes háziorvosi praxisokat. A betöltetlen felnőtt háziorvosi praxisok száma 20, míg a vegyes, azaz felnőtteket és gyermeket is ellátó betöltetlen praxisok száma 21 db. A gyermekorvosi körzetek száma 83 db, melyből 12 db a betöltetlen praxisok száma. A vármegyében mindösszesen 289 betöltött háziorvosi praxis volt a fent leírt időpontban. A KSH adatai alapján 2024-ben az 5. legtöbb háziorvost számláló vármegye volt Bács-Kiskun.

A **gyógyszertárak számát** tekintve a KSH 2024. évi adatai alapján 144 db gyógyszertár és 28 db fiókgyógyszertár működött a vármegyében.

A **gyermekorvosi körzetek** fokozatosan kivezetésre kerülnek a rendszerből, ahogy a gyermek háziorvosok nyugdíjazást követően ténylegesen befejezik az általuk végzett ellátást. Amelyik településen megszűnnek a gyermekorvosi körzetek, ott ez maga után vonja a felnőtt körzetek megszűnését is. Az elmúlt évtizedekben a háziorvostan szakorvosi képzésen kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek ellátási készségére, így fokozatosan kialakul az országos egységes vegyes háziorvosi körzet rendszer, azaz a családorvosi modell. A gyermekorvoslás egyre inkább

[13] Források: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/haziorvosi_szolgalatok https://www.ksh.hu/

járóbeteg szakrendelésként érhető el, a családorvosok ismereteit meghaladó esetekre specializálódva. Az idősebb felnőtt háziorvosok számára nehézséget okozhat a vegyes praxissá alakulás. Alapvetően, ha a fiatalabb kollégáik fogadják a gyermek háziorvosi praxis megszűnéséből kikerülő 14 év alattiakat ez az átmenet biztosított.

2027 év végéig várható, hogy az OKFŐ a nem gazdaságos méretű körzeteket körzet összevonásokkal megszünteti, hogy arányosabb lakosságszámú körzetek jöjjenek lére. Az OKFŐ döntését követően az érintett települések jelenleg még hatályos alapellátási körzeteket megállapító rendeleteit hatályon kívül kell helyezni, mert e jogkör a helyhatóságoktól az OKFŐ-höz került.

A szűréseket taglaló fejezetben találhatók többlet információk a háziorvosok prevenciós tevékenységekről, a praxisközösségi tagsági rendszerről.

Az alábbiakban bemutatásra kerülnek a háziorvosi alapellátás és gyógyszer-kiskereskedelem adatai járási és települési szinten.

1.1.2.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Bácsalmás	3	1	2	0	4	2	0
Bácsbokod	2	0	0	0	1	1	0
Bácsborsód	1	0	0	0	1	0	1
Bácsszőlős	1	0	0	0	0	0	0
Csikéria	1	0	0	0	0	0	1
Katymár	2	0	0	0	2	1	0
Kunbaja	1	0	0	0	1	1	0
Madaras	2	0	0	0	1	1	0
Mátételke	0	0	0	0	0	0	0
Tataháza	1	0	0	0	0	1	0

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Bácsalmási járás 10 településén mindösszesen 10 fő háziorvos rendel. 14 általános orvosi körzetből egy felnőtt és 3 vegyes praxis betöltetlen. A járásban mindösszesen 2 gyermekorvosi körzet található, mindkettő betöltött. Egy településen nem működik önálló háziorvosi praxis, ezért az alapellátást a szomszédos település háziorvosa látja el területi ellátási kötelezettség alapján. A járáson belül 7 gyógyszertár és 2 fiókgyógyszertár található, 2 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.2. Bajai járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Bácsszentgyörgy	0	0	0	0	0	0	0
Baja	17	1	6	0	22	10	0
Bátmonostor	1	0	0	0	1	0	0
Csátalja	1	0	0	0	1	0	1
Csávoly	1	0	0	0	1	1	0
Dávod	1	0	0	0	1	1	0
Dunafalva	0	0	0	0	0	0	0
Érsekcsanád	2	0	0	0	0	1	0
Érsekhalma	1	0	0	0	1	0	0
Felsőszentiván	1	0	0	0	1	1	0
Gara	1	0	0	0	1	1	0
Hercegszántó	1	0	1	0	2	0	1
Nagybaracska	1	0	1	1	1	1	0
Nemesnádudvar	1	0	0	0	1	1	0
Sükösd	2	0	1	0	3	1	0
Szeremle	1	0	0	0	1	0	1
Vaskút	2	1	0	0	1	1	0

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Bajai járás 17 településén mindösszesen 38 fő háziorvos rendel. 34 általános orvosi körzetből két felnőtt betöltetlen. A járásban mindösszesen 9 gyermekorvosi körzet található, melyből egy betöltetlen. Két településen nem működik önálló háziorvosi praxis, ezért az alapellátást a szomszédos település háziorvosa látja el területi ellátási kötelezettség alapján. A járáson belül 19 gyógyszertár és 3 fiókgyógyszertár található, 2 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Borota	1	0	0	0	0	0	1
Jánoshalma	4	1	2	0	5	2	0
Kéleshalom	0	0	0	0	0	0	0
Mélykút	2	0	1	0	3	1	0
Rém	1	0	0	0	1	1	0

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Jánoshalmai járás 5 településén mindösszesen 9 fő háziorvos rendel. 8 általános orvosi körzetből egy felnőtt és egy vegyes praxis betöltetlen. A járásban mindösszesen 3 gyermekorvosi körzet található, mindhárom betöltött. Egy településen nem működik önálló háziorvosi praxis, ezért az alapellátást a szomszédos település háziorvosa látja el területi ellátási kötelezettség alapján. A járáson belül 4 gyógyszertár és 1 fiókgyógyszertár található, 1 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.4. Kalocsai járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Bátya	1	0	0	0	1	1	0
Drágszél	0	0	0	0	0	0	0
Dunapataj	2	0	1	0	3	1	0
Dunaszentbenedek	0	0	0	0	0	0	1
Dunatetétlen	0	0	0	0	0	0	0
Dusnok	2	1	1	1	1	1	0
Fajsz	1	0	0	0	1	1	0
Foktő	1	0	0	0	1	1	0
Géderlak	1	0	0	0	0	0	1
Hajós	2	0	1	1	2	1	0
Harta	2	1	1	1	1	1	0
Homokmégy	1	0	0	0	0	0	1
Kalocsa	6	1	4	0	9	6	0
Miske	1	0	0	0	1	1	0
Ordas	0	0	0	0	0	0	0
Öregcsertő	0	0	0	0	0	0	0
Solt	3	0	1	1	3	1	0
Szakmár	1	0	0	0	0	1	0
Újsolt	0	0	0	0	0	0	0
Újtelek	0	0	0	0	0	0	0
Uszód	1	0	0	0	1	1	0

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Kalocsai járás 21 településén mindösszesen 24 fő háziorvos rendel. 25 általános orvosi körzetből 3 felnőtt és 3 vegyes praxis betöltetlen. A járásban mindösszesen 9 gyermekorvosi körzet található, melyből 4 betöltetlen. 7 településen nem működik önálló háziorvosi praxis, ezért az alapellátást a szomszédos település háziorvosa látja el területi ellátási kötelezettség alapján. A járáson belül 17 gyógyszertár és 3 fiókgyógyszertár található, 6 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Ágasegyháza	1	0	0	0	1	0	0
Ballószög	1	0	1	0	2	1	0
Felsőlajos	0	0	0	0	0	0	0
Fülöpháza	1	0	0	0	1	0	0
Fülöpjakab	1	0	0	0	1	0	0
Helvécia	2	0	0	0	1	1	0
Jakabszállás	2	0	0	0	2	1	0
Kecskemét	49	6	21	0	64	36	2
Kerekegyháza	3	1	1	0	3	1	0
Kunbaracs	0	0	0	0	0	0	0
Kunszállás	1	0	0	0	0	0	1
Ladánybene	1	0	1	1	1	1	0
Lajosmizse	6	0	2	0	8	2	0
Nyárlőrinc	1	0	0	0	1	1	0
Orgovány	2	0	0	0	1	1	0
Városföld	1	0	0	0	0	0	1

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Kecskeméti járás 16 településén mindösszesen 86 fő háziorvos rendel. 72 általános orvosi körzetből 7 felnőtt és 4 vegyes praxis betöltetlen. A járásban mindösszesen 26 gyermekorvosi körzet található, melyből 1 betöltetlen. 2 településen nem működik önálló háziorvosi praxis, ezért az alapellátást a szomszédos település háziorvosa látja el területi ellátási kötelezettség alapján. A járáson belül 45 gyógyszertár és 4 fiókgyógyszertár található, 5 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Akasztó	2	0	0	0	2	1	0
Bócsa	1	0	0	0	1	1	0
Császártöltés	2	0	0	0	2	1	0
Csengőd	1	0	0	0	1	1	0
Fülöpszállás	2	0	0	0	2	1	0
Imrehegy	1	0	0	0	0	0	0
Izsák	3	0	1	0	4	1	0
Kaskantyú	1	0	0	0	0	0	1
Kecel	4	1	2	0	5	2	0
Kiskőrös	6	0	3	0	9	4	0
Páhi	1	0	0	0	1	0	1
Soltszentimre	1	0	0	0	0	0	1
Soltvadkert	3	1	2	1	3	2	0
Tabdi	1	0	0	0	0	0	1
Tázlár	1	0	0	0	1	0	1

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Kiskőrösi járás 15 településén mindösszesen 31 fő háziorvos rendel. 30 általános orvosi körzetből 2 felnőtt és 4 vegyes praxis betöltetlen. A járásban mindösszesen 8 gyermekorvosi körzet található, melyből 1 betöltetlen. A járáson belül 14 gyógyszertár és 5 fiókgyógyszertár található, 1 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Bugac	2	0	0	0	2	1	0
Bugacpusztaháza	0	0	0	0	0	0	0
Gátér	0	0	0	0	0	0	1
Kiskunfélegyháza	13	0	6	1	18	9	0
Pálmonostora	1	0	0	0	1	1	0
Petőfiszállás	1	0	0	0	1	0	1

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Kiskunfélegyházi járás 6 településén mindösszesen 22 fő háziorvos rendel. 17 általános orvosi körzet található, melyből nincs betöltetlen praxis. A járásban mindösszesen 6 gyermekorvosi körzet található, melyből 1 betöltetlen. 2 településen nem működik önálló háziorvosi praxis, ezért az alapellátást a szomszédos település háziorvosa látja el területi ellátási kötelezettség alapján. A járáson belül 11 gyógyszertár és 2 fiókgyógyszertár található, 1 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Balotaszállás	1	0	0	0	1	0	1
Harkakötöny	1	0	0	0	0	0	0
Kelebia	2	0	0	0	2	1	0
Kiskunhalas	12	0	6	0	18	9	0
Kisszállás	1	1	1	0	1	0	1
Kunfehértó	1	0	1	1	1	0	0

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Pirtó	1	0	0	0	0	0	0
Tompa	2	0	1	1	2	2	0
Zsana	1	0	0	0	1	0	1

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Kiskunhalasi járás 9 településén mindösszesen 26 fő háziorvos rendel. 22 általános orvosi körzetből 1 felnőtt és 2 vegyes praxis betöltetlen. A járásban mindösszesen 9 gyermekorvosi körzet található, melyből 2 betöltetlen. A járáson belül 12 gyógyszertár és 3 fiókgyógyszertár található, 3 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Csólyospálos	1	0	0	0	1	0	1
Jászszentlászló	2	0	0	0	2	1	0
Kiskunmajsa	6	0	2	1	7	2	0
Kömpöc	1	0	0	0	1	0	0
Móricgát	0	0	0	0	0	0	0
Szank	2	0	0	0	2	1	0

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Kiskunmajsai járás 6 településén mindösszesen 13 fő háziorvos rendel. 12 általános orvosi körzet található, melyből nincs betöltetlen praxis. A járásban mindösszesen 2 gyermekorvosi körzet található, melyből 1 betöltetlen. 1 településen nem működik önálló háziorvosi praxis, ezért az alapellátást a szomszédos település háziorvosa látja el területi ellátási kötelezettség

alapján. A járáson belül 4 gyógyszertár és 1 fiókgyógyszertár található, 2 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Apostag	1	0	0	0	1	1	0
Dunaegyháza	1	0	0	0	0	0	1
Dunavecse	2	0	1	0	3	0	1
Kunadacs	1	0	0	0	1	0	1
Kunpeszér	1	0	0	0	0	0	0
Kunszentmiklós	5	1	2	0	6	2	0
Szabadszállás	3	1	1	0	3	1	0
Szalkszentmárton	1	0	1	1	1	1	0
Tass	1	0	0	0	1	1	0

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Kunszentmiklósi járás 9 településén mindösszesen 16 fő háziorvos rendel. 16 általános orvosi körzetből 2 felnőtt és 2 vegyes praxis betöltetlen. A járásban mindösszesen 5 gyermekorvosi körzet található, melyből 1 betöltetlen. A járáson belül 6 gyógyszertár és 3 fiókgyógyszertár található, 1 településen nem működik egyik kereskedelmi egység sem.

1.1.2.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Általános orvosi körzetek száma	Betöltetlen felnőtt körzeti orvosi állások	Gyermekorvosi körzetek	Betöltetlen gyermek körzeti orvosi állások	Felnőtteket és gyermekeket is ellátó, területi ellátási kötelezettséggel bíró háziorvosok	Gyógyszertárak	Fiókgyógyszertárak
Lakitelek	2	1	1	0	2	1	0
Szentkirály	1	0	0	0	1	1	0
Tiszaalpár	2	0	1	0	3	1	0
Tiszakécske	5	0	2	0	7	2	0
Tiszaug	1	0	0	0	1	0	1

Forrás: NEAK Háziorvosi szolgálatok 2025. november, KSH 2024

A Tiszakécskei járás 5 településén mindösszesen 14 fő háziorvos rendel. 11 általános orvosi körzetből 1 felnőtt praxis betöltetlen. A járásban mindösszesen 4 gyermekorvosi körzet található, melyek közül nincs betöltetlen praxis. A járáson belül 5 gyógyszertár és 1 fiókgyógyszertár található.

Háziorvosi ügyelet

A háziorvos heti munkaideje heti 40 óra, amelybe mind a rendelési idő, mind a sürgősségi ellátás beletartozik. Ez munkanapokon napi 8 óra sürgősségi ellátási kötelezettséget jelent.

A korábbi heti átlagosan 128-136 órát lefedő háziorvosi ügyeleti ellátás párhuzamosan működött az OMSZ mentéssel és a sürgősségi betegellátó osztályokkal. A tapasztalatok alapján az esetek jelentős része vagy nem volt indokolt, vagy magasabb szintű ellátást igényelt. Részben emiatt, részben a szakember hiány miatt átalakult az ügyeleti ellátás rendszere.

A https://www.mentok.hu/ugyelet/ oldal információi alapján az OMSZ által működtetett rendszer bevezetése 2023. február 1-jén indult, és 2024. október 1-től Budapest csatlakozása után országosan egységessé vált. Az **új egységes alapellátási ügyeleti rendszer** célja, hogy minden beteg számára egyszerű hozzáférést és magas színvonalú orvosi ellátást biztosítson. A hívás során a mentőszolgálat szakembere felméri a beteg állapotát, és az adott helyzetre legmegfelelőbb megoldást kínálja. Ez lehet telefonos tanácsadás, ellátóhelyre irányítás, ügyeletes orvos küldése, vagy sürgős esetben mentőautó riasztása.

A vármegyében 2023. november 1-től indult az egységes alapellátási ügyeleti rendszer. Ügyeleti ellátás a vármegye **11 településén található**: Kecskeméten, Baján, Kiskunhalason, Kalocsán, Kiskunfélegyházán, Kiskőrösön, Jánoshalmán, Bácsalmáson, Tiszakécskén, Kunszentmiklóson és Kiskunmajsán. A gyermekek ügyeleti ellátása központi ügyeleti pontokon, azaz Kecskeméten, Baján és Kiskunhalason történik. Éjszakai ügyelet személyes felkeresésére Baján, Kalocsán, Kecskeméten, Kiskunfélegyházán és Kiskunhalason van lehetőség.

Továbbra is **jellemző a sürgősségi ellátás túlzott igénybevétele**, több esetben olyan panaszokkal is, amelyek szakmai megítélés szerint nem indokolnának sürgősségi beavatkozást. Ennek hátterében egyrészt a háziorvosi alapellátáshoz való hozzáférés nehézségei (időpont-egyeztetés, korlátozott rendelési idők, területi távolságok), másrészt az ellátórendszer működésére vonatkozó tájékozottság hiányosságai és az egészségértés különbségei állhatnak. Az egészségügyi ismeretek hiánya különösen megjelenik a társadalmi hátrányokkal érintett lakosság körében, ami akár a mindennapi önellátáshoz és az otthoni betegápoláshoz kapcsolódó alapvető tudástartalmakat is érinti. Mindez növelheti annak kockázatát, hogy a lakosság egy része nem a megfelelő ellátási szinten és nem a megfelelő időben veszi igénybe a szolgáltatásokat, ami egyaránt terheli a sürgősségi rendszert és csökkenti a prevenció, illetve az alapellátási betegút hatékonyságát.

A feltárt hiányosságok, problémák

Az alábbi problémák többsége a gyermekeket, időseket, nőket, fogyatékkal élőket és a mélyszegénységben élőket, romákat egyaránt érinti, azonban néhány célcsoport, főként a fogyatékossággal élők, a tanyán élők, a mélyszegénységben élők és a romák számára nehezebb az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés.

A megelőző ellátásokról szóló fejezetben jelzett tanyagondnoki és falugondnoki szolgálat fenntartására jogosult, de az ellátást forráshiány miatt nem megszervező települések tanyasi és falusi lakossága számára az egészségügyi alapellátás hozzáférése is nehezített. Az ott leírtak alapján a lakosság egy része önállóan nem tud eljutni az egészségügyi alapellátás helyszínére azokon a településeken, ahol nem működik háziorvosi rendelő. A meglévő tanyagondnoki és falugondnoki szolgálatok is a megelőző ellátásokról szóló fejezetben jelzett problémákkal küzdenek, amelyek a szabályzásból és a finanszírozásból erednek.

Súlyos humán erőforrás hiány tapasztalható az alapellátás területén. A betöltetlen körzetek ellátása jelentős terhet ró a háziorvosokra, emiatt sok településre csak heti néhány óra rendelési idő jut. További probléma, hogy sok az idős háziorvos, akik hirtelen egészségromlás, vagy halál esetén váratlanul kieshetnek az ellátó rendszerből.

A háziorvosi rendelők többsége kerekesszékesek számára akadálymentesített, vagy szükség esetén az orvos házhoz megy. Nagyobb városokban jellemzően megoldott a fizikai hozzáférés. Az infokommunikációs akadálymentesítés több kistelepülési alapellátási rendelőben még nem valósult meg. Ez különösen érinti a látás- és hallássérülteket, az értelmi fogyatékkal élő személyeket. Az információkhoz való hozzáférés, az időpont-egyeztetés és az ellátás megértése sok esetben nem akadálymentesített formában történik.

A tanyás térségekben a terepi viszonyok (homok, sár) jelentik a legnagyobb akadályt: sok helyre nehéz vagy lehetetlen eljutni hagyományos járművekkel, az összkerék-meghajtású járművek hiánya komoly problémát okoz. Célzott eszközfejlesztés nélkül a fogyatékkal élők tanyasi ellátása csak korlátozottan biztosítható.

A **Gondosóra program** az egészségügyi vészhelyzetekben jelentős segítséget jelent. A tanyán élők egy része számára a készülék feltöltése gondot okoz az elektromos ellátás hiányosságai miatt. A szociális ellátásra nagyobb terhet jelent a készülék, sok esetben a készülékhasználattal kapcsolatos folyamatos edukációs feladatok rájuk hárulnak. A Gondosóra szolgáltatás nem azonos a jelzőrendszeres házi segítségnyújtással, azaz nem áll rendelkezésre az ellátottat ismerő, a bejutáshoz szükséges kulcsokkal rendelkező szakképzett személyzet. Emiatt szükség lehet a rendőrség és a tűzoltók beavatkozására, akik gyakran az ingatlan zárszerkezetét megrongálva tudnak bejutni, amely további terheket ró a helyi ellátórendszerre.

A társadalmi hátrányokkal érintett csoportok elérésénél visszatérő kihívás a kommunikáció és az egészségértés: az információk érthető átadása, a szűrések és prevenció jelentőségének közvetítése, valamint a motiváció erősítése különösen ott igényel célzott eszközöket, ahol a nyelvi, kulturális vagy élethelyzeti sajátosságok, illetve a korábbi ellátási tapasztalatok miatt alacsonyabb a bizalom és nagyobb a lemorzsolódás.

1.1.3. Fogorvosi alapellátások, fogorvosi ügyeleti ellátások[14]

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c7) 3.

Az egészségbiztosítás keretében a fogorvosi ellátás három szinten: **alapellátás, szakellátás és egyetemi szakellátás szinten** – ez utóbbi két esetben csak beutaló megléte esetén – vehető igénybe. A fogorvosi alapellátás feladata a fog- és szájbetegek gyógyító-megelőző alapellátása, míg a fogorvosi szakellátás bizonyos többletkompetenciákkal rendelkezik.

A **vármegye 61 településén elérhető fogorvos helyben**. Jellemzően vegyes fogorvosi praxisok működnek. A NEAK 2025. novemberi adatai szerint 19 betöltetlen fogorvosi praxis található a vármegyében. A fogorvosi alapellátásban dolgozó fogorvosok száma 133 fő.

Több olyan település van, ahol nincs fogászati rendelő, ezen települések lakossága számára ez másik településen biztosított, a szűrés is, tekintettel arra, hogy a fogazat és a szájüreg megfelelő vizsgálatához is szükséges rendelői felszerelés (fogorvosi szék lámpa, néhány kézi fogászati eszköz).

Az alábbiakban bemutatásra kerülnek a fogorvosi alapellátás és fogorvosi ügyeleti ellátás adatai járási és települési bontásban.

1.1.3.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Bácsalmás	X	–
Bácsbokod	X	–
Bácsborsód	–	–
Bácsszentgyörgy	–	–
Csikéria	–	–
Katymár	–	–
Kunbaja	–	–
Madaras	X	–
Mátételke	–	–
Tataháza	–	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Bácsalmási járásban 3 településen elérhető fogorvosi ellátás. 2 betöltetlen fogorvosi praxis van a járásban, Katymáron és Tataházán.

[14] Források: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/fogorvosi_szolgalatok; https://www.neak.gov.hu/pfile/file?path=/letoltheto/altfin_dok/szerzodott_szolgaltatok/Betoltetlen_fogorvosi_szolgalatok&inline=true; https://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/gyogyito_megeleozo_ellatas/tajekoztatok/tajekoztato_szerzodeses_kapcsolatok

1.1.3.2. Bajai járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Bácsszőlős	–	–
Baja	X	X
Bátmonostor	–	–
Csátalja	X	–
Csávoly	X	–
Dávod	–	–
Dunafalva	–	–
Érsekcsanád	X	–
Érsekhalma	X	–
Felsőszentiván	–	–
Gara	X	–
Hercegszántó	–	–
Nagybaracska	–	–
Nemesnádudvar	X	–
Sükösd	–	–
Szeremle	–	–
Vaskút	X	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Bajai járásban 8 településen elérhető fogorvosi ellátás. 2 betöltetlen vegyes fogorvosi praxis van a járásban, Felsőszentiványon és Sükösdön.

1.1.3.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Borota	X	–
Jánoshalma	X	–
Kéleshalom	–	–
Mélykút	X	–
Rém	X	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Jánoshalmai járásban 4 településen elérhető fogorvosi ellátás. Nincs betöltetlen fogorvosi praxis a járásban.

1.1.3.4. Kalocsai járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Bátya	X	–
Drágszél	–	–
Dunapataj	X	–
Dunaszentbenedek	–	–
Dunatetétlen	–	–
Dusnok	X	–
Fajsz	–	–
Foktő	–	–
Géderlak	–	–
Hajós	X	–
Harta	X	–
Homokmégy	–	–
Kalocsa	X	–
Miske	–	–
Ordas	–	–
Orgovány	X	–
Solt	X	X
Szakmár	–	–
Újsolt	–	–
Újtelek	–	–
Uszód	–	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Kalocsai járásban 8 településen elérhető fogorvosi ellátás. 3 betöltetlen fogorvosi praxis van a járásban, Dunaszentbenedeken, Szakmáron és Homokmégyen.

1.1.3.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Ágasegyháza	X	–
Ballószög	X	–
Felsőlajos	X	–
Fülöpháza	–	–
Fülöpjakab	–	–
Helvécia	X	–
Jakabszállás	X	–
Kecskemét	X	X
Kerekegyháza	X	–
Kunbaracs	–	–

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Kunszállás	X	–
Ladánybene	–	–
Lajosmizse	X	–
Nyárlőrinc	X	–
Öregcsertő	–	–
Városföld	–	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Kalocsai járásban 10 településen elérhető fogorvosi ellátás. 2 betöltetlen fogorvosi praxis van a járásban, Kecskeméten és Ladánybenén.

1.1.3.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Akasztó	X	–
Bócsa	X	–
Császártöltés	X	–
Csengőd	–	–
Fülöpszállás	X	–
Imrehegy	–	–
Izsák	X	–
Kaskantyú	–	–
Kecel	X	–
Kiskőrös	X	–
Páhi	X	–
Soltszentimre	–	–
Soltvadkert	X	–
Tabdi	X	–
Tázlár	X	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Kiskőrösi járásban 11 településen elérhető fogorvosi ellátás. Nincs betöltetlen fogorvosi praxis a járásban.

1.1.3.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Bugac	X	–
Bugacpusztaháza	–	–
Gátér	–	–
Kiskunfélegyháza	X	X
Pálmonostora	–	–
Petőfiszállás	–	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Kiskunfélegyházi járásban 2 településen elérhető fogorvosi ellátás. 3 betöltetlen fogorvosi praxis van a járásban, egy Petőfiszálláson és 2 Kiskunfélegyházán.

1.1.3.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Balotaszállás	–	–
Harkakötöny	–	–
Kelebia	–	–
Kiskunhalas	X	–
Kisszállás	–	–
Kunfehértó	X	–
Pirtó	–	–
Tompa	X	–
Zsana	X	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Kiskunhalasi járásban 4 településen elérhető fogorvosi ellátás. Egy betöltetlen fogorvosi praxis van a járásban, Kisszálláson.

1.1.3.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Csólyospálos	–	–
Jászszentlászló	X	–
Kiskunmajsa	X	–
Kömpöc	–	–
Móricgát	–	–
Szank	–	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Kiskunmajsai járásban 2 településen elérhető fogorvosi ellátás. 2 betöltetlen fogorvosi praxis van a járásban, Csólyospáloson és Szankon.

1.1.3.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Apostag	–	–
Dunaegyháza	–	–
Dunavecse	X	–
Kunadacs	X	–
Kunpeszér	–	–
Kunszentmiklós	X	–
Szabadszállás	X	–
Szalkszentmárton	–	–
Tass	X	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Kunszentmiklósi járásban 5 településen elérhető fogorvosi ellátás. 2 betöltetlen fogorvosi praxis van a járásban, Dunaegyházán és Szalkszentmártonon.

1.1.3.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Fogorvos elérhető a településen	Fogorvosi ügyelet elérhető a településen
Lakitelek	X	–
Szentkirály	X	–
Tiszaalpár	X	–
Tiszakécske	X	–
Tiszaug	–	–

Forrás: NEAK Fogorvosi szolgálatok 2025. november, Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

A Tiszakécskei járásban 4 településen elérhető fogorvosi ellátás. 2 betöltetlen fogorvosi praxis van a járásban, Tiszakécskén és Tiszaugon.

Fogorvosi ügyeletek helyszínei a vármegyében:[15]

- Bajai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály illetékességi területéhez tartozó települések fogorvosi ügyeleti ellátása (6500 Baja, Batthyány u. 11.) – 28 ellátott település
- Kalocsai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály illetékességi területéhez tartozó települések fogorvosi ügyeleti ellátása (6320 Solt, Vécsey tér 1.) – 5 ellátott település
- Kecskeméti Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály illetékességi területéhez tartozó települések fogorvosi ügyeleti ellátása (6000 Kecskemét, Piaristák tere 7., 6320 Solt, Vécsey tér 1.) – 4 ellátott település
- Kiskunhalasi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály illetékességi területéhez tartozó települések fogászati ügyeleti ellátása (6100 Kiskunfélegyháza, Korond u. 5.) – 2 ellátott település

A fogászati ügyeleti ellátás jellemzően nem folyamatos, szabadnapokon és munkaszüneti napokon napközbeni időszakokra terjed ki. A helyes szájápolási ismereteket rendszeresen alkalmazó, évente fogászati szűrésen, megelőző ellátásban (pl. fogkő eltávolítása) részt vevők körében ritka a sürgősségi ellátási igény, azok is jellemzően balesetekből erednek.

A feltárt hiányosságok, problémák

Az alábbi problémák többsége a gyermekeket, időseket, nőket, fogyatékkal élőket és a mélyszegénységben élőket, romákat egyaránt érinti, azonban néhány célcsoport, főként a fogyatékossággal élők, a tanyán élők, a mélyszegénységben élők és a romák számára nehezebb a fogászati alapellátáshoz a hozzáférés:

- A fogászati ellátás elérhetősége **több kistelepülés esetében nem helyben biztosított**, hanem jellemzően a nagyobb lakosságszámú, szolgáltatási központ funkciót betöltő településekhez kapcsolódik, így a kisebb települések lakossága számára az ellátás igénybevétele gyakran utazási kényszerrel jár. A 15–20 kilométeres távolság a társadalmi hátrányokkal érintett háztartások számára – különösen, ha nincs saját gépjármű, vagy a tömegközlekedési kapcsolatok korlátozottak – önmagában is érdemi hozzáférési akadályt jelenthet, függetlenül attól, hogy az ellátás térítésmentesen igénybe vehető-e.
- A hozzáférési korlátok ott erősödnek fel leginkább, ahol a település jogosult lenne falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás működtetésére, de azt forráshiány miatt nem tudja megszervezni. Ilyen esetekben a lakosság egy része – különösen az idősek, a fogyatékossággal élők és a krónikus betegek – önállóan nem, vagy csak jelentős szervezési teher mellett képes eljutni az ellátás (és ezen belül a fogászati ellátás) helyszínére, főként azokban a településekben, ahol háziorvosi rendelő sem működik helyben. A működő falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatások pedig több településen olyan kapacitás- és működési korlátokkal szembesülnek, amelyek a szabályozási és finanszírozási keretekből következnek, és közvetlenül befolyásolják a szállítási és kísérési feladatok megbízható ellátását.

1.1.4. A védőnői és az iskola-egészségügyi ellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c7) 3-5; d1) 1-10; d2) 1-4)

A nemzetközi összehasonlításban is egyedülálló magyar **védőnői rendszer** kulcsszerepet tölt be a nő-, anya-, csecsemő-, gyermek- és ifjúságvédelemben, valamint a családvédelemben. A

[15] Forrás: https://kormanyhivatalok.hu/kormanyhivatalok/bacs-kiskun/megye/fogorvosi-ugyelet-bacs-kiskun-varmegye

védőnői szolgálat az egészségügyi alapellátás részeként a családok egészségének megőrzésére, segítésére, gyermekek gondozására irányuló megelőző tevékenységet végez, továbbá a betegség kialakulásának, az egészségromlás megelőzésének érdekében végzett egészségfejlesztést biztosít. A védőnői feladatokat a **területi- és iskolavédőnők** látják el. A védőnői szolgáltatás nem választható, az ellátás igénybevétele kötelező. Munkájuk során szoros szakmai együttműködésben dolgoznak a gyermekorvosokkal és iskolaorvosokkal, a kisgyermekkori napközbeni ellátást nyújtó szolgáltatókkal (például a bölcsődékkel), valamint a nevelési-oktatási intézményekkel. Emellett a gyermekvédelmi jelzőrendszer aktív szereplőiként rendszeres kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti központokkal, illetve a család- és gyermekjóléti szolgálatokkal is.

A területi védőnői ellátás 2023. július 1-jétől a vármegyei központokban működő, úgynevezett irányító kórházakhoz került, azaz az önkormányzatoktól ezen feladatokat az OKFŐ vette át. Az iskolavédőnőket az átvétel nem érintette.

1. táblázat Vármegyei adatok összesítése az alábbi mutatókból, általános leírás[16]

Védőnői látogatások száma fokozott gondozást igénylőknél (vármegye)	17 881
Védőnői látogatások száma összesen (vármegye)	91 089
Fokozott gondozást igénylő várandós anyák száma (vármegye)	2 534
Fokozott gondozást igénylő 0–6 évesek havi átlagos száma (vármegye)	3 370
Védőnők összesen (fő) (vármegye)	256
Betöltött körzeti védőnői állások száma	202
Iskola-egészségügyi védőnők száma	170

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október, KSH 2024

Az óvodák és az iskolák gondoskodnak a 3–18 éves korosztály, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők megelőző jellegű, az egészségügyi alapellátás keretében szervezett **iskola-egészségügyi** ellátásban való rendszeres részvételéről. Az iskola és ifjúsági egészségügyi ellátás az iskolaorvos és a védőnő együttes szolgáltatását foglalja magában, amelyet fogorvos és fogászati asszisztens közreműködésével látnak el.[17] Az iskolaorvosi, gyermekorvosi együttműködésekről, szűrési tevékenységekről részletesebb információk a szűrésekről szóló fejezetben találhatóak.

Az iskolafogászati gyógyító és megelőző ellátás valamennyi nevelési-oktatási intézmény tanulóira kiterjedő megszervezése, működési feltételeinek biztosítása a fogászati alapellátást működtető feladata. Az iskola-fogorvosi teendőket jellemzően a településeken alapellátás keretein belül működő vegyes és gyermek fogászati praxisok látják el.[18]

[16] Források: https://www.ksh.hu/; https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/vedonoi_szolgalatok

[17] Forrás: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/gyogyito_megeleozo_ellatas/tajekoztatok/tajekoztato_szerzodeses_kapcsolatok

[18] Forrás: https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700026.nm

Település	Iskolaorvos	Iskola-fogorvos
Ágasegyháza	X	X
Akasztó	X	X
Apostag	X	X
Bácsalmás	X	X
Bácsbokod	X	X
Bácsborsód	X	X
Bácsszentgyörgy	–	–
Bácsszőlős	–	–
Baja	X	X
Ballószög	X	X
Balotaszállás	X	X
Bátmonostor	X	X
Bátya	X	X
Bócsa	X	X
Borota	X	X
Bugac	X	X
Bugacpusztaháza	–	–
Császártöltés	X	X
Csátalja	X	X
Csávoly	X	X
Csengőd	X	X
Csikéria	–	–
Csólyospálos	X	X
Dávod	X	X
Drágszél	–	–
Dunaegyháza	X	X
Dunafalva	–	–
Dunapataj	X	X
Dunaszentbenedek	X	X
Dunatetétlen	–	–
Dunavecse	X	X
Dusnok	X	X
Érsekcsanád	X	X
Érsekhalma	X	X
Fajsz	X	X
Felsőlajos	–	–
Felsőszentiván	X	X
Foktő	X	X
Fülöpháza	X	X
Fülöpjakab	X	X
Fülöpszállás	X	X
Gara	X	X
Gátér	X	X
Géderlak	X	X

Település	Iskolaorvos	Iskola-fogorvos
Hajós	X	X
Harkakötöny	X	X
Harta	X	X
Helvécia	X	X
Hercegszántó	X	X
Homokmégy	X	X
Imrehegy	X	X
Izsák	X	X
Jakabszállás	X	X
Jánoshalma	X	X
Jászszentlászló	X	X
Kalocsa	X	X
Kaskantyú	X	X
Katymár	X	X
Kecel	X	X
Kecskemét	X	X
Kelebia	X	X
Kéleshalom	X	X
Kerekegyháza	X	X
Kiskőrös	X	X
Kiskunfélegyháza	X	X
Kiskunhalas	X	X
Kiskunmajsa	X	X
Kisszállás	X	X
Kömpöc	X	X
Kunadacs	X	X
Kunbaja	X	X
Kunbaracs	X	X
Kunfehértó	X	X
Kunpeszér	X	X
Kunszállás	X	X
Kunszentmiklós	–	–
Ladánybene	X	X
Lajosmizse	X	X
Lakitelek	X	X
Madaras	X	X
Mátételke	X	X
Mélykút	X	X
Miske	X	X
Móricgát	–	–
Nagybaracska	X	X
Nemesnádudvar	X	X
Nyárlőrinc	X	X
Ordas	X	X

Település	Iskolaorvos	Iskola-fogorvos
Orgovány	X	X
Öregcsertő	X	X
Páhi	X	X
Pálmonostora	X	X
Petőfiszállás	X	X
Pirtó	X	X
Rém	X	X
Solt	X	X
Soltszentimre	X	X
Soltvadkert	X	X
Sükösd	X	X
Szabadszállás	X	X
Szakmár	X	X
Szalkszentmárton	X	X
Szank	X	X
Szentkirály	X	X
Szeremle	–	–
Tabdi	X	X
Tass	X	X
Tataháza	X	X
Tázlár	X	X
Tiszaalpár	X	X
Tiszakécske	X	X
Tiszaug	–	–
Tompa	X	X
Újsolt	–	–
Újtelek	–	–
Uszód	X	X
Városföld	X	X
Vaskút	X	X
Zsana	X	X

Forrás: NEAK Iskolaorvosi szolgálatok 2025. november[19]

A vármegyében a betöltött körzeti **védőnői állások száma 256 fő** a NEAK 2025. októberi adatai alapján. A betöltetlen védőnői állások száma 13, melyből 5 vegyes, 7 területi és egy iskolai körzet. A települések betöltött állásainak száma 276, ami abból adódik, hogy egy-egy védőnő több települést is ellát.[20]

[19] https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/iskolaorvosi_szolgalatok
[20] https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/vedonoi_szolgalatok

1.1.4.1. Bácsalmási járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Bácsalmás	3
Bácsbokod	1
Bácsborsód	0
Bácsszőlős	0
Csikéria	0
Katymár	1
Kunbaja	1
Madaras	1
Mátételke	1
Tataháza	1

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Bácsalmási járásban 9 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.2. Bajai járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Bácsszentgyörgy	1
Baja	20
Bátmonostor	1
Csátalja	1
Csávoly	1
Dávod	1
Dunafalva	1
Érsekcsanád	2
Érsekhalma	1
Felsőszentiván	1
Gara	1
Hercegszántó	1
Nagybaracska	1
Nemesnádudvar	1
Sükösd	2
Szeremle	1
Vaskút	2

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Bajai járásban 39 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Borota	1
Jánoshalma	4
Kéleshalom	0
Mélykút	2
Rém	1

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Jánoshalmai járásban 8 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.4. Kalocsai járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Bátya	1
Drágszél	1
Dunapataj	1
Dunaszentbenedek	1
Dunatetétlen	0
Dusnok	1
Fajsz	1
Foktő	0
Géderlak	1
Hajós	2
Harta	1
Homokmégy	1
Kalocsa	8
Miske	1
Ordas	1
Öregcsertő	1
Solt	3
Szakmár	1
Újsolt	1
Újtelek	1
Uszód	1

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Kalocsai járásban 29 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.5. Kecskeméti járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Ágasegyháza	1
Ballószög	2
Felsőlajos	1
Fülöpháza	0
Fülöpjakab	1
Helvécia	3
Jakabszállás	1
Kecskemét	58
Kerekegyháza	3
Kunbaracs	1
Kunszállás	1
Ladánybene	1
Lajosmizse	5
Nyárlőrinc	1
Orgovány	2
Városföld	1

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Kecskeméti járásban 82 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Akasztó	2
Bócsa	1
Császártöltés	1
Csengőd	1
Fülöpszállás	1
Imrehegy	1
Izsák	2
Kaskantyú	1
Kecel	4
Kiskőrös	7
Páhi	1
Soltszentimre	1
Soltvadkert	3
Tabdi	1
Tázlár	1

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Kiskőrösi járásban 28 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Bugac	1
Bugacpusztaháza	1
Gátér	1
Kiskunfélegyháza	16
Pálmonostora	1
Petőfiszállás	1

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Kiskunfélegyházi járásban 21 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Balotaszállás	1
Harkakötöny	1
Kelebia	2
Kiskunhalas	15
Kisszállás	1
Kunfehértó	1
Pirtó	1
Tompa	2
Zsana	1

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Kiskunhalasi járásban 25 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Csólyospálos	1
Jászszentlászló	1
Kiskunmajsa	6
Kömpöc	1
Móricgát	1
Szank	0

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Kiskunmajsai járásban 10 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Apostag	2
Dunaegyháza	1
Dunavecse	3
Kunadacs	0
Kunpeszér	1
Kunszentmiklós	4
Szabadszállás	2
Szalkszentmárton	1
Tass	1

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Kunszentmiklósi járásban 15 betöltött védőnői állás van.

1.1.4.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	A védőnői dolgozók betöltött állásainak száma (db)
Lakitelek	2
Szentkirály	1
Tiszaalpár	2
Tiszakécske	5
Tiszaug	0

Forrás: NEAK Védőnői szolgálatok 2025. október

A Tiszakécskei járásban 10 betöltött védőnői állás van.

A feltárt hiányosságok, problémák

A megelőző ellátásokról szóló fejezet megállapításai érdemben relevánsak a védőnői és az iskola-egészségügyi ellátás értékelése szempontjából is, tekintettel arra, hogy e szolgáltatások a szűrések, az egészségnevelés és a korai prevenció meghatározó intézményi pillérei. Ennek megfelelően az ott azonosított hozzáférési és szervezési kockázatok több ponton közvetlenül kihatnak a védőnői és iskola-egészségügyi feladatellátás hatékonyságára is.

Az alábbi problémák többsége a gyermekeket, időseket, nőket, fogyatékkal élőket és a mélyszegénységben élőket, romákat egyaránt érinti, azonban néhány célcsoport, főként a fogyatékossággal élők, a tanyán élők, a mélyszegénységben élők és a romák számára nehezebb az egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférés:

- **A hozzáférési korlátok különösen ott erősödnek fel, ahol a település jogosult lenne falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás fenntartására, de azt forráshiány miatt nem tudja megszervezni**: ilyen esetekben a külterületi és kistelepülési lakosság számára az ellátások helyszínének elérése – ideértve a védőnői feladatellátás terepi elemeit is – sokkal nehezebbé válik. A gyakorlatban a falu- és tanyagondnokok több településen érdemben támogatják a védőnők munkáját (kijuttatás, kapcsolattartás, szükség esetén a háztartások megközelítésének segítése), ugyanakkor a védőnői szolgálat fenntartói struktúrájának változása egyes esetekben nehezítheti az együttműködések folytonosságát és a bevált munkarend fenntartását.
- A vármegyében jelentős számban jelen vannak olyan, **külföldi állampolgárságú családok** is, akik gyermekkel érkeztek, és akiknek elérése a vizsgált ellátórendszerekben több ponton hiányos vagy bizonytalan. Ennek következménye lehet, hogy a gyermekek nem kapcsolódnak be az életkori szűrésekbe, illetve a védőoltási rend nyomon követése és teljesítése sem minden esetben biztosított. Ez a jelenség nemcsak gyermekegészségügyi, hanem közegészségügyi kockázatot is felvet, ezért indokolt a beazonosítás, a tájékoztatás és a rendszerbe történő becsatornázás szervezett erősítése.
- Az iskolai egészségnevelési és prevenciós tevékenységek ellenére több tapasztalat arra utal, hogy **a társadalmi hátrányokkal érintett tanulók egy részénél az egészséges életmóddal és betegségmegelőzéssel kapcsolatos ismeretek átadása és beépülése korlátozottabb.** Ezt a helyzetet gyakran nyelvi, kommunikációs és egészségértési tényezők, valamint a családi háttérből fakadó eltérő erőforrások befolyásolják. A prevenció hatékonysága ezért azokban a közösségekben erősíthető, ahol az információátadás egyszerű, érthető, gyakorlatias formában történik, és ahol a védőnői, iskola-egészségügyi, szociális és közösségi szereplők együttműködése a mindennapi elérésben is érvényesül. Hosszabb távon az elfogadottságot és a bizalomépítést támogathatja az is, ha a helyi szolgáltatásokban megjelennek olyan közvetítő szereplők és szakemberek, akik a célcsoportok kommunikációs sajátosságaihoz jobban illeszkedő módon képesek támogatni az egészségnevelést és a rendszeres kapcsolódást.

1.1.5. Az otthoni szakápolások és otthoni hospice ellátások

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a vármegye minden településén elérhető, több szolgáltató által biztosított.

1.1.5.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Bácsalmás	X	X
Bácsbokod	X	X
Bácsborsód	X	X
Bácsszőlős	X	X
Csikéria	X	X
Katymár	X	X
Kunbaja	X	X
Madaras	X	X
Mátételke	X	X
Tataháza	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Bácsalmási járás minden településén elérhető.

1.1.5.2. Bajai járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Bácsszentgyörgy	X	X
Baja	X	X
Bátmonostor	X	X
Csátalja	X	X
Csávoly	X	X
Dávod	X	X
Dunafalva	X	X
Érsekcsanád	X	X
Érsekhalma	X	X
Felsőszentiván	X	X
Gara	X	X
Hercegszántó	X	X
Nagybaracska	X	X
Nemesnádudvar	X	X
Sükösd	X	X
Szeremle	X	X
Vaskút	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Bajai járás minden településén elérhető.

1.1.5.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Borota	X	X
Jánoshalma	X	X
Kéleshalom	X	X
Mélykút	X	X
Rém	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Jánoshalmai járás minden településén elérhető.

1.1.5.4. Kalocsai járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Bátya	X	X
Drágszél	X	X
Dunapataj	X	X
Dunaszentbenedek	X	X
Dunatetétlen	X	X
Dusnok	X	X
Fajsz	X	X
Foktő	X	X
Géderlak	X	X
Hajós	X	X
Harta	X	X
Homokmégy	X	X
Kalocsa	X	X
Miske	X	X
Ordas	X	X
Öregcsertő	X	X
Solt	X	X
Szakmár	X	X
Újsolt	X	X
Újtelek	X	X
Uszód	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Kalocsai járás minden településén elérhető.

1.1.5.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Ágasegyháza	X	X
Ballószög	X	X
Felsőlajos	X	X
Fülöpháza	X	X
Fülöpjakab	X	X
Helvécia	X	X
Jakabszállás	X	X
Kecskemét	X	X
Kerekegyháza	X	X
Kunbaracs	X	X
Kunszállás	X	X
Ladánybene	X	X
Lajosmizse	X	X
Nyárlőrinc	X	X
Orgovány	X	X
Városföld	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Kecskeméti járás minden településén elérhető.

1.1.5.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Akasztó	X	X
Bócsa	X	X
Császártöltés	X	X
Csengőd	X	X
Fülöpszállás	X	X
Imrehegy	X	X
Izsák	X	X
Kaskantyú	X	X
Kecel	X	X
Kiskőrös	X	X
Páhi	X	X
Soltszentimre	X	X
Soltvadkert	X	X
Tabdi	X	X
Tázlár	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Kiskőrösi járás minden településén elérhető.

1.1.5.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Bugac	X	X
Bugacpusztaháza	X	X
Gátér	X	X
Kiskunfélegyháza	X	X
Pálmonostora	X	X
Petőfiszállás	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Kiskunfélegyházi járás minden településén elérhető.

1.1.5.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Balotaszállás	X	X
Harkakötöny	X	X
Kelebia	X	X
Kiskunhalas	X	X
Kisszállás	X	X
Kunfehértó	X	X
Pirtó	X	X
Tompa	X	X
Zsana	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Kiskunhalasi járás minden településén elérhető.

1.1.5.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Csólyospálos	X	X
Jászszentlászló	X	X
Kiskunmajsa	X	X
Kömpöc	X	X
Móricgát	X	X
Szank	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Kiskunmajsai járás minden településén elérhető.

1.1.5.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Apostag	X	X
Dunaegyháza	X	X
Dunavecse	X	X
Kunadacs	X	X
Kunpeszér	X	X
Kunszentmiklós	X	X
Szabadszállás	X	X
Szalkszentmárton	X	X
Tass	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Kunszentmiklósi járás minden településén elérhető.

1.1.5.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Otthoni szakápolás elérhető	Otthoni hospice ellátás elérhető
Lakitelek	X	X
Szentkirály	X	X
Tiszaalpár	X	X
Tiszakécske	X	X
Tiszaug	X	X

Forrás: NEAK Otthoni szakápolás, Otthoni hospice 2025. október

Az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás a Tiszakécskei járás minden településén elérhető.

A vármegyében otthoni szakápolást végző szolgáltatók listája[21]:

- REMÉNY ALFA- és OMEGA Bt. (6221 Akasztó, Vörösmarty u. 5/a.) – 8 ellátott település
- REGOSZ (5630 Békés, Verseny u. 7.) – 5 ellátott település
- Harris Magyarország Kft. (1114 Budapest, Bartók Béla út 74. 1.em. 5.) – 54 ellátott település
- HOMEDIKA KFT. (6000 Kecskemét, Tatár sor 21/A.) – 37 ellátott település
- Szabó Gabriella (6200 Kiskőrös, Széchenyi István u. 27.) – 6 ellátott település
- KINEZIS BT. (6400 Kiskunhalas, Bojtár u. 1/a.) – 8 ellátott település
- Kiskunmajsai Szakorvosi Rendelőintézet (6120 Kiskunmajsa, Fő utca 66.) – 5 ellátott település
- Dr. Bencze és Társa Kft. (5540 Szarvas, Kossuth u. 22.) – 8 ellátott település

[21] Forrás: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/otthoni_szakapolas

A vármegyében otthoni hospice ellátást végző szolgáltatók listája[22]:

- Harris Magyarország Kft. (1114 Budapest, Bartók Béla út 74. 1.em. 5.) – 37 ellátott település.
- HOMEDIKA KFT. (6000 Kecskemét, Tatár sor 21/A.) – 22 ellátott település.
- Dr. Bencze és Társa Kft. (5540 Szarvas, Kossuth u. 22.) – 61 ellátott település.

Egy szolgáltató több települést is elláthat.

A feltárt hiányosságok, problémák

Az alábbi problémák többsége a gyermekeket, időseket, nőket, fogyatékkal élőket és a mélyszegénységben élőket, romákat egyaránt érinti, azonban néhány célcsoport, főként a fogyatékossággal élők, a tanyán élők, a mélyszegénységben élők és a romák számára nehezebb a házi szakápolás és az otthoni hospice ellátáshoz a hozzáférés, van, akinek az életkörülményei vagy a szükséges kezelések miatt az otthoni ellátása nem lehetséges.

A hospice ellátás alulfinanszírozott és túlterhelt. Az életvégi gondozás, ahol az aktív kezelés nem jelent javulást mentális kihívás az egészségügyi dolgozók számára. A bentlakásos hospice osztályok és az otthoni hospice ellátás lehetőségét minél szélesebb körűvé kellene tenni, növelve az ellátás kapacitását.

A bentlakásos hospice ellátás esetében külön hozzáférési kockázatként jelenik meg a hozzátartozói kapcsolattartás nehézsége: a periférikus, tanyás térségekben élők és a társadalmi hátrányokkal érintett családok számára az utazási költségek, a közlekedési korlátok és a megélhetési terhek miatt a rendszeres látogatás sok esetben nehezebben megoldható. Ezért a szolgáltatásszervezésben és a fejlesztési javaslatokban indokolt olyan megoldások erősítése, amelyek a családi jelenlétet és a kapcsolattartást támogatják.

1.2. Szakellátás

A szakellátások hozzáférhetősége a vármegye területi szerkezetéből adódóan erősen **központi csomópontokhoz kötődik**, miközben a lakosság jelentős része számára az ellátás igénybevétele utazási és szervezési terhekkel jár. A fejezet a járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátások főbb kapacitásait, területi koncentrációját és a betegutak szűk keresztmetszeteit tekinti át, különös tekintettel a várakozási időkre és a humánerőforrás-korlátokra. A hozzáférésben megjelenő különbségek nemcsak földrajziak: a digitális időpontfoglalási és tájékozódási képességek, valamint az anyagi helyzet is befolyásolja, hogy ki tud élni a szakellátás igénybevételének lehetőségével.

1.2.1. Járóbeteg szakellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A járóbeteg-szakellátás a krónikus betegségek gondozásában, a diagnosztikában és a kezelések szervezésében kulcsszerepet tölt be, ugyanakkor a vármegyei rendszer működését a szolgáltatások koncentrációja és a szakember-ellátottság korlátjai határozzák meg. A fejezet áttekinti a járóbeteg-szakellátás főbb volumenadatait, a progresszivitási szintek szerinti elérhetőséget és azt, hogy egyes szakmákban miért alakulhatnak ki hosszabb várakozási idők. A periférikus térségekben élők számára a szakellátás elérése gyakran „egynapos logisztikai feladattá” válik, ami az idősek, a fogyatékkal élők és az alacsony jövedelmű háztartások esetében a tényleges igénybevételt érdemben csökkentheti.

A vármegyében a járóbeteg szakellátás adatai az alábbiak szerint alakult a 2024. évben:

[22] Forrás: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/otthoni_hospice

Járóbeteg szakellátást végző orvosok	409 álláshely (703 fő)
Az évi gyógykezelési vizsgálati esetek a járóbeteg ellátásban (MÁV-val együtt) (eset)	2 706 230
Addiktológiai gondozók forgalma (eset)	75
Bőr- és nemibeteg gondozók forgalma (eset)	4 297
Gyermek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók forgalma (betegmegjelenések száma) (eset)	316
Onkológiai gondozók forgalma (eset)	17 502
Pszichiátriai gondozók forgalma (eset)	73 954
Tüdőbeteg gondozók vizsgálatok (szűrővizsgálatok nélkül) (eset)	42 029

Forrás: NEAK Járóbeteg statisztika 2024, KSH 2024[23]

A járóbeteg-szakellátások túlnyomó része a korábbi fekvőbeteg ellátó kórházakhoz integráltan jött létre, megosztva a szakorvosokat a két ellátástípus között. A járóbeteg szakellátások többségének speciális épülete, eszközigénye van, továbbá több szakma együttes elérhetősége is szükséges, emiatt csak néhány központban érhetőek el.

A járóbeteg-szakellátások ellátási szintekre osztottak (progresszivitási szintek), a legmagasabb szintek vármegyén belül a vármegyei kórházakban, országosan az egyetemi klinikákon érhetőek el. Egyetemi klinika nem található a vármegyében.

Járóbeteg-szakellátó intézmények[24]

A vármegyében **19 db NEAK finanszírozott járóbeteg szakrendelő működik**, mindösszesen 635 db szakrendeléssel. A szakmakód szerinti szakrendelések száma 446 db, ez a különbség abból adódik, hogy egyes intézményekben több szakrendelés is elérhető ugyanazzal a szakmakóddal.

Az alábbi táblázat azokat a járóbeteg-szakellátó intézményeket listázza, melyek nagy számú szakrendeléssel működnek, és elérhető a röntgen-, illetve az ultrahang diagnosztika is:

Járóbeteg-szakellátó intézmény neve	Szakmakód szerinti szakrendelések száma
Bácsalmási Egészségközpont	21
Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház – Kalocsa	38
Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház – Kecskemét	65
Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház – Kiskunfélegyháza	34
Bajai Szent Rókus Kórház	60
Dr. Kolozs Gergely Kistérségi Egészségügyi Centrum	17
Jánoshalmi Egészségközpont	19
Kiskunhalasi Semmelweis Kórház – Kiskőrös	21
Kiskunhalasi Semmelweis Kórház – Kiskunhalas	55
Kiskunmajsai Szakorvosi Rendelőintézet	16
Magyar Honvédség Egészségügyi Központ – Kecskemét	20
Mediorg Egészségügyi és Szolgáltató Zrt. – Kecskemét	10

Forrás: NEAK Járóbeteg ellátást nyújtó intézmények 2025. december

[23] Források: https://www.ksh.hu/stadat_files/ege/hu/ege0047.html; https://www.neak.gov.hu/letoltheto/altfin_dok/altfin_virt_dok2/jaro/jaro_statisztika

[24] Források: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/jarobeteg_ellatast_nyujto_intezmenyek_korhaz

Az alábbi táblázat azokat a járóbeteg-szakellátó intézményeket listázza, melyek nagy számú szakrendeléssel működnek, és elérhető az ultrahang diagnosztika:

Járóbeteg-szakellátó intézmény neve	Szakmakód szerinti szakrendelések száma
Egészségügyi Központ – Kunszentmiklós	7
Gazdasági Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezet – Szabadszállás	8
Meditres Egészségügyi Szolgáltató Kft. – Kecskemét	13
Tiszakécske Város Önkormányzata	16

Forrás: NEAK Járóbeteg ellátást nyújtó intézmények 2025. december

Az alábbi táblázat azokat a járóbeteg-szakellátó intézményeket listázza, ahol nem elérhető képalkotó diagnosztika:

Járóbeteg-szakellátó intézmény neve	Szakmakód szerinti szakrendelések száma
Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal (Egészségbiztosítási Orvosszakértés)	1
Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház – Lakitelek	4
Dr. Laczkó és Társa Egészségügyi Szolgáltató Kft. – Kecskemét	2
Dr. Móczár Csaba Egészségügyi és Szolgáltató Bt. – Kecskemét	2
Dr. Móczár Csaba Egészségügyi és Szolgáltató Bt. – Lajosmizse	1
Haim-Venture Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. – Kecskemét	1
Kerekegyháza Város Önkormányzata	1
Kiskunhalasi Semmelweis Kórház – Kecel	4
Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye	8
Orgovány Nagyközség Önkormányzata	1
Országos Vérellátó Szolgálat	1

Forrás: NEAK Járóbeteg ellátást nyújtó intézmények 2025. december

A feltárt hiányosságok, problémák

Az alábbi problémák többsége a gyermekeket, időseket, nőket, fogyatékkal élőket és a mélyszegénységben élőket, romákat egyaránt érinti, azonban néhány célcsoport, főként a fogyatékossággal élők, a tanyán élők, a mélyszegénységben élők és a romák számára nehezebb az egészségügyi szakellátásokhoz a hozzáférés:

- A szolgáltatáshoz jutás nehézségei nem kizárólag **földrajzi és közlekedési kérdések**: a szakellátás igénybevételének sikerességét **a tájékozódási és időpontfoglalási kompetenciák, a digitális hozzáférés, valamint az egészségértés és az ellátási folyamat megértése is érdemben befolyásolja**. A hozzáférés javításához ezért a fizikai akadálymentesítés mellett az infokommunikációs és „mentális" akadálymentesítés is szükséges. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az ellátórendszernek képesnek kell lennie alkalmazkodni az alacsony digitális kompetenciájú, alacsony egészségértéssel rendelkező, illetve kommunikációs támogatást igénylő betegekhez. Több tapasztalat szerint a járóbeteg-szakellátás során az írásos és szóbeli tájékoztatás ellenére is előfordul, hogy a betegek – különösen alacsonyabb iskolázottság vagy sérülékeny élethelyzet mellett – nem értik meg kellő biztonsággal a vizsgálati eredményt, a diagnózist vagy

a terápiához kapcsolódó teendőket. Az információ átadásának minősége részben a szakemberek kommunikációs készségeitől és a rendelkezésre álló időtől függ, ugyanakkor több helyen kialakultak olyan támogató gyakorlatok, amelyek csökkentik a félreértések kockázatát: szükség esetén az asszisztencia „lefordítja" a lényegi tudnivalókat, írásos tájékoztatót adnak át, valamint egyes intézményekben szociális munkás bevonása is lehetséges. Utóbbi azonban nem minden járóbeteg-szakellátó helyszínen érhető el; kisebb központokban gyakran a háziorvosra és az asszisztenciára hárul a kiegészítő magyarázat és a betegút-támogatás.

- A társadalmi hátrányokkal érintett csoportok, különösen a mélyszegénységben élők esetében a szakellátás igénybevételének jelentős korlátja a **közlekedési és anyagi teher**. A járóbeteg-szakellátások utazási költségeinek előfinanszírozása – még akkor is, ha később visszaigényelhető – sok háztartás számára nehezen vállalható, és a kapcsolódó adminisztratív terhek is visszatartó erőt jelenthetnek.
- A mozgásukban korlátozott személyeknél a **kórházi infrastruktúrán belüli akadálymentesítés** az elmúlt évtizedekben több helyen biztosítottál vált, ugyanakkor a „kapu és a betegellátás" közötti útvonal – például a buszmegállótól az intézmény bejáratáig – nem minden esetben biztosít akadálymentes, biztonságos közlekedést, ami a tényleges hozzáférést tovább korlátozhatja.
- A periférikus, tanyás és kistelepülési térségekben – csakúgy ahogy az alapellátásnál olvasható volt – a hozzáférési nehézségeket erősíti, ha a település jogosult lenne **falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás** fenntartására, de azt forráshiány miatt nem tudja megszervezni. Ilyen esetekben a lakosság egy része önállóan nem, vagy csak jelentős szervezési teher mellett képes eljutni a járóbeteg-szakellátás helyszínére. A működő falugondnoki és tanyagondnoki szolgálatok pedig több településen olyan kapacitás- és működési korlátokkal szembesülnek, amelyek a szabályozási és finanszírozási keretekből következnek, és közvetlenül befolyásolják a szállítási és kísérési feladatok megbízható ellátását.
- A tanyagondnoki és falugondnoki szolgálat és a járóbeteg szakrendelések együttműködése intézményfüggő, több intézménnyel jó a kapcsolat és soron kívül behívják a szolgálatok által beszállított beteget. Máshol azonban nem kezelik őket úgy, mint a betegszállítókat és a várakozással sérülhetnek egyéb szolgáltatásaik, illetve a kapacitásuk szűkül. Az együttműködés tehát intézményenként eltérő: vannak jó gyakorlatok, ahol az ellátási logisztika figyelembevételével rugalmasabb betegfogadás valósul meg, ugyanakkor más esetekben a szolgálatok működését a hosszabb várakozás, illetve a be- és kipakolást segítő megállási lehetőségek hiánya érdemben nehezíti, mely különösen a mozgásában korlátozott beteg szállítása esetén okozhat fennakadásokat. E korlátok a rászoruló betegek ellátáshoz jutását közvetetten is ronthatják, mert a tanyagondnoki és falugondnoki szolgálat kapacitása szűkül, vagy egyes esetekben csak a tömegközlekedési csomópontig tudják eljuttatni azokat, akik nem jogosultak betegszállításra, de a teljes út önálló megszervezése számukra mégis nehéz.
- A tanyagondnoki és falugondnoki szolgálatok több ponton tehermentesítik a sürgősségi és betegszállítási rendszert is: segíthetnek a külterületi helyszínek beazonosításában (navigáció), szélsőséges terepviszonyok mellett a megközelítés támogatásában, illetve egyes esetekben a bejutási feltételek biztosításában (pl. ingatlanon belül szabadon mozgó kutya esetén). Ezek a feladatok azonban nem részei mindenhol egy formális együttműködési rendnek, így a rendszer működése sokszor személyes kapcsolatokon és helyi rutinokon múlik.
- A szakellátási struktúra **területi koncentrációja** szintén meghatározó. A járóbeteg-szakellátás több elemében Kecskemét és Baja fókuszú, ahol kórházhoz integrált módon működik. Miközben bizonyos ellátások megszűnése vagy kapacitáscsökkenése esetén a betegeknek más településre, akár vármegyén kívülre kell utazniuk. Egy 50 kilométer körüli utazás tömegközlekedéssel szélsőséges esetben egy teljes napot is igénybe vehet, ami különösen az idősek, a krónikus betegek és az alacsony erőforrásokkal rendelkező háztartások számára jelent érdemi hozzáférési akadályt.
- A **szabad járóbeteg-szakrendelés választással** az ellátás gyorsasága javult, azonban ehhez sokszor jelentős távolságra kell utazni olyan orvoshoz, akit nem ismer a beteg.

- Ezzel párhuzamosan a **magánegészségügyi ellátás** gyorsabb hozzáférést és szabad orvosválasztást kínálhat, ugyanakkor ez finanszírozási korlátok miatt nem általános alternatíva; ráadásul egyes szakterületeken (pl. kardiológia) a magánellátás is túlterhelt, így ott is kialakulhat többhetes, akár hónapos várakozás.
- Több szakrendelési típus esetében a **várólisták és a várakozási idők hosszúsága** a korai felismerést és a kezelés időben történő megkezdését veszélyeztetheti. A digitális írástudás és hozzáférés hiánya tovább növeli a kockázatokat: akik nem tudnak online időpontot foglalni vagy elektronikus csatornákon tájékozódni, nehezebben jutnak be a szakrendelésekre, ami különösen az idősek, a társadalmi hátrányokkal érintett és perifériku térségekben élő lakosság esetében erősíti az ellátási egyenlőtlenségeket. A falugondnoki és tanyagondnoki szolgálatok, illetve a háziorvosi praxisok sok esetben segítenek az ügyintézésben, ugyanakkor e támogató szerep erősítéséhez szervezeti és kompetenciafejlesztési elemek is indokoltak lehetnek.
- A **szakember-ellátottságot** vizsgálva a szakorvoshiány részben területi (egyes szakmákban tartós), részben eseti jellegű: kisebb kórházaknál egy-egy szakorvos kiesése aránytalan terhelést róhat a megmaradó állományra. A vármegyében különösen érintettnek jelzett területek közé tartozik az urológia, a traumatológia, valamint több belgyógyászati szakma (például endokrinológia, diabetológia, gasztroenterológia, hematológia, tüdőgyógyászat). A humánerőforrás utánpótlás strukturális korlátja, hogy az általános orvosi és szakorvosi képzés együttes időigénye hosszú, és több területen az önálló, biztonságos munkavégzéshez a rezidensképzést követően is további tapasztalatszerzés szükséges. A szakemberek nagyvárosi, klinikai központokhoz való kötődése tovább erősíti a területi egyenlőtlenségeket. Bács-Kiskun vármegye dél-keleti részén a Szegedről való ingázás gyakori, sokszor ez fedi le a vármegye perifériális térségeit, de a távolabbi részekre bizonytalanabbul jut kellő számban háziorvos és szakorvos.
- A **diagnosztika területén egyre nagyobb szerepet kap a távleletezés**, és több ellátási területen bővül a távellátási megoldások alkalmazhatósága, ami középtávon hozzájárulhat a kapacitáshiányok mérsékléséhez és a szolgáltatások stabilizálásához.
- A rendszer fenntarthatóságát a **kiégés és a munkahelyi terhelés** is kockáztatja: a szakellátásban dolgozó orvosok és szakdolgozók megtartása érdekében több intézményben indokolt lehet a szervezeti támogatás erősítése (például szupervízió, szervezetfejlesztés, közösségépítő programok), valamint olyan ösztönző és életpályaelemek alkalmazása (pl. a teljesítmény alapú bérezés bevezetése), amelyek a szakmai terhelés mellett hosszabb távon is vonzóvá teszik a vármegyei munkavállalást.

1.2.2. Fogorvosi szakellátás[25]

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

Az egészségbiztosítás keretében a fogorvosi ellátás három szinten, **alapellátás, szakellátás és egyetemi szakellátás** szinten vehető igénybe. A fogorvosi alapellátás feladata a fog- és szájbetegek gyógyító-megelőző alapellátása, míg a fogorvosi szakellátás bizonyos többlet szakvizsgákat, jogosultságokat igényel.

A fogorvosi szakellátás körébe tartozik a fogszabályozás, a fogyatékkal élő felnőttek szakellátása, a fogyatékkal élő gyermekek szakellátása, a gyermek szakellátás, a parodontológia (fogíny, fogágy betegségek specialistája), a röntgen és a szájsebészet. A vármegyében nincs gyermek szakellátás és parodontológia.

[25]Források:
https://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/gyogyito_megeleozo_ellatas/alapellatas/fogaszati_ellatas/$rppid0x114020x19_pageNumber/2;
https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/fogorvosi_szolgalatok

Egyetemi szakellátás nem érhető el a vármegyében.

Az alábbi táblázat ismerteti a fogászati szakellátást végző fogorvosok számát a vármegyében, melyből 23 fő a NEAK-kal kötött finanszírozási szerződéssel rendelkező szakellátás végző fogorvos:

Fogorvosok (fő) (vármegye)	172 álláshely (189 fő)
Fogászati ellátásban teljesített évi gyógykezelési esetek a járóbeteg szakellátásban (vármegye)	246 824

Forrás: KSH 2024

1.2.3. Fekvőbeteg-szakellátás

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A fekvőbeteg-ellátás a súlyosabb állapotok, beavatkozások és komplex kezelések terepe, ahol a hozzáférési késedelmek közvetlen egészségi kockázatot is jelentenek. A fejezet a fekvőbeteg-szakellátás főbb jellemzőit (kapacitások, kihasználtság, ellátási struktúra, egynapos ellátások) foglalja össze, és kitér arra, hogy a szakmai koncentráció hogyan alakítja a betegutakat a vármegye különböző térségeiből. A bemutatás célja annak értelmezése, hogy hol jelentkezhetnek olyan rendszerkockázatok (szakemberhiány, területi elérhetőség, utazási kényszer), amelyek a hozzáférést és a betegbiztonságot egyszerre érintik.

A fekvőbeteg szakellátás elsősorban a folyamatos felügyeletet igénylő gyógykezeléseket biztosítja, amely ellátás a betegség jellegétől függően aktív, krónikus, rehabilitációs, illetve ápolási célú.

A fekvőbeteg ellátás jelentős épület, eszköz és szakember igénnyel rendelkezik, ezért csak kevés településen érhető el. Egyes fekvőbeteg ellátók egy-egy betegség kezelésére vagy szakamcsoportra szakosodnak, így az országból a legsúlyosabb eseteket hozzájuk irányítják.

A fekvőbeteg ellátások is ellátási szintekre osztottak (progresszivitási szintek), a legmagasabb szintek országosan az egyetemi klinikákon és a szakkórházakban érhetőek el. Egyetemi klinika nem található a vármegyében.

A mátrix osztály rugalmas fekvőbeteg ellátás szervezési forma, amely során eltérő szakmákba tartozó nem fertőző betegeket egyetlen osztályon ápolnak. Ez az ápolóktól többletkompetenciát igényel, mert az eltérő betegségek eltérő ápolási technikákat tesznek szükségessé.

Egyes járóbeteg-szakrendelési kereteket meghaladó súlyosságú műtétek nappali kórházi ellátás keretében is végezhetőek.

Az alábbi táblázat ismerteti a vármegyére vonatkozó 2024. évi adatokat a fekvőbeteg-szakellátás tekintetében:

Fekvőbeteg szakellátást végző orvosok száma	567 álláshely (660 fő)
Egynapos ellátási esetek száma (eset)	12 354
A kórházi ápolás átlagos tartama (2019-től) (nap)	6,7
Működő önkormányzati kórházi ágyak (db)	0
Kórházi ágykihasználási százalék	56,08
Fertőzőbeteg-ellátó osztályon működő kórházi ágy (db)	181
Belgyógyászaton működő kórházi ágy (db)	426
Betegfelvételi osztályon működő kórházi ágy (db)	44
Bőr- és nemibeteg-gyógyászaton működő kórházi ágy (db)	16
Csecsemő- és gyermekgyógyászaton működő kórházi ágy (db)	161
Elme és ideggyógyászaton működő kórházi ágy (db)	144
Fogászaton és szájsebészeten működő kórházi ágy (db)	15
Fül-orr-gégészeten működő kórházi ágy (db)	39
Mátrix osztályokon működő kórházi ágy (db)	351
Onkológián, onkoradiológián működő kórházi ágy (db)	66
Ortopédián működő kórházi ágy (db)	169
Pszichiátriai ágyak (db)	185
Tartós ápolási osztályon működő kórházi ágy (db)	26
Tüdőgyógyászaton működő kórházi ágy (db)	99
Működő kórházi ágy, 1000 lakosra (db)	6,1

Forrás: TeIR 2024, KSH 2024, NEAK Kórházi ágyszámkimutatás 2024, Kiskunhalasi Semmelweis Kórház[26]

Fekvőbeteg-szakellátó intézmények[27]

A vármegyében **3 fekvőbeteg-szakellátó intézmény** működik. A NEAK 2024. évi Kórházi Ágyszám- és Betegforgalmi Kimutatás adatai alapján a Bajai Szent Rókus Kórház 559 db ággyal (ebből aktív: 372 db, krónikus: 187 db), a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház mindösszesen 1.759 db ággyal (ebből aktív: 1.204 db, krónikus: 555 db), a Kiskunhalasi Semmelweis Kórház 669 db ággyal (ebből aktív: 619 db, krónikus: 50 db) működik. Nappali kórházi ellátás a Bajai Szent Rókus Kórházban és a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórházban elérhető 37-37 db ággyal.[28]

[26] Források: https://www.ksh.hu/; https://www.neak.gov.hu/pfile/file?path=/letoltheto/altfin_dok/szerzodott_szolgaltatok/Fekvobeteg-szakellato_intezmenyek_xlsx&inline=true; https://halasi-korhaz.hu/szervezetunk; https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/fekvobeteg_ellatast_nyujto_intezmenyek_korhaz; https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/

[27] Források: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/publikus_forgalmi_adatok/gyogyito_megelozo_forgalmi_adat/fekvobeteg_szakellatas_stat/korhazi_agyszam; https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugy/intezmenytipus-besorolas.html; https://www.nnk.gov.hu/dokumentumok/Az_orsz%C3%A1gos_tisztif%C5%91orvos_m%C3%B3dszertani_levele_az_eg%C3%A9szs%C3%A9g%C3%BCgyi_szolg%C3%A1ltat%C3%B3k_int%C3%A9zm%C3%A9nyt%C3%ADpus_szerinti_besorol%C3%A1s%C3%A1r%C3%B3l.pdf

[28] Források: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/publikus_forgalmi_adatok/gyogyito_megelozo_forgalmi_adat/fekvobeteg_szakellatas_stat/korhazi_agyszam

Az alábbi táblázatban láthatjuk a vármegyében található fekvőbeteg-szakellátó intézmények átfogó besorolását, valamint a sürgősségi betegellátó osztályok meglétét:[29]

Fekvőbeteg-szakellátó intézmény neve	Intézmény besorolása	Sürgősségi betegellátó osztály (igen/nem)
Bajai Szent Rókus Kórház	Első szintű	igen
Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház	Harmadik szintű	Székhelyenként és telephelyenként részletezett:
Kalocsa		igen
Kecskemét		igen
Kiskunfélegyháza		nem
Kiskunhalasi Semmelweis Kórház	Második szintű	igen

Az egészségügyi szolgáltatók intézménytípus szerinti besorolását az NNGYK vezeti, az országos tisztifőorvos „A fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók intézménytípus szerinti besorolásáról" című, 2024-ben kiadott módszertani levele alapján.[30] A besorolási rendszerben az I–III. kategóriák az ellátási képesség szintjeit jelzik: az első szintű alacsonyabb, a harmadik magasabb szintű, összetettebb ellátás biztosítására alkalmas intézményt jelent.

A kategóriákon túl a rendszer megkülönböztet specializált, aktív ellátást nyújtó kórházakat, valamint krónikus ellátást nyújtó intézményeket is, amelyek fő profilja a krónikus ellátás, a rehabilitáció vagy a tartós betegápolás.

Bács-Kiskun vármegyében honvédelmi kórház nem működik; a honvédelmi ellátáshoz kapcsolódóan a vármegyében kizárólag járóbeteg-szakellátást nyújtó intézmény található (lásd az 1.2.1. pontot).

A feltárt hiányosságok, problémák

A járóbeteg-szakellátás kapcsán azonosított problémák – tekintettel arra, hogy a kórházak a járóbeteg-szakellátásban is központi szerepet töltenek be – több ponton a fekvőbeteg-ellátás működésére is kihatnak. Az alábbi megállapítások ugyanakkor kifejezetten a fekvőbeteg-ellátást érintő, ezen túlmutató sajátos kihívásokat emelik ki:

- A hirtelen egészségkárosodáson átesett, tartós támogatást igénylő betegek esetében **szűkös az otthoni elhelyezést és gondozást támogató ellátási kapacitás**: az idősotthoni férőhelyek száma korlátozott, a várólisták hosszúak, és a krónikus fekvőbeteg-ellátás kapacitásai is több ponton feszítettek. Ez a kórházi ellátási utak szempontjából azt eredményezheti, hogy a továbblépés (rehabilitáció, krónikus ellátás, intézményi elhelyezés) késedelme megnöveli a fekvőbeteg-ellátás terhelését, és szűk keresztmetszetet képez a betegutak folyamatosságában.
- Infrastrukturális oldalon a vármegyei kórházi és járóbeteg-szakrendelő épületek, valamint az orvosi és szakdolgozói szállások felújítási és energetikai korszerűsítési folyamatai több helyen még nem zárultak le; hasonlóan, a külső környezet (járdák, parkosítás, belső udvarok) fejlesztése is részben befejezetlen. A klímaváltozásból adódóan egyre gyakoribb és hosszabb nyári hőhullámok a betegbiztonság és a munkakörülmények szempontjából is felértékelik a hőterhelés

[29] Források: https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugy/intezmenytipus-besorolas.html
[30] Forrás: https://nnk.gov.hu/dokumentumok/Az_országos_tisztifőorvos_módszertani_levele_az_egészségügyi_szolgáltatók_intézménytípus_szerinti_besorolásáról.pdf

csökkentését, így az **épületek hűtésének teljes körű, korszerű kiépítése** egyre sürgetőbb fejlesztési igényként jelenik meg.

- A dokumentáció és adatkezelés területén rendelkezésre áll központi digitalizáció: az orvosi és ápolói tevékenységek rögzítése egy ápolást támogató rendszerben történik. Ugyanakkor a rendszer további fejlesztése indokolt annak érdekében, hogy több munkafolyamat integrálható legyen, és a **digitális támogatás** a mindennapi működésben nagyobb mértékben csökkentse az adminisztratív terhelést, illetve erősítse a folyamatok átláthatóságát és a betegút-szervezést.

1.3. Egyéb egészségügyi ellátások, szolgáltatások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c7) 1-6; d1) 1-10; d2) 1-4)

Az ellátórendszer működőképességét nemcsak az alap- és szakellátások határozzák meg, hanem az ezekhez kapcsolódó, kiegészítő szolgáltatások is, amelyek a betegutak folytonosságát biztosítják. A fejezet azokat a területeket tekinti át, amelyek a mindennapi hozzáférést és a minőségi ellátást közvetetten, de meghatározó módon befolyásolják – ideértve az otthonközeli ellátási formákat és az élethelyzethez igazodó támogatásokat. Kiemelt szempont, hogy e szolgáltatások jelentős része a mobilitásban korlátozott, idős, fogyatékossággal élő, illetve perifériku térségekben élő lakosság számára bír különös jelentőséggel.

A következő tábla a vármegye egyes ellátási kapacitásait, a mentőellátás infrastruktúráját és esetszámait, valamint a mozgó szakorvosi szolgálatok települési lefedettségét mutatja be:

Működő szülészeti és nőgyógyászati kórházi ágyak (db) (vármegye, település)	176
Rehabilitációs osztályon működő kórházi ágy (db) (vármegye)	383
Mentőszállítás (fő=esetszám)	5 692
Futó mentőgépkocsik száma (db) (vármegye)	42
Mentőállomások (db) (vármegye)	13
Mentőfeladatok közül szülés (eset) (vármegye)	631
Mozgó szakorvosi szolgálatok által ellátott települések száma	74

Forrás: KSH 2024, NEAK Mozgó szakorvosi szolgálatok 2025. november, NEAK Kórházi ágyszámkimutatás 2024[31]

1.3.1. Szülészeti ellátás[32]

Szülészeti elláttás a **vármegye 4 településén érhető el**, mindösszesen 176 működő kórházi ággyal. A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház 3 telephellyel rendelkezik, melyből 2 telephelyen történik szülészeti ellátás. Ezen intézmények ágyszám adatait a NEAK nem kezeli külön.

A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókorház 2 telephelyén (6000 Kecskemét, Nyíri út 38., 6300 Kalocsa, Szent István király út 35.) mindösszesen 99 kórházi ággyal működik a szülészeti és nőgyógyászati osztály. Kecskeméten az intézmény Gyermekosztályán 23, az Intenzív részlegen 6, a Neonatális Intenzív Centrumban 12, a Koraszülött részlegen 10, az Újszülött részlegen 38 beteget tudnak ellátni.

[31] Források: https://www.ksh.hu/; https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/mozgo_szakorvosi_szolgalatok; https://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/publikus_forgalmi_adatok/gyogyito_megelozo_forgalmi_adat/fekvobeteg_szakellatas_stat/korhazi_agyszam

[32] Források: https://www.kmk.hu/betegellatas/fekvobeteg/kecskemet/csecsemo-es-gyermekosztaly https://bajakorhaz.hu/betegellatas/fekvobeteg-ellatas/; https://www.halasi-korhaz.hu/szervezetunk/szuleszet_nogyogyaszat

A Bajai Szent Rókus Kórházban (6500 Baja, Rókus u. 10. H épület) 37 kórházi ággyal működik a szülészeti és nőgyógyászati osztály. A gyermekosztály 3 részre tagolódik: csecsemő-, gyermek- és koraszülött részleg. Az osztályon II. progresszivitási szintű, a koraszülött részlegen I-es szintű ellátás történik.

A Kiskunhalasi Semmelweis Kórházban (6400 Kiskunhalas, Dr. Monszpart László. u. 1.) 40 kórházi ággyal működik a szülészeti és nőgyógyászati osztály. Az intézményben II-es progresszivitási szintű koraszülött osztály működik.

Település	Fekvőbeteg ellátó intézmény neve	Működő szülészeti és nőgyógyászati kórházi ágyak (db)
Kecskemét	Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház	99
Baja	Bajai Szent Rókus Kórház	37
Kiskunhalas	Kiskunhalasi Semmelweis Kórház	40

Forrás: NEAK Kórházi ágyszámkimutatás 2024

Az előzőekben a fekvőbeteg és járóbeteg szakellátásoknál leírt hiányosságok és problémák relevánsak ezen ellátásokra is.

1.3.2. Orvosi rehabilitáció[33]

Rehabilitációs elláttás a vármegye 5 településén érhető el, mindösszesen 383 működő kórházi ággyal. A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház 3 telephellyel rendelkezik. Ezen intézmények ágyszám adatait a NEAK nem kezeli külön.

A Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókorház 3 telephelyén (6000 Kecskemét, Nyíri út 38., 6300 Kalocsa, Szent István király út 35., 6100 Kiskunfélegyháza, Fadrusz János u. 4.) mindösszesen 259 kórházi ággyal működik a rehabilitációs osztály. Az osztály rehabilitációs medicina alaptevékenységekkel és gasztroenterológiai rehabilitációval foglalkozik.

A Bajai Szent Rókus Kórházban (6500 Baja, Rókus u. 10. H épület) 74 kórházi ággyal működik a rehabilitációs osztály, ahol ortopédiai (csípő, térd protetizált, gerincműtétek utáni állapotok), combnyaktörés-műtét utáni-, stroke lezajlását követő- és amputáció, valamint degeneratív gerinc- és ízületi megbetegedések utáni, reumatológiai és osteoporosis rehabilitációs ellátása történik.

A Kiskunhalasi Semmelweis Kórházban (6400 Kiskunhalas, Dr. Monszpart László. u. 1.) 50 kórházi ággyal működik a rehabilitációs osztály, ahol a reumatológiai rehabilitáció mellett stroke-eseteket, valamint a traumatológiai, ortopédiai, idegsebészeti műtéten átesett betegek utókezelése történik.

Település	Fekvőbeteg ellátó intézmény neve	Rehabilitációs osztályon működő kórházi ágy (db)
Kecskemét	Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház	259
Baja	Bajai Szent Rókus Kórház	74
Kiskunhalas	Kiskunhalasi Semmelweis Kórház	50

Forrás: NEAK Kórházi ágyszámkimutatás 2024

[33] Források: https://www.kmk.hu/betegellatas/fekvobeteg/kalocsa/rehabilitacios-osztaly; https://bajakorhaz.hu/betegellatas/fekvobeteg-ellatas/; https://halasi-korhaz.hu/szervezetunk/mozgasszervi_rehabilitacio

Az előzőekben a fekvőbeteg és járóbeteg szakellátásoknál leírt hiányosságok és problémák relevánsak ezen ellátásokra is.

1.3.3. Betegszállítás

A betegszállítást szükséges két fogalomra és két ellátási formára bontani:

- **Mentés:** A sürgősségi betegellátás, amely életveszély esetén bárki számára igénybe vehető. A mentés célja az életveszélyes állapotba került beteg állapotának szállításhoz történő stabilizálása, amely tevékenység része az újraélesztés is és a beteg ellátására megfelelő feltételekkel rendelkező fekvőbeteg ellátó intézménybe szállítása. A súlyos állapotú betegek fekvőbeteg ellátó intézmények közötti átszállítását is végzik, amennyiben az adott intézményben egyes beavatkozásokat nem tudnak végrehajtani.
- **Betegszállítás:** A tervezett betegellátás során az állapotuk miatt önálló közlekedésre nem képes, ápolói felügyelettel szállítható személyek számára vehető igénybe a betegszállítás.

A vármegyében 13 mentőállomás működik mindösszesen 42 mentőgépkocsival. A KSH adatai alapján 5.692 mentőszállítás történt 2024-ben, melyek közül 631 esetben riasztották szüléshez az egységeket.

A mentőállomások elérhetőségét az alábbi felsorolás mutatja[34]:

- Baja (6500 Baja, Pokorny u. 8.)
- Bácsalmás (6430 Bácsalmás, Szent János u. 22.)
- Dunavecse (6087 Dunavecse, Kossuth Lajos u. 4.)
- Jánoshalma (6440 Jánoshalma, Vágóhíd u. 1/C.)
- Kalocsa (6300 Kalocsa, Kossuth Lajos u. 42.)
- Kecskemét (6000 Kecskemét, Csabay Géza krt. 19.)
- Kiskőrös (6200 Kiskőrös, Szent László u. 2/A.)
- Kiskunfélegyháza (6100 Kiskunfélegyháza, Hunyadi u. 8.)
- Kiskunhalas (6400 Kiskunhalas, Nagy Szeder István u. 1.)
- Kiskunmajsa (6120 Kiskunmajsa, Petőfi u. 2/D.)
- Kunszentmiklós (6090 Kunszentmiklós, Kossuth L. u. 6.)
- Szabadszállás (6080 Szabadszállás, József A. u. 28.)
- Tiszakécske (6060 Tiszakécske, Kőrösi u. 4.)

A mentőegységek riasztása nem a mentőállomások elhelyezkedése, hanem a mentőautók pillanatnyi helyzete alapján történik. Ez azt jelenti, hogy ha egy szabad mentőegység éppen a közelben tartózkodik, a beteget percek alatt elérheti. Mindez fordítva is igaz, ha van a közelben mentőállomás, de a mentőkocsik foglaltak, más betegeket látnak el, a segítség csak távolabbról, hosszabb idő alatt érkezhet. Ha a bejelentésben szereplő cím pontos és van szabad mentőkapacitás, a beteg elérése a távolság (a mentésirányító a legközelebbi megfelelő mentőegységet riasztja) és a forgalmi viszonyok függvénye.

A vármegyében légimentő bázis nem található.[35]

Az előző ellátás típusoknál bemutatott nehéz terepviszonyok és a beteggel való kommunikáció, ingatlanba bejutás nehezíti az ellátást. Elsősorban a tanyán, mélyszegénységben élők, szegregált környezetben lakók számára jelent ez hozzáférési hátrányokat.

[34] Forrás: https://www.mentok.hu/wp-content/uploads/2023/07/DAR.jpg
[35] Forrás: https://legimentesert.eu/legimento-bazisok/

1.3.4. Mozgó szakorvosi szolgálat[36]

A mozgó szakorvosi szolgálat a finanszírozási szerződéssel rendelkező települések gyermekkorú és női lakosai részére biztosít gyermekgyógyászati, illetve nőgyógyászati szakorvosi ellátást az adott településen meghatározott orvosi rendelőben. Az adott településen erre kijelölt orvosi rendelőben, az ott meghatározott rendelési időben vehető igénybe a mozgó szakorvosi ellátás.

A vármegyében **74 településen** van lehetőség mozgó szakorvosi szolgálati ellátás igénybevételére. Ebből 41 településen csak nőgyógyászati, 7 településen csak gyermekgyógyászati, 26 településen pedig mindkét szakorvosi ellátás igénybevehető.

A megelőző ellátásoknál leírt hiányosságok és problémák relevánsak ezen ellátásokra is.

1.3.5. Betegszállítás szolgáltatók[37]

A betegszállítás célja, hogy biztosítsa az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést abban az esetben, ha mentőápolói felügyeletet nem igényel az eset, és az egészségügyi ellátás elérhetősége másként nem biztosítható. A beteg otthonába történő betegszállítás rendelhető még, ha az otthonába eljutása az elbocsátás napján, illetve más esetben ésszerű időn belül másként nem biztosított. A betegszállítást betegszállítási utalványon kell megrendelni.

A vármegye betegszállításra vonatkozó adatait az alábbi táblázat mutatja:

Betegszállító állomás száma (db)	4
Összes betegszállító gépkocsi (db)	53
Betegkísérő közreműködésével végzett szállítás (eset)	28 748
Kíséretet nem igénylő szállítás (eset)	92 256

Forrás: KSH 2024

Az előző ellátás típusoknál bemutatott nehéz terepviszonyok és a beteggel való kommunikáció, ingatlanba bejutás nehezíti ebben az esetben is az ellátást. Elsősorban a tanyán, mélyszegénységben, illetve szegregált lakókörnyezetben élők számára jelenthet ez hozzáférési hátrányokat.

1.3.6. Fürdőgyógyászati ellátás[38]

A fürdőgyógyászati ellátást jellemzően gyógyvíz minősítésű ásványvizes kúttal rendelkező közfürdők nyújtják. Ezen közfürdők egy része gyógyfürdő minősítést is szerzett, amely lehet helyi, körzeti és országos besorolású az ellátotti kör függvényében. Továbbá a gyógyszállodák tartoznak még ezen ellátók körébe. Ezen intézményekben természetes gyógytényező felhasználásával nyújtanak gyógyászati szolgáltatást vagy rehabilitációs tevékenységet. A fürdőgyógyászati ellátás az orvosi rehabilitációs ellátások közé tartozó gyógyászati ellátás,

[36]Források:
https://www.neak.gov.hu/felso_menu/szakmai_oldalak/gyogyito_megeleozo_ellatas/tajekoztatok/tajekoztato_szerzodeses_kapcsolatok;
https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/mozgo_szakorvosi_szolgalatok

[37]Forrás:
https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_magyarorszagon/egeszsegugyi_ellatasok/betegszallitas_mentes

[38]Forrás:
https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_magyarorszagon/gyogyszer_segedeszkoz_gyogyfuro_tamogatas/gyogyfurdo/gyogyfurdo_ellatas

amelyet főként a krónikus reumatológiai, ortopédiai, neurológiai, illetve érbetegségek funkciójavítását szolgáló rehabilitációs kezeléseknél alkalmaznak.

A fürdőgyógyászati ellátásokon kívül szén-dioxid gyógygázfürdő és 18 éves kor alatt csoportos gyógyúszás is igénybe vehető az egészségbiztosítás keretében. A gyógyászati ellátásokat az arra jogosult orvos vényen rendeli, az ellátás igénybevételéhez pedig az orvos által kiállított kezelőlap is szükséges. A beteg általában önrész fizetése mellett árhoz nyújtott támogatással veheti igénybe ezen ellátásokat kivéve a 18 éves kor alatt csoportos gyógyúszást, amelynél nincs önrész. A fürdőgyógyászati ellátás a gyógyszerekhez és a gyógyászati segédeszközökhöz hasonlóan árhoz nyújtott támogatással vehető igénybe.

A vármegyében az alábbi szolgáltatások (szolgáltatáskódokkal megadva) érhetők el[39]:
01 Gyógyvizes gyógymedence
02 Gyógyvizes kádfürdő
03 Iszappakolás
04 Súlyfürdő
05 Szénsavas fürdő
06 Orvosi gyógymasszázs
07 Víz alatti vízsugármasszázs
08 Víz alatti csoportos gyógytorna
09 Komplex fürdőgyógyászati ellátás
10 18 éves kor alatti csoportos gyógyúszás
11 Szén-dioxid gyógygázfürdő, mint egyéb természetes gyógytényezőn alapuló gyógyászati ellátás

Szolgáltatás helyének neve	Szolgáltatás helyének címe	Szerződött szolgáltató besorolása	Szerződött szolgáltatás										
			01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
Bajai Sportuszoda	Baja, Petőfisziget Május 1 stny. 3.	Gyógyú-szásnál nincs besorolás.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	X	–
Gabriella Gyógy- és Strandfürdő	Lakitelek, Szentkirályi út 5.	O	X	–	X	X	X	X	X	X	–	–	–
Halasthermál Kft.	Kiskunhalas, Nagy Szeder István u. 1.	H	X	X	–	X	–	X	–	X	–	–	–
Kecskeméti Fürdő	Kecskemét, Csabay G. krt. 5.	K	X	–	X	–	–	X	X	X	–	X	–
Hotel Imperial Gyógyszálló	Kiskőrös, Erdőtelki út 21.	K	X	X	–	X	–	X	X	X	–	X	–
Jonathermál Zrt.	Kiskunmajsa, Kőkút 26.	K	X	–	X	–	X	X	X	X	–	–	–
Kalocsai Gyógyfürdő és Uszoda	Kalocsa, Kossuth L. u. 63.	H	X	X	X	–		X	X	–	–	X	–

[39] Forrás: https://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/szerzodott_szolgaltatok/gyogyfurdok

Szolgáltatás helyének neve	Szolgáltatás helyének címe	Szerződött szolgáltató besorolása	Szerződött szolgáltatás										
			01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11
Kiskunfélegyházi Városi Kórház-Rendelőintézet Gyógyfürdő és Rehabilitációs Központ	Kiskunfélegyháza, Fadrusz J. u. 4.	K	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	–
Halasthermál Kft.	Kiskunhalas, Kertész u. 28.	Gyógyú-szásnál nincs besorolás.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	X	–
Kovács és Társa Egészségügyi és Szolgáltató Bt.	Dunavecse, Vasút u. 8.	H	–	–	X	–	–	X	X	–	–	–	–
Kovács és Társa Egészségügyi és Szolgáltató Bt.	Kecskemét, Serfőző u. 1.	H	–	–	X	–	X	X	X	–	–	–	–
Lajosmizsei Egészségház	Lajosmizse, Dózsa György u. 104-106.	H	–	–	X	–	–	X	X	–	–	–	–
Tisza-parti Gyógy- és Élményfürdő	Tiszakécske, Tiszapart	K	X	X	X	–	X	X	X	X	–	X	–
VEBIKE Kft.	Orgovány, Kossuth L. u. 67/1.	H	–	–	X	–	–	X	X	X	–	X	–

1.3.7. Egészségügyi tárgyú fejlesztések 2014–2025 időszakban

A **Széchenyi 2020** program keretén belül **18 db** egészségügyet értintő pályázat valósult meg a vármegyében 2014 és 2020 között, összesen mintegy 742 millió Ft értékben.

Forrás	Darabszám	Megítélt támogatás összesen
ESZA	9	275 000 000 Ft
ERFA:		
- Eszközfejlesztés	3	27 596 130 Ft
- Komplex	5	438 301 483 Ft
- Prevenciós program	1	1 251 204 Ft
ÖSSZESEN:	**18**	**742 148 817 Ft**

Forrás: Pályázati Portál[40]

[40] Források: https://www.palyazat.gov.hu/eredmenyek/tamogatott-projektek?program=Sz%C3%A9chenyi+2020&regio=D%C3%A9l-Alf%C3%B6ld&varmegye=B%C3%A1cs-Kiskun

A **Széchenyi Terv Plusz** program keretén belül **72 db** egészségügyet értintő pályázat nyert a vármegyében 2021-től 2025-ig.

Forrás	Darabszám	Megítélt támogatás összesen
ESZA	37	7 287 973 431 Ft
ERFA:		
- Energetika	5	1 102 831 578 Ft
- Eszközfejlesztés	17	409 184 860 Ft
- Komplex	13	1 847 213 937 Ft
ÖSSZESEN:	**72**	**10 647 203 806 Ft**

Forrás: Pályázati Portál[41]

1.4. Az egészségügyi alap- és szakellátások vármegyei szintű összegzése

Az összegző rész célja, hogy a bemutatott ellátási területek megállapításait egységes keretbe rendezze, és kijelölje a vármegye egészségügyi rendszerének legfontosabb erősségeit, kockázati pontjait és fejlesztési irányait. A fejezet integráltan értékeli a hozzáférési egyenlőtlenségek, a humánerőforrás-korlátok, a várakozási idők és a betegutak szervezettségének főbb összefüggéseit, és külön figyelmet fordít arra, hogy a társadalmi hátrányokkal érintett csoportok esetében hol és miért halmozódnak a hozzáférési akadályok. Az összegzés egyben átvezetést ad a beavatkozási javaslatok felé, azonosítva azokat a pontokat, ahol a megelőzés erősítésével, a szolgáltatások összehangolásával és az elérés javításával a legnagyobb rendszerhatás várható.

A **megelőző ellátások** a vármegye minden településén elérhetőek, tekintettel arra, hogy az egészégügyi alapellátás ott is biztosított legalább minimális formában, azaz háziorvos vagy helyettes háziorvos elérhető, a védőnői szolgálat látogatja a településen élő várandósokat és kisgyermekes anyukákat. Ugyanakkor a hozzáférés mértéke és minősége jelentős területi különbségeket mutat: minél nagyobb településen él valaki, annál szélesebb körű és stabilabban elérhető prevenciós szolgáltatási kínálattal találkozik. A tanyás térségekben és a kistelepüléseken élők számára az ellátások elérése – különösen saját gépjármű és jogosítvány hiányában – erősen függ a tömegközlekedési kapcsolatoktól és a szolgáltatási központok megközelíthetőségétől. E hozzáférési korlátok mérséklésében a támogató szolgáltatás, a tanyagondnoki és falugondnoki szolgálatok kulcsszerepet játszhatnak, azonban e szolgáltatások nem minden jogosult településen érhetők el, illetve kapacitásuk a finanszírozási keretek miatt sok esetben korlátozott. A területi mintázatok alapján a vármegye nyugati és dél–délnyugati részeiben ezek a korlátok összességében erősebben jelentkeznek, ami az ellátáshoz jutás nehézségeit fokozhatja.

A **gyermekekre irányuló megelőző ellátások** hároméves korig elsősorban a védőnői szolgálatra és a háziorvosi (vegyes vagy gyermek) praxisokra épülnek, míg hároméves kortól egyre hangsúlyosabbá válik az óvodai és iskolai keretekben szervezett prevenció, az iskola-egészségügyi szolgálatok, az iskolavédőnők, az iskolákat ellátó területi védőnők, valamint az EFI-k közreműködésével. Külön kockázatot jelent ugyanakkor, hogy az iskolarendszerből kieső gyermekek elérése és rendszeres követése nehezebb, és a gyermek egészségügyi rendszerbe történő becsatornázása több esetben bizonytalan. A vármegyei tapasztalatok alapján e kockázat

[41] Források: https://www.palyazat.gov.hu/eredmenyek/tamogatott-projektek?program=Sz%C3%A9chenyi+terv+plusz&regio=D%C3%A9l-Alf%C3%B6ld&varmegye=B%C3%A1cs-Kiskun

fokozottan jelenhet meg azon, nem regisztrált külföldi állampolgárságú családok esetében, akiknél a gyermek nem kapcsolódik sem a háziorvosi, sem a gyermekjóléti, sem a nevelési-oktatási rendszerhez; ilyen helyzetben az életkori szűrésekben és a védőoltási rend nyomon követésében is hiátusok alakulhatnak ki.

A megelőző ellátások következetes, rendszeres és szélesebb célcsoportokat elérő biztosítását a jelenlegi működésben több ponton a források és a szervezési kapacitások korlátozzák. A nagyobb volumenű, kiterjedt elérésű programok az elmúlt időszakban jellemzően pályázati forrásokra támaszkodtak, ami a tervezhetőség és a folyamatosság szempontjából kockázatot jelent. Azokban a térségekben, ahol nincs nagyobb járóbeteg-szakellátó központ, a prevenciós szolgáltatások kitelepülés nélkül nehezen hozzáférhetők, különösen az aktív korúak, a társadalmi hátrányokkal érintett csoportok, valamint a fogyatékossággal élő személyek számára.

Rendszerszintű kihívásként jelenik meg, hogy az **EFI-k**, az alapellátás és a járóbeteg-szakellátások működése több esetben nem alkot egymást kiegészítő, egymást erősítő, jól szervezett szolgáltatási láncot. Ennek következménye lehet az átfedések kialakulása, illetve az is, hogy egyes feladatok ellátatlanok maradnak. A jelenség feltehetően összefügg a járásonként eltérő szakember-ellátottsággal és a koordináció intézményesített formáinak hiányával. A széttöredezett betegút-szervezés különösen hátrányosan érintheti az alacsonyabb egészségértéssel rendelkező csoportokat, a társadalmi hátrányokkal érintett lakosságot, valamint a kistelepüléseken élő nőket és gyermekeket.

Az **alapellátási hozzáférésben** – a háziorvosi ellátás, a fogászati alapellátás és a gyógyszertári ellátás területén – több ponton hasonló korlátok azonosíthatók, mint a megelőző ellátások esetében.

A **humánerőforrás-korlátok** átfogóan érintik a megelőző ellátást, az alapellátást, a szakellátást és a fekvőbeteg-ellátást is. A szakemberhiány területi mintázata részben a regionális munkaerőpiaci vonzáskörzetekkel magyarázható: a Szegedhez közelebb eső járásokban kedvezőbb lehet a helyzet, mivel az ingázás reális lehetőséget jelent a vármegyén kívüli szakemberpótlásra. A szakember-utánpótlás általános korlátja, hogy az egészségügyi képzési és kompetenciaszerzési út hosszú, miközben az idősödő társadalmi szerkezet következtében a nyugdíjba vonulók száma tartósan magasabb lehet a pályára belépőkénél; ez a tendencia Magyarország demográfiai folyamataival összhangban a vármegye számára is kockázatot jelent.

Több településen nem működik **fogászati rendelő**; ezekben az esetekben az ellátás másik településen vehető igénybe, és a szűrő jellegű vizsgálatok is ott biztosíthatók, tekintettel arra, hogy a fogazat és a szájüreg szakszerű vizsgálata rendelői infrastruktúrát igényel. A rendelővel nem rendelkező települések lakossága így a fogászati alapellátáshoz és a kapcsolódó megelőző ellátásokhoz nehezebben fér hozzá, különösen alacsony erőforrásokkal, korlátozott mobilitással vagy rosszabb közlekedési kapcsolatokkal rendelkező térségekben.

Az **otthoni szakellátások** és az életvégi ellátás területén kiemelt fejlesztési szükségletként jelenik meg a hospice szolgáltatások kapacitásának és fenntartható finanszírozásának erősítése. A hospice ellátás jelenleg több ponton túlterhelt. Az életvégi gondozás, ahol az aktív kezelés nem jelent javulást, az egészségügyi dolgozók számára is kiemelten megterhelő, mentális kihívást jelentő terület. Indokolt a bentlakásos hospice ellátás és az otthoni hospice lehetőségeinek bővítése, különös tekintettel a területi lefedettségre és a betegút folyamatosságára. A bentlakásos ellátás esetében a periférikus térségekben élők számára a hozzátartozói kapcsolattartás szervezése különösen nehézkes lehet a távolság, az utazási költségek és a mindennapi megélhetési terhek miatt.

A **járóbeteg-szakellátások** túlnyomó része a korábbi fekvőbeteg ellátó kórházakhoz integráltan jött létre, megosztva a szakorvosokat a két ellátástípus között. A szakellátás több szakmában speciális infrastruktúrát és eszközparkot igényel, valamint több szakma együttes, helyben elérhető jelenlétét feltételezi, ezért a szolgáltatások jellemzően néhány központban koncentrálódnak (Baja, Kalocsa, Kecskemét, Kiskunhalas). A központosításból eredően a nem központtelepülésen élők számára a járóbeteg-szakrendelések elérése nehezebb, ami különösen akkor jelentős teher, ha a vizsgálatok ismétlődnek, vagy a tömegközlekedési kapcsolatok kedvezőtlenek. A járóbeteg szakrendelések és az egynapos ellátások szerepe nő, ugyanakkor a hatékony betegellátáshoz a technológiai igények és a dráguló eszközök hosszabb távon további területi koncentráció irányába hathatnak. E folyamatot részben ellensúlyozhatja a diagnosztika és bizonyos szolgáltatási elemek mobilizálása, illetve a távdiagnosztikai és távleletezési megoldások bővülése.

A **kommunikáció és az egészségértés** kérdése több ellátási szinten is visszatérő kockázati pont. Az eltérő nyelvi környezet, az alacsonyabb egészségértés és a szociális háttérből fakadó különbségek miatt egyes csoportok számára nehezebb lehet a diagnózisok és terápiák megértése, a betegút követése, illetve az ellátórendszerben való tájékozódás. A kommunikációs támogatás intézményi kapacitása eltérő: a nagyobb központokban jellemzően rendelkezésre áll szociális munkás vagy betegút-támogató funkció, míg kisebb járóbeteg-ellátó helyszíneken gyakrabban a háziorvosi praxisokra és az asszisztenciára hárul a kiegészítő magyarázat és a koordináció.

Az egészségügyi ellátások szempontjából a **hátrányos helyzet** a társadalmi háttér mellett megjelenhet olyan csoportoknál is, akik nem tartoznak a klasszikusan azonosított célcsoportokba: a tapasztalatok szerint az alacsony iskolai végzettségű, dolgozó aktív korú férfiak körében is kedvezőtlen a szűréseken, egészségfejlesztési tevékenységekben való részvétel és gyengébb az egészségtudatosság.

A **lakossági kérdőíves adatfelvétel** eredményei alapján viszonylagos elégedetlenség tapasztalható a vármegyében az egészségügyi ellátások kapcsán.

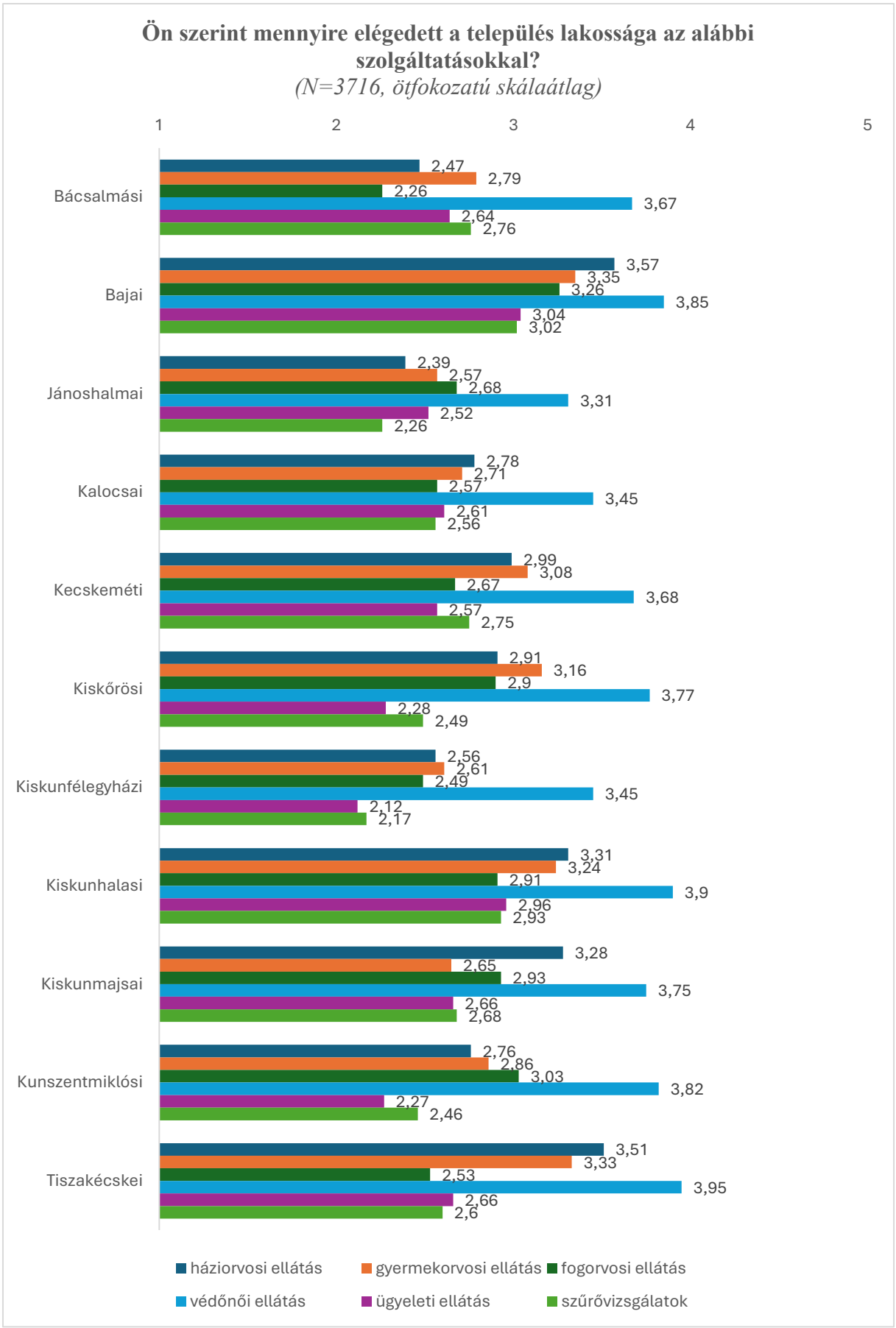

Forrás: Lakossági kérdőív 2025

Az összkép alapján a lakossági elégedettség inkább közepes, de szolgáltatástípusonként jól kirajzolódó mintázattal. A legkedvezőbb megítélésű ellátás következetesen a védőnői szolgálat (több járásban 3,7–4,0 körüli átlagokkal), míg a legalacsonyabb értékek jellemzően a szűrővizsgálatoknál és az ügyeleti ellátásnál jelennek meg (sok helyen 2,2–3,0 között). A háziorvosi és gyermekorvosi ellátás megítélése középtartományban mozog, és a járások között érdemi szórást mutat: a Bajai és Tiszakécskei több mutatóban a kedvezőbbek között van, míg a Jánoshalmai és a Bácsalmási több szolgáltatásnál alacsonyabb átlagokat jelez. Egyes térségekben a fogorvosi ellátás és a szűrővizsgálatok különösen gyengén értékeltek (pl. a Kiskunfélegyházai járásban), ami a hozzáférés, szervezettség vagy kapacitás szűk keresztmetszeteire utalhat. Összességében az ábra alapján a védőnői ellátás megítélése a legkedvezőbb, míg a szűrővizsgálatok és több térségben az ügyeleti ellátás alacsonyabb elégedettségi értékei fejlesztési kockázati jelzésként értelmezhetők. A lakossági kérdőív eredményei alapján a prevenciós programok rendszeressége igen korlátozott a vármegyében: a válaszadók 15%-a szerint egyáltalán nincs ilyen program a településén, miközben csupán 2% érzékeli azt helyben rendszeresnek.

Ez hozzájárulhat a szűrővizsgálatok kedvezőtlenebb lakossági megítéléséhez, ugyanakkor mindez részben a programok alacsony láthatóságával is összefügghet. A lakossági elégedetlenség e mellett több tényező eredőjeként értelmezhető. A szakemberhiány és a várakozási idők egyes ellátási területeken a megyeszékhelyen is hozzáférési korlátot jelentenek, miközben a szolgáltatások területi koncentrációja a periférikus településekről történő elérést idő- és költségigényessé teszi, sok esetben munkaidő-kieséssel és szervezési nehézségekkel. Emellett a lakossági egészségértés és az alapvető egészségügyi ismeretek hiányosságai – amelyek kezelése hosszabb távú egészségnevelési folyamattal lehetséges – hozzájárulhatnak ahhoz is, hogy az ellátórendszer igénybevétele nem mindig a megfelelő szinten és időben történik, ami egyaránt növeli a rendszerterhelést és a csalódottság kockázatát. Mindezek alapján a fejlesztési irányok közé tartozik az egészségügyi infrastruktúra és eszközállomány fejlesztésének folytatása, a prevenciós és betegút-támogató funkciók megerősítése, valamint a szolgáltatások szervezeti és területi összehangolásának javítása.

2. Szociális alap- és szakellátás, valamint gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások

A szociális alap- és szakellátásokkal, valamint a gyermekjóléti alapellátás és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetleírás a Módszertani útmutató által rögzített szerkezetben készült. A helyzetleírásban szereplő adatok forrása elsődlegesen a KSH nyilvános, valamint adatkéréssel elérhető statisztikai adatbázisa, a Szociális Ágazati Portálon (a továbbiakban: SZÁP) elérhető információk, a települési adatbekérő adatlapok alkalmazása során keletkezett adatok, a lakosság körében szervezett, a szolgáltatásokra vonatkozó elérhetőséget, elégedettséget mérő kérdőíves vizsgálat során nyert információk és az érintett szervezetek nyilvános honlapjain elérhető információk voltak. Az adatok elemzése során törekedtünk a településszintű adatok feltárására a vármegyei és járási helyzetkép leírásakor, bár több esetben csak vármegyei, vagy járási szintű adatok voltak elérhetők. A tematikus szakértői műhelyek és a szakértői interjúk lehetőséget biztosítottak az adatok mentén kirajzolódó folyamatok közös értelmezésére, elemzésére, a helyzetleírás pontosítására.

Bács-Kiskun vármegyében a szociális alap- és szakellátások, valamint a gyermekjóléti alapellátás és a szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások helyzetét alapvetően meghatározza a vármegye demográfiai szerkezete és térszerkezete.

A vármegyére jellemző, az országos átlagot meghaladó népességfogyás mértéke főként a népesség idősödő korszerkezetére vezethető vissza. Bács-Kiskun vármegye eltartottsági rátája

57,6%, amely meghaladja az országos átlagot (54%). Az idős eltartottsági ráta 34,6%, a gyermek eltartottsági ráta 23,0% volt (KSH 2025). A szociális alap- és szakellátások keretében így különös jelentőséget kap az idősödő népesség ellátása és a célcsoportra irányuló ellátási kapacitások elemzése, fejlesztése.

A térszerkezeti jellemzők meghatározó eleme, hogy a vármegye 119 településéből 41 minősül tanyás térségnek, ahol különösen az alapellátások szervezése komoly kihívásként jelenik meg a szolgáltatók számára.

Bács-Kiskun vármegyében is, mint Magyarország valamennyi vármegyéjében, a szociális szolgáltatásokat több fenntartó – állami, önkormányzati, egyházi és civil fenntartó – biztosíthatja. Az állam a szociális és gyermekjóléti területen a fenntartói, irányítói és szakmai felügyeleti feladatait a 2013. január 1-jén létrejött központi szerve, az SZGYF útján látja el, és gondoskodik az idősek, a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek ellátásáról, valamint a családjából kiemelt gyermekek egyénre szabott, helyettesítő védelmének és ellátásának biztosításáról. A vármegyében az SZGYF fenntartásában 5 intézmény működik, amelyek főként a gyermekek és felnőttek szakellátását végzik:

- **Bárka Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegye**
  6400 Kiskunhalas Kőrösi út 16.
- **Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun vármegye**
  6000 Kecskemét Páfrány utca 2.
- **Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegye**
  6211 Kaskantyú III. körzet tanya 1.
- **Őszi napfény Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegye**
  6454 Bácsborsód Dózsa György utca 9.
- **Platán Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegye**
  6000 Kecskemét Szent László város 1.

Az állami szerepvállalás főként a legnehezebb ápolási/gondozási szükségletű célcsoportok körében van jelen (idősek, fogyatékossággal élő személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek), míg a települési önkormányzatok és azok társulásai többnyire a szociális- és gyermekjóléti alapellátás megszervezését és működtetését biztosítják. A SZÁP intézménykereső felületén Bács-Kiskun vármegyében a szociális alapellátás terén 145 önkormányzati vagy önkormányzati társulásban működtetett intézmény érhető el.

Az egyházak szerepvállalása Bács-Kiskun vármegyében is többnyire az idős, valamint a fogyatékossággal élő személyek ellátására, bentlakásos intézményeinek működtetésére fókuszál, de az egyházi szervezetek mind szélesebb körben kapcsolódnak be az alapellátás egyes elemeibe, és a speciális szükségletű célcsoportokra irányuló szakellátási területek szolgáltatásainak szervezésébe is. A vármegyében jelenleg több, mint 10 egyházi fenntartású intézmény vesz részt a szociális alapellátás biztosításában.

2.1. Szociális alapszolgáltatások

2.1.1. Települési alapszolgáltatások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a2) 1-3; a3) 1-4

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Sztv.) szabályozza az állampolgárok szociális biztonságának, és a szolgáltatásokhoz való egyenletes hozzáférésnek a feltételeit és garanciáit. Ennek érdekében meghatározza az egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének módját. A települések a törvényben előírt szolgáltatásokat

megszervezhetik önállóan, társulás formájában, vagy ellátási szerződés keretében. Az Sztv.-ben meghatározott alapellátási formák mellett a helyi önkormányzatok saját költségvetésük terhére, a helyi rendeletben szabályozva, további ellátási és szolgáltatási formákat is biztosíthatnak a lakosaik számára.

A települési alapszolgáltatások rendszerének bemutatásakor a KSH legfrissebb adatait használtuk (OSAP 1207 sz. adatlap adatai). Ezeket az adatokat szükség szerint kiegészítettük a SZÁP-on található információkkal is. Ahol a két adatbázis között ellentmondás van, azt a szövegben jelezzük.

A szociális alapszolgáltatások körébe az Sztv. a falugondnoki szolgálatot, a tanyagondnoki szolgálatot, a szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást, családsegítést, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a közösségi ellátásokat, a támogató szolgáltatást, az utcai szociális munkát és a nappali ellátást sorolja..

A járások	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024/fő	Házi segítségnyújtás–2024/fő	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024/fő	Utcai szociális munka–2024/fő
Bácsalmási járás	2	3	544	180	74	–
Bajai járás	1	3	631	440	33	–
Jánoshalmai járás	1	2	307	84	12	–
Kalocsai járás	5	4	1308	839	–	45
Kecskeméti járás	–	27	4080	823	135	71
Kiskőrösi járás	1	16	3813	420	–	–
Kiskunfélegyházi járás	1	14	579	138	74	–
Kiskunhalasi járás	–	20	2321	221	–	–
Kiskunmajsai járás	1	10	524	98	–	–
Kunszentmiklósi járás	–	3	741	643	–	–
Tiszakécskei járás	–	4	310	135	33	–
Összesen	**12**	**106**	**10516**	**4021**	**328**	**116**

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

Bács-Kiskun vármegyében 12 falugondnoki és 106 tanyagondnoki szolgálat működik.[42] Ennek a hálózatnak a tevékenysége többnyire lefedi a vármegye tanyás és szórvány településeit magában foglaló területeket (Kalocsa, Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas környéke). A falu- és tanyagondnoki szolgálatok kiemelkedően fontos feladatot töltenek be a külterületi népesség ellátásában, szociális biztonságának megteremtésében. A szolgálatok elérhetőségét, törekvését és teljesítményét az érintett lakosság az elégedettségi vizsgálat során

[42] A frissebb, 2025. január 5-i állapot szerint Bács-Kiskun vármegyében 78 településen 124 falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás működik. Ebből: 19 településen 19 db falugondnoki, 59 településen 105 db tanyagondnoki szolgáltatás.

pozitívan értékelte. A települési alapszolgáltatások közül a legnagyobb mértékben a szociális étkeztetést veszi igénybe a lakosság: 10.516 fő. A házi segítségnyújtást ennél lényegesen kevesebben, de még mindig nagy számban igénylik: 4.021 fő. Az ellátások szervezését a települési önkormányzatok az esetek többségében maguk végzik, de több járás esetében megfigyelhető a társulás, vagy a feladatellátási szerződés keretében biztosított szolgáltatás. A vármegye területén változóban van a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszere. A „Gondos óra" program megjelenésével párhuzamosan csökken a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszerébe bekapcsolódó ellátottak száma. 2024-ben már csak 328 fő veszi igénybe ezt a szolgáltatást. Ez különösen az idős, egyedül élő, tanyai vagy szórvány településeken lakó személyek esetében jelent komoly kockázatot. Az utcai szociális munka szolgáltatáshoz való hozzáférés a legkevésbé biztosított a vármegyében. Mindösszesen 116 főt regisztrált igénybe vevőként a KSH a 2024. évben a vármegye területén. A lakhatási szegénység mélyülése, és az otthontalanná válás kockázatának növekedése miatt a hajléktalan személyeket érintő szolgáltatási formák fejlesztésére is szükség lesz a vármegyében a közeljövőben.

2.1.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás-2024	Tanyagondnoki szolgáltatás-2024	Szociális étkeztetés-2024	Házi segítségnyújtás-2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás-2024	Utcai szociális munka-2024
Bácsalmás	–	1	203	72	–	–
Bácsbokod	–	–	46	15	32	–
Bácsborsód	–	–	–	–	14	–
Bácsszőlős	1	–	–	9	–	–
Csikéria	–	1	58	14	–	–
Katymár	–	–	66	7	5	–
Kunbaja	–	–	115	22	–	–
Madaras	–	1	56	14	10	–
Mátételke	1	–	–	–	7	–
Tataháza	–	–	–	27	6	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Bácsalmási járás sajátos településszerkezetéből adódóan (fogyó népességű, elöregedő települések, kiterjedt tanyarendszerrel) nagy jelentősége van a falu- és tanyagondnoki szolgáltatásnak a szociális alapellátások körében. Bácsszőlősön és Mátételkén ***falugondnoki szolgálat***, Bácsalmáson, Csikérián és Madarason ***tanyagondnoki szolgálat*** végzi a feladatokat. A járás településein élők a kérdőíves vizsgálat alapján többnyire elégedettek a szolgáltatással (ötös skálán 3,49-es értéket adtak a válaszolók). A falu- és tanyagondnoki szolgálatokra nagy igény mutatkozik az itt élők körében, így az elégedettség szintjét, annak megítélést befolyásolja, hogy a kapacitások a szükségletek mögött maradnak. Szükség lenne a kommunikációt és a

mobilitást segítő eszközpark korszerűsítésére, bővítésére és a rendelkezésre álló humánerőforrás kapacitásának bővítésére.

Szociális étkeztetést a Szociális Ágazati Portál szerint a járásban több szervezet is kínál. A szociális alapszolgáltatásokat biztosító szervezetek között van a Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegye, amely a házi segítségnyújtásban és a szociális étkeztetésben az egész vármegyét megjelölte ellátási területként a Szociális Ágazati Portálon, a „Silencio" Szociális Ellátó Központ, amely ugyan Kecskemét székhelyű, de a szociális étkeztetés terén a Bácsalmási járást is ellátási területként jelölte meg, hasonlóan a Cédrus Református Egyesített Szociális Intézményhez. A Felsőszentiván székhelyű Szent József Integrált Katolikus Szociális Intézmény szociális konyhája is kínálja a járás több településén a szociális étkeztetés lehetőségét.

A járás legtöbb településén azonban a helyi önkormányzat biztosítja az ellátást. A járás néhány településén (Bácsborsód, Bácsszőlős, Mátételke, Tataháza) a KSH adatai szerint 2024-ben nem vették igénybe a szociális étkeztetést.

A ***házi segítségnyújtást*** a járás legtöbb településén szintén a helyi önkormányzatok szervezik, és az ott élők – a KSH 2024. évi adatai szerint – szükség esetén igénybe is veszik az ellátást (kivétel Bácsborsód és Mátételke). Az önkormányzatok, mint szolgáltatók mellett a vármegye egész területét ellátási területként megjelölő piaci szervezet is elérhető a járásban (pl. Homedika Kft.). Az igénybevételhez azonban az ellátottaknak – a támogatott állami, önkormányzati ellátásokhoz viszonyítva – magasabb árat kell fizetni, ami a szolgáltatást igénylők többsége esetében nem biztosított.

A ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*** a járás nagyobb részén (4 település kivételével) elérhető volt 2024-ben. A Szociális Ágazati Portál nyilvántartása szerint a Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátási területébe a járás 10 településéből 7 települést (Bácsalmás, Bácsbokod, Bácsborsód, Tataháza, Katymár, Madaras, Mátételke) vont be. Bár az ellátási terület Bácsalmásra is kiterjed, a KSH adatbázisa nem rögzít Bácsalmáson igénybe vevőt.

Az ***utcai szociális munka*** szolgáltatás a járásban nem jellemző.

A szociális alapellátásokhoz való hozzáférés a fentieknek megfelelően többnyire biztosított a járás településein, még ha nem is egyenletes mértékben és színvonalon. A szakértői vélemények szerint a meglévő szolgáltatások esetében azonban (pl. falu- és tanyagondnoki szolgálat) kapacitásbővítésre lenne szükség. A megkérdezett lakosság a kérdőíves vizsgálat során ugyanakkor elégedett volt a szociális alapellátásokkal. A családsegítésről (3,79), az idősek nappali ellátásáról (3,62) és a szociális étkeztetésről (3,59) pozitív véleménnyel voltak, mindhárom esetben az átlagnál magasabb értékeket adtak az elégedettséget vizsgáló öt fokozatú skálán.

A hátrányos helyzetű célcsoportok, különösen a tanyán élők szociális alapellátásokhoz való hozzáférése a szolgáltatási kapacitások szűkössége miatt nem teljeskörű. A kapacitásfejlesztés jelentős akadálya a szociális szakemberek hiánya és a szociális ágazat alulfinanszírozottsága, ami korlátozza a humánerőforrás bővítését, de a meglévő szolgáltatások eszközökkel való ellátottságát is.

2.1.1.2. Bajai járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Bácsszentgyörgy	1	–	–	–	–	–
Baja	–	–	140	98	–	–
Bátmonostor	–	–	33	21	–	–
Csátalja	–	–	31	10	–	–
Csávoly	–	–	41	19	11	–
Dávod	–	–	124	21	–	–
Dunafalva	–	1	33	25	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	41	–	–
Érsekhalma	–	1	33	9	–	–
Felsőszentiván	–	–	32	20	21	–
Gara	–	–	33	13	–	–
Hercegszántó	–	1	26	20	–	–
Nagybaracska	–	–	3	8	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	31	–	–
Sükösd	–	–	2	46	–	–
Szeremle	–	–	44	43	–	–
Vaskút	–	–	56	15	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Bajai járás Bács-Kiskun vármegye egyik legnagyobb kiterjedésű járása a vármegye déli területén, 17 települést fog össze. A demográfiai és térszerkezeti mutatók viszonylag kedvezőtlenül alakulnak, hiszen a népesség öregedése és országhatármenti elhelyezkedése, kiterjedt tanyarendszere kihívást jelent a szociális alapellátások megszervezésekor. Bácsszentgyörgyön (Érsekhalmát és Dunafalvát az ellátási területbe bevonva) ***falugondnoki szolgálat*** működik. Dunafalván, Érsekhalmán és Hercegszántón ***tanyagondnoki szolgálat***ot szerveztek. A lakosság elégedettsége a falu- és tanyagondnoki szolgálattal átlagos (3,15 értéket adtak az ötfokú skálán). A leggyakrabban említett hiány az alapellátással kapcsolatban a szűkös kapacitás és a szerteágazó feladatrendszer, mert több esetben más alapszolgáltatás hiányában, vagy kapacitásproblémák esetén „helyettesítenek” (vagyis többletfeladatokat látnak el) a falu- és tanyagondnokok.

Szociális étkeztetés a járás 3 települése kivételével (Bácsszentgyörgy, Érsekcsanád, Nemesnádudvar) minden településen elérhető. A Szociális Ágazati Portál nyilvántartása szerint szociális étkeztetést a járás területén több szolgáltató is biztosít. A bajai központú Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény a járás legtöbb települését ellátási területként jelölte

meg a Szociális Ágazati Portálon. A vaskúti Kolping Alapszolgáltatási Központ és Támogató Szolgálat Felsőbácskai Kisrégió a járás hét települését jelöli meg ellátási területként (Bácsszentgyörgy, Bátmonostor, Csátalja, Gara, Hercegszántó, Nagybaracska, Vaskút). A Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény Felsőszentiván, és Csávoly területén működtet szociális konyhát. Négy további esetben az önkormányzat szervezi a szociális étkeztetést (Dávod, Szeremle, Sükösd, Érsekhalma), de két vármegyei ellátási területtel rendelkező szervezet is regisztrált a Szociális Ágazati Portálon szociális étkeztetést nyújtó szolgáltatást (Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegye; „Silenció" Szociális Ellátó Központ).

A ***házi segítségnyújtás*** terén a fenti három egyházi szervezet és Dávod község önkormányzata mellett a bajai Szép Időskor Házi Segítségnyújtó szolgálat, valamint két további vármegyei ellátókörű piaci szervezet (Homedika Kft és Kisné Vidéki Eszter Edit vállalkozása) is biztosít házi segítségnyújtási szolgáltatást, amennyiben az igény és a fizetőképes kereslet biztosított. Így a szolgáltatás a járás csaknem valamennyi településén elérhető.

A szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás színvonalával a szolgáltatást igénybe vevők többnyire elégedettek, a lakossági elégedettség mérésénél a szociális szolgáltatások körében e két ellátási forma (házi segítségnyújtás 3,54; szociális étkeztetés 3,24) az ötfokú skálán csaknem a legmagasabb értékeket kapott.

A ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás***t szintén a Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény biztosít, de ez csupán Csávoly, és Felsőszentiván területére terjed ki a járás 17 településéből. Szakértők szerint az elindult „Gondos óra" program fokozatosan váltja ki a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, mint szociális alapellátást. A két rendszer párhuzamos működtetése – aminek megszüntetésére a jelenlegi jogszabályi feltételek nem adnak lehetőséget – nem szerencsés. A most fejlesztés alatt álló „Gondos óra" program működésének hatékonyságával kapcsolatban még nincsenek tapasztalatok, így a két rendszer közötti átállás az ellátottak körében némi bizonytalanságot okoz.

Az ***utcai szociális munka*** szolgáltatás a járásban nem jellemző.

A hátrányos helyzetű célcsoportok, különösen a romák és a tanyán élők szociális alapellátásokhoz való hozzáférése a szolgáltatási kapacitások szűkössége miatt nem teljeskörűen biztosított. A szolgáltatások fejlesztésének jelentős akadálya a szociális szakemberek hiánya és a szociális ágazat alulfinanszírozottsága, ami korlátozza a humánerőforrás bővítését, de a meglévő szolgáltatások eszközökkel való ellátottságát is.

2.1.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Borota	–	1	51	10	–	–
Jánoshalma	–	–	128	27	–	–
Kéleshalom	1	–	–	–	–	–
Mélykút	–	1	98	30	–	–
Rém	–	–	29	17	12	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Jánoshalmai járás a vármegye déli területén, kedvezőtlen gazdasági és társadalmi régióban helyezkedik el, s bár mindössze 5 települést foglal magába, földrajzi kiterjedése jelentős. Ezek a területi és gazdasági tényezők jelentősen meghatározzák a szociális alapellátások feltételrendszerét és némiképp magyarázzák, hogy a járásban élők a szociális alapellátások értékelésekor a vármegyei átlagnál miért adtak lényegesen alacsonyabb értékeket (falu/tanyagondnoki szolgálat 2,24; házi segítségnyújtás 2,97; szociális étkeztetés 3,02).

Az adottságokat figyelembe véve kiemelt jelentősége van a járásban a falu- és tanyagondnoki szolgáltatásnak a területen élők szociális biztonságának a garantálásakor. Kéleshalmon ***falugondnoki szolgálat***, Borotán és Mélykúton ***tanyagondnoki szolgálat*** működik.

A Szociális Ágazati Portálon a ***szociális étkeztetés*** szolgáltatás kategóriában a Jánoshalmai Járásban hat intézményt regisztráltak a Szociális Ágazati Portálon (Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény, Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény, Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegye, Mélykút Város Önkormányzat Gondozási Központja, Jánoshalma Szociális Alapellátás, „Silenció” Szociális Ellátóközpont). A járás négy településén a szociális étkeztetést a KSH adatai szerint 2024-ben viszonylag magas számban vették igénybe (306 fő). Kéleshalmon nem regisztráltak ellátottat a szociális étkeztetés szolgáltatásban 2024-ben.

A Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény Borota és Rém településeken biztosítja a ***házi segítségnyújtást***. Mélykút és Jánoshalma önkormányzata helyben szervezi a házi segítségnyújtást, Kéleshalom területén viszont nem érhető el a házi segítségnyújtás.

A Szent József Integrált Szociális Intézmény látja el a ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtást*** Rém községben. Ez a szolgáltatás a járás további településeire nem terjed ki.

Az ***utcai szociális munka*** szolgáltatás a járásban nem jellemző.

A hátrányos helyzetű célcsoportok, különösen a romák és a tanyán élők szociális alapellátásokhoz való hozzáférése a szolgáltatási kapacitások szűkössége miatt nem kielégítő.

2.1.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Bátya	–	–	90	107	–	–
Drágszél	1	–	18	27	–	–
Dunapataj	–	–	97	27	–	–
Dunaszentbenedek	1	–	47	14	–	–
Dunatetétlen	1	–	21	6	–	–
Dusnok	–	–	56	30	–	–
Fajsz	–	–	103	36	–	–
Foktő	–	–	87	12	–	–
Géderlak	–	–	–	34	–	–
Hajós	–	–	–	53	–	–
Harta	–	–	67	83	–	–
Homokmégy	–	1	32	24	–	–
Kalocsa	–	1	274	222	–	45
Miske	–	–	35	34	–	–
Ordas	1	–	–	7	–	–
Öregcsertő	–	1	24	9	–	–
Solt	–	–	219	89	–	–
Szakmár	–	1	77	9	–	–
Újsolt	–	–	12	10	–	–
Újtelek	1	–	23	5	–	–
Uszód	1	–	26	1	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kalocsai járás szórványtelepülései és aprófalvai indokolják, hogy a járás kiterjedt és többszereplős ***falu- és tanyagondnoki szolgáltatás*** hálózattal rendelkezik. 6 falugondnoki szolgáltatás (Drágszél, Dunaszentbenedek, Dunatetétlen, Ordas, Újtelek, Uszód) és 4 tanyagondnoki szolgáltatás működik a járásban (Homokmégy, Kalocsa, Öregcsertő, Szakmár). A működő szolgáltatásokkal a lakossági elégedettségi vizsgálat adatai szerint a megkérdezettek többnyire elégedettek. A járásban működő szociális alapellátások közül a házi segítségnyújtást (3,45) követően a falu/tanyagondnoki szolgáltatás kapta a legnagyobb értékeket (3,27) az ötös skálán.

Szakértők azonban jelzik, hogy a szolgáltatások fejlesztése érdekében további erőforrásokra lenne szükség mind a humánerőforrás, mind az eszközökkel (közlekedési, kommunikációs) való ellátottság terén. A növekvő üzemanyagköltségek, a lakosság romló állapota miatt

megnövekvő volumene az igényelt szolgáltatásoknak a működési költségek (pl. üzemanyag) növekedésével jár, ami a jelenlegi forrásokkal csak nehezen fedezhető.

A ***szociális étkeztetés*** terén kiterjedt szolgáltatási rendszerrel rendelkezik a járás. Mind az önkormányzati, mind az egyházi szervezetek megjelennek a szolgáltatók között a járás 21 településén. Az ellátást a legtöbb esetben a települések önkormányzata szervezi. 4 településen vármegyei ellátóterülettel rendelkező, de más településen regisztrált szolgáltató van jelen kínálatával (Dunatetétlen, Hajós, Újsolt, Újtelek). A szociális étkeztetés a járás csaknem valamennyi településén elérhető (kivétel: Ordas, Hajós, Géderlak).

A szociális étkeztetéssel a kérdőíves elégedettség vizsgálat során a járási lakosok általában elégedettek, a szociális étkeztetés (3,26) viszonylag magas értéket kapott az ötös skálán.

A ***házi segítségnyújtás*** terén is széleskörű szolgáltatási rendszerrel rendelkezik a járás. A szolgáltatás minden településen elérhető. Mind az önkormányzati, mind az egyházi szervezetek megjelennek a szolgáltatók között a járás 21 településén. A legtöbb településen a házi segítségnyújtást a helyi önkormányzatok szervezik. Csupán 4 település esetében van kizárólag vármegyei ellátókörű szervezet vagy ellátási szerződés keretében együttműködő más település megjelölve. A Szociális Ágazati Portál szerint mindemellett további öt egyházi intézmény kínálja szolgáltatásait a házi segítségnyújtás terén a járásban (a bajai székhelyű Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény; a vaskúti Kolping Alapszolgáltatási Központ és Támogató Szolgálat Felsőbácskai Kisrégió, a kiskunmajsai Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény, a kecskeméti Sion Nyugdíjasház és Gondozási Központ; a felsőszentiváni Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény).

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szervezése a Szociális Ágazati Portál szerint nem jellemző a járásban.

Bács-Kiskun vármegye déli részén az ***utcai szociális munkát*** a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Kalocsa nevű szervezete látja el, melynek ellátási területe kiterjed a Kalocsai járás területére is.

A Kalocsai járásban több vármegyei hatókörű szolgáltató is megjelenik, de a szociális alapellátásokat (főként a házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést) többnyire a járás települési önkormányzatai biztosítják. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés a településen élők visszajelzései szerint elfogadható színvonalú. A legnagyobb hiány a jelzőrendszeres házisegítségnyújtás esetében jelentkezik. Feltehetőleg itt is a „Gondos óra” szolgáltatásra való átállás miatt jelentkezik kisebb érdeklődés a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás iránt, de a „Gondos óra” hálózat szervezettségéről, működéséről jelenleg kevés tapasztalat áll rendelkezésre az ellátottak körében.

A hátrányos helyzetű célcsoportok, különösen a romák és a tanyán élők körében a szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés a szolgáltatási kapacitások szűkössége miatt nem minden esetben biztosított. A szolgáltatások fejlesztésének szükségessége azonban nem csupán a hátrányos helyzetűek körében létező igény, hanem az ellátottak szerkezetében (idősödés, gyengülő fizikai és mentális állapot, nagyobb ápolási szükséglet, elmagányosodás stb.) végbemenő változások miatt is elengedhetetlen a közeljövőben. A képzett, tapasztalattal rendelkező szociális szakemberek hiánya korlátozza az alapellátás mennyiségének és színvonalának javítását. A szakmai kapacitások bővítése, a meglévő eszközállomány folyamatos korszerűsítése kiemelkedő jelentőségű lenne.

2.1.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Ágasegyháza	–	1	45	6	–	–
Ballószög	–	3	53	4	–	–
Felsőlajos	–	1	9	1	–	–
Fülöpháza	–	2	28	2	6	–
Fülöpjakab	–	2	22	18	–	–
Helvécia	–	3	44	7	–	–
Jakabszállás	–	3	51	8	–	–
Kecskemét	–	–	3306	653	89	71
Kerekegyháza	–	2	91	23	31	–
Kunbaracs	–	1	9	4	1	–
Kunszállás	–	1	46	19	–	–
Ladánybene	–	1	36	4	–	–
Lajosmizse	–	2	116	21	–	–
Nyárlőrinc	–	2	92	10	8	–
Orgovány	–	3	95	15	–	–
Városföld	–	–	37	28	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A megyeszékhelyt is magában foglaló Kecskeméti járásban falugondnoki szolgálat nem, de **tanyagondnoki szolgálat** két település kivételével (Városföld, Kecskemét) működik. A kiterjedt tanyavilággal rendelkező térségben 4 településen nem is egy körzetben látják el a tanyagondnoki szolgálatot, hanem a település környékén élők szükségleteit több körzetre bontva biztosítják az ellátást, a lakosság megelégedése mellett. A Kecskeméti járásban a szociális szolgáltatásokkal való elégedettség vizsgálatakor a lakosság részéről a legmagasabb értéket (3,71) a tanyagondnoki szolgálat kapta.

A kecskeméti járás lakossága a többi szociális alapellátásokkal kapcsolatban is a vármegyei átlagnál magasabb értékeket adott. A megyeszékhelyen és környékén szervezett alapellátások elérhetősége a járás legtöbb településén biztosított.

A ***szociális étkeztetés*** a járás valamennyi településén elérhető. Még a járás legkisebb lélekszámú településein is biztosítják az ellátást. A szolgáltatók legtöbb esetben maguk a települési önkormányzatok. 5 településen külső szolgáltatók, főként a szomszédos települések szolgáltatásait veszik igénybe ellátási szerződés keretében.

A ***házi segítségnyújtás***t több vármegyei ellátási területű szolgáltató is kínál a Kecskeméti járásban (Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegye, Homedika Kft

Segítségnyújtás, Kissné Vidéki Eszter Edit vállalkozó, Nagy Szervíz Szolgáltató Szociális Szövetkezet). A települések többsége azonban ezt a szolgáltatást is a helyi önkormányzatok szervezésében biztosítja. 8 településen a helyi önkormányzat szervezi a házi segítségnyújtást.

A Kerekegyháza és Térsége Feladatellátó Társulás Humán Szolgáltató Központ (Fülöpháza, Kerekegyháza, Ladánybene, Kunbaracs) és a Helvéciai Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ (Ballószög, Helvécia, Jakabszállás, Orgovány) több település számára is szervezi a házi segítségnyújtást. A házi segítségnyújtás a járás valamennyi településén elérhető.

A ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*** a járásban 5 településen érhető el. Kecskeméten az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Szegedi Tudományegyetem Háziorvosi Oktató Központja biztosítja 120 kihelyezett készülékkel, a Kerekegyháza és Térsége Feladatellátó Társulás Humán Szolgáltató Központ Fülöpegyházán, Kerekegyházán és Kunbaracson 60 kihelyezett készülékkel biztosítja a szolgáltatást. Nyárlőrincen a Tiszakécskei Egyesített Szociális Intézménnyel kötött megállapodás keretében látják el a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Célszerű azonban megjegyezni, hogy a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszere átalakulási folyamatban van. A „Gondos óra" program megjelenésével egyre több ellátott adja vissza a készüléket és vált a „Gondos óra" ellátásra. Így a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hálózatának fenntartása, működtetése a szükséges ellátotti szám csökkenése miatt egyre nagyobb kihívással szembesül.

Az ***utcai szociális munkára*** csupán Kecskemét városában szerveződött szolgáltatás a járásban. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza és a „Silencio" Szociális ellátóközpont szervez állami támogatást igénybe véve a hajléktalanok számára szociális alapellátásokat Kecskeméten.

A képzett, tapasztalattal rendelkező szociális szakemberek pályaelhagyása, a távozók minőségi pótlása a Kecskeméti járásban is gondot okoz. Az alapellátás ellátotti körének bővítése és a szolgáltatások szakmai színvonalának javítása érdekében a szakemberek pótlása, a kapacitások bővítése szükségszerű lenne. Mindemellett igényként merült fel a meglévő eszközállomány folyamatos korszerűsítése és a működési feltételek javítása is.

2.1.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Akasztó	–	1	112	35	–	–
Bócsa	–	2	46	10	–	–
Császártöltés	–	–	327	13	–	–
Csengőd	–	2	99	8	–	–
Fülöpszállás	–	1	363	7	–	–
Imrehegy	–	1	71	5	–	–
Izsák	–	1	469	18	–	–
Kaskantyú	1	–	331	27	–	–
Kecel	–	–	184	142	–	–
Kiskőrös	–	2	1232	76	–	–
Páhi	–	1	41	7	–	–
Soltszentimre	–	–	196	4	–	–
Soltvadkert	–	2	76	35	–	–
Tabdi	–	1	182	16	–	–
Tázlár	–	1	84	17	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kiskőrösi járás Bács-Kiskun vármegye egyik legnagyobb területű, kiterjedt külterülettel rendelkező járása. Az itt található 15 településen a szociális alapellátások biztosításakor meghatározó kihívás a térbeli távolságok leküzdése. Ez szerepet játszik mind a tanyagondnoki szolgálat, mind a szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás megszervezésekor. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében a szolgáltatások mobilitására, családokhoz való eljuttatására jelentős figyelmet kell fordítani.

Falugondnoki szolgálatot Kaskantyú Község Önkormányzata szervez, ***tanyagondnoki szolgálat*** a járás 11 településén érhető el. 4 településen több körzetbe szervezve, s több települést ellátva biztosítják a szükségletek kielégítését. A KSH szerint 2024-ben 4 településen nem működött a tanyagondnoki szolgálat (Császártöltés, Kaskantyú, Kecel, Soltszentimre).

A lakossági elégedettség vizsgálatakor a járásban elérhető szociális szolgáltatások köréből a falu-és tanyagondnoki szolgálatra adtak a legmagasabb értéket a megkérdezettek (3,52) az ötös skálán. Ez egyfelől a szolgáltatás kiemelt jelentőségét jelzi, másfelől azt is igazolja, hogy a helyi lakosság értékeli az önkormányzatoknak a szociális alapellátások mobilizálása érdekében kifejtett erőfeszítéseit, amiben a falu- és tanyagondnoki szolgálatok jelentős szerepet vállalnak.

A ***szociális étkeztetés*** a járás valamennyi településén elérhető. A szolgáltatást a legtöbb esetben a települési önkormányzat saját ellátás keretében biztosítja a településen. A szociális étkeztetést

igénylők száma a járásban viszonylag magas. 2024-ben a KSH 3813 ellátottat regisztrált. A kérdőíves elégedettség vizsgálat során a megkérdezettek többnyire elégedettek voltak az ellátással, az ötös skálán 3,34 értéket adtak.

A ***házi segítségnyújtás*** a járás valamennyi településén elérhető, a szolgáltatást a legtöbb esetben a települési önkormányzat saját ellátás keretében biztosítja a településen élők számára. A lakosság a szolgáltatással többnyire elégedett. Az értékelés során az ötös skálán 3,36 értéket adtak a megkérdezettek.

A ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*** és az ***utcai szociális munka*** szociális alapellátások nem biztosítottak a járásban.

A hátrányos helyzetű célcsoportok, különösen a romák és a tanyán élők szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférése a szolgáltatások hiánya (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) illetve a szolgáltatási kapacitások szűkössége miatt nem minden esetben biztosított. A szolgáltatások fejlesztésének jelentős akadálya a tapasztalattal rendelkező, motivált szociális szakemberek hiánya.

2.1.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Bugac	–	2	79	21	–	–
Bugacpusztaháza	1	–	7	2	–	–
Gátér	–	1	28	–	–	–
Kiskunfélegyháza	–	4	315	103	74	–
Pálmonostora	–	2	71	7	–	–
Petőfiszállás	–	5	79	5	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kiskunfélegyházi járásban a szociális alapellátások megszervezésében kulcsszerepe van a kiskunfélegyházi Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézménynek. A járási központ lakosai számára ez az intézmény biztosítja a tanyagondnoki szolgáltatást, szociális étkeztetést, a házi segítségnyújtást és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is.

A Kiskunfélegyházi járás valamennyi településén elérhető a ***falu-, vagy tanyagondnoki szolgáltatás.*** Az ellátás keretében, számos alkalommal végeznek más szociális alapellátásokhoz (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás) kapcsolódó feladatokat, pótolva a folyamatosan jelenlévő kapacitáshiányt mind a humánerőforrás, mind az eszközpark terén. A lakossági elégedettségi vizsgálat a járásban a legmagasabb értékeket (3,52) az ötfokú skálán a falu- és tanyagondnoki szolgálatnak adta.

A bugaci Szociális Szolgáltató Központ a másik kulcsszereplő a járás szociális alapellátásainak biztosításában. A ***házi segítségnyújtás*** terén Bugac, Bugacpuszta, Gátér és Pálmonostor is az intézmény ellátási területéhez tartozik. 27 regisztrált, államilag támogatott férőhellyel működik a szolgáltatás (2024-ben a KSH adatai szerint Gátéren nem vették igénybe a szolgáltatást.). Ugyancsak ez a szolgáltató végzi Bugacpuszta szociális étkeztetésének biztosítását.

Bár a ***szociális étkeztetés*** a járás valamennyi településén elérhető, a lakosság ezzel a szociális alapellátással kevésbé elégedett (2,9), s a járáson belül biztosított szociális alapszolgáltatások között is csak a fogyatékossággal élők (2,77) és demens személyekre (2,81) irányuló szolgáltatások kaptak alacsonyabb értékelést.

A járásban a szociális alapellátások hálózata csaknem teljesnek mondható. Kivételt képez a ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,*** amelynek hatóköre csak a járási székhelyre terjed ki.

A jelentős külterülettel rendelkező térségben az idősödő lakosság esetében a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás alacsony szervezettségi szintje komoly kockázatot jelent, s a hozzáféréssel és magával a működő házi segítségnyújtással is kevésbé elégedettek (2,9) a Kiskunfélegyházi járásban élők, mint a vármegye többi járásában.

A hátrányos helyzetű célcsoportok, különösen a romák és a tanyán élők szociális alapellátásokhoz való hozzáférése a szolgáltatások hiánya (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) illetve a szolgáltatási kapacitások szűkössége miatt nem minden esetben biztosított. A kapacitások fejlesztésére lenne szükség mind a humánerőforrás, mind az eszközök és működési feltételek terén.

2.1.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Balotaszállás	–	2	100	12	–	–
Harkakötöny	–	1	54	6	–	–
Kelebia	–	3	99	9	–	–
Kiskunhalas	–	6	1496	127	–	X[43]
Kisszállás	–	2	295	25	–	–
Kunfehértó	–	2	88	6	–	–
Pirtó	–	1	27	3	–	–
Tompa	–	2	92	17	–	–
Zsana	–	1	70	16	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

[43] A szolgáltatás 2025. augusztusa óta működik.

A Kiskunhalasi járás valamennyi településén elérhető a ***tanyagondnoki szolgálat***. A szolgáltatás itt is, mint a vármegye legtöbb jelentős külterülettel rendelkező járásában kulcsfontosságú szerepet tölt be a szociális alapellátások körében. A lakossági elégedettségi vizsgálatok a járásban a házi segítségnyújtást (3,4) és a tanyagondnoki szolgálatot (3,38) emelték ki első helyen a szociális szolgáltatások köréből és adtak viszonylag magas értéket a működésére az ötfokú skálán. Ennek ellenére ez a szolgáltatás is kapacitáshiányokkal és forráshiánnyal küzd, ami a szolgáltatások színvonalának emelése és a kapacitásbővítés kezdeményezésekor komoly akadály.

A Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ biztosítja a ***házi segítségnyújtást*** a járás csaknem valamennyi településén (Balatonszállás, Harkakötöny, Kiskunhalas, Kisszállás, Kunfehértó, Pirtó, Tompa, Zsana), kivétel Kelebia, ahol az önkormányzat által működtetett Kelebia Község Önkormányzata Szent Erzsébet Otthonház végzi a szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtást (9 férőhelyes kapacitással).

A tanyagondnoki szolgálat a szakértők véleménye szerint sok esetben kénytelen a házi segítségnyújtásban mutatkozó kapacitáshiány miatt kiegészítő feladatokat is elvégezni a külterületi lakosság körében. Ez komoly kihívást jelent a korlátozott humánerőforrás kapacitással és eszközhiánnyal küzdő tanyagondnoki szolgáltatás számára.

Míg a házi segítségnyújtást társulásban végzik a járás települései, a ***szociális étkeztetést***, ami a járás valamennyi településén elérhető és viszonylag széles ellátotti kört érint a települési önkormányzatok saját ellátásban szervezik a településen élők számára.

A ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*** hálózata hiányzik a járásban, ami a külterületen élő, főleg időskorú, egyedül élő népesség esetében komoly kockázatot jelent.

A Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ Kiskunhalas területén 2025. augusztusa óta biztosítja az ***utcai szociális munka*** szolgáltatást. A lakhatási szegénység erősödésével mind nagyobb szükség van a hajléktalanellátás erősítésére ebben a járásban is. A hajléktalanokra kiterjedő ellátásokra, kifejezetten az utcai szociális munkára vonatkozóan a lakosság elégedettségi mutatója az ötös skálán a kiskunhalasi járásban valamennyi szociális szolgáltatást figyelembe véve a legalacsonyabb (2,6) volt.

2.1.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Csólyospálos	–	1	83	10	–	–
Jászszentlászló	–	1	50	15	–	–
Kiskunmajsa	–	5	267	49	–	–
Kömpöc	–	1	16	5	–	–
Móricgát	1	–	7	–	–	–
Szank	–	2	101	19	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kiskunmajsai járás Bács-Kiskun vármegye egyik legkisebb járása. Ennek megfelelően a szociális alapellátások hálózata is néhány kulcsszereplőre épül. A jászszentlászlói Szent László Alapszolgáltatási Központ számos alapellátást kínál nem csupán a település lakosai számára, de ellátási területét kiterjesztette a vele szomszédos Móricgát településre is. Míg Jászszentlászlón ***tanyagondnoki,*** Móricgáton ***falugondnoki szolgáltatás***t biztosít és mindkét településen szervezi a szociális étkeztetést és házi segítségnyújtást 27 fős engedélyezett ellátotti létszámmal. (2024-ben a KSH adatai szerint Móricgáton nem vették igénybe a házi segítségnyújtást.)

A járás másik kulcsfontosságú szociális alapszolgáltatója az Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény Kiskunmajsán. A ***házi segítségnyújtás***ban 4 településre (Csólyospálos, Kiskunmajsa, Kömpöc, Szank ellátása) terjed ki a tevékenységi köre 145 fős ellátotti kapacitásszámmal. A szociális étkeztetés terén is együttműködik a 4 település a szolgáltatás szervezésekor, s biztosítja a 4 település lakosságának hozzáférését a támogatott étkeztetéshez.

Mindezeket figyelembe véve megállapíthatjuk, hogy a járás valamennyi településén elérhető a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás. Mivel az ellátásokat Jászszentlászlóról és Kiskunmajsáról szervezik, esetenként nehézséget okoz a szolgáltatások térbeli távolsága (közlekedés, elérhetőség), a kapacitást és színvonalat illetően. A lakossági elégedettség vizsgálat során a falu/tanyagondnoki szolgáltatás elérhetőségét, működését a településen élők lényegesen magasabbra értékelték (4,12), mint a szociális étkeztetést (3,55).

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és az utcai szociális munka szolgáltatás nem működik a járásban. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hiánya a külterületen élő, főleg időskorú, egyedül élő népesség esetében komoly kockázatot jelent. A jelzőrendszeres szolgáltatás fejlesztése (akár „Gondos óra” program, akár a hagyományos jelzőrendszeres formában) szükséges lenne a járás településein.

2.1.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Apostag	–	–	45	55	–	–
Dunaegyháza	–	–	35	55	–	–
Dunavecse	–	–	96	116	–	–
Kunadacs	–	1	31	47	–	–
Kunpeszér	–	1	4	22	–	–
Kunszentmiklós	–	–	154	123	–	–
Szabadszállás	–	1	234	28	–	–
Szalkszentmárton	–	–	99	113	–	–
Tass	–	–	43	84	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kunszentmiklósi járás mind fekvésében, mind térszerkezetében valamivel kedvezőbb adottságokkal rendelkezik, mint a vármegye többi járása. Részben ezzel magyarázható, hogy a járáshoz tartozó 9 település közül csak háromban szerveztek ***tanyagondnoki szolgáltatás***t (Kunadacs, Kunpeszér, Szabadszállás). Mindhárom esetben a települési önkormányzat szervezi a feladatellátást, ami komoly előnyt jelent a településen felmerülő szükségletek azonosítása és kielégítésekor.

A ***szociális étkeztetés*** és a ***házi segítségnyújtás*** szervezésekor a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény látja el a járás településeit Szabadszállás kivételével, ahol a szabadszállási Alapszolgáltatási Központ kínálja a szociális étkeztetést és szervezi a házi segítségnyújtást 25 fős ellátotti kapacitással. Kunszentmiklóson továbbá a Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió szervezet is végez szociális étkeztetési és házi segítségnyújtási feladatokat.

Jóllehet mindkét szolgáltatást azonos szolgáltató kínálja, az érintett lakosság a házi segítségnyújtást viszonylag kedvezően értékeli és az ötfokú skálán a járási szolgáltatások közül a legmagasabb pontot adja (3,13), a szociális étkeztetés az értékelésben szereplő 9 szociális szolgáltatás közül az utolsó előtti helyre sorolja (2,68). Kunszentmiklós és Szabadszállás kivételével a házi segítségnyújtást jóval többen veszik igénybe a településeken, mint a szociális étkeztetést. Ez az arány a vármegye legtöbb járásában fordítva van. A lakossági visszajelzés alapján úgy tűnik célszerű lenne a szociális étkeztetés terén a szolgáltatás mennyiségének és minőségének fejlesztése.

A kunszentmiklósi járásban ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*** és ***utcai szociális munka*** szolgáltatás nem elérhető. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hiánya a külterületen élő, főleg időskorú, egyedül élő népesség esetében jelent kockázatot.

2.1.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Falugondnoki szolgáltatás–2024	Tanyagondnoki szolgáltatás–2024	Szociális étkeztetés–2024	Házi segítségnyújtás–2024	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás–2024	Utcai szociális munka–2024
Lakitelek	–	2	47	17	–	–
Szentkirály	–	2	65	29	–	–
Tiszaalpár	–	–	63	8	–	–
Tiszakécske	–	–	112	66	33	–
Tiszaug	–	–	23	15	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Tiszakécskei járásban két településen érhető el a ***tanyagondnoki szolgálat***, amely a külterületi népesség alapvető szükségleteinek kielégítésében és életminőségének javításában kulcsszerepet játszik (Lakitelek, Szentkirály). A lakosság fontosnak tartja és kifejezetten elégedett a szolgáltatással. A járásban elérhető szociális szolgáltatások közül a tanyagondnoki szolgáltatást a legmagasabbra értékeli (3,57).

A ***szociális étkeztetés*** *és a* ***házi segítségnyújtás*** valamennyi településen elérhető a járásban. Az ellátásokat a járás települései saját intézményeiken keresztül szervezik, s ezzel is biztosítva a szolgáltatások jobb elérhetőségét a lakosság számára. A szociális étkeztetést a lakosság szélesebb körben igényli valamennyi településen, mint a házi segítségnyújtást. Mindkét szolgáltatás esetében átlagosnál valamivel jobbnak értékelik a hozzáférést és a szolgáltatás színvonalát.

A ***jelzőrendszeres házi segítségnyújtás*** igénybevételére Tiszakécskén van lehetőség, ahol a szolgáltatási rendszert Nyárlőrincre is kiterjesztve 50 készülék kihelyezésére került sor.

A hátrányos helyzetű célcsoportok, különösen a romák és a tanyán élők szociális alapellátásokhoz való hozzáférése a szolgáltatások hiánya (jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) illetve a szolgáltatási kapacitások korlátozott jellege miatt nem minden esetben biztosított. A szolgáltatások fejlesztésének jelentős akadálya a szociális szakemberek hiánya és a szociális ágazat alulfinanszírozottsága.

Összegzés a települési alapellátások körében felmerült szükségletekről:

- Az alapellátások közül a szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás rendszere a legszélesebben kiépített és a szociális szolgáltatások közül a leginkább elérhető szolgáltatás a vármegyében.
- A szociális étkeztetés iránti igény volumenét befolyásolja a népkonyhák megjelenése és széleskörű elterjedése a nagyobb településeken.
- Az ellátottak leginkább a falu és tanyagondnoki szolgálat működésével elégedettek, bár több esetben jelzik, hogy nagyobb kapacitásra lenne szükség a két szolgáltatás esetében a szükségletek körének szélesedésével (idősödő lakosság, romló mentális és fizikai állapot, növekvő igény a nagyobb óraszámban biztosított segítségnyújtásra stb.).

- A kisebb településeken a szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás mellett igény mutatkozik a falugondnoki szolgálatok létrehozására és működtetésére is a népesség szerkezetének kedvezőtlen változása, különösen azöregedés, egyszemélyes háztartások arányának növekedése miatt.
- A szociális alapellátásokhoz a legtöbb esetben egyenlő eséllyel jutnak hozzá a rászorulók, ugyanakkor a nem helyben szervezett szolgáltatások esetében – az információhiány, kapacitáshiány, forráshiány – miatt már lényegesen nagyobbak a különbségek az elérhetőség terén.
- A szociális alapellátások kapacitásának korlátozottsága a legtöbb járásban akadályozza a szükségletek teljeskörű kielégítését, a korlátozottság egyfelől az ellátásban résztvevő humánerőforrás szűk kapacitására, másfelől pedig a meglévő szolgáltatások eszközökkel való ellátottságának hiányosságaira utal.
- Felmerül az egyes ellátási formák közötti kommunikáció és együttműködés további erősítésének szükségessége, főként azokon a területeken, ahol a szolgáltatást több különböző fenntartóhoz tartozó szolgáltató működteti, illetve az alapellátások köre nem teljes, és szükséges a hiányzó szolgáltatások pótlása más terület részvételének erősítésével (pl. hiányzó házi segítségnyújtási kapacitások pótlása a tanyagondnoki szolgálat bevonásával).
- Több településen felmerült a munkavégzéshez szükséges feltételek és/vagy eszközök hiánya (pl. közlekedési, vagy kommunikációs eszközök), vagy elavultsága, ami az egyes ellátások kapcsán jelentősen megnöveli a gondozási időt, vagy a szükségletekre való reagálás idejét.
- Igény lenne az ellátások eszközparkjának fejlesztésére, többek között a közlekedési idő csökkentése érdekében településrészek közötti közlekedést elősegítő járművek beszerzésével, cseréjével.
- Az alapellátások csaknem mindegyikében felmerült a képzett szakemberek hiánya, illetve a meglévő munkavállalók körében jellemző az alacsony szintű motiváltság és a kiégés.
- A szupervízió és a továbbképzések szükségessége minden ellátási formában és minden járásban felmerült. A humánerőforrás szűkös kapacitása miatt még a meglévő képzésekre való eljutás sem biztosított, mert az alapellátásban a képzés miatt kieső szakember helyettesítése nem megoldható.

Idősek, nők, fogyatékkal élők, gyermekek, mélyszegénységben élők, romák speciális helyzete az alapszolgáltatásokhoz való hozzáféréskor:

- A hátrányos helyzetű célcsoportok szolgáltatáshoz történő hozzáférése több esetben korlátozott, mert a szükségletek és szolgáltatások számos esetben térben elkülönülnek, s ez növeli a szolgáltatások igénybevételének költségeit.
- A külterületeken az ellátásokhoz való hozzáférés korlátozottabb, mint a központi, zárt beépítésű településeken, településrészeken.
- A szolgáltatások igénybevétele néhány településen, ahol a települési, települési társulási, vagy egyházi szolgáltatók nincsenek jelen csak piaci szolgáltatók igénybevételével lenne megvalósítható, ami jelentős költséggel jár és a hátrányos helyzetű célcsoport fizetőképessége nem teszi lehetővé a támogatás nélküli szolgáltatások igénybevételét.
- Az egyedül élő időskorúak, a szórvány, illetve tanyás településen élő egyedülállók szükségleteinek kielégítése csak korlátozott mértékben valósul meg, a szociális alapellátásokat (főként a házi segítségnyújtást) ugyanis egyre nagyobb óraszámban és szélesebb tevékenységi körben igényelnék.
- A szolgáltatások kapacitásának bővítését szükségessé teszik a szociális alapellátásokat igénybe vevők körének folyamatos átalakulása, az életkor előrehaladtával bekövetkező állapotrosszabbodás, ami különösen a falu- és tanyagondnoki szolgálatok, illetve a házi segítségnyújtás esetén a gondozási feladatok növekedését vonja maga után. A feladatok volumenének növekedésével nem tart lépést a kapacitások növekedése, ami a jelenleg pályán lévők túlterheléséhez, kiégéséhez, vagy a pályaelhagyáshoz és szakemberhiányhoz vezet.

- Az alapellátások biztosítása mellett nagy szükség lenne a további szolgáltatások, illetve az ott dolgozó szakemberek létszámának növelésére, pszichológusra, gyógypedagógusra, logopédusra, óvodai és iskolai szociális segítőkre stb., mert a hátrányos helyzetű csoportok körében mind nagyobb az igény ezekre a speciális szolgáltatásokra és ezek hiányában indokolatlan mennyiségű és minőségű feladat hárul az alapellátást végzőkre, túlterhelve a meglévő állományt.
- A jobb minőségű szakmai munkához új módszerek bevezetésére, speciális szakemberek alkalmazására, külső városrészekbe kihelyezett ügyfélfogadási lehetőségre lenne igény a szolgáltatások jobb elérhetősége és az újonnan felmerülő szükségletek (függőség, menekültek) hatékonyabb kezelése érdekében.
- Súlyos helyzetben vannak az idős, gondozásra szoruló személyek és hozzátartozóik, mert a szakellátási kapacitások szűkössége és az átmeneti, vagy tartós gondozás, elhelyezés lehetőségeinek hiányában komoly kihívás nehezedik az alapellátásra, s ez meghaladja az alapellátásban dolgozók kompetenciát és munkafeltételeit, a szükségesnél nagyobb terhet róva ezzel a speciális szükséglettel rendelkező személyeket ápoló családokra.
- A speciális iskolai szükséglettel bíró gyermekek számára iskolabusz beszerzésére lenne szükség, amely megkönnyítené a hátrányos helyzetű családok gyermekeinek más, a speciális szükségletnek megfelelő szolgáltatást biztosító intézmény településeire történő eljutását.

2.1.2. Családsegítés

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a4) 1-5)

2016. január 1-től a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés új szervezeti struktúrával és feladatmegosztással, család- és gyermekjóléti szolgáltatásként összevonásra került. A feladatellátás többszintűvé vált. Járási szinten megjelentek a **Család- és Gyermekjóléti Központ**ok, melyek átfogó szakmai támogató és koordinációs feladatokat látnak el többnyire a járási központokban, a települési szinten pedig a **Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok** működnek.

Az új rendszerben a szolgáltatások tartalma és az igénybevétel lehetőségei és formája jelentősen megváltozott. Bár az összevonás eredeti célja a szakmai és területi alapon is egymást kiegészítő feladatok és tevékenységek kialakítása volt, a gyakorlatban az összevonás számos problémát hívott életre. Egyfelől a tevékenység összetett jellege jelent kihívást a központok és szolgáltatások szervezésekor, hiszen az alapvető prevenciós működés mellett a családsegítő szakembereknek el kell látniuk a hatósági döntések végrehajtásakor szükséges feladatokat is, illetve az általános családsegítésen túl biztosítani kell a célcsoport-specifikus tevékenységeket, szolgáltatásokat.

A többnyire járási székhelyen működő **Család- és Gyermekjóléti Központ** univerzális szolgáltatói platformmá vált, a munkatársaknak számos szociális és gyermekjóléti feladatot kell ellátniuk (*speciális szolgáltatások, fogyatékosságügyi tanácsadó, szociális diagnózis, óvodai- és iskolai szociális segítés*), miközben humánerőforrás és szakemberhiánnyal küzdenek.

A Központ kötelező feladata a tanácsadások megszervezése, ezen belül:

- jogi és
- pszichológiai tanácsadás biztosítása,
- kapcsolattartási ügyelet megszervezése,
- kórházi szociális munka,
- utcai/lakótelepi szociális munka,
- készenléti szolgálat biztosítása.

A településeken található minimumszolgáltatás keretében működő **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** feladatai:

- információnyújtás,
- tanácsadás,
- hivatalos ügyek intézése,
- prevenciós szolgáltatások, és
- szabadidős programok szervezése.

Bács-Kiskun vármegyében számos Család- és Gyermekjóléti Központ és Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működik, amelyek feladata a szociális vagy mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett személyek, családok segítése, a krízishelyzetbe került családok, gyermekek támogatása a szociális munka eszközeivel.

Család- és Gyermekjóléti Központok:

- **Bácsalmási Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6430 Bácsalmás, Hősök tere 1.
  - Feladatkör: Bácsalmás és a Bácsalmási járás települései.
- **Bajai Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6500 Baja, Békéscsaba u. 1.
  - Feladatkör: Baja és a Bajai járás települései.
- **Jánoshalmai Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6440 Jánoshalma, Radnóti út. 12.
  - Feladatkör: Jánoshalma és a Jánoshalmai járás települései.
- **Kalocsai Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6300 Kalocsa, Szent István király út 49.
  - Feladatkör: Kalocsai és a Kalocsai járás települései.
- **Kecskeméti Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6000 Kecskemét, Széchenyi sétány 1.
  - Feladatkör: Kecskemét és a Kecskeméti járás települései.
- **Kiskőrösi Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6200 Kiskőrös, Petőfi Sándor tér 1.
  - Feladatkör: Kiskőrösi és a Kiskőrösi járás települései.
- **Kiskunfélegyházi Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6100 Kiskunfélegyháza, Fő u. 3.
  - Feladatkör: Kiskunfélegyháza és a Kiskunfélegyházi járás települései.
- **Kiskunhalasi Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6400 Kiskunhalas, Fodor u. 3.
  - Feladatkör: Kiskunhalas és a Kiskunhalasi járás települései.
- **Kiskunmajsai Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6120 Kiskunmajsa, Fő utca 79. sz.
  - Feladatkör: Kiskunmajsa és a Kiskunmajsai járás települései.
- **Kunszentmiklósi Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6090 Kunszentmiklós, Damjanich János utca 17/d
  - Feladatkör: Kunszentmiklós és a Kunszentmiklósi járás települései.
- **Tiszakécskei Család- és Gyermekjóléti Központ**
  - Cím: 6060 Tiszakécske, Szabolcska u. 1.
  - Feladatkör: Tiszakécske és a Tiszakécskei járás települései.

A Család-és Gyermekjóléti Központok Bács-Kiskun vármegye járási székhelyein találhatók, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok a vármegye valamennyi településén elérhetők.

A ***Család- és Gyermekjóléti Központok*** tevékenységének középpontjában a 2024. évben az óvodai és iskolai szociális segítők tevékenysége állt. 16.293 ügyféllel kerültek kapcsolatba

tevékenységük során, amelybe a kríziskezelés, szabadidőszervezés, rekreációs és prevenciós tevékenység egész sora tartozott. A Központok munkájában hangsúlyos helyet kapott még a pszichológiai tanácsadás (1.380 eset), a kapcsolati ügyelet biztosítása (525 eset) és a jogi tanácsadás. A járási szinten működő Központok rendkívül összetett tevékenységét Bács-Kiskun vármegyében is a rendelkezésre álló kapacitások jelentős fejlesztésével lehetne széles körben és minőségi ellátás keretében biztosítani. Az általában 10 fő alatti létszámmal működő Központoknak igen hosszú a „feladatlistája", s gyakran a speciális szolgáltatást végző szakember biztosítása (pszichológus, mentálhigiénés szakember, jogász, addiktológus, családterapeuta stb.) komoly kihívás a vezetők számára.

A Család- és Gyermekjóléti Központok által ellátott tevékenységek (2024)

	Kapcsolattartási ügyelet	**Pszichológiai tanácsadás**	**Jogi tanácsadás**	**Mediáció**	**Szociális diagnózis**	**Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység**	**Egyéb szolgáltatás**	**Összesen**
Bácsalmási járás	9	323	–	23	6	577	–	938
Bajai járás	23	44	4	23	–	215	–	309
Jánoshalmai járás	28	210	89	–	13	442	–	782
Kalocsai járás	15	36	–	–	5	5181	7	5244
Kecskeméti járás	266	171	178	52	80	2810	129	3686
Kiskőrösi járás	32	142	22	40	–	997	805	2038
Kiskunfélegyházi járás	40	152	34	28	25	3718	32	4029
Kiskunhalasi járás	62	31	33	–	5	568	111	810
Kiskunmajsai járás	7	67	12	–	4	277	21	388
Kunszentmiklósi járás	40	142	–	–	59	150	–	391
Tiszakécskei járás	3	62	12	4	52	1358	78	1569
Összesen	**525**	**1380**	**384**	**170**	**249**	**16293**	**1183**	**20184**

Forrás: KSH OSAP 1696 (2024)

A vármegye kisebb községeiben és a városok egy részében **Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok** működnek, amelyek gyakran társulásban, vagy feladatellátási megállapodás keretében látják el a feladatokat.

	Bács–Kiskun vármegye
Családsegítő szolgálatok által ellátott települések (db) – vármegye 2024	119
Családsegítő szolgálattal kapcsolatban álló összes igénybe vevő (a szolgálat telephelye szerint) (fő) – 2024	82 439
Családsegítő szolgálattal kapcsolatban álló összes igénybe vevő (igénybe vevők lakóhelye szerint) (fő) – 2024	71 242
Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők (fő) – (2024)	82 439
Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők hozott problémái összesen (eset) – 2024	192 500

Forrás: KSH OSAP 1696 (2024)

A települések szintjén működő ***Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok*** tevékenységének középpontjában az információnyújtás, segítő beszélgetés, tanácsadás és az ügyintézésben nyújtott segítség áll. A hátrányos helyzetű településeken megnő a száma a családlátogatásoknak és az adományközvetítésnek. A közösségfejlesztésre és a prevenciós tevékenységekre irányuló tevékenység viszonylag ritkán fordul elő a tevékenységi köröket összegző statisztikákban. Úgy tűnik, a kríziskezelés és az ügyfelek által hozott problémák kezelése leköti a Szolgálatok rendelkezésre álló kapacitását.

Kapacitások tekintetében a szakértők megítélése szerint jelentős területi egyenlőtlenségek tapasztalhatók. Bár a Szolgálatok elvileg a vármegye valamennyi településén elérhetők, a szolgáltatásokhoz való egyenletes hozzáférés nem biztosított. A Szolgálatok járási, vagy ellátási központokba rendezését követően a nem telephelyként szolgáló településeken csak limitált óraszámban biztosított a szolgáltatáshoz való hozzáférés, nincs folyamatos jelenlét és közvetlen kapcsolat a segítő és az ellátott között. A nem telephelyként működő településeken a kéthetente egy nap, hetente fél nap szolgáltatási idő nem elegendő arra, hogy a családsegítő ne pusztán krízist kezeljen, hanem megismerje a településen élő családokat és preventív módon járuljon hozzá a krízisek elkerüléséhez, a problémák megoldásához.

A szakértők szerint további problémát jelent, hogy segítő-ügyfél kapcsolat szolgáltatás jellege – a szociális segítő és gyermekvédelmi szakember feladatainak összevonásával – a hatósági jelleg felé tolódott, s a segítőkbe vetett bizalom az elmúlt időszakban jelentősen csökkent. A Szolgáltatás szakemberét gyakran ellenőrnek és nem segítőnek tekintik.

További probléma, hogy a szakellátások szűk keresztmetszete miatt (addiktológia, vagy más típusú függőség pszichiátriai, vagy mentális problémákat kezelő szakellátásokra stb.) az ellátott családok a családsegítőben dolgozó szakemberekkel szemben kompetenciahatárokon túli igényeket fogalmaznak meg, s mivel annak nem tudnak megfelelni, az ellátottak gyakran eredménytelennek minősítik a kapcsolattartást a segítőkkel.

A Család- és Gyermekjóléti Központok és Szolgálatok hatékony működtetéséhez a vármegyében is jelentős kapacitásbővítésre lenne szükséges, további szakemberek bevonása a speciális szolgáltatások körébe (pszichológusok, meditátorok, mediátorok, addiktológusok stb.) megalapozott igénynek tűnik. Mindezen túl mind a Központok, mind a Szolgálatok munkavégzéshez szükséges feltételeken, eszközrendszeren célszerű lenne javítani (kerékpárok, gépkocsik, kommunikációs eszközök, számítógépek stb.).

További igényként fogalmazódott meg a szakértők részéről a szakemberek fizikai és mentális terhelésének csökkentése, határozottabb munkahelyi támogatása, motiválása, továbbképzésének biztosítása.

2.1.2.1. Bajai járás

A Bajai járás településein a koordinációs és speciális szakmai szolgáltatási feladatokat a **Bajai Család- és Gyermekjóléti Központ** látja el. A települési szintű szolgáltatások szervezésében további 7 **család – és gyermekjóléti szolgáltatást** biztosító szervezet kapcsolódik be, amelyek a járás 17 településén biztosítják a minimumszolgáltatásokat. A járás mérete, településszerkezete és a szociális ágazatot jellemző működési nehézségek számos problémát vetnek fel a Központ és a Szolgálatok működésével kapcsolatban. Ezek közül a legjellemzőbb a rendszer túlterheltsége, a munkavégzéshez szükséges feltételek, eszközök szűkössége (kerékpárok, gépkocsik, kommunikációs eszközök, számítógépek stb.), a szakellátások szűk keresztmetszete (a központ 7 főállású munkatárssal dolgozik) ami miatt a gondozott családok a családsegítő szolgálatoknál dolgozó szakemberek számára kompetenciahatáraikat és kapacitásukat meghaladó igényeket fogalmaznak meg. A lakossági elégedettségvizsgálat értéke (3,14) is jelzi, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás működtetése mind a humánerőforrás, mind az eszközrendszer fejlesztését illetően kihívásokkal küzd. A válaszadók jelentős arányban úgy tapasztalják, hogy a településen csak ritkán (30,5%), vagy csak időnként (38,7%) szerveznek a gyermekek számára programokat.

2.1.2.2. Bácsalmási járás

A Bácsalmási Járásban a Bácsalmás Városi Önkormányzat Alapszolgáltatási Központjában működik a Család- és Gyermekjóléti Központ és a járásban további négy szolgáltató látja el Család- és Gyermekjóléti Szolgálat településszintű feladatait. A nagykiterjedésű külterületi és tanyás rendszerrel rendelkező járás 10 településén a szolgáltatások biztosítása a rendszerben dolgozó szakemberek számára komoly kihívás. A csaknem minden járásban jelen lévő problémák mellett (kapacitáshiány, túlterhelt munkatársak, elavult eszközök) további feladatok jelentkeznek. Az utóbbi években az Ukrajnából menekülő kisgyermekes családok védelme, alapvető szükségleteinek kielégítése a szakértők szerint új feladatként jelent meg, különösen azt is figyelembe véve, hogy a családok, gyermekek jelentős része nem beszél magyarul. A gyerekek alapvető, illetve speciális szükségleteinek (pl. lakhatás, trauma kezelése) kielégítése, gyermekintézményekbe való integrálása, az ehhez szükséges adminisztratív feltételek, (orvosi vizsgálatok, személyes dokumentumok, a gyerekek oltási bizonyítványa, hogy iskolába mehessenek stb.) megteremtése a meglévő feladatokon túl jelentkezik.

A Szolgálat számára további kihívást jelent a járásban, hogy a vármegye déli részén jelentős számban élnek felnőtt ukrán menekültek is, akik szintén segítséget igényelnek. Az öregedés, elnéptelenedés miatt elég sok ház áll üresen és akár bérleményként, akár vásárolva, akár házfoglalással sokan itt kerestek menedéket. A Szolgálat munkatársai a hivatalos dokumentumok beszerzésében, az álláskeresési tanácsadásban, de sok esetben az alapvető egzisztenciális szükségletek biztosításának a szervezésében is jelentős szerepet játszanak. Az ukrán családok, gyerekek lokális társadalomba való integrálását mindezeken túl az is nehezíti, hogy ez a célcsoport igen mobil és mire a folyamatok célhoz érnének (pl. egy dokumentum beszerzése) a családok elmennek.

2.1.2.3. Jánoshalmai járás

A Jánoshalmai járásban a Gyermeklánc Óvoda és Bölcsőde, Család -és Gyermekjóléti Központ látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait, illetve biztosítja a Jánoshalmán a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működését. Mélykúton a szolgálatot az önkormányzat által fenntartott Gondozási Központ biztosítja, s a járás többi településén a Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény szervezi a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkáját. A Család- és Gyermekjóléti Központban egy 8 fős team látja el a járás területén élő, szociális és

mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, valamint a krízishelyzetbe került hátrányos helyzetű, főként roma családokat segítő szolgáltatásokkal. Célja a számos szempontból hátrányos helyzetű családok életvezetési képességének megőrzése, a problémák kialakulásának megelőzése, kiváltó okok feltárása, krízishelyzetek kezelése. Az öregedő népesség és az elvándorlás miatt kialakuló lakatlan házak miatt itt is megjelentek az Ukrajnából menekülő kisgyermekes családok, akiknek védelme, alapvető szükségleteinek kielégítése a szakértők szerint új feladatként jelent meg a járásban. A gyerekek alapvető, illetve speciális szükségleteinek (pl. lakhatás, trauma kezelése) kielégítése, gyermekintézményekbe való integrálása, az ehhez szükséges adminisztratív feltételek, (orvosi vizsgálatok, személyes dokumentumok stb.) megteremtése a meglévő feladatokon túl jelentkezik. A lakossági kérdőív adatai szerint a megkérdezettek 2/3-a szerint viszonylag ritkán szerveznek az itt élő gyerekek számára programokat, s a családsegítő szolgálat munkájával való elégedettséget a (2,67) az ötös skálán a vármegye járásai közül itt értékelték a legalacsonyabb pontszámokkal.

2.1.2.4. Kalocsai járás

A Kalocsai járásban a családok és gyermekek védelmét kiterjedt szolgáltatási és intézményrendszer biztosítja. Kalocsa Város Önkormányzata Szociális Központ „ORIGÓ" Család- és Gyermekjóléti Központja látja el a járás 21 településén az általános gyermekvédelmi feladatokat és biztosítja a speciális szolgáltatásokat, mint pl. a jogi, pszichológiai, mentálhigiénés tanácsadás. A kiterjedt településrendszer miatt kihívást jelent a szükségletek lefedése a meglévő kapacitásokkal és a minőségi szolgáltatás biztosítása a meglévő szakemberállománnyal.

A Szolgálatok működtetésében a járásban az önkormányzatok kulcsszerepet vállalnak, önállóan, vagy ritkábban feladatellátási megállapodás formájában biztosítják a szolgáltatás elérhetőségét a járás valamennyi településén. A családsegítés és gyermekvédelem területén tevékenykedő szociális szakemberek felszerelésének javítására, pszichés terhelésének csökkentésére, továbbképzésének biztosítására nagy szükség lenne. Ehhez többnyire az ellátáshoz kötődő finanszírozási feltételek javulására és a humánerőforrás erősítésére lenne szükség.

2.1.2.5. Kecskeméti járás

A Kecskeméti járás központi helyzete és kedvező gazdasági és társadalomszerkezeti adottságai miatt kedvezőbb helyzetben van, mint a vármegye legtöbb települése a család- és gyermekjóléti ellátások biztosítása terén. Kecskeméten, az egykori Rudolf laktanya területén, európai uniós támogatással elkészült Család- és Gyermekjóléti Központot 2022-ben adták át, így korszerű körülmények között végezhetik a feladataikat. A járás településein a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait többnyire a települési önkormányzatok, illetve intézményeik biztosítják. Szakértők véleménye szerint a járás legtöbb településén nem jellemző, hogy a szolgáltatások kapacitáshiánnyal működnek. Vannak olyan települések is, ahol meglévő, de betöltetlen családgondozói státuszok vannak, mert a jelenlegi állomány képes lefedni a településen jelentkező szükségleteket. A lakossági visszajelzések is csaknem a legmagasabb értéket (3,1) adták a Szolgálatnak a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal való elégedettség vizsgálatakor.

2.1.2.6. Kiskőrösi járás

A Kiskőrösi járásban a Család- és Gyermekjólét Központ feladatait a kiskőrösi Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény látja el, esetmenedzserei a járás többi területén is tartanak fogadóórát. A speciális szolgáltatások közül főként jogi, és pszichológiai tanácsadást biztosítanak, de szükség esetén mediációt is végeznek. Az igénybevehető speciális

szolgáltatások köre a kapacitáshiány miatt a szükségletek mögött marad. A humánerőforrás erősítésére és az eszközállomány bővítésére a szolgáltatások szélesítése érdekében ebben a járásban is nagy szükség lenne.

A főként önkormányzatok által működtetett Szolgálatok a járás településein elérhetők. A szakemberek munkájával az ellátottak jórészt elégedettek, a szociális szolgáltatásokkal való elégedettség vizsgálatakor a vármegyében a Kiskunmajsai járást (3,25) követően a legmagasabb értéket adták az ötfokú skálán (3,18) az itt megvalósuló család- és gyermekjóléti szolgáltatásokra. A lakosság elégedettségét jelentős mértékben az indokolja, hogy a járás települései (4 település kivételével) törekednek arra, hogy a családsegítők személyes jelenléte – mint a szolgáltatók és az ellátottak közötti bizalom feltétele – a településen saját szolgáltatás keretében biztosított legyen.

2.1.2.7. Kiskunfélegyházi járás

A Kiskunfélegyházi járás 6 településén a kiskunfélegyházi Kapocs Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatokat, s egyben a városban a Szolgálat feladatait is. További településeken (Gátéren és Bugacon) is működik Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, amelyek feladatellátási szerződés keretében biztosítják a szolgáltatás elérhetőségét a járás valamennyi településén. Mivel Kiskunfélegyházán és környékén is jelentős számú roma lakosság él, a családsegítés keretében nagy szükség lenne további fejlesztő szakemberek alkalmazására, elsősorban a korai fejlesztés területén, illetve a lakosság hivatalos ügyeinek intézésében jártas további ügyintézőkre. A szolgáltatások magas színvonalú ellátásához a szakemberhiány enyhítése mellett informatikai eszközökre és a mobilitást segítő közlekedési eszközök fejlesztésére is szükség lenne. A lakossági elégedettségi vizsgálat is jelzi, hogy a szolgáltatás terén további fejlesztések lennének szükségesek, ugyanis az elégedettségi vizsgálat során csaknem a legalacsonyabb pontokat adtak (2,94) a családsegítés-, és gyermekjóléti szolgáltatásokra a szociális szolgáltatások értékelésekor.

2.1.2.8. Kiskunhalasi járás

Kiskunhalas járásban a család- és gyermekjóléti ellátást társulás formájában látják el. A Halasi Többcélú Kistérségi Társulás feladata a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működtetése. A járási központból szervezett feladatellátás, illetve a családsegítő szolgáltatás igénybevétele esetenként kihívást jelent. A települések egy részén nincs helyben folyamatosan igénybe vehető ellátás. A településeken jelentkező szükségletek kielégítése nem minden esetben biztosított. A humánerőforrás fejlesztése, főként a pszichológus, családterapeuta, gyógypedagógus szakemberek körének bővítése hozzájárulna a szolgáltatás színvonalának emeléséhez. A hátrányos helyzetű családok ezekért az ellátásokért többnyire a járási székhelyre utaznak, melynek költségeit nem minden esetben tudják vállalni. A szakemberek mobilitást segítő eszközparkjának és a munkavégzés feltételeinek javítása jelentősen könnyítené és hatékonyabbá tenné a szakemberek munkáját.

2.1.2.9. Kiskunmajsai járás

A Kiskunmajsán működő Gyermekjóléti, Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Intézmény a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatainak ellátása mellett Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot is működtet Kiskunmajsán és két további településen (Csólyospálos, Kömpöc). A járás további három településén (Jászszentlászló, Móricgát, Szank) a Szent László Alapszolgáltatási Központ biztosítja a család- és gyermekjóléti szolgáltatást. A családsegítő szolgálatatás igénybevétele a járás településein nem azonos mértékben biztosított, mivel nincs helyben folyamatosan igénybe vehető ellátás. A hetente egy fél nap (pl. Kömpöc szerda 8.00-12.00) nem biztosítja a segítő és a lakosság közötti bizalom kiépítését, a prevenciós ellátások

szervezését, a családokban felmerülő problémák esetén a gyors beavatkozást. Így a gyermekek, mélyszegénységben élők körében a szolgáltatások keretében kialakított kapacitások nem fedik le a szükségleteket. A lakosság mindezek mellett is magasra értékeli (3,25) a helyi szakemberek munkáját és erőfeszítéseit.

2.1.2.10. Kunszentmiklósi járás

A Kunszentmiklósi járásban a Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény szervezésében működik a Család- és Gyermekjóléti Központ, valamint a járás 9 településéből 8-ban az intézmény irányításával biztosítják a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működését is. Szabadszállás önállóan szervezi a Szolgálat feladatait a településen. A humánerőforrás hiánya meghatározó a térségben, s a szakmai státuszok betöltése nehézséget okoz a szociális intézményekben általában, de a családsegítő szolgálat esetében is. Jellemző továbbá a humánerőforrás túlterheltsége a kapacitáshiány miatt. Feltehetően ez is hozzájárul, ahhoz, hogy hogy családsegítő szolgálatatás igénybevétele a járás településein nem azonos mértékben biztosított. A települések többségében nincs helyben folyamatosan igénybe vehető ellátás. A hetente egy fél nap (pl. Dunaegyháza kedd 8.00-12.00) nem biztosítja a segítő és a lakosság közötti bizalom kiépítését, a prevenciós ellátások szervezését, a családokban felmerülő problémák esetén a gyors beavatkozást. Így a gyermekek, mélyszegénységben élők körében a szolgáltatások keretében kialakított kapacitások nem fedik le a szükségleteket.

2.1.2.11. Tiszakécskei járás

A Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás a járás minden településén elérhető, de az ellátáshoz való hozzáférés nem azonos mértékű minden településen. A járási központban működő Egyesített Szociális Intézmény látja el a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait és Tiszakécske város Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának működtetését. A járás településeinek többségén a család és gyermekjóléti szolgáltatásokat a Tiszaalpár-Lakitelek-Nyárlőrinc Közös Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás Családsegítő Szolgálata biztosítja, Szentkirályon és Tiszaugon pedig a települési önkormányzat szervezi az ellátást. A települések mindegyike rendelkezik saját családgondozóval, ami a szolgáltatás elérhetőségét, a kapcsolat és bizalomépítés lehetőségét kínálja a szolgáltatás megvalósulásakor. A szakellátások terén azonban további fejlesztésre lenne szükség, különösen, ami a térségben élő, hátrányos helyzetű családokban nevelkedő gyermekek segítését illeti. Pszichológusra, fejlesztőpedagógusra, logopédusra lenne szükség, hogy a hátrányos helyzetű gyerekek is egyenlő esélyekkel jussanak hozzá az ellátáshoz. Ezek az ellátások többnyire helyben nem vehetők igénybe. Valószínű, hogy ezek a hiányok is hozzájárultak ahhoz, hogy a lakossági kérdőív a családsegítő szolgáltatás minőségét a járásban igénybe vehető többi szociális szolgáltatáshoz képest alacsonyabban értékelte és az ötös skálán 3,22 pontot adott, míg pl. a falu- és tanyagondnoki szolgálatot 3,57 pontra értékelte.

Összegzés: A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok működésével kapcsolatban a szakértői interjúk során megállapításra került, hogy a szolgáltatások 2016. évi átszervezése és centralizálása számos nemkívánatos következménnyel járt a vármegyében is. Egyfelől a szolgáltatások hozzáférésében és kapacitásában jelentős minőségromlás következett be. Az esetmenedzserek, családgondozók elérhetőségének idősávja leszűkült, s a térbeli távolságok a segítő és az ellátott között megnőttek. Ez hatással van a szolgáltatás minőségére, de a rendszer működésének költségeire is.

Másfelől a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatások összevonásával az ellátotti csoport visszajelzése szerint a szolgáltatás jelleg csökkent és a segítő funkció helyett az ellenőrző és „hatósági funkció” erősödött. Ez jelentős mértékben csökkenti a folyamatban a bizalom szintjén a segítő és az ellátott között, s ezáltal csökkenti a szolgáltatás hatékonyságát.

A család- és gyermekjólét területén dolgozó szakemberek körében folyamatos munkaerőhiány jellemző, ami az ágazatban dolgozók alacsony erkölcsi és anyagi elismerésére vezethető vissza. Mindezek következményeként szükség lenne a szolgáltatási kapacitások bővítésére a hatékony prevenció, a szolgáltatások egyenletes és kiszámítható elérhetőségének biztosítása, valamint a területen dolgozó szakemberek túlterhelésének csökkentése érdekében (fejlesztő pedagógus, pszichológus, addiktológus, logopédus, gyógytornász stb.).

Mindemellett szükség lenne a családsegítés és a gyermekjólét területén dolgozó szociális szakemberek folyamatos továbbképzésére, hogy az új kihívásoknak (függőségek, drog, idősödés, romló egészségi állapot stb.) eleget tehessenek, valamint a pszichés terhelésének csökkentésére (esetkonzultációk, szupervízió), megfelelő munkahelyi támogatással. Valamennyi szolgáltatás esetében a vármegyei módszertani intézmények/csoportok létrehozása, hatékony működése a szakemberek folyamatos képzése kiemelkedően fontos lenne.

2.1.3. Nappali ellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a1) 1-6; a2) 1-3; a3) 1-4)

A nappali ellátásokat a KSH 1207-es OSAP adatlapja alapján a 2024. évi adatokra építve, valamint a Szociális Ágazati Portálon nyilvántartott információk alapján mutatjuk be. Az adatok értelmezéséhez felhasználtuk a szakértői interjúk során kapott információkat és véleményeket is.

A nappali ellátások kulcsfontosságú szerepet töltenek be a szociális szolgáltatások rendszerében, mert az ellátottak otthonához közeli szakmai segítséget nyújtanak, javítják az érintettek és családtagjaik életminőségét és jelentős mértékben tehermentesítik a szakellátás rendszerét.

A nappali ellátási formák terén azonban kapacitáshiányok tapasztalhatók Bács-Kiskun vármegye területén. A legnagyobb eltérés a rendelkezésre álló kapacitás és a lakosság körében jelentkező szükséglet között a demens személyek nappali ellátása terén van. 2024-ben ezt az ellátási formát a vármegye 11 járásából 5 járásban lehetett igénybe venni és mindössze 168 ellátott volt. Ez a legalacsonyabb kapacitás a nappali ellátások körében.

A fogyatékossággal élők nappali ellátásában 379 személy vett részt 2024-ben és 3 járásban (Bácsalmási, Jánoshalmai, Kunszentmiklósi) nem kínáltak lehetőséget az ellátásban való részvételre. A szolgáltatás szükségességét, illetve a kapacitások szűkösségét mind a szakértői interjúk, mind a lakossági visszajelzések megerősítették.

A szenvedélybeteg személyek nappali ellátása 8 járásban biztosított és 422 személy vett részt az ellátásban. A pszichiátriai betegek nappali ellátásában 3 járásban (Bácsalmási, Kunszentmiklósi, Tiszakécskei) nem biztosított szolgáltatás. Ebbe a szolgáltatási formába a járásban összesen 2024-ben 442 személyt vontak be. A hajléktalan személyek nappali ellátásában 538 ellátott vett részt 7 járásban. Az idős személyek nappali ellátásban vettek részt a legtöbben (2.289 fő). Ez az ellátási forma minden járásban elérhető volt.

A nappali ellátások elérhetőségét és kapacitásszámát a következő években célszerű növelni, mert a jelenlegi kapacitás nem elégíti ki egy idősödő társadalom és a speciális szükséglettel rendelkező személyek (fogyatékossággal élők, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és demens személyek) napközbeni ellátását. A szolgáltatás hiánya nem csupán az ellátottak életminőségére, hanem az őket ellátó családtagok munkavállalási lehetőségeire, valamint fizikai és mentális állapotára is jelentős hatással van.

A járások	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Demens személyek nappali ellátása (fő) –2024
Bácsalmási járás	–	134	126	–	–	–
Bajai járás	73	36	296	85	67	20
Jánoshalmai járás	–	11	75	53	53	–
Kalocsai járás	16	22	156	51	53	7
Kecskeméti járás	92	210	791	53	37	32
Kiskőrösi járás	56	–	363	51	51	58
Kiskunfélegyházi járás	40	101	90	50	60	–
Kiskunhalasi járás	66	24	112	51	51	–
Kiskunmajsai járás	21	–	129	48	50	51
Kunszentmiklósi járás	–	–	123	–	–	–
Tiszakécskei járás	15	–	28	–	–	–
Összesen	**379**	**538**	**2289**	**442**	**422**	**168**

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

2.1.3.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Bácsalmás	–	–	35	–	–
Bácsbokod	–	–	30	–	–
Bácsborsód	–	–	–	–	–
Bácsszőlős	–	–	–	–	–
Csikéria	–	–	–	–	–
Katymár	–	–	11	–	–
Kunbaja	–	74	36	–	–
Madaras	–	60	14	–	–
Mátételke	–	–	–	–	–
Tataháza	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Bácsalmási járásban a fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek nappali ellátására nincs szervezett nappali ellátás.

A járás területén két ellátotti csoportra, az idősekre és a hajléktalan személyekre szerveznek nappali ellátási formákat. A hajléktalanok nappali ellátására kialakított kapacitások Kunbaján és Madarason teljes kihasználtsággal működnek. A hajléktalanok nappali ellátása mellett népkonyhai szolgáltatás is működik.

Az idősek nappali ellátására a lakosság öregedése és életminőségének megőrzése érdekében több településen is szükség lenne, de csupán a járás 5 nagyobb létszámú településén biztosított. A férőhelyek kihasználtsága az engedélyezett kapacitások és az igénybe vevők számát összevetve teljeskörű. A meglévő nappali ellátások körében az eszköz és infrastrukturális feltételek, a működtetési háttér és a humánerőforrás biztosítása kihívásként jelentkezik. Az idősek nappali ellátásával a lakossági megkérdezés során a válaszadók többnyire elégedettek voltak, a járásban elérhető szolgáltatások közül a családsegítést követően a második legjobb szolgáltatási formának minősítették, s az ötös skálán 3,62 ponttal értékelték.

2.1.3.2. Bajai járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–
Baja	58	36	107	85	67
Bátmonostor	–	–	–	–	–
Csátalja	15	–	29	–	–
Csávoly	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	85	–	–
Dunafalva	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	31	–	–
Gara	–	–	18	–	–
Hercegszántó	–	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–	–
Sükösd	–	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–
Vaskút	–	–	26	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A 17 települést magában foglaló Bajai járásban a járási székhelyen valamennyi nappali ellátási forma működik. 2024-ben a legnagyobb ellátotti köre az idősek nappali ellátásának volt (296 fő). Ez az ellátási forma a járás további 5 településén is elérhető (Csátalja, Dávod, Felsőszentiván, Gara, Vaskút).

Baján a Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény a szenvedélybetegek (12), a hajléktalan személyek (30) az időskorúak (60) a fogyatékossággal élő személyek (50) és a pszichiátriai betegek (28) nappali ellátásba is bekapcsolódik. (Zárójelben az engedélyezett kapacitásszámokat jelöljük.)

A Sorsok Háza Szociális Intézmény Baján[44] – a járás további településeit is az ellátási körébe vonva – 50 fős kapacitással szervezi a pszichiátriai betegek nappali ellátását.

A Kolping Alapszolgáltatási Központ Csátalja biztosítja a fogyatékossággal élő személyek nappali ellátását Csátalján (15) és a vármegye további településein.

A járás településeinek többségében semmilyen nappali ellátás nem szerveződik, az ott élő, speciális szükséglettel rendelkező személyeknek nem biztosított a településen belül az ellátásokhoz való hozzáférés. A nappali ellátások hiánya miatt a feladatok jelentős része a speciális szükséglettel rendelkező célcsoportok esetében a szakellátásra terhelődik, vagy ellátatlan marad, miközben az ápoló családok túlterhelődnek. A nappali ellátások fejlesztése különösen a testi, érzékszervi és értelmi sérült célcsoportok esetében komoly szükségletként merült fel a szakértői interjúk során. Ezeknek a célcsoportoknak az ellátása terén mutatkozó hiányosságokat a szakértők is kiemelték, illetve a lakossági megkérdezés során a válaszadók a fogyatékossággal élő személyek ellátásával való elégedetlenséget alacsony pontszámokkal jelezték (3).

2.1.3.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Borota	–	–	32	–	–
Jánoshalma	–	11	25	53	53
Kéleshalom	–	–	–	–	–
Mélykút	–	–	18	–	–
Rém	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Jánoshalmai járásban a települések lakossága elöregedő, így a nappali ellátásokra, ezen belül kiemelten az idősek nappali ellátására kiemelten szükség van. Két településen (Kéleshalom, Rém) nem biztosított az idősek nappali ellátása, s a további nappali ellátási formákban (hajléktalanok, szenvedélybetegek, pszichiátria) csupán a járási székhelyen érhető el a szolgáltatás.

[44] Forrás: https://sorsforditokozpont.hu/index.php/intezmenyeink/baja

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Jánoshalma hajléktalan személyek nappali ellátását biztosítja (10), a Sorsok Háza Szociális Intézmény Jánoshalma pedig a pszichiátriai betegek nappali ellátását (50) és szenvedélybetegek nappali ellátását (50) szervezi. Mindhárom célcsoport esetében a nappali ellátást maximális kapacitáskihasználtsággal működtetik.

A több szempontból hátrányos helyzetű járás (kedvezőtlen földrajzi helyzet, öregedő népesség, magas arányú roma lakosság stb.) lakossága körében lényegesen szélesebb körben jelennek meg a szolgáltatási szükségletek, mind amire a jelenlegi szolgáltatási kapacitás elegendő lenne. A szakértők megkérdezése során a nappali ellátásokkal kapcsolatban számos hiányról számoltak be és a szociális szolgáltatásokkal való elégedettség mérésekor a lakosság a vármegyében a legalacsonyabb értékeket adta a szolgáltatások többségére, de ezen belül kiemelten a hajléktalanok (2,00) és a fogyatékossággal élő személyek (2,52) ellátására vonatkozóan.

2.1.3.4. Kalocsai járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Bátya	–	–	32	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	30	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	32	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–	–
Harta	–	–	30	–	–
Homokmégy	–	–	–	–	–
Kalocsa	16	22	7	51	53
Miske	–	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–
Solt	–	–	25	–	–
Szakmár	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kalocsai járásban a nappali ellátások teljes köre elérhető a járási székhelyen. A kapacitásszámok azonban – különösen a pszichiátria betegek vagy a szenvedélybeteg személyek esetében – a szükségletek mögött maradtak 2024-ben.

Sorsok Háza Szociális Intézmény Kalocsa a pszichiátriai betegek nappali ellátását (50) és szenvedélybetegek nappali ellátását (50) szervezi. Az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona Kalocsán 24 fős kapacitással működik, a Máltai Szeretetszolgálat a Hajléktalanok nappali

ellátására kötött ellátási szerződést Kalocsa város Önkormányzatával 2021-ben (26), s azóta működteti a szolgáltatását.

További 5 településen vehetik igénybe az ott élők az idősek nappali ellátását. A szolgáltatások igénybevétele változó. Dunapatajon (30) és Solton (25) az engedélyezett kapacitás száma 2024-ben megegyezett az igénybe vevők számával, Dusnokon (25) és Bátyán (25) magasabb volt az igénybe vevők száma, mint a kapacitás, míg Hartán (44) a kapacitás kihasználtsága 80% körüli volt.

Az idősek nappali ellátásán kívül minden egyéb nappali ellátási forma esetében a járásszékhelyen kívül szolgáltatási hiány jellemző. Nem csupán a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, de valamennyi speciális szükséglettel rendelkező társadalmi csoport esetében hiányoznak az otthon közeli ellátások.

A kisebb létszámú járási településeken a speciális szükségletű csoportok számára szervezett szolgáltatások kialakítása valóban kihívás az érintettek alacsony száma miatt. A járás területén lévő 21 település között azonban több nagyobb (3.000 fő fölötti) népességű település (pl. Solt, Hajós, Harta) is található, ahol a speciális szükségletű személyek számára a nappali ellátások megszervezésére nem került sor. Ez jelentős mértékben korlátozza az itt élők hozzáférését a speciális szükségletük kielégítésében. A lakossági megkérdezés során különösen a fogyatékossággal élő személyek ellátásában hiányolták a megkérdezettek a szolgáltatások kialakítását, szélesebb körű hozzáférés biztosítását. Az értékelés ötös skáláján csupán 3,02 átlagértéket kapott a fogyatékossággal élő személyek ellátása.

2.1.3.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Ágasegyháza	–	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	26	–	–
Kecskemét	92	210	677	53	37
Kerekegyháza	–	–	32	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	36	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	20	–	–
Városföld	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kecskeméti járás területén a járási székhelyen valamennyi alapellátási forma elérhető. Kecskemét, mint vármegyei székhely központi szerepet játszik a hajléktalan személyek nappali ellátásában, ahol a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központja, valamint a Gondviselés Háza működik, 70, illetve 45 fős engedélyezett kapacitásszámmal. A KSH adatai szerint ezt a kapacitásszámot messze kihasználták a 2024. évben. Hasonló kapacitáshiányt mutat az engedélyezett létszám (73) és a 2024. évben igénybe vevők (92) száma közötti különbség a fogyatékossággal élő személyek nappali ellátása terén. A legjelentősebb szolgáltatási hiány a járásban a pszichiátriai és szenvedélybeteg nappali ellátás terén tapasztalható, ahol kulcsfontosságú szerepet tölt be a Rév Szenvedélybeteg Segítő Szolgálat, de az általa fenntartott kapacitás a szakértők egybehangzó véleménye szerint messze elmarad a járásban mutatkozó szükségletek mögött. A nappali ellátási forma kapacitásának továbbfejlesztése elengedhetetlen lenne a szolgáltatás preventív hatása

miatt, valamint a problémával küzdők állapotának stabilizálása, az érintettek és családtagjaik életminőségének javítása érdekében.

A járásszékhely mellett további 4 településen elérhető az idősek nappali ellátása. A járás 16 településéből 11 településen semmilyen nappali ellátás nem biztosított.

A lakossági visszajelzések alapján a legkedvezőtlenebb megítélést a szociális szolgáltatások közül a fogyatékossággal élő személyek ellátása kapta (3,03).

2.1.3.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Akasztó	–	–	98	–	–
Bócsa	–	–	10	–	–
Császártöltés	–	–	–	–	–
Csengőd	–	–	66	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–
Izsák	–	–	23	–	–
Kaskantyú	–	–	–	–	50
Kecel	–	–	42	–	–
Kiskőrös	56	–	31	51	50
Páhi	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	83	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	10	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kiskőrösi járásban a legszélesebb körben az idősek nappali ellátását biztosítják a települések. A járás 15 településéből 8 településen érhető el ez az ellátás.

A járási székhelyen biztosítják a fogyatékossággal élő személyek nappali ellátását és a pszichiátriai betegek nappali ellátását is. A Magyarországi Baptista Egyház Filadelfia Integrált Szociális Intézmény Nefelejcs-ház Fogyatékosok Nappali Intézményben 24 fős kapacitással

működtetik a szolgáltatást, a Sorsok Háza Kiskőrös pedig a pszichiátriai betegek (50) és a szenvedélybetegek (50) nappali ellátását szervezi. Ellátási területe kiterjed a járás valamennyi településére.

Kaskantyún a „Harmónia" Integrált Szociális Intézmény biztosítja a szenvedélybetegek nappali ellátását. A 70 fős ellátási kapacitást a KSH szerint a 2024. évben 50 fő vette igénybe. A szakértők szerint ebben az ellátási formában a legtöbb esetben azért nem használja ki a rendelkezésre álló kapacitást, mert a célcsoportnak nincs „betegségtudata", így nehezen fogadja el a segítségnyújtásnak ezt a formáját.

A Kiskőrösi járás egyetlen településén sem érhető el a hajléktalan személyek nappali ellátása és 6 településen semmilyen nappali ellátáshoz sem biztosítanak hozzáférést a lakosok számára.

A nappali ellátások a Kiskőrösi járásban nem mindenki számára egyenlő hozzáférés mellett biztosított, helyben elérhető szolgáltatások. Az idősek, a pszichiátriai betegek, valamint a fogyatékossággal élők esetében az ellátási hiányosságok jelentősek. A lakosság elégedetlensége különösen a fogyatékkal élők ellátása terén jellemző. Az ötös skálán erre a szolgáltatásra 2,68 pontot adott.

2.1.3.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Bugac	–	–	18	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	40	101	42	50	60
Pálmonostora	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	30	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kiskunfélegyházi járásban a járási székhelyen valamennyi nappali ellátási formát biztosítanak, de ezen túl, csupán két településen biztosítják az idősek nappali ellátásához való hozzáférést (Bugac, Petőfiszállás). A járási székhelyhez tartozó nappali ellátási formákhoz való bejárás a külterületekről, más településekről nehézkes, a szolgáltatások nem rendelkeznek olyan gépjárműparkkal, hogy az érintett személyek nappali ellátásra való beszállítását biztosítani tudják.

Az Önkormányzat fenntartásában működő Kapocs Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény a hajléktalan személyek nappali ellátására egy 100 fős kapacitású szolgáltatást működtet teljes kihasználtsággal, a Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény időskorúak nappali ellátását szervezi 30 fős kapacitással és fogyatékossággal élő személyek nappali ellátását 40 fős kapacitással, maximális kihasználtsággal.

A Sorsok Háza Szociális Intézmény a pszichiátriai betegek nappali ellátását 2015 óta és a szenvedélybetegek közösségi ellátását 2020 óta szervezi a járásban. A pszichiátriai betegek nappali ellátására biztosított 50 fős kapacitást a KSH szerint 2024-ben teljes mértékben kihasználták.

Kiskunfélegyházán a szenvedélybetegek nappali ellátását az Egészségdokk Alapítvány fenntartásában működő Szenvedélybeteg-segítő és Drogprevenciós Központ, valamint a Sorsok Háza Szociális Intézmény látja el.

A nappali ellátások terén a járásban működő ellátási formák viszonylag alacsony kapacitásszámmal és a járási székhelyen koncentrálva biztosítanak ellátást.

2.1.3.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Balotaszállás	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–
Kelebia	–	–	22	–	–
Kiskunhalas	66	24	30	51	51
Kisszállás	–	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	28	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–
Tompa	–	–	32	–	–
Zsana	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kiskunhalasi járás székhelyen valamennyi nappali ellátási forma elérhető. A járás 4 településén (Kelebia, Kiskunhalas, Kunfehértó, Tompa) az idősek nappali ellátáshoz biztosítanak limitált szolgáltatási kapacitást.

5 településen semmilyen nappali ellátási formát nem szerveznek. A Szociális Ágazati Portál információi szerint a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ a járás valamennyi településére kiterjesztett ellátási területtel biztosítja a hajléktalan személyek nappali ellátását 22 fős engedélyezett kapacitással, az időskorúak nappali ellátását Tompa településre 40 fős kapacitással, a Kunfehértói településre 40 fős férőhellyel, Balatonszállás, Kiskunhalas és Pirtó területére 30 fős férőhellyel. Mindemellett Kelebia Község Önkormányzata Kelebián 30 fővel időskorúak nappali ellátását szervezi.

A Sorsok Háza Szociális Intézmény kiskunhalasi telephelye szervezi a pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátását 50-50 fős kapacitással.

A KSH 2024-re vonatkozó adatai szerint a rendelkezésre álló nappali szolgáltatási kapacitások meghaladják a valódi igénybevételt. A szakértők szerint főleg az idősek nappali ellátása terén csökkenő igénybevétel hátterében az idősödő lakosság egészségi állapotának és életminőségének romlása, a gondozási szükséglet növekedése áll, amely nem a nappali ellátások, hanem az átmeneti, vagy intézményi ellátások kapacitásának bővítését igényli.

2.1.3.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Csólyospálos	–	–	–	–	–
Jászszentlászló	–	–	46	–	–
Kiskunmajsa	21	–	49	48	50
Kömpöc	–	–	–	–	–
Móricgát	–	–	–	–	–
Szank	–	–	34	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kiskunmajsai járásban a járási székhelyen a hajléktalan személyek nappali ellátása kivételével minden nappali ellátási forma elérhető. A fogyatékossággal élő személyek nappali ellátását az Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény látja el 24 fős engedélyezett létszámmal. A Sorsok Háza Szociális Intézmény kiskunmajsai telephelye biztosítja a pszichiátriai és szenvedélybeteg személyek nappali ellátását 50-50 fős kapacitással.

Az Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény az idősek nappali ellátását Szankon, Csólyospáloson, Kiskunmajsán és Kömpöcön biztosítja 60 fős kapacitással. A Szent László

Alapszolgáltatási központ Jászszentlászlón és Móricgáton 50 fős kapacitással rendelkezik az idősek nappali ellátása terén.

A kapacitások kihasználása a KSH 2024. évre vonatkozó adata szerint csaknem teljes. Ugyanakkor az adatok azt is jelzik, hogy bár az ellátási terület kiterjed Móricgát, Kömpöc és Csólyospálosra, a KSH nem jelzi, hogy ezeken a településeken is igénybe vették volna a szolgáltatásokat. A lakossági kérdőív adatai alapján ugyanakkor az idősek ellátását a kiskunmajsai járásban viszonylag jószínvonalúnak tartják és az elégedettség vizsgálatakor 3,77 ponttal értékelték az ellátást az ötfokú skálán.

2.1.3.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Apostag	–	–	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	–	–	–
Dunavecse	–	–	25	–	–
Kunadacs	–	–	–	–	–
Kunpeszér	–	–	–	–	–
Kunszentmiklós	–	–	60	–	–
Szabadszállás	–	–	38	–	–
Szalkszentmárton	–	–	–	–	–
Tass	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kunszentmiklósi járásban a nappali ellátások rendszere a legszűkebb körben kínálja a szolgáltatásokat. Ez vonatkozik mind a szolgáltatások típusára, mind az érintett települések és a lakossági hozzáférés körére is. Bár a Felső-Kiskunsági és Dunamelléki Többcélú Kistérségi Társulás Kistérségi Egyesített Szociális Intézménye (a továbbiakban: KESZI) a járás 7 települését (Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Tass) jelöli ellátási területként a Szociális Ágazati Portálon, csak két településen (Dunavecse, Kunszentmiklós) működtet idősek napközi otthonát. Az ellátási területként megjelölt településekről az idősek beszállítása az ellátási helyre körülményes (az idősek kevésbé mobilak) és további szállítási kapacitásokat igényelne a szolgáltatótól.

A járásban még Szabadszálláson érhető el az idősek nappali ellátása, amit a helyi Önkormányzat Alapszolgáltatási Központja szervez.

A járás 6 településén semmilyen nappali ellátás nem szerveződött.

2.1.3.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Fogyatékos személyek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Hajléktalan személyek nappali melegedőjét igénybe vevők (fő)–2024	Idősek nappali ellátását igénybe vevők (idősek klubja) (fő)–2024	Pszichiátriai betegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024	Szenvedélybetegek nappali ellátását igénybe vevők (fő)–2024
Lakitelek	–	–	15	–	–
Szentkirály	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	–	–	–
Tiszakécske	15	–	13	–	–
Tiszaug	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Tiszakécskei járásban a legszűkebb a nappali ellátást igénybe vevők köre. A szolgáltatási paletta is két ellátási típusra korlátozódik: a fogyatékossággal élő személyek nappali ellátására Tiszakécskén és az idősek nappali ellátásra Tiszakécskén és Lakiteleken. Mindkét településen a nappali ellátásokat a helyi Önkormányzat biztosítja településen élő ellátottak számára.

A nappali ellátások a Tiszakécskei járásban nem biztosítják az egyenlő hozzáférés elvének érvényesülését, a helyben elérhető szolgáltatások nagyon korlátozottak. Nem csupán a gyermekek, mélyszegénységben élők, romák és fogyatékkal élők esetében, hanem valamennyi lakosságcsoport esetében jelentkeznek a hozzáféréssel kapcsolatos nehézségek a hiányos a nappali ellátásban.

2.1.3.12. Bácsalmási járás

A demens személyek nappali ellátása a Bácsalmási járás településein nem biztosított.

2.1.3.13. Bajai járás

A járási települések	Demens személyek nappali ellátása (fő) –2024
Bácsszőlős	–
Baja	–
Bátmonostor	–
Csátalja	5
Csávoly	–
Dávod	–
Dunafalva	–
Érsekcsanád	–
Érsekhalma	–
Felsőszentiván	–
Gara	4
Hercegszántó	–
Nagybaracska	–
Nemesnádudvar	–
Sükösd	–
Szeremle	–
Vaskút	11

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A demens személyek nappali ellátása a Bajai járás 3 településén érhető el. A KSH szerint a 2024. évben ellátott személyek száma településenként a következő: Csátalja 5 fő, Gara 4 fő, Vaskút 11 fő. Az ellátott személyek száma a járásban a szükségletek alatt maradt.

2.1.3.14. Jánoshalmai járás

A demens személyek nappali ellátása a Jánoshalmai járás településein nem biztosított.

2.1.3.15. Kalocsai járás

A járási települések	Demens személyek nappali ellátása (fő) –2024
Bátya	–
Drágszél	–
Dunapataj	–
Dunaszentbenedek	–
Dunatetétlen	–
Dusnok	–
Fajsz	–
Foktő	–
Géderlak	–
Hajós	–
Harta	7

A járási települések	Demens személyek nappali ellátása (fő) –2024
Homokmégy	–
Kalocsa	–
Miske	–
Ordas	–
Orgovány	–
Solt	–
Szakmár	–
Újsolt	–
Újtelek	–
Uszód	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A demens személyek nappali ellátása a járás egyetlen településén, Hartán biztosított a Hartai Hársfavirág Szociális Központban, ahol az engedélyezett kapacitásszám 7 fő. A KSH adatai szerint a 2024-ben ellátott személyek száma (7 fő) elmarad a járás területén jelentkező szükségletekhez képest.

2.1.3.16. Kecskeméti járás

A járási települések	Demens személyek nappali ellátása (fő) –2024
Ágasegyháza	–
Ballószög	–
Felsőlajos	–
Fülöpháza	–
Fülöpjakab	–
Helvécia	–
Jakabszállás	–
Kecskemét	32
Kerekegyháza	–
Kunbaracs	–
Kunszállás	–
Ladánybene	–
Lajosmizse	–
Nyárlőrinc	–
Öregcsertő	–
Városföld	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A demens személyek nappali ellátása Kecskeméten biztosított. Bár a szolgáltatást több szervezet is működteti (Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat, SION Nyugdíjasház és Gondozási Központ, Naplemente Idősek Klubja) a rendelkezésre álló kapacitásszám messze elmarad a szükségletek mögött.

2.1.3.17. Kiskőrösi járás

A járási települések	Demens személyek nappali ellátása (fő) –2024
Akasztó	3
Bócsa	–
Császártöltés	–
Csengőd	–
Fülöpszállás	–
Imrehegy	–
Izsák	–
Kaskantyú	–
Kecel	6
Kiskőrös	40
Páhi	–
Soltszentimre	–
Soltvadkert	9
Tabdi	–
Tázlár	–

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A Kiskőrösi járásban a demens személyek nappali ellátása 4 településen (Akasztó, Kecel, Kiskőrös, Soltvadkert) biztosított. A KSH szerint 2024-ben 58 személy vette igénybe a szolgáltatást. Ez a vármegyében a többi járás által kínált ellátási számokhoz viszonyítva jelentős, de a szükségletekhez mérten korlátozott.

2.1.3.18. Kiskunfélegyházi járás

A Kiskunfélegyházi járás területén a demens személyek nappali ellátása nem biztosított.

2.1.3.19. Kiskunhalasi járás

A Kiskunhalasi járásban a demens személyek nappali ellátása nem biztosított.

2.1.3.20. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Demens személyek nappali ellátása (fő) –2024
Csólyospálos	–
Jászszentlászló	–
Kiskunmajsa	27
Kömpöc	–
Móricgát	–
Szank	24

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A demens személyek nappali ellátása a Kiskunmajsai járás két településén (Kiskunmajsa, Szank) biztosított, melyet az Orgona Református Egyesített Szociális Intézmény szervez. Az 51

fős kapacitás a járásban élő népesség számához mérten és többi járás által kínált ellátási számokhoz viszonyítva jelentős, de a szükségletekhez mérten korlátozott.

2.1.3.21. Kunszentmiklósi járás

A demens személyek nappali ellátása a Kunszentmiklósi járásban nem biztosított.

2.1.3.22. Tiszakécskei járás

A demens személyek nappali ellátása a Tiszakécskei járásban nem biztosított.

Összegzés: A nappali ellátás terén néhány járás kivételével jelentős szolgáltatási hiányok, vagy kapacitáshiányok vannak a vármegyében. A működő nappali ellátásokban a legtöbb esetben az eszköz és infrastrukturális feltételek és a működési háttér fejlesztése szükségszerűnek tűnik, jellemző a szakemberek hiánya, túlterheltsége. Mindemellett fontos lenne a területen dolgozó szakemberek képzése, mentális egészségének védelme, szemléletének fejlesztése.

A pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátását biztosító intézményekben a pszichológusok számos esetben túlterheltek, az ellátottak várólistára kerülnek, ami ennél a sérülékeny célcsoportnál krízis kialakulásához vezethet.

A főként a járási székhelyekre koncentrált nappali ellátási formák akadályozzák a külterületeken, ellátatlan településeken élő célcsoporttagok bejárását a szolgáltatás igénybevételekor, a szolgáltatások pedig nem rendelkeznek olyan szállítókapacitással, hogyha az ellátási területük ki is terjed az adott területre, településre, rendszerint nem tudják biztosítani az érintett személyek beszállítását a szolgáltatási helyszínekre.

A nappali ellátások közül a legszűkebb kapacitással a demens személyek nappali ellátása működik. A vármegye 11 járásából 6 járásban ez a szolgáltatás nem érhető el és az 5 ellátást biztosító járásban is csupán 168 demens személy ellátására került sor 2024-ben. A vármegye demográfiai szerkezetét és a várható, folyamatosan növekvő szükségleteket figyelembe véve ezt a nappali ellátási területet a közeljövőben fejleszteni szükséges.

2.1.4. Közösségi ellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a1) 1-6)

Az önkéntes alapon igénybe vehető, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek számára biztosított közösségi ellátások célja a pszicho-szociális rehabilitáció, amely az ellátott saját otthonában és lakókörnyezetében valósul meg. A szociális szakemberek tanácsadás, esetkezelés, készségfejlesztés és állapotfelmérés révén segítik a társadalmi integrációt.

A pszichiátriai és szenvedélybetegek közösségi ellátása alapszolgáltatásnak számít, de nem kötelező önkormányzati feladat. A *Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló* 2024. évi XC. törvény határozza meg a 2025. évi finanszírozási kereteket, beleértve a közösségi ellátások és a támogató szolgáltatás finanszírozását.

A közösségi ellátások bemutatásakor a KSH 2024. évi adataira támaszkodtunk, amelyek vármegyei bontásban érhetők el. Ezeket az adatokat egészítettük ki a Szociális Ágazati Portálon elérhető és a szakértői interjúk során szerzett információkkal.

Közösségi ellátásban részesülő pszichiátriai betegek (fő)	196
Közösségi ellátásban részesülő szenvedélybetegek (fő)	144
Támogató szolgáltatásban részesülők (fő)	521

Forrás: KSH OSAP 1207 (2024)

A közösségi ellátások elérhetősége igen korlátozott a vármegyében. A három szolgáltatási forma – *szenvedélybetegek közösségi ellátása*, a *pszichiátriai betegek közösségi ellátása* és a *támogató szolgáltatások* – szervezése folyamatosan bővül a vármegye településein az elmúlt években, a rendelkezésre álló kapacitás és a lakosság hozzáférése a szolgáltatásokhoz azonban még korlátozott.

A legmagasabb létszámot a KSH adatai szerint a ***támogató szolgáltatások*** értek el a 2024. évben, összesen 521 főt.

*Támogató Szolgáltatás*t nyújt a vármegye területén a Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény, amelynek – a Szociális Ágazati Portál nyilvántartása szerint – az ellátási területe Baja és Bácsalmás járásra terjed ki.

A Sorsok Háza is működtet támogató szoltáltatást, amelynek – ugyancsak a Szociális Ágazati Portál adatai szerint – ellátási területe Jánoshalma, Kiskőrös, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, és Kunszentmiklós járás területére terjed ki.

A ***pszichiátriai betegek közösségi ellátásá***ban 2024-ben a KSH adatai szerint 196 fő részesült Bács-Kiskun vármegyében. A Sorsok Háza Kiskőrös Kalocsa és Kunszentmiklós járások területét jelölte meg a Szociális Ágazati Portálon ellátási területként.

A közösségi ellátások körében a legkevesebb – 144 – ellátottal a ***szenvedélybetegek közösségi ellátása*** működött a KSH nyilvántartása szerint a 2024. évben. A Rév Szenvedélybeteg Segítő Szolgálat Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Nagykőrös és Tiszakécske járások területét jelölte meg ellátási területként a Szociális Ágazati Portálon. Az Egészségdokk Közhasznú Alapítvány Dél-Alföldi Addiktológiai Rehabilitációs Centruma Szegedről is jelzett a szenvedélybetegek közösségi ellátása szolgáltatás körében ellátási területet Bács-Kiskun vármegye Kiskunfélegyházi járására vonatkozóan.

A tevékenység intenzitására, a szervezetenként és ellátási típusonként ellátott személyek számára vonatkozóan azonban nem találtunk hiteles forrásból származó adatokat.

A szakértők véleménye szerint a nem kötelező ellátási formák esetében az önkormányzatok igen korlátozott erőforrásokkal rendelkeznek, így annak ellenére, hogy szükségesnek tartják a közösségi ellátások és támogató szolgáltatások fejlesztését, csak igen kevés önkormányzat és szervezet tudja támogatni a szolgáltatások szerveződését. Az utóbbi évekbe a pályázati források szűkülésével a szolgáltatást kezdeményező, fejlesztő szervezetek is forráshiánnyal szembesültek.

Ahol működik az ellátás, ott a leggyakrabban ellátott feladat a közszolgáltatások (pl. orvos, hivatalok, személyes megjelenést igénylő ügyek intézése) elérésének segítése. Mivel a szállítás az egyik legszélesebb körben szervezett tevékenység, problémaként jelenik meg a szolgáltatások működtetésekor, hogy magasak az üzemanyag árak, s a támogatások nem fedezik a költségeket, az elöregedett gépjárműpark karbantartását, cseréjét. A normatívák valós költségekhez igazítása, valamint a célzott pályázatok kiírása az eszközpark fejlesztéséhez, cseréjéhez fontos feltétele lenne a szolgáltatások mennyiségi és minőségi mutatóinak javulásához. A mobilitást támogató eszközökön túl a technikai, informatikai, kommunikációs eszközpark fejlesztése is forráshiányba ütközik.

Az eszközpark hiányossága mellett a humánerőforrás mennyisége, szerkezete (pszichológus, addiktológus, terápiás munkatárs, gondozó) és motiválása jelent kihívást különösen a szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek közösségi ellátása terén.

A közösségi ellátások fejlesztésére valamennyi járásban nagy szükség lenne, mert jelentős mértékben hozzájárulhatnak a jelenleg működő alapellátások tehermentesítéséhez és számos

területen segíthetik a pszichiátriai és szenvedélybetegek és családtagjaik életminőségének javulását.

A szociális alapszolgáltatások kapcsán feltárt hiányosságok és működési kockázatok általánosan érvényesülnek, a kiemelt célcsoportokat: a gyermekeket, időseket, nőket, fogyatékkal élőket, mélyszegénységben élőket, romákat egyaránt érintik.

2.2. Szakosított ellátások

A szociális szakosított ellátások (szakellátások) olyan személyes gondoskodást nyújtó bentlakásos vagy napközbeni intézmények, amelyek akkor vehetők igénybe, ha az ellátott állapotából (életkor, egészségi, szociális helyzet) adódóan az alapellátások már nem elegendőek. A szakellátások alapjait is az 1993. évi III. törvény (Sztv.) fektette le, majd a törvény módosításával, a szabályzórendszer és szolgáltatási rendszer fejlesztésével a szakellátás folyamatosan igazodott a felmerülő és bővülő szükségletekhez. A szakellátás legfontosabb pillérei az *ápolást, gondozást nyújtó intézmények, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátások, a lakóotthoni ellátás, a rehabilitációs intézményi ellátás és a támogatott lakhatás*. A szakellátás öt fő célcsoportja az időskorúak, a fogyatékossággal élők, hajléktalanok, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek.

Az ápolást, gondozást nyújtó intézmények valamennyi célcsoport számára elérhetők, a rehabilitációs intézmények a szenvedélybetegek és a fogyatékossággal élők számára biztosítják a szakellátást, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben az időskorúak, fogyatékossággal élők és a hajléktalanok elhelyezésére van lehetőség, a napközbeni szakosított ellátásokat pedig a fogyatékossággal élők, szenvedélybetegek és a hajléktalanok vehetik igénybe. A szakellátás intézményei komplex gondozást, lakhatást, étkezést, ruházatot, valamint egészségügyi ellátást biztosítanak a rászorulók számára.

Az alapellátás széleskörű és jó színvonalú működése sok tekintetben tehermentesíti a szakellátás intézményrendszerét, ami egyfelől költséghatékonyabb működést, másfelől a célcsoportok számára a szükségletnek megfelelő ellátást biztosít. A két rendszer összehangolt működése ennek megfelelően elengedhetetlen.

Bács-Kiskun vármegyében számos szakosított szociális ellátás érhető el. Az ellátásokat részben az SZGYF, részben egyházi vagy önkormányzati fenntartók biztosítják.

A szakellátások terén a következő állami fenntartású intézmények játszanak meghatározó szerepet a vármegye területén.

- ***Platán Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye:*** **kecskeméti székhelyen, tassi, tiszaugi - Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei tiszakürti és kunszentmártoni - telephelyein** működik ápolást-gondozást nyújtó otthon, amely idős és fogyatékossággal élő személyek ellátásával foglalkozik összesen 434 férőhelyen.
- ***Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye:*** **kaskantyúi** székhelyén, solti, szabadszállási, kalocsai, tabdi-i telephelyein szenvedélybetegek támogatott lakhatását, valamint idős korúak és fogyatékossággal élők ellátását biztosítja 302 férőhelyen.
- ***Bárka Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye:*** **kiskunhalasi székhelyén, kiskunhalasi, tompai és kalocsai telephelyein** pszichiátriai betegek és fogyatékossággal élő személyek szakosított ellátását, valamint támogatott lakhatást biztosító intézmény 547 férőhelyen.
- ***Őszi Napfény Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye:*** **bácsborsódi székhelyén, garai, katymári és nagybaracskai telephelyén** ápolást-gondozást nyújtó intézmény, amely idősek és fogyatékossággal élők számára biztosít elhelyezést 550 férőhelyen.

2.2.1. Tartós bentlakásos ellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A tartós bentlakásos intézmények olyan szociális ellátórendszerbe tartozó otthonok, amelyek a gondozásra szoruló személyek teljes körű ellátását (lakhatás, étkezés, gondozás) biztosítják hosszabb távon, ha állapotuk miatt otthonukban már nem ápolhatók. Főbb típusai közé tartoznak az időskorúak, fogyatékossággal élők, pszichiátriai betegek otthonai, valamint a szenvedélybetegek és hajléktalanok intézményei.

A vármegyében elérhető tartós bentlakásos ellátásokat a KSH 2024. évre vonatkozó adatbázisa és a szakértői interjúk során elhangzott információk alapján mutatjuk be.

Járások	**Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma**	**Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma**	**Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma**	**Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma**	**Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma**
Bácsalmási járás	347	–	43	50	–
Bajai járás	262	86	–	266	–
Jánoshalmai járás	106	–	–	–	–
Kalocsai járás	155	–	–	60	–
Kecskeméti járás	696	–	–	100	28
Kiskőrösi járás	511	–	–	–	–
Kiskunfélegyházi járás	178	–	–	–	–
Kiskunhalasi járás	222	402	–	120	–
Kiskunmajsai járás	148	–	–	–	–
Kunszentmiklósi járás	157	–	–	50	–
Tiszakécskei járás	291	–	–	60	–
Összesen	**3073**	**488**	**43**	**706**	**28**

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

Bács-Kiskun vármegyében a tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményekben összesen 4.338 engedélyezett férőhely áll rendelkezésre. A legszélesebb körben az időskorúak elhelyezésére van lehetőség (3.073 férőhely), valamennyi járásban működik időskorúak otthona. Szakértői vélemények szerint azonban a vármegye népességének öregedésével párhuzamosan folyamatosan nő az időskorúak otthonában való elhelyezésre irányuló szükséglet. Az időskorúak otthonaiban regisztrált várólisták igazolják, hogy a szükséglet felmerülése és a bekerülés ideje között hosszabb várakozásra kényszerülnek az ellátottak és családtagjaik.

A fogyatékossággal élő személyek tartós bentlakásos intézményben való ellátására a vármegye négy járásában (Jánoshalmai, Kiskőrösi, Kiskunfélegyházi, Kiskunmajsai) nincs lehetőség, az

ott felmerülő szükségletek kielégítésére a járáson kívüli településeken kerül sor. Az intézmény és a lakóhely közötti távolság gyengítheti az ellátottak és családtagjaik közötti kapcsolatot, valamint költségessé teheti a kapcsolattartás, ami különösen a hátrányos helyzetű családok esetében jelentkezik nehézségként.

A további célcsoportok esetében a tartós bentlakásos elhelyezés még inkább koncentrált formában érhető el a vármegyében. A pszichiátriai betegek tartós, bentlakásos otthonban való elhelyezésére Baján, Kiskunhalason és Tompán van lehetőség, szenvedélybetegek otthona Bácsborsódon van, hajléktalanok otthona Kecskeméten működik. A tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények körében meghatározó a nagy létszámú, az ellátottak speciális gondozási szükségleteit csak korlátozott mértékben kielégítő az ellátás.

A kapacitások bővítésére és a speciális szükségletek kielégítésére (hospice, demencia, függőség, agresszió kezelése) főként az idősek és a fogyatékossággal élő személyek esetében lenne a legnagyobb szükség a tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények körében.

2.2.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Bácsalmás	50	–	–	–	–
Bácsbokod	–	–	–	–	–
Bácsborsód	167	–	43	–	–
Bácsszőlős	–	–	–	–	–
Csikéria	–	–	–	–	–
Katymár	57	–	–	50	–
Kunbaja	–	–	–	–	–
Madaras	73	–	–	–	–
Mátételke	–	–	–	–	–
Tataháza	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Bácsalmási járás területén élők a tartós bentlakásos ellátások közül hármat vehetnek igénybe a járás területén: az időskorúak otthonát, a szenvedélybetegek otthonát és a fogyatékossággal élő személyek otthonát. A KSH 2024. évi adatai szerint az idősek otthona négy településen 347 fős kapacitással érhető el. A tartós bentlakásos intézmények működtetésében a járásban kulcsszerepe van az Őszi Napfény Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegyének, amelynek székhelyén Bácsborsódon időskorúakat és szenvedélybetegeket látnak el, valamint a katymári telephelyükön fogyatékossággal élő személyeket és időskorúakat fogadnak a 70 férőhellyel működő otthonban.

A pszichiátriai betegek és a hajléktalanok számára a járásban nem működik tartós elhelyezést biztosító intézmény.

Az időskorúak ellátásának középpontba állítása a tartós bentlakásos intézmények szervezésekor megalapozott, hiszen a települések lakossága elöregedő és az időskorú lakosság ápolási szükséglete – a szakértők megítélése szerint – az utóbbi években folyamatosan nő, így az otthon közelében biztosított ellátási formák nem elégségesek. További kihívást jelent, hogy az alapellátás keretében szervezett, az otthon közélében biztosított ellátási formák kapacitása nem a szükségleteknek megfelelően bővül, így egyre nagyobb teher hárul a szakellátási intézményekre, ezen belül is az idősek tartós intézményi ellátására. Az idősek körében a kor előrehaladtával az állapot súlyosbodása, a demencia mind szélesebb körben való megjelenése indokolttá teszi a tartós ápolási szükségletekhez igazodó kapacitások kialakítását, a meglévők fejlesztését.

A járásban a pszichiátriai betegek intézményi ellátása nem megoldott, a fogyatékossággal élők számára biztosított kapacitás pedig korlátozott. Ez komoly terhet jelent a betegeket ellátó családok és környezetük számára. Ezeken a területeken az alapellátások is kapacitáshiánnyal küzdenek, így az ellátási szükséglet több vonatkozásban is megjelenik és alacsony szinten kerül kielégítésre.

A működő szolgáltatásokkal kapcsolatban általános problémaként jelentkezik a felkészült, tapasztalattal rendelkező és a célcsoport iránt elkötelezett szakemberek hiánya.

A tartós bentlakásos ellátások a járás területén nem minden célcsoport számára biztosítanak egyenlő hozzáférést, helyben elérhető szolgáltatásokat. A hajléktalanok, pszichiátriai betegek, idős, demens személyek körében kapacitáshiányok jelentkeznek, s a tradicionális kötöttségek a romák körében (nem szívesen engedi a család az idős támogatásra szoruló személyt intézményi ellátásba) pedig tovább növelik az ápolásra szoruló személyek környezetében élők terheit, korlátozzák munkavégzési lehetőségeiket.

2.2.1.2. Bajai járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–
Baja	88	86	–	–	–
Bátmonostor	–	–	–	–	–
Csátalja	–	–	–	–	–
Csávoly	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	65	–	–	–	–
Gara	–	–	–	266	–
Hercegszántó	–	–	–	–	–
Nagybaracska	20	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–	–
Sükösd	39	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–
Vaskút	50	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Bajai járás 17 településén viszonylag korlátozott számban biztosítanak tartós bentlakásos ellátási formákat az itt élők számára. A 17 településről 5 településen érhetők el az idős személyek ápolását biztosító idős otthonok, csupán Baján működik pszichiátriai betegek otthona (86 fős kapacitással) és Garán az Őszi Napfény Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye keretében egy 250 fős fogyatékossággal élő személyek otthona.

A tartós bentlakásos intézmények által biztosított kapacitások a szenvedélybeteg és a hajléktalan személyek számára a járásban nem biztosítottak. A fogyatékossággal élők, illetve az idős személyek tartós elhelyezését biztosító intézmények centralizálása a járásban egy, illetve öt intézményre további kihívásokat jelent pl. a családtagokkal való kapcsolattartás (költséges és időigényes az utazás a családtag látogatásakor), vagy a személyes szükségletekre fókuszáló speciális ellátás (pl. demencia, szenvedélybetegség kezelése) terén.

Az ellátás szervezésekor a szociális területre jellemző problémák itt is jelentkeznek: alacsony presztízs, anyagi és erkölcsi elismerés hiánya, ennek következtében magas fluktuáció, képzett, tapasztalattal rendelkező szakemberek hiánya, a továbbképzések megszervezésének nehézségei, a mentális gondozás teljes hiánya, vagy szűk keresztmetszete, az ellátás színvonalát javító eszközpark szűkössége, elavultsága, a növekvő ápolási szükségletek miatt az eszközpark bővítésének anyagi akadályai, férőhelybővítés igénye a demens ellátásban.

2.2.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Borota	–	–	–	–	–
Jánoshalma	75	–	–	–	–
Kéleshalom	–	–	–	–	–
Mélykút	31	–	–	–	–
Rém	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Jánoshalmai járás területén a tartós bentlakásos intézmények körében csupán az idősek ellátása biztosított. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza egy 75 férőhelyes idősek otthonát működtet.

A további célcsoportok számára (pszichiátriai betegek, fogyatékossággal élők, szenvedélybetegek, hajléktalanok) a járás területén az ellátáshoz való hozzáférés nem biztosított. Az ellátási hiány határozottan megjelenik a lakossági elégedettségvizsgálatok alkalmával is. Az itt élők mind a fogyatékossággal élők, mind a demens személyek ellátásának véleményezésekor vármegyei viszonylatban a legalacsonyabb értékeket adták (ötös skálán 2,5 érték).

A járásban élő népesség öregedése, a háztartások szerkezete (egyszemélyes háztartások növekvő aránya) indokolttá tenné a szolgáltatások elérhetőségének biztosítását a tartós bentlakásos intézmények körében is. Az ellátáshoz való korlátozott hozzáférés ezesetben nem csupán az idős (demens), vagy a járásban nagyarányban élő roma személyek, családok, vagy a mélyszegénységben élők körében jellemző, hanem a speciális szükséglettel rendelkező személyek és családok összességére.

2.2.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Bátya	–	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	–	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–	–
Harta	–	–	–	–	–
Homokmégy	–	–	–	–	–
Kalocsa	147	–	–	–	–
Miske	–	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–
Solt	8	–	–	50	–
Szakmár	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A 21 települést magában foglaló Kalocsai járásban a tartós bentlakásos intézmények köre igen korlátozott kapacitással áll rendelkezésre. Mindössze Kalocsán és Solton lehet igénybe venni az idős, illetve a fogyatékossággal élő személyek számára biztosított szolgáltatásokat a tartós intézményi ellátás terén. Kalocsán a fogyatékossággal élők ellátása támogatott lakhatás formában működik egy lakócentrumban és öt lakásban. Az itt élő népesség számához és korösszetételéhez viszonyítva az idősellátásban rendelkezésre álló kapacitás igen szűkös, kifejezetten nagy hiány mutatkozik a demens személyek ellátásának biztosításakor. Korlátozott a lehetőség az idősek átmeneti elhelyezésére, a speciális szükségleteknek megfelelő (demencia, szenvedélybetegség, pszichiátria tünetek idős korban stb.) ellátásra ezekben a meglévő, tartós bentlakásos elhelyezést biztosító intézményekben.

Mindezek következtében az ellátáshoz való korlátozott hozzáférés ezesetben nem csupán az idős (demens), roma, vagy a mélyszegénységben élők személyek, családok körében jellemző, hanem a speciális szükséglettel érintett személyek és az őket ápoló családok összességére.

2.2.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Ágasegyháza	–	–	–	–	–
Ballószög	150	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–	–
Kecskemét	386	–	–	100	28
Kerekegyháza	–	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–
Lajosmizse	160	–	–	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kecskeméti járás központja egyszerre vármegyei és járási székhely, így a szociális ellátások terén többnyire központi szerepet tölt be. A tartós bentlakásos intézmények szervezése terén azonban két célcsoport (pszichiátria és szenvedélybetegek) esetében nem biztosított az ellátáshoz való hozzáférés. A hajléktalanok ellátását a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központja biztosítja a Hajléktalanok otthonában 28 férőhellyel, a fogyatékossággal élő személyek számára pedig a Platán Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye biztosít 100 férőhellyel ellátást. Az idős, ápolásra szoruló személyek számára három településen (Ballószög, Kecskemét, Lajosmizse) szerveznek ellátást 696 férőhellyel. A Ballószögön működő Aranykor Időskorúak Otthona magas színvonalú ellátást biztosít 150 férőhelyen, de ennek megfelelően a térítési díjak is magasak (15.000 Ft/nap), nem minden idős személy számára elérhetők. A Platán Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye is működtet egy 120 férőhelyes idősek otthonát, s mellette további egyházi és piaci intézmények (pl. SION Nyugdíjasház és Gondozási Központ, Margaréta Otthon) biztosítanak bentlakásos ellátást az idős személyek számára. A hozzátartozók közelsége, a kapcsolattartás lehetősége jelentős mértékben javítja az otthonokban élő idős személyek életminőségét.

A pszichiátriai és szenvedélybeteg ellátó intézmények hiánya miatt a szakértők szerint számos esetben kerülnek be a járásban az idősellátást biztosító intézményekbe olyan személyek, akik további speciális ellátásra szorulnak. Ezek hiányában az idősellátó intézményekben kerülnek

befogadásra, és a szakszerű ellátás hiányában jelentősen csökken az ott élők életminősége. További szükségletként fogalmazódik meg a demens személyek szakszerű ellátása, az átmeneti elhelyezést biztosító lehetőségek korlátozott volta és az alapellátásban mutatkozó kapacitások szűkössége, ami miatt a szakellátási rendszerek az idősellátásban is komoly kihívással szembesülnek.

Annak ellenére, hogy a Kecskeméti járás számos településén jobb gazdasági helyzetben lévő társadalmi csoportok élnek, az időskorral, pszichiátriai betegséggel, fogyatékossággal együtt járó szükségletek ellátásához nekik is szükségük van a magas színvonalú szakellátásra, melyet még meglévő fizetőképes kereslet esetén is – a limitált számú szolgáltatások és kapacitások miatt – csak igen korlátozott mértékben tudnak igénybe venni.

A szakellátási szükségleteket az idősek, pszichiátriai betegek körében a Kecskeméti járásban nem sikerül maradéktalanul kielégíteni és nem csupán a mélyszegénységben élők, a romák, vagy a nők hozzáférése korlátozott ezeken a területeken a szakellátási szolgáltatások igénybevételekor, hanem az érintett lakosság egésze.

A szolgáltatások szervezésekor mindezen túl itt is felmerül a humánerőforrással kapcsolatosan a szociális szférában ismert problémák köre: magas fluktuáció, az alkalmazottak fizikai és mentális túlterhelése, az ápoltak állapotának súlyosbodásával az ápolási szükségletek növekedése, az ehhez illeszkedő eszközállomány szűkös volta és a munkavégzés körülményeinek alacsony színvonala. Az eszközök fejlesztése, a munkakörülmények javítása, a szakemberek mentális egészségének védelme, szakmai továbbképzése a közeljövőben elengedhetetlen.

2.2.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Akasztó	–	–	–	–	–
Bócsa	–	–	–	–	–
Császártöltés	30	–	–	–	–
Csengőd	–	–	–	–	–
Fülöpszállás	31	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–
Izsák	52	–	–	–	–
Kaskantyú	50	–	–	–	–
Kecel	57	–	–	–	–
Kiskőrös	223	–	–	–	–
Páhi	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–
Soltvadkert	68	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskőrösi járásban az időskorú célcsoport számára biztosított a tartós bentlakásos intézményekhez való hozzáférés. A járás népességének korszerkezete, folyamatosan öregedő társadalma indokolja, hogy az ápolásra szoruló idős személyek számára a települések közel felében (15 településből 7 településen) biztosították a tartós bentlakásos intézményekhez való hozzáférést, viszonylag magas kapacitásszámmal (517 férőhely). A további négy célcsoport (pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élők, hajléktalanok) számára tartós bentlakást biztosító intézmény nem érhető el a járás területén. Ez a lakosság széles körét (célcsoportként, családtagként) érintő ellátási hiány komoly problémákat vet fel mind az alapvető, mind a speciális szükségletek kielégítésekor, s jelentős feladatot ró a támogatás nélkül maradó, a célcsoportot ápoló, vagy velük együtt élő családtagokra, miközben korlátozza az ápoló személyek munkavállalási lehetőségeit.

2.2.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Bugac	–	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	178	–	–	–	–
Pálmonostora	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskunfélegyházi járásban egyetlen településen jelenik meg a tartós bentlakásos ellátás lehetősége az idős személyek számára, a járásszékhelyen. A további célcsoportok esetében az ellátás a járás területén nem biztosított.

A tartós bentlakásos ellátások így nem csupán a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékossággal élők, vagy esetleg a nők számára nehezen elérhetők, hanem a járásban élők széles körében általában véve is.

2.2.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Balotaszállás	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–
Kelebia	27	–	–	–	–
Kiskunhalas	90	265	–	120	–
Kisszállás	30	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–
Tompa	35	137	–	–	–
Zsana	40	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskunhalasi járásban a vármegyei átlag fölötti a tartós bentlakásos intézmények száma és a férőhelyek elérhetősége. A járás 9 településéből 5-ben elérhető az idősek otthona, kettőben pszichiátriai (Tompa, Kiskunhalas) és 1 településen (Kiskunhalas) a fogyatékossággal élő személyek számára biztosított otthon is elérhető. A Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ a Társulás 9 településén (Balotaszállás, Harkakötöny, Kelebia, Kiskunhalas, Kisszállás, Kunfehértó, Pirtó, Tompa, Zsana) biztosítja az általa működtetett 90 férőhelyen az idősek otthona ellátását. A Bárka Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Kiskunhalason és Tompán a Rózsakert Otthonban 402 pszichiátriai beteg szakosított ellátását szervezi és támogatott lakhatást is biztosít Kalocsán. Megjegyzendő a Rózsakert Otthon Tompa kapcsán, hogy felvételi körzete a főváros.

A viszonylag széleskörű és a vármegyei átlagnál jobb hozzáférést biztosító szakellátási rendszer gyenge pontja a szenvedélybetegek és a hajléktalanok ellátása. Egyetlen szolgáltatás sem biztosít a két célcsoport számára tartós bentlakásos intézményi ellátást.

A szenvedélybetegek és hajléktalan személyek tartós bentlakásos ellátásának hiánya így nem csupán a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékossággal élők, vagy esetleg a nők számára nehezen elérhetők, hanem a járás valamennyi speciális szükséglettel rendelkező célcsoportja esetében akadályozott a hozzáférés az ellátáshoz.

2.2.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Csólyospálos	–	–	–	–	–
Jászszentlászló	21	–	–	–	–
Kiskunmajsa	100	–	–	–	–
Kömpöc	–	–	–	–	–
Móricgát	–	–	–	–	–
Szank	27	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskunmajsai járásban 3 településen (Jászszentlászló, Kiskunmajsa, Szank) jelenik meg a tartós bentlakásos ellátás lehetősége az idős személyek számára. A további célcsoportok esetében az ellátás a járás területén nem biztosított.

A tartós bentlakásos ellátások így nem csupán a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékossággal élők, vagy esetleg a nők számára nehezen elérhetők, hanem a járásban élők széles körében sem biztosított a szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

2.2.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Apostag	–	–	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	–	–	–
Dunavecse	–	–	–	–	–
Kunadacs	–	–	–	–	–
Kunpeszér	–	–	–	–	–
Kunszentmiklós	80	–	–	–	–
Szabadszállás	47	–	–	–	–
Szalkszentmárton	–	–	–	–	–
Tass	30	–	–	50	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kunszentmiklósi járás 9 településéből 3 településen (Kunszentmiklós, Szabadszállás, Tass) jelenik meg a tartós bentlakásos ellátás lehetősége az idős személyek számára. A további célcsoportok közül az ellátás a járás területén csupán fogyatékossággal élők számára biztosított. A Platán Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Tasson működtet egy 50 férőhelyes fogyatékossággal élő személyek ápoló, gondozó otthonát.

A tartós bentlakásos ellátások így nem csupán a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékossággal élők, vagy esetleg a nők számára nehezen elérhetők, hanem a járásban élők széles körében.

2.2.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Időskorúak otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalanok otthona - engedélyezett férőhelyek száma
Lakitelek	20	–	–	–	–
Szentkirály	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	151	–	–	–	–
Tiszakécske	44	–	–	–	–
Tiszaug	76	–	–	60	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Tiszakécskei járás csaknem valamennyi településén (kivétel Szentkirály) elérhető az idősek otthona ellátás. A településeken főleg önkormányzati és egyházi fenntartású szolgáltatók vállalnak jelentős szerepet az idősek ellátásának megszervezésekor. Pl. Tiszaalpáron a Katolikus Szeretetszolgálat Pax Otthona 91 férőhellyel működik.

Az idős személyek tartós bentlakásos intézményeinek működtetése mellett a járásban a Platán Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Szőke Tisza Otthon és Zöld Sziget Lakóotthona 60 fogyatékossággal élő személy számára biztosít tartós bentlakásos intézményi ellátást.

A pszichiátriai és szenvedélybetegeknek, valamint a hajléktalan személyeknek nincs elérhető tartós bentlakásos intézmény a járásban.

A tartós bentlakásos ellátások többsége így nem csupán a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékossággal élők, vagy esetleg a nők számára nehezen elérhetők, hanem a járásban élők széles körében.

Összegzés: A tartós bentlakásos intézmények működtetése terén a vármegye szolgáltatási rendszere jelentős intézményi és szolgáltatási kapacitáshiánnyal jellemezhető. Csaknem valamennyi intézményben várólisták vannak, s van, ahol éveket kell várni a bekerülésre. Ez a várakozás egyre nagyobb kihívást jelent az idős személy és családtagjaik számára, mert egyre több a folyamatos ápolásra szoruló demens és az alzheimeres beteg.

A vármegyében több mint 50 idősek otthona működik és minden járásban elérhető az idősek számára biztosított intézményi ellátás. Szabad helyet, rövid várakozási idő utáni bekerülést csak a magánfenntartású, magas térítési díjú otthonokban lehet találni.

Az idősotthonok az esetek jelentős részében a járási székhelyre koncentrálnak, és nagylétszámú intézményeket jelentenek, ahol az otthonlakók speciális szükségletek szerinti csoportosítása, ellátása nem, vagy csak korlátozott mértékben valósul meg. A kettős, vagy többes diagnózisú személyek esetében a vezető diagnózis alapján születik az elhelyezésre vonatkozó döntés. Az idősek számára létrehozott intézmények – a többi célcsoport ellátására nem biztosított intézmények, szolgáltatások, kapacitások hiánya miatt – számos esetben befogadják és ellátják a többes diagnózissal rendelkező, speciális szükségletű célcsoportokat is. Ez korlátozhatja az

otthonokban élő idősek életminőségét, ugyanakkor nem garantálja a speciális szükségletű (demens, pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg) idősotthoni lakók szakszerű ellátását.

A nagylétszámú és centralizáltan működő otthonok megnehezítik a családtagok és otthonlakók közötti kapcsolattartást (költséges és időigényes a látogatás). Az otthonlakók fizikai és mentális állapotának folyamatos romlása miatt növekvő ápolási szükséglet kielégítésére sem elegendő humánerőforrás, sem speciális felszereltség, sem a zavartalan működéshez szükséges alapvető feltételek (színvonalas lakóterek, jól felszerelt foglalkoztatók stb.) nem állnak a szükséges mennyiségben és minőségben rendelkezésre.

A humánerőforrás terén tapasztalható hiányok széles körben jellemzők a tartós bentlakásos intézményekben is: alacsony jövedelem, magas fluktuáció, szakképzett, elkötelezett, tapasztalattal rendelkező szakemberek hiánya, mentális és fizikai túlterhelés, képzés/továbbképzés és szupervízió hiánya.

2.2.2. Átmeneti elhelyezés

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények *(időskorúak/fogyatékossággal élők gondozóháza, pszichiátriai/szenvedélybetegek átmeneti otthona, éjjeli menedékhely és hajléktalan személyek átmeneti szállása)* célja a rászorulók gondozása, amikor otthonukban az ellátás átmenetileg nem biztosítható. További cél, hogy az otthonok biztosítsák az önálló életvitel feltételeit, valamint a családok tehermentesítését. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények teljeskörű ellátást biztosítanak, beleértve a lakhatást és étkezést is. Az intézményekben az ellátás egy évig biztosítható, majd szükség esetén további egy évre meghosszabbítható.

Járások	**Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma**	**Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma**	**Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma**	**Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma**	**Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma**	**Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma**
Bácsalmási járás	–	–	–	–	–	–
Bajai járás	2	–	–	–	8	12
Jánoshalmai járás	–	–	–	–	10	–
Kalocsai járás	–	–	–	–	10	–
Kecskeméti járás	26	30	–	–	89	49
Kiskőrösi járás	–	–	–	10	–	–
Kiskunfélegyházi járás	2	–	–	–	125	14
Kiskunhalasi járás	20	–	–	–	20	–
Kiskunmajsai járás	–	–	–	–	–	50
Kunszentmiklósi járás	–	–	–	–	–	–
Tiszakécskei járás	20	–	–	–	–	–
Összesen	**70**	**30**	**0**	**10**	**262**	**125**

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

Bács-Kiskun vármegyében az átmeneti otthonok 6 típusából 5 működik. A pszichiátriai betegek átmeneti elhelyezésére a vármegyében nincs szolgáltatás. Szűk kapacitással (10 férőhely) működik a szenvedélybetegek átmeneti otthona is, csupán a Kiskőrösi járásban Kaskantyún a Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye biztosítja a szenvedélybetegek átmeneti elhelyezését. Csak a vármegye székhelyén működik a fogyatékossággal élő személyek számára átmeneti gondozóház 30 férőhellyel.

Szélesebb körű ellátást biztosítanak az időskorúak gondozóházai a vármegye 5 járásában 70 férőhellyel. A szakértők véleménye szerint ezen a téren mutatkoznak a legnagyobb szükségletek a térség népességének idősödése és a tartós bentlakásos intézményekben kialakult várólisták miatt.

Átmeneti elhelyezésre leginkább a hajléktalan személyek körében kerül sor. A vármegyében az éjjeli menedékhelynek 6 helyszínen 262 fős kapacitása van, a hajléktalan személyek átmeneti szállását pedig 125 férőhelyen biztosítják.

2.2.2.1. Bácsalmási járás

A Bácsalmási járásban nincs átmeneti férőhelyet biztosító intézmény.

2.2.2.2. Bajai járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–	–
Baja	2	–	–	–	8	12
Bátmonostor	–	–	–	–	–	–
Csátalja	–	–	–	–	–	–
Csávoly	–	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	–	–	–	–
Gara	–	–	–	–	–	–
Hercegszántó	–	–	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–	–	–
Sükösd	–	–	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–	–
Vaskút	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Bajai járásban a járásszékhelyen egy 2 férőhellyel működő időskorúak gondozóházát működtet a Cédrus Református Egyesített Szociális Intézmény. Ez a szervezet működteti a 12 fős éjjeli menedékhelyet is és a hajléktalan személyek átmeneti szállását Baján.

A fogyatékossággal élők, szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek számára nincs biztosítva a hozzáférés az átmeneti szállásokhoz.

Az időskorúak gondozóházában elérhető két fős kapacitás messze elmarad a járásban az ilyen intézményi ellátási iránti szükséglet mögött. A pszichiátria betegek és fogyatékossággal élők és családjuk körében is jelentős kielégítetlen szükséglet van az átmeneti gondozóházak kapacitása terén.

2.2.2.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Borota	–	–	–	–	–	–
Jánoshalma	–	–	–	–	10	–
Kéleshalom	–	–	–	–	–	–
Mélykút	–	–	–	–	–	–
Rém	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

Jánoshalma járásban a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központ Gondviselés Háza biztosít egy 10 fős kapacitást éjjeli menedékhelyként a rászorulók számára. Az átmeneti elhelyezés a járásban más célcsoportok számára nem elérhető.

2.2.2.4. Kalocsai járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Bátya	–	–	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	–	–	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–	–	–
Harta	–	–	–	–	–	–
Homokmégy	–	–	–	–	–	–
Kalocsa	–	–	–	–	10	–
Miske	–	–	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–	–
Solt	–	–	–	–	–	–
Szakmár	–	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kalocsai járásban Magyar Máltai Szeretetszolgálat Kalocsai Csoportja biztosít egy 10 fős kapacitást éjjeli menedékhelyként a rászorulók számára. Az átmeneti elhelyezés a járásban más célcsoportok számára nem elérhető.

2.2.2.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Ágasegyháza	–	–	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–	–	–
Kecskemét	26	30	–	–	89	49
Kerekegyháza	–	–	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	–	–	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kecskeméti járásban a járásszékhelyen a 6 átmeneti ellátást biztosító szolgáltatásból 4 működik.

A pszichiátriai- és szenvedélybetegeknek és családtagjaiknak nincs átmeneti ellátáshoz hozzáférésük. Egy jelentős népességszámú járásban ez az ellátáshiány még akkor is gondot okoz az érintett személyek és családjaik számára, ha az itt élők némileg jobb életszínvonalon élnek, mint a vármegye déli területén.

Az időskorúak számára az Őszirózsa Időskorúak Gondozóháza (20 fő) biztosítja a legnagyobb szolgáltatási kapacitást, de a Margaréta Otthonban is elérhető (6 fő) a szolgáltatás. A fogyatékossággal élő személyek gondozóháza Kecskeméten 30 fős kapacitással működik. Mind az időskorúak, mind a fogyatékossággal élők esetében a rendelkezésre álló kapacitás az átmeneti elhelyezés terén igen szűknek mondható, figyelembe véve a szakellátásba kerülés nehézségeit és az ápolást végző családok túlterheltségét.

A hajléktalan személyek ellátására biztosított 89 férőhely többségét, valamint a hajléktalan személyek átmeneti szállásán elérhető kapacitások többségét (49 fő) a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központja biztosítja (59 fő).

2.2.2.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Akasztó	–	–	–	–	–	–
Bócsa	–	–	–	–	–	–
Császártöltés	–	–	–	–	–	–
Csengőd	–	–	–	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–	–
Izsák	–	–	–	–	–	–
Kaskantyú	–	–	–	10	–	–
Kecel	–	–	–	–	–	–
Kiskőrös	–	–	–	–	–	–
Páhi	–	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskőrösi járásban az átmeneti elhelyezést biztosító ellátások közül csak a szenvedélybetegek átmeneti otthonában Kaskantyún áll rendelkezésre egy 10 fős kapacitás, amelynek működtetője a Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye. A járásban mutatkozó jelentős szükségletek ellenére más átmeneti elhelyezési formára (időseknek, pszichiátriai betegeknek, fogyatékossággal élőknek és családtagjaiknak) a járásban élők számára nincs lehetőség.

2.2.2.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Bugac	–	–	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	2	–	–	–	125	14
Pálmonostora	–	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskunfélegyházi járásban a járási székhelyen elérhető három átmeneti elhelyezést biztosító ellátási forma főként a hajléktalan célcsoport elhelyezésére fókuszál. Az idősek gondozóházában csupán 2 fős kapacitás áll rendelkezésre, amelyet a Szivárvány Személyes Gondoskodást Nyújtó Intézmény biztosít. A fogyatékossággal élő személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek számára a járásban nem biztosított az átmeneti elhelyezés.

Az éjjeli menedékhelyet (125 fő) és a hajléktalan személyek átmeneti szállását (14 fő) Kiskunfélegyháza Önkormányzata működteti.

Mind az időskorúak, mind a fogyatékossággal élők, mind a pszichiátriai és szenvedélybetegek esetében a rendelkezésre álló kapacitás az átmeneti elhelyezés terén igen szűknek mondható, figyelembe véve a szakellátásba kerülés nehézségeit és az ápolást végző családok túlterheltségét.

2.2.2.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Balotaszállás	–	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–	–
Kelebia	–	–	–	–	–	–
Kiskunhalas	20	–	–	–	22	–
Kisszállás	–	–	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–	–
Tompa	–	–	–	–	–	–
Zsana	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskunhalasi járás településein az idősek átmeneti elhelyezésére 20 fős kapacitás áll rendelkezésre, amelyet a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltatóközpontja működtet. Ez a szervezet tartja fenn a 22 fős éjjeli menedékhelyet is.

2.2.2.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Csólyospálos	–	–	–	–	–	–
Jászszentlászló	–	–	–	–	–	–
Kiskunmajsa	–	–	–	–	–	50
Kömpöc	–	–	–	–	–	–
Móricgát	–	–	–	–	–	–
Szank	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskunmajsai járásban az egyedüli átmeneti elhelyezést biztosító ellátást 50 fős kapacitással a Baptista Menedék Szolgálat működteti a Menedékvárosban Kiskunmajsa külterületén a volt orosz laktanya területén. Az idősek, fogyatékossággal élő személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek számára nem biztosított az átmeneti elhelyezés a járás területén.

2.2.2.10. Kunszentmiklósi járás

A Kunszentmiklósi járás területén semmilyen átmeneti elhelyezést biztosító ellátás nem érhető el a járás lakosai számára.

2.2.2.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Időskorúak gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek gondozóháza - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek átmeneti otthona - engedélyezett férőhelyek száma	Éjjeli menedékhely - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek átmeneti szállás - engedélyezett férőhelyek száma
Lakitelek	–	–	–	–	–	–
Szentkirály	20	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	–	–	–	–
Tiszakécske	–	–	–	–	–	–
Tiszaug	–	–	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Tiszakécskei járás területén egyedül Szentkirályon érhető el az időskorúak számára egy 20 fős kapacitással működő gondozóház az Immanuel Időskorúak Gondozóházában. Semmilyen további átmeneti elhelyezést biztosító ellátás nem érhető el a járás lakosai számára.

Összegzés: Bács-Kiskun vármegye területén az átmeneti elhelyezést biztosító ellátások a szükségletekhez mérten igen szűk körben és kapacitással érhetők el. A pszichiátriai betegek átmeneti elhelyezésére nincs mód, a szenvedélybetegek átmeneti elhelyezésére mindösszesen 10 férőhely biztosított, egyetlen helyen 30 fős kapacitással biztosított a fogyatékossággal élő személyek átmeneti gondozóháza. Az időskorúak (70 fő) és a hajléktalan személyek ellátása terén (262 fő) terén magasabbak a kapacitásszámok, de a tartós bentlakásos intézmények kapacitásszámának szűkössége miatt különösen az idősellátás terén komoly kapacitáshiányok merülnek fel az átmeneti elhelyezést biztosító szolgáltatás terén.

2.2.3. Lakóotthonok

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A lakóotthonok fogyatékossággal élő, pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek 8–12 fős intézményei. A fogyatékossággal élő személyek esetében lehet rehabilitációs, vagy ápoló-gondozó otthon, a pszichiátria és a szenvedélybetegek esetében rehabilitációs otthon. A lakóotthon a lakók önálló életvitelének megteremtését segíti.

Járások	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek ápoló–gondozó célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma
Bácsalmási járás	–	–	–	–
Bajai járás	10	–	–	–
Jánoshalmai járás	–	12	–	–
Kalocsai járás	–	–	–	–
Kecskeméti járás	8	–	–	–
Kiskőrösi járás	–	–	–	–
Kiskunfélegyházi járás	–	–	–	10
Kiskunhalasi járás	–	23	–	–
Kiskunmajsai járás	–	–	–	–
Kunszentmiklósi járás	–	–	–	–
Tiszakécskei járás	–	12	–	–
Összesen	***18***	***57***	**–**	***10***

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

Bács-Kiskun vármegyében a fogyatékossággal élő személyek rehabilitációs otthona a Bajai és a Kecskeméti járásban érhető el összesen 18 férőhelyen, fogyatékossággal élő személyek ápoló-gondozó otthona a Jánoshalmi, Kiskunhalasi és Tiszakécskei járásban érhető el 57 fős kapacitással, és a szenvedélybetegek lakóotthona a Kiskunfélegyházi járásban érhető el max. 10 fő számára. Valamennyi célcsoport esetében igen szerény kapacitás áll rendelkezésre a speciális szükséglettel rendelkező személyek számára.

2.2.3.1. Bácsalmási járás

A Bácsalmási járásban nem állnak rendelkezésre lakóotthonok fogyatékossággal élő, pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek számára.

2.2.3.2. Bajai járás

A járási települések	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek ápoló–gondozó célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–
Baja	10	–	–	–
Bátmonostor	–	–	–	–
Csátalja	–	–	–	–
Csávoly	–	–	–	–
Dávod	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	–	–
Gara	–	–	–	–
Hercegszántó	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–
Sükösd	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–
Vaskút	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Bajai járásban nem állnak rendelkezésre lakóotthonok pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek számára. A fogyatékossággal élő személyek számára Baján egy 10 fős rehabilitációs lakóotthon érhető el az önálló életvitel kialakításának támogatására.

2.2.3.3. Jánoshalmai járás

A Jánoshalmai járásban nem állnak rendelkezésre lakóotthonok fogyatékossággal élő, pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek számára.

2.2.3.4. Kalocsai járás

A járási települések	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek ápoló–gondozó célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma
Bátya	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–
Dusnok	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–
Harta	–	–	–	–
Homokmégy	–	–	–	–
Kalocsa	–	–	–	–
Miske	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–
Solt	–	23	–	–
Szakmár	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A kalocsai járásban fogyatékossággal élő személyek ápoló-gondozó lakóotthona Solton működik. A Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye, Tóparti Lakóotthonában és a Napraforgó Lakóotthonban 23 fő számára érhető el az elhelyezés. A járás 21 településén a fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona, valamint a pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek lakóotthona nem érhető el.

2.2.3.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek ápoló–gondozó célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma
Ágasegyháza	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–
Kecskemét	8	–	–	–
Kerekegyháza	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A kecskeméti járásban a fogyatékossággal élő személyek rehabilitációs célú lakóotthona Kecskeméten működik 8 fős kapacitással. A járás 16 településén a fogyatékossággal élő személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona, valamint a pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek lakóotthona nem érhető el.

2.2.3.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek ápoló–gondozó célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma
Akasztó	–	–	–	–
Bócsa	–	–	–	–
Császártöltés	–	–	–	–
Csengőd	–	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–
Izsák	–	–	–	–
Kaskantyú	–	–	–	10
Kecel	–	–	–	–
Kiskőrös	–	–	–	–
Páhi	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskőrösi járásban a Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye működtetésében Kaskantyún a Bodza Lakóotthonban biztosítanak elhelyezést 10 fő számára a szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthonában. A fogyatékossággal élő személyek ápoló-gondozó célú, valamint rehabilitációs célú lakóotthona, valamint a pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek lakóotthona nem érhető el.

2.2.3.7. Kiskunfélegyházi járás

A Kiskunfélegyházi járásban nem állnak rendelkezésre lakóotthonok fogyatékossággal élő, pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek számára.

2.2.3.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek ápoló–gondozó célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Pszichiátriai betegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma
Balotaszállás	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–
Kelebia	–	–	–	–
Kiskunhalas	–	23	–	–
Kisszállás	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–
Tompa	–	–	–	–
Zsana	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kiskunhalasi járásban a fogyatékossággal élő személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona Kiskunhalason érhető el 23 fő számára. A fenntartó a Kiskunmajsai Református Egyházközség Benjámin Szociális Intézménye. A Kiskunhalasi járásban nem állnak rendelkezésre lakóotthonok fogyatékossággal élő személyek rehabilitációs célú ellátásra, illetve pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek számára.

2.2.3.9. Kiskunmajsai járás

A Kiskunmajsai járásban nem állnak rendelkezésre lakóotthonok fogyatékossággal élő, pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek számára.

2.2.3.10. Kunszentmiklósi járás

A Kunszentmiklósi járásban nem állnak rendelkezésre lakóotthonok fogyatékossággal élő, pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek számára.

2.2.3.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek	Fogyatékos személyek ápoló–gondozó célú lakóotthona - engedélyezett férőhelyek	Pszichiátriai betegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek lakóotthona - engedélyezett férőhelyek száma
Lakitelek	–	–	–	–
Szentkirály	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	–	–
Tiszakécske	–	–	–	–
Tiszaug	–	12	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Tiszakécskei járásban a Platán Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Szőke Tisza Otthon és Zöld Sziget Lakóotthon Tiszaug telephelye biztosit 12 személy számára elhelyezést a fogyatékossággal élő személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonában. A járás 5 településén további lakóotthonok nem állnak rendelkezésre a fogyatékossággal élő, pszichiátriai beteg és szenvedélybeteg személyek számára.

2.2.4. Rehabilitációs intézmények

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A járási települések	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye - engedélyezett férőhelyek száma
Bácsalmási járás	–	–	–	–
Bajai járás	–	–	–	–
Jánoshalmai járás	–	–	–	–
Kalocsai járás	–	–	–	–
Kecskeméti járás	–	–	–	21
Kiskőrösi járás	–	–	–	–
Kiskunfélegyházi járás	–	–	–	–
Kiskunhalasi járás	–	–	–	–
Kiskunmajsai járás	–	–	–	–
Kunszentmiklósi járás	–	–	–	–
Tiszakécskei járás	–	–	–	–
Összesen	**–**	**–**	**–**	**21**

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

Bács-Kiskun vármegyében csupán egy rehabilitációs intézmény működik. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központja Kecskeméten működtet a hajléktalan személyek számára egy rehabilitációs intézményt 21 fős kapacitással. Pszichiátria betegeknek, fogyatékossággal élő személyeknek és szenvedélybetegeknek a vármegyében nincs rehabilitációs intézménye.

2.2.4.1. Bácsalmási járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.2. Bajai járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.3. Jánoshalmai járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.4. Kalocsai járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye - engedélyezett férőhelyek száma	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye - engedélyezett férőhelyek száma	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye - engedélyezett férőhelyek száma	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye - engedélyezett férőhelyek száma
Ágasegyháza	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–
Kecskemét	–	–	–	21
Kerekegyháza	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

Kecskeméten működik Bács-Kiskun vármegye egyetlen rehabilitációs intézménye. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központja hajléktalan személyek számára biztosít egy 21 fős kapacitással rehabilitációs intézményt. A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és fogyatékossággal élő személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.6. Kiskőrösi járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.7. Kiskunfélegyházi járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.8. Kiskunhalasi járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.9. Kiskunmajsai járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.10. Kunszentmiklósi járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.4.11. Tiszakécskei járás

A járásban nem érhető el pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, fogyatékossággal élő személyek és hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye.

2.2.5. Támogatott lakhatás

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A támogatott lakhatási forma kialakítására a 2011-ben indult nagylétszámú intézményi kiváltási folyamat biztosított lehetőséget. Célja a fogyatékossággal élő, pszichiátriai vagy szenvedélybetegek számára fenntartott nagylétszámú ápoló-gondozó intézmények kiváltása kislétszámú, modern, családias lakhatási formával. A lakók a települési közösségbe integrált lakásokban élnek 6–12 fős csoportokban, maximum 50 fős egységekben, ahol a szobákban legfeljebb 2 fő helyezhető el. A támogatott lakhatás keretében biztosított az önálló életvitel a társadalomba integrálva, folyamatos szakmai segítséggel. A szolgáltatás alapja a kislétszámú ellátási formában a személyre szabott gondozás, amely közösségi lakhatással és szükséglet alapú támogatással párosul.

A járási települések	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére
Bácsalmási járás	–	–	–
Bajai járás	–	12	–
Jánoshalmai járás	–	–	–
Kalocsai járás	135	–	–
Kecskeméti járás	–	–	–
Kiskőrösi járás	24	12	83
Kiskunfélegyházi járás	–	–	–
Kiskunhalasi járás	12	4	–
Kiskunmajsai járás	–	–	–
Kunszentmiklósi járás	–	–	–
Tiszakécskei járás	–	–	–
Összesen	**171**	**28**	**83**

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024); BAON

Bács-Kiskun vármegyében 2014-ben indult a kiváltási folyamat. A cél a teljes intézményalapú kiváltás volt, de a folyamat megállt. Főként forráshiány miatt a vármegyében széles körben fennmaradtak a nagylétszámú ápoló-gondozó otthonok, amelyek nem célzottan reagálnak az ellátott szükségleteire. A támogatott lakhatás szervezésére főként a Kalocsai és a Kiskőrösi járásokban került sor. Az SZGYF fenntartásában működő intézmények a Kalocsai járásban fogyatékossággal élő személyek, a Kiskőrösi járásban szenvedélybetegek számára biztosítanak támogatott lakhatást.

A ***fogyatékossággal élő személyek*** számára kínálnak támogatott lakhatási formát a Bárka Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegyében, ahol Kalocsán hat lakhatási helyszínen fogadják a fogyatékossággal élő személyeket. A Borostyán Otthon Kalocsa (10 fő), a Csillagfürt Lakócentrum Kalocsa (24 fő), a Jázmin Otthon Kalocsa (2 fő), a Levendula Otthon Kalocsa (12 fő), a Sárga Rózsa Otthon Kalocsa (4 fő), és a Flamingó Otthon Kalocsa (8fő) biztosít ellátást támogatott lakhatás keretében.

A Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Harmatcsepp Otthon Solt telephelyen 2 fő fogyatékossággal élő személy részére szervezi a támogatott lakhatást.

A Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ fenntartásában működő Sorsok Háza Szociális Intézmény 24 személy számára alakított ki Kiskőrösön, 12 személy részére Kiskunkalason támogatott lakhatást fogyatékossággal élő személyek számára.

A ***szenvedélybetegek*** részére biztosít támogatott lakhatás szolgáltatást a Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Kaskantyún és Tabdin összesen 65 férőhelyen. A Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ fenntartásában működő Sorsok Háza Szociális Intézmény Kiskőrösön is szenvedélybetegek (12+6 fő) részére biztosít támogatott lakhatás szolgáltatást.

Pszichiátriai betegek részére a Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ fenntartásában működő Sorsok Háza Szociális Intézmény 12 személy számára alakított ki Baján támogatott lakhatás szolgáltatás.

A nagylétszámú bentlakásos intézmények kiváltásával létrejött támogatott lakhatás működésével kapcsolatban több probléma jelentkezett. A túlgondozó ápoló-gondozó otthonból a fogyatékossággal élők, szenvedélybetegek kikerültek a szükségleteikhez igazodó szolgáltatási elemeket biztosító lakásokba, ahol önállóságuk fokozatos megteremtésével dolgoznak, megtanulják a háztartási teendők elvégzését. Az önálló életvitel kialakításához azonban a rendelkezésre álló támogatói kapacitásnál – különösen az átmeneti időben – az ellátottak többet igényeltek volna. A szociális területen általában jellemző humánerőforrás szűkössége a támogatott lakhatás szolgáltatás körében is tapasztalható.

2.2.5.1. Bácsalmási járás

A támogatott lakhatás szolgáltatás a járásban nem elérhető.

2.2.5.2. Bajai járás

A járási települések	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére
Bácsszentgyörgy	–	–	–
Baja	–	12	–
Bátmonostor	–	–	–
Csátalja	–	–	–
Csávoly	–	–	–
Dávod	–	–	–
Dunafalva	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	–
Gara	–	–	–
Hercegszántó	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–
Sükösd	–	–	–
Szeremle	–	–	–
Vaskút	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Bajai járásban pszichiátriai betegek részére a Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ fenntartásában működő Sorsok Háza Szociális Intézmény 12 személy számára alakított ki Baján támogatott lakhatás szolgáltatás 2023-ban. A támogatott lakhatás szolgáltatás a fogyatékossággal élők és szenvedélybetegek részére a járásban nem elérhető.

2.2.5.3. Jánoshalmai járás

A támogatott lakhatás szolgáltatás a járásban nem elérhető.

2.2.5.4. Kalocsai járás

A járási települések	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére
Bátya	–	–	–
Drágszél	–	–	–
Dunapataj	–	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–
Dusnok	–	–	–
Fajsz	–	–	–
Foktő	–	–	–
Géderlak	–	–	–
Hajós	–	–	–
Harta	–	–	–
Homokmégy	–	–	–
Kalocsa	135	–	–
Miske	–	–	–
Ordas	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–
Solt	2	–	–
Szakmár	–	–	–
Újsolt	–	–	–
Újtelek	–	–	–
Uszód	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024)

A Kalocsai járásban a ***fogyatékossággal élő személyek*** számára kínálnak támogatott lakhatási formát a Bárka Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun vármegyében. Kalocsán hat lakhatási helyszínen fogadják a fogyatékossággal élő személyeket.

A Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Harmatcsepp Otthon Solt telephelyen 2 fő fogyatékossággal élő személy részére szervezi a támogatott lakhatást.

A pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek részére a támogatott lakhatás szolgáltatás nem biztosított a járásban.

2.2.5.5. Kecskeméti járás

A támogatott lakhatás szolgáltatás a járásban nem elérhető.

2.2.5.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére
Akasztó	–	–	–
Bócsa	–	–	–
Császártöltés	–	–	–
Csengőd	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–
Imrehegy	–	–	–
Izsák	–	–	–
Kaskantyú	–	–	29
Kecel	–	–	–
Kiskőrös	–	–	18
Páhi	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–
Tabdi	–	–	36
Tázlár	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024); BAON

A ***szenvedélybetegek*** részére biztosít támogatott lakhatás szolgáltatást a Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Kaskantyún és Tabdin összesen 65 férőhelyen. A Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ fenntartásában működő Sorsok Háza Szociális Intézmény Kiskőrösön is szenvedélybetegek (12+6 fő) részére biztosít támogatott lakhatás szolgáltatást.

Pszichiátriai betegek és fogyatékossággal élő személyek számára a járásban nem érhető el a támogatott lakhatás szolgáltatás.

2.2.5.7. Kiskunfélegyházi járás

A támogatott lakhatás szolgáltatás a járásban nem elérhető.

2.2.5.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére
Balotaszállás	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–
Kelebia	–	–	–
Kiskunhalas	12	–	–
Kisszállás	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–
Pirtó	–	–	–
Tompa	–	–	–
Zsana	–	–	–

Forrás: KSH OSAP 1202 (2024); BAON[45]

A Kiskunhalasi járásban fogyatékossággal élő személyek betegek részére a Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ fenntartásában működő Sorsok Háza Szociális Intézmény 12 személy számára alakított ki Kiskunhalason támogatott lakhatás szolgáltatást 2023-ban. A támogatott lakhatás szolgáltatás a pszichiátriai és szenvedélybetegek részére a járásban nem érhető el.

2.2.5.9. Kiskunmajsai járás

A támogatott lakhatás szolgáltatás a járásban nem elérhető.

2.2.5.10. Kunszentmiklósi járás

A támogatott lakhatás szolgáltatás a járásban nem elérhető.

2.2.5.11. Tiszakécskei járás

A támogatott lakhatás szolgáltatás a járásban nem elérhető.

[45] Forrás: https://www.baon.hu/helyi-kozelet/2023/10/a-fogyatekkal-es-a-pszichiatriai-betegseggel-elok-lakhatasat-tamogatjak-bacs-kiskunban-galeriaval

A szakosított ellátások kapcsán feltárt hiányosságok és működési kockázatok általánosan érvényesülnek, a kiemelt célcsoportokat: a gyermekeket, időseket, nőket, fogyatékkal élőket, mélyszegénységben élőket, romákat egyaránt érintik.

2.3. A szociális alap– és szakosított ellátások vármegyei szintű összegzése

2.3.1. A szociális alapellátás vármegyei szintű összegzése

A Bács-Kiskun vármegyére jellemző, az országos átlagot meghaladó népességfogyás mértéke, a népesség idősödő korszerkezete, a térszerkezeti jellemzők (jelentős arányú külterületen élő népesség, határterületek és zsákfalvak jelenléte) és szociális ellátásokra fordítható erőforrások mértéke jelentős hatással van a ***szociális alapellátások*** szervezésére.

A vármegyében 12 *falugondnoki* és 106 *tanyagondnoki szolgálat* működik, amely alapvetően lefedi a vármegye tanyás és szórvány településeit. A falu- és tanyagondnoki szolgálatok kiemelkedően fontos szerepet töltenek be az alapellátások terén a külterületi népesség szociális biztonságának megteremtésében. A szolgálatok elérhetőségét, teljesítményét az érintett lakosság az elégedettségi vizsgálatok során pozitívan értékelte.

A települési alapszolgáltatások közül a legnagyobb mértékben a lakosság a *szociális étkeztetés*t veszi igénybe: 10.516 fő. A *házi segítségnyújtás*t ennél lényegesen kevesebben, de még mindig nagy számban igénylik (4.021 fő). A szociális étkeztetés és a házi segítségnyújtás rendszere a legszélesebben kiépített és a szociális szolgáltatások közül a leginkább elérhető szolgáltatás a vármegyében.

A vármegye területén változóban van a *jelzőrendszeres házi segítségnyújtás* rendszere. A „Gondos óra” program megjelenésével visszaesőben van a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás rendszerébe bekapcsolódott ellátottak száma (328 fő). Az *utcai szociális munka* szolgáltatáshoz való hozzáférés a legkevésbé biztosított a vármegyében. Mindösszesen 116 főt regisztráltak igénybe vevőként 2024-ben.

A ***család- és gyermekjóléti ellátásokat*** a Bács-Kiskun vármegye járási székhelyein található Család-és Gyermekjóléti Központok, a településeken elérhető szolgáltatásokat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok biztosítják vármegye szerte. A *Család- és Gyermekjóléti Központok* tevékenységének középpontjában az óvodai és iskolai szociális segítők tevékenysége áll. 16.293 ügyféllel kerültek kapcsolatba 2024-ben. A Központok munkájában hangsúlyos helyet kapott a pszichológiai tanácsadás (1.380 eset), a kapcsolati ügyelet biztosítása (525 eset) és a jogi tanácsadás (384 eset). A *Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok* elvileg minden településen elérhetők. Az információnyújtás, a tanácsadás, a hivatalos ügyek intézése, a prevenciós szolgáltatások és szabadidős programok szervezése során több, mint nyolcvanezer ellátott esetében járult hozzá a Szolgálat a krízishelyzet megoldásához, vagy az életminőség javításához. A kapacitások korlátozott jellege ellenére a Központok és Szolgálatok tevékenységét a lakosság a szolgáltatások minősítésekor átlagos hozzáférésűnek ítélte.

A ***nappali ellátások*** körében tapasztalható a legnagyobb eltérés a rendelkezésre álló kapacitás és a lakosság körében jelentkező szükséglet között. A *demens személyek nappali ellátását* 5 járásban lehetett igénybe venni Bács-Kiskun vármegyében. 2024-ben 168 személy vett részt az ellátásban. A *fogyatékossággal élők nappali ellátásában* 379 személy vett részt 2024-ben. A vármegye 3 járásban (Bácsalmási, Jánoshalmai, Kunszentmiklósi) nem kínáltak lehetőséget az ellátásban való részvételre.

A *szenvedélybeteg személyek nappali ellátását* 8 járásban biztosították és 422 személy vett részt az ellátásban. A *pszichiátria betegek nappali ellátás*ában 3 járásban (Bácsalmási,

Kunszentmiklósi, Tiszakécskei) nem kínáltak szolgáltatást 2024-ben, és a szolgáltatást biztosító 8 járásban 442 személyt vontak be az ellátásba. A hajléktalan személyek nappali ellátásában 538 ellátott vett részt 7 járásban. *Az idős személyek nappali ellátásban* vettek részt a legtöbben (2.289 fő). Ez az ellátási forma minden járásban elérhető volt.

A ***közösségi ellátások*** *– szenvedélybetegek közösségi ellátása*, a *pszichiátriai betegek közösségi ellátása* és a *támogató szolgáltatások* – köre folyamatosan bővül a vármegye településein az elmúlt években. A rendelkezésre álló kapacitás és a lakosság hozzáférése a szolgáltatásokhoz azonban még korlátozott. A legmagasabb ellátotti létszámot a *támogató szolgáltatások* értek el a 2024. évben, összesen 521 főt. A *pszichiátriai betegek közösségi ellátásában* 2024-ben a KSH adatai szerint 196 fő részesült Bács-Kiskun vármegyében. A közösségi ellátások körében a legkevesebb ellátottal (144) a *szenvedélybetegek közösségi ellátása* működött.

A tevékenység intenzitására, a szervezetenként és ellátási típusonként ellátott személyek számára vonatkozóan nem értünk el információkat.

A szociális alapellátás terén a vármegyében azonosítható kihívásokat ellátási területenként összegezzük.

Szociális alapellátások

- A szociális alapellátások kapacitásának korlátozottsága a legtöbb járásban akadályozza a szükségletek teljeskörű kielégítését, másfelől a kapacitáshiány a jelenlegi rendszer túlterheléséhez vezet.
- A nem helyben szervezett szociális alapellátások esetében – az információhiány, kapacitáshiány, forráshiány miatt – lényegesen nagyobbak a különbségek az elérhetőség terén (szűkített időkeret, utazási nehézségek, felmerülő plusz költségek stb.).
- A szociális alapellátások csaknem mindegyikében felmerült a képzett szakemberek hiánya, illetve a meglévő munkavállalók körében jellemző az alacsony szintű motiváltság és a kiégés.
- A szupervízió és a továbbképzések szükségessége minden ellátási formában és minden járásban felmerült. A humánerőforrás szűkös kapacitása miatt számos esetben a meglévő képzésekre való eljutás sem biztosított, mert az alapellátásban a képzés miatt kieső szakember helyettesítése problémát okoz.
- A falu és tanyagondnoki szolgálat esetében nagyobb kapacitásra lenne szükség a szükségletek volumenének növekedése miatt (idősödő lakosság, romló mentális és fizikai állapot, növekvő igény a nagyobb óraszámban biztosított segítségnyújtásra stb.).
- A kisebb népességszámú településeken – ahol még nem áll rendelkezésre– szükséglet jelent meg a falugondnoki szolgálatok létrehozására és működtetésére a népesség szerkezetének változása miatt (öregedés, egyszemélyes háztartások arányának növekedése).
- Felmerült az egyes ellátási formák közötti kommunikáció és együttműködés további erősítésének szükségessége főként azokon a területeken, ahol a szolgáltatást több különböző fenntartóhoz tartozó szolgáltató működteti.
- Több településen jelezték a munkavégzéshez szükséges feltételek és/vagy eszközök hiányát (pl. közlekedési, vagy kommunikációs eszközök), vagy elavultságát, ami az egyes ellátások kapcsán jelentősen megnöveli a gondozási időt, vagy a szükségletekre való reagálás idejét.

Idősek, nők, fogyatékkal élők, gyermekek, mélyszegénységben élők, romák speciális helyzete az alapellátásokhoz való hozzáféréskor:

- A hátrányos helyzetű célcsoportok alapellátásokhoz történő hozzáférése több esetben korlátozott, mert a szükségletek és szolgáltatások számos esetben térben elkülönülnek, s ez növeli a szolgáltatások igénybevételének költségeit.

- A külterületeken – ahol a legtöbb esetben a peremhelyzetű csoportok élnek – az ellátásokhoz való hozzáférés korlátozottabb, mint a központi, zárt beépítésű településeken, településrészeken.
- A szolgáltatások igénybevétele néhány településen, ahol a települési, települési társulási vagy egyházi szolgáltatók – főként kapacitáshiány miatt – nincsenek jelen, csak piaci szolgáltatók igénybevételével érhető el, ami jelentős költséggel jár és a hátrányos helyzetű célcsoport fizetőképessége nem teszi lehetővé a támogatás nélküli szolgáltatások igénybevételét.
- Az egyedül élő időskorúak, a szórvány, illetve tanyás településen élő egyedülállók szükségleteinek kielégítése csak korlátozott mértékben valósul meg, a szociális alapellátásokat ugyanis egyre nagyobb óraszámban és szélesebb tevékenységi körben igényelnék.
- Az alapellátások mellett, vagy annak keretében nagy szükség lenne a további szolgáltatások kialakítására, illetve az ott dolgozó szakemberek létszámának növelésére, pszichológusra, gyógypedagógusra, logopédusra, óvodai és iskolai szociális segítőkre stb., mert ezek hiányában indokolatlan mennyiségű és minőségű feladat hárul az alapellátást végzőkre, túlterhelve a meglévő állományt.
- A jobb minőségű szakmai munkához új módszerek bevezetésére, speciális szakemberek alkalmazására (addiktológus, mediátor, hospice ellátásban jártas pszichológus), külső városrészekbe kihelyezett ügyfélfogadási lehetőségre lenne igény a szolgáltatások jobb elérhetősége és az újonnan felmerülő szükségletek (függőség, menekültek) hatékonyabb kezelése érdekében.

Család- és gyermekjóléti ellátások

- A települések szintjén működő ***Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok*** jelentős területi egyenlőtlenségekkel és kapacitáshiánnyal szembesülnek.
- A települések jelentős számában a Szolgálatok járási, vagy ellátási központokba rendezését követően nem érhetők el a saját településen, az elérhetőség limitált óraszámban biztosított, nincs folyamatos jelenlét és közvetlen kapcsolat a segítő és az ellátott között.
- A kéthetente egy nap, hetente fél nap szolgáltatási idő többnyire a felmerülő krízisek kezelésére elegendő, az ellátottakkal való kapcsolatépítésre, prevenciós feladatokra nem.
- A segítő-ügyfél kapcsolat szolgáltatás jellege – a szociális segítő és gyermekvédelmi szakember feladatainak összevonásával – a hatósági jelleg felé tolódott, s a segítőkbe vetett bizalom az elmúlt időszakban jelentősen csökkent, (a Szolgálat szakemberét gyakran ellenőrnek és nem segítőnek tekintik).
- A szakellátások szűk keresztmetszete miatt (addiktológia, pszichiátriai, vagy mentális problémákat kezelő szakellátásokra) az ellátott családok a családsegítőben dolgozó szakemberekkel szemben kompetenciahatárokon túli igényeket fogalmaznak meg, s mivel annak nem tudnak megfelelni, az ellátottak gyakran eredménytelennek minősítik a kapcsolattartást a segítőkkel.
- A Központok és Szolgálatok hatékony működéséhez jelentős kapacitásbővítésre lenne szükség, további szakemberek bevonása a speciális szolgáltatások körébe (pszichológusok, meditátorok, mediátorok, addiktológusok stb.) megalapozott igénynek tűnik.
- A munkavégzéshez szükséges feltételek, eszközrendszer javítása a minőségi szolgáltatás feltétele, (kerékpárok, gépkocsik, kommunikációs eszközök, számítógépek stb.).
- További szükségletként fogalmazódott meg a szakemberek fizikai és mentális terhelésének csökkentése, határozottabb munkahelyi támogatása, motiválása, továbbképzésének biztosítása.

Nappali ellátások

- A nappali ellátás terén néhány járás kivételével jelentős szolgáltatási hiányok, vagy kapacitáshiányok vannak a vármegyében.
- A főként a járási székhelyekre koncentrált nappali ellátási formák akadályozzák a külterületeken, ellátatlan településeken élő célcsoporttagok bejárását a szolgáltatás igénybevételekor.

- A szolgáltatások nem rendelkeznek olyan szállítókapacitással, hogy biztosítani tudják a speciális szükséglettel rendelkező személyek beszállítását a szolgáltatási helyszínekre.
- A működő nappali ellátásokban a legtöbb esetben az eszköz és infrastrukturális feltételek és a működési háttér fejlesztése szükségszerűnek tűnik.
- Jellemző a szakemberek hiánya, túlterheltsége. Mindemellett fontos lenne a területen dolgozó szakemberek képzése, mentális egészségének védelme, fluktuációjának csökkentése.
- A nappali ellátások közül a legszűkebb kapacitással a demens személyek nappali ellátása működik. A vármegye 11 járásából 6 járásban ez a szolgáltatás nem érhető el. A vármegye demográfiai szerkezetét és a várható, folyamatosan növekvő szükségleteket figyelembe véve ezt a nappali ellátási területet a közeljövőben fejleszteni szükséges.
- A pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátását biztosító intézményekben a pszichológusok számos esetben túlterheltek, az ellátottak várólistára kerülnek, ami ennél a sérülékeny célcsoportnál krízis kialakulásához vezethet.
- A fogyatékossággal élők nappali ellátására három járásban (Bácsalmási, Jánoshalmai, Kunszentmiklósi) nem kínálnak lehetőséget. A szolgáltatás szükségességét, illetve a kapacitások szűkösségét mind a szakértői interjúk, mind a lakossági visszajelzések megerősítették.
- A nappali ellátások elérhetőségét és kapacitásszámát a következő években célszerű növelni, mert a jelenlegi kapacitás nem biztosítja egy idősödő társadalom és a speciális szükséglettel rendelkező személyek (fogyatékossággal élők, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek és demens személyek) napközbeni ellátását. A szolgáltatás hiánya nem csupán az ellátottak életminőségére, hanem az őket ellátó családtagok munkavállalási lehetőségeire, valamint fizikai és mentális állapotára is jelentős hatással van.

Közösségi ellátások

- Az önkormányzatok igen korlátozott erőforrásokkal rendelkeznek. Csak néhány önkormányzat és szervezet tudja támogatni a nem kötelező jellegű közösségi ellátások hálózatának bővítését a vármegyében. Az utóbbi években a pályázati források szűkülésével a szolgáltatást kezdeményező, fejlesztő szervezetek is forráshiánnyal szembesültek. Ez a helyzet lefékezheti a közösségi ellátások további fejlesztését.
- A közösségi ellátások egyik leggyakoribb feladata az ellátottak szállítása. A normatívák valós költségekhez igazítása (üzemanyag árak, elöregedett gépjárműpark karbantartását, cseréje), valamint a célzott pályázatok kiírása az eszközpark fejlesztéséhez, cseréjéhez fontos feltétele lenne a szolgáltatások mennyiségi és minőségi mutatóinak javulásához.
- A mobilitást támogató eszközökön túl a technikai, informatikai, kommunikációs eszközpark fejlesztése is forráshiányba ütközik.
- A humánerőforrás mennyisége, szerkezete (pszichológus, addiktológus, terápiás munkatárs, gondozó) és motiválása különösen a szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek közösségi ellátása terén jelent kihívást.
- Valamennyi alapellátás és szolgáltatás esetében megfogalmazódott a vármegyei módszertani intézmények/csoportok létrehozásának szükségessége, hatékony működése a szakemberek folyamatos kapcsolattartása, képzése, mentális egészségének biztosítása érdekében.

2.3.2. A szociális szakosított ellátás vármegyei szintű összegzése

A vármegyében a ***tartós bentlakásos ellátás***t nyújtó intézmények mind az öt formája elérhető. Időskorúak otthona mind a 11 járásban működik, összesen 3.073 fős kapacitással. 4 járásban (Jánoshalmai, Kiskőrösi, Kiskunfélegyházi, Kiskunmajsai) ez az egyedüli, a speciális szükséglettel rendelkező személyek számára elérhető, tartós bentlakásos ellátást nyújtó intézmény. Fogyatékossággal élő személyek otthona 7 járásban található és összesen 706 fős

kapacitásszámmal működik a vármegyében. Pszichiátriai betegek otthona 2 járásban (Bajai, Kiskunhalasi) 488 fős kapacitással működik. Hajléktalan személyek otthona egy járásban (Kecskeméti) 28 fő számára érhető el.

A tartós bentlakásos ellátást nyújtó intézmények működtetése terén jelentős intézményi és szolgáltatási kapacitáshiány jellemezhető, különösen az idősek és a fogyatékossággal élő személyek otthonai esetében kifejezetten hosszúak a várólisták. Rövid várakozási idő utáni bekerülést csak a magánfenntartású, magas térítési díjú otthonok biztosítanak.

A tartós bentlakásos ellátásra váró személyek esetében a kettős, vagy többes diagnózisú személyek elhelyezése tartós bentlakásos ellátást nyújtó intézménybe a vezető diagnózis alapján történik. Az idősek számára létrehozott intézmények – a többi célcsoport ellátására biztosított intézmények, szolgáltatások, kapacitások hiánya/szűkössége miatt – számos esetben befogadják és ellátják a többes diagnózissal rendelkező, speciális szükségletű célcsoportokat is. Ez a megoldás azonban nem garantálja a speciális szükségletű (demens, pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg) idősotthoni lakók szakszerű ellátását.

Bács-Kiskun vármegye területén az ***átmeneti elhelyezést biztosító ellátások*** a szükségletekhez mérten igen szűk körben és kapacitással érhetők el. 2 járásban (Bácsalmási, Kunszentmiklósi) semmilyen átmeneti elhelyezésre nincs lehetőség, további 5 járásban (Jánoshalmai, Kalocsai, Kiskőrösi, Kiskunmajsai, Tiszakécskei) pedig csupán egyetlen célcsoport (3 esetben csak a hajléktalanok) számára elérhető az átmeneti elhelyezés. A pszichiátriai betegek átmeneti elhelyezésére az egész vármegyében nincs mód. A szenvedélybetegek átmeneti elhelyezésére mindösszesen 10 férőhely biztosított, és egyetlen helyen 30 fős kapacitással működik a fogyatékossággal élő személyek átmeneti gondozóháza. Az átmeneti elhelyezés terén – különösen a fogyatékossággal élő és pszichiátriai betegek esetében – komoly kapacitáshiányok azonosíthatók a vármegyében.

Az időskorúak (70 fő) és a hajléktalan személyek átmeneti elhelyezésére magasabbak a kapacitásszámok (262 fő), de a tartós bentlakásos intézmények kapacitásszámának szűkössége miatt különösen az idősellátás terén jelentős kielégítetlen szükségletek azonosíthatók az átmeneti elhelyezést biztosító szolgáltatások körében.

Bács-Kiskun vármegye 11 járásából összesen 6 járásban (Bajai, Jánoshalmai, Kecskeméti, Kiskunfélegyházi, Kiskunhalasi, Tiszakécskei) található ***lakóotthon*** összesen 85 fős kapacitással. Pszichiátriai betegek számára ez az ellátási forma egyetlen járásban sem érhető el, a fogyatékossággal élő személyek rehabilitációs otthona a Bajai és a Kecskeméti járásban biztosított összesen 18 férőhelyen. Fogyatékossággal élő személyek ápoló-gondozó otthona a Jánoshalmai, Kiskunhalasi és Tiszakécskei járásban érhető el 57 fős kapacitás keretében, és a szenvedélybetegek lakóotthona a Kiskunfélegyházi járásban működik 10 fő számára biztosítva elhelyezést. Valamennyi célcsoport esetében igen szerény kapacitás áll rendelkezésre a speciális szükséglettel rendelkező személyek számára.

Bács-Kiskun vármegyében csupán egy *rehabilitációs ellátást biztosító intézmény* van. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Komplex Hajléktalanellátó és Rehabilitációs Központja Kecskeméten működtet a hajléktalan személyek számára egy rehabilitációs intézményt 21 fős kapacitással. Pszichiátriai betegeknek, fogyatékossággal élő személyeknek és szenvedélybetegeknek a vármegyében nincs rehabilitációs intézménye.

Bács-Kiskun vármegyében ***támogatott lakhatás*** szervezésére Baja, Kalocsa, Kiskőrös és Kiskunhalas járásokban került sor. Az SZGYF fenntartásában működő intézmények Kalocsa járásban fogyatékossággal élő személyek, Kiskőrös járásban szenvedélybetegek számára biztosítanak támogatott lakhatást.

A *fogyatékossággal élő személyek* számára a Sorsok Háza Szociális Intézmény szervezésében Kiskőrösön további 24 férőhelyen és Kiskunhalason 12 férőhelyen biztosítják a támogatott lakhatás szolgáltatást.

A *szenvedélybetegek* részére támogatott lakhatás szolgáltatást a Harmónia Integrált Szociális Intézmény Bács-Kiskun Vármegye Kaskantyún és Tabdin összesen 65 férőhelyen, a Sorsok Háza Szociális Intézmény Kiskőrösön 18 férőhelyen biztosít.

A *pszichiátriai betegek* számára a Sorsok Háza Szociális Intézmény Baján szervezte meg 12 fő számára a támogatott lakhatás szolgáltatást.

A rehabilitációs ellátást biztosító intézmények és a támogatott lakhatás terén a vármegyében a rendelkezésre álló kapacitás nem elégíti ki a meglévő szükségleteket.

A szociális szakellátás terén a vármegyében azonosítható kihívások öt fő szakmai területen jelentkeznek: területi egyenlőtlenségek, forráshiány, kapacitáshiányok, humánerőforrással kapcsolatos problémák és működési feltételek, melyek részletes kibontása alább olvasható.

Területi egyenlőtlenségek:

- A vármegye északi és déli részén található járások között jelentős különbség van mind a gazdasági lehetőségek, mind az életminőség, mind a népesség szerkezete tekintetében. A szükségletek térben eltérő sűrűsége a szakellátások részéről nagyobb rugalmasságot és célozottabb kapacitásszabályozást igényelne, mert jelenleg jelentős területi egyenlőtlenségek vannak a szolgáltatási kapacitások elosztásában.
- A vármegye déli, kiterjedt tanyarendszerrel, szórvány településekkel működő része nem ugyanazokkal a lehetőségekkel rendelkezik a problémák megoldására, mint egy koncentrált településszerkezetű, nagyobb lakosságszámú település. A vármegyében országos szinten a legmagasabb arányú a külterületen élő lakosok száma.
- A vármegye északnyugati és déli részének fejletlensége, a közlekedési kapcsolatokhiánya vagy alacsony fejlettségi szintje is nehezíti a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.
- A határmenti települések, közlekedési szempontú elzártsága jellemző, ami egyik akadályozója lehet a szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek.

Forráshiány:

- A szociális ellátások és szolgáltatások forrásainak népességszám szerinti és nem szükséglet szerinti elosztása kifejezetten hátrányos helyzetbe hozza a kedvezőtlen adottságokkal (idős, egyedülálló népesség, elnéptelenedő települések, magas arányú roma lakosság, mélyszegénység) rendelkező járásokat (Tiszakécskei, Jánoshalmai).
- Az önként vállalt feladatok finanszírozása a helyi önkormányzatok számára nem megoldott, mert a legtöbb esteben nincs az önkormányzatnak szociális feladatokra fordítható forrása.
- Bács-Kiskun vármegye Integrált Területi Programjának módosítása során (lásd pl. 4. és 5. módosítást) a szociális szolgáltatások fejlesztésére szánt források az átcsoportosítások eredményeként jelentősen csökkentek.

Kapacitáshiányok az ellátás terén:

- Az idősellátás és a fogyatékossággal élő személyek ellátása terén kifejezetten hosszú várólisták vannak a vármegyében a feladatot ellátó egyes intézményeknél.
- Korlátozott kapacitás áll rendelkezésre a vármegyében a pszichiátriai betegek szakellátása terén. A férőhelyhiány mind a tartós, mind az átmeneti ellátás terén általánosan jellemző.
- A szakellátás nem reagál az ellátotti szükségletekre és a többes diagnózisra. Mindig a vezető diagnózis határozza meg, hova kerül az ellátott. Pszichiátriai betegség, szenvedélybetegség, időskor együttes fennállása esetén többes diagnózis kezelésére nincs ellátó egység.
- A szenvedélybetegeket ellátó szakellátásban (szenvedélybetegek támogatott lakhatása) jelenleg még vannak szabad kapacitások. A szenvedélybetegség ugyan jelen van, de a célcsoportnak nincs

betegségtudata, így nem keresi a szakszerű megoldást. Az állapotromlás következtében többnyire nem a szükségletnek megfelelő szakellátásba kerül, hanem ápoló-gondozó otthonba (többnyire idősek otthonába), mert hajléktalanná válik, vagy olyan betegsége lesz, ami intézményi keretek között lesz elviselhető számára. A prevenció és az alapellátás kapacitásának fejlesztése jelentős mértékben javítana a szakellátás terén jelentkező ellentmondásos helyzeten (ellátatlan vagy nem szakszerűen ellátott célcsoport, üres férőhelyek).

- A vármegyében nincs olyan ellátási forma a szakellátásban, ahol az ön- és közveszélyes személyek zártabb elhelyezésére lehetőség nyílna.
- A kapacitáshiány miatt a hozzáférés az ellátásokhoz nem csupán a hátrányos helyzetű személyek esetében korlátozott, hanem a vármegye valamennyi speciális szükséglettel rendelkező csoportja számára.

Humánerőforrás:

- A humánerőforrás terén tapasztalható hiányok széles körben jellemzők a szakellátás valamennyi területén: alacsony jövedelem, magas fluktuáció, szakképzett, elkötelezett, tapasztalattal rendelkező szakemberek hiánya, mentális és fizikai túlterhelés, képzés/továbbképzés és szupervízió hiánya.
- A szakemberek kiöregednek, s nem elegendő a vármegyében elérhető képzési kapacitás az utánpótlás biztosítására.
- A szakember hiány és az alacsony anyagi és társadalmi megbecsülés miatt a szakma határai nyitottá válnak *„Most már mindenkit felveszünk, aki hajlandó eljönni hozzánk dolgozni”.* Csökken a szakdolgozók tudásszintje, elkötelezettsége, az alapkompetencia hiányos munkatársakkal az intézményrendszerben kihívás színvonalas ellátást és annak dokumentálását biztosítani.
- A továbbképzés szervezése a meglévő munkaerőállomány körében akadályokba ütközik, mert a létszámhiány és a folyamatos feladatellátási kötelezettség miatt a helyettesítés nehezen szervezhető.

Működési feltételek:

- A szakellátásban részesülők fizikai és mentális állapotának folyamatos romlása miatt a növekvő ápolási szükséglet kielégítésére nincs a rendszerben elegendő speciális felszereltség, illetve a zavartalan működéshez szükséges alapvető feltételek (színvonalas lakóterek, jól felszerelt foglalkoztatók stb.)
- Az ellátást biztosító intézmények jelentős része jelenleg a célcsoport fizikai szükségleteit tudja kielégíteni (fizikai ápolás és személyi higiéné), a mentális egészség, a kognitív készégek megőrzése és a jóllét biztosítása az ellátást igénybe vevők számára kapacitáshiányok (humánerőforrás, eszközök, pénzügyi forrás) miatt akadályokba ütközik.

2.4. Gyermekjóléti alapellátások

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény garantálja azokat az alapvető ellátásokat és intézkedéseket, amelyek elősegítik a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítését, a szülői kötelességek teljesítését, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. A gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatokat az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezetek látják el.

A gyermekek és a gyámhatóság által elrendelt utógondozói ellátás keretében a fiatal felnőttek védelmét, segítését pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti

alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint az e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják az alábbiak szerint:

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- otthonteremtési támogatás.

Gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása,
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

G**yermekvédelmi szakellátások**:

- otthont nyújtó ellátás,
- az utógondozói ellátás,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedések**:

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- védelembe vétel,
- családbafogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbe vétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

Az alábbi helyzetelemzésben először a Bács-Kiskun vármegye gyermekjóléti alapellátására vonatkozó főbb adatokat, jellemzőket mutatjuk be a Módszertani útmutató által meghatározott szerkezetben, a KSH legfrissebb, 2024-es statisztikai adatai alapján. Az elemzés második részében a gyermekvédelmi szakellátások jellemzőit ismertetjük.

Járások	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Bácsalmási járás	628	147	350	94	402	128
Bajai járás	891	250	478	64	128	263
Jánoshalmai járás	765	229	333	210	99	312
Kalocsai járás	978,5	347	602	41	124	353
Kecskeméti járás	1267	444	687	375	436	1174
Kiskőrösi járás	1230,4	204	691	82	181	596
Kiskunfélegyházi járás	316,5	116	124	42	153	142
Kiskunhalasi járás	786,5	157	437	183	150	257
Kiskunmajsai járás	532	106	402	31	79	215
Kunszentmiklósi járás	619,53	236	326	143	127	475
Tiszakécskei járás	283,1	112	98	88	21	103
Összesen	**8297,53**	**2348**	**4528**	**1353**	**1900**	**4018**

Forrás: KSH (2024)

Bács-Kiskun vármegyében a KSH adatai szerint 2024-ben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma 8.298,53 fő, megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 4.528 fő, megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma 1.353 védelembe vett gyermekek száma 1.900, veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 4.018. Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma 2.348 fő. A vármegye 119 településből 20 településen nem érhető el a gyermekek számára a szünidei étkeztetés (Bácsszentgyörgy, Bátmonostor, Bugacpusztaháza, Császártöltés, Csólyospálos, Drágszél, Dunaszentbenedek, Érsekcsanád, Harkakötöny, Helvécia, Homokmégy, Jakabszállás, Kunbaracs, Kunszállás, Miske, Móricgát, Tiszaug, Újsolt, Vaskút, Zsana). A Bajai és a Kalocsai járásban található a legtöbb olyan település, amelyben a szünidei étkeztetés a gyermekek számára nem biztosított. Főként azok a települések tartoznak ebbe a körbe, amelyek népességszáma alacsony, de vannak kivételek, a szolgáltatást nem biztosító nagyobb lélekszámú települések.

2.4.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Bácsalmás	184,5	31	66	58	46	145
Bácsbokod	25	8	16	0	0	14
Bácsborsód	17	5	7	1	0	12
Bácsszőlős	14	11	9	2	5	10
Csikéria	30,5	5	23	2	2	7
Katymár	81,5	20	63	0	13	38
Kunbaja	98	49	58	0	21	60
Madaras	125,5	14	72	23	30	69
Mátételke	21	16	8	8	0	12
Tataháza	31	28	28	0	11	36

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Bácsalmási járásban 628 fő. A járás valamennyi településén megszervezték 2024-ben a gyermekek szünidei étkeztetését, összesen 147 gyermek részesült ebben az ellátásban. A legnagyobb létszámban (49 fő) Kunbaján vesznek részt a gyerekek szünidei étkeztetésben. A járásban a hátrányos helyzetű (350 fő), illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (94 fő), valamint a veszélyeztetett kiskorúak száma (403 fő) lényegesen magasabb, mint a gyermekek szünidei étkeztetésben résztvevőké. A védelembe vett gyermekek száma 128.

2.4.1.2. Bajai járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Bácsszentgyörgy	1	0	0	0	3	3
Baja	255	12	132	45	21	62
Bátmonostor	7,5	0	0	0	9	6
Csátalja	33,5	11	11	3	0	6
Csávoly	39,5	27	26	0	3	14
Dávod	74	26	53	3	4	3
Dunafalva	25	1	1	0	3	6
Érsekcsanád	30	0	2	0	0	1
Érsekhalma	29	27	27	0	3	18
Felsőszentiván	36,5	13	19	0	8	15
Gara	30	27	8	11	0	8
Hercegszántó	63	42	47	0	1	2
Nagybaracska	65	37	49	0	4	29
Nemesnádudvar	25	3	13	0	1	17
Sükösd	92,5	23	58	2	22	47
Szeremle	43,5	1	23	0	4	4
Vaskút	41	0	9	0	4	22

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Bajai járásban 891 fő. A járás 17 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 478 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 64 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 263 fő, a védelembe vett gyermekek száma 128 fő. A járás területén 4 településen (Bácsszentgyörgy, Bátmonostor, Érsekcsanád, Vaskút) nem érhető el a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet összesen 250 fő számára biztosítanak.

2.4.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Borota	55	34	44	0	2	14
Jánoshalma	437	80	101	201	71	163
Kéleshalom	27	8	9	0	2	3
Mélykút	183,5	74	133	6	10	103
Rém	60,5	33	46	3	14	29

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Jánoshalmai járásban 765 fő. A járás 5 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 333 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 210 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 312 fő, a védelembe vett gyermekek száma 99 fő. A járás mind az 5 településén elérhető a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet összesen 229 fő számára biztosítanak.

2.4.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Bátya	89	53	57	18	18	47
Drágszél	15	0	12	0	9	7
Dunapataj	47,5	10	12	2	8	36
Dunaszentbenedek	48	0	17	4	3	21
Dunatetétlen	16,5	9	10	0	0	1
Dusnok	30	9	24	0	5	7
Fajsz	39	27	36	0	5	0
Foktő	19	16	16	0	5	13
Géderlak	44	16	22	0	0	4
Hajós	40	26	21	3	7	11
Harta	19	7	14	0	2	2
Homokmégy	28	0	8	0	5	5
Kalocsa	187	45	144	8	20	108
Miske	131	0	89	0	16	35
Ordas	21	17	18	0	3	14
Öregcsertő	24	17	11	4	2	2
Solt	104,5	65	58	0	4	14
Szakmár	36	13	15	2	5	18
Újsolt	1	0	0	0	0	0
Újtelek	8	8	8	0	0	4
Uszód	22	9	10	0	7	4

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Kalocsai járásban 978,5 fő. A járás 21 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 602 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 41 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 353 fő,

a védelembe vett gyermekek száma 124 fő. A járás 5 településen (Drágszél, Dunaszentbenedek, Homokmégy, Miske, Újsolt) nem érhető el a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet a többi településen összesen 347 fő számára biztosítanak.

2.4.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Ágasegyháza	13,5	12	12	3	0	8
Ballószög	19	6	1	10	3	20
Felsőlajos	2,5	2	2	0	1	12
Fülöpháza	4,5	4	5	0	0	9
Fülöpjakab	6,5	7	0	0	0	0
Helvécia	74	0	53	6	6	26
Jakabszállás	8,5	0	0	1	4	14
Kecskemét	666,5	191	263	312	280	741
Kerekegyháza	48	19	37	14	11	44
Kunbaracs	25,5	0	3	9	3	9
Kunszállás	1	0	0	0	1	1
Ladánybene	35	9	25	2	11	27
Lajosmizse	255	84	223	0	108	189
Nyárlőrinc	17	15	9	6	2	13
Orgovány	90,5	69	54	12	6	37
Városföld	0	26	0	0	0	24

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Kecskeméti járásban 1.267 fő. A járás 16 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 687 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 375 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 1.174 fő, a védelembe vett gyermekek száma 436 fő. A járás 4 településen (Helvécia,

Jakabszállás, Kunbaracs, Kunszállás) nem érhető el a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet a többi településen összesen 444 fő számára biztosítanak.

2.4.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Akasztó	41,9	20	24	0	7	17
Bócsa	26	10	0	7	7	6
Császártöltés	38,5	0	13	0	5	17
Csengőd	86	33	73	2	8	12
Fülöpszállás	100	48	64	0	4	19
Imrehegy	53,5	3	10	11	4	8
Izsák	171,5	24	102	45	14	71
Kaskantyú	4,5	1	1	0	0	6
Kecel	355	5	170	6	51	90
Kiskőrös	99	6	73	4	33	104
Páhi	25,5	11	11	0	0	42
Soltszentimre	50	26	32	0	8	35
Soltvadkert	113	10	90	4	24	156
Tabdi	3	1	0	1	6	7
Tázlár	63	6	28	2	10	6

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Kiskőrösi járásban 1.230,4 fő. A járás 15 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 691 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 82 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 596 fő, a védelembe vett gyermekek száma 181 fő. A járás egy településén (Császártöltés) nem érhető el a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet a többi településen összesen 204 fő számára biztosítanak.

2.4.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Bugac	41	5	14	11	5	18
Bugacpusztaháza	2	0	2	0	0	4
Gátér	7,5	1	2	1	7	8
Kiskunfélegyháza	212	89	80	28	134	90
Pálmonostora	19,5	8	14	0	0	5
Petőfiszállás	34,5	13	12	2	7	17

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Kiskunfélegyházi járásban 316,5 fő. A járás 6 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 124 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 42 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 142 fő, a védelembe vett gyermekek száma 153 fő. A járás egy településén (Bugacpusztaháza) nem érhető el a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet a többi településen összesen 116 fő számára biztosítanak.

2.4.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Balotaszállás	73,5	23	36	27	3	12
Harkakötöny	10	0	4	0	0	7
Kelebia	36	34	29	0	5	14
Kiskunhalas	485,5	24	259	138	109	175
Kisszállás	81	35	51	14	8	22
Kunfehértó	21	4	4	0	0	1
Pirtó	12	10	8	4	9	8
Tompa	67,5	27	46	0	16	18
Zsana	0	0	0	0	0	0

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Kiskunhalasi járásban 786,5 fő. A járás 9 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 437 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 183 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 257 fő, a védelembe vett gyermekek száma 150 fő. A járás két településén (Harkakötöny, Zsana) nem érhető el a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet a többi településen összesen 157 fő számára biztosítanak.

2.4.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Csólyospálos	19	0	4	0	0	4
Jászszentlászló	27,5	3	4	0	2	13
Kiskunmajsa	405,5	51	343	15	51	147
Kömpöc	23	16	17	0	0	3
Móricgát	0	0	0	0	0	0
Szank	57	36	34	16	26	48

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Kiskunmajsai járásban 532 fő. A járás 6 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 402 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 31 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 215 fő, a védelembe vett gyermekek száma 79 fő. A járás két településén (Csólyospálos, Móricgát) nem érhető el a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet a többi településen összesen 106 fő számára biztosítanak.

2.4.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Apostag	21	5	12	0	3	39
Dunaegyháza	36	12	25	0	6	35
Dunavecse	105	40	80	11	9	52
Kunadacs	18,53	12	18	0	2	11
Kunpeszér	11	3	2	4	4	10
Kunszentmiklós	128,5	78	42	72	37	145
Szabadszállás	168	52	59	48	53	80
Szalkszentmárton	44,5	4	28	4	6	47
Tass	87	30	60	4	7	56

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Kunszentmiklósi járásban 619,53 fő. A járás 9 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 326 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 143 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 475 fő, a védelembe vett gyermekek száma 127 fő. A járás valamennyi településén elérhető a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet összesen 236 fő számára biztosítanak.

2.4.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos létszáma (fő)	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek (fő)	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek (fő)	Védelembe vett gyermekek (fő)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek (2016–tól érvényes módszertan) (fő)
Lakitelek	68,1	13	23	0	6	26
Szentkirály	14	13	7	8	0	0
Tiszaalpár	109	18	8	63	3	23
Tiszakécske	92	68	60	17	12	54
Tiszaug	0	0	0	0	0	0

Forrás: KSH (2024)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők átlagos száma a Tiszakécskei járásban 283,1 fő. A járás 5 településén a hátrányos helyzetű gyermekek száma 98 fő, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 88 fő, a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 103 fő, a védelembe vett gyermekek száma 21 fő. A járás egy településén (Tiszaug) nem érhető el a gyermekek szünidei étkeztetése, amelyet a többi településen összesen 112 fő számára biztosítanak.

2.4.1. Gyermekjóléti szolgáltatások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) a4) 1-5, b1) 1-6, b2)

A Család- és Gyermekjóléti Központok, valamint Szolgálatok a családok és gyermekek testi-lelki egészségének megőrzését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését segítik. A központok a járásszékhelyeken működnek, speciális szolgáltatásokat (pl. pszichológiai, jogi tanácsadás) nyújtanak, míg a szolgálatok helyi szinten a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését, a tanácsadást és tájékoztatást, családgondozást és a jelzőrendszer működtetését végzik.

A járási székhelyeken tevékenykedő **Család- és Gyermekjóléti Központok** által nyújtott speciális szolgálatok körében kiemelt szerepe van az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységnek. Valamennyi járásban ezt a szolgáltatást vették a legtöbben igénybe (16.293

fő). A szolgáltatások közül figyelemreméltó kereslet tapasztalható a pszichológiai (1.380 fő) és jogi tanácsadás (383 fő) iránt, valamint viszonylag magas az ügyfélszám a kapcsolattartási ügyelet esetében (525 fő) is. Néhány esetben egyéb speciális szolgáltatással is találkozunk. Ilyen pl. a kórházi szociális munka (Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunmajsa), vagy a speciális csoportok szervezése (Kiskőrös).

A család- és gyermekjóléti központok által nyújtott speciális szolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő, 2024)								
	Kapcsolattartási ügyelet	**Pszichológiai tanácsadás**	**Jogi tanácsadás**	**Mediáció**	**Szociális diagnózis**	**Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység**	**Egyéb szolgáltatás**	**Összesen**
Bácsalmási járás	9	323	0	23	6	577	0	938
Bajai járás	23	44	4	23	0	215	0	309
Jánoshalmai járás	28	210	89	0	13	442	0	782
Kalocsai járás	15	36	0	0	5	5181	7	5244
Kecskeméti járás	266	171	178	52	80	2810	129	3686
Kiskőrösi járás	32	142	22	40	0	997	805	2038
Kiskunfélegyházi járás	40	152	34	28	25	3718	32	4029
Kiskunhalasi járás	62	31	33	0	5	568	111	810
Kiskunmajsai járás	7	67	12	0	4	277	21	388
Kunszentmiklósi járás	40	142	0	0	59	150	0	391
Tiszakécskei járás	3	62	12	4	52	1358	78	1569
Összesen	**525**	**1380**	**384**	**170**	**249**	**16293**	**1183**	**20184**

Forrás: KSH 2024 OSAP1696 A család- és gyermekjóléti szolgáltatások adatai

A **Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok** működésével kapcsolatos további jellemzők bemutatására járásonként kerül sor a KSH 2024-re vonatkozó adatai, valamint a szakértői interjúk tapasztalatai alapján.

2.4.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Bácsalmás	X	X
Bácsbokod	X	–
Bácsborsód	–	–
Bácsszőlős	–	–
Csikéria	–	–
Katymár	X	–
Kunbaja	X	–
Madaras	X	–
Mátételke	–	–
Tataháza	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Bácsalmási járás 10 településén a járási székhelyen működő Család- és Gyermekjóléti Központ mellett további 5 településen működik Család- és Gyermekjóléti Szolgálat.

Városi Önkormányzat Alapszolgáltatási Központ Bácsalmás (Csikéria ellátásáért is felelős); „Gondviselés háza" Gondozási központ, ellátási területe Madaras; a „Szivárvány" Szociális Szolgáltató Központ Kunbaján (Bácsszőlős Mátételke és Tataháza ellátásáért is felelős); Család – és Gyermekjóléti Szolgálat Katymár; Bácsborsód Családsegítő Szolgálat (Bácsbokod ellátásért is felelős). Mindezeket összegezve a család-és gyermekjóléti szolgálat szolgáltatásai a járás valamennyi településén elérhetők, ha nem is azonos mértékben és intenzitással.

A Bácsalmási járásban – csakúgy, ahogy a vármegye többi járásában – a Család- és Gyermekjóléti Központban itt is az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység volt a legjellemzőbb segítségnyújtási forma (2024: 577 fő). A segítségnyújtásnak ez a formája 2020 óta némiképp csökkent (2020: 734 fő), ami részben a járás településein élő gyermekek számának csökkenésével magyarázható. Az itt élő lakosság nagy részére kiterjedő hátrányos helyzet, valamint a mélyszegénységben élők nagy aránya is indokolja, hogy a pszichológiai tanácsadást egyre növekvő mértékben veszik igénybe a járás lakói. 2020-ban 72 esetben, 2024-ben 323 esetben vettek részt pszichológiai tanácsadáson az itt élő személyek és családok. Mivel az óvodai és iskolai szociális segítők tevékenysége éri el a legszélesebb körét az ellátottaknak, s ők szervezik a legtöbb közösségi programot, az ezekhez szükséges források bővítése előnyös lenne. A hiányzó tanácsadási formák (pl. jogi tanácsadás) biztosítása és a meglévők kapacitásának fejlesztése elősegítené a szélesebb körű hozzáférést nem csupán az ellátást biztosító településeken.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat esetében a családlátogatás, az ügyintézésben nyújtott segítségnyújtás és a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz közvetítés volt a leggyakoribb tevékenység. A preventív tevékenység és a közösségszervezés viszonylag kismértékben volt jellemző a Szolgálatok működésére.

2.4.1.2. Bajai járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Bácsszentgyörgy	–	–
Baja	X	X
Bátmonostor	–	–
Csátalja	–	–
Csávoly	–	–
Dávod	–	–
Dunafalva	–	–
Érsekcsanád	X	–
Érsekhalma	–	–
Felsőszentiván	X	–
Gara	X	–
Hercegszántó	–	–
Nagybaracska	X	–
Nemesnádudvar	X	–
Sükösd	X	–
Szeremle	–	–
Vaskút	X	–

Forrás: KSH (2024)

A Bajai Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat ellátási területéhez Baján túl még Dávod, Dunafalva, Hercegszántó és Szeremle tartozik. 9 munkatárssal látják el a feladatokat. 4 szociális munkás, 3 szociálpedagógus és 2 általános iskolai tanító végzettségű szakember dolgozik a szakfeladatok ellátásán. A járás legtöbb települése a szomszédos településekkel összefogva nyújtja a család- és gyermekjóléti szolgáltatást (Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Nemesnádudvar: Nádudvarnak és Érsekhalmának; Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Vaskút: Vaskútnak és Bátmonostornak; Gara Község Önkormányzata: Garának és Bácsszentgyörgynek; Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény: Felsőszentiván, Borota, Csávoly, Kéleshalom és Rém ellátásáért felelős; Nagybaracskai Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: Nagybaracskát és Csátalját látja el.) Sükösd és Érsekcsanád önállóan végzi a Szolgáltatás működtetését.

A települések együttműködésének köszönhetően a járás valamennyi településen elérhető a Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatás, ha nem is minden településen azonos mértékben. A Központ esetszáma az elmúlt 5 évben jelentősen emelkedett. (2020: 42 eset, 2024: 309 eset). Mint a vármegye többi járásban itt is az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység volt a legjellemzőbb segítségnyújtási forma. A legjellemzőbb tanácsadási forma 2024-ben a pszichológiai tanácsadás (44 eset) és a mediáció (23 eset) volt. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását szolgálná különösen a járás nem központi területein a meglévő erőforrások bővítése mind a humánerőforrás, mind az eszközökkel (közlekedési, kommunikációs) való ellátottság terén. A jogi és pszichológiai tanácsadás szolgáltatási kapacitása is elmarad a kereslet mögött.

A Szolgálatok esetében az ügyintézésben nyújtott segítség, a családlátogatások és az ellátásokhoz való közvetítés volt a meghatározó tevékenység.

2.4.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Borota	–	–
Jánoshalma	X	X
Kéleshalom	–	–
Mélykút	X	–
Rém	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Jánoshalmai járásban a Gyermeklánc Óvoda és Bölcsőde, Család -és Gyermekjóléti Központ biztosítja a családsegítő központ feladatait az egész járásban és a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait Borotán és Jánoshalmán. A SZÁP szerint Kéleshalom és Rém község esetében a Szent József Katolikus Integrált Szociális Intézmény Család és Gyermekjóléti Szolgálata biztosítja az ellátást, míg Mélykúton az önkormányzat önállóan szervezi a család- és gyermekjóléti szolgálatatot. A család- és gyermekjóléti alapellátás a fentieknek megfelelően kiterjed a járás valamennyi településére, jóllehet a KSH által nyilvántartott szolgáltatási telephely csak Jánoshalmán és Mélykúton működik.

2020-ban 403, 2024-ben 782 esetben segítettek a Központ munkatársai a helyi lakosoknak. Mint a vármegye többi járásában itt is az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység volt a leggyakoribb segítségnyújtási forma (442 eset). A legjellemzőbb tanácsadási forma a járásban a pszichológiai tanácsadás (2020: 236; 2024: 210 fő) és a jogi tanácsadás (2020: 0; 2024: 89) volt. A Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai a gyermekek körében leginkább a szabadidőhöz köthető tevékenységek szervezésében vettek részt, de klubfoglalkozások, más folyamatosan szervezett prevenciós foglalkozások szervezésére a kapacitások hiánya miatt nem, vagy csak viszonylag kevés alkalommal került sor az elmúlt öt évben. A lakossági elégedettség vizsgálat során a megkérdezettek a gyermekvédelmi tevékenységgel kifejezetten elégedettek, a családsegítő tevékenységet átlagosnak minősítették.

A Szolgálatok tevékenységét az ügyintézéshez nyújtott segítség, a családlátogatás és a természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás segítése határozta meg.

2.4.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Bátya	X	–
Drágszél	–	–
Dunapataj	X	–
Dunaszentbenedek	–	–
Dunatetétlen	–	–
Dusnok	X	–
Fajsz	X	–
Foktő	–	–
Géderlak	X	–
Hajós	X	–
Harta	–	–
Homokmégy	–	–
Kalocsa	X	X
Miske	X	–
Ordas	–	–
Öregcsertő	–	–
Solt	X	–
Szakmár	–	–
Újsolt	–	–
Újtelek	–	–
Uszód	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kalocsai járás területén a Család- és Gyermekjóléti Központ feladatait a járásközpontban Kalocsa Város Önkormányzata Szociális Központja biztosítja. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot a települési önkormányzatok önállóan (Bátya, Dusnok, Hajós) vagy a szomszédos településekkel összefogásban (Térségi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat: Dunapataj, Dunatetétlen, Harta, Homokmégy, Öregcsertő, Szakmár, Újtelek; Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Géderlak: Dunaszentbenedek, Ordas, Uszód; Miske Község Önkormányzata: Miske, Drágszél; Solt Város Önkormányzat Alapszolgáltatási Központ: Solt, Újsolt; Szivárvány Szociális Szolgáltató: Fajsz, Foktő) szervezik.

Az óvodai és iskolai szociális segítők szerepe ebben a járásban is meghatározó a szabadidős tevékenységek, témaspecifikus csoportfoglalkozások szervezésében. Az óvodai és iskolai szociális munkások e tevékenységi körben a 2024. évben több mint 5.000 kapcsolatfelvételt regisztráltak a járásban. Ennél lényegesen alacsonyabb volt a pszichológusok által biztosított tanácsadás (36), a fogyatékossággal kapcsolatos tanácsadás (7), vagy a szociális diagnózis készítése (5).

A Család- és Gyermekjóléti Központok tevékenységének szélesebb körben való kiterjesztéséhez a szakértők szerint szükség lenne nagyobb humánerőforrás kapacitásra, fejlesztő és technikai eszközökre, s a mobilitást segítő közlekedési eszközök bővítésére, fejlesztésére is. Annak ellenére, hogy a Kalocsai járásban a legmagasabb a vármegyében a Család- és Gyermekjóléti Központ segítségét igénybe vevők száma (2024: 5.244), nem

biztosított a jogi tanácsadás, alacsony esetszámmal dolgozott a pszichológia tanácsadás (36) és a KSH 2024-es, szolgáltatási tevékenységeket összegző adatai között nem volt mediáció a járásban.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok tevékenysége a legtöbb esetben az egzisztenciális szükségletek kielégítésének támogatására fókuszált. A családlátogatás a pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz való hozzáférés segítése és az általános információnyújtás állt a tevékenységük középpontjában.

A lakossági elégedettség vizsgálat során a megkérdezettek a járásban elérhető szolgáltatások közül a gyermekvédelmi szolgáltatással voltak a legkevésbé elégedettek, az ötös skálán itt adták az értékeléskor a legalacsonyabb értéket (2,81). A családsegítő szolgálat tevékenységét átlagosnak ítélték meg (3,19). A megítélést részben magyarázhatja, hogy a járás néhány településén a szolgálat munkatársai iskolai szünidős táborokat szerveztek az elmúlt öt évben.

2.4.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Ágasegyháza	–	–
Ballószög	–	–
Felsőlajos	–	–
Fülöpháza	–	–
Fülöpjakab	–	–
Helvécia	X	–
Jakabszállás	–	–
Kecskemét	X	X
Kerekegyháza	X	–
Kunbaracs	–	–
Kunszállás	X	–
Ladánybene	–	–
Lajosmizse	X	–
Nyárlőrinc	–	–
Orgovány	–	–
Városföld	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kecskeméti járásban a Család- és Gyermekjóléti Központ tevékenységeinek jelentős részét az óvodai és iskolai szociális segítők végezték. A 2024-ben regisztrált 3.686 ügyfélkapcsolati eseményből 2.810 alkalommal ők segítettek. A vármegyei átlagnál szélesebb spektrumban kínálják a pszichológiai (171 eset), a jogi (178 eset) tanácsadást és a kapcsolatügyeleti szolgáltatást (266 eset) és 80 szociális diagnózis készítésében vettek részt a 2024. évben.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ebben a járásban is elérhető valamennyi településen, de több település közös feladatellátás keretében szervezi a szolgáltatást (Helvéciai Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ: Helvécia, Ballószög, Jakabszállás, Orgovány; Kunszállás Község Önkormányzata Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: Kunszállás, Fülöpjakab; Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi Gyermekjóléti és Szociális Intézménye:

Lajosmizse, Felsőlajos). A közös feladatellátás formájában végzett tevékenység esetében, különösen azokon a településeken, ahol nincs a településen saját szolgáltató, és a családgondozók csak meghatározott napokon voltak elérhetők, a preventív szolgáltatásokra és az ügyfélkapcsolati munkára kevesebb idő jutott, mint a központi településeken.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok munkatársai a Kecskeméti járásban meghatározó szerepet vállaltak a szabadidős tevékenységek, témaspecifikus csoportfoglalkozások szervezésében. A lakosság a családsegítő (3,19) és gyermekvédelmi (3,28) tevékenységet átlagosnak ítélte meg, lényegesen magasabbra értékelte a tanyagondnoki szolgálat (3,71) működését és alacsonyabbra a fogyatékossággal élő személyek ellátásának (3,03) színvonalát.

2.4.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Akasztó	X	–
Bócsa	X	–
Császártöltés	X	–
Csengőd	X	–
Fülöpszállás	X	–
Imrehegy	–	–
Izsák	X	–
Kaskantyú	–	–
Kecel	X	–
Kiskőrös	X	X
Páhi	X	–
Soltszentimre	–	–
Soltvadkert	X	–
Tabdi	X	–
Tázlár	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskőrösi járás területén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok működtetését döntő többségében a helyi önkormányzatok biztosítják. A szakértők megítélése szerint a szolgáltatás szervezésének ez a formája előnyt jelent a prevenciót szolgáló tevékenység szervezésekor, s további előny a szolgáltatás folyamatos elérhetősége a településeken. Az ügyfélkapcsolati alkalmak száma azokon a településeken, ahol a szolgáltatást nem az önkormányzat szervezi viszonylag alacsonyabb, mint a saját szolgáltatást működtető településeken, bár ezutóbbi esetben is találkozunk alacsonynak mondható esetszámokkal.

A Kiskőrösi járásban a Család- és Gyermekjóléti Központok tevékenységét más járásokban meghatározó óvodai és iskolai szociális munka tevékenysége az elmúlt öt évben jelentősen csökkent a 2020. évi 1.801 ügyfélkapcsolati szám 997-re csökkent 2024-re. Kiemelkedően magas és folyamatosan emelkedő ugyanakkor a pszichológiai tanácsadás (2020: 79; 2024: 142) és a mediáció (2020: 0; 2024: 40) szerepe és széles körű a szolgálat tevékenységében a csoportos segítési forma. 2020-ban 122 és 2024-ban 805 személyt érintett ez a tevékenység.

2.4.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Bugac	X	–
Bugacpusztaháza	–	–
Gátér	–	–
Kiskunfélegyháza	X	X
Pálmonostora	–	–
Petőfiszállás	X	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunfélegyházi járásban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok szervezésében három szervezet vállalt meghatározó szerepet. Kiskunfélegyházán a Kapocs Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény, Petőfiszálláson a Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ, amely Gátér és Pálmonostora számára is biztosítja a szolgáltatást, mint ahogyan a Szociális Szolgáltató Központ Bugacon, amely Bugacpusztaházán is ellátja a feladatokat.

Az elmúlt öt évben a járásban csaknem megduplázódott az ügyfélkapcsolatok száma a Család- és Gyermekjóléti Központban (2020: 2.409; 2024: 4.029), s ebben kiemelkedő szerepe van az óvodai és iskolai szociális munkások tevékenységének (2024: 3.718 eset). A Központ munkatársai széles körben biztosítanak szolgáltatást a mediáció, a kapcsolatügyelet és a tanácsadás körében is. Az elmúlt öt évben jelentősen megnőtt a pszichológiai tanácsadás (2020: 66; 2024: 152 tanácsadási alkalom) és a jogi tanácsadás (2020: 33; 2024: 34) iránti kereslet, megjelent az utcai szociális munka (2024: 32) és 25 szociális diagnózis is készült.

A járásban az átlagosnál magasabb a lakosságszámhoz viszonyított esetszám a segítő tevékenység során, s a lakosság elégedettsége (3,23) mellett zajlik a családsegítő és gyermekjóléti tevékenység (ennél jobb értékkel csak a falu és tanyagondnoki szolgálat munkáját ismerték el az elégedettség vizsgálat során a megkérdezettek). Fejlesztendő terület a szolgálat prevenciós tevékenysége, ahol az esetszámok az átlagnál alacsonyabbak. Ehhez további humánerőforrás kapacitásra és a mobilitást és kommunikációt segítő eszközpark fejlesztésére lenne szükség.

2.4.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Balotaszállás	–	–
Harkakötöny	–	–
Kelebia	–	–
Kiskunhalas	X	X
Kisszállás	–	–
Kunfehértó	–	–
Pirtó	–	–
Tompa	–	–
Zsana	–	–

Forrás: KSH (2024)

Kiskunhalas járásban a Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat székhelye is Kiskunhalason van. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait ugyanis a települések társulási formában látják el. A 2020 óta kismértékben nőtt a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásainak igénybevétele (2020: 655; 2024: 813 ügyfél), de az ellátottak száma a Központ és a Szolgálat esetében is a vármegyei átlag alatt van.

A KSH nyilvántartása szerint a Központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma 2024-ben Balotaszálláson 0; Zsanán 9; Harkakötönyön 28; Pirtón 48 fő volt. Még a nagyobb lélekszámú településeken is viszonylag alacsony az esetszám (pl. Tompa 93, Kunfehértó 133).

A járásban kiemelkedő jelentőségű az óvodai és iskolai szociális munkások tevékenysége. Az érintett esetszám a 2020–2024 közötti időszakban nőtt (2020: 515 fő; 2024: 568 fő). A prevenciós tevékenység főleg az ő szervezésükben és a 18 év alatti célcsoport körében valósul meg, jóllehet a 2022–2023. évhez képest némiképp csökkent a prevenciós tevékenységbe bevont gyermekkorúak és fiatalok száma.

A lakossági kérdőíves vizsgálata során a megkérdezettek a járásban elérhető szociális szolgáltatások közül mégis a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységével voltak a legelégedettebbek, a családsegítést az alapellátások körében a legmagasabb pontszámokkal (3,42) értékelték.

2.4.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Csólyospálos	–	–
Jászszentlászló	X	–
Kiskunmajsa	X	X
Kömpöc	–	–
Móricgát	–	–
Szank	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunmajsai járásban két településen működik Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, de feladatellátás keretében a járás többi településén élő lakosság számára is biztosított a hozzáférés az általuk nyújtott szolgáltatásokhoz. A Szent László Alapszolgáltatási Központ Jászszentlászló, Móricgát, Szank területén, a Kiskunmajsai Gyermekjóléti, Szociális és Egészségügyi Szolgáltató Intézmény Kiskunmajsa, Csólyospálos és Kömpöc területén biztosítja az alapellátást. A Kiskunmajsai járásban a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait igénybe vevők száma KSH adatai szerint az elmúlt öt évben csökkent (2020: 520 fő; 2024: 388 fő). Ezt csak kis részben magyarázza a járás népességszámának csökkenése (KSH 2020: 18.908 fő, 2025: 17.889 fő). Sokkal meghatározóbb a szakértők véleménye szerint a szektort érintő forrás, eszköz-, és humánerőforrás hiány, ami az utóbbi öt évben fokozatosan érvényesült a járásban is.

A vármegye más járásához hasonlóan a Központ által szervezett programok körében a legtöbb ügyféltalálkozás az óvodai és iskolai szociális munkásokkal van (2020: 471; 2024: 272), de az esetszám itt is csökkent, s a Család- és Gyermekjóléti Központok és Szolgálatok egyik jelentős tevékenységi körében, a prevencióban nagyon kevés tevékenység azonosítható. A Központ ügyfélkörében 2020 óta jelentősen emelkedett a pszichológiai tanácsadáson résztvevők száma (2020: 36; 2024: 67), s megjelent a jogi (12), kórházi (13) tanácsadás és az utcai szociális munka (8) is.

A lakosság szükségletei folyamatosan átalakulóban vannak, s a Szolgálatok munkatársai törekednek arra, hogy a megjelenő szükségletekre reagáljanak. A segítő beszélgetések, a családlátogatások, az ügyintézésben nyújtott segítség voltak a Szolgálatok által nyújtott leggyakoribb tevékenységek a járásban.

A rendelkezésre álló kapacitás (mind az eszköz, mind a forrás, mind a humánerőforrás tekintetében) szűkösnek bizonyul a felmerülő szükségletek kielégítésére. Ezt a „szűkösséget” a lakosság is visszajelzi, s a járásban elérhető szociális szolgáltatások közül a családsegítésre és gyermekvédelemre a legkedvezőtlenebb minősítést adta az elégedettség vizsgálatakor.

2.4.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Apostag	–	–
Dunaegyháza	–	–
Dunavecse	–	–
Kunadacs	–	–
Kunpeszér	–	–
Kunszentmiklós	X	X
Szabadszállás	X	–
Szalkszentmárton	–	–
Tass	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kunszentmiklósi járásban a KESZI biztosítja a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szalkszentmárton, Tass településeken. Szabadszálláson az Alapszolgáltatási Központ szervezi a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatait is. Az elmúlt öt évben a járás népességszáma kismértékű csökkenést mutatott, ennek ellenére a Központ ügyfeleinek száma kismértékben emelkedett (2020: 262; 2024: 391). A népesség mennyiségének és szerkezetének változása jól tükröződik a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásainak átalakulásában. A vármegye minden járásában meghatározó szerepet játszó óvodai és iskolai szociális segítők ellátottjainak száma a járásban csökkent (2020: 158; 2024: 150). Megjelent és rövid idő alatt 142 fős esetszámra emelkedett a pszichológiai tanácsadás, 59 szociális diagnózis készült 2024-ben és 40 esetben volt szükség a kapcsolati ügyelet megszervezésére.

A meglévő kapacitásokat a Szolgálatoknál is a krízisek és szükségletek kezelése köti le, s kevés idő, figyelem, kapacitás marad a preventív feladatok ellátására. A járás települései közül jónéhányban a KSH nem is regisztrál prevenciós tevékenységet, s csak a nagyobb létszámú településeken éri el a preventív tevékenységi formákba bevont személyek száma a 100 főt. Itt főleg gyerekek nyári táboroztatása, vagy szabadidejének szervezése történik.

A megnövekedett ellátási szükségletre való tekintettel célszerű lenne a humánerőforrás fejlesztése, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés időkeretének bővítése különösen azokon a településeken, ahol nagyobb arányban élnek hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő, roma családok és gyermekek. Ezeken a településeken a preventív szolgáltatások szervezésére fontos lenne nagyobb figyelmet és több kapacitást fordítani.

2.4.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Család– és gyermekjóléti szolgálat	Család– és gyermekjóléti központok
Lakitelek	–	–
Szentkirály	–	–
Tiszaalpár	X	–
Tiszakécske	X	X
Tiszaug	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Tiszakécskei járás településeinek többségében társulási formájában biztosítják a szociális- és gyermekjóléti ellátást. A Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás Tiszaalpár, Lakitelek, Nyárlőrinc, Szentkirály és Tiszaug területén szervezi a szolgáltatást, Tiszakécskén az önkormányzat saját intézménye biztosítja az ellátást.

Az elmúlt öt évben a járás népességszámának változása nem indokolja a Család- és Gyermekjóléti Központ ellátottjai számának KSH által regisztrált jelentős csökkenését. (2020: 3.635; 2024: 1.569) Hasonló csökkenést figyelhetünk meg az óvodai és iskolai segítők által ellátott gyermekek számában is (2020: 3.594; 2024: 1.358). A szükségletek jelenlétére utal, hogy a Központ által biztosított, s leginkább keresett szolgáltatások egy részének az igénybe vevői száma az elmúlt öt évben jelentősen megemelkedett. A pszichológiai tanácsadást (2020: 22; 2024: 62), a jogi tanácsadást (2020: 0; 2024: 12), a szociális diagnózis készítését (2020: 17; 2024: 52) mind nagyobb számban veszik igénybe az ellátottak.

A kríziskezelés, a családok egzisztenciális szükségleteinek biztosításához nyújtott segítség mellett a Szolgálatok szervezésében Lakiteleken és Tiszakécskén preventív szolgáltatások szervezésére is sor kerül, amelyek főként az ifjúságot szolgálják információval és a szabadidő szervezésének különböző formáival. A járás kisebb településein ez a prevenciót szolgáló aktivitás nem jellemző. A lakosság visszajelzései alapján a Család- és Gyermekjóléti szolgáltatások körében nagyobb mértékű aktivitásra lenne szükség, aminek azonban további erőforrások bevonása a feltétele. Az eszközök, szakképzett munkatársak és működési feltételek körének bővítése nélkül a szakértők megítélése szerint mennyiségi és minőségi változás a család- és gyermekjóléti szolgáltatások terén nem lehetséges.

Összegzés: Bács-Kiskun vármegye területén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok valamennyi településen elérhetők, jóllehet a szolgáltatások intenzitása, valamint az egyes településeken rendelkezésre álló kapacitások mértéke között jól dokumentálható különbségek vannak. Ugyancsak jelentős eltérések vannak a járási központokban működő Család- és Gyermekjóléti Központok által nyújtott speciális szolgáltatások (jogi, pszichológiai tanácsadás, mediáció, kapcsolattartási ügyelet) elérhetősége terén a vármegye egyes járásai, valamint a járásokon belüli települések között. Ez egyfelől a területi egyenlőtlenségre (költséges és időigényes utazás a szolgáltatás helyszínére), másfelől a nem a szükséglethez illeszkedő kapacitások elosztására vezethető vissza.

A működő Család- és Gyermekjóléti Központok és Szolgálatok tevékenységében az elmúlt öt évben meghatározó szerepet kaptak az óvodai és iskolai szociális segítők. A családok és gyermekek körében végzett munka jelentős része hozzájuk kötődik, a regisztrált szolgáltatások közel 80%-át ők végzik. Ezzel párhuzamosan jelentősen csökken az iskolán kívüli tevékenységek száma és volumene akár a szabadidős tevékenységek (klubok, nyári táborok) szervezését, akár más prevenciós szolgáltatások, vagy tanácsadási ügyfélkapcsolatok volumenét vizsgáljuk. A szolgáltatást igénybe vevők körében meghatározó többségben (2/3) vannak a nők. Feltehetően ez azzal van összefüggésben, hogy a szolgálat tevékenységének középpontjában a gyermekekkel kapcsolatos ellátások állnak (óvodai és iskolai szociális segítők), s a családok többségében a nők állnak kapcsolatban a közoktatási intézményekkel. Ha a Család- és Gyermekjóléti Központok által biztosított speciális szolgáltatások (pszichológiai, jogi, munkavállalási) körét vizsgáljuk, akkor megemelkedik a férfi igénybe vevők száma, de még ebben az esetben is jellemző a női többség. Mivel a szolgáltatások többsége a gyermekek és a közoktatási intézmények közvetítésével jut el az ellátottakhoz, az ellátási körből a kiskorú gyermekkel nem rendelkező, mélyszegénységben élő személyek és családok körében korlátozottabb a szolgáltatásokhoz való hozzáférés. Közöttük is kifejezett hátrányban vannak a már nem kiskorú, pszichiátriai vagy szenvedélybetegek gondozó, fogyatékossággal élő nagykorú személyt ápoló családok. Feltehetőleg ez is indokolja, valamint a szociális alapellátások más szegmenseinek (pl. közösségi, támogató stb. szolgáltatások) kapacitáshiánya, hogy a tanácsadási formák közül kifejezetten nőtt a pszichológiai tanácsadást igénylők/igénybe vevők száma.

A meglévő problémák kezelése a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok kapacitását maximálisan igénybe veszi, s mind kevesebb figyelem, kapacitás, forrás marad a preventív feladatok ellátására. A prevenció elsődlegesen a nagyobb létszámú, központi helyzetű településeken jellemző, a kisebb létszámú településeken nem, vagy csak nagyon alacsony létszámot érintve jelenik meg. Szakértők szerint a településméret szerinti szolgáltatási lejtő kialakulását különösen ott lehet megfigyelni, ahol a szolgáltatások társulásban működnek, s a kapacitások szűkössége miatt a szakemberek egyetlen napon 4 órában érhetők el a településen. Ez nem csupán a prevenció munkaformáinak a szervezését, de a meglévő szükségletek kielégítését is akadályozza.

Az utóbbi évek forráshiánya (pályázati források) azoknak a tevékenységeknek (szabadidős programok, nyári táboroztatás) a lefékezését is magával hozta, amelyek a prevenció terén jelentősek voltak az elmúlt időszakban, s 2–3 évvel ezelőtt nagyobb létszámot érintettek a településeken. Ezek között említhető pl. a gyerekek és szülők szünidei táboroztatása, lakosságnak szóló csoportos rendezvények gyermeknevelési tanácsadás, konfliktuskezelés, egészségvédelem stb. témákban.

Megállapítható, hogy a család- és gyermekjóléti szolgáltatás elvileg minden településen elérhető, de a forrás és kapacitáshiány, a szervezési mód és a kötelező feladatellátás során érvényesülő, a szociális szektort hátrányosan érintő szemlélet miatt nem mindenki számára biztosít egyenlő hozzáférést. A szolgáltatások széleskörű és hatékony működéséhez további forrásokra (feladatellátás, programszervezés), eszközökre (működési, mobilitást segítő és kommunikációs), a humánerőforrás bővítésére (szakemberek bevonása), a szolgáltatók túlterheltségének csökkentésére, szakmai készségeik fejlesztésére, mentális egészségük védelmét szolgáló rendszer működtetésére (szupervízió) lenne szükség.

2.4.2. Gyermekek napközbeni ellátása

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 1-6, b2

A gyermekek napközbeni ellátása *a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló* 1997. évi XXXI. törvény szerint az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkezést jelent azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A gyermekek napközbeni ellátása megvalósulhat bölcsődei ellátás, napközbeni gyermekfelügyelet, vagy alternatív napközbeni ellátás keretében.

A vármegyei és járási helyzetképet a gyermekek napközbeni ellátásra vonatkozóan a KSH OSAP 1203 és OSAP 1775-ös adatlapjainak 2024. évi adataira, a szakértői interjúk során elhangzott információkra és a Helyi Esélyegyenlőségi Programokban foglalt információkra alapozzuk.

A járások	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Bácsalmási járás	78	0	0	22	80	0	0	23
Bajai járás	268	75	0	52	292	79	0	53
Jánoshalmai járás	91	0	0	7	90	0	0	7
Kalocsai járás	111	43	0	52	113	41	0	52
Kecskeméti járás	1122	172	0	28	1096	175	0	31
Kiskőrösi járás	175	60	0	55	192	63	0	57
Kiskunfélegyházi járás	194	84	8	0	195	85	8	0
Kiskunhalasi járás	115	21	0	34	116	23	0	38
Kiskunmajsai járás	67	0	0	28	75	0	0	29
Kunszentmiklósi járás	139	7	0	15	140	7	0	14
Tiszakécskei járás	139	30	0	6	146	30	0	8
Összesen	**2499**	**492**	**8**	**299**	**2535**	**503**	**8**	**312**

Forrás: KSH (2024)

Bács-Kiskun vármegye járásaiban a 0–3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása megoldottnak tűnik. 4 bölcsőde típusban (bölcsőde, családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, mini bölcsőde) 3.358 férőhelyen 3.298 gyermek elhelyezésére került sor a 2024. évben. Valamennyi járásban a települések többségében elérhetők a bölcsődei szolgáltatások. A kapacitásszámokat és az igénybevételt összevetve azonban hangsúlyoznunk kell, hogy a legtöbb járásban a rendelkezésre álló kapacitások kihasználtsága 95% fölötti. A Kecskeméti és Jánoshalmai járásban a bölcsődék 100% fölötti kapacitással üzemelnek és a Kalocsai és Kunszentmiklósi járásban maximális kapacitáskihasználtság jellemző. Ezekben a járásokban igazoltan vannak kielégítetlen szükségletek a gyermekek napközbeni elhelyezése terén, aminek feltárása és kezelése szükségszerű lenne a közeljövőben, de a többi járás esetében is érdemes áttekinteni a szükségleteket. A Bajai és Kiskőrösi járásban mutatkoztak a 2024. évben tartalékok a gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatóknál, de ezek sem nevezhetők igazi plusz kapacitásnak, csupán néhány gyermek elhelyezését tennék lehetővé járásonként.

2.4.2.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Bácsalmás	24	0	0	0	26	0	0	0
Bácsbokod	0	0	0	7	0	0	0	7
Bácsborsód	0	0	0	0	0	0	0	0
Bácsszőlős	0	0	0	0	0	0	0	0
Csikéria	0	0	0	0	0	0	0	0
Katymár	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunbaja	0	0	0	7	0	0	0	8
Madaras	54	0	0	8	54	0	0	8
Mátételke	0	0	0	0	0	0	0	0
Tataháza	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: KSH (2024)

A Bácsalmási járásban a bölcsődei ellátás 4 településen (Bácsalmás, Bácsbokod, Kunbaja, Madaras) érhető el és a járás 2 településen elérhető bölcsődéiben 80 gyermek kaphat elhelyezést. A bölcsődébe beíratott gyermekek száma a járásban 2024-ben 78 volt. Családi és munkahelyi bölcsődék a járásban nem állnak rendelkezésre. Mini bölcsődék működnek Bácsbokodon, Kunbaján és Madarason, 7-7, illetve 8 férőhellyel. A mini bölcsődék kapacitása maximálisan kihasznált a 22 férőhelyen 2024-ben 23 gyermeket látnak el. A járás 10 településéből 4 helyen érhető el a 0–3 éves kor közötti gyermekek számára bölcsődei ellátás. A működő bölcsődei kapacitás kihasználása csaknem teljeskörű. Napközbeni gyermekfelügyelet és alternatív napközbeni ellátás nem érhető el a járás településein. A meglévő kapacitások kihasználtságának szintje felveti további férőhelyek létesítésének megfontolását.

2.4.2.2. Bajai járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Bácsszentgyörgy	0	0	0	0	0	0	0	0
Baja	228	67	0	0	249	71	0	0
Bátmonostor	11	0	0	0	12	0	0	0
Csátalja	0	0	0	0	0	0	0	0
Csávoly	0	0	0	7	0	0	0	7
Dávod	0	0	0	7	0	0	0	7
Dunafalva	0	0	0	0	0	0	0	0
Érsekcsanád	0	0	0	8	0	0	0	8
Érsekhalma	0	8	0	0	0	7	0	0
Felsőszentiván	0	0	0	15	0	0	0	15
Gara	7	0	0	0	7	0	0	0
Hercegszántó	0	0	0	0	0	0	0	0
Nagybaracska	0	0	0	7	0	0	0	8
Nemesnádudvar	0	0	0	0	0	0	0	0
Sükösd	0	0	0	8	0	0	0	8
Szeremle	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaskút	22	0	0	0	24	0	0	0

Forrás: KSH (2024)

A Bajai járás 4 településén elérhető bölcsődékbe 268 gyermek iratkozott be 292 férőhelyre. Két településen családi bölcsőde is működik 78 férőhellyel, ahova 75 gyermek jár. A járás 6 településén mini bölcsőde is kínál szolgáltatást 53 férőhellyel, ahol 52 gyermeket látnak el.

Baján és Bátmonostoron a gyermekek számára alternatív napközbeni ellátás is elérhető, ahol további 194 gyermek napközbeni elhelyezését biztosítják. Így a járás 17 településéből 11 településen elérhető a 0–3 éves korú gyermekek napközbeni elhelyezése.

A járásban elérhető 617 férőhelyre 589 gyermek iratkozott be, ami 95%-os kapacitás kihasználtságot jelent. Ebben az esetben célszerű megfontolni a kapacitások további bővítését.

2.4.2.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Borota	0	0	0	0	0	0	0	0
Jánoshalma	42	0	0	0	42	0	0	0
Kéleshalom	0	0	0	0	0	0	0	0
Mélykút	49	0	0	0	48	0	0	0
Rém	0	0	0	7	0	0	0	7

Forrás: KSH (2024)

A Jánoshalmai járás 5 településéből 3 településen biztosítanak bölcsődei ellátást. Jánoshalmán és Mélykúton bölcsődében és Rém településen mini bölcsődében. A bölcsődei férőhely a járásban összesen 97 fő, ahol 98 gyermeket látnak el. A kapacitás maximális kihasználtsággal működik, ami felveti további férőhelyek létesítésének megfontolását, esetleg napközbeni gyermekfelügyelet, vagy alternatív napközbeni ellátás létesítését a járásban jelentkező kielégítetlen szükségletek fedezésére.

2.4.2.4. Kalocsai járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Bátya	0	0	0	8	0	0	0	7
Drágszél	0	0	0	0	0	0	0	0
Dunapataj	11	0	0	0	14	0	0	0
Dunaszentbenedek	0	0	0	0	0	0	0	0
Dunatetétlen	0	0	0	0	0	0	0	0
Dusnok	28	0	0	0	28	0	0	0
Fajsz	0	0	0	7	0	0	0	8
Foktő	0	0	0	0	0	0	0	0
Géderlak	0	8	0	0	0	8	0	0
Hajós	13	0	0	0	14	0	0	0
Harta	0	0	0	14	0	0	0	15
Homokmégy	0	0	0	0	0	0	0	0
Kalocsa	46	21	0	0	45	19	0	0
Miske	0	0	0	0	0	0	0	0
Ordas	0	0	0	0	0	0	0	0
Öregcsertő	0	0	0	0	0	0	0	0
Solt	13	14	0	16	12	14	0	14
Szakmár	0	0	0	0	0	0	0	0
Újsolt	0	0	0	0	0	0	0	0
Újtelek	0	0	0	0	0	0	0	0
Uszód	0	0	0	7	0	0	0	8

Forrás: KSH (2024)

A kalocsai járás 21 településéből 10 településen érhető el bölcsődei szolgáltatás 113 férőhellyel. Géderlakon, Kalocsán és Solton családi bölcsőde is működik összesen 41 fős kapacitással. A járásban 5 mini bölcsőde is működik, ahol a kapacitás 52 fős. Mindemellett Dusnokon további 5 gyermek számára biztosítanak napközbeni alternatív felügyeletet. A járásban működő férőhelyek száma összesen 216 fő, ahová 2024-ben 211 gyerek járt. A férőhelyek kihasználtsága 98%-os, ami felveti további kapacitások kialakításának szükségességét.

2.4.2.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Ágasegyháza	0	0	0	6	0	0	0	8
Ballószög	26	0	0	0	28	0	0	0
Felsőlajos	12	0	0	0	14	0	0	0
Fülöpháza	0	0	0	0	0	0	0	0
Fülöpjakab	0	0	0	7	0	0	0	8
Helvécia	39	0	0	0	40	0	0	0
Jakabszállás	24	8	0	0	24	8	0	0
Kecskemét	869	131	0	7	832	142	0	7
Kerekegyháza	54	0	0	0	54	0	0	0
Kunbaracs	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunszállás	0	0	0	8	0	0	0	8
Ladánybene	0	0	0	0	0	0	0	0
Lajosmizse	52	5	0	0	54	5	0	0
Nyárlőrinc	12	0	0	0	14	0	0	0
Orgovány	34	0	0	0	36	0	0	0
Városföld	0	28	0	0	0	28	0	0

Forrás: KSH (2024)

A Kecskeméti járás 16 településéből csaknem mindegyik településen (kivétel 3 település: Fülöpháza, Kunbaracs, Ladánybene) elérhető a bölcsődei szolgáltatás. A járásban a munkahelyi bölcsődén kívül minden szolgáltatási forma megtalálható, amely a 0–3 éves korosztály napközbeni ellátását biztosítja. Összesen 1.302 férőhely áll rendelkezésre, amelyre 1.322 gyereket írattak be. Napközbeni gyermekfelügyelet keretében 6, és alternatív napközbeni ellátás keretében további 119 gyermek ellátását biztosítják Kecskeméten.

A gyermekek napközbeni elhelyezésére irányuló szükséglet a Kecskeméti járásban meghaladja a jelenleg elérhető kapacitást.

2.4.2.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Akasztó	0	0	0	7	0	0	0	8
Bócsa	0	13	0	0	0	13	0	0
Császártöltés	0	0	0	0	0	0	0	0
Csengőd	0	0	0	0	0	0	0	0
Fülöpszállás	16	0	0	0	24	0	0	0
Imrehegy	0	0	0	0	0	0	0	0
Izsák	40	13	0	0	42	14	0	0
Kaskantyú	0	0	0	0	0	0	0	0
Kecel	38	14	0	0	42	16	0	0
Kiskőrös	48	20	0	13	48	20	0	14
Páhi	0	0	0	8	0	0	0	8
Soltszentimre	0	0	0	8	0	0	0	8
Soltvadkert	33	0	0	0	36	0	0	0
Tabdi	0	0	0	8	0	0	0	8
Tázlár	0	0	0	11	0	0	0	11

Forrás: KSH (2024)

A Kiskőrösi járás 15 településéből 4 (Császártöltés, Csengőd, Imrehegy, Kaskantyú) településen nem vehető igénybe bölcsődei szolgáltatás. A járásban a munkahelyi bölcsődén és a napközbeni gyermekfelügyeleten kívül minden egyéb ellátási forma működik, beleértve az alternatív napközbeni ellátás lehetőségét is. A járásban összesen 312 bölcsődei férőhelyen 290 gyermeket látnak el. Mindezen túl alternatív napközbeni ellátás keretében Soltvadkerten 15, Tázláron 11 gyermeket látnak el. Így a járási kapacitás összesen 338 férőhely, ahol 316 gyermekről gondoskodnak, és 93,5 %-os kapacitással működtetik a 0–3 éves gyermekek napközbeni ellátásának rendszerét.

2.4.2.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Bugac	14	0	0	0	14	0	0	0
Bugacpusztaháza	0	0	0	0	0	0	0	0
Gátér	0	0	0	0	0	0	0	0
Kiskunfélegyháza	180	74	8	0	181	75	8	0
Pálmonostora	0	5	0	0	0	5	0	0
Petőfiszállás	0	5	0	0	0	5	0	0

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunfélegyházi járás 6 településéből 4 településen érhető el a bölcsődei szolgáltatás. A 0–3 éves kor közötti gyermekek napközbeni ellátási formája közül csak a mini bölcsődék és a napközbeni gyermekfelügyeleti forma nem működik, így igen sokszínű a gyerekek napközbeni ellátására kialakított intézményrendszer. A férőhelykapacitás a bölcsődékben 288 fő, ahol 286 gyermeket látnak el. Kiskunfélegyházán alternatív napközbeni ellátás keretében további 22 gyermeket fogadnak, így a járás kapacitása 310 fő, ahol 308 gyermeket látnak el. A 0–3 éves korosztály napközbeni ellátására kialakított férőhelykapacitás a Kiskunfélegyházi járásban 99,4%-os kapacitással működik. A helyi szükségletet pontosan feltárva érdemes lenne megfontolni további férőhelyek kialakítását.

2.4.2.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Balotaszállás	0	0	0	0	0	0	0	0
Harkakötöny	0	0	0	0	0	0	0	0
Kelebia	0	0	0	7	0	0	0	7
Kiskunhalas	91	21	0	0	92	23	0	0
Kisszállás	0	0	0	16	0	0	0	16
Kunfehértó	0	0	0	7	0	0	0	7
Pirtó	0	0	0	0	0	0	0	0
Tompa	24	0	0	0	24	0	0	0
Zsana	0	0	0	4	0	0	0	8

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunhalasi járás 9 településéből 6 településen érhető el a bölcsődei szolgáltatás. Kiskunhalason bölcsőde és családi bölcsőde, Tompán bölcsőde, Kelebián, Kisszálláson, Kunfehértón és Zsanán mini bölcsőde érhető el a szülők és gyermekeik számára. A bölcsődék összes kapacitása a járásban 177 férőhely, amelyet 170 gyermek vesz igénybe. Ez 96%-os kapacitáskihasználást jelent. Kiskunhalason 2020-ban még működött egy 32 fős alternatív napközbeni ellátás is, ami az elmúlt négy évben már nem biztosít szolgáltatást. A jelenlegi kapacitások úgy tűnik, lefedik a szükségleteket.

2.4.2.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Csólyospálos	0	0	0	8	0	0	0	8
Jászszentlászló	20	0	0	0	28	0	0	0
Kiskunmajsa	47	0	0	15	47	0	0	16
Kömpöc	0	0	0	0	0	0	0	0
Móricgát	0	0	0	0	0	0	0	0
Szank	0	0	0	5	0	0	0	5

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunmajsai járás 6 településéből 4 településen elérhető a bölcsődei szolgáltatás. A kiskunmajsai és jászszentlászlói bölcsődék mellett a kisebb településeken mini bölcsődék működnek. A járásban az elérhető kapacitás 104 férőhely, ahol 95 gyermeket látnak el. A bölcsődei szolgáltatás 91,3%-os kihasználtsággal működik, ami jól illeszkedik a járásban élő szülők szükségleteihez.

2.4.2.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Apostag	0	0	0	0	0	0	0	0
Dunaegyháza	0	0	0	0	0	0	0	0
Dunavecse	36	0	0	0	36	0	0	0
Kunadacs	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunpeszér	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunszentmiklós	64	0	0	0	64	0	0	0
Szabadszállás	39	0	0	0	40	0	0	0
Szalkszentmárton	0	7	0	7	0	7	0	7
Tass	0	0	0	8	0	0	0	7

Forrás: KSH (2024)

A Kunszentmiklósi járás 9 településéből 5 településen érhető el bölcsődei szolgáltatás. A munkahelyi bölcsődéken kívül valamennyi bölcsődetípus megtalálható, de alternatív ellátás és napközbeni gyermekfelügyelet nincs a járásban. A járás bölcsődei férőhelyeinek száma 161, ahol pontosan ugyanennyi gyermek elhelyezésére került sor a 2024. évben. Így a bölcsődei kapacitás kihasználtsága 100%. Ebben az esetben felmerül annak a lehetősége, hogy a járás településein bölcsődei szolgáltatásra irányuló kielégítetlen szükségletek vannak. Ennek vizsgálata, illetve a bölcsődei kapacitás bővítésének megfontolása ajánlott.

2.4.2.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Bölcsődébe beírt gyermekek (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a családi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a munkahelyi bölcsődékben (fő)	Bölcsődébe beíratott gyermekek a mini bölcsődékben (fő)	Működő bölcsődei férőhelyek (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a családi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a munkahelyi bölcsődékben (db)	Működő bölcsődei férőhelyek a mini bölcsődékben (db)
Lakitelek	51	0	0	0	54	0	0	0
Szentkirály	26	0	0	0	28	0	0	0
Tiszaalpár	0	30	0	0	0	30	0	0
Tiszakécske	62	0	0	0	64	0	0	0
Tiszaug	0	0	0	6	0	0	0	8

Forrás: KSH (2024)

A Tiszakécskei járás valamennyi településén van bölcsődei szolgáltatás. Tiszaalpáron családi, Tiszaugon pedig mini bölcsőde érhető el, így a településen élők számára biztosított az ellátás. A rendelkezésre álló kapacitások is elegendőnek tűnnek, mert a 184 férőhelyen 175 gyermeket látnak el, ami 95%-os kihasználtságot mutat.

2.4.2.12. Bácsalmási járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Bácsalmás	X	–	–
Bácsbokod	X	–	–
Bácsborsód	–	–	–
Bácsszőlős	–	–	–
Csikéria	–	–	–
Katymár	–	–	–
Kunbaja	X	–	–
Madaras	X	–	–
Mátételke	–	–	–
Tataháza	–	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Bácsalmási járásban a bölcsődei ellátás mellett más gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás nem érhető el.

2.4.2.13. Bajai járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Bácsszentgyörgy	–	–	–
Baja	X	–	X
Bátmonostor	X	–	X
Csátalja	–	–	–
Csávoly	X	–	–
Dávod	X	–	–
Dunafalva	–	–	–
Érsekcsanád	X	–	–
Érsekhalma	X	–	–
Felsőszentiván	X	–	–
Gara	X	–	–
Hercegszántó	–	–	–
Nagybaracska	X	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–
Sükösd	X	–	–
Szeremle	–	–	–
Vaskút	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Bajai járásban a bölcsődei ellátás mellett Baján és Bátmonostoron érhető el a gyermekek alternatív napközbeni ellátása.

2.4.2.14. Jánoshalmai járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Borota	–	–	–
Jánoshalma	X	–	–
Kéleshalom	–	–	–
Mélykút	X	–	–
Rém	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Jánoshalmai járásban a bölcsődei ellátás mellett más gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás nem érhető el.

2.4.2.15. Kalocsai járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Bátya	X	–	–
Drágszél	–	–	–
Dunapataj	X	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–
Dusnok	X	X	–
Fajsz	X	–	–
Foktő	–	–	–
Géderlak	X	–	–
Hajós	X	–	–
Harta	X	–	–
Homokmégy	–	–	–
Kalocsa	X	–	–
Miske	–	–	–
Ordas	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–
Solt	X	–	–
Szakmár	–	–	–
Újsolt	–	–	–
Újtelek	–	–	–
Uszód	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kalocsai járásban a bölcsődei ellátás mellett Dusnokon van lehetőség napközbeni gyermekfelügyelet igénybevételére.

2.4.2.16. Kecskeméti járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Ágasegyháza	–	–	–
Ballószög	X	–	–
Felsőlajos	X	–	–
Fülöpháza	–	–	–
Fülöpjakab	X	–	–
Helvécia	X	–	–
Jakabszállás	X	–	–
Kecskemét	X	X	X
Kerekegyháza	X	–	–
Kunbaracs	–	–	–
Kunszállás	X	–	–
Ladánybene	–	–	–
Lajosmizse	X	–	–
Nyárlőrinc	X	–	–
Orgovány	X	–	–
Városföld	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kecskeméti járásban a bölcsődei szolgáltatás mellett napközbeni gyermekfelügyelet keretében 6 fő és alternatív napközbeni ellátás keretében további 119 gyermek ellátását biztosítják Kecskeméten.

2.4.2.17. Kiskőrösi járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Akasztó	X	–	–
Bócsa	X	–	–
Császártöltés	–	–	–
Csengőd	–	–	–
Fülöpszállás	X	–	–
Imrehegy	–	–	–
Izsák	X	–	–
Kaskantyú	–	–	–
Kecel	X	–	–
Kiskőrös	X	–	–
Páhi	X	–	–
Soltszentimre	X	–	–
Soltvadkert	X	–	X
Tabdi	X	–	–
Tázlár	X	–	X

Forrás: KSH (2024)

A Kiskőrösi járás területén Soltvadkerten és Tázláron van lehetőség a bölcsőde mellett a gyermekek alternatív napközbeni ellátására.

2.4.2.18. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Bugac	X	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–
Gátér	–	–	–
Kiskunfélegyháza	X	–	X
Pálmonostora	X	–	–
Petőfiszállás	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunfélegyházi járás területén Kiskunfélegyházán van lehetőség a bölcsőde mellett a gyermekek alternatív napközbeni ellátására.

2.4.2.19. Kiskunhalasi járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Balotaszállás	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–
Kelebia	X	–	–
Kiskunhalas	X	–	–
Kisszállás	X	–	–
Kunfehértó	X	–	–
Pirtó	–	–	–
Tompa	X	–	–
Zsana	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunhalasi járásban a bölcsődei ellátás mellett más gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás nem érhető el.

2.4.2.20. Kiskunmajsai járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Csólyospálos	X	–	–
Jászszentlászló	X	–	–
Kiskunmajsa	X	–	–
Kömpöc	–	–	–
Móricgát	–	–	–
Szank	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunmajsai járásban a bölcsődei ellátás mellett más gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás nem érhető el.

2.4.2.21. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Apostag	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	–
Dunavecse	X	–	–
Kunadacs	–	–	–
Kunpeszér	–	–	–
Kunszentmiklós	X	–	–
Szabadszállás	X	–	–
Szalkszentmárton	X	–	–
Tass	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kunszentmiklósi járásban a bölcsődei ellátás mellett más gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás nem érhető el.

2.4.2.22. Tiszakécskei járás

A járási települések	bölcsődei ellátás	napközbeni gyermekfelügyelet	alternatív napközbeni ellátás
Lakitelek	X	–	–
Szentkirály	X	–	–
Tiszaalpár	X	–	–
Tiszakécske	X	–	–
Tiszaug	X	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Tiszakécskei járásban a bölcsődei ellátás mellett más gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatás nem érhető el.

Összegzés: Bács-Kiskun vármegye járásaiban a 0–3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása megoldottnak tűnik. Valamennyi járásban a települések többségében elérhetők a bölcsődei szolgáltatások. A kapacitásszámokat és az igénybevételt összevetve azonban hangsúlyoznunk kell, hogy a legtöbb járásban a rendelkezésre álló kapacitások kihasználtsága 95% fölötti. Ezesetben felmerül annak lehetősége, hogy további kielégítetlen szükségletek vannak a gyermekek napközbeni elhelyezése terén, aminek feltárása és kezelése szükségszerű lenne a közeljövőben.

2.4.3. Gyermekek átmeneti gondozása

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A gyermekek átmeneti gondozására *a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló* 1997. évi XXXI. törvény 45. §-a szerint akkor kerül sor, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudják megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

A helyettes szülő otthonában fogadja a krízisben lévő családok gyerekeit egy meghatározott időre, ellátja a gyermek átmeneti gondozását, biztonságot, érzelmi stabilitást nyújt a szülők távolléte alatt. Feladatait a helyettes szülő hálózatot működtető szolgáltató által készített egyéni gondozási-nevelési terv alapján végzi.

A gyermekek átmeneti otthona a 0–18 éves (speciális esetben 24 éves) fiatalok számára nyújt teljeskörű ellátást, gondozást, ha a szülők krízishelyzet miatt nem tudják ellátni szülői szerepüket. Az ellátás ideje általában 12 hónap, igénybevétele többnyire önkéntes, a szülő kérésére történik, de ettől eltérhetnek azok az esetek, amikor a gyermeki jogok figyelembevétele miatt kerülnek a gyermekek átmeneti otthonba. Az átmeneti otthonban való elhelyezés a legtöbb esetben térítési díjhoz kötött.

A **Családok Átmeneti Otthona (a továbbiakban: CSÁO)** olyan bentlakásos intézmény, amely átmeneti segítséget nyújt a lakhatási gondokkal, vagy családi krízissel (pl. bántalmazás) küzdő szülőknek és gyerekeiknek. A CSÁO-ban a szülő és gyerek elhelyezésére együttesen kerül sor. Célja a krízis kezelése és a család önálló életvitelének helyreállítása. Bács-Kiskun vármegyében a gyermekek átmeneti elhelyezésére CSÁO-kban 4 településen van lehetőség (Kecskeméten, Kiskunfélegyházán, Kiskunhalason és Kiskunmajsán) a következő szervezetekben:

- **Kecskemét:**
  - Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Családok Átmeneti Otthona (6000 Kecskemét, Hoffmann János út 11. sz.) 21 férőhely
- **Kiskunfélegyháza:**
  - Kapocs Szociális és Gyermekvédelmi Intézmény (6100 Kiskunfélegyháza, Nyomás V. tanya 5) 40 férőhely
  - Családok Átmeneti Otthona (Kiskunfélegyháza, B. Szabó József út 2.) 40 férőhely
- **Kiskunhalas:**
  - Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ (6400 Kiskunhalas, Nyúl utca 57 sz.) 40 férőhely
- **Kiskunmajsa:**
  - Baptista Szeretetszolgálat Kiskunmajsa Menedékváros Családok Átmeneti Otthona (6120 Kiskunmajsa, Marispuszta 253) 40 férőhely

Gyermekek átmeneti otthona a vármegyében csak Kecskeméten működik a Kecskeméti Gyermekfaluban a Kuckó Gyermekek Átmeneti Otthona. A „Kuckót” 2015-ben nyitották meg 12 férőhellyel, majd a férőhelyek száma folyamatosan bővült.

Átmeneti elhelyezésben részesülő gyermekek száma Bács-Kiskun vármegyében (fő; 2020, 2024)				
	2020		2024	
	Családok átmeneti otthona	Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona	Gyermekek átmeneti otthona
Kecskemét	25	49	43	40
Kiskunfélegyháza	39	0	43	0
Kiskunhalas	83	0	47	0
Kiskunmajsa	68	0	78	0
Összesen	**215**	**49**	**201**	**40**

Forrás: KSH OSAP 1775 (2024)

A vármegyében a **helyettes szülői** ellátásra a KSH adatszolgáltatása nem közölt adatot. A Szociális Ágazati portál szerint két településen nem hálózat keretében nyújtott helyettes szülői ellátás érhető el:

- Kiskunfélegyháza Kapocs Szociális és Gyermekvédelmi intézmény
  - (Kiskunfélegyháza, Hunyadi utca 6. sz. 6100) 2 helyettes szülő
- Kiskőrös Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény
  - (6200 Kiskőrös, Árpád utca 8.) 2 helyettes szülő

A vármegyében a gyermekek átmeneti gondozására 5 járásban működik szolgáltatás, a 7 további járásban erre a feladatra nincs elkülönített szolgáltatási egység.

2.4.3.1. Bácsalmási járás

A Bácsalmási járásban a gyermekek átmeneti gondozására nincs kijelölt szolgáltatási egység.

2.4.3.2. Bajai járás

A Bajai járásban a gyermekek átmeneti gondozására nincs kijelölt szolgáltatási egység.

2.4.3.3. Jánoshalmai járás

A Jánoshalmai járásban a gyermekek átmeneti gondozására nincs kijelölt szolgáltatási egység.

2.4.3.4. Kalocsai járás

A Kalocsai járásban a gyermekek átmeneti gondozására nincs kijelölt szolgáltatási egység.

2.4.3.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Helyettes szülők	Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona
Ágasegyháza	–	–	–
Ballószög	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–
Helvécia	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–
Kecskemét	–	X	X
Kerekegyháza	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–
Kunszállás	–	–	–
Ladánybene	–	–	–
Lajosmizse	–	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–
Orgovány	–	–	–
Városföld	–	–	–

Forrás: KSH (2024)

A vármegye központjában a ***gyermekek átmeneti otthoná****ban* a KSH 2024. évi adatai szerint 40 gyermek átmeneti gondozására került sor. 2020-ban ez a szám 49 fő volt. Az ugyancsak Kecskeméten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szervezésében működő Gondviselés Háza **CSÁO** 2024-ben 43 személy elhelyezését biztosította, míg 2020-ban ez a szám 25 fő volt. Az egyre erősödő lakásszegénység fokozatosan növekvő igényt jelenít meg a gyermekek és családok átmeneti gondozásával kapcsolatban, ami ebben az ellátási formában a kapacitás bővítésének szükségességét veti fel.

2.4.3.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Helyettes szülők	Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona
Akasztó	–	–	–
Bócsa	–	–	–
Császártöltés	–	–	–
Csengőd	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–
Imrehegy	–	–	–
Izsák	–	–	–
Kaskantyú	–	–	–
Kecel	–	–	–
Kiskőrös	2	–	–
Páhi	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–
Tabdi	–	–	–
Tázlár	–	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskőrösi járásban a gyermekek átmeneti gondozásának intézményi/szolgáltatási háttere nem biztosított. Csupán a helyettes szülői ellátás keretében kialakított két fős férőhely ad lehetőséget a krízisben lévő gyermekek átmeneti gondozására.

2.4.3.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Helyettes szülők	Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona
Bugac	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–
Gátér	–	–	–
Kiskunfélegyháza	X	–	X
Pálmonostora	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunfélegyházi járásban a gyermekek átmeneti gondozásának intézményi hátterét egy 40 férőhelyes **CSÁO** adja, amelynek a 2024. évben a KSH szerint 43 lakója volt. (Ez a létszám 2020-ban 39 fő volt). A meglévő férőhely kapacitás azonban a növekvő szükségletet figyelembe véve feltehetően a jövőben itt is kevésnek bizonyul majd. Ezt figyelembe véve 2024-ben 2025-28-EFOP PLUSZ pályázatot nyújtottak be külső férőhelyek kialakítására, ami a férőhelyek bővítését vagy a családok önállóbb életre való felkészítését segíti.

A Kiskunfélegyháza Kapocs Szociális és Gyermekvédelmi intézmény mindemellett a járásban 2 helyettes szülői férőhelyet biztosít.

2.4.3.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Helyettes szülők	Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona
Balotaszállás	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–
Kelebia	–	–	–
Kiskunhalas	–	–	X
Kisszállás	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–
Pirtó	–	–	–
Tompa	–	–	–
Zsana	–	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunhalasi járásban a gyermekek átmeneti gondozásának intézményi hátterét egy 40 férőhelyes **CSÁO** adja, amelynek a 2024. évben a KSH szerint 47 lakója volt. (Ez a létszám 2020-ban 83 fő volt).

A kiskunhalasi képviselőtestület 2025. május 29-én tartott üléséről (ahol a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ 2024. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámolóját fogadták el) készült jegyzőkönyvből a következő adatok olvashatók a CSÁO működéséről: *„A 2024. évi összes ellátott (összesített adat) 85 fő, ebből 47 fő gyermek, és 38 fő felnőtt, összesen: 26 család.”*

2.4.3.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Helyettes szülők	Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona
Csólyospálos	–	–	–
Jászszentlászló	–	–	–
Kiskunmajsa	–	–	X
Kömpöc	–	–	–
Móricgát	–	–	–
Szank	–	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskunmajsai járásban az egykori orosz laktanya helyén a Baptista Szeretetszolgálat által kialakított szociális szolgáltatóközpontban egy 40 férőhelyes CSÁO működik és a fenntartó két további külső férőhelyes lakást is létrehozott, amely 11 személy elhelyezésére alkalmas. A KSH adatai szerint 2024-ben a CSÁO-ban 78 személy kapott ellátást. Ez a szám 2020. évi igénybe vevői körhöz (68 fő) képest növekedést mutat.

2.4.3.10. Kunszentmiklósi járás

A Kunszentmiklósi járásban a gyermekek átmeneti gondozása nem biztosított.

2.4.3.11. Tiszakécskei járás

A Tiszakécskei járásban a gyermekek átmeneti gondozása nem biztosított.

Összegzés: Bács-Kiskun vármegyében a gyermekek átmeneti elhelyezésére viszonylag szűk körben nyílik lehetőség. A családok átmeneti otthonában 4 helyszínen 201 gyermek elhelyezésére került sor 2024-ben. Ez némiképp kevesebb, mint a 2020-ban elhelyezett gyermekek száma (2020: 215). A Kecskeméten működő gyermekek átmeneti otthonában 2020-ban 49, 2024-ben 40 gyermek elhelyezésére került sor. A helyettes szülői kapacitásokról a KSH nem szolgáltatott adatokat, de a Szociális Ágazat Portál 2 helyszínt 4 helyettes szülői kapacitással tart nyilván.

2.4.4. Gyermekek esélynövelő szolgáltatásai

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

Biztos Kezdet Gyerekház

A Biztos Kezdet Gyerekház a 3 éves kor alatti, óvodába még nem járó, szociokulturális hátrányokkal küzdő gyermekek egészséges fejlődését támogatja. Célja a gyermekek sikeres óvodai beilleszkedésének elősegítése. A Gyerekházra és a szolgáltatásaira vonatkozó részletes szabályokat *a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló* 40/2018. (XXI.4.) EMMI rendelet tartalmazza.

A 2006-ban indult koragyerekkori prevenciós szolgáltatás, amely mára a gyermekvédelmi alapellátás részévé vált, a szülői kompetenciák fejlesztésére és a közösségépítésre fókuszál. A Gyerekházak létrehozására elsődlegesen a hátrányos helyzetű településeken, járásokban,

valamint települési szegregátumokban kerül sor. A Gyerekházak szolgáltatását igénybe vevő gyermekeknek legalább 50%-ának szegregátumnak minősített környezetben kell élnie, vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben kell részesülnie.

A 2020–2024 közötti öt évben Bács-Kiskun vármegye öt településén (Jánoshalma, Katymár, Kecskemét, Kiskunmajsa, Mélykút) működött Biztos Kezdet Gyerekház.

2021-ben a Gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyerekek száma az öt érintett településen 70 fő volt. 2023–2024-ben a mélykúti, 2024-ben a kiskunmajsai Gyerekházban a KSH nem regisztrált ellátott gyermekeket. A jánoshalmai és katymári Gyerekházban nőtt, a kecskeméti Gyerekházban változatlan maradt a rendszeresen igénybe vevő gyerekek száma. Összességében 2024-re némileg növekedett (73 gyerek) a Gyerekházak programjaiba bekapcsolódó gyerekek száma. Bár a szolgáltatásokra a hátrányos és többszörösen hátrányos helyzetű gyerekek száma miatt több járásban is szükség lenne, 2024-től már (a KSH igénybevételre vonatkozó adatai szerint) csak 3 járásban érhető el működő Biztos Kezdet Gyerekház a vármegyében.

A meglévő Biztos Kezdet Gyerekházak a szakértők szerit nagyon sokat segítenek az Ukrajnából érkező családok alapvető szükségleteinek a kielégítésében, lokális integrációjuk biztosításában. A gyermekek ellátása mellett sok esetben információs pontként szolgálnak a szülők számára mind a munkavállalás, mind egyéb jellegű hivatalos adminisztráció szervezésében. Különösen Katymáron és Jánoshalmán vállaltak jelentős szerepet az ideérkező kisgyermekes családok segítésében, beilleszkedésük támogatásában.

A hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatását segítő szolgáltatáshoz történő hozzáférés a korai életszakaszban jelentős hiányokat mutat a vármegye legtöbb járásában, ezért célszerű lenne a Biztos Kezdet Gyerekházak körének szélesítése a vármegyében, különösen a vármegye déli részén elhelyezkedő járásaiban.

Tanoda

A Tanoda *a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló* 1997. évi XXXI. törvény módosítását követően 2019. január 1-től került be a gyermekjóléti alapellátások körébe. Elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő vagy hátrányos helyzetű / halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára nyújt, önkéntesen igénybe vehető, a személyiségfejlődést és a társadalmi felzárkózást segítő szolgáltatást.

A *Tanoda Platform* 2025. áprilisi jelentése szerint a tanodák jelentős alulfinanszírozottsággal küzdenek, ami akadályozza a hosszú távú tervezést és a tanodahálózat működtetését, annak szükség szerinti bővítését.

Bács-Kiskun vármegyében a 2020–2024 közötti öt évben 6 településen működött Tanoda (Jakabszállás, Kecel, Kecskemét, Kisszállás, Lakitelek, Szabadszállás).

2020-ban a tanodai szolgáltatásokat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma 215 fő volt. A legtöbben Kecskeméten (45 fő), a legkevesebben Lakiteleken (17 fő) kapcsolódtak be a Tanodák munkájába. 2024-ben már csak öt tanoda működött (a kisszállási Tanoda 2024-ben már nem jelent meg a KSH adatsoraiban) és csupán 149 gyerek vett részt a Tanodák tevékenységében.

2.4.4.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Bácsalmás	–	–
Bácsbokod	–	–
Bácsborsód	–	–
Bácsszőlős	–	–
Csikéria	–	–
Katymár	X	–
Kunbaja	–	–
Madaras	–	–
Mátételke	–	–
Tataháza	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Bácsalmási járásban Katymáron működik a vármegye egyik Biztos Kezdet gyerekháza.[46] A szervezők hétfőn, szerdán és csütörtökön tartják az érdeklődők számára a klubnapokat, de a hét többi napján is nyitva állnak a segítségre szorulók számára.

A járásban más, a gyerekek esélyeit növelő szolgáltatás nem működik.

2.4.4.2. Bajai járás

A Bajai járásban a gyerekek esélyeit növelő szolgáltatás nem működik.

2.4.4.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Borota	–	–
Jánoshalma	X	–
Kéleshalom	–	–
Mélykút	–	–
Rém	–	–

Forrás: KSH (2024)

Jánoshalmán a Biztos Kezdet Nyitnikék Gyerekházban[47] szakképzett óvodapedagógusok segítik a gyermekek játékos fejlesztését és a szülőket, a gyermekek fejlesztésével kapcsolatos kérdéskörben. A gyerekház Jánoshalmán közösségi programokat is szervez és a közösségi térként is működik.

A járásban más, a gyerekek esélyeit növelő szolgáltatás nem működik, jóllehet a 0–3 éves kor fölötti gyermekek támogatására is nagy szükség lenne. Pl. Tanoda szervezésével, vagy további

[46] Forrás: https://katymar.hu/intezmenyek/biztos-kezdet/
[47] Forrás: https://www.janoshalma.hu/index.php/hu/neveles-oktatas

támogató és prevenciós programok szervezésével lehetne segíteni a mélyszegénységben élő, vagy a hátrányos helyzetű roma családokban nevelkedő gyermekek felzárkózását.

2.4.4.4. Kalocsai járás

A Kalocsai járásban a gyerekek esélyeit növelő szolgáltatás nem működik.

2.4.4.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Ágasegyháza	–	–
Ballószög	–	–
Felsőlajos	–	–
Fülöpháza	–	–
Fülöpjakab	–	–
Helvécia	–	–
Jakabszállás	–	X
Kecskemét	X	X
Kerekegyháza	–	–
Kunbaracs	–	–
Kunszállás	–	–
Ladánybene	–	–
Lajosmizse	–	–
Nyárlőrinc	–	–
Orgovány	–	–
Városföld	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kecskeméti járásban két Tanoda működik. A Bács-Kiskun vármegyei Tudományos Ismeretterjesztő társulat által létrehozott Utak és Esélyek Tanoda”[48] Jakabszálláson a nagyközségi könyvtár épületében kapott két helyiséget használatra. Célja a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok iskolai előmenetelének segítése és társadalmi integrációjának támogatása. A kecskeméti Hajnalcsillag Tanodát[49] a Református Egyházközség működteti. A Tanoda célja, hogy a hátrányos helyzetű, elsősorban roma gyerekeket támogassa, tanulmányi előmenetelét segítse, a közösséget erősítse. A Tanoda fejlesztő programokat és mentorálást biztosít a gyermekek számára. A szakértők megítélése szerint a Tanoda fontos szerepet tölt be a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, s számos tevékenységi formát kínál. A tanulás, a szabadidő és a sporttevékenységek feltételei jó színvonalon biztosítottak a gyermekek számára.

A kecskeméti Biztos Kezdet Gyerekház 2020-ban nyílt meg, s azóta folyamatosan működik. 2025. január 1-től a Máltai Szeretetszolgálat vette át Mezei utcai közösségi házban működő Gyerekház szakmai programjának szervezését. A Gyerekház elsődlegesan a hátrányos helyzetű gyermekek és szüleik segítését biztosítja, de a szakmai program szervezése során az ott dolgozó

[48] Forrás: http://titbkkm.hu/Subfolders/projects/tanodak/jak/index.html
[49] Forrás: https://www.krek.hu/tanoda

szakemberek kiemelt figyelmet fordítanak 0–3 év közötti kisgyermeket nevelő egyszülős családok támogatására.

2.4.4.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Akasztó	–	–
Bócsa	–	–
Császártöltés	–	–
Csengőd	–	–
Fülöpszállás	–	–
Imrehegy	–	–
Izsák	–	–
Kaskantyú	–	–
Kecel	–	X
Kiskőrös	–	–
Páhi	–	–
Soltszentimre	–	–
Soltvadkert	–	–
Tabdi	–	–
Tázlár	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kiskőrösi járásban Kecelen működik Tanoda, más gyermekek esélyét növelő szolgáltatás nem működik a járásban. A Keceli Tanodának a város művelődési háza ad otthont, ahol a kiskőrösi Evangélikus Gimnázium tanáraival és diákjaival együttműködve dolgoznak a szakemberek a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásáért, iskolai előmenetelük segítéséért.

További esélynövelő szolgáltatásra a járás több településén, valamint a kisebb gyerekek körében is nagy szükség lenne.

2.4.4.7. Kiskunfélegyházi járás

A Kiskunfélegyházi járásban a gyerekek esélyeit növelő szolgáltatás nem működik.

2.4.4.8. Kiskunhalasi járás

A Kiskunhalasi járásban a gyerekek esélyeit növelő szolgáltatás nem működik.

2.4.4.9. Kiskunmajsai járás

A Kiskunmajsai járásban a gyerekek esélyeit növelő szolgáltatás nem működik.

2.4.4.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Apostag	–	–
Dunaegyháza	–	–
Dunavecse	–	–
Kunadacs	–	–
Kunpeszér	–	–
Kunszentmiklós	–	–
Szabadszállás	–	X
Szalkszentmárton	–	–
Tass	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Kunszentmiklósi járásban Szabadszálláson a Tudástár Tini Tanoda[50] EFOP támogatással indult és a Bács-Kiskun vármegyei Tudományos Ismeretterjesztő Társulat szervezésében, és a régi általános iskola épületében kapott elhelyezést.

További esélynövelő szolgáltatásra a járás több településén, valamint a kisebb gyerekek körében is nagy szükség lenne.

2.4.4.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Biztos Kezdet Gyerekház	Tanoda
Lakitelek	–	X
Szentkirály	–	–
Tiszaalpár	–	–
Tiszakécske	–	–
Tiszaug	–	–

Forrás: KSH (2024)

A Tiszakécskei járásban Lakiteleken működik Tanoda[51], melyet a Lakiteleki Auti Alapítvány működtet. A tanoda célja az autizmussal élő, tankötelezett korú gyermekek integrációjának segítése, de további sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében is részt vesznek. A Tanodában 7 autizmussal élő gyermek jár, négy gyógypedagógus és négy gyógypedagógiai asszisztens segíti őket. A Tanoda a Lakiteleki Eötvös Iskolában kapott elhelyezést.

További esélynövelő szolgáltatásra a járás több településén, valamint a kisebb gyerekek körében is nagy szükség lenne.

Összegzés: Bács-Kiskun vármegyében 2024-ben az igénybe vevői létszámok alapján 3 településén (Jánoshalma, Katymár, Kecskemét) működött Biztos Kezdet Gyerekház. A KSH

[50] Forrás: https://titbkvm.hu/tanoda/
[51] Forrás: https://eotvosiskola.hu/tartalom/autista_tanoda/

szerint 2024-ben 73 gyerek kapcsolódott be a Gyerekházak által szervezett programokba. A szolgáltatásokra a hátrányos és többszörösen hátrányos helyzetű gyerekek jelentős száma miatt több járásban is szükség lenne, különösen a vármegye déli részén. A gyermekek ellátása mellett ugyanis sok esetben információs pontként szolgálnak a szülők számára is.

Bács-Kiskun vármegyében 2024-ben 5 településen működött Tanoda és 149 gyerek kapcsolódott be a munkájába. 2020–2024 között csökkent a Tanodák száma (2020: 6 tanoda; 2024: 5 tanoda) és a tanodai programban résztvevő gyerekek száma (2020: 215 fő; 2024: 149 fő)

A korai életszakaszban lévő hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatását segítő szolgáltatásokhoz (Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda) a hozzáférés a vármegye számos járásában nem biztosított, vagy korlátozott a hozzáférés. Célszerű lenne ezeknek az esélynövelő szolgáltatásoknak a bővítése különösen a vármegye déli részén fekvő településeken.

A gyermekjóléti alapellátások – beleértve a gyermekjóléti szolgáltatásokat, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását és a gyermekek esélynövelő szolgáltatásait – kapcsán azonosított hiányosságok és működési kockázatok több területen rendszerszerűen megjelennek, és különböző mértékben több kiemelt célcsoportot is érintenek. Közvetlenül a gyermekeket érintik leginkább, ugyanakkor a szolgáltatások hozzáférési és működési korlátjai a családokon keresztül az idősebb hozzátartozókra, a nőkre, a fogyatékkal élő személyekre is kihatnak, továbbá aránytalanul erősen érinthetik a társadalmi hátrányokkal terhelt csoportokat, különösen a mélyszegénységben élő és a roma közösségekben élő családokat.

2.5. Gyermekvédelmi szakellátások

Bács-Kiskun vármegyében 2021.06.30-ig a Bács-Kiskun Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat végezte a gyermekek védelme és jóllétének biztosítása körében felmerülő szakmai feladatok ellátását. 2021.07.01.-től, *a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló* 1997. évi XXXI. törvény 66. § (3) bekezdése értelmében megvalósuló szervezeti átalakulás következtében a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást az SZGYF fenntartásában az OGYSZ működtetésében a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Bács-Kiskun vármegye látja el. Az otthont nyújtó gyermekvédelmi szakellátást a jogutódként működő, – továbbra is SZGYF fenntartású – Gyermekvédelmi Központ Bács-Kiskun Vármegye (6000 Kecskemét, Páfrány u. 2.) biztosítja önálló intézményként.

Bács-Kiskun vármegyében az SZGYF a gyermekvédelmi szakszolgáltatást és gyermekvédelmi szakellátást, a szakmai munka jogi alapját jelentő, *a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról* szóló 1997. évi XXXI. törvény és *a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről* szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján végzi. A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás feladata gyámhatósági felkérésre a döntést előkészítő, javaslattévő szakmai munka elvégzése, valamint szolgáltatási, szervezési, tanácsadói és szakértői hivatali feladatok ellátása.

A vármegyében a KSH adatai szerint 2024-ben 1.526 kiskorú élt a gyermekvédelmi szakellátásban. Ebből ideiglenes hatállyal elhelyezett 72 és nevelésbe vett 1.492 gyermek volt. Az utóbbi öt évben a gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek száma jelentősen nem változott. 2020-ban az 1.545 gyermekvédelmi szakellátásban részesülő kiskorúból 97 volt ideiglenes hatállyal elhelyezett és 1.448 nevelésbe vett. A gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek több mint 95%-a nevelőszülőnél került elhelyezésre. A nevelőszülői

családokban a jogszabályi előírások alapján, a 12 éven aluli kiskorúak, az állapotos kiskorúak és a gyermekükkel együttesen elhelyezett ellátottak elhelyezésének kell megvalósulnia.

Nevelőszülői hálózattal az állami fenntartású vármegyei gyermekvédelmi szakellátás nem rendelkezik, ezt a gondozási formát 2011. december 1. óta ellátási szerződés keretében főként egyházi fenntartók biztosítják. A vármegyében több nevelőszülői hálózat is működik, amelyek rászoruló gyermekek számára biztosítanak otthont. Legnagyobb létszámmal a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató nevelőszülői hálózata működik a vármegyében. A Szent Anna Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ is részt vesz a vármegye nevelőszülői hálózatának működtetésében. Mindemellett a kecskeméti székhelyű SOS Gyermekfalu Magyarországi Alapítványa és további, főként egyházi fenntartású kisebb szolgáltatók is jelen vannak a nevelőszülői feladatok ellátásában a vármegyében.

Bács-Kiskun vármegyében a KSH szerint 2024-ben 354 nevelőszülő volt, akiknél 1.251 gyermek került elhelyezésre.

A KSH adatai szerint (OSAP 1208. sz. adatlap) a vármegyében 2020-ban a nevelőszülői hálózatban engedélyezett férőhelyek száma 1.442 volt és 418 nevelőszülő tevékenykedett. 2024-ben a nevelőszülői hálózatban engedélyezett férőhelyek száma 1.297 volt, amelynek keretében 1.245 gyermek került elhelyezésre nevelőszülőknél. 2024-ben a megyében 354 nevelőszülő volt (KSH 2024). Mindkét évben (2020 és 2024) a nevelőszülői hálózat külső férőhelyén további 7, illetve 6 gyermek elhelyezésére nyílt lehetőség. A nevelőszülők számának csökkenése komoly kihívást jelent a gyermekek családoknál való elhelyezésekor.

2.5.1. Otthont nyújtó ellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A gyermekvédelmi szakellátás elsődleges célja, hogy biztosítsa az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek otthont nyújtó ellátását, valamint a fiatal felnőttek utógondozói ellátását. A vármegyei gyermekvédelmi központ 5 szakmai egységben, 14 lakásotthonban és 4 külső férőhelyen, összesen 138 gyermek számára nyújtja otthont biztosító szolgáltatását, a teljes körű, illetve szükség szerinti ellátást.

A vármegyében gyermekotthoni elhelyezést és utógondozást az alábbi szakmai egységek biztosítanak:

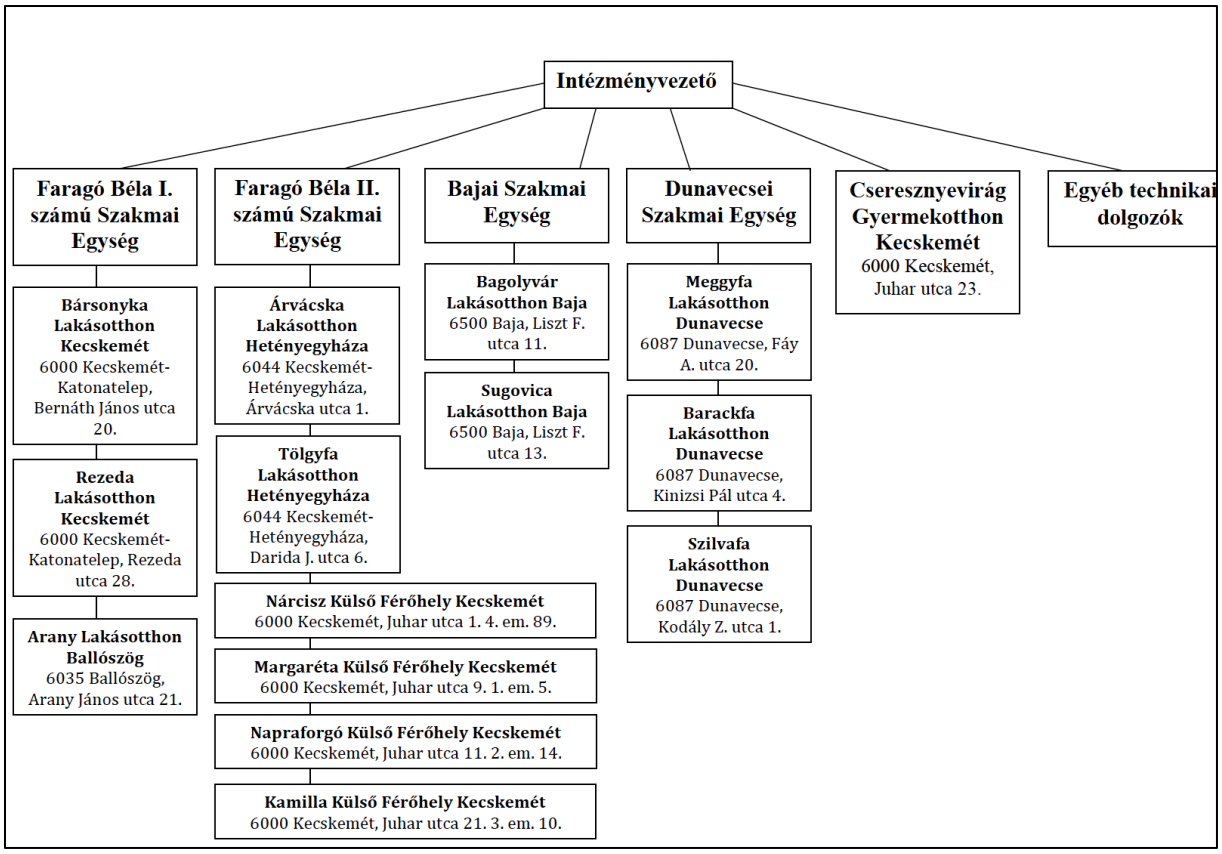

Forrás: Az intézmény honlapja

Az Őszi Napfény Integrált Szociális Intézmény[52] Bács-Kiskun Vármegye, mint a szociális törvény hatálya alá tartozó gondozási hely kapcsolódik be az otthont nyújtó ellátásba. Ápoló-gondozó otthonként a súlyos állapotú gyermekek számára biztosít elhelyezést. Az intézmény Napraforgó Otthon Gara telephelyén különleges szükségletű, tartósan beteg, fogyatékkal élő gyermekeket látnak el.

A szakértői vélemények szerint a vármegyében a gyermekotthoni elhelyezésre egyre nagyobb igény mutatkozik a gyermekek személyiségállapotából, bekerülési életkorukból és a nevelőszülői hálózatok túlterheltségéből adódóan. 2020 és 2024 között a gyermekotthoni férőhelyek száma a vármegyében nem változott, az otthonba bekerülő gyermekek száma azonban enyhe emelkedést mutat.

A gyermekek ***lakásotthonok***ban való elhelyezése fokozódó jelentőséggel bír, hiszen az önálló életre való felkészítés körülményei itt kedvezőbbek, mint a gyermekotthonban. A vármegyében a bajai, dunavecsei és kecskeméti telephelyeken kertvárosba integráltan, családi házakban kialakított lakásotthonokban, családias környezetben, több éve változatlan elhelyezéssel biztosítják az ellátást. A lakásotthonokban a teljes körű ellátás tartalmazza az étkezést, ruházatot, iskoláztatást, felzárkóztatást, tehetségfejlesztést, személyiség korrekciót, szocializációt, szabadidő hasznos eltöltéséhez lehetőséget, a különböző ellátásokhoz való hozzáférést, habilitációt, rehabilitációt és terápiát. A szükség szerinti ellátás illeszkedik a 18 éven felüli dolgozó vagy tanulmányokat folytató fiatal felnőtt önállóbb életviteléhez. A telephelyeken az elhelyezési, tárgyi és személyi feltételek adottak a szakmai munkához. A KSH adatai szerint a lakásotthonok férőhelyeinek száma 2020-ban 182 volt, s ez 2024-re 126-ra csökkent, az elhelyezett gyermekek száma 2020-ban 139, 2024-ben 115 volt.

[52] Forrás: https://oszinapfeny.hu/intezmenyuenk/telephelyek

A vármegyei gyermekvédelmi szakellátás székhelyén és gondozási helyet biztosító telephelyein a szakmai és technikai engedélyezett dolgozói létszám 2026. január 1. napjától összesen 110 fő.

Az engedélyezett férőhelyek száma az otthont nyújtó ellátásokban Bács Kiskun vármegyében (2020, 2024)							
		2020			2024		
		Engedélyezett férőhely	Összes gyermek	Utógondozói ellátásban részesülő	Engedélyezett férőhely	Összes gyermek	Utógondozói ellátásban részesülő
Helvécia	Általános lakásotthon	12	7	0	0	0	0
	Lakásotthon által működtetett külső férőhely	28	23	23	0	0	0
Kecskemét	Általános gyermekotthon	40	35	5	40	42	4
	Általános lakásotthon	64	48	1	48	49	1
	Különleges gyermekotthon	50	44	1	50	44	3
	Különleges lakásotthon	46	36	0	46	44	2
	Lakásotthon által működtetett külső férőhely	8	0	0	8	0	0
	Nevelőszülői hálózat	1442	1408	138	1297	1245	139
	Nevelőszülői hálózat külső férőhelye	7	0	0	7	6	6
	Speciális lakásotthon	24	25	0	24	22	0
	Utógondozó lakásotthon	12	4	4	12	1	1
	Utógondozó otthon	0	0	0	6	5	5
	Utógondozó otthoni külső férőhelye	0	0	0	34	26	26

Forrás: KSH OSAP 1208 (2024)

2.5.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Bácsalmás	18	86	–
Bácsbokod	1	3	–
Bácsborsód	0	3	–
Bácsszőlős	2	8	–
Csikéria	0	0	–
Katymár	1	3	–
Kunbaja	0	0	–
Madaras	6	28	–
Mátételke	0	0	–
Tataháza	4	14	–

Forrás: OGYSZ (2025)

Bácsalmás járás 6 településén 32 nevelőszülőnél 145 gyermek van nevelőszülői ellátásban. Gyermekotthoni elhelyezést biztosító intézmény nincs a járásban.

2.5.1.2. Bajai járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Bácsszentgyörgy	0	0	–
Baja	11	30	X
Bátmonostor	4	9	–
Csátalja	4	13	–
Csávoly	0	0	–
Dávod	4	6	–
Dunafalva	1	1	–
Érsekcsanád	4	10	–
Érsekhalma	0	0	–
Felsőszentiván	0	0	–
Gara	3	13	–
Hercegszántó	1	2	–
Nagybaracska	9	30	–
Nemesnádudvar	3	12	–
Sükösd	3	4	–
Szeremle	4	12	–
Vaskút	3	12	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Bajai járás csaknem minden településén (Bácsszentgyörgy, Csávoly, Érsekhalma, Felsőszentiván) dolgoznak nevelőszülők. Összesen 54 nevelőszülőnél 154 gyermek elhelyezésére került sor a 2025. évben.

Gyermekotthoni elhelyezést Baján 2004 óta a Bagolyvár és a Sugovica lakásotthon[53] biztosít 8 fiú és 8 leány számára, akik közül 7 roma származású.

A gyermekotthon munkáját a pedagógus végzettségű nevelők szervezik, akiknek 4–4 gyermekfelügyelő, pszichológus, gyógypedagógus, család és utógondozó, valamint gyermekvédelmi ügyintéző segít.

2.5.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Borota	4	8	–
Jánoshalma	5	21	–
Kéleshalom	0	0	–
Mélykút	2	7	–
Rém	2	7	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Jánoshalmai járásban Kéleshalom kivételével valamennyi településen található nevelőszülő. Összesen 13 nevelőszülőnél 43 gyermek elhelyezésére került sor a 2025. évben. A járásban gyermekotthoni ellátásra nincs lehetőség.

[53] Forrás: http://bajaigyermekotthon.hupont.hu/

2.5.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Bátya	0	0	–
Drágszél	0	0	–
Dunapataj	1	1	–
Dunaszentbenedek	0	0	–
Dunatetétlen	0	0	–
Dusnok	0	0	–
Fajsz	1	0	–
Foktő	0	0	–
Géderlak	1	7	–
Hajós	0	0	–
Harta	0	0	–
Homokmégy	1	1	–
Kalocsa	5	8	–
Miske	0	0	–
Ordas	0	0	–
Öregcsertő	0	0	–
Solt	1	2	–
Szakmár	0	0	–
Újsolt	0	0	–
Újtelek	0	0	–
Uszód	0	0	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kalocsai járás területén a vármegyei átlaghoz képest kevesebb nevelőszülő végzi munkáját. Dunapataj, Fajsz, Géderlak, Homokmégy, Kalocsa, Solt településeken található összesen 10 nevelőszülő, ahol 19 gyermek elhelyezésére került sor a 2025. évben. A járásban gyermekotthoni ellátásra nincs lehetőség.

2.5.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Ágasegyháza	1	1	–
Ballószög	6	12	X
Felsőlajos	4	13	–
Fülöpháza	0	0	–
Fülöpjakab	2	11	–
Helvécia	11	34	X
Jakabszállás	2	5	–
Kecskemét	37	91	X
Kerekegyháza	14	32	–
Kunbaracs	0	0	–
Kunszállás	1	0	–
Ladánybene	0	0	–
Lajosmizse	4	8	–
Nyárlőrinc	1	0	–
Orgovány	16	44	–
Városföld	1	4	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kecskeméti járásban a vármegyei átlaghoz képest lényegesen nagyobb arányban van jelen a gyermekek számára otthont nyújtó ellátás. 100 nevelőszülő 255 gyermek számára biztosítja a nevelőszülői ellátást 2025-ben. Gyermekotthoni ellátásra 3 településen is van lehetőség a járásban. Ballószögön az Arany lakásotthon 8 speciális szükségletű gyermeket lát el. Kecskeméten a Bársonyka Lakásotthon Kecskemét, Rezeda Lakásotthon Kecskemét, Cseresznyevirág Gyermekotthon Kecskemét, Árvácska Lakásotthon Hetényegyháza, Tölgyfa Lakásotthon Hetényegyháza és azok külső férőhelyei (Nárcisz Külső Férőhely Kecskemét, Margaréta Külső Férőhely Kecskemét, Napraforgó Külső Férőhely Kecskemét, Kamilla Külső Férőhely Kecskemét) biztosítják a gyermekek elhelyezését.

Helvécián az SOS-Gyermekfalvak Magyarországi Alapítványa[54] által működtetett lakásotthonban 12, nevelőszülőknél nehezen elhelyezhető kamaszkorú (12 év felettiek) gyermek számára biztosítanak ellátást.

[54] Forrás: https://keol.hu/kecskemet-bacs/atadtak-az-sos-lakasotthont-helvecian

2.5.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Akasztó	2	3	–
Bócsa	2	3	–
Császártöltés	1	2	–
Csengőd	0	0	–
Fülöpszállás	3	7	–
Imrehegy	0	0	–
Izsák	2	6	–
Kaskantyú	1	0	–
Kecel	5	15	–
Kiskőrös	6	16	–
Páhi	14	35	–
Soltszentimre	1	1	–
Soltvadkert	9	24	–
Tabdi	1	4	–
Tázlár	2	0	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kiskőrösi járás területén 2 település kivételével (Csengőd, Imrehegy) minden településen található nevelőszülő. Összesen 49 nevelőszülő, ahol 116 gyermek elhelyezésére került sor a 2025. évben. A járásban gyermekotthoni ellátásra nincs lehetőség.

2.5.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Bugac	1	7	–
Bugacpusztaháza	0	0	–
Gátér	0	0	–
Kiskunfélegyháza	14	42	–
Pálmonostora	1	1	–
Petőfiszállás	1	3	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kiskunfélegyházi járás területén négy településen (Bugac, Kiskunfélegyháza, Pálmonostora, Petőfiszállás) érhető el 17 nevelőszülő, akik a 2025. évben összesen 53 gyermekről gondoskodtak. A járásban gyermekotthoni ellátásra nincs lehetőség.

2.5.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Balotaszállás	0	0	–
Harkakötöny	0	0	–
Kelebia	2	7	–
Kiskunhalas	14	36	–
Kisszállás	1	4	–
Kunfehértó	0	0	–
Pirtó	0	0	–
Tompa	2	1	–
Zsana	0	0	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kiskunhalasi járásban Kelebián, Kiskunhalason, Kisszálláson és Tompán dolgozik összesen 19 nevelőszülő, akik a 2025. évben összesen 48 gyerekről gondoskodtak. A járásban gyermekotthoni ellátásra nincs lehetőség.

2.5.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Csólyospálos	0	0	–
Jászszentlászló	5	19	–
Kiskunmajsa	33	135	–
Kömpöc	1	4	–
Móricgát	0	0	–
Szank	0	0	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kiskunmajsai járás területén három településen (Jászszentlászló, Kiskunmajsa, Kömpöc), érhető el 39 nevelőszülő, akik a 2025. évben összesen 158 gyerekről gondoskodtak. Egy nevelőszülőnél átlagosan 4 gyermek elhelyezésére került sor. A járásban gyermekotthoni ellátásra nincs lehetőség.

2.5.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Apostag	0	0	–
Dunaegyháza	1	1	–
Dunavecse	1	7	X
Kunadacs	1	1	–
Kunpeszér	0	0	–
Kunszentmiklós	7	25	–
Szabadszállás	2	3	–
Szalkszentmárton	1	3	–
Tass	1	1	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kunszentmiklósi járásban két település kivételével (Apostag, Kunpeszér) minden településen találunk nevelőszülőt. Összesen 14 nevelőszülő dolgozik, akik a 2025. évben összesen 41 gyerekről gondoskodtak.

A járásban gyermekotthoni ellátásra Dunavecsén van lehetőség a Barackfa Lakásotthon Dunavecse, Meggyfa Lakásotthon Dunavecse és a Szilvafa Lakásotthon Dunavecse 10–10 fő elhelyezését biztosító lakásotthonokban. A lakásotthonokban lehetőség van a tartósan beteg vagy fogyatékossággal élő gyermekről való gondoskodásra is (10 fős csoportban max. 1 kettős szükségletű gyermek helyezhető el.)

2.5.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Nevelőszülőik száma	Nevelőszülői ellátásban gondozott gyermekek száma	Gyermekotthon
Lakitelek	3	9	–
Szentkirály	0	0	–
Tiszaalpár	10	33	–
Tiszakécske	47	142	–
Tiszaug	1	3	–

Forrás: OGYSZ (2025)

A Tiszakécskei járásban Szentkirály kivételével minden településen dolgozik nevelőszülő. A 61 nevelőszülő összesen 187 gyermek ellátásáról gondoskodik. A járásban gyermekotthoni elhelyezésre nincs lehetőség.

2.5.2. Utógondozói ellátás

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglaltak szerint a gyámhatóság által elrendelt utógondozást és szükség szerint utógondozói ellátást kell biztosítani az érintett fiatal felnőttek számára. Az utógondozói ellátást a gyermekotthon, vagy utógondozói lakásotthona, illetve külső férőhelye biztosíthatja.

Bács-Kiskun vármegyében minden járásban elérhető az utógondozói ellátás. Az OGYSZ adatai szerint 2025-ben összesen 169 gyermek él utógondozói ellátásban a vármegye gyermekotthonaiban, lakásotthonaiban, külső férőhelyen, illetve nevelőszülőnél. A legjelentősebb szerepet Kecskeméti járás vállalja az utógondozásban. Itt 47 ellátott van. A legkevesebb ellátott – 2 fő– a Kiskunfélegyházi járásban talált otthonra az utógondozói ellátás keretében.

Bács-Kiskun vármegyében már nincs önálló utógondozotti otthon, vagy ennek a célcsoportnak az ellátására szakosodott állami fenntartású telephely. Hetényegyházán a Tölgyfa Lakásotthon utógondozóként működött 2025-ig, de a fenntartó megítélése szerint a biztosított szolgáltatás nem volt kihasználva, így átalakították normál funkciójú lakásotthonná.

A járások	**Utógondozói ellátásban részesülők száma**
Bácsalmási járás	9
Bajai járás	31
Jánoshalmai járás	4
Kalocsai járás	7
Kecskeméti járás	47
Kiskőrösi járás	20
Kiskunfélegyházi járás	2
Kiskunhalasi járás	6
Kiskunmajsai járás	8
Kunszentmiklósi járás	6
Tiszakécskei járás	29
Összesen	**169**

Forrás: OGYSZ 2025

2.5.2.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Bácsalmás	8
Bácsbokod	1
Bácsborsód	0
Bácsszőlős	0
Csikéria	0
Katymár	0
Kunbaja	0
Madaras	0
Mátételke	0
Tataháza	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Bácsalmási járásban 2 településen 9 fő számára biztosított az utógondozói ellátás.

2.5.2.2. Bajai járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Bácsszentgyörgy	0
Baja	7
Bátmonostor	2
Csátalja	1
Csávoly	0
Dávod	2
Dunafalva	0
Érsekcsanád	2
Érsekhalma	0
Felsőszentiván	0
Gara	0
Hercegszántó	4
Nagybaracska	5
Nemesnádudvar	4
Sükösd	1
Szeremle	0
Vaskút	3

Forrás: OGYSZ (2025)

A Bajai járásban 17 településéből 10 településen 31 fő számára biztosított az utógondozói ellátás. A járás székhelyén pl. a Bagolyvár Lakásotthonban (6500 Baja, Liszt Ferenc u.11.) és a Sugovica Lakásotthonban (6500 Baja, Liszt Ferenc u. 13.) van utógondozói ellátás.

2.5.2.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Borota	3
Jánoshalma	1
Kéleshalom	0
Mélykút	0
Rém	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Jánoshalmai járásban 2 településen 4 fő számára biztosított az utógondozói ellátás.

2.5.2.4. Kalocsai járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Bátya	0
Drágszél	0
Dunapataj	1
Dunaszentbenedek	0
Dunatetétlen	0
Dusnok	0
Fajsz	1
Foktő	0
Géderlak	0
Hajós	0
Harta	0
Homokmégy	0
Kalocsa	5
Miske	0
Ordas	0
Öregcsertő	0
Solt	0
Szakmár	0
Újsolt	0
Újtelek	0
Uszód	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kalocsai járásban 3 településen 7 fő számára biztosított az utógondozói ellátás.

2.5.2.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Ágasegyháza	0
Ballószög	2
Felsőlajos	2
Fülöpháza	0
Fülöpjakab	1
Helvécia	8
Jakabszállás	0
Kecskemét	19
Kerekegyháza	6
Kunbaracs	0
Kunszállás	1
Ladánybene	0
Lajosmizse	1
Nyárlőrinc	1
Orgovány	5
Városföld	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kecskeméti járás településein többségében 16 településéből 10 településen érhető el utógondozói ellátás összesen 46 fiatal számára. A legtöbben a járási székhelyen működő Lakásotthonokban (*Bársonyka Lakásotthon Kecskemét, Rezeda Lakásotthon Kecskemét, Árvácska Lakásotthon Hetényegyháza, Tölgyfa Lakásotthon Hetényegyháza, Cseresznyevirág Gyermekotthon Kecskemét,)* és azok külső férőhelyein (*Nárcisz Külső Férőhely Kecskemét*, *Margaréta Külső Férőhely Kecskemét, Napraforgó Külső Férőhely Kecskemét*, *Kamilla Külső Férőhely Kecskemét)* kaphatnak elhelyezést az utógondozásban résztvevők.

2.5.2.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Akasztó	1
Bócsa	0
Császártöltés	0
Csengőd	0
Fülöpszállás	1
Imrehegy	0
Izsák	0
Kaskantyú	0
Kecel	4
Kiskőrös	3
Páhi	4
Soltszentimre	1
Soltvadkert	2
Tabdi	0
Tázlár	4

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kiskőrösi járás 15 településéből 8 településen van utógondozói ellátás, ahol 20 fiatal számára biztosítanak elhelyezést.

2.5.2.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Bugac	0
Bugacpusztaháza	0
Gátér	0
Kiskunfélegyháza	2
Pálmonostora	0
Petőfiszállás	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kiskunfélegyházi járásban csak a járási székhelyen van lehetőség 2 fő elhelyezésére az utógondozói ellátásban.

2.5.2.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Balotaszállás	0
Harkakötöny	0
Kelebia	0
Kiskunhalas	5
Kisszállás	0
Kunfehértó	0
Pirtó	0
Tompa	1
Zsana	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kiskunhalasi járásban a járási székhelyen és Tompán van lehetőség 6 fő elhelyezésére az utógondozói ellátásban.

2.5.2.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Csólyospálos	0
Jászszentlászló	5
Kiskunmajsa	3
Kömpöc	0
Móricgát	0
Szank	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kiskunmajsai járásban csak járási székhelyen és Jászszentlászlón van lehetőség 8 fő elhelyezésére az utógondozói ellátásban.

2.5.2.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Apostag	0
Dunaegyháza	0
Dunavecse	0
Kunadacs	2
Kunpeszér	0
Kunszentmiklós	3
Szabadszállás	1
Szalkszentmárton	0
Tass	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Kunszentmiklósi járás 3 településén (Kunadacs, Kunszentmiklós, Szabadszállás) van utógondozói ellátás. 6 fiatalnak biztosítanak elhelyezést.

2.5.2.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Utógondozói ellátás
Lakitelek	1
Szentkirály	0
Tiszaalpár	2
Tiszakécske	26
Tiszaug	0

Forrás: OGYSZ (2025)

A Tiszakécskei járásban 29 fiatal elhelyezésére kerül sor a járás három településén (Lakitelek, Tiszaalpár, Tiszakécske) az utógondozói ellátásban.

Összegzés: Az OGYSZ adatai szerint 2025-ben összesen 169 gyermek él utógondozói ellátásban Bács-Kiskun vármegyében. Bár az utógondozói ellátás a fiatal felnőttek esetében térítési díjköteles, az SZGYF a Bács-Kiskun vármegyei Kirendeltséghez tartozó lakásotthonokban az utógondozói ellátás térítési díját 2025. szeptember 1-én 0 Ft-ban határozta meg.

A szakértői interjúk jelzése szerint az utógondozói hálózatban korlátozott a lehetőség a fiatal felnőttek speciális szükségleteinek kielégítésére. Az ellátottak lakhatásának biztosításán túl speciális szolgáltatásokra (pszichológiai, addiktológiai, jogi tanácsadás és szolgáltatás stb.) is szükség lenne.

A gyermekvédelmi szakellátások – beleértve az otthont nyújtó ellátásokat és az utógondozói ellátást – kapcsán azonosított hiányosságok és működési kockázatok több területen rendszerszerűen megjelennek, és különböző mértékben több kiemelt célcsoportot is érintenek. Közvetlenül a szakellátásba kerülő gyermekeket érintik leginkább, ugyanakkor a szolgáltatások

elérhetőségének, kapacitásának és támogatási formáinak korlátjai a családi kapcsolattartáson és az utógondozáson keresztül a hozzátartozókra – különösen az anyákra és más gondozó szerepben lévő családtagokra –, valamint a fogyatékkal élő, tartós betegséggel élő vagy speciális szükségletű gyermekekre és családjaikra is kihatnak. A hozzáférési és támogatási nehézségek aránytalanul erősen jelentkezhetnek a társadalmi hátrányokkal terhelt csoportokban, különösen a mélyszegénységben élő és szegregált környezetben élő családok esetében, ahol az utazási és szervezési terhek, valamint az erőforráshiány a kapcsolattartást és a sikeres reintegráció esélyeit is csökkentheti.

2.6. A gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások vármegyei szintű összegzése

2.6.1. Gyermekvédelmi alapellátások

Bács-Kiskun vármegyében a KSH adatai szerint 2024-ben a

- *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény*ben részesítettek havi átlagos száma 8.298,53 fő,
- megállapított ***hátrányos helyzetű gyermekek*** és nagykorúvá vált gyermekek száma 4.528 fő,
- megállapított ***halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek*** és nagykorúvá vált gyermekek száma 1.353 fő,
- *védelembe vett gyermekek* száma 1.900 fő,
- ***veszélyeztetett kiskorú*** gyermekek száma 4.018 fő volt.

A *szünidei étkeztetés*ben részesülő gyermekek száma 2.348 fő. A vármegye 119 településből 20 településen nem érhető el a gyermekek számára a szünidei étkeztetés (Bácsszentgyörgy, Bátmonostor, Bugacpusztaháza, Császártöltés, Csólyospálos, Drágszél, Dunaszentbenedek, Érsekcsanád, Harkakötöny, Helvécia, Homokmégy, Jakabszállás, Kunbaracs, Kunszállás, Miske, Móricgát, Tiszaug, Újsolt, Vaskút, Zsana). A Bajai és a Kalocsai járásban található a legtöbb olyan település, amelyben a szünidei étkeztetés a gyermekek számára nem biztosított. Főként azok a települések tartoznak ebbe a körbe, amelyek népességszáma alacsony, de vannak kivételek, a szolgáltatást nem biztosító nagyobb lélekszámú települések is.

A gyermekjóléti szolgáltatások közül a ***család- és gyermekjóléti központok*** a járási székhelyen érhetők el. Az általuk nyújtott szolgáltatások között kiemelt szerepe van az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységnek. A regisztrált szolgáltatások közel 80%-a ehhez a tevékenységi körhöz kapcsolódik. Valamennyi járásban ezt a szolgáltatást vették a legtöbben igénybe (16.293 fő). A pszichológiai (1.380 fő) és jogi tanácsadás (384 fő), valamint kapcsolattartási ügyelet esetében (525 fő) is viszonylag magas az ellátottak száma. A szolgáltatást igénybe vevők körében meghatározó többségben (2/3) vannak a nők.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a vármegye valamennyi településén elérhetők, jóllehet a szolgáltatások intenzitása, valamint az egyes településeken rendelkezésre álló kapacitások mértéke között jól dokumentálható különbségek vannak.

Az utóbbi években csökken az iskolán kívüli tevékenységek száma és volumene akár a szabadidős tevékenységek (klubok, nyári táborok) szervezését, akár más prevenciós szolgáltatások, vagy tanácsadási ügyfélkapcsolatok volumenét vizsgáljuk.

A meglévő problémák kezelése a család- és gyermekjóléti szolgálatok kapacitását maximálisan igénybe veszi, s mind kevesebb figyelem, kapacitás, forrás marad a preventív feladatok ellátására. A prevenció elsődlegesen a nagyobb létszámú, központi helyzetű településeken jellemző, a kisebb létszámú településeken nem, vagy csak nagyon alacsony létszámot érintve jelenik meg.

Szakértők szerint a településméret szerinti szolgáltatási lejtő kialakulását különösen ott lehet megfigyelni, ahol a szolgáltatások társulásban működnek, s a kapacitások szűkössége miatt a szakemberek egyetlen napon 4 órában érhetők el a településen.

Az utóbbi évek forráshiánya (pályázati források) azoknak a tevékenységeknek (szabadidős programok, nyári táboroztatás) a lefékezését is magával hozta, amelyek a prevenció terén az elmúlt időszakban jelentősek voltak.

A szolgáltatások széleskörű és hatékony működéséhez további forrásokra (feladatellátás, programszervezés), eszközökre (működési, mobilitást segítő és kommunikációs), a humánerőforrás bővítésére (szakemberek bevonása), a szolgáltatók túlterheltségének csökkentésére, szakmai készségeik fejlesztésére, mentális egészségük védelmét szolgáló rendszer működtetésére (szupervízió) lenne szükség.

Bács-Kiskun vármegye járásaiban a 0–3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása a települések többségében elérhető. 4 bölcsőde típusban (bölcsőde, családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, mini bölcsőde) 3.358 férőhelyen 3.298 gyermek elhelyezésére került sor a 2024. évben. A Kecskeméti és Jánoshalmai járásban a bölcsődék 100% fölötti kapacitással üzemelnek és a Kalocsai és Kunszentmiklósi járásban is maximális kapacitáskihasználtság jellemző. A családi bölcsődék és mini bölcsődék megjelenése, kapacitásszámának bővülése jól szolgálja az alacsonyabb népességszámú településeken a gyermekek napközbeni ellátást. 2024-ben a családi bölcsődék a vármegyében 503 fős, míg a mini bölcsődék 312 fős kapacitásokkal működtek. Munkahelyi bölcsőde egyetlen helyen működött 8 fős kapacitással a vármegyében.

A legtöbb járásban a rendelkezésre álló kapacitások kihasználtsága 95% fölötti. Ez meglévő, kielégítetlen szolgáltatási szükségletet jelezhet a vármegyében a gyermekek napközbeni elhelyezése terén, aminek feltárása és kezelése a közeljövőben szükségszerű lenne.

A gyermekek átmeneti gondozása terén a vármegye viszonylag szűk kapacitással és koncentráltan működik, így a szolgáltatáshoz való hozzáférés korlátozott. ***Gyermekek átmeneti otthona*** a vármegyében csak Kecskeméten működik. Itt 2024-ben 40 gyermek elhelyezésére került sor. ***Családok átmeneti otthona*** négy településen érhető el, 2024-ben ezekben az otthonokban 201 gyermek elhelyezésére került sor.

A vármegyében a ***gyermekek esélynövelő szolgáltatásai*** csak néhány településen működtek s a rászoruló gyermekeknek csak szűk körét érintették. 2024-ben három településen (Jánoshalma, Katymár, Kecskemét) működött Biztos Kezdet Gyerekház, ahol 73 gyermek vett részt a programokban. Öt településen működött Tanoda és 149 gyerek kapcsolódott be a munkájába.

A hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatását segítő szolgáltatásokhoz a hozzáférés a vármegye számos járásában nem lehetséges, vagy korlátozott. Célszerű lenne ezeknek az esélynövelő szolgáltatásoknak a bővítése különösen a vármegye déli részén fekvő járásaiban.

2.6.2. Gyermekvédelmi szakellátások

Bács-Kiskun vármegyében a KSH adatai szerint 2024-ben 1.564 ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy nevelésbe vett kiskorú élt a gyermekvédelmi szakellátásban gyermekotthonban, lakásotthonban vagy nevelőszülőknél. Ebből ideiglenes hatállyal elhelyezett 72 és nevelésbe vett 1.492 gyermek volt. Az utóbbi öt évben a gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek száma jelentősen nem változott. 2020-ban az 1.545 gyermekvédelmi szakellátásban részesülő kiskorúból 97 volt ideiglenes hatállyal elhelyezett és 1.448 nevelésbe vett. A gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek több mint 90%-a nevelőszülőnél került elhelyezésre. 2024-ben 196 fiatal felnőtt részesült utógondozásban. Ez némi emelkedést mutat a 2020. évhez képest, amikor is 171 utógondozottat láttak el a rendszerben.

Az ***otthont nyújtó ellátások*** közül az SZGYF által fenntartott intézmény által működtetett 5 szakmai egységben, 14 lakásotthonban és 4 külső férőhelyen összesen 138 férőhelyen biztosítottak otthont nyújtó szolgáltatást, teljes körű, illetve szükség szerinti ellátást. Az otthont nyújtó ellátások szervezésében a fentieken túl több alapítványi és egyházi szolgáltató részt vesz. (Ez utóbbi fenntartók esetében a KSH a székhely és nem ellátotti hely szerint gyűjti az adatokat, így ezeknek az adatoknak a bevonása az elemzésbe csak korlátozott módon volt lehetséges.)

2020 és 2024 között a *gyermekotthon*i férőhelyek száma a vármegyében nem változott, az otthonba bekerülő gyermekek száma azonban enyhe emelkedést mutat. A gyermekotthoni elhelyezésre – a szakértők véleménye szerint – az utóbbi években egyre nagyobb igény mutatkozik az ellátásra szoruló gyermekek mentális és fizikai állapota, a bekerüléskor jellemző speciális szükségletei (pl. függőség, enyhe depresszió és autizmus), előrehaladott életkora és a nevelőszülői hálózatok túlterheltsége miatt.

A gyermekek *lakásotthonok*ban való elhelyezése a vármegyében fokozott jelentőséggel bír. A vármegyében a bajai, dunavecsei és kecskeméti telephelyeken kertvárosba integráltan, családi házakban kialakított lakásotthonokban, családias környezetben, több éve változatlan elhelyezéssel biztosítják az ellátást. A KSH adatai szerint a vármegyében a lakásotthonok férőhelyeinek száma 2020-ban 182 volt, s ez 2024-re 126-ra csökkent, az elhelyezett gyermekek száma 2020-ban 139 volt, 2024-ben 115 fő. További célzott vizsgálat lenne szükséges annak feltárására, hogy milyen tényezők állnak a vármegyében megfigyelhető férőhelyszám-csökkenés, illetve a lakásotthonokban elhelyezett gyermekek számának mérséklődése mögött.

*Nevelőszülői hálózat*tal az állami fenntartású vármegyei gyermekvédelmi szakellátás nem rendelkezik. Ezt a gondozási formát 2011. december 1. óta ellátási szerződés keretében főként egyházi fenntartók biztosítják. A vármegyében több nevelőszülői hálózat is működik, amelyek rászoruló gyermekek számára biztosítanak otthont. Legnagyobb létszámmal a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató nevelőszülői hálózata működik a vármegyében.[55]

2020-ban a nevelőszülőknél engedélyezett férőhelyek száma a vármegyében 1.442, a nevelésben lévő gyermekek száma 1.408 fő volt. 2024-re ezek a számok jelentősen csökkentek. Az engedélyezett férőhelyszám 1.297, a nevelőszülőknél nevelésben lévő gyermekek száma 1.245 volt. A nevelőszülői hálózat székhelyén, Kecskeméten 2020-ban 418 nevelőszülő szerepelt, ez a szám 2024-re 354-re csökkent. (KSH OSAP 1208)

A nevelőszülők számának, a férőhelyeknek és a nevelésben lévő gyermekek számának KSH adatok alapján látható csökkenése összefüggésben lehet egyfelől az egyházi fenntartású intézmények ellátói körének fejlődésével, másfelől a nevelőszülői hivatás presztízsének és az anyagi megbecsültségének csökkenésével és végül azzal a ténnyel, hogy az ellátásra szoruló gyermekek körében egyre magasabb az átlagtól eltérő szükséglettel rendelkezők aránya, aminek kielégítése további feladatokat ró a nevelőszülőkre.

3. Oktatás és oktatási intézmények

A SZÚT összeállításához felhasznált adatok a köznevelés és a szakképzés közhiteles nyilvántartásaiból: az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: OH) által működtetett Köznevelési Információs Rendszerből (a továbbiakban: KIR), valamint a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (a továbbiakban: NSZFH) Szakképzés Információs Rendszeréből (a továbbiakban: SZIR) származnak. A többcélú intézmények adatszolgáltatási terheinek mérséklése érdekében mindkét rendszer tartalmaz – eltérő mélységben és logikával –

[55] A mind nagyobb szerepet kapó egyházi fenntartók esetében a KSH a székhely és nem ellátotti hely szerint gyűjti az adatokat, így ezeknek az adatoknak a bevonása az elemzésbe csak korlátozott módon lehetséges.

köznevelési és szakképzési feladatellátásra vonatkozó információkat is. Az elemzéshez a 2025. októberére vonatkozó adatokat egyedi adatigénylések keretében szereztük be, majd települési és feladattípus szerinti bontásban aggregáltuk azokat a SZÚT-ban elvárt táblastruktúrák előállítása érdekében.

Egyes előre definiált adatkörök esetében az információs rendszerek nem biztosítanak a SZÚT központi módszertanában foglalt igényeknek megfelelő bontást, illetve előfordul, hogy a megadott definíciók nem illeszkednek a nyilvántartások működési logikájához. Az ilyen eltéréseket a kapcsolódó táblákban tételesen jeleztük, és ahol ez lehetséges volt, módszertani korrekciót alkalmaztunk: például a készségfejlesztő iskolák esetében a „külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók” létszámát szerepeltetjük. A közhivatalos adatbázisok adattartalmát érdemben felülbírálni nem áll módunkban; ugyanakkor egy adatkör esetében valószínűsíthető validitási probléma merül fel. Az óvodai csoportok számára, valamint az ebből származtatott csoportlétszámokra vonatkozó KIR-adatoknál az egyes táblák értelmezése során külön jelöljük az értelmezhetőségi és felhasználhatósági korlátokat, illetve az elméletileg sem lehetséges információk táblázatban való szerepeltetésétől is eltekintettünk. A táblázatokban minden esetben az NA jelölés az adathiányokat jelöli, míg az NV jelölés azon eseteket mutatja, ahol az adat rendelkezésre áll ugyan, de validitási vagy adatminőségi probléma miatt az elemzésből kizárásra került. A 2025. évre vonatkozó információk hiánya esetén – amennyiben az előző évek statisztikáiban a vonatkozó adatkör még rendelkezésre áll – az utolsó elérhető adat kerül megadásra.

3.1. Köznevelési alapfeladatok

A köznevelési alapfeladatok vizsgálata az oktatási szolgáltatások területi hozzáférését, kapacitását és esélyteremtő szerepét értékeli járásonként, települési bontásban. Az elemzés fókusza a helyben elérhető ellátások lefedettsége, a kihasználtsági és humánerőforrás-terhelési mutatók, valamint a hátrányos helyzet és a sajátos nevelési igény összefüggései. Az adatok elsődleges forrása az OH-KIR és az NSZFH-SZIR, amelyek az intézményi kapacitások és tanulói létszámok összehasonlítható, adminisztratív nyilvántartását biztosítják.

3.1.1. Óvodai ellátás

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b2); c7) 4; d1) 9, 10; d3) 1) i., ii.

Az óvodai ellátás értékelése a központi módszertani elvárásoknak megfelelően a férőhely–beíratott gyermek arány, a csoportszervezés (csoportlétszámok), valamint a pedagógus és segítő személyzet rendelkezésre állása alapján valósul meg. Kockázati jelnek tekintjük a tartósan magas kihasználtságot, az alacsony abszolút dolgozói létszámot és azokat a mintázatokat, ahol magas HH/HHH arány vagy SNI jelenlét mellett korlátozottak a fejlesztő/gyógypedagógiai hozzáférési lehetőségek.

3.1.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bácsalmás	3	222	2	182	91,0	0	6,0%	13,7%	9	20	13
Bácsbokod	1	83	3	66	22,0	0	6,1%	0,0%	3	9	5
Bácsborsód	1	74	NV	24	NV	0	12,5%	0,0%	1	3	2
Bácsszőlős	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csikéria	1	30	NV	13	NV	0	15,4%	7,7%	1	3	1
Katymár	1	75	NV	36	NV	0	33,3%	0,0%	2	6	2
Kunbaja	1	70	2	37	18,5	0	27,0%	0,0%	2	3	3
Madaras	1	90	1	67	67,0	0	13,4%	13,4%	6	8	4
Mátételke	1	30	NV	14	NV	0	7,1%	0,0%	0	2	2
Tataháza	1	68	2	67	33,5	0	16,4%	4,5%	6	8	4

Forrás: OH-KIR, 2025

A Bácsalmási járás 10 települése közül 9 településen elérhető az óvodai ellátás; Bácsalmáson 3, a községekben 1-1 óvoda üzemel. Az óvodai férőhelyek száma Tataháza, Bácsalmás és Bácsbokod kivételével mindenhol jelentősen magasabb a ténylegesen beíratott gyermekek számánál, az elérhető csoportbontási adatok alapján azonban meglehetősen magas csoportlétszámokat láthatunk. Az óvodapedagógusok és a nevelő-oktató munkát segítők létszáma bár a gyermeklétszámhoz viszonyítva nem nevezhető elégtelennek, az abszolút számok különösen Bácsborsód, Csikéria, Kunbaja és Mátételke településen alacsonyak, ami középtávon az ellátás biztosíthatóságának kérdését veti fel előre nem látható személyi problémák, változások (betegség, egyéb okból történő kiesés) esetén. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya Katymár, Kunbaja és Madaras településen eléri, illetve megközelíti az egyharmadot, a sajátos nevelési igényű gyermekek (illetve az ezt alátámasztó szakvéleménnyel rendelkezők) száma viszont minden településen alacsony, gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek nincs.

3.1.1.2. Bajai járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Baja	13	1266	NV	1061	NV	31	2,9%	1,1%	68	115	77
Bátmonostor	1	50	NV	33	NV	0	0,0%	6,1%	1	4	3
Csátalja	1	50	NV	42	NV	0	4,8%	0,0%	1	5	2
Csávoly	1	65	3	46	15,3	0	0,0%	0,0%	4	7	4
Dávod	1	81	1	43	43,0	0	23,3%	9,3%	1	5	2
Dunafalva	1	25	NV	15	NV	0	0,0%	0,0%	0	2	1
Érsekcsanád	1	120	NV	103	NV	0	0,0%	1,9%	0	10	7
Érsekhalma	1	30	NV	29	NV	0	20,7%	0,0%	0	3	1
Felsőszentiván	1	75	1	42	42,0	0	4,8%	0,0%	2	4	4
Gara	1	50	NV	52	NV	0	3,8%	5,8%	3	5	4
Hercegszántó	1	54	3	40	13,3	0	12,5%	5,0%	0	3	4
Nagybaracska	1	74	3	50	16,7	0	16,0%	8,0%	3	6	4
Nemesnádudvar	1	75	3	57	19,0	0	3,5%	3,5%	1	6	4
Sükösd	2	100	NV	79	NV	0	8,9%	0,0%	2	7	6
Szeremle	1	50	NV	37	NV	0	8,1%	18,9%	2	3	3
Vaskút	1	110	2	108	54,0	0	1,9%	0,0%	2	12	7

Forrás: OH-KIR, 2025

A Bajai járásban Bácsszentgyörgy község kivételével mindenhol elérhető az óvodai ellátás. A járási székhelyen 13, Sükösdön 2, a többi településen 1-1 óvodai feladatellátási hely működik. A ténylegesen beíratott gyermekek és a férőhelyek száma alapján az óvodák kapacitása a legtöbb településen megfelelő. Kivételt képez Gara, ahol a beíratott gyermekek száma meghaladja, valamint Érsekhalma és Vaskút, ahol csaknem maximálisan eléri a férőhelyek

számát. Az óvodai csoportokkal kapcsolatosan elérhető adatok Dávod, Felsőszentiván és Vaskút településen is nagyon magas csoportlétszámokat mutatnak. Az óvodapedagógusok és a segítő munkakörben dolgozók összesített létszáma kilenc településen nem éri el a 10 főt, ami az ellátás biztonságos fenntarthatósága szempontjából nem kedvező.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya Dávodon meghaladja a 30, Érsekhalmán, Nagybaracskán és Szeremlén pedig a 20 százalékot. A sajátos nevelési igényt igazoló szakvéleménnyel rendelkező óvodás gyermekek száma (Baját kivéve) a járás településein minimális, gyógypedagógiai ellátásban csak Baján részesülnek óvodáskorúak.

3.1.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Borota	1	50	NV	40	NV	0	25,0%	0,0%	1	4	2
Jánoshalma	4	335	9	300	33,3	0	7,7%	10,0%	9	25	20
Kéleshalom	1	25	NV	12	NV	0	33,3%	0,0%	1	2	1
Mélykút	2	157	6	150	25,0	0	13,3%	0,0%	3	10	9
Rém	1	75	NV	50	NV	0	12,0%	12,0%	4	6	3

Forrás: OH-KIR, 2025

A Jánoshalmai járás minden településén működik óvoda, Kéleshalom kivételével mindenhol kifejezetten magas kihasználtsági mutatók mellett. A csoportlétszámok Jánoshalmán és Mélykúton közepesen magasnak tekinthetők, a másik három településen idevonatkozó hivatalos adat nem áll rendelkezésünkre. A nevelő és oktató munkát ellátó személyzet létszáma különösen Borota és Kéleshalom községekben alacsony, ami az ellátást ugyan lehetővé teszi, annak biztonságos fenntarthatósága szempontjából azonban problémásnak tekinthető.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya minden járási településen meghaladja a 10 százalékot, Kéleshalmon a beíratott óvodások egyharmada, Borotán és Rém községben pedig egynegyede tartozik ebbe a csoportba. A sajátos nevelési

igényű gyermekek száma alacsony, gyógypedagógiai ellátásban egy óvodáskorú gyermek sem részesül a járásban.

3.1.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bátya	1	75	NV	47	NV	0	21,3%	6,4%	5	3	4
Drágszél	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunapataj	1	111	1	103	103,0	0	1,0%	0,0%	6	10	6
Dunaszentbenedek	1	50	1	31	31,0	0	12,9%	3,2%	6	2	3
Dunatetétlen	1	50	NV	16	NV	0	12,5%	0,0%	0	2	1
Dusnok	1	100	3	85	28,3	0	3,5%	0,0%	3	12	6
Fajsz	1	52	NV	43	NV	0	7,0%	0,0%	5	4	2
Foktő	1	65	NV	39	NV	0	5,1%	0,0%	1	5	2
Géderlak	1	50	NV	33	NV	0	15,2%	0,0%	0	2	3
Hajós	1	76	2	63	31,5	0	3,2%	0,0%	2	7	4
Harta	1	125	2	109	54,5	0	1,8%	0,0%	1	12	10
Homokmégy	1	50	NV	37	NV	0	0,0%	0,0%	2	3	3
Kalocsa	6	538	8	463	57,9	0	6,7%	0,6%	28	48	33
Miske	1	75	3	55	18,3	0	41,8%	0,0%	4	8	4
Ordas	1	27	NV	24	NV	0	16,7%	0,0%	0	3	2
Öregcsertő	1	30	NV	21	NV	0	0,0%	9,5%	0	2	1
Solt	2	221	6	196	32,7	0	6,1%	0,0%	8	18	15
Szakmár	1	60	2	45	22,5	0	13,3%	6,7%	1	6	4
Újsolt	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Uszód	1	50	1	29	29,0	0	3,4%	6,9%	0	3	4

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kalocsai járás települései közül három (Drágszél, Újsolt, Újtelek) kivételével helyben elérhető az óvodai ellátás, Kalocsán 6, Solton 2, a többi településen viszont csak 1-1 óvodai feladatellátási hely működik. Az óvodába beíratott gyermekek száma viszonylag magas, az intézmények Dunapatajon, Dusnokon, Fajszon, Hartán, Kalocsán, Ordason és Solton is közel maximális kihasználtsággal üzemelnek. A rendelkezésre álló csoportbontási adatok alapján a csoportok létszáma Dunapatajon, Kalocsán és Hartán rendkívül magas, de további 5 településen is meghaladja a köznevelési törvényben (*a nemzeti köznevelésről szóló* 2011. évi CXC. törvény) meghatározott maximumot; Bátya községben az egy óvodapedagógusra jutó óvodások száma is meghaladja az országosan jellemző átlagot. A nevelő-oktató munkát végző szakszemélyzetre vonatkozó alacsony abszolút számok (mindenekelőtt Dunaszentbenedek, Dunatetétlen, Géderlak, Ordas és Öregcsertő településeken) a korábban bemutatott járásokhoz hasonló ellátásbiztonsági problémákat vet fel.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya Miskén kiugróan magas (41,8%), de Bátyán és Szakmáron is meghaladja, illetve eléri a 20 százalékot. Az SNI szakvéleménnyel rendelkező óvodások száma Kalocsa kivételével sehol sem éri el a 10 főt, gyógypedagógiai ellátásban egyetlen óvodáskorú gyermek sem részesül a járásban.

3.1.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Ágasegyháza	1	75	1	77	77,0	0	1,3%	0,0%	2	6	4
Ballószög	2	185	1	214	214,0	0	0,0%	0,5%	4	19	11
Felsőlajos	1	50	NV	45	NV	0	2,2%	6,7%	4	4	3
Fülöpháza	1	25	NV	20	NV	0	5,0%	0,0%	0	2	1
Fülöpjakab	1	90	3	55	18,3	0	0,0%	3,6%	2	8	7
Helvécia	2	200	6	222	37,0	0	2,7%	0,9%	5	18	16
Jakabszállás	2	113	3	129	43,0	0	0,0%	1,6%	2	11	10
Kecskemét	50	4271	46	3779	82,2	87	0,8%	2,1%	187	414	294
Kerekegyháza	2	360	12	275	22,9	0	1,5%	1,5%	9	29	20
Kunbaracs	1	30	NV	27	NV	0	3,7%	3,7%	0	2	1
Kunszállás	1	120	4	85	21,3	0	0,0%	0,0%	4	9	8
Ladánybene	1	75	3	75	25,0	0	6,7%	1,3%	3	5	6
Lajosmizse	3	391	5	377	75,4	0	7,2%	0,0%	12	32	23
Nyárlőrinc	1	100	1	97	97,0	0	2,1%	0,0%	3	10	6
Orgovány	1	120	3	110	36,7	0	8,2%	11,8%	5	6	8
Városföld	1	90	3	77	25,7	0	0,0%	0,0%	0	7	4

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kecskeméti járás településeinek óvodái a vármegye többi járásához képest kifejezetten túlterheltek, a beíratott gyermekek száma Ágasegyházán, Ballószögön, Helvécián, Jakabszálláson meghaladja, Felsőlajoson, Lajosmizsén, Nyárlőrincen, Orgoványon, valamint Kecskeméten pedig csaknem eléri a hivatalosan megadott kapacitási létszámokat. Orgoványon, valamint Ladánybenén az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma (is) kifejezetten magasnak tekinthető. Az óvodapedagógusok és segítők száma a kisebb településeken (mindenekelőtt Fülöpházán és Kunbaracson) nagyon alacsony. A csoportlétszámokra

vonatkozó hivatalosan megadott adatok 5 településen is extrém magasak, közelebbi elemzésüktől azonban a vélelmezhető adatvaliditási problémák miatt eltekintünk.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya a járás településein sehol sem éri el a 10 százalékot, az SNI szakvéleménnyel rendelkező óvodás gyermekek létszáma Kecskemét kivételével mindenhol minimális. Nem integrált gyógypedagógiai oktatás Kecskeméten érhető el az óvodáskorú gyermekek számára.

3.1.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Akasztó	1	125	5	120	24,0	0	9,2%	0,0%	12	11	7
Bócsa	1	75	3	55	18,3	0	0,0%	5,5%	0	5	5
Császártöltés	1	80	3	65	21,7	0	3,1%	0,0%	8	6	5
Csengőd	1	99	3	63	21,0	0	14,3%	0,0%	8	6	6
Fülöpszállás	1	85	3	83	27,7	0	12,0%	0,0%	5	6	4
Imrehegy	1	40	NV	31	NV	0	0,0%	0,0%	6	3	3
Izsák	1	200	8	197	24,6	0	11,2%	5,1%	10	16	12
Kaskantyú	1	50	NV	24	NV	0	0,0%	0,0%	1	2	3
Kecel	4	310	8	271	33,9	0	8,1%	0,4%	14	24	18
Kiskőrös	6	646	15	486	32,4	21	5,1%	0,0%	44	56	41
Páhi	1	50	NV	37	NV	0	2,7%	27,0%	4	4	2
Soltszentimre	1	75	3	62	20,7	0	11,3%	0,0%	2	6	5
Soltvadkert	3	350	11	283	25,7	0	4,9%	2,5%	14	27	20
Tabdi	1	50	2	49	24,5	0	0,0%	6,1%	5	3	3
Tázlár	1	91	3	76	25,3	0	1,3%	0,0%	6	6	4

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kiskőrösi járás minden településén működik óvoda, Kiskőrösön 6, Kecelen 4, Soltvadkerten 3, máshol 1-1 feladatellátási hellyel. Akasztó, Fülöpszállás, Izsák és Tabdi óvodái közel 100 százalékos kihasználtsággal működnek, az egy óvodai csoportra jutó gyermekek száma a hivatalos statisztikai adatszolgáltatás alapján Kecelen és Kiskőrösön haladja meg a köznevelési

törvény által maximált értéket. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma Fülöpszállás, Izsák, Tabdi és Tázlár településeken a legmagasabb.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek átlagos aránya a járás öt településén (Csengőd, Fülöpszállás, Izsák, Páhi, Soltszentimre) haladja meg a 10 százalékot; az SNI-szakvéleménnyel rendelkező óvodások abszolút száma más járásokhoz képest magas, Kiskőrös mellett Akasztón, Kecelen és Soltvadkerten is meghaladja a 10 főt.

3.1.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bugac	1	120	5	117	23,4	0	1,7%	0,0%	5	12	7
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gátér	1	37	NV	22	NV	0	0,0%	0,0%	0	3	2
Kiskunfélegyháza	12	1070	27	1009	37,4	27	1,3%	0,5%	69	90	75
Pálmonostora	1	50	NV	38	NV	0	2,6%	2,6%	3	4	2
Petőfiszállás	1	75	1	64	64,0	0	1,6%	1,6%	1	7	5

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kiskunfélegyházi járás településein Bugacpusztaháza kivételével mindenhol elérhető helyben az óvodai ellátás, a székhelyen 12, a községekben 1-1 feladatellátási hely működik. Az óvodák kihasználtsága Gátér kivételével mindenhol magas, Bugacon és Kiskunfélegyházán a beíratott gyermeklétszám megközelíti a maximális kapacitást. A rendelkezésre álló adatok szerint az átlagos csoportlétszám Kiskunfélegyházán és Petőfiszálláson is rendkívül magas. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma a járás településein az országos átlagnak megfelelő.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya a járás településein kifejezetten alacsony, az SNI-szakvéleménnyel rendelkezőké Kiskunfélegyháza kivételével mindenhol minimális. Nem integrált gyógypedagógiai ellátásban csak Kiskunfélegyházán részesülnek óvodás gyermekek.

3.1.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Balotaszállás	1	74	2	54	27,0	0	13,0%	11,1%	1	6	4
Harkakötöny	1	25	NV	16	NV	0	6,3%	6,3%	3	3	1
Kelebia	1	100	4	85	21,3	0	7,1%	1,2%	2	8	6
Kiskunhalas	12	1047	37	880	23,8	31	5,2%	2,6%	63	106	81
Kisszállás	1	69	3	69	23,0	0	13,0%	1,4%	1	9	5
Kunfehértó	1	75	3	80	26,7	0	0,0%	0,0%	4	7	4
Pirtó	1	29	NV	20	NV	0	0,0%	0,0%	0	2	1
Tompa	1	150	6	107	17,8	0	7,5%	0,0%	3	11	9
Zsana	1	25	NV	16	NV	0	0,0%	0,0%	0	2	2

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kiskunhalasi járás minden településén elérhető az óvodai ellátás, a járási székhelyen 12, a többi településen 1-1 feladatellátási hely működik. A ténylegesen beíratott gyermekek száma Kisszálláson eléri, Kunfehértón meghaladja a megadott maximális kapacitásszámot, a többi település óvodái közepes kihasználtságot mutatnak. Az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma sehol sem kiugróan magas; Zsana, Pirtó és Harkakötöny településen azonban a szakszemélyzet abszolút létszáma az ellátásbiztonság szempontjából problémásnak ítélhető.

A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya Balotaszálláson meghaladja a 20, Harkakötönyben és Kisszálláson pedig a 10 százalékot; SNI-szakvéleménnyel rendelkező gyermek (az abszolút számokat tekintve) Kiskunhalas kivételével kevés van a járás óvodáiban. Nem integrált gyógypedagógiai ellátásban Kiskunhalason részesülhetnek óvodás gyermekek.

3.1.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Csólyospálos	1	50	NV	47	NV	0	0,0%	0,0%	2	7	3
Jászszentlászló	1	89	4	94	23,5	0	0,0%	2,1%	6	9	7
Kiskunmajsa	4	537	19	449	23,6	7	15,1%	8,2%	22	38	33
Kömpöc	1	25	NV	21	NV	0	0,0%	0,0%	2	2	1
Móricgát	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szank	1	100	3	86	28,7	0	5,8%	1,2%	1	8	7

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kiskunmajsai járásban Móricgát kivételével minden településen működik óvoda, Kiskunmajsán 4, a községekben 1-1 feladatellátási hellyel. A hivatalosan megadott kapacitási számokat Jászszentlászló községben meghaladja, Csólyospáloson pedig csaknem maximálisan eléri a beíratott gyermekek száma. Az egy óvodapedagógusra jutó óvodáslétszám azonban sehol sem kiugróan magas, nagyjából megfelel az országos átlagnak.

A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya Kiskunmajsán a legmagasabb, meghaladja a 20 százalékot; az SNI-szakvéleménnyel rendelkezők abszolút száma mindenhol alacsony. Nem integrált gyógypedagógiai ellátásban csak a járási székhelyen részesülnek óvodás gyermekek.

3.1.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Apostag	2	120	NV	95	NV	0	0,0%	0,0%	7	6	14
Dunaegyháza	1	50	NV	51	NV	0	7,8%	0,0%	2	4	3
Dunavecse	2	207	7	178	25,4	0	5,1%	1,1%	5	14	13
Kunadacs	2	70	3	62	20,7	0	8,1%	0,0%	3	7	5
Kunpeszér	1	44	NV	31	NV	0	0,0%	0,0%	0	3	2
Kunszentmiklós	4	383	14	356	25,4	0	2,0%	4,2%	3	25	33
Szabadszállás	1	200	8	186	23,3	0	2,2%	2,7%	2	17	11
Szalkszentmárton	3	138	2	121	60,5	0	2,5%	2,5%	4	10	10
Tass	1	120	NV	118	NV	0	5,1%	0,8%	3	6	10

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kunszentmiklósi járás minden településén elérhető óvodai ellátás. A járás óvodái magas kihasználtsággal működnek, Apostagon a beíratott gyermekek száma meghaladja a hivatalosan megadott férőhelyszámot, de a többi településen is (Kunpeszér kivételével) csaknem teljes mértékben eléri azt. Az egy óvodapedagógusra jutó óvodás gyermekek száma Tass és Kunszentmiklós óvodáiban jelentősen magasabb az országos átlagnál. A csoportlétszámokra vonatkozó adatok validitása Szalkszentmárton esetében kérdéses.

A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya sehol sem kiugróan magas, az adatok alapján SNI-szakvéleménnyel rendelkező óvodás gyermeket is keveset láthatunk.

3.1.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai csoportok száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodába beírt gyermekek száma/csoport	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermek (integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül) - 2023 évi adatok	Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya	Halmozottan hátrányos helyzetű óvodások aránya	Sajátos nevelési igényű óvodás korú gyermekek száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Óvodapedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Lakitelek	2	200	NV	179	NV	0	2,8%	0,0%	8	17	13
Szentkirály	1	63	1	72	72,0	0	2,8%	0,0%	0	6	6
Tiszaalpár	1	200	NV	178	NV	0	0,0%	10,7%	9	15	13
Tiszakécske	5	405	2	380	190,0	0	1,6%	4,2%	23	29	23
Tiszaug	1	25	NV	19	NV	0	0,0%	0,0%	1	2	1

Forrás: OH-KIR, 2025

A Tiszakécskei járás minden településén helyben elérhető óvodai ellátás. Az óvodák kihasználtsági szintje magas, Szentkirályon a beíratott gyermekek száma meghaladja a hivatalosan megadott férőhelyszámot. Az egy óvodapedagógusra jutó óvodás gyermekek száma Tiszakécskén a legmagasabb, de Lakitelken, Szentkirályon és Tiszaalpáron is meghaladja az országos átlagot.

A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya Tiszaalpáron 10 százalék feletti, a járás többi településén kifejezetten alacsony.

Általános megállapítások – hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény
A lakossági elégedettségi kérdőív alapján megállapítható, hogy az óvodai ellátást az egyes járásokban a közepesnél valamivel jobbnak ítéli meg a lakosság. Teljes körű települési szintű elemzésre a változó elemszámok miatt nincs lehetőség, de az értékelhető mennyiségű válaszadóval bíró településeken összességében hasonló a helyzet, mint amit járási szinten tapasztalunk, relevanciával bíró nagy eltérések nincsenek.

Az óvodások számára nyújtott gyógypedagógiai ellátás erős hiányosságokat mutat, hat járásban egyáltalán nem érhető el, a többiben pedig csak a járási székhelyen. A speciális nevelési igény megállapítása, a szakvélemény megszerzése az óvodáskorú gyermekek esetében alacsony volumenű, ami a jelzőrendszer, illetve az óvodai ellátás hiányosságait mutathatja. Az intézmények gyakran saját leterheltségük miatt maguk sem forszírozzák a szakvélemények megszerzését, ez viszont kontraproduktív, mert a vizsgálatra váró, ezért integráltan nevelt gyermekek nehezítik az óvodapedagógus munkáját, és zavarokat okoznak a csoportműködésben.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek aránya egyes járásokban kifejezetten magas, ez ráadásul a legtöbb esetben az adott járások óvodapedagógusi és segítő-nevelő dolgozói erőforrás-hiányosságával párosul, ami az oktatási és szociális esélykülönbségek csökkentése ellen hat. Az óvodapedagógusok száma az ellátás működtetése szempontjából összességében megfelelő, azonban elsősorban a kisebb településeken az 5 fő alatti dolgozói létszám sérülékennyé teszi a rendszert az esetleges előre nem látott kiesések, személyi változások/események miatt. A nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak létszáma csak a nagyobb településeken tekinthető megfelelőnek, a községek többségében rendkívül alacsony.

A vármegye hét településén egyáltalán nincs óvoda, ez különösen a hátrányos helyzetű családok esetében jelent fokozott nehézséget a gyermekek ellátása szempontjából. Az óvodai csoportok méretét a statisztikai adatok problémái miatt csak kisebb fenntartásokkal lehet kezelni, de összességében megállapítható, hogy különösen néhány kisebb településen kifejezetten magasak a csoportlétszámok, ami a sajátos nevelési igényű (alkalmasint még nem is diagnosztizált), valamint a felzárkóztatást igénylő hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését nehezíti, az óvodapedagógusok munkájában problémákat okozhat.

3.1.2. Általános iskolai ellátás

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 3-6; b2); b3) 1) i.: a, d; b3) 2; c5); c7) 4; d1) 3, 4, 9, 10; d3) 2) i., ii.)

Az általános iskolai feladatellátás értékelése a központi módszertanban foglaltakhoz illeszkedve a települési hozzáférés és a bejárási kényszer mintázatai, valamint az osztályszervezés és humánerőforrás-terheltség alapján valósul meg. A bemutatott mutatók egyszerre jelzik a szolgáltatás lefedettségét (feladatellátási helyek), a rendszer „kapacitásoldalát” (osztályok száma, pedagógus- és segítő létszám), illetve a tanulói összetételhez kapcsolódó kockázatokat (a HH/HHH, az RGYK, az SNI, valamint a BTMN tanulók számát/arányát). A járási táblák célja annak feltárása, hogy hol jelentkezik koncentráltan a magasabb támogatási igény, és ehhez képest milyen helyben elérhető kapacitások állnak rendelkezésre.

3.1.2.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bácsalmás	2	18	416	23,1	19,2%	9,6%	18,5%	98	40	63	89	44	6
Bácsbokod	1	8	155	19,4	9,0%	8,4%	0,6%	15	12	18	12	14	2
Bácsborsód	1	NV	51	NV	33,3%	11,8%	0,0%	13	10	7	10	11	1
Bácsszőlős	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csikéria	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katymár	1	NV	78	NV	1,3%	30,8%	2,6%	37	10	20	10	11	2
Kunbaja	1	8	132	16,5	31,8%	24,2%	0,8%	55	20	27	20	11	1
Madaras	1	9	151	16,8	2,6%	23,2%	9,9%	44	21	21	21	15	1
Mátételke	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tataháza	1	8	180	22,5	50,6%	11,1%	8,9%	31	49	14	49	16	1

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Bácsalmási járás települései közül Bácsszőlős, Csikéria és Mátételke községekben nem működik általános iskola. A más településekről bejáró általános iskolások aránya Tataházán meghaladja az 50, Bácsborsódon és Kunbaján a 30 százalékot, a járási székhely, Bácsalmás általános iskolásainak mintegy egyötöde érkezik a városon kívülről. Az osztálylétszámok sehol sem haladják meg a köznevelési törvényben megadott maximális értéket, Kunbaján és Madarason alacsonyabbak az országos átlagnál. Az egy pedagógusra jutó gyermeklétszám Bácsborsódon nagyon kedvezőtlen, de Katymáron is meghaladja a 10-11 fő/pedagógus körül ingadozó országos átlagot. A nevelő és oktató munkát segítő dolgozók létszáma minden településen nagyon alacsony.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya Bácsbokod és Bácsborsód kivételével mindenhol eléri vagy meghaladja a 20 százalékot, Katymáron és Madarason 30 százalék feletti. Ezzel párhuzamosan magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma is, Katymár és Kunbaja településeken arányuk 40 százalék feletti. Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű diákok aránya Tataházán a 30,

Bácsborsódon a 20 százalékot közelíti, de Katymáron, Kunbaján és Madarason is 10 százalék feletti. Nem integrált SNI-oktatás csak Bácsalmáson működik a járásban.

3.1.2.2. Bajai járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Baja	13	135	2642	19,6	22,4%	3,9%	3,2%	221	168	208	387	354	67
Bátmonostor	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csátalja	2	4	102	25,5	16,7%	11,8%	12,7%	10	10	7	10	10	1
Csávoly	1	8	118	14,8	17,8%	11,0%	0,0%	17	13	22	13	16	0
Dávod	1	4	100	25,0	15,0%	24,0%	2,0%	2	27	12	27	15	3
Dunafalva	1	NV	21	NV	0,0%	0,0%	4,8%	7	0	1	0	4	0
Érsekcsanád	2	10	214	21,4	11,2%	1,4%	0,0%	22	12	24	12	21	2
Érsekhalma	1	1	17	17,0	0,0%	17,6%	0,0%	3	4	1	4	2	0
Felsőszentiván	1	2	73	36,5	0,0%	9,6%	0,0%	15	10	5	10	11	1
Gara	1	6	101	16,8	7,9%	6,9%	5,9%	14	12	15	12	16	1
Hercegszántó	2	8	98	12,3	25,5%	21,4%	0,0%	24	12	8	12	18	3
Nagybaracska	1	8	74	9,3	2,7%	17,6%	6,8%	19	14	19	14	18	2
Nemesnádudvar	1	8	136	17,0	21,3%	8,1%	0,7%	18	12	22	12	21	2
Sükösd	1	8	144	18,0	0,7%	17,4%	0,0%	46	25	30	25	21	2
Szeremle	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vaskút	1	16	237	14,8	16,5%	2,1%	2,1%	22	28	33	28	32	2

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Bajai járás települései közül Bácsszentgyörgyön, Bátmonostoron és Szeremlén nem működik általános iskola, a képzés azonban Érsekhalmán sem teljes spektrumú, csak az 1-4. osztályra terjed ki. Az általános iskolai oktatás szempontjából központi szerepet elsősorban Baja, Hercegszántó és Nemesnádudvar tölt be, a más településekről érkező általános iskolások aránya ezeken a településeken meghaladja a 20 százalékot. Az osztálylétszámok Felsőszentiványon kiemelkedően nagyok, a többi településen nem haladják meg a köznevelési törvényben meghatározott maximumértéket. Az egy pedagógusra jutó gyermeklétszám elsősorban

Dunafalván, Hercegszántón és Nagybaracskán tekinthető kiugróan magasnak, de szignifikánsan magasabb az országos átlagnál Felsőszentivánon, Garán, Nemesnádudvaron, Sükösdön és Vaskúton is. A nevelő és oktató munkát segítő dolgozók létszáma Baját kivéve minden járási településen nagyon alacsony.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya Csátalján, Dávodon, Hercegszántón és Nagybaracskán meghaladja a 20 százalékot, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya Dunafalván 33, Sükösdön 32 százalék, de Felsőszentivánon, Hercegszántón és Nagybaracskán is 20 százalék feletti. Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók aránya Dávodon, Érsekhalmán, Nagybaracskán és Sükösdön megközelíti vagy meg is haladja a 20 százalékot. Nem integrált SNI-oktatás csak Baján zajlik.

3.1.2.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Borota	1	4	59	14,8	6,78%	30,5%	3,4%	7	6	8	6	8	0
Jánoshalma	2	32	530	16,6	6,42%	8,7%	14,2%	183	77	111	77	68	12
Kéleshalom	1	NV	8	NV	37,5%	0,0%	0,0%	1	2	0	2	1	1
Mélykút	1	15	274	18,3	0,00%	28,8%	0,7%	99	37	56	37	29	3
Rém	1	6	88	14,7	1,14%	27,3%	4,5%	1	16	8	16	12	1

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Jánoshalmai járás minden településén működik általános iskola, Jánoshalmán 2, máshol 1-1 feladatellátási hellyel. Kéleshalom általános iskolájában a KIR szerint 8 fő tanul, közülük 3 érkezik más településről; utóbbi tanulók aránya a járás iskoláiban jellemzően alacsony. Az osztálylétszámok sehol sem haladják meg a törvényben meghatározott maximumot, az egy pedagógusra jutó diáklétszám azonban mindenhol enyhén magasabb az országos átlagnál. A nevelő és oktató munkát segítő dolgozók száma Jánoshalma kivételével mindenhol alacsony.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya (Kéleshalom kivételével) magas – Borotán, Mélykúton és Rémen is megközelíti vagy eléri a 30 százalékot, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya Jánoshalmán és Mélykúton is meghaladja

a 30 százalékot. Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók aránya minden településen 10 százalék feletti; nem integrált SNI-ellátás a járás iskoláiban nem érhető el.

3.1.2.4. Kalocsai járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bátya	1	NV	56	NV	5,36%	48,2%	3,6%	32	17	7	17	11	0
Drágszél	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunapataj	1	12	216	18,0	12,0%	6,9%	1,4%	40	25	25	25	24	3
Dunaszentbenedek	1	NV	20	NV	0,00%	5,0%	5,0%	9	3	4	3	2	0
Dunatetétlen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dusnok	1	9	167	18,6	1,20%	9,0%	0,0%	25	23	18	23	16	2
Fajsz	1	4	113	28,3	1,77%	19,5%	0,0%	25	23	26	23	12	1
Foktő	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Géderlak	2	8	73	9,1	31,5%	9,6%	0,0%	15	19	9	19	16	3
Hajós	1	8	162	20,3	3,7%	6,2%	1,9%	18	17	10	17	20	1
Harta	3	17	316	18,6	16,8%	4,4%	0,0%	21	22	28	22	33	5
Homokmégy	1	NV	17	NV	76,5%	0,0%	0,0%	5	5	2	5	3	0
Kalocsa	8	75	1453	19,4	30,2%	6,5%	1,0%	141	162	212	235	177	23
Miske	1	4	80	20,0	13,8%	31,3%	1,3%	49	20	11	20	14	1
Ordas	1	NV	14	NV	0,0%	21,4%	0,0%	2	0	1	0	2	0
Öregcsertő	1	NV	8	NV	0,0%	0,0%	0,0%	4	0	5	0	2	0
Solt	4	23	434	18,9	3,9%	7,6%	0,0%	49	44	53	44	40	2
Szakmár	2	8	94	11,8	31,9%	18,1%	3,2%	16	22	16	22	18	3
Újsolt	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Uszód	1	NV	23	NV	0	0,0%	0,0%	1	6	3	6	3	0

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Kalocsai járás 5 településén (Drágszél, Dunatetétlen, Foktő, Újsolt, Újtelek) nem működik általános iskola, Dunaszentbenedeken, Homokmégyen, Ordason, Öregcsertőn és Uszódon pedig csak alsó tagozatos osztályok indulnak. A más településekről bejáró tanulók aránya Homokmégyen kiugróan magas (76,5%), de Géderlakon, Kalocsán és Szakmáron is meghaladja a 30 százalékot. Az átlagos osztálylétszám Fajsz kivételével sehol sem haladja meg a köznevelési törvényben rögzített 27 főt, az egy pedagógusra jutó tanulólétszám azonban Bátyán, Géderlakon, Homokmégyen és Szakmáron is 20 fő körüli, ami kifejezetten magasnak nevezhető. Az oktató-nevelő munkát segítők létszáma Kalocsa és Harta kivételével mindenhol nagyon alacsony.

Bátyán az előző kedvezőtlen adathoz adódik, hogy a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya meghaladja az 50 százalékot; Miskén a HH/HHH tanulók aránya 30, Ordason és Szakmáron pedig 20 százalék feletti. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a bátyai iskolákban tanulók 57, a miskeiek 61, az öregcsertőiek 50, a homokmégyiek 30 százaléka. Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók aránya Bátyán, Fajszon, Géderlakon, Homokmégyen, Miskén, Szakmáron és Uszódon meghaladja a 20 százalékot. Nem integrált SNI-oktatás csak Kalocsán elérhető.

3.1.2.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Ágasegyháza	1	8	143	17,9	10,5%	2,1%	0,0%	3	13	28	13	17	3
Ballószög	1	14	283	20,2	16,6%	0,0%	1,8%	5	36	39	36	35	3
Felsőlajos	1	4	71	17,8	63,4%	8,5%	4,2%	6	11	15	11	7	1
Fülöpháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	1	8	118	14,8	31,4%	0,0%	5,9%	3	17	20	17	19	1
Helvécia	2	16	354	22,1	15,8%	6,5%	5,9%	39	46	91	46	38	6
Jakabszállás	1	14	226	16,1	16,8%	1,3%	3,1%	17	21	31	21	26	3
Kecskemét	36	447	9318	20,8	9,7%	1,6%	2,7%	347	973	934	1295	1076	171
Kerekegyháza	1	31	666	21,5	24,6%	4,5%	3,3%	52	70	84	87	69	6
Kunbaracs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunszállás	1	8	150	18,8	25,3%	0,0%	0,0%	2	20	20	20	20	1
Ladánybene	1	8	162	20,3	38,9%	9,9%	3,1%	30	10	30	10	14	2
Lajosmizse	2	35	814	23,3	2,8%	15,2%	0,4%	145	97	43	124	73	13
Nyárlőrinc	1	8	156	19,5	11,5%	1,3%	2,6%	9	23	14	23	19	4
Orgovány	1	16	287	17,9	0,3%	9,1%	3,5%	40	53	63	53	33	4
Városföld	1	4	75	18,8	5,3%	0,0%	4,0%	0	9	8	9	10	2

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Kecskeméti járás települései közül Kunbaracs és Fülöpháza kivételével mindenhol működik általános iskola, de Felsőlajoson nem folyik nyolc osztályra kiterjedő oktatás. A más településekről bejáró tanulók aránya Felsőlajoson a legmagasabb (63,4%), de Fülöpjakabon és Ladánybenén is 30 százalék feletti. Az osztálylétszámok mindenhol megfelelnek a törvényi kereteknek, az egy pedagógusra jutó tanulólétszám is mindenhol átlagos, vagy annál még kedvezőbb is. A Kecskeméti járás iskoláiban a vármegye egyéb járásaihoz képest magas az oktató-nevelő munkát segítőmunkakörben foglalkoztatottak létszáma.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a vármegye más, elsősorban déli járásaihoz képest alacsony, mindössze Felsőlajoson, Ladánybenén, Lajosmizsén és Orgoványban haladja meg a 10 százalékot. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya Ladánybene és Lajosmizse általános iskoláiban a legmagasabb. Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek aránya Orgoványban a legmagasabb (18%), a járás többi településén 10 százalék körül alakul, nem integrált SNI-oktatás Kecskeméten, Kerekegyházán és Lajosmizsén zajlik.

3.1.2.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Akasztó	1	13	220	16,9	5,5%	6,4%	0,0%	18	25	32	25	25	2
Bócsa	1	8	137	17,1	6,6%	0,7%	5,1%	15	11	14	11	16	2
Császártöltés	1	9	186	20,7	23,1%	1,6%	0,0%	29	21	18	21	20	2
Csengőd	1	6	98	16,3	1,0%	25,5%	0,0%	1	16	30	16	10	3
Fülöpszállás	1	8	172	21,5	0,6%	22,1%	0,0%	57	19	31	19	15	1
Imrehegy	1	NV	27	NV	11,1%	11,1%	3,7%	16	4	8	4	5	0
Izsák	1	20	426	21,3	4,7%	17,8%	3,8%	10	39	87	57	39	8
Kaskantyú	1	NV	18	NV	5,6%	0,0%	0,0%	0	2	3	2	3	1
Kecel	1	28	544	19,4	2,9%	17,3%	0,9%	182	55	109	55	63	3
Kiskőrös	3	57	1260	22,1	18,1%	3,4%	1,1%	69	75	118	191	129	25
Páhi	2	4	99	24,8	21,2%	6,1%	15,2%	7	17	11	17	11	1
Soltszentimre	1	8	120	15,0	12,5%	12,5%	0,0%	14	11	18	11	14	2
Soltvadkert	1	25	510	20,4	2,4%	8,8%	2,5%	50	41	50	41	45	9
Tabdi	1	NV	21	NV	4,8%	0,0%	9,5%	1	5	4	5	1	1
Tázlár	1	8	130	16,3	9,2%	5,4%	7,7%	32	13	21	13	18	2

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

Általános iskola a Kiskőrösi járás minden településén működik, bár az oktatás Imrehegyen, Kaskantyún és Tabdiban nem terjed ki mind a 8 osztályra. A településhatáron túlnyúló általános

iskolai ellátási szerepet elsősorban Bácsa, Császártöltés, Csengőd, Kiskőrös és Páhi tölt be. Az osztálylétszámok átlagosak, 20 fő körül alakulnak, az egy pedagógusra jutó tanulólétszám Imrehegyen és Kaskantyún jelentősen magasabb az országos átlagnál. Az oktató-nevelő munkát segítő munkakörben foglalkoztatottak létszáma a városokban (Kecel kivételével) megfelelő, a községekben azonban alacsony.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya Csengődön, Fülöpszálláson, Izsákon, Kecelen és Páhiban megközelíti vagy meg is haladja a 20 százalékot, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya Imrehegyen közel 60 százalék, Fülöpszálláson és Kecelen pedig 30 százalék feletti. Az integráltan oktatott SNI-tanulók aránya Tabdiban (24%), Páhiban (18%), Csengődön (16%) és Imrehegyen (14%) a legmagasabb, a többi településen jellemzően 10 százalék körül alakul. Nem integrált SNI-oktatás Izsákon és Kiskőrösön van.

3.1.2.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Bugac	1	11	204	18,5	14,2%	6,4%	0,5%	26	23	44	23	26	2
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	10	111	2359	21,3	12,5%	2,5%	2,2%	138	238	389	363	284	41
Pálmonostora	1	8	88	11,0	10,2%	8,0%	2,3%	12	15	22	15	16	1
Petőfiszállás	1	8	115	14,4	24,3%	1,7%	0,9%	17	18	34	18	16	2

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Kiskunfélegyházi járás hat települése közül kettőben (Gátér és Bugacpusztaháza) nem működik általános iskola, a többi település iskoláiban a más településekről érkező tanulók aránya ezzel együtt nem kiemelkedő, a legmagasabb, egynegyedes arányt Petőfiszálláson láthatjuk. Az átlagos osztálylétszámok az átlagosnál alacsonyabbak; Pálmonostorán a köznevelési törvényben meghatározott minimumhatárt sem érik el, ezen a településen a legmagasabb ugyanakkor az egy pedagógusra jutó tanulólétszám. A nevelő és oktató munkát segítő dolgozók száma Kiskunfélegyháza kivételével mindenhol nagyon alacsony.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya más járásokhoz képest alacsony, a legmagasabb Pálmonostorán, de itt sem sokkal több mint 10 százalék; a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya Bugacon, Pálmonostorán és Petőfiszálláson valamivel 10 százalék feletti. Az integráltan oktatott SNI-tanulók aránya Bugacon és Kiskunfélegyházán 10 százalék körüli, Pálmonostorán és Petőfiszálláson valamivel magasabb, 17, illetve 16 százalék. Nem integrált SNI-oktatás a járás települései közül csak Kiskunfélegyházán működik.

3.1.2.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Balotaszállás	1	4	93	23,3	2,2%	16,1%	11,8%	28	14	13	14	13	2
Harkakötöny	1	8	42	5,3	31,0%	14,3%	16,7%	10	5	4	5	14	0
Kelebia	1	8	131	16,4	0,0%	13,7%	1,5%	4	18	20	18	16	2
Kiskunhalas	8	97	2038	21,0	13,2%	5,4%	3,8%	219	227	280	339	250	45
Kisszállás	1	8	124	15,5	3,2%	20,2%	4,8%	5	16	15	16	18	4
Kunfehértó	2	16	190	11,9	29,5%	1,1%	0,5%	12	33	27	33	22	4
Pirtó	1	NV	12	NV	8,3%	16,7%	0,0%	2	3	2	3	2	3
Tompa	1	11	189	17,2	4,2%	10,1%	1,1%	5	30	23	30	23	6
Zsana	1	NV	15	NV	0,0%	0,0%	0,0%	0	0	1	0	3	1

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Kiskunhalasi járás minden településén működik általános iskola, bár Pirtón és Zsanán nem teljes 8 osztályos spektrummal. A más településekről bejáró tanulók aránya Harkakötönyben és Kunfehértón 30, Kiskunhalason és Pirtón 10 százalék körüli. Az osztálylétszámok inkább alacsonynak mondhatók, az egy pedagógusra jutó tanulói létszámok viszont az átlagosnál magasabbak, különösen Kelebián és Pirtón. Több településen is viszonylag magas az oktató-nevelő munkát segítők száma, negatívum viszont, hogy Harkakötönyben senki sincs ilyen munkakörben alkalmazva.

A hátrányos, valamint halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a járásban közepesen magas, a legnagyobb arányszámokat Balotaszálláson, Harkakötönyben és Kisszálláson látjuk. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya Balotaszállás és Harkakötöny mellett Pirtón a legmagasabb. Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók a legnagyobb arányban Pirtó és Kunfehértó általános iskoláiban vannak jelen, nem integrált SNI-oktatás Kiskunhalason zajlik.

3.1.2.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Csólyospálos	1	8	169	21,13	31,7%	3,1	0,0	13	23	16	23	18	2
Jászszentlászló	1	14	213	15,21	18,7%	0,9	4,3	11	26	31	26	25	3
Kiskunmajsa	4	44	84	19,9	4,8%	18,9	7,0	208	77	172	131	38	5
Kömpöc	1	6	47	7,83	8,9%	22,5	0,0	9	6	18	6	10	0
Móricgát	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szank	1	9	161	17,89	19,5%	9,6	9,0	28	22	14	22	21	4

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Kiskunmajsai járás települései közül Móricgáton nem működik általános iskola, Kömpöcön pedig mindössze 6 osztály indult az utolsó tanévben. A más településről bejáró tanulók aránya igen magas, Csólyospáloson 31,7, Szankon 19,5, Jászszentlászlón pedig 18,7 százalék, a legalacsonyabb ez az arány a járásszékhely, Kiskunmajsa iskoláiban. Az osztálylétszámok Kömpöc kivételével átlagosak, ezen a településen messze elmaradnak a köznevelési törvényben megadott minimális értéktől, az egy pedagógusra jutó tanulólétszám ugyanakkor ezen a településen a legkedvezőtlenebb.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya több járási településen, így Kiskunmajsán, Kömpöcön és Szankon is kifejezetten magas. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a kiskunmajsai általános iskolások 25, a kömpöciek 20 és a szankiak 17 százaléka. Az integráltan oktatott SNI-tanulók aránya Csólyospálos (17,3%), Kömpöc (15,6%) és Szank (18,9%) általános iskoláiban a legmagasabb.

3.1.2.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Apostag	2	9	207	23,0	18,4%	4,8%	0,0%	16	9	43	9	16	2
Dunaegyháza	1	8	118	14,8	10,2%	10,2%	0,0%	19	8	13	8	13	4
Dunavecse	5	25	384	15,4	13,3%	8,6%	5,5%	37	30	70	83	53	17
Kunadacs	1	8	168	21,0	39,3%	7,1%	0,0%	19	12	37	12	19	3
Kunpeszér	1	4	83	20,8	42,2%	2,4%	3,6%	7	10	26	10	10	3
Kunszentmiklós	3	29	633	21,8	10,0%	3,5%	5,8%	3	58	124	63	58	15
Szabadszállás	1	16	322	20,1	0,0%	4,3%	7,1%	30	32	58	38	24	6
Szalkszentmárton	1	10	197	19,7	2,0%	7,6%	2,5%	4	9	37	9	20	5
Tass	2	11	221	20,1	13,1%	11,3%	0,0%	10	24	72	24	22	3

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Kunszentmiklósi járás minden településén működik általános iskola, bár Kunpeszéren csak 4 osztály indul. Ugyanitt (42,2%), valamint Kunadacson (39,3%) a legmagasabb a más településekről bejáró tanulók aránya. Az osztálylétszámok nagyrészt átlagosak, akárcsak az egy pedagógusra jutó tanulói létszámok is. A vármegye többi járásához képest a Kunszentmiklósi járás településein kifejezetten jó az oktató-nevelő tevékenységet segítő munkakörben foglalkoztatottakkal való ellátottság.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a járásban nem kifejezetten magas, az egyes települések közül mindössze Dunaegyházán, Dunavecsén és Tasson haladja meg a 10 százalékot; a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő általános iskolások aránya Dunaegyházán és Kunadacson 10 százalék feletti. Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók létszáma és aránya sem kiemelkedően magas, településenként 5-10 százalék között változik. Nem integrált SNI-oktatás Dunavecsén és Kunszentmiklóson zajlik.

3.1.2.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Általános iskolai feladatellátási helyek száma	Általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban	Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban	Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók száma az általános iskolában	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma az általános iskolákban	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma az általános iskolákban	Beilleszkedést, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló száma az általános iskolákban	Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók száma (fogyatékosság szerinti bontást összevonva kezelve)	Pedagógusok száma	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma
Lakitelek	3	23	491	21,3	21,8%	1,4%	1,2%	30	67	63	79	58	9
Szentkirály	1	8	168	21,0	3,0%	3,0%	3,0%	12	7	21	7	19	2
Tiszaalpár	1	17	303	17,8	0,0%	1,3%	9,6%	61	40	58	40	38	2
Tiszakécske	6	45	898	20,0	5,1%	4,0%	8,5%	46	73	90	121	109	14
Tiszaug	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2025; NSZFH-SZIR, 2025

A Tiszakécskei járás 5 települése közül 4-ben működik általános iskola, a kivételt Tiszaug község jelenti. Az osztálylétszámok átlagosak, az egy pedagógusra jutó tanulói létszám is 10-11 fő körül, az országos átlaghoz közel alakul. Más településről bejáró tanulók csak Lakitelek általános iskoláiban vannak jelen nagyobb arányban. A Tiszakécskei járás vármegyén belüli kedvező helyzetét mutatja a nevelő és oktató munkát segítő munkakörben foglalkoztatottak viszonylag magas száma is.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya alacsony, a legmagasabb Tiszakécskén, de itt sem sokkal haladja meg a 10 százalékot. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya Tiszaalpáron a legmagasabb, valamivel több, mint 20 százalék. A vármegye egyéb járásaihoz képest a sajátos nevelési igényű tanulók aránya is alacsony, csak Lakitelek és Tiszaalpár általános iskoláiban haladja meg a 10 százalékot.

Általános megállapítások – hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény

Az általános iskolai feladatellátási helyeket 70 százalékban a tankerületi központok, közel 20 százalékban egyházi intézmények működtetik, a többi intézményfenntartó között jellemzően alapítványokat, közalapítványokat, nonprofit társaságokat, egyesületeket találhatunk.

A lakossági értékelő kérdőív eredményei alapján az egyes járásokban az általános iskolai oktatással való elégedettség alacsonyabb, mint az óvodai ellátással kapcsolatos, de mindenhol valamivel a közepes érték fölött van. Leginkább a jánoshalmai, legkevésbé a kiskunhalasi és a bajai járás válaszadói elégedettek. Az iskolába való eljutás különösen a tanyás településeken, a

külterületeken élők számára jelent fokozott nehézséget, itt a tanyagondnoki szolgálatok munkatársai játszanak nagy szerepet a gyermekek iskolába juttatásában – természetesen egyéb feladataik ellátása mellett, ami fokozott munkaterhelésként jelentkezik számukra. Az ellátás hiányosságait mutatja, hogy számos településen (a járási székhelyeken és városokon kívül egyes községekben is) rendkívül magas, a 25-30 százalékot is meghaladja a más településekről bejáró általános iskolások aránya.

A hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű gyermekek aránya egyes településeken kiugróan magas, már-már a települési szintű szegregáció veszélyét is előrevetíti. Az ezen településeken dolgozó pedagógusok munkájában komoly problémákat jelenthetnek a magas osztálylétszámok, illetve a segítő munkakörben dolgozók hiánya.

A sajátos nevelési igényű, diagnosztizált, szakvéleményt szerzett gyermekek száma az álalános iskolás időszakban ugrásszerűen emelkedik, ami jól mutatja a jelzőrendszer működésének sajátosságait. Míg az óvodák alig tudják kezelni a potenciálisan SNI-gyermekek bizottság elé juttatásának feladatát, addig ez az általános iskolákban már az intézmények egyik kiemelt figyelmet kapó tevékenysége. Az iskolapszichológusi rendszer nagy segítséget nyújt a speciális nevelési igényű, illetve BTMN-es gyermekek ellátásában. A szakvélemény megszerzését a tankerület is előmozdíthatja a szülők felszólításával, ez szintén elősegíti az SNI/BTMN gyermekek diagnosztizálását.

Nem integrált SNI-oktatásra csak kevés helyen, jellemzően a járási székhelyeken, vagy az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény működtető településeken van lehetőség, máshol a sajátos nevelési igényűek integrált oktatása jellemző.

3.1.3. Középfokú oktatás

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 3-6; b2); b3) 1) i.: a, d; b3) 2; c5); c7) 4; d1) 3, 4, 9, 10)

A középfokú oktatás és a szakképzés vizsgálata elsősorban a hozzáférés területi szerkezetére és az intézményi kapacitások koncentrációjára fókuszál. A táblák a gimnáziumi és szakképzési képzéstípusok (technikum, szakgimnázium, szakképző iskola, szakiskola/készségfejlesztő) járási jelenlétét, valamint a kapcsolódó humánerőforrás- és tanulólétszám-adatokat mutatják be. Az értelmezés során kiemelt szempont, hogy a középfokú ellátás több járásban jellemzően a járásszékhelyekhez kötődik, ami a bejárás körülményeit és a kollégiumi ellátás szerepét felértékeli.

3.1.3.1. Bácsalmási járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Bácsalmás	Feladatellátási helyek száma (db)	1	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	26	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	3	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	241	–	–	–
Bácsbokod	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Bácsborsód	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Bácsszőlős	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Csikéria	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Katymár	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kunbaja	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Madaras	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Mátételke	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Tataháza	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A járás középfokú képzéskínálata a járási székhelyre összpontosul. Bácsalmáson 1 gimnázium, a Bácsalmási Hunyadi János Gimnázium működik mintegy 250 tanulóval és 26 pedagógussal. Szakgimnáziumi, szakképző iskolai és szakiskolai képzés a járásban nem zajlik, a járás középfokú képzési kínálata erősen korlátozott.

3.1.3.2. Bajai járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Bácsszentgyörgy	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Baja	Feladatellátási helyek száma (db)	5	4	11	6
	Pedagógusok száma (fő)	163	70	24	66
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	16	15	7	3
	Tanulók száma (fő)	1726	216	1941	1060
Bátmonostor	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Csátalja	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Csávoly	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Dávod	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Dunafalva	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Érsekcsanád	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Érsekhalma	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Felsőszentiván	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Gara	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Hercegszántó	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Nagybaracska	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Nemesnádudvar	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Sükösd	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Szeremle	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Vaskút	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Bajai járásban gimnáziumi, technikumi, valamint szakképző- és szakiskolai képzés is elérhető, viszont minden intézmény a járási székhelyen, Baján működik. A gimnáziumi képzést 1 tankerületi, 1 közalapítványi, 1 egyházi, valamint 2 nonprofit társaság által fenntartott intézmény végzi. A szakgimnáziumi, technikumi képzést nyújtó intézmények a Bajai Szakképzési Centrumhoz (a továbbiakban: Bajai SZC) és a Déli Agrárszakképzési Centrumhoz (a továbbiakban: Déli ASZC) tartoznak, illetve egyházi vagy közalapítványi fenntartásban vannak. Szakképző iskolákat a Déli ASZC és a Bajai SZC, míg szakiskolát a Bajai Óvoda,

Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény működtet a járásban.

3.1.3.3. Jánoshalmai járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Borota	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Jánoshalma	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	2	2
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	NA	14
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	1	0
	Tanulók száma (fő)	–	–	316	174
Kéleshalom	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Mélykút	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Rém	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Jánoshalmai járás középfokú képzési kínálata kifejezetten szűk; gimnáziumi, illetve szakiskolai képzés nem érhető el. Technikumi, illetve szakképző iskolai képzés a járás

székhelyén, Jánoshalmán, a Déli ASZC Jánoshalmi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium feladatellátási helyen folyik.

3.1.3.4. Kalocsai járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Bátya	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Drágszél	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Dunapataj	Feladatellátási helyek száma (db)	1	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	6	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	0	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	18	–	–	–
Dunaszentbenedek	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Dunatetétlen	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Dusnok	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Fajsz	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Foktő	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Géderlak	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Hajós	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Harta	Feladatellátási helyek száma (db)	2	–	1	1
	Pedagógusok száma (fő)	2	–	1	1
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	0	–	0	0
	Tanulók száma (fő)	76	–	80	41
Homokmégy	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kalocsa	Feladatellátási helyek száma (db)	4	1	3	5
	Pedagógusok száma (fő)	58	5	NA	25
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	5	2	6	2
	Tanulók száma (fő)	647	13	560	261
Miske	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Ordas	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Öregcsertő	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Solt	Feladatellátási helyek száma (db)	1	–	–	1
	Pedagógusok száma (fő)	4	–	–	1
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	0	–	–	0
	Tanulók száma (fő)	97	–	–	40
Szakmár	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Újsolt	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Újtelek	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Uszód	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kalocsai járásban 4 településen is elérhető a középfokú oktatás. Dunapatajon (a Kálvin János Református Gimnázium, és Általános Iskola Dunapataji Telephelyén) gimnáziumi képzés zajlik, Hartán a Dunavecsei Református Kollégium - Mezőföld Középiskola és Általános Iskola Hartai Telephelye gimnáziumi, valamint technikumi képzést, a Pannon Oktatási Központ Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola Harta pedig gimnáziumi és szakképző iskolai képzést is folytat. Solton a Pannon Oktatási Központ Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola feladatellátási helyén gimnáziumi és szakképző iskolai képzés folyik. A középfokú képzés központja mindazonáltal a járási székhely, Kalocsa, ahol 13 feladatellátási helyen mintegy 1.500 fő tanul ezen a képzési szinten. Gimnáziumi képzés a Kalocsai Szent István Gimnáziumban, az egyházi fenntartású Nagyasszonyunk Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban, valamint a Pannon Oktatási Központ Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola kalocsai feladatellátási helyén érhető el. Technikumi képzés a Bajai SZC Kossuth Zsuzsanna Technikumban, valamint a Bajai SZC Kalocsai Dózsa György Technikum és Kollégiumban, míg szakképző iskolai képzés a Pannon Oktatási Központ Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskolában, a Bajai SZC Kalocsai Dózsa György Technikum és Kollégium Martinovics Utcai Telephelyén és a Bajai SZC Kossuth Zsuzsanna Technikum Asztrik Téri Telephelyén működik. Dunapatajon és Solton csak esti munkarendű képzés zajlik, Hartán esti, valamint munkarend nélküli felnőttképzés érhető el.

3.1.3.5. Kecskeméti járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Ágasegyháza	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Ballószög	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Felsőlajos	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Fülöpháza	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Fülöpjakab	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Helvécia	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Jakabszállás	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kecskemét	Feladatellátási helyek száma (db)	13	3	20	15
	Pedagógusok száma (fő)	331	26	70	109
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	19	11	27	6
	Tanulók száma (fő)	3992	98	4821	2022
Kerekegyháza	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kunbaracs	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kunszállás	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Ladánybene	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Lajosmizse	Feladatellátási helyek száma (db)	1	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	NA	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	0	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	87	–	–	–
Nyárlőrinc	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Orgovány	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Városföld	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kecskeméti járás középfokú oktatása két településre korlátozódik, viszont a járás középfokú képzési központjának egyértelműen Kecskemét számít, ahol 51 feladatellátási helyen mintegy 11.000 tanulót képeznek. A járási (és egyben vármegyei) székhelyen gimnáziumi, technikumi, szakképző iskolai és szakiskolai képzés is elérhető, a gimnáziumi és a technikumi/szakgimnáziumi képzés a legnagyobb volumenű. Lajosmizsén a Dunavecsei Református Kollégium - Mezőföld Középiskola és Általános Iskola Lajosmizsei Telephelye végez középfokú oktatást, csak esti munkarenden.

3.1.3.6. Kiskőrösi járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Akasztó	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Bócsa	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Császártöltés	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Csengőd	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Fülöpszállás	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Imrehegy	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Izsák	Feladatellátási helyek száma (db)	1	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	5	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	0	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	22	–	–	–
Kaskantyú	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Kecel	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kiskőrös	Feladatellátási helyek száma (db)	2	1	3	2
	Pedagógusok száma (fő)	48	5	4	12
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	5	4	2	0
	Tanulók száma (fő)	573	30	339	153
Páhi	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Soltszentimre	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Soltvadkert	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Tabdi	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Tázlár	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskőrösi járásban két településen, Kiskőrösön és Izsákon folyik középfokú oktatás. Kiskőrösön teljes a képzési kínálat, gimnázium, technikum, szakképző- és szakiskola/készségfejlesztő iskola egyaránt működik. A Kiskőrösi Petőfi Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Technikum gimnáziumi és technikumi képzést, a Pannon Oktatási Központ Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola Kiskőrös gimnáziumi képzést folytat, a Kiskunhalasi Szakképzési Centrum Kiskőrösi Wattay Technikum feladatellátási helyein technikumi és szakképző iskolai képzés folyik, míg a Kiskőrösi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Készségfejlesztő Iskola készségfejlesztő képzést végez.

Izsákon a dunaújvárosi székhelyű Kálvin János Református Gimnázium, és Általános Iskola Izsáki Telephelyén esti munkarendű gimnáziumi képzés érhető el.

3.1.3.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések		**Gimnázium**	**Szakiskola és készségfejlesztő iskola**	**Technikum, szakgimnázium**	**Szakképző iskola**
Bugac	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Gátér	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	Feladatellátási helyek száma (db)	5	2	9	4
	Pedagógusok száma (fő)	107	19	28	77
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	6	2	9	3
	Tanulók száma (fő)	1078	53	2313	897
Pálmonostora	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Petőfiszállás	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskunfélegyházi járás középfokú oktatása a járási székhelyre koncentrálódik. Kiskunfélegyházán minden középfokú képzési típus elérhető. A Kiskunfélegyházi Móra Ferenc Gimnázium gimnáziumi képzést, a Constantinum Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Kollégium és a Pannon Oktatási Központ Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola Kiskunfélegyháza gimnáziumi, technikumi és szakgimnáziumi képzést, a Kiskunfélegyházi Szent Benedek PG Két Tanítási Nyelvű Technikum és Kollégium technikumi, a Kiskunfélegyházi Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény készségfejlesztő képzést folytat. Technikumi, valamint szakképző iskolai és szakiskolai képzések a Kiskunhalasi SZC és a Déli ASZC kiskunfélegyházi feladatellátási helyein is elérhetők. A járásban a szakgimnáziumi, technikumi képzés a legnagyobb volumenű.

3.1.3.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Balotaszállás	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Harkakötöny	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kelebia	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kiskunhalas	Feladatellátási helyek száma (db)	5	1	6	6
	Pedagógusok száma (fő)	115	7	NA	56
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	14	0	3	0
	Tanulók száma (fő)	1342	29	1275	628
Kisszállás	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kunfehértó	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Pirtó	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Tompa	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Zsana	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskunhalasi járás középfokú képzése a járási székhelyre koncentrálódik. Gimnáziumi képzés a Kiskunhalasi Bibó István Gimnáziumban, a Kiskunhalasi Református Kollégium Szilády Áron Gimnázium és Kollégiumban, valamint a Pannon Oktatási Központ Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Általános Iskola kiskunhalasi feladatellátási helyén zajlik. A járás kiemelkedő középfokú képző intézménye a Kiskunhalasi SZC, ennek kiskunhalasi feladatellátási helyein szakgimnáziumi/technikumi, szakképző- és szakiskolai képzés is működik.

3.1.3.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Csólyospálos	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Jászszentlászló	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kiskunmajsa	Feladatellátási helyek száma (db)	1	–	1	–
	Pedagógusok száma (fő)	7	–	22	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	4	–	0	–
	Tanulók száma (fő)	53	–	192	–
Kömpöc	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Móricgát	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Szank	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskunmajsai járásban középfokú képzés csak a járás székhelyén érhető el. Kiskunmajsán gimnáziumi és technikumi képzés zajlik, a képzést egyetlen intézmény, a Tomori Pál Katolikus

Gimnázium, Technikum és Kollégium végzi, a járás középfokú képzési kínálata tehát erősen korlátozottnak tekinthető.

3.1.3.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Apostag	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Dunaegyháza	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Dunavecse	Feladatellátási helyek száma (db)	1	1	2	1
	Pedagógusok száma (fő)	4	7	7	2
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	3	0	0	1
	Tanulók száma (fő)	106	42	220	32
Kunadacs	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kunpeszér	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Kunszentmiklós	Feladatellátási helyek száma (db)	1	–	2	2
	Pedagógusok száma (fő)	35	–	NA	1
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	4	–	3	0
	Tanulók száma (fő)	365	–	469	552
Szabadszállás	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Szalkszentmárton	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Tass	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kunszentmiklósi járás két településén, Kunszentmiklóson és Dunavecsén folyik középfokú oktatás. A járási székhelyen a Baksay Sándor Református Gimnázium és Általános Iskola gimnáziumi, a Kecskeméti SZC Virágh Gedeon Technikuma pedig technikumi és szakképző iskolai képzést folytat, míg Dunavecsén a Dunavecsei Református Kollégium - Általános Iskola, Középiskola, és Kollégium Dunavecsei Telephelyén gimnáziumi, szakgimnázumi és szakképző iskolai képzés is működik. A járásban szakiskolai képzést Dunavecsén a Duna Menti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium folytat.

3.1.3.11. Tiszakécskei járás

A járási települések		Gimnázium	Szakiskola és készségfejlesztő iskola	Technikum, szakgimnázium	Szakképző iskola
Lakitelek	Feladatellátási helyek száma (db)	1	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	NA	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	0	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	15	–	–	–
Szentkirály	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Tiszaalpár	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–
Tiszakécske	Feladatellátási helyek száma (db)	2	–	–	2
	Pedagógusok száma (fő)	32	–	–	23
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	1	–	–	0
	Tanulók száma (fő)	219	–	–	213
Tiszaug	Feladatellátási helyek száma (db)	–	–	–	–
	Pedagógusok száma (fő)	–	–	–	–
	Nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozók létszáma (fő)	–	–	–	–
	Tanulók száma (fő)	–	–	–	–

Adatforrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Tiszakécskei járásban középfokú képzés két településen, Tiszakécskén és Lakitelken érhető el, a képzési volument tekintve azonban a járás középfokú képzési központjának egyértelműen a járási székhely számít. A járásban csak gimnáziumi és szakképző iskolai képzés érhető el, a képzési kínálat erősen korlátozott.

A járás székhelyén gimnáziumi képzést a Tiszakécskei Református Általános Iskola és Gimnázium, valamint a Tiszakécskei Móricz Zsigmond Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola, szakképzést pedig a Kecskeméti SZC Tiszakécskei

Kiss Bálint Szakképző Iskola folytat. Lakitelken a Kecskeméti Németh László Általános Iskola és Gimnázium Telephelyén esti munkarendű gimnáziumi képzés folyik.

Bács-Kiskun vármegye középfokú oktatását 167 középfokú feladatellátási hely alkotja. Gimnáziumi képzést 47, technikumi, szakgimnáziumi képzést 60, szakképző iskolai képzést 47, szak- és készségfejlesztő iskolai képzést 13 helyen folytatnak. A vármegye minden járásában működik középfokú képzési hely; a Bácsalmási, Bajai, Jánoshalmai, Kiskunfélegyházi, Kiskunhalasi és Kiskunmajsai járásokban csak a járási székhelytelepüléseken zajlik középfokú oktatás, a Kalocsai járásban viszont Kalocsa mellett Dunapatajon, Hartán és Solton, a Kecskeméti járásban Kecskemét mellett Lajosmizsén, a Kiskőrösi járásban a székhelyen kívül Izsákon, a Kunszentmiklósi járásban Kunszentmiklós mellett Dunavecsén, a Tiszakécskei járásban pedig Tiszakécskén kívül Lakitelken is elérhető ez a képzési szint.

A vármegyében a szakgimnáziumi, technikumi, valamint a szakképző iskolai képzés lefedettsége jó. Szakgimnáziumi és technikumi, valamint szakképző iskolai képzést a Bajai, a Kecskeméti és a Kiskunhalasi Szakképző Centrum és a Déli Agrárszakképzési Centrum intézményei mellett a Pannon Oktatási Centrum Bács-Kiskun vármegyei feladatellátási helyein, valamint szélesebb képzési spektrumú, általános iskolai vagy gimnáziumi képzést is végző intézményekben is folytatnak. A nappali munkarendű és felnőttoktatás keretében zajló szakképzést nyújtók mellett Kecskeméten kifejezetten felnőttképzéssel foglalkozó intézmények is működnek. Szakiskolai képzést a Kecskeméti és a Kiskunhalasi SZC egyes intézményei mellett az Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmények szakiskoláiban hirdetnek, ezeken a feladatellátási helyeken folyik készségfejlesztő oktatás is.

A vármegye két járásában mindössze 1-1 intézményben zajlik középfokú oktatás. A Bácsalmási járásban a Bácsalmási Hunyadi János Gimnázium, a Kiskunmajsai járásban pedig a Tomori Pál Katolikus Gimnázium, Technikum és Kollégium lát el középfokú oktatási feladatokat, igaz, utóbbiban 4 osztályos gimnáziumi, valamint technikumi képzés is elérhető. Gimnáziumi képzés a vármegye minden járásában zajlik, technikumi, szakgimnáziumi képzés a Bácsalmási mellett a Tiszakécskeiben, szakképző iskolai pedig a Kiskunmajsai járásban nincs. A Tiszakécskei és a Kiskunmajsai járás nem rendelkezik szak- és készségfejlesztő képzést nyújtó feladatellátási hellyel sem.

A 2025/26-os tanév adatai szerint gimnáziumi képzésben vesz részt 10.657, szakgimnáziumi, technikumi képzésben 12.526, szakképző iskolaiban 6.073, szak- és készségfejlesztő iskolai képzésben pedig 481 fő. A gimnáziumi képzésben részt vevő tanulók száma Kecskeméten (3.992), Baján (1.726), Kiskunhalason (1.342) és Kiskunfélegyházán (1.078) a legnagyobb; ugyanez a négy település tekinthető a technikumi, szakgimnáziumi, valamint a szakképző iskolai képzés központjának is. Szak- és készségfejlesztő iskolai képzésben a legnagyobb számban Baján és Kecskeméten vesznek részt tanulók.

A képzést – az elérhető statisztikai adatok alapján – 1.623 pedagógus és 187 fő nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben dolgozó személy látja el a vármegyében.

3.1.3.12. Bácsalmási járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő
Bácsalmás	47,7%	–	–	4	–	–	–	–	9	–	–
Bácsbokod	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bácsborsód	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bácsszőlős	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csikéria	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katymár	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunbaja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Madaras	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mátételke	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tataháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Bácsalmási járásban mindössze 4 fő hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulót tart nyilván a KIR. A járás székhelyén működő gimnázium közepesen erős települési beiskolázási mutatóval rendelkezik, a tanulók 47,7%-a más településről érkezik az intézménybe.

3.1.3.13. Bajai járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Baja	36,3%	73	14	1	51	1	21	36	3	18	11
Bátmonostor	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csátalja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csávoly	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gara	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hercegszántó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sükösd	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vaskút	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya elsősorban a bajai szakiskolai képzésben részt vevők körében magas, meghaladja a 20 százalékot, a szakgimnáziumokban, a szakképző iskolákban, illetve a gimnáziumokban kedvezőbb a helyzet.

Baja középfokú képzése erős lokális kötődést mutat, a bajai középfokú képzést végző intézményekben a városon kívülről érkező tanulók aránya kevéssel haladja csak meg az egyharmadot.

3.1.3.14. Jánoshalmai járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban - 2023	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Borota	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jánoshalma	–*	18	–	–	6	–	5	–	–	2	–
Kéleshalom	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mélykút	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rém	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

**A SZIR nem gyűjt ilyen adatkört*

A Jánoshalmai járásban a szakgimnáziumi, technikumi képzésben részt vevők 4, a szakképző iskolákban tanulók 8 százaléka minősül hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek; az arányok mindkét iskolatípusban kedvezőbbek, mint az országosan mérhető értékek.

3.1.3.15. Kalocsai járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban - 2023	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Bátya	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	–	0	–	–	–	–	0	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Harta	–	0	–	0	0	–	0	–	0	0	–
Homokmégy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kalocsa	39,9%	27	0	3	21	1	2	0	1	2	1
Miske	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Solt	–	0	–	0	–	–	0	–	0	–	–
Szakmár	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a Kalocsai járás középfokú oktatási intézményeiben alacsonyabb, mint az országosan mérhető értékek. A legmagasabb, 11,1 százalékos arány a járás szakképző iskoláiban jellemző. A más településekről bejáró tanulók aránya mintegy 40 százalék.

3.1.3.16. Kecskeméti járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban - 2023	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Ágasegyháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kecskemét	19,8%	88	2	6	78	0	37	2	4	29	12
Kerekegyháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	–	0	–	–	–	–	0	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kecskeméti járás szakképző iskoláiban a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya 6,2, a szakgimnáziumokban 2,2, míg a gimnáziumokban mindössze 0,3 százalék.

Kecskemét középiskoláiban a vármegye többi településéhez képest alacsony, mindössze 19,8 százalék a más településről bejáró tanulók aránya, az intézmények erősen építenek a helyi tanulók fogadására.

3.1.3.17. Kiskőrösi járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban - 2023	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Akasztó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bócsa	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Császártöltés	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csengőd	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Izsák	–	–	–	0	–	–	–	–	0	–	–
Kaskantyú	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kecel	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskőrös	48,6%	8	0	0	2	3	2	0	1	2	2
Páhi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskőrösi járás szakképző iskoláiban 6,5, a technikumokban 1 százalék a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, a gimnáziumokban viszont az 1 százalékot sem éri el. A más településekről érkező tanulók aránya magas, közel minden második Kiskőrösön tanuló középiskolás ebbe a csoportba tartozik.

3.1.3.18. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Bugac	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	56,3%	71	9	1	46	0	35	3	0	22	0
Pálmonostora	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskunfélegyházi járás szakképző iskoláiban 12, a technikumokban 3 százalék a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, a gimnáziumokban 1 százalék alatt marad. A más településekről érkezők aránya meghaladja az 50 százalékot; kiemelkedően magas, 75 százalékos a más településről érkező tanulók részvétele a Constantinum Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Kollégium technikumi, szakgimnáziumi képzésében.

3.1.3.19. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő
Balotaszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kelebia	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunhalas	35,0%	56	10	2	43	0	19	4	1	7	0
Kisszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tompa	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Zsana	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskunhalasi járás szakképző iskoláiban 12, a technikumokban 4 százalék a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, a gimnáziumokban nem éri el az 1 százalékot. A más településekről érkezők aránya közepesen magas, mintegy egyharmados Kiskunhalas középiskoláiban.

3.1.3.20. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Csólyospálos	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jászszentlászló	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunmajsa	20,8%	–	–	1	8	–	–	–	1	6	–
Kömpöc	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Móricgát	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szank	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskunmajsai járásban a technikumokban 7, a gimnáziumokban mintegy 4 százalék a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, ami az országos átlagnál magasabbnak számít. A más településekről érkező tanulók száma a vármegyén belüli értékekhez képest alacsony, Kiskunmajsa (is) elsősorban a helyi tanulókat fogadja középfokú oktatási intézményeiben.

3.1.3.21. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő
Apostag	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunavecse	88,1%	6	2	0	0	0	4	8	0	0	0
Kunadacs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunpeszér	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunszentmiklós	57,0%	10	–	1	5	–	0	–	1	4	–
Szabadszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szalkszentmárton	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tass	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kunszentmiklósi járás két, középiskolával rendelkező települése eltérő képet mutat a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát tekintve. Kunszentmiklóson kifejezetten alacsony a HH/HHH tanulók jelenléte, Dunavecsén viszont a szakképző iskolában tanulók egyharmada hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül.

A más településekről érkezők aránya Kunszentmiklóson is magas (57%), Dunavecse azonban egyértelműen a településhatárokon túlnyúló vonzáskörzettel rendelkezik.

3.1.3.22. Tiszakécskei járás

A járási települések	Más településről bejáró középiskolai tanulók aránya a nappali oktatásban - 2023	Hátrányos helyzetű tanulók száma					Halmozottan Hátrányos helyzetű tanulók száma				
		szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő
Lakitelek	–	–	–	0	–	–	–	–	0	–	–
Szentkirály	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tiszakécske	21,0%	29	–	2	–	–	23	–	5	–	–
Tiszaug	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

Tiszakécskén a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi képzésben 3,2 százalék, ami jelentősen meghaladja mind a vármegyei, mind az országos átlagot. A más településekről érkező tanulók aránya alig több, mint egyötödös, az intézmények elsősorban a saját település továbbtanulni vágyóit fogadják.

Bár a középfokú oktatási intézmények beiskolázási körzete jellemzően tágabb az általános iskolákénál, ezzel együtt természetesen lokális vonzerővel is bírnak. Legnagyobb a helyben lakó tanulók aránya a kecskeméti, kiskunmajsai és tiszakécskei középiskolákban, míg a kiskunfélegyházi és kunszentmiklósi középiskolások több mint fele más településről jár be; a dunavecsei intézmények sajátos helyzetüknél és szerepüknél fogva kifejezetten nem lokális vonzáskörzettel bírnak.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakképző, valamint a szak- és készségfejlesztő iskolákban lényegesen magasabb, mint a gimnáziumi, illetve a szakgimnáziumi, technikumi képzésben. Kiskunhalas szakiskolai tanulóinak közel fele hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, de az arány meghaladja a 20 százalékot Baja, Dunavecse és Kiskunfélegyháza szakiskoláiban is, akárcsak Tiszakécske két szakképző iskolájában. 10 százalék feletti a szakképzésben részt vevők között hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek aránya Jánoshalmán, Kalocsán, Kiskunfélegyházán és Kiskunhalason.

A technikumi, szakgimnáziumi képzésben részt vevők között a HH/HHH arány 2 és 7, míg a gimnáziumba járok körében 0,2 és 5 százalék között változik – a gimnáziumi képzés esetében a többi intézményhez képest kiugróan magas 5,4 százalékos értéket a bácsalmási gimnáziumban találjuk.

3.1.3.23. Bácsalmási járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Bácsalmás	21	–	–	–	–	–	12	–	–
Bácsbokod	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bácsborsód	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bácsszőlős	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csikéria	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katymár	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunbaja	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Madaras	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mátételke	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tataháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

A Bácsalmási járásban gimnáziumi képzésben részt vevők 8,7%-a sajátos nevelési igényű; ez az arány a 3-4% körül mozgó országos átlaghoz képest kifejezetten magasnak számít. Készségfejlesztő iskolai képzés a járásban nem elérhető.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a gimnáziumi tanulók 5%-a részesül.

3.1.3.24. Bajai járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Baja	36	16	–	85	69	21	109	74	1
Bátmonostor	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csátalja	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csávoly	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gara	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hercegszántó	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sükösd	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vaskút	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

A sajátos nevelési igényű középiskolás tanulók aránya a Bajai járásban mind a gimnáziumokban, mind a technikumokban alacsonyabb az országos átlagnál. Nem integrált készségfejlesztő iskolai képzésben 85 fő részesül.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a gimnáziumi képzésben 6,3, a technikumiban 3,8, a szakképzésben 6,5, míg a szakiskolákban 9,7 százalék.

3.1.3.25. Jánoshalmai járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Borota	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jánoshalma	–	43	–	–	24	–	–	14	–
Kéleshalom	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mélykút	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rém	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

A Jánoshalmai járásban a technikumi képzésben részt vevő SNI tanulók aránya 13,6 százalék - az arány az országos átlagnak több mint kétszerese. Nem integrált képzést folytató készségfejlesztő iskola a járásban nem működik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a technikumi képzésben 4,4, a szakképzésben 13,8 százalék.

3.1.3.26. Kalocsai járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Bátya	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunapataj	0	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Harta	0	0	–	–	0	–	0	0	–
Homokmégy	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kalocsa	26	68	–	13	29	–	2	27	1
Miske									
Ordas	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Solt	0	0	–	–	–	–	0	0	–
Szakmár	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

A Kalocsai járás gimnáziumaiban és technikumaiban is magasabb az SNI tanulók aránya, mint az országban átlagosan. A gimnáziumi képzésben részt vevők 4, a technikumokba járók 12%-a minősül sajátos nevelési igényűnek. Nem integrált készségfejlesztő iskolai képzésben 13 fő részesül.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a gimnáziumokban az 1 százalékot sem éri el, a technikumi képzésben 4,8, míg a szakképző iskolai képzésben 11,1 százalék.

3.1.3.27. Kecskeméti járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Ágasegyháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kecskemét	119	435	–	5	74	–	11	84	1
Kerekegyháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Lajosmizse	0	–	–	–	–	–	0	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

Az SNI tanulók arányát tekintve a Kecskeméti járás gimnáziumai nagyjából az országos átlagnak megfelelő 3%-os értéket mutatnak, a technikumokban viszont az országos átlagnál magasabb, 9 százalék a sajátos nevelési igényűnek minősülő tanulói arány. A nem integrált készségfejlesztői iskolai képzés volumene a járásban alacsony, mindössze 5 fő tanul ilyen iskolában.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a vármegye többi járásához képest alacsony, legmagasabb a szakképző iskolákban, de itt is 4 százalék alatt marad.

3.1.3.28. Kiskőrösi járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Akasztó	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bócsa	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Császártöltés	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csengőd	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Izsák	0	–	–	–	–	–	0	–	–
Kaskantyú	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kecel	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskőrös	12	22	–	3	8	–	1	4	4
Páhi	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

Az SNI tanulók arányát tekintve a Kiskőrösi járás középiskolái nagyjából megfelelnek az országos átlagnak; a készségfejlesztő iskolai képzés nem jelentős, összesen csak 3 tanuló jár ebben az intézménytípusba a járásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a Kiskőrösi járásban viszonylag alacsony, a gimnáziumi és technikumi képzésben 0,5-1 százalék körül alakul, míg a szakképző iskolákban 5 százalékos.

3.1.3.29. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Bugac	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	4	2	–	2	71	7	5	65	–
Pálmonostora	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

Az SNI tanulók aránya a Kiskunfélegyházi járás középfokú intézményeiben nem éri el az 1 százalékot – amennyiben a hivatalosan elérhető adatok csakugyan a valós helyzetet tükrözik, akkor ez jelentősen kedvezőbb az országos átlagnál.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a gimnáziumokban 0,5, a technikumokban 3 százalék; a szakképző iskolák 8, valamint a szakiskolák 13 százalékos aránya a vármegyei átlagnak megfelelő.

3.1.3.30. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Balotaszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kelebia	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunhalas	36	121	–	–	61	10	13	75	–
Kisszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tompa	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Zsana	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

A Kiskunhalasi járás gimnáziumaiban a sajátos nevelési igényű tanulók aránya 2,7%, ez az országos átlagnál valamivel kedvezőbb képet mutat. A technikumi képzésben mérhető 9,5% ezzel szemben magasabb a 4-5% körül mozgó országos átlagértéknél.

A járás gimnáziumaiban, technikumaiban és szakképző iskoláiban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya nagyjából megfelel a vármegyei átlagnak, a szakiskolai képzésben azonban minden harmadik tanuló ebbe a kategóriába tartozik.

3.1.3.31. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Csólyospálos	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jászszentlászló	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunmajsa	7	37	–	–	–	–	2	14	–
Kömpöc	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Móricgát	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szank	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

A Kiskunmajsai járás gimnáziumi és szakgimnáziumi, technikumi képzésében a sajátos nevelési igényű tanulók aránya is jelentősen magasabb az országos átlagértékeknél. A gimnáziumi képzésben mérhető 13, és a technikumokban mutatkozó 19%-os arány (az adatok pontossága esetében) speciális figyelmet és jelentős plusz energiaráfordítást tesz szükségessé az adott intézményekben dolgozó pedagógusok mindennapi munkája során.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya mind a gimnáziumokban (3,8%), mind a technikumi képzésben (7,3%) viszonylag magasnak tekinthető.

3.1.3.32. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Apostag	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunavecse	0	0	–	–	6	–	0	0	–
Kunadacs	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunpeszér	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunszentmiklós	1	12	–	–	10	–	0	8	–
Szabadszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szalkszentmárton	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tass	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

A Kunszentmiklósi járás gimnáziumaiban az SNI tanulók aránya nem éri el az 1 százalékot, a technikumokban pedig 3 százalék alatt marad – ezek az értékek lényegesen kedvezőbbek az országos szinten mérhetőknél.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya összességében nem éri el a 2 százalékot.

3.1.3.33. Tiszakécskei járás

A járási települések	Integráltan oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma			Külön oktatott sajátos nevelési igényű tanulók száma	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma				
	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban	Készségfejlesztő iskolákban	Szakképző iskolákban	Szakiskolákban	Gimnáziumokban	Technikumokban, szakgimnáziumokban	Készségfejlesztő iskolákban
Lakitelek	0	–	–	–	–	–	0	–	–
Szentkirály	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tiszakécske	22	–	–	–	6	–	2	–	–
Tiszaug	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR (2024), NSZFH (2025)

Tiszakécskén a gimnáziumi képzésben részt vevő tanulók mintegy 10 százaléka minősül speciális nevelési igényűnek. A gimnáziumi képzés országos adataihoz képest ez az arány kifejezetten magasnak tekinthető, a képzésszervezés és az intézményfenntartás során mindenképpen tekintettel kell lenni erre a kedvezőtlen helyzetre.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók aránya alacsony, a gimnáziumokban, a szakképző iskolákban 3 százalék.

Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gimnáziumi tanulók aránya a kiskunmajsai és a bácsalmási járásban (tehát a Kiskunmajsai Tomori Pál Katolikus Gimnázium, Technikum és Kollégiumban, valamint a Bácsalmási Hunyadi János Gimnáziumban) a legmagasabb, 13,2, illetve 8,7 százalék. Kecskeméten, Kalocsán és Kiskunhalason 3-4 százalék körül alakul, a többi járás gimnáziumaiban ennél is alacsonyabb.

A technikumok és szakgimnáziumok tanulói között magasabb az SNI-arány, mint a gimnáziumokban: a legnagyobb arányban a Kiskunmajsai (19,3%), a Jánoshalmai (13,6%) és a Kalocsai járás (12,1%) intézményeit látogatják sajátos nevelési igényű tanulók, de arányuk megközelíti a 10 százalékot Kecskeméten és Kiskunhalason is.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulókat legnagyobb arányban a szakképző intézményekben találunk, mindenekelőtt a Jánoshalmai, a Kalocsai és a Kunszentmiklósi járásban. A technikumi, szakgimnáziumi képzésben részt vevők közül a Kalocsai, a Kiskunhalasi és a Kiskunmajsai, míg a gimnáziumi tanulók között a Bácsalmási, a Bajai és a Kiskunmajsai járás intézményeiben a legmagasabb az arányuk.

3.1.3.34. Bácsalmási járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Bácsalmás	–	–	12	–	–
Bácsbokod	–	–	–	–	–
Bácsborsód	–	–	–	–	–
Bácsszőlős	–	–	–	–	–
Csikéria	–	–	–	–	–
Katymár	–	–	–	–	–
Kunbaja	–	–	–	–	–
Madaras	–	–	–	–	–
Mátételke	–	–	–	–	–
Tataháza	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya a Bácsalmási járás gimnáziumában 5%, ami nagyjából megfelel az országos átlagnak.

3.1.3.35. Bajai járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–
Baja	49	0	17	117	0
Bátmonostor	–	–	–	–	–
Csátalja	–	–	–	–	–
Csávoly	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	–	–	–
Gara	–	–	–	–	–
Hercegszántó	–	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–	–
Sükösd	–	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–
Vaskút	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Bajai járás középfokú intézményeiben a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya a következőképpen alakul: a gimnáziumokban 5%, a technikumokban 6%, míg a szakképző iskolákban 4,6%. A számok nagyjából megfelelnek az országos átlagnak, a szakképzésben mérhető aránya valamivel kedvezőbb annál.

3.1.3.36. Jánoshalmai járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Borota	–	–	–	–	–
Jánoshalma	20	–	–	20	–
Kéleshalom	–	–	–	–	–
Mélykút	–	–	–	–	–
Rém	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Jánoshalmai járás technikumi képzésében a BTMN tanulók aránya nagyjából megfelel az országos átlagnak (6,3%), a szakképzésben azonban eléri a 11,5 százalékot, ami csaknem kétszerese annak.

3.1.3.37. Kalocsai járás

Az érintett járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Bátya	–	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	0	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–	–
Harta	0	–	0	0	–
Homokmégy	–	–	–	–	–
Kalocsa	16	–	12	22	–
Miske	–	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–
Solt	0	–	0	–	–
Szakmár	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kalocsai járás gimnáziumi és szakgimnáziumi képzést nyújtó intézményeiben a BTMN tanulók aránya 2, illetve 4%, ami lényegesen alacsonyabb az országos átlagnál. A szakképző intézmények 6,1%-os aránya nagyjából megfelel az országos trendnek.

3.1.3.38. Kecskeméti járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Ágasegyháza	–	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–	–
Kecskemét	132	0	44	244	0
Kerekegyháza	–	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	0	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kecskeméti járás gimnáziumaiban a BTMN tanulók aránya alig haladja meg az 1%-t, ami kis mértékben kedvezőbb az országos átlagnál, a szakgimnáziumi és a szakképző iskolai képzésben átlagosnak nevezhető a helyzet.

3.1.3.39. Kiskőrösi járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Akasztó	–	–	–	–	–
Bócsa	–	–	–	–	–
Császártöltés	–	–	–	–	–
Csengőd	–	–	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–
Izsák	–	–	0	–	–
Kaskantyú	–	–	–	–	–
Kecel	–	–	–	–	–
Kiskőrös	6	–	6	14	0
Páhi	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskőrösi járás középfokú intézményeiben a BTMN tanulók aránya a következőképpen alakul: a gimnáziumokban 1%, a szakgimnáziumokban és technikumokban 4,1%, a szakképző iskolákban pedig 3,9%. Az adatok az országos átlagnál minden képzési típusban kedvezőbbek.

3.1.3.40. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Bugac	–	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	96	–	19	136	0
Pálmonostora	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskunfélegyházi járásban a gimnáziumi és a szakgimnáziumi képzésben a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya nagyjából az országos átlagnak felel meg (1,8%, illetve 5,9%), a szakképző iskolák 10,7%-os átlaga a teljes szakképzésben mérhető országos átlagnál magasabb.

3.1.3.41. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Balotaszállás	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–
Kelebia	–	–	–	–	–
Kiskunhalas	29	–	23	69	–
Kisszállás	–	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–
Tompa	–	–	–	–	–
Zsana	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A BTMN tanulók aránya a Kiskunhalasi járás gimnáziumaiban 1,7%, a szakgimnáziumokban, technikumokban 5,4%, a szakképzésben pedig 4,6% – az adatok minden képzési típusban kedvezőbbek az országos szinten mérhetőknél.

3.1.3.42. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Csólyospálos	–	–	–	–	–
Jászszentlászló	–	–	–	–	–
Kiskunmajsa	–	–	3	23	–
Kömpöc	–	–	–	–	–
Móricgát	–	–	–	–	–
Szank	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kiskunmajsai járásban a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók aránya mind a gimnáziumi (5,7%), mind a szakgimnáziumi képzésben (12%) jelentősen meghaladja az országos értékeket. A BTMN tanulók magas aránya az egyes középfokú képzőintézményekben speciális feladatok elé állíthatja a pedagógusokat, a helyzet kiemelt figyelmet érdemel a fenntartótól és az intézményvezetéstől egyaránt.

3.1.3.43. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szak-gimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Apostag	–	–	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	–	–	–
Dunavecse	7	0	0	0	0
Kunadacs	–	–	–	–	–
Kunpeszér	–	–	–	–	–
Kunszentmiklós	8	–	3	22	–
Szabadszállás	–	–	–	–	–
Szalkszentmárton	–	–	–	–	–
Tass	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Kunszentmiklósi járás középfokú képzése a BTMN tanulók szempontjából kettős képet mutat. Kunszentmiklós intézményeiben az arányok minden képzési típusban kedvezőbbek az országos átlagnál, míg a speciális képzési fókuszú dunavecsei szakképző intézményben meghaladja az országos átlag több mint kétszeresét.

3.1.3.44. Tiszakécskei járás

A járási települések	Beilleszkedési, tanulás, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók száma				
	szakképző iskolákban	szakiskolákban	gimnáziumokban	technikumokban, szakgimnáziumokban	készségfejlesztő iskolákban
Lakitelek	–	–	0	–	–
Szentkirály	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	–	–	–
Tiszakécske	16	–	9	–	–
Tiszaug	–	–	–	–	–

Forrás: NSZFH-SZIR, 2025; OH-KIR, 2025

A Tiszakécskei járás gimnáziumai a BTMN tanulók arányát tekintve az országos átlagnál kedvezőtlenebb képet mutatnak (a járási arány mintegy kétszerese az országosnak), a szakképzésben azonban az országos átlagnál kevesebb beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanuló van jelen.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarokkal küzdő szakképző iskolai tanulók aránya a Kunszentmiklósi, a Jánoshalmai és a Kiskunfélegyházi járásban a legmagasabb. A szakképző iskolákhoz képest összességében kevesebb a BTMN tanulók aránya a szakgimnáziumi, technikumi, valamint a gimnáziumi képzésben, ebben a két intézménytípusban a legmagasabb BTMN-arány a Kiskunmajsai, a Bajai és a Jánoshalmai járás intézményeiben látható.

Általános megállapítások – hátrányos helyzet, sajátos nevelési igény
A hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók szempontjából a középfokon különösen fontos kérdés, hogy milyen képzési utak képesek valódi felzárkóztatási és pályaépítési csatornát biztosítani. A fejezet ezen része ezért nem csupán intézményi kapacitást ír le, hanem értelmezési keretet is ad az esélyteremtő programok (például orientációs évfolyam, Dobbantó Program, műhelyiskola) szerepéhez és célcsoportjához. A bemutatott képzéstípusok a korai iskolaelhagyás mérséklésében, a kompetenciafejlesztésben és a részszakmához juttatásban töltenek be kulcsszerepet.

A hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű tanulók számára a középfokú oktatáson belül a szakképzés, illetve annak egyes speciális programjai, típusai jelentik a legnagyobb felzárkóztatási csatornát. A szakképző intézmények nemcsak fiatalokkal foglalkoznak, a nappali képzés 16-25 éves korig zajlik, a felnőttoktatásnak és a felnőttképzésnek viszont nincs életkori határa. Utóbbi képzéstípusban rövid programokat szerveznek, a szakértők szerint ez a leghatékonyabb képzési forma, ennek a szerepe a legnagyobb az esélyteremtésben. A speciális esélyteremtő képzéstípusok közé tartozik az 1 éves kompetenciafejlesztő „orientációs évfolyamok” indítása, az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 év felettieknek meghirdetett Dobbantó Program, valamint a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező, de

már 16 évnél idősebb tanulók számára elérhető, részszakmát tanító műhelyiskolai képzés. A technikumokban és a szakképző iskolákban a hallgatók ösztöndíjat kapnak; egy részük duális képzésben vesz részt, itt a képzési partnertől munkabérben is részesülnek.

3.1.4. További köznevelési feladatok

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 3,4; c5); c7) 4,5)

A „további köznevelési feladatok” blokkjában olyan, a mindennapi iskolai működésen túlmutató szolgáltatások szerepelnek, amelyek közvetlenül befolyásolják a tanulói előrehaladást, a speciális szükségletek ellátását és a pedagógiai munka minőségét. Az adatok értelmezéséhez célszerű elkülöníteni a pedagógiai szakszolgálati tevékenységeket (elsősorban gyermekek/tanulók fejlesztése, diagnosztikája és támogatása) a pedagógiai szakmai szolgáltatásoktól (pedagógusok és intézmények szakmai támogatása). A járási táblák célja annak bemutatása, hogy ezek a szolgáltatások mennyiben érhetők el helyben, illetve hol jelenik meg erős területi koncentráció.

Pedagógiai szakmai szolgáltatások:

- pedagógiai értékelés
- szaktanácsadás
- pedagógiai tájékoztatás
- igazgatási, pedagógiai szolgáltatás
- tanulmányi és tehetséggondozási versenyek szervezése
- tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat
- lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetésének segítése.

Pedagógiai szakszolgáltatások:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás
- fejlesztő felkészítése
- nevelési tanácsadás
- logopédiai ellátás
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás
- konduktív pedagógiai ellátás
- gyógytestnevelés.

3.1.4.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Bácsalmás	–	–	X	–	–	–	X	–	X	–
Bácsbokod	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Bácsborsód	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Bácsszőlős	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csikéria	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Katymár	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunbaja	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Madaras	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Mátételke	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tataháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A Bácsalmási járásban a rendelkezésre álló adatok szerint készségfejlesztő, illetve fejlesztő nevelés-oktatás, kollégiumi ellátás nem áll rendelkezésre, és nincs utazó gyógypedagógiai ellátást működtető intézmény sem. Alapfokú művészetoktatásban 5 településen (Bácsalmás, Bácsbokod, Bácsborsód, Kunbaja és Madaras) vehetnek részt a tanulók, míg a pedagógiai szakszolgáltatásokat csak Bácsalmáson vehetik igénybe; ugyanitt működnek egyedüliként a pedagógiai szakmai szolgáltatások is.

3.1.4.2. Bajai járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Baja	X	X	X	X	–	X	X	X	X	–
Bátmonostor	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Csátalja	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Csávoly	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Gara	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hercegszántó	–	–	X	X	–	–	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Sükösd	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vaskút	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A Bajai járás települései közül 12 helyen érhető el alapfokú művészetoktatás. Kollégiumi ellátás Baja mellett Hercegszántón is igénybe vehető, minden egyéb vizsgált szolgáltatási elem kapcsán azonban kifejezetten megfigyelhető a járási székhelyre való koncentrálódás.

3.1.4.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Borota	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jánoshalma	–	–	X	–	–	–	X	–	X	–
Kéleshalom	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Mélykút	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Rém	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A Jánoshalmai járásban Jánoshalma mellett Rém községben is elérhető alapfokú művészetoktatás, a pedagógiai szakszolgáltatások, illetve a pedagógiai szakmai szolgáltatások viszont kizárólag a járási székhelyen hozzáférhetők. Készségfejlesztő, valamint fejlesztő nevelés, kollégiumi ellátás és utazó gyógypedagógiai szolgáltatást működtető intézmény az adatok szerint nincs a járás területén.

3.1.4.4. Kalocsai járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Bátya	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Harta	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Homokmégy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kalocsa	X	X	X	–	–	X	X	X	X	–
Miske	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Solt	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Szakmár	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A 8 településen is elérhető alapfokú művészeti oktatás kivételével a Kalocsai járás oktatási-nevelési szolgáltatásai is kizárólagosan a székhelyre, Kalocsára koncentrálódnak. Kollégiumi ellátást a járásban nem lehet igénybe venni.

3.1.4.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Ágasegyháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ballószög	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Kecskemét	X	X	X	X	–	X	X	X	X	X
Kerekegyháza	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Nyárlőrinc	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A Kecskeméti járás 11 településén működik alapfokú művészetoktatás, az egyéb oktatási-nevelési szolgáltatásokat azonban csak a járási (és vármegyei) székhelyen, Kecskeméten lehet igénybe venni; itt működik az utazó gyógypedagógusi és konduktori ellátás szervező intézménye is. Tartós gyógykezelés alatt álló tanulók oktatását végző intézmény Kecskeméten található.

3.1.4.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Akasztó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bócsa	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Császártöltés	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Csengőd	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Izsák	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Kaskantyú	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kecel	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Kiskőrös	X	X	X	–	–	–	X	X	X	–
Páhi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A 7 településen elérhető alapfokú művészetoktatáson túl további oktatási-nevelési szolgáltatások igénybevételére csak a járás székhelyén, Kiskőrösön van lehetőség. Kiskőrösön található az utazó gyógypedagógusi, konduktori hálózatot működtető intézmény is; kollégiumi ellátásra a Kiskőrösi járásban nincs lehetőség.

3.1.4.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Bugac	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	X	X	X	X	–	X	X	X	X	–
Pálmonostora	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A Kiskunfélegyházi járás 4 településén működik alapfokú művészeti oktatás; egyéb oktatás-nevelési szolgáltatások tekintetében a járás erősen koncentrált, a szolgáltatásokat nyújtó/működtető intézmények a járási székhelyen, Kiskunfélegyházán vannak.

3.1.4.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Balotaszállás	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kelebia	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunhalas	–	X	X	X	–	X	X	X	X	–
Kisszállás	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tompa	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Zsana	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

Alapfokú művészeti oktatást végző intézmény a Kiskunhalasi járásban a járási székhelyen kívül Kisszálláson, Kunfehértón és Tompán működik. Az egyéb oktatás-nevelési szolgáltatások csak Kiskunhalason érhetők el, készségfejlesztő iskolai oktatást-nevelést nyújtó intézmény nincs a járásban.

3.1.4.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Csólyospálos	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Jászszentlászló	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Kiskunmajsa	–	X	X	X	–	–	X	X	X	–
Kömpöc	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Móricgát	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Szank	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A Kiskunmajsai járásban Kömpöc és Móricgát kivételével mindenhol zajlik alapfokú művészetoktatás, egyéb oktatási-nevelési szolgáltatások igénybevételére azonban csak a székhelyen, Kiskunmajsán van lehetőség; készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás nem érhető el a járásban.

3.1.4.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Apostag	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Dunavecse	–	–	X	X	–	–	–	X	–	–
Kunadacs	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kunpeszér	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Kunszentmiklós	–	–	X	–	–	X	X	–	X	-
Szabadszállás	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Szalkszentmárton	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Tass	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A Kunszentmiklósi járás csaknem minden településén (Kunadacs kivételével) működik alapfokú művészeti oktatást nyújtó intézmény. A pedagógiai szakszolgálat Kunszentmiklóson működik, ugyanitt érhetők el különböző pedagógiai szakmai szolgáltatások is. Az utazó gyógypedagógiai, konduktori hálózatot a dunavecsei Duna Menti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Kollégium üzemelteti, és ugyancsak Dunavecsén van lehetőség kollégiumi ellátás igénybevételére.

3.1.4.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás	Fejlesztő nevelés-oktatás	Alapfokú művészetoktatás	Kollégiumi ellátás	Kiegészítő nemzetiségi nyelvoktatás	Hídprogramok *2020 évi adatok	Pedagógiai szakszolgáltatás *2024. évi adatok	Utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése *2024. évi adatok	Pedagógiai-szakmai szolgáltatás *2024. évi adatok	Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók nevelése, oktatása
Lakitelek	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Szentkirály	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	X	–	–	–	–	–	–	–
Tiszakécske	–	–	X	X	–	–	X	–	X	X
Tiszaug	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024, 2025

A Tiszakécskei járásban Tiszaug kivételével minden településen zajlik alapfokú művészeti oktatás. Kollégiumi ellátást Tiszakécskén lehet igénybe venni, ugyanitt érhetők el a pedagógiai szakszolgáltatások, valamint a pedagógiai szakmai szolgáltatások is. Készségfejlesztő iskolai nevelésre, valamint fejlesztő nevelés-oktatásra a járásban nincs lehetőség. Tartós gyógykezelés alatt álló tanulók oktatása Tiszakécskén, a Bács-Kiskun vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat helyi tagintézményében zajlik.

Általános megállapítások

A készségfejlesztő iskolai nevelés–oktatás és a fejlesztő nevelés–oktatás a legmagasabb támogatási szükségletű, sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók ellátásához kapcsolódik. E szolgáltatások térbeli elérhetősége kiemelten érzékeny kérdés: alacsony esetszám mellett is alapvető hozzáférési minimumot kell biztosítani, miközben az ellátások gyakran intézményi központokhoz kötődnek. A blokkon belüli táblák ezért elsősorban azt jelzik, hogy mely járásokban van helyben elérhető ellátás, és hol jelentkezik bejárási/utaztatási kényszer. Az alapfokú művészetoktatás területi elérhetősége egyszerre közösségi erőforrás és esélykérdés: hozzájárul a tehetséggondozáshoz, a kompetenciafejlesztéshez és a települési megtartóerőhöz, ugyanakkor elérhetősége nem mindenhol egyenletes. Az alapfokú művészetoktatás területi lefedettsége a vármegyén belül jó, a készségfejlesztő és fejlesztő nevelés-oktatás, a pedagógiai szakszolgáltatások, valamint a pedagógiai szakmai szolgáltatások terén azonban rendkívül nagyfokú koncentráció figyelhető meg, és kollégiumi ellátás is csak nyolc településen vehető igénybe. A kollégiumi ellátás a középfokú hozzáférés egyik kulcseleme, különösen azokban a járásokban, ahol a képzési kínálat a járásszékhelyre vagy néhány településre koncentrálódik. A kollégiumi férőhelyek elérhetősége a bejárási kényszer, a családok anyagi terhei és a tanulói

megtartás szempontjából is meghatározó. A táblák célja annak feltérképezése, hogy hol érhető el kollégiumi szolgáltatás, és hol merülhet fel strukturális hozzáférési akadály a középfokú továbbtanulásban. Az ellátás ilyen mértékű koncentrációja komoly esélykülönbséget jelent, csökkenti a kisebb településeken élő hátrányos helyzetű, illetve speciális fejlesztési igényű gyermekek felzárkózásának lehetőségeit. Az ellátórendszer területi egyenlőtlensége a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók iskolai előmenetelét és hosszú távú munkaerőpiaci esélyeit is korlátozhatja. A kollégiumi férőhelyek hiánya súlyos problémát jelent a hátrányos helyzetű gyermekek középfokú oktatásba történő továbblépésében. Az oktatási ellátás területi egyenlőtlensége az ellátáshiányos területeken élő tanulók esélyei mellett, hosszú távon a térség társadalmi és gazdasági fejlődésének lehetőségeit is negatívan befolyásolhatja.

3.1.5. Felnőttoktatás

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.2.2. A) a1) 9

A felnőttoktatás a végzettségpótlás és a tanulási utak újranyitásának fontos eszköze, különösen azok számára, akik korábban lemorzsolódtak vagy nem szereztek piacképes végzettséget. A járási táblák a felnőttoktatás képzéstípusonkénti jelenlétét mutatják be (általános iskola, gimnázium, technikum/szakképzés), ami jól jelzi, hogy hol érhetők el helyben „visszakapcsolódási” lehetőségek. Az értelmezés során érdemes külön figyelni arra, hogy a szolgáltatások területi koncentrációja milyen mértékben korlátozza a hozzáférést a kisebb településeken élők számára.

3.1.5.1. Bajai járás

A járási települések	Általános iskola - 2024	Gimnázium - 2024	Technikum, szakgimnázium - 2024	Szakképző iskola (szakközépiskola) - 2024	Szakiskola - 2024
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–
Baja	–	240	–	–	–
Bátmonostor	–	–	–	–	–
Csátalja	–	–	–	–	–
Csávoly	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	–	–	–
Gara	–	–	–	–	–
Hercegszántó	–	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–	–
Sükösd	–	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–
Vaskút	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Bajai járásban a felnőttoktatás képzési kínálata meglehetősen korlátozott. Felnőttoktatás csak Baján és csak gimnáziumi képzésben érhető el, összesen 240 fő tanul ebben a formában.

3.1.5.2. Kalocsai járás

A járási települések	Általános iskola - 2024	Gimnázium - 2024	Technikum, szakgimnázium - 2024	Szakképző iskola (szakközépiskola) - 2024	Szakiskola - 2024
Bátya	–	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	–	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–	–
Harta	60	93	77	49	–
Homokmégy	–	–	–	–	–
Kalocsa	91	280	25	41	–
Miske	–	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–
Solt	58	116	–	69	–
Szakmár	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–
Uszód					

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kalocsai járásban három településen, Kalocsán, Hartán és Solton érhető el felnőttoktatás. Általános iskolai, gimnáziumi és szakképző iskolai képzés mindhárom településen, technikumi képzés Kalocsán és Hartán működik felnőttoktatás keretében.

3.1.5.3. Kecskeméti járás

A járási települések	Általános iskola - 2024	Gimnázium - 2024	Technikum, szakgimnázium - 2024	Szakképző iskola (szakközépiskola) - 2024	Szakiskola - 2024
Ágasegyháza	–	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–	–
Kecskemét	38	722	50	–	–
Kerekegyháza	–	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	–	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kecskeméti járás felnőttoktatása a járás (és a vármegye) székhelyére korlátozódik. Kecskeméten általános iskolai, gimnáziumi és technikumi képzés érhető el felnőttoktatás keretében, legnagyobb volumennel a gimnáziumi képzés működik.

3.1.5.4. Kiskőrösi járás

A járási települések	Általános iskola - 2024	Gimnázium - 2024	Technikum, szakgimnázium - 2024	Szakképző iskola (szakközépiskola) - 2024	Szakiskola - 2024
Akasztó	–	–	–	–	–
Bócsa	–	–	–	–	–
Császártöltés	–	–	–	–	–
Csengőd	–	–	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–
Izsák	–	27	–	–	–
Kaskantyú	–	–	–	–	–
Kecel	–	–	–	–	–
Kiskőrös	–	86	–	–	–
Páhi	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kiskőrösi járás felnőttoktatása korlátozott; bár két településen, Izsákon és Kiskőrösön is van felnőttoktatás, de csak gimnáziumi képzésben érhető el a képzéstípus. Kiskőrös képzési volumene nagyobb, itt 86, Izsákon 27 fő tanul felnőttoktatás keretében.

3.1.5.5. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Általános iskola - 2024	Gimnázium - 2024	Technikum, szakgimnázium - 2024	Szakképző iskola (szakközépiskola) - 2024	Szakiskola - 2024
Bugac	–	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	–	284	62	–	–
Pálmonostora	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kiskunfélegyházi járás felnőttoktatása a járási székhelyre korlátozódik. Gimnáziumi és technikumi képzés érhető el ebben a formában, előbbi a jelentősebb, közel 300 főt fogad.

3.1.5.6. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Általános iskola - 2024	Gimnázium - 2024	Technikum, szakgimnázium - 2024	Szakképző iskola (szakközépiskola) - 2024	Szakiskola - 2024
Balotaszállás	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–
Kelebia	–	–	–	–	–
Kiskunhalas	138	377	–	69	–
Kisszállás	–	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–
Tompa	–	–	–	–	–
Zsana	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kiskunhalasi járásban is a székhely településen érhető el a felnőttoktatás, viszont kiterjed az általános iskolai, a gimnáziumi és a szakképző iskolai képzésre is. A legtöbben gimnáziumi képzésben vesznek részt, de a másik két képzési szint is viszonylag sok tanulni kívánónak nyújt lehetőséget.

3.1.5.7. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Általános iskola - 2024	Gimnázium - 2024	Technikum, szakgimnázium - 2024	Szakképző iskola (szakközépiskola) - 2024	Szakiskola - 2024
Apostag	–	–	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	–	–	–
Dunavecse	–	170	218	–	–
Kunadacs	–	–	–	–	–
Kunpeszér	–	–	–	–	–
Kunszentmiklós	–	–	–	–	–
Szabadszállás	–	–	–	–	–
Szalkszentmárton	–	–	–	–	–
Tass	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kunszentmiklósi járásban csak Dunavecsén érhető el felnőttoktatás; gimnáziumi formában 170, technikumban 218 fő tanul felnőttoktatás keretében.

3.1.5.8. Tiszakécskei járás

A járási települések	Általános iskola - 2024	Gimnázium - 2024	Technikum, szakgimnázium - 2024	Szakképző iskola (szakközépiskola) - 2024	Szakiskola - 2024
Lakitelek	–	7	–	–	–
Szentkirály	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	–	–	–
Tiszakécske	–	–	–	–	–
Tiszaug	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Tiszakécskei járás felnőttoktatása nagyon kis volumennel működik. Csak Lakitelken és csak gimnáziumi képzésben lehet bekapcsolódni ebbe a képzéstípusba, az összhallgatói létszám nem éri el a tíz főt.

Felnőttoktatás a 2024-es KIR adatok szerint a vármegye nyolc járásában zajlik, kivételt a Bácsalmási, a Jánoshalmai és a Kiskunmajsai járás képeznek. A legnagyobb volumenű a felnőttoktatás a Kalocsai és a Kecskeméti járásban, előbbiben lényegében valamennyi képzési szinten, utóbbiban inkább a gimnáziumi oktatásra fókuszálva. Általános iskolai szintű felnőttoktatás a Kalocsain kívül a Kiskunmajsai (és kevés hallgatóval a Kecskeméti) járásban működik, gimnáziumi szintű felnőttoktatás a már említett Bácsalmási, Jánoshalmai és Kiskunmajsai járás kivételével mindenhol elérhető. A legjelentősebb technikumi, szakgimnáziumi felnőttoktatást a Kunszentmiklósi járásban szervezik.

A felnőttoktatásba jellemzően a járási székhelyeken lehet bekapcsolódni, kivételt jelent a Kunszentmiklósi járás, ahol Dunavecsén, és a Tiszakécskei járás, ahol Lakitelken folyik a képzés. A Kalocsai járásban Kalocsa mellett Hartán és Solton, a Kiskőrösi járásban pedig a székhelyen kívül Izsákon is folytatnak ilyen típusú oktatási tevékenységet.

A köznevelési alapfeladatok – beleértve az óvodai ellátást, az általános iskolai ellátást, a középfokú oktatást és a további köznevelési feladatokat – kapcsán azonosított hiányosságok és működési kockázatok több területen rendszerszerűen megjelennek, és különböző mértékben több kiemelt célcsoportot is érintenek. A feltárt problémák közvetlenül a gyermekeket érintik, ugyanakkor az ellátások elérhetőségének, kapacitásának és a szolgáltatások minőségének korlátjai a családokon keresztül a szülőkre – különösen a nőkre – és akár az idősebb gondozókra, valamint a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési-tanulási nehézséggel küzdő vagy egyéb többlettámogatást igénylő gyermekekre és családjaikra is kihatnak. A hozzáférési és esélyegyenlőségi kockázatok aránytalanul erősen jelentkezhetnek a társadalmi hátrányokkal érintett csoportokban, különösen a mélyszegénységben élő és szegregált környezetben élő roma családok esetében, ahol a közlekedési, információs és anyagi korlátok, valamint a helyben elérhető intézményi kapacitások szűkössége egyszerre rontja a szolgáltatások tényleges igénybevételének lehetőségeit.

3.2. Egyéb oktatási–képzési feladatok

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b1) 3,4; c5); c7) 4,5); d3) 1,2

Az egyéb oktatási–képzési feladatok fejezet olyan kiegészítő szolgáltatásokat fog össze, amelyek közvetlenül támogatják a tanulók fejlődését, jóllétét és pályaválasztását, illetve a speciális szükségletekhez illeszkedő ellátások biztosítását. Ide tartoznak például a korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, iskolapszichológiai ellátás, tehetséggondozás és pályaválasztási tanácsadás. A táblák célja annak bemutatása, hogy ezek a szolgáltatások mennyiben elérhetők járási szinten, és hol látszik ellátási hiány vagy koncentráció.

3.2.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Bácsalmás	X	X	X	–	–	–
Bácsbokod	–	–	–	–	–	–
Bácsborsód	–	–	–	–	–	–
Bácsszőlős	–	–	–	–	–	–
Csikéria	–	–	–	–	–	–
Katymár	–	–	–	–	–	–
Kunbaja	–	–	–	–	–	–
Madaras	–	–	–	–	–	–
Mátételke	–	–	–	–	–	–
Tataháza	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

Az egyéb oktatási-képzési szolgáltatások terén is egyértelműen látszik a Bácsalmási járás koncentráltsága. Az egyes szolgáltatások közül korai fejlesztés, logopédiai ellátás és gyógytestnevelés érhető el a járásban, viszont kizárólag a székhelyen, Bácsalmáson.

3.2.1.2. Bajai járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Bácsszentgyörgy	–	–	–	–	–	–
Baja	X	X	X	–	–	–
Bátmonostor	–	–	–	–	–	–
Csátalja	–	–	–	–	–	–
Csávoly	–	–	–	–	–	–
Dávod	–	–	–	–	–	–
Dunafalva	–	–	–	–	–	–
Érsekcsanád	–	–	–	–	–	–
Érsekhalma	–	–	–	–	–	–
Felsőszentiván	–	–	–	–	–	–
Gara	–	–	–	–	–	–
Hercegszántó	–	–	–	–	–	–
Nagybaracska	–	–	–	–	–	–
Nemesnádudvar	–	–	–	–	–	–
Sükösd	–	–	–	–	–	–
Szeremle	–	–	–	–	–	–
Vaskút	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

Az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások koncentráltsága a Bajai járásban is jól kirajzolódik: korai fejlesztés, logopédiai ellátás és gyógytestnevelés egyaránt a járási székhelyen vehető igénybe.

3.2.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Borota	–	–	–	–	–	–
Jánoshalma	X	X	X	–	–	–
Kéleshalom	–	–	–	–	–	–
Mélykút	–	–	–	–	–	–
Rém	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Jánoshalmai járás oktatási szolgáltatása is a járási székhelyre, Jánoshalmára korlátozódik: igény esetén korai fejlesztés, logopédia, valamint gyógytestnevelés érhető el.

3.2.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Bátya	–	–	–	–	–	–
Drágszél	–	–	–	–	–	–
Dunapataj	–	–	–	–	–	–
Dunaszentbenedek	–	–	–	–	–	–
Dunatetétlen	–	–	–	–	–	–
Dusnok	–	–	–	–	–	–
Fajsz	–	–	–	–	–	–
Foktő	–	–	–	–	–	–
Géderlak	–	–	–	–	–	–
Hajós	–	–	–	–	–	–
Harta	–	–	–	–	–	–
Homokmégy	–	–	–	–	–	–
Kalocsa	X	X	X	–	–	–
Miske	–	–	–	–	–	–
Ordas	–	–	–	–	–	–
Öregcsertő	–	–	–	–	–	–
Solt	–	–	–	–	–	–
Szakmár	–	–	–	–	–	–
Újsolt	–	–	–	–	–	–
Újtelek	–	–	–	–	–	–
Uszód	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A 21 települést számláló Kalocsai járásban (is) csak a székhelyen, Kalocsán van lehetőség korai fejlesztésre és logopédiai ellátásra, valamint gyógytestnevelésbe való bekapcsolódásra.

3.2.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Ágasegyháza	–	–	–	–	–	–
Ballószög	–	–	–	–	–	–
Felsőlajos	–	–	–	–	–	–
Fülöpháza	–	–	–	–	–	–
Fülöpjakab	–	–	–	–	–	–
Helvécia	–	–	–	–	–	–
Jakabszállás	–	–	–	–	–	–
Kecskemét	X	X	X	–	–	X
Kerekegyháza	–	–	–	–	–	–
Kunbaracs	–	–	–	–	–	–
Kunszállás	–	–	–	–	–	–
Ladánybene	–	–	–	–	–	–
Lajosmizse	–	–	–	–	–	–
Nyárlőrinc	–	–	–	–	–	–
Orgovány	–	–	–	–	–	–
Városföld	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kecskeméti járás (és a vármegye) székhelyén, Kecskeméten korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés, valamint a vármegyében egyedüliként pályaválasztási tanácsadási szolgáltatás igénybe vételére nyílik lehetőség.

3.2.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Akasztó	–	–	–	–	–	–
Bócsa	–	–	–	–	–	–
Császártöltés	–	–	–	–	–	–
Csengőd	–	–	–	–	–	–
Fülöpszállás	–	–	–	–	–	–
Imrehegy	–	–	–	–	–	–

Izsák	–	–	–	–	–	–
Kaskantyú	–	–	–	–	–	–
Kecel	–	–	–	–	–	–
Kiskőrös	X	X	X	–	–	–
Páhi	–	–	–	–	–	–
Soltszentimre	–	–	–	–	–	–
Soltvadkert	–	–	–	–	–	–
Tabdi	–	–	–	–	–	–
Tázlár	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

Az egyéb oktatási szolgáltatások erőteljes koncentrációja jellemzi a Kiskőrösi járást is: korai fejlesztés, logopédiai ellátás és gyógytestnevelés a székhelyen, Kiskőrösön vehető igénybe.

3.2.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Bugac	–	–	–	–	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	–	–	–	–
Gátér	–	–	–	–	–	–
Kiskunfélegyháza	X	X	X	–	–	–
Pálmonostora	–	–	–	–	–	–
Petőfiszállás	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kiskunfélegyházi járás székhelyén, Kiskunfélegyházán korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés érhető el; a szolgáltatási kínálat ebben a járásban is korlátozott, a járás többi településén helyben nem érhetők el az egyes szolgáltatásfajták.

3.2.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Balotaszállás	–	–	–	–	–	–
Harkakötöny	–	–	–	–	–	–
Kelebia	–	–	–	–	–	–
Kiskunhalas	X	X	X	–	–	–
Kisszállás	–	–	–	–	–	–
Kunfehértó	–	–	–	–	–	–
Pirtó	–	–	–	–	–	–
Tompa	–	–	–	–	–	–
Zsana	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

Korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés a Kiskunhalasi járás központjában, Kiskunhalas városában érhető el; a járás többi településén helyben nem hozzáférhetők a vizsgált szolgáltatások.

3.2.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Csólyospálos	–	–	–	–	–	–
Jászszentlászló	–	–	–	–	–	–
Kiskunmajsa	X	X	X	–	–	–
Kömpöc	–	–	–	–	–	–
Móricgát	–	–	–	–	–	–
Szank	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A vármegye legtöbb járásához hasonlóan a Kiskunmajsai járás szolgáltatási rendszere is koncentrált; korai fejlesztés, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés a székhelyen, Kiskunmajsán működik, a járás többi települése e tekintetben helyben ellátatlan.

3.2.1.10. Kunszentmiklósi járás

Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás	Korai fejlesztés
Apostag	–	–	–	–	–	–
Dunaegyháza	–	–	–	–	–	–
Dunavecse	X	–	–	–	–	–
Kunadacs	–	–	–	–	–	–
Kunpeszér	–	–	–	–	–	–
Kunszentmiklós	X	X	X	–	–	–
Szabadszállás	X	X	X	–	–	–
Szalkszentmárton	–	–	–	–	–	–
Tass	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Kunszentmiklósi járás az egyéb oktatási szolgáltatások tekintetében a vármegye legjobban „teljesítő” járása. Korai fejlesztés és gyógytestnevelés Kunszentmiklóson és Szabadszálláson is igénybe vehető. Logopédiai ellátásba való bekapcsolódásra pedig az előző két településen kívül Dunavecsén is lehetőség van.

3.2.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Korai fejlesztés	Logopédiai ellátás	Gyógytestnevelés	Óvodai és iskolai pszichológiai ellátás	Tehetséggondozás	Pályaválasztási tanácsadás
Lakitelek	–	–	–	–	–	–
Szentkirály	–	–	–	–	–	–
Tiszaalpár	–	–	–	–	–	–
Tiszakécske	X	X	X	–	–	–
Tiszaug	–	–	–	–	–	–

Forrás: OH-KIR, 2024

A Tiszakécskei járás a vármegye legtöbb járásához hasonlóan koncentrált az egyéb oktatási szolgáltatásokat tekintve: korai fejlesztés, logopédiai ellátás és gyógytestnevelés itt is csak a járás székhelyén érhető el.

Az egyéb oktatási-képzési feladatok ellátása a Kunszentmiklósi járás kivételével mindenhol a járási székhelyekre koncentrálódik; a Kunszentmiklósi járásban Kunszentmiklós mellett

Dunavecsén korai fejlesztésre, Szabadszálláson korai fejlesztésre, logopédiai ellátásra és gyógytestnevelésre is van lehetőség.

A tanulási nehézségekkel és magatartászavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szakszolgáltatások elérhetősége és kapacitása nem minden esetben tudja kielégíteni a szükségleteket. A fejlesztő foglalkozásokhoz, pszichológiai támogatáshoz és speciális pedagógiai szolgáltatásokhoz való hozzáférés különösen a hátrányos helyzetű családok számára okoz problémát, mivel sok esetben nem rendelkeznek megfelelő anyagi erőforrásokkal, illetve a szükséges információkkal, hogy gyermekeik számára biztosítani tudják ezeket a lehetőségeket. A szakértői interjúk tanúsága szerint a szakértői bizottságok erős leterheltsége befolyásolja a hozzáférési lehetőségeket, a gyermekpszichiáterek és gyermekpszichológusok létszáma nem megfelelő, a gyakori fluktuáció bizonytalanná teszi a feladatellátást. A speciális esetekben (például autizmus) különösen nehézkes a szakvélemény megszerzése az állami rendszerben, magánúton pedig a hátrányos helyzetűek anyagi lehetőségeik miatt kisebb eséllyel tudják elérni a szolgáltatásokat.

Az egyéb oktatási-képzési feladatok, nevezetesen a korai fejlesztés, a logopédiai ellátás, a gyógytestnevelés, az óvodai és iskolai pszichológiai ellátás, a tehetséggondozás, valamint a pályaválasztási tanácsadás elérhetőségi és kapacitásviszonyai kiemelt jelentőséggel bírnak, mivel ezek a szolgáltatások a tanulási utak támogatásának és a hátránykompenzáció mindennapi eszközei. Az ezekkel kapcsolatosan feltárt problémák közvetlenül a gyermekeket érintik, ugyanakkor az ellátások elérhetőségének, kapacitásának és a szolgáltatások minőségének korlátjai a családokon keresztül több kiemelt célcsoportra kihatnak. Ezen belül a szülőkre – különösen a nőkre – és akár az idősebb gondozókra, valamint a sajátos nevelési igényű, beilleszkedési-tanulási nehézséggel küzdő vagy egyéb többlettámogatást igénylő gyermekekre és családjaikra. A hozzáférési és esélyegyenlőségi kockázatok aránytalanul erősen jelentkezhetnek a társadalmi hátrányokkal érintett csoportokban, különösen a mélyszegénységben élő vagy szegregált környezetben élő roma családok esetében, ahol a közlekedési, információs és anyagi korlátok, valamint a helyben elérhető intézményi kapacitások szűkössége egyszerre rontja a szolgáltatások tényleges igénybevételének lehetőségeit.

3.3. Az oktatási–képzési szolgáltatások vármegyei szintű összegzése

A vármegyei összegzés célja, hogy az egyes járási mintázatokat összeolvassa, és átfogó képet adjon az oktatási–képzési szolgáltatások hozzáférési szerkezetéről, kapacitásairól és kockázati pontjairól. Ennek megfelelően az összegzés egyszerre értékeli a köznevelési alapfeladatok stabilitását (lefedettség–kapacitás–humánerőforrás), valamint azokat a kiegészítő szolgáltatásokat, amelyek a hátránykompenzációt, az SNI/BTMN tanulók ellátását és a továbbtanulási utak támogatását segítik. Kiemelt figyelmet kapnak a területi koncentrációból fakadó hozzáférési korlátok, illetve azok a megállapítások, amelyek a beavatkozási irányok kijelölését támogathatják.

A vármegye oktatási–képzési szolgáltatásainak térképe alapján a köznevelési alapellátások (óvoda, általános iskola) összességében biztosítottak, ugyanakkor az esélyeket leginkább a kiegészítő, támogató szolgáltatások területi elérhetősége különíti el. A szakszolgálati és szakmai szolgáltatások, valamint a speciális ellátások több ponton járási központokhoz kötődnek, ami a kisebb településeken élők számára bejárási terhet, a hozzáférés csökkenését, és közvetetten nagyobb lemorzsolódási kockázatot jelenthet. A lakossági percepciók ezt a képet visszaigazolják: az oktatási szolgáltatásokhoz, intézményekhez való hozzáférést a kérdőívet kitöltők 29,8%-a jelölte problémásként, a járások között pedig érdemi eltérések mutatkoznak.

Legnagyobb arányban a Kalocsai (34,8%), a Bajai (32,3%), a Kiskunhalasi (32,5%) és a Bácsalmási (32,1%) járás válaszadói jeleztek elérhetőségi problémát, míg a Kiskunmajsai járásban volt a legalacsonyabb ez az arány (19,2%).

Az óvodai ellátáshoz való hozzáférés alapvetően biztosított, ugyanakkor a vármegye hét településén nem működik óvoda, ami különösen a hátrányos helyzetű családok számára jelent fokozott nehézséget. A rendszer fenntarthatóságát közép- és hosszabb távon kockázatossá teszi az óvodapedagógusok magas átlagéletkora. Az inkluzív működés szempontjából további kritikus pont, hogy az óvodások számára nyújtott gyógypedagógiai ellátás szélsőségesen koncentrált: hat járásban egyáltalán nem érhető el, a többiben pedig jellemzően csak a járási székhelyen. A speciális ellátást igénylő gyermekek helyzetét súlyosbítja, hogy az SNI megállapítása, a szakvélemény megszerzése az óvodáskorúak esetében alacsony volumenű, így számos gyermek integrált nevelése támogatás nélkül valósul meg. Ez nemcsak az érintett gyermekek fejlesztését késlelteti, hanem az óvodapedagógusok leterheltségét is növeli, és a csoportműködésben is tartós zavarokat okozhat.

Az általános iskolai ellátás esetében a hozzáférést rontja, hogy a vármegye 17 településén nem működik általános iskola, és a 2025-ös tanévben több további településen is kevesebb mint nyolc osztályban indult képzés. Az általános iskolával nem rendelkező településeken elsősorban a hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek helyzete problémás, számukra fokozott terhet jelent a kijelölt körzetes iskola elérése. A külterületen, tanyás településrészeken élő családok esetében a gyermekek utaztatásában a tanyagondnoki szolgálatok szerepe kiemelkedő, ugyanakkor a jelenlegi működési keretek mellett a gyermekek szállítása csak az ellátás egy részét tudja kitenni. Ez a hozzáférési akadály strukturális beavatkozást igényel, különösen azokban a térségekben, ahol a közlekedési infrastruktúra és a szolgáltatások területi eloszlása eleve kedvezőtlen. A rendszer működését tovább nehezíti a régióban tartózkodó idénymunkásokhoz kapcsolódó, illetve nem regisztrált betelepülésekből fakadó helyzet: a gyermekek ellátása esetleges, gyakran kívül marad a rendszeren, és sokszor csak gyermekvédelmi jelzés nyomán indul meg az integráció.

A középfokú oktatásban, különösen a szakképzésben a tanulói összetétel több ponton fokozott pedagógusi terhelést okoz: az SNI/BTMN tanulók magas aránya, az agresszió és a deviáns viselkedés kezelése jelentős erőforrást igényel. Ezzel összefüggésben kiemelendő, hogy a felzárkóztató szakképzési programok (például Dobbantó Program, Műhelyiskola) nemcsak a lemorzsolódási kockázat csökkentésében, hanem a speciális nevelési igényű csoportok célzott támogatásában is érdemi esélyteremtő szerepet tölthetnek be, hatásuk azonban területileg csak ott érvényesül, ahol ténylegesen hozzáférhetők. A hozzáférési egyenlőtlenségeket a középfokon erősíti a képzések székhely-koncentrációja, ezért a kollégiumi ellátás több térségben nem kiegészítő elem, hanem a továbbtanulás strukturális feltétele.

A humánerőforrás-oldali sérülékenység több szinten is megjelenik: általános gond a pedagógusok elöregedése, és az, hogy az idősebb korosztály számára nehezebb az alkalmazkodás az új kihívásokhoz. Emellett hiányoznak a szakmai segítők, és a szakértői bizottságok túlterheltsége korlátozza a diagnosztikai és szakvéleményezési kapacitásokat. Kiemelendő, hogy az SNI/BTMN ellátásban nemcsak a szolgáltatás tényleges jelenléte, hanem a vizsgálatokhoz való hozzáférés szűkössége is kritikus: a szükségletek azonosításának késedelme a fejlesztések késői megkezdéséhez és az intézményi terhelés növekedéséhez vezethet. Mindez különösen indokolttá teszi, hogy a hátrányos helyzetű, speciális nevelési igénnyel valószínűsíthető gyermekek óvodáskorban történő vizsgálata és a fejlesztések mielőbbi elindítása kiemelt szakmai prioritás legyen, összhangban a gyermekvédelmi jelzőrendszer és az oktatási intézmények együttműködésének erősítésével.

A beavatkozási irányok kijelölésekor ezért egyidejű, rendszerszintű lépések szükségesek: (1) a korai felismerés és diagnosztika kapacitásainak bővítése, valamint a szakértői bizottságok működésének optimalizálása; (2) az intézmények speciális szakemberekkel (gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztő szakemberek) való ellátottságának javítása; (3) a pedagógusok célzott felkészítése és érzékenyítése, akár speciális képzések szervezésével; (4) a speciális ellátásokhoz és fejlesztésekhez való hozzáférés javítása, különösen a hátrányos helyzetű (külterületen élő, roma, alacsony erőforrású) csoportok számára; (5) a szakképzés felzárkóztató szerepének erősítése, valamint a kiscsoportos, személyre szabott foglalkozások arányának növelése; végül (6) a nem regisztrált betelepülők és idénymunkások gyermekeinek ellátására vonatkozó helyi protokollok és intézményközi együttműködések rendszerszintű rendezése. E lépések együttesen csökkenthetik a területi hozzáférési különbségekből fakadó kockázatokat, és stabilabb feltételeket teremthetnek a hátránykompenzáció, az inklúzió és a továbbtanulási utak támogatása számára.

4. Lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra

4.1. Lakásállomány, lakáskörülmények

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: -

A fejezetben tárgyalt táblázatokban minden esetben az NA jelölés az adathiányokat jelöli, míg az NV jelölés azon eseteket mutatja, ahol az adat rendelkezésre áll ugyan, de validitási vagy adatminőségi probléma miatt az elemzésből kizárásra került.

4.1.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Bácsalmás	3109	432	6	118	3005	2994	28	1818	3364	176103	0	901
Bácsbokod	1177	126	NA	46	1136	1133	14	680	1220	2386	0	339
Bácsborsód	419	40	6	15	405	403	6	244	417	910	0	0
Bácsszőlős	212	72	0	46	166	165	0	57	163	0	NV	NV
Csikéria	447	123	0	61	397	385	0	178	428	655	0	0
Katymár	855	167	1	49	822	806	14	374	750	251	0	NV
Kunbaja	704	120	0	16	692	688	0	369	669	350	0	0
Madaras	1431	293	8	101	1343	1329	22	656	1323	1642	NV	NV
Mátételke	278	69	1	35	246	243	0	127	270	735	0	NV
Tataháza	639	121	6	37	607	601	3	307	650	760	0	0

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

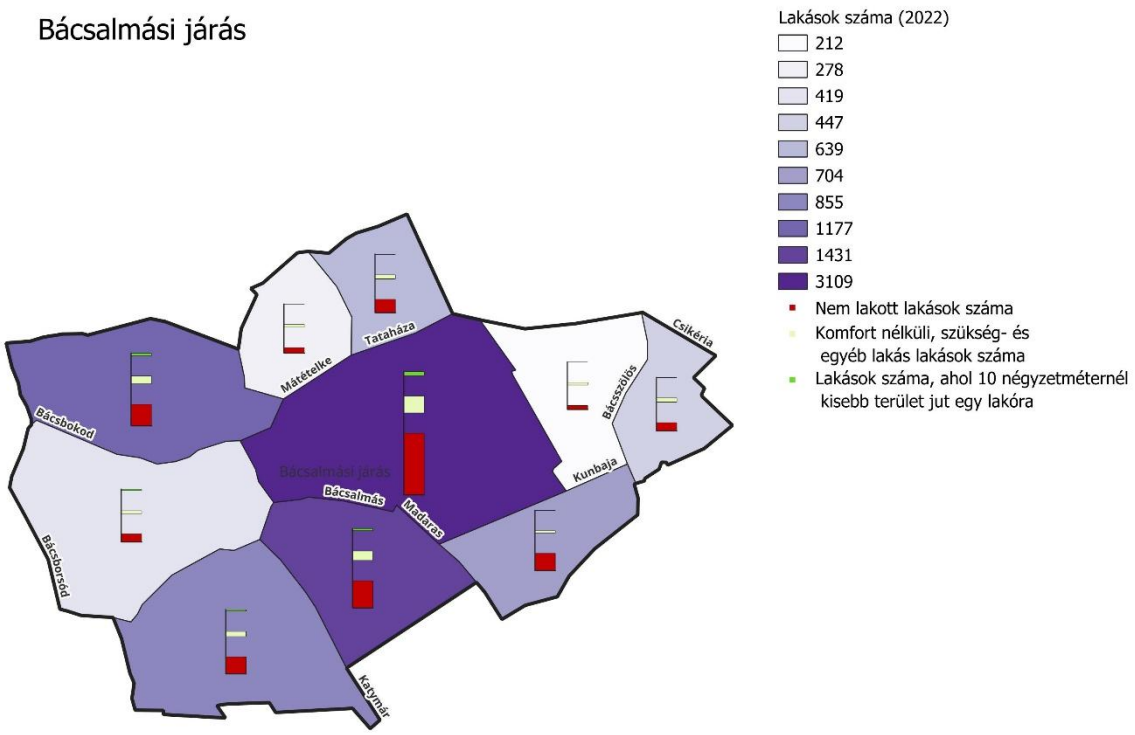

A Bácsalmási járás településeinek lakásstatisztikai és infrastrukturális adatainak elemzéséből egyértelmű területi különbségek és fejlettségi szintbeli eltérések válnak láthatóvá. Az adatok alapján a járás központi települései, mint Bácsalmás és Kunbaja, kedvezőbb ellátottsági helyzetben vannak, míg a kisebb települések, például Bácsszőlős, Mátételke és Bácsbokod, több infrastrukturális problémával küzdenek.

A nagyobb települések, mint Bácsalmás, erősebb víz- és csatornázottsággal rendelkeznek, amely az alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítja a lakosság számára. A Bácsalmási településen például 3.005 lakás vízvezetékkel, 2.994 lakás csatornával rendelkezik, és az internetellátottság is magas, mivel 1.818 lakás kapcsolódik vezetékes internethez. Ezen kívül a háztartási energiafogyasztás is kiemelkedő, ami jelezheti a fejlettebb gazdasági környezetet és a modern életfeltételeket. A településen található közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások száma is jelentős (901), ami tovább erősíti a közszolgáltatások fejlettségét.

A járás többi nagyobb települése, mint Kunbaja és Madaras, szintén kedvezőbb ellátottsággal bír, különösen vízellátottság tekintetében. Kunbaja például 692 vízvezetékkel ellátott lakással rendelkezik, és csatornázottsága is jó (688 lakás). Madaras hasonlóan erős infrastruktúrával bír, ahol 1.343 lakás vízvezetékkel és 1.329 lakás csatornával van ellátva. Az internetelérés is viszonylag magas, különösen Madaras esetében, ahol 656 lakás rendelkezik vezetékes internettel. Ez előnyös helyzetet biztosít a települések lakói számára, és hozzájárul a modern életkörülményekhez.

Ezzel szemben a kisebb települések, mint Bácsszőlős, Bácsbokod és Mátételke, több problémával szembesülnek. Bácsszőlős esetében a közműellátottság elmarad a járás több településéhez képest: a 212 lakásból 166 rendelkezik vízvezetékkel, míg 165 csatlakozik a csatornahálózathoz, ami mintegy 78%-os ellátottságot jelent. Az internetellátottság is problémás, mivel csupán 57 lakás hozzáférése biztosított. Hasonló infrastrukturális kihívások figyelhetők meg Mátételkén is: a 278 lakásból 246 rendelkezik vízvezetékkel (88,5%), míg

vezetékes internettel 127 lakás (45,7%), ami elmarad a járás többi településén tapasztalható arányoktól. Az alacsony energiafogyasztás ezen településeken arra utalhat, hogy az infrastruktúra nem eléggé fejlett, és az életminőség is alacsonyabb lehet.

Bácsbokod és Bácsszőlős szociális bérlakásainak száma is szintén nagyon alacsony, ami hátrányosan érintheti az alacsony jövedelmű, rászoruló családokat, akik nem találhatnak megfelelő lakhatást. A szociális bérlakások hiánya különösen problémát jelenthet a kisebb településeken, ahol a lakásállomány korlátozott és az alacsony jövedelműek számára kevés a lehetőség.

A Bácsalmási járás 2022-ben összesen 9.271 lakással rendelkezett. A legtöbb lakás a járásközpontban, Bácsalmáson (3.109) található, ezt követi Madaras (1.431) és Bácsbokod (1.177), míg a legkisebb állomány Bácsszőlősön (212) és Mátételkén (278) figyelhető meg.

A nem lakott lakások aránya több településen kifejezetten magas. Bácsszőlősön 34,0%, Csikérián 27,5%, Mátételkén 24,8%, Madarason 20,5%, Katymáron 19,5%, Tataházán 18,9%, Kunbaján 17,0%. A legalacsonyabb arány Bácsborsódon (9,5%) és Bácsbokodon (10,7%) mérhető, míg Bácsalmáson 13,9%. Ez arra utal, hogy a járás településein jelentős az üres lakásállomány. (A szociális bérlakásokról nincs megbízható KSH statisztika. Ezeket minden esetben az adott települési önkormányzat tartja pontosan nyilván az ingatlankataszterben.)

A komfort nélküli, szükség- és egyéb lakások aránya Bácsszőlősön kiugróan magas (21,7%), Csikérián (13,6%) és Mátételkén (12,6%) szintén jelentős. A többi településen 2–7% közötti arány jellemző, Bácsalmáson 3,8%, Bácsborsódon 3,6%, Kunbaján 2,3%. Ez a lakásminőségben meglévő területi különbségekre hívja fel a figyelmet.

A vízvezetékkel ellátott lakások aránya több településen magas, Bácsalmáson 96,7%, Bácsbokodon 96,5%, Bácsborsódon 96,7%, Kunbaján 98,3%. Ugyanakkor Bácsszőlősön (78,3%), Csikérián (88,8%) és Mátételkén (88,5%) alacsonyabb az ellátottság. A csatornahálózattal való ellátottság hasonló képet mutat: Bácsalmáson 96,3%, Kunbaján 97,7%, míg Bácsszőlősön 77,8%, Csikérián 86,1%, Mátételkén 87,4%.

A túlzsúfoltság aránya – ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – alacsony, jellemzően 0–1,6% közötti. A legmagasabb érték Katymáron (1,6%) és Bácsborsódon (1,4%) figyelhető meg, több településen pedig egyáltalán nem fordul elő ilyen lakás.

A vezetékes internettel ellátott lakások aránya közepes szintű: Bácsalmáson 58,5%, Bácsborsódon 58,2%, Bácsbokodon 57,8%, Kunbaján 52,4%. A legalacsonyabb arány Bácsszőlősön (26,9%) és Csikérián (39,8%). Távfűtés a járásban nem jellemző.

4.1.1.2. Bajai járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Bácsszentgyörgy	87	33	0	9	80	78	0	18	93	316	0	0
Baja	17242	2328	101	181	17126	17109	341	11439	20013	60	0	934
Bátmonostor	700	81	0	29	682	671	4	414	754	300	0	NV
Csátalja	653	67	0	19	639	634	3	371	636	803	0	0
Csávoly	814	104	0	12	803	800	4	456	789	466	0	NV
Dávod	1075	220	0	34	1043	1040	6	516	1278	436	0	126
Dunafalva	567	192	0	108	476	463	5	188	607	500	0	NV
Érsekcsanád	1056	45	0	15	1044	1041	10	699	1376	985	0	0
Érsekhalma	258	33	9	3	255	255	5	145	257	761	0	NV
Felsőszentiván	821	91	0	50	783	769	9	477	811	228	0	618
Gara	893	117	0	44	853	848	3	493	856	656	0	0
Hercegszántó	1072	271	0	138	948	934	0	452	1068	1112	0	333
Nagybaracska	1010	128	0	60	959	948	18	547	1055	101	0	678
Nemesnádudvar	732	68	0	9	721	721	0	487	1013	647	0	NV
Sükösd	1513	101	0	42	1474	1472	26	922	1713	2470	0	NV
Szeremle	610	88	2	34	583	576	3	354	667	444	0	360
Vaskút	1372	97	2	11	1361	1361	10	921	1404	652	0	169

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

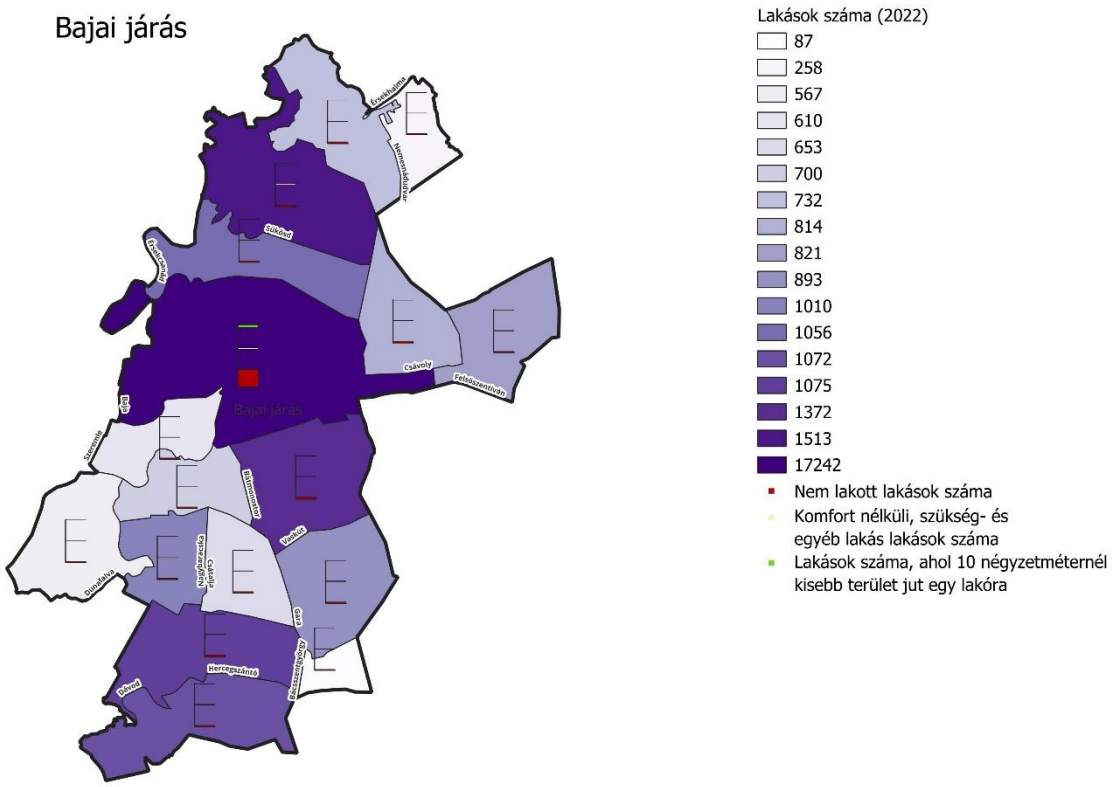

A Bajai járás településeinek lakásstatisztikai adatai és infrastrukturális jellemzői alapján jelentős területi különbségek figyelhetők meg. A nagyobb települések, mint Baja fejlettebb infrastrukturális ellátottsággal rendelkeznek, míg a kisebb településeken egyes közmű- és szolgáltatási mutatók, különösen a víz- és csatornahálózati ellátottság, az internet-hozzáférés, valamint a szociális bérlakások száma alacsonyabb értékeket mutat.

Baja, mint a járás központi települése, kiemelkedő infrastrukturális helyzettel bír. Az itt található 17.242 lakás közül 17.126 rendelkezik vízvezetékkel, 17.109 lakás csatornázott, ami a legmagasabb arányt mutatja a járás települései között. A vezetékes internetelérés is rendkívül fejlett, 11.439 lakás csatlakozik az internethez. A háztartási villamosenergia fogyasztók száma is kiemelkedő (20.013 db).Baja egyébként közcsatornahálózatra is kapcsolódik, 934 lakás él ezzel a lehetőséggel, ami tovább növeli az ott élők életminőségét.

Sükösd település szintén kiemelkedő infrastrukturális jellemzőkkel bír, ahol 1.474 lakás rendelkezik vízellátással és 1.472 lakás csatornázott. Az internetellátottság itt is magas, mivel 922 lakás használ vezetékes internetet. A háztartási villamosenergia fogyasztók száma itt is jelentős, 1.713 db. Ez a fejlett infrastruktúra a település magasabb életminőségének biztosítékaként szolgál.

Dávod és Hercegszántó szintén erős infrastrukturális ellátottsággal bírnak, a vízvezetékkel ellátott lakások száma ezekben a településekben is jelentős: Dávodon 1.043, Hercegszántón pedig 948 lakás rendelkezik vízellátással. A csatornázottság szintén magas, 1.040 és 934 lakás csatornázott a két településen. A vezetékes internetkapcsolattal rendelkező lakások aránya Dávodon mérsékelt: a 1.075 lakásból 516 rendelkezik vezetékes internet-hozzáféréssel, ami a település teljes lakásállományához viszonyítva közepes szintű internetellátottságot jelez. A háztartási villamosenergia-fogyasztók száma Dávodon 1.278, míg Hercegszántón 1.068, ami mindkét településen jelentős villamosenergia-használatra utal a lakásállomány nagyságához viszonyítva. Ezzel szemben egyes kisebb települések, mint Érsekhalma és Csátalja, több

infrastrukturális kihívással szembesülnek. Az internetellátottság például korlátozottabb, és a lakásállomány minősége is kedvezőtlenebb képet mutat egyes mutatók esetében. A településeken a komfort nélküli, szükség- és egyéb lakások is jelen vannak, ami a lakhatási körülmények különbségeire utal a járás nagyobb településeihez képest. Érsekhalma esetében ugyanakkor a közműellátottság kedvező képet mutat: a 258 lakásból 255 rendelkezik vízvezetékkel, és ugyanennyi csatlakozik a csatornahálózathoz, ami szinte teljes körű ellátottságot jelent. A vezetékes internet-hozzáférés 145 lakásban érhető el. A településen mindössze 3 komfort nélküli, szükség- vagy egyéb lakás található.

Csátalja és Csávoly is viszonylag alacsony infrastrukturális szinttel bírnak. Bár mindkét településen a vízellátottság és csatornázottság megfelelő, a lakások internetellátottsága csupán 371 lakás Csátalján és 456 lakás Csávolyon, ami azt jelzi, hogy az internetelérés szintje ezekben a településekben is alacsony.

Csávoly és Felsőszentiván hasonló lakásszámú települések a járásban, ahol a vízellátottság és a csatornázottság magas szintű. Csávolyon a 814 lakásból 803 rendelkezik vízvezetékkel és 800 csatlakozik a csatornahálózathoz, míg Felsőszentivánon a 821 lakásból 783 vízvezetékkel, 769 pedig csatornával ellátott. A vezetékes internet-hozzáférés ugyanakkor mérsékeltebb: Csávolyon 456, Felsőszentivánon 477 lakás rendelkezik vezetékes internet kapcsolattal. A háztartási villamosenergia-fogyasztók száma mindkét településen jelentős (Csávolyon 789, Felsőszentivánon 811), ugyanakkor az internetellátottság terén még mutatkoznak fejlesztési lehetőségek.

A Bajai járás 2022-ben összesen 33.465 lakással rendelkezett, amelyek döntő része a járásközpontban, Baján (17.242 lakás) található. A többi település lakásállománya jóval alacsonyabb, jellemzően 600–1.500 közötti, míg Bácsszentgyörgyön mindössze 87 lakást tartottak nyilván.

A nem lakott lakások aránya jelentős eltéréseket mutat. A legmagasabb érték Bácsszentgyörgyön (37,9%) és Dunafalván (33,9%) figyelhető meg, de Hercegszántón is magas (25,3%). Ezzel szemben Érsekcsanád (4,3%), Sükösd (6,7%) és Vaskút (7,1%) kedvezőbb mutatókkal rendelkezik. Baján az üres lakások aránya 13,5%, ami a járási átlagnál mérsékeltnek tekinthető.

A komfort nélküli, szükség- és egyéb lakások aránya Dunafalván (19,0%) és Hercegszántón (12,9%) kiemelkedően magas, míg Baján mindössze 1,0%. A legtöbb településen 1–6% közötti ez az arány, ami viszonylag elfogadható lakásminőséget jelez, ugyanakkor a kisebb, perifériikus településeken továbbra is jelentős minőségi problémák mutatkoznak.

A vízvezetékkel ellátott lakások aránya szinte minden településen 95% feletti, Baján 99,3%, Vaskúton 99,2%, Érsekcsanádon 98,9%. Kivételt Dunafalva (84,0%) és Hercegszántó (88,4%) jelent, ahol az infrastruktúra fejlettsége alacsonyabb. A csatornahálózattal való ellátottság hasonló képet mutat: Baján 99,2%, Vaskúton 99,2%, Nemesnádudvaron 98,5%, míg Dunafalván 81,7%, Hercegszántón 87,1%.

A túlzsúfoltság aránya – ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – minden településen alacsony, jellemzően 0–2% közötti. Baján 2,0%, Nagybaracskán 1,8%, Sükösdön 1,7%, míg több kisebb településen 1% alatti.

A vezetékes internettel ellátott lakások aránya Vaskúton a legmagasabb (67,1%), ezt követi Nemesnádudvar (66,5%), Baja (66,3%) és Érsekcsanád (66,2%). A legalacsonyabb arány Dunafalván (33,2%) és Bácsszentgyörgyön (20,7%) figyelhető meg.

A távfűtés a járás településein nem jellemző, korlátozott mértékben csupán Baján érhető el. A közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások száma 2023-ban több településen is jelentős, különösen Baján, valamint Sükösdön, Nagybaracskán és Felsőszentiványon

4.1.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Borota	758	222	0	116	670	645	12	307	758	384	0	NV
Jánoshalma	4393	803	3	405	4040	3994	98	2309	4659	704	0	926
Kéleshalom	288	114	0	117	177	171	16	80	288	599	0	NV
Mélykút	2681	572	2	227	2487	2458	33	1298	2695	191	0	595
Rém	554	68	0	33	522	521	8	309	551	221	0	NV

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

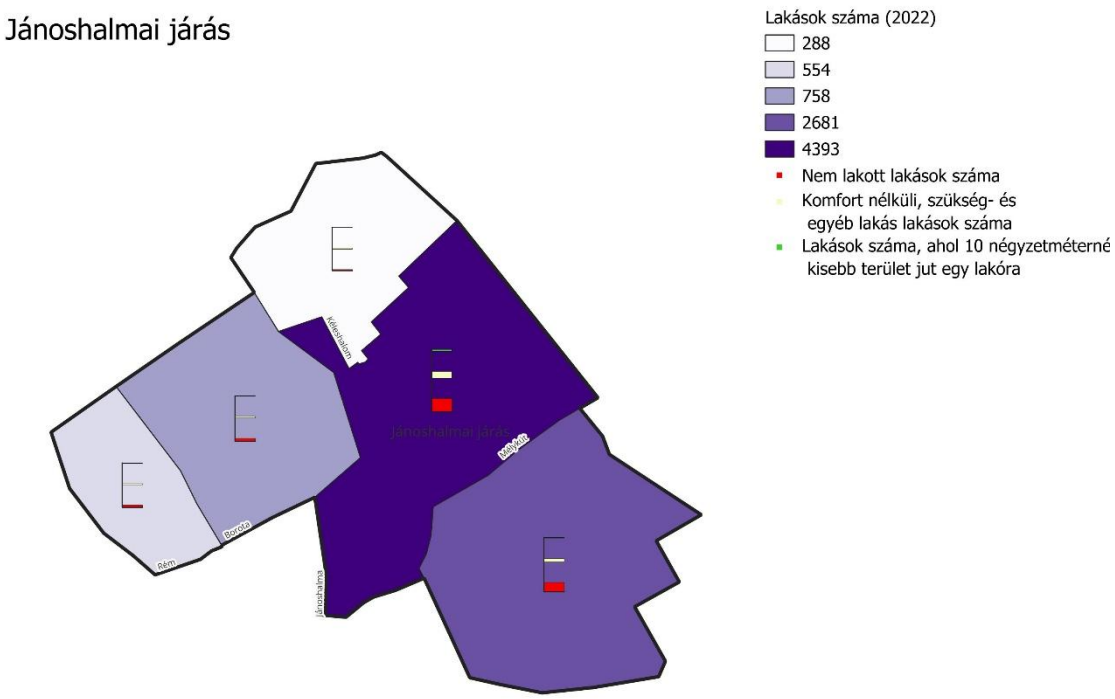

A Jánoshalmai járás településeinek infrastrukturális és lakásstatisztikai adatai alapján jól kirajzolódnak a fejlettebb és hátrányosabb helyzetű települések közötti különbségek. A nagyobb települések, mint Jánoshalma és Mélykút, erősebb infrastrukturális ellátottsággal rendelkeznek, míg a kisebb települések, például Kéleshalom és Rém, különböző fejlesztési lehetőségekkel szembesülnek, különösen a víz- és csatornázottság, az internetellátottság, és a komfort nélküli lakások tekintetében.

Jánoshalma a járás központja, és a legnagyobb lakásszámmal rendelkezik, összesen 4.393 lakással. A település infrastrukturális ellátottsága is kiemelkedő, hiszen 4.040 lakás rendelkezik vízvezetékkel és 3.994 lakás csatornázott. A település internetellátottsága is jó, 2.309 lakás fér hozzá vezetékes internethez. A közcsatornahálózatra is jelentős számú lakás csatlakozik, 926 lakás él ezzel a lehetőséggel. A település tehát a járás egyik legfejlettebb infrastrukturális ellátottsággal rendelkező központja, amely biztosítja lakói számára a megfelelő életkörülményeket.

Mélykút hasonlóan jó infrastrukturális helyzetben van. A település 2.681 lakásának 2.487 rendelkezik vízellátással, és 2.458 lakás csatornázott. Az internetelérhetőség is figyelemre méltó, hiszen 1.298 lakás csatlakozik vezetékes internethez. Az villamosenergia-fogyasztók száma szintén magas (2.695 db), ami azt jelzi, hogy az ottélők életminősége kedvező. A közszolgáltatások elérhetősége, mint például a közcsatornahálózathoz való csatlakozás is kedvező, 595 lakás él ezzel a lehetőséggel. Mélykút tehát egy fejlettebb település a járásban, jó infrastrukturális háttérrel.

Ezzel szemben a kisebb települések, mint Borota, Kéleshalom és Rém, több problémával küzdenek. Borota ugyan rendelkezik viszonylag magas víz- és csatornázottsággal (670 vízvezetékkel ellátott és 645 csatornázott lakás), de az internetellátottság itt is alacsony, mivel csak 307 lakás fér hozzá vezetékes internethez. A településen 116 komfort nélküli vagy

szükség- és egyéb lakás található, ami arra utal, hogy a lakások egy része nem felel meg a modern lakhatási követelményeknek.

Kéleshalom sokkal kisebb település, mindössze 288 lakással. A település vízellátottsága és csatornázottsága viszonylag alacsony, csupán 177 lakás rendelkezik vízvezetékkel és 171 csatornával. Az internetelérhetőség itt is problémás, mindössze 80 lakás fér hozzá vezetékes internethez. Emellett 117 komfort nélküli lakás található, amely a szociális helyzetet tovább nehezíti.

Rém hasonló problémákkal küzd, ahol a 554 lakás közül 522 vízvezetékkel, 521 csatornával rendelkezik. Az internetellátottság itt is alacsony, csupán 309 lakás fér hozzá az internethez. A településen 33 komfort nélküli lakás található, ami szintén jelezhet alacsonyabb életminőséget. Rém tehát szintén olyan település, ahol az infrastruktúra fejlesztése elengedhetetlen.

A Jánoshalmai járás öt településén 2022-ben összesen 8674 lakás volt. A legtöbb lakás Jánoshalmán (4.393) és Mélykúton (2.681) található, míg Borotán 758, Rémen 554, Kéleshalmon pedig 288 lakást tartottak nyilván.

A nem lakott lakások aránya járási szinten viszonylag magas, különösen Kéleshalmon (39,6%) és Borotán (29,3%), de Mélykúton is meghaladja a 20%-ot (21,3%). Jánoshalmán 18,3%, Rémen 12,3% az üres lakások aránya. A szociális bérlakások száma minimális: Jánoshalmán 3, Mélykúton 2 ilyen lakás található, a többi településen nincs.

A komfort nélküli, szükség- és egyéb lakások aránya kiemelkedően magas Kéleshalmon (40,6%), ami a járás legkedvezőtlenebb mutatója. Borotán is jelentős ez az arány (15,3%), míg Jánoshalmán 9,2%, Mélykúton 8,5%, Rémen 6,0%. Ez arra utal, hogy a lakásminőség különösen a kisebb, hátrányosabb helyzetű településeken jelent problémát.

Mélykút településen az ózdi telepről kivándorló roma közösség aránya növekvő, lakhatási körülményeik gyakran zsúfoltak, és alacsony komfortfokozatú magánlakásokban élnek. A munkalehetőségek beszűkülése és az eladósodottság súlyosbítja a helyi szegregációt, miközben a település eszközei nem elegendők a problémák kezelésére. (Forrás: fókuszcsoportos interjúk a SZÚT felülvizsgálatába bevont vármegyei szereplőkkel)

A vízvezetékkel ellátott lakások aránya Jánoshalmán (92,0%), Mélykúton (92,8%) és Rémen (94,2%) kedvező, Borotán valamivel alacsonyabb (88,4%), míg Kéleshalmon kifejezetten alacsony, mindössze 61,5%. A csatornahálózattal rendelkező lakások aránya hasonló képet mutat: Rémen 94,0%, Mélykúton 91,7%, Jánoshalmán 90,9%, Borotán 85,1%, Kéleshalmon pedig csak 59,4%.

A túlzsúfoltság – ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – minden településen viszonylag alacsony arányú, de Kéleshalmon (5,6%) és Jánoshalmán (2,2%) valamivel magasabb az érték, míg Mélykúton 1,2%, Borotán 1,6%, Rémen 1,4%.

A vezetékes internettel ellátott lakások aránya Rémen a legmagasabb (55,8%), Jánoshalmán 52,6%, Mélykúton 48,4%, Borotán 40,5%, míg Kéleshalmon mindössze 27,8%, ami jelentős digitális lemaradást jelez. Távfűtés egyik településen sincs jelen. A közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások száma 2023-ban Jánoshalmán (926) és Mélykúton (595) számottevő, a kisebb településeken ez az adat nem áll rendelkezésre.

4.1.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Bátya	922	116	0	55	876	869	12	477	928	502	0	0
Drágszél	148	19	0	3	143	143	0	57	145	463791	0	0
Dunapataj	1635	232	0	57	1590	1582	18	857	2688	279	0	326
Dunaszentbenedek	415	83	0	37	384	378	9	194	406	1188	0	235
Dunatetétlen	256	34	1	7	249	249	0	155	249	269	0	NV
Dusnok	1234	93	0	36	1204	1199	9	788	1266	1311	0	987
Fajsz	818	138	0	57	775	764	9	428	817	161	0	0
Foktő	721	87	0	44	684	677	0	395	760	647	0	0
Géderlak	460	72	0	19	446	441	6	234	451	295	0	NV
Hajós	1365	201	0	17	1351	1348	0	857	2107	334	0	0
Harta	1602	217	0	19	1591	1585	0	1056	1832	128	0	862
Homokmégy	700	165	0	47	665	653	3	312	714	652	0	0
Kalocsa	7877	1193	43	86	7816	7810	153	4953	8720	842	0	0
Miske	696	43	0	19	683	680	12	392	697	1871	0	0
Ordas	252	51	6	13	242	239	0	126	259	658	0	NV
Öregcsertő	383	57	0	32	357	351	0	149	354	800	0	0
Solt	2913	355	0	131	2802	2789	62	1746	3687	327	0	514
Szakmár	591	103	0	47	546	543	0	299	589	2073	0	NV
Újsolt	117	33	0	23	96	94	0	42	193	1178	0	0
Újtelek	253	79	0	7	248	248	0	96	240	52	0	NV
Uszód	466	97	0	40	430	426	3	227	481	191	0	NV

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

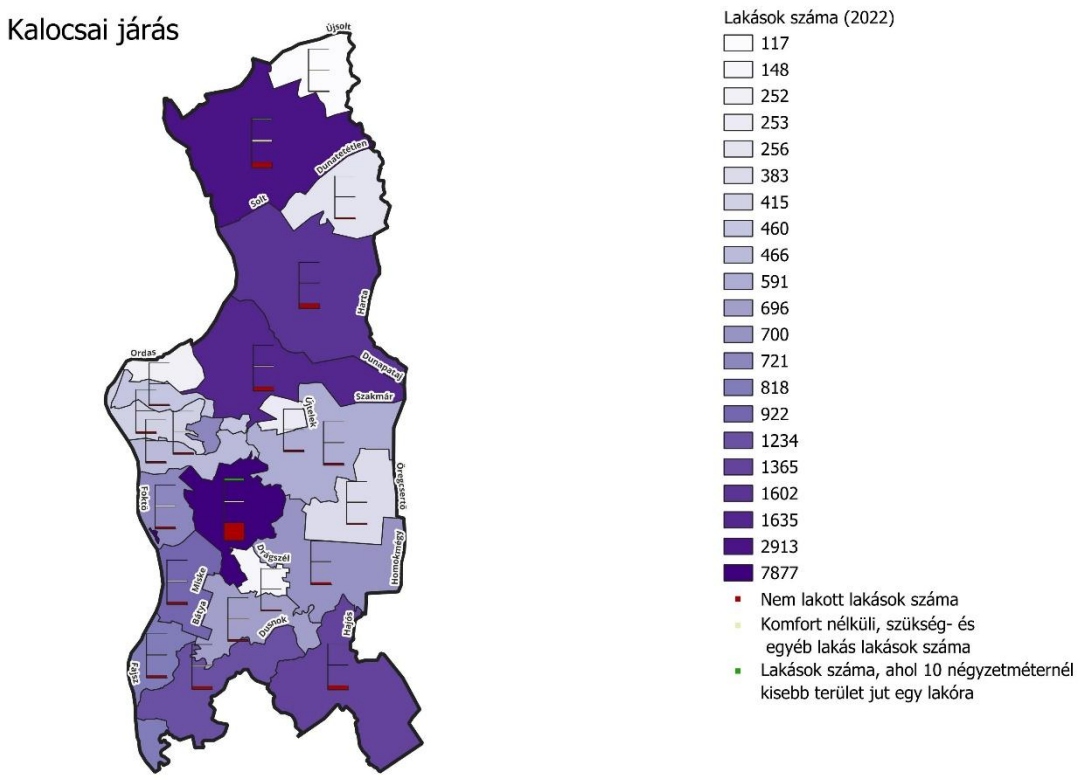

A Kalocsai járás településeinek infrastrukturális és lakásstatisztikai adatai alapján eltérő fejlettségi szintek figyelhetők meg. A víz- és csatornahálózati ellátottság a legtöbb településen kedvező képet mutat, ugyanakkor a digitális infrastruktúra terén jelentősebb különbségek tapasztalhatók. A vezetékes internet-hozzáférés aránya a települések között eltérő, és ezek a különbségek nem minden esetben függnek össze a települések méretével.

Kalocsa, mint a járás központja, kiemelkedő infrastrukturális helyzettel bír. Az itt található 7.877 lakás közül 7.816 rendelkezik vízvezetékkel, és 7.810 lakás csatornázott, ami azt jelzi, hogy a település infrastrukturálisan jól ki van építve. Az internetellátottság is magas, 4.953 lakás csatlakozik vezetékes internethez, ami a modern életkörülmények biztosítását szolgálja. A háztartási villamosenergia fogyasztók száma (8.720 db) és a háztartási gázfogyasztók száma (842 db) is magasnak tekinthető, ami jól tükrözi a település fejlett gazdasági helyzetét. Kalocsa ezen kívül számos szociális bérlakással rendelkezik, 43 lakás áll rendelkezésre bérlésre, és a közszolgáltatások is jól kiépítettek.

A Dunapataj és Hajós szintén a járás fejlettebb települései közé tartoznak. Dunapataj 1.635 lakásából 1.590 rendelkezik vízvezetékkel és 1.582 csatornázott. Az internetellátottság is jó, 857 lakás fér hozzá vezetékes internethez. A háztartási villamosenergia fogyasztók száma itt is jelentős, 2.688 db. Hajós hasonló helyzetben van, ahol 1.365 lakás közül 1.351 vízvezetékkel ellátott, és 1.348 csatornázott. Az internetellátottság itt is kedvező, 857 lakás csatlakozik vezetékes internethez. A háztartási villamosenergia-fogyasztók száma is magas (2.107 db), jelezve, hogy fejlett infrastruktúrával rendelkező településről van szó.

A járásban a területi különbségek hasonló lakásállományú települések esetén megmutatkozhatnak. A példaként felhozható Drágszél, Dunatetétlen és Újsolt eltérő infrastrukturális adottságokkal rendelkeznek. Drágszél 148 lakással rendelkezik, amelyek közül 143 vízvezetékkel ellátott. A vezetékes internet-hozzáférés 57 lakásban érhető el, és a településen 3 komfort nélküli, szükség- vagy egyéb lakás található. Dunatetétlenen a 256

lakásból 249 rendelkezik vízvezetékkel, ugyanakkor vezetékes internetkapcsolat 155 lakásban érhető el. Újsolton a lakásállomány 117 lakásból áll, amelyek közül 96 rendelkezik vízvezetékkel; vezetékes internet-hozzáférés 42 lakásban érhető el, és 23 komfort nélküli lakás található itt.

Dusnok és Solt nagyobb települései is jelentős infrastrukturális különbségeket mutatnak. Dusnok 1.234 lakásának 1.204 vízvezetékkel és 1.199 csatornával van ellátva, az internetellátottság pedig magas, 788 lakás rendelkezik vezetékes internet-hozzáféréssel. Solt 2.913 lakásából 2.802 vízvezetékkel ellátott, és 2.789 lakás csatornázott. Az internetellátottság szintén kedvező, 1.746 lakás csatlakozik vezetékes internethez. A háztartási villamosenergia fogyasztók száma is magas (3.687 db), jelezve a település fejlettségi szintjét.

A kisebb települések, mint Miske és Szakmár, több fejlesztést igényelnek, különösen az internetellátottság terén. Miske 696 lakása közül 683 vízvezetékkel ellátott, de az internetelérhetőség itt is alacsony, mindössze 392 lakás fér hozzá internethez. Szakmár hasonló helyzetben van, ahol 591 lakás közül 546 vízvezetékkel ellátott, de az internetellátottság itt is alacsony, mindössze 299 lakás fér hozzá vezetékes internethez.

A Kalocsai járás településein 2022-ben összesen több mint 24 ezer lakás volt, amelyek közül a legtöbb Kalocsán (7.877), Solton (2.913), Hartán (1.602), Dunapatajon (1.635) és Hajóson (1365) található. A nem lakott lakások aránya járási szinten jellemzően 12–20% között alakul, de kiemelkedően magas Újteleken (31,2%), Újsolton (28,2%), Homokmégyen (23,6%), Uszódon (20,8%), Ordason (20,2%) és Dunaszentbenedeken (20,0%). A legalacsonyabb üresedési arány Miskén (6,2%) és Dusnokon (7,5%) figyelhető meg.

A szociális bérlakások száma a járásban elenyésző, gyakorlatilag csak Kalocsán (43 db) és kisebb mértékben Ordason (6 db), illetve Dunatetétlenen (1 db) fordul elő. A komfort nélküli, szükség- és egyéb lakások aránya több településen is számottevő: különösen magas Újsolton (19,7%), Dunaszentbenedeken (8,9%), Uszódon (8,6%), Öregcsertőn (8,4%) és Szakmáron (8,0%), míg Kalocsán ez az arány mindössze 1,1%.

A közműellátottság összességében kedvező képet mutat. A vízvezetékkel ellátott lakások aránya szinte minden településen 95% feletti, több helyen – például Hartán (99,3%), Hajóson (99,0%) és Kalocsán (99,2%) – gyakorlatilag teljes körű. A csatornahálózattal rendelkező lakások aránya szintén magas, jellemzően 90% feletti, a legkedvezőbb értékek Hartán (98,9%), Hajóson (98,8%) és Kalocsán (99,1%) mérhetők. A közcsatornahálózatba 2023-ban újonnan bekapcsolt lakások száma elsősorban Dusnokon (987), Hartán (862), Solton (514), Dunapatajon (326) és Dunaszentbenedeken (235) volt jelentős. A KSH adatai szerint Kalocsa esetében 2023-ból 0 km közcsatorna-hálózatba csatlakoztatott lakás, ugyanakkor a városban kiterjedt, mintegy 89 km hosszúságú elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna-hálózat működik, amely a település nagy részén, szinte a teljes belterületen elérhető. A túlzsúfoltság – ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – általában alacsony arányú, többnyire 0–2% közötti. A legmagasabb érték Solton (2,1%), Dunaszentbenedeken (2,2%) és Kalocsán (1,9%) tapasztalható, míg számos kisebb településen egyáltalán nem fordul elő ilyen lakás.

A vezetékes internettel ellátott lakások aránya változó képet mutat. A legmagasabb arány Harta (65,9%), Dusnok (63,9%), Kalocsa (62,9%), Hajós (62,8%) és Dunatetétlen (60,5%) esetében figyelhető meg. Ugyanakkor több kisebb településen – például Újsolton (35,9%), Újteleken (37,9%), Drágszélen (38,5%) és Öregcsertőn (38,9%) – az ellátottság 40% körüli vagy az alatti.

Távfűtés a járás településein gyakorlatilag nincs jelen, 2023-ban egyik településen sem volt távfűtésbe bekapcsolt lakás. Összességében a Kalocsai járás lakásállománya közműellátottság szempontjából kedvező, ugyanakkor az üres lakások aránya több településen magas, és néhány

kisebb községben a komfortfokozat és az infrastrukturális ellátottság (különösen internet) fejlesztése indokolt lehet.

4.1.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Ágasegyháza	888	148	0	115	783	774	21	436	913	0	0	NV
Ballószög	1405	33	0	55	1361	1354	55	953	1958	14692	0	0
Felsőlajos	408	13	0	11	400	398	6	220	443	537	0	0
Fülöpháza	433	68	9	48	394	390	10	205	494	449	0	0
Fülöpjakab	516	52	0	54	465	462	10	222	623	165	0	NV
Helvécia	1819	70	0	107	1736	1718	70	1116	2686	1361	0	776
Jakabszállás	1273	188	0	122	1163	1153	17	641	1493	1940	0	NV
Kecskemét	54802	8114	391	732	54270	54188	1892	37684	62116	2527	0	558
Kerekegyháza	2814	268	1	150	2682	2670	63	1738	3393	52	0	NV
Kunbaracs	383	98	2	81	309	301	11	144	350	391	0	NV
Kunszállás	759	72	0	30	733	729	8	449	944	152	0	NV
Ladánybene	749	92	0	78	680	672	49	295	807	2732	0	NV
Lajosmizse	4933	367	6	358	4623	4588	250	2811	5985	365	0	1591
Nyárlőrinc	1009	116	0	66	952	944	21	543	1195	580	0	0
Orgovány	1599	279	0	156	1467	1448	42	646	1672	170	0	272
Városföld	847	21	0	22	824	824	18	532	974	313	0	NV

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

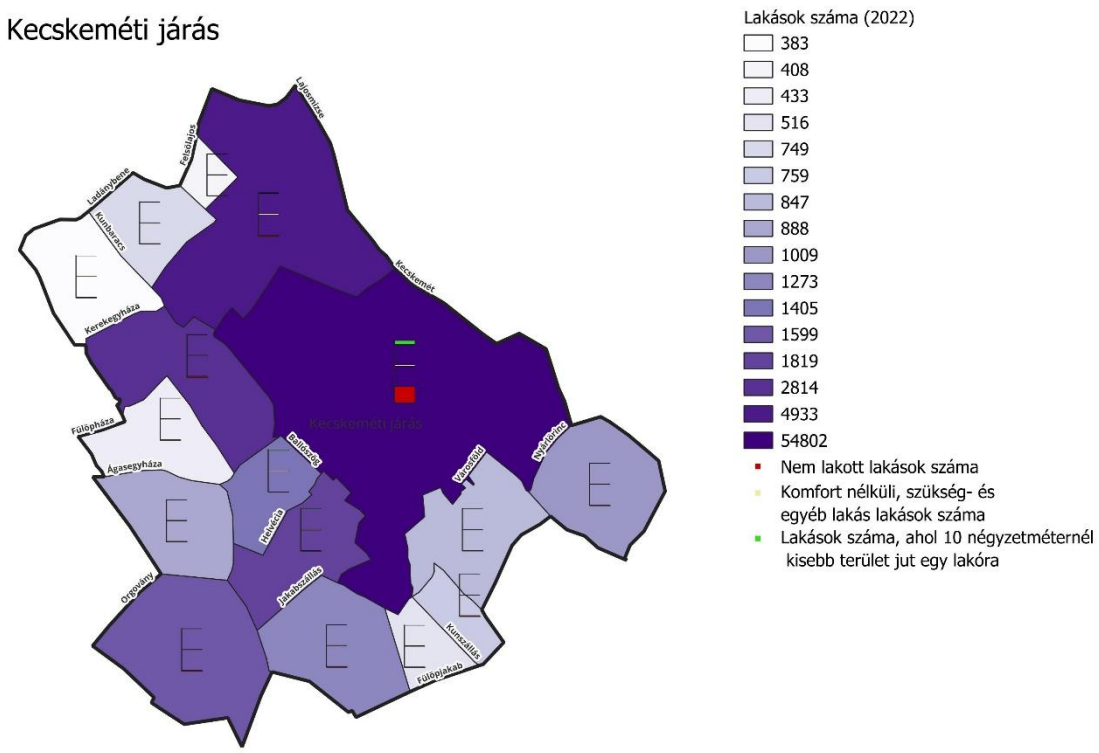

A Kecskeméti járás településeinek lakásstatisztikai és infrastrukturális adatai alapján a térség különböző fejlettségi szinteket mutat, amelyek jól tükrözik az egyes települések infrastrukturális ellátottságát és életkörülményeit. A nagyobb települések, mint Kecskemét, Lajosmizse és Helvécia, jelentős infrastrukturális fejlettséggel bírnak, míg a kisebb települések, mint Ágasegyháza, Kunbaracs és Fülöpháza, több fejlesztést igényelnek a közszolgáltatások terén.

A háztartási villamosenergia fogyasztók száma is jelentős, 62.116 db, jelezve a fejlett gazdasági környezetet. A szociális bérlakások száma 391, ami a rászoruló lakosság számára biztosít lakhatási lehetőséget. Kecskemét a legnagyobb közszolgáltatás-ellátottsággal rendelkező település a járásban, és a közszolgáltatások, mint a víz, csatornázás és internet, a lakosság nagy része számára elérhetőek. A külterületi, illetve a volt zártkerti területeken a villamosenergián kívüli szolgáltatások jellemzően nem elérhetőek.

Lajosmizse és Helvécia szintén fejlettebb települések a járásban. Lajosmizse 4.933 lakásával, 4.623 vízvezetékkel ellátott és 4.588 csatornázott lakással rendelkezik. Az internetellátottság is magas, 2.811 lakás fér hozzá vezetékes internethez. A háztartási villamosenergia fogyasztók száma itt 5.985 db, ami az egyik legnagyobb érték a járásban. Helvécia hasonlóan erős infrastrukturális háttérrel bír, 1.819 lakása közül 1.736 vízvezetékkel és 1.718 csatornával van ellátva. Az internetellátottság is kedvező, 1.116 lakás rendelkezik internet-hozzáféréssel, ami biztosítja a lakosság számára a modern életkörülményeket.

Ezzel szemben a kisebb települések, mint Ágasegyháza, Kunbaracs és Fülöpháza, különböző infrastrukturális kihívásokkal néznek szembe. Ágasegyháza 888 lakásából 783 vízvezetékkel ellátott, 774 lakás csatornázott. Az internetellátottság is alacsony, mindössze 436 lakás rendelkezik internet-hozzáféréssel. A településen 115 komfort nélküli lakás található, ami a lakhatási körülményeket negatívan befolyásolhatja. Kunbaracs kisebb település, mindössze 383

lakással, és itt is alacsonyabb szintű a közszolgáltatások elérhetősége. A vízellátottság és csatornázottság itt is megfelelő, de az internetellátottság alacsony (144 lakás).

Fülöpháza közepes lakásszámú település, ahol a vízellátottság és csatornázottság jó, hiszen 394 lakás vízvezetékkel és 390 lakás csatornával rendelkezik, de az internetellátottság itt is korlátozott, mindössze 205 lakás csatlakozik vezetékes internethez. A településen 48 komfort nélküli lakás található, ami szintén a helyi lakhatási körülmények fejlesztését sürgeti.

A kisebb települések közül Jakabszállás, Kerekegyháza és Kunszállás is a fejlődés útján haladnak, de még mindig vannak infrastrukturális problémák. Jakabszállás 1.273 lakásából 1.163 vízvezetékkel ellátott és 1.153 csatornázott, de az internetellátottság is alacsony, 641 lakás fér hozzá az internethez.

A háztartási villamosenergia fogyasztók száma (1.493 db) és a háztartási gázfogyasztók száma (1.940 db) viszonylag magas.

Kerekegyháza 2.814 lakásának 2.682 vízvezetékkel és 2.670 csatornával való ellátottsága kiemelkedő, az internetellátottság itt is viszonylag kedvezőnek mondható (1.738 lakás csatlakozik internethez). A település háztartási villamosenergia fogyasztóinak száma 3.393 db, ami a közepes szintet képviseli.

Kunszállás hasonló helyzetben van, ahol 759 lakás közül 733 vízvezetékkel ellátott, és 729 csatornázott. Az internetellátottság itt is viszonylag alacsony, csupán 449 lakás fér hozzá vezetékes internethez, és a háztartási villamosenergia fogyasztók száma is alacsonyabb értéket mutat (944 db).

A viszonylag kisebb települések, mint Nyárlőrinc, Orgovány és Városföld, szintén alacsonyabb szintű infrastruktúrával rendelkeznek, de az alapvető közszolgáltatások, mint a víz- és csatornázottság, biztosítottak. Nyárlőrinc 1.009 lakásának 952 vízvezetékkel és 944 csatornával való ellátottsága jó, de az internetellátottság és a komfort nélküli lakások magas száma arra utal, hogy a lakhatási körülményeket még fejleszteni kell.

A járás legkisebb települései közé tartozik Felsőlajos (408 lakás), Fülöpháza (433 lakás) és Fülöpjakab (516 lakás). Ezeken a településeken a víz- és csatornahálózati ellátottság szintén kedvező: Felsőlajoson a 408 lakásból 400 rendelkezik vízvezetékkel és 398 csatlakozik a csatornahálózathoz, Fülöpházán 394, illetve 390, míg Fülöpjakabon 465, illetve 462 lakás közművesített. A vezetékes internet-hozzáférés ugyanakkor mérsékeltebb arányban érhető el (220 lakás Felsőlajoson, 205 Fülöpházán és 222 Fülöpjakabon), ami a digitális infrastruktúra fejlesztésének további lehetőségére utal.

A Kecskeméti járás lakásállományát döntően a járás- és megyeszékhely, Kecskemét határozza meg, ahol 2022-ben 54.802 lakást tartottak nyilván. A járás többi települése ehhez képest jóval kisebb állománnyal rendelkezik; a nagyobb települések közé tartozik a város jogállású Lajosmizse és Kerekegyháza, illetve a nagyközségi jogállású Helvécia. A nem lakott lakások aránya jelentős eltéréseket mutat: míg Kecskeméten 14,8%, addig a kisebb, perifériku s településeken – például Kunbaracs (25,6%), Orgovány (17,4%) és Ágasegyháza (16,7%) – jóval magasabb. Ezzel szemben a Kecskeméthez szorosabban kapcsolódó, dinamikusan fejlődő településeken, mint Ballószög és Városföld, rendkívül alacsony (2–3% körüli) az üres lakások aránya, ami az agglomerációs hatás erősségét jelzi.

A lakásminőség tekintetében szintén markáns különbségek figyelhetők meg. Kecskeméten a komfort nélküli, szükség- és egyéb alacsony komfortfokozatú lakások aránya mindössze 1,3%, míg a kisebb falvakban – különösen Kunbaracson (21,1%), Ágasegyházán (13,0%), Fülöpházán (11,1%) és Ladánybenén (10,4%) – számottevően magasabb. Ez jelentős centrum–periféria különbséget jelez a lakásállomány minőségében. A közműellátottság összességében

magas szintű: Kecskeméten a vízvezetékkel ellátott lakások aránya 99,0%, a csatornával rendelkezők aránya 98,9%, de Felsőlajoson és Városföldön is 97% feletti értékek jellemzők. A legalacsonyabb arányok Kunbaracson figyelhetők meg, ahol a vízvezeték-ellátottság 80,7%, a csatornázottság pedig 78,6%.

A zsúfoltság – vagyis ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – általában alacsony a járásban, de Ladánybenén (6,5%) és Lajosmizsén (5,1%) magasabb érték figyelhető meg, míg Kecskeméten 3,5%. A digitális infrastruktúra terén Kecskemét kiemelkedik 68,8%-os vezetékes internet-ellátottsággal, amelyhez Ballószög (67,8%), Városföld (62,8%) és Kerekegyháza (61,8%) is felzárkózik. A kisebb, perifériku s településeken – például Kunbaracson, Ladánybenén és Orgoványon – ez az arány 40% körüli vagy az alatti.

A szociális bérlakások aránya a járás egészében alacsony, Kecskeméten 0,7%, más településeken jellemzően 0% körüli, ami korlátozott önkormányzati bérlakás-állományra utal. Összességében a Kecskeméti járás erősen koncentrált, centrumorientált szerkezetet mutat: a megyeszékhely és közvetlen agglomerációja magas infrastruktúra-ellátottsággal és kedvezőbb lakásminőséggel rendelkezik, míg a távolabbi falvak esetében gyengébb minőségi és infrastrukturális mutatók, valamint magasabb üresedési arány figyelhető meg.

A zártkerti településrészek állandó lakóövezetté alakulása, mint Kecskemét-Máriahegy és Vacsihegy példája is mutatja, újabb infrastrukturális kihívások elé állítja az önkormányzatokat. A közművek közül az elektromos áram-szolgáltatás többnyire kiépítésre került, azonban a vezetékes víz/közcsatorna hálózat, valamint a közösségi közlekedési és hulladékszállítás nem elérhető ezeken a területeken. A volt zártkerti településrészek lakóhelyként való fejlesztése, lakóövezetbe sorolása, tervezési és szabályozási oldalon fontos és felelősségteljes feladatot jelent az önkormányzatok számára.

A külterületi és tanyás térségekben a vízellátás bizonytalansága is problémát jelent, hosszú távon kockázatos lehet.

Több járási település lakhatási infrastruktúrája hiányos, nincs kijelölt új lakóterület, és az önkormányzat nem rendelkezik szociális bérlakásokkal. Ahol jelentős foglalkoztató működik (pl. Kerekegyháza – baromfifeldolgozó), ott jellemző a vendégmunka (ózdi és romániai romák megtelepedése), aki körében a komfort nélküli lakhatás dominál. A járásban többnyire nincs munkásszálló. (Forrás: fókuszcsoportos interjúk a SZÚT felülvizsgálatába bevont vármegyei szereplőkkel)

4.1.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Akasztó	1533	168	0	42	1499	1491	8	849	1621	487	0	849
Bócsa	920	204	0	128	800	795	16	346	1023	667	0	0
Császártöltés	1030	92	0	30	1003	998	0	644	1294	64	0	0
Csengőd	1081	195	0	99	991	984	18	523	1078	613	0	0
Fülöpszállás	1150	178	5	105	1092	1050	17	558	1119	219	0	758
Imrehegy	317	62	1	61	274	256	8	103	329	479	0	NV
Izsák	2761	378	0	186	2601	2580	53	1464	2872	114	0	707
Kaskantyú	489	97	0	63	436	426	0	214	522	6755	0	561
Kecel	3825	442	2	244	3608	3588	63	2100	4019	418	11194	NV
Kiskőrös	6876	1077	33	247	6660	6641	136	3872	7944	2014	1447	NV
Páhi	643	153	0	112	540	533	6	288	620	249	0	0
Soltszentimre	638	85	0	40	601	598	5	328	639	2053	0	NV
Soltvadkert	3391	443	0	192	3223	3208	51	2024	4315	433	0	1411
Tabdi	542	81	0	37	507	505	7	263	610	397	0	NV
Tázlár	821	115	10	75	771	747	10	380	887	455	0	NV

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

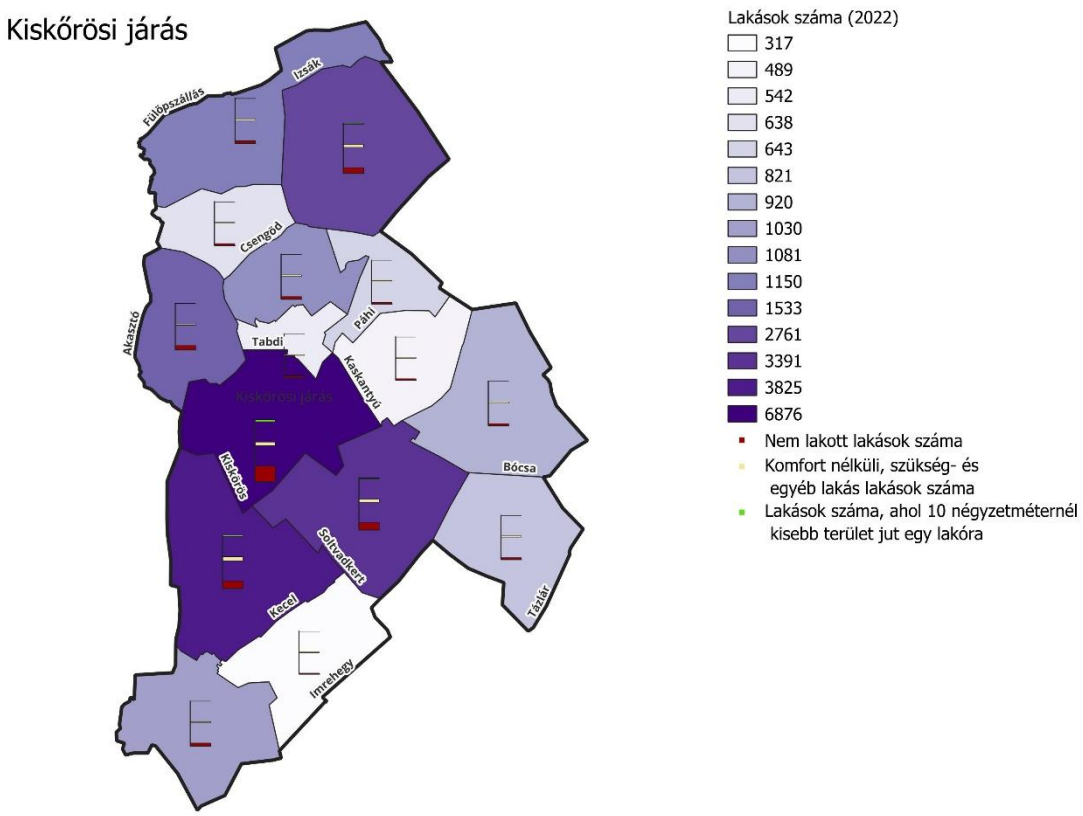

A Kiskőrösi járás lakásállománya 2022-ben jelentős területi különbségeket mutatott mind mennyiségi, mind minőségi szempontból. A járás központja, Kiskőrös rendelkezik a legnagyobb lakásállománnyal (6.876 lakás), ezt követi Kecel (3.825 lakás), Soltvadkert (3.391 lakás) és Izsák (2.761 lakás). A kisebb települések – például Imrehegy vagy Tabdi – néhány száz lakással rendelkeznek.

A nem lakott lakások aránya több településen viszonylag magas. A legkedvezőtlenebb helyzet Páhi esetében figyelhető meg (23,8%), de Bócsa (22,2%), Imrehegy (19,6%) és Kaskantyú (19,8%) esetében is jelentős az üres lakások aránya. A járási központban ez 15,7%, míg Akasztó és Császártöltés esetében 10% körüli vagy az alatti érték mérhető (11,0%, illetve 8,9%).

A lakásminőségi mutatók szintén differenciált képet mutatnak. A komfort nélküli, szükség- és egyéb alacsony komfortfokozatú lakások aránya kiemelkedően magas Imrehegyen (19,2%) és Páhin (17,4%), valamint Bócsán (13,9%) és Kaskantyún (12,9%). Ezzel szemben Akasztón (2,7%), Császártöltésen (2,9%) és Kiskőrösön (3,6%) alacsony az ilyen lakások aránya, ami kedvezőbb lakásállományt jelez.

A közműellátottság a járás egészében jónak mondható, különösen a nagyobb településeken. A vízvezetékkel ellátott lakások aránya többnyire 94–98% közötti; Akasztón 97,8%, Császártöltésen 97,4%, Kiskőrösön 96,9%. A legalacsonyabb értékek Páhin (84,0%) és Imrehegyen (86,4%) figyelhetők meg. A csatornázottság hasonló mintázatot mutat: Kiskőrösön 96,6%, Akasztón 97,3%, míg Imrehegyen 80,8%, Páhin 82,9%.

A digitális infrastruktúra terén jelentős eltérések láthatók. A vezetékes internettel ellátott lakások aránya Császártöltésen a legmagasabb (62,5%), de Soltvadkerten (59,7%) és Kiskőrösön (56,3%) is meghaladja az 55%-ot. A legalacsonyabb arány Imrehegyen (32,5%) és Bócsán (37,6%) figyelhető meg, ami digitális lemaradásra utal.

A zsúfoltsági mutató – ahol 10 négyzetméternél kisebb lakóterület jut egy főre – jellemzően alacsony, többnyire 1–2% közötti. A legmagasabb érték Kiskőrösön (2,0%) és Imrehegyen (2,5%), míg több településen (pl. Császártöltés, Kaskantyú) gyakorlatilag elhanyagolható.

A szociális bérlakások aránya a járásban mindenütt alacsony, jellemzően 0% körüli. Kiskőrösön 0,5%, Tázláron 1,2%, Fülöpszálláson 0,4%, míg a legtöbb településen nincs ilyen lakásállomány.

4.1.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Bugac	1414	251	0	137	1294	1278	22	598	1670	433	0	0
Bugacpusztaháza	127	0	0	4	124	123	0	54	261	719	0	NV
Gátér	449	75	4	66	391	384	0	222	479	657	0	399
Kiskunfélegyháza	14613	2096	314	761	14022	13949	513	8160	17732	5226	1240	9922
Pálmonostora	945	201	0	211	743	734	26	347	914	305	0	0
Petőfiszállás	767	146	0	179	603	591	20	247	847	437	0	0

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

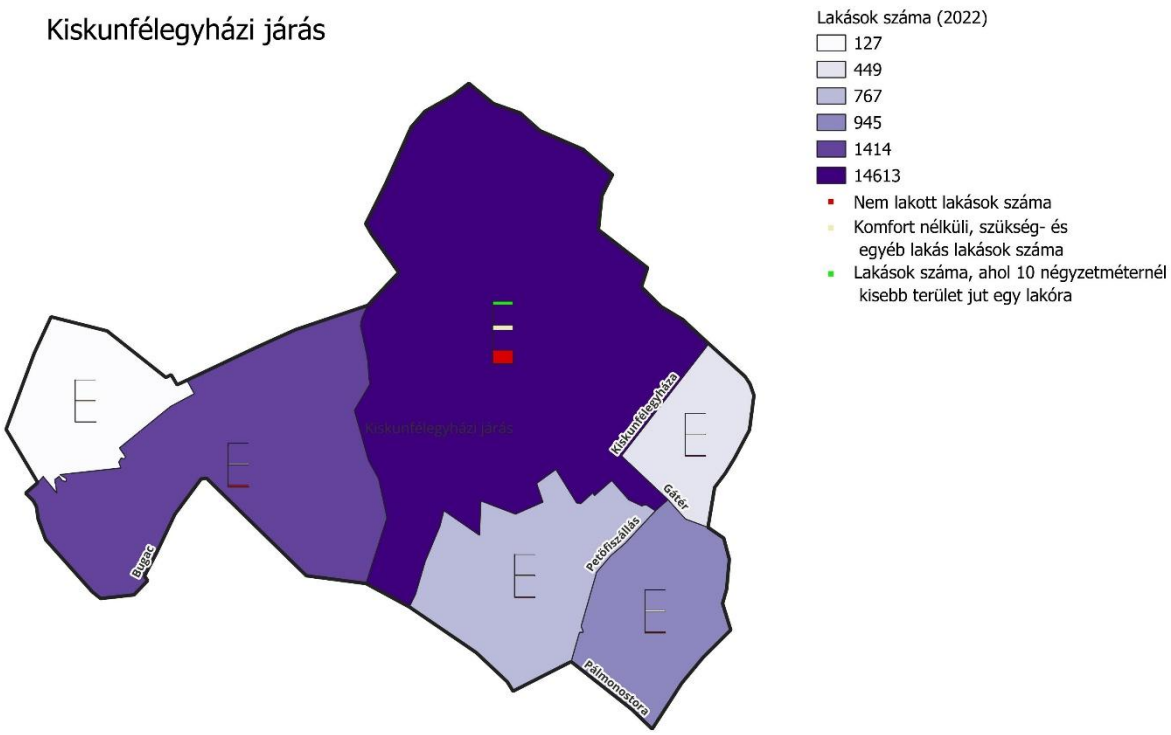

A Kiskunfélegyházi járás lakhatási statisztikái markáns különbségeket mutatnak a járásközpont, Kiskunfélegyháza és a kisebb települések között. A járás 2022-ben összesen 18 315 lakással rendelkezett, amelyek közel 80%-a Kiskunfélegyházán található, így a lakásállomány erősen koncentrált. A nem lakott lakások aránya a városban 14,3%, míg a kisebb településeken ennél magasabb: Pálmonostorán 21,3%, Petőfiszálláson 19,0%, Bugacon 17,8%, Gátéren pedig 16,7%. Ez a falvak esetében kedvezőtlenebb demográfiai és piaci folyamatokra, például elvándorlásra vagy elöregedésre utalhat.

A lakásminőség tekintetében szintén jelentős eltérések figyelhetők meg. A komfort nélküli, szükség- és egyéb alacsony komfortfokozatú lakások aránya Kiskunfélegyházán mindössze 5,2%, míg a kisebb településeken jóval magasabb: Petőfiszálláson 23,3%, Pálmonostorán 22,3%, Gátéren 14,7%. Ez azt jelenti, hogy egyes falvakban minden ötödik lakás alacsony komfortfokozatú, ami komoly infrastrukturális és életminőségi kihívásokat jelez.

Kiskunfélegyházán az 1970-es években épült szobakonyhás lakások továbbra is sok roma család lakóhelyei, miközben a szociális bérlakások száma korlátozott. A városban van munkalehetőség, és jelentős az ukrán vendégmunka, azonban az ingatlanárak növekedése és a hitelkonstrukciókhoz való hozzáférés akadályozza a lakhatási mobilitást. Az önkormányzat a meglévő lakások felújítását tervezi, de a roma közösség számára elérhető lakhatás továbbra is szűkös. (Forrás: fókuszcsoportos interjúk a SZÚT felülvizsgálatába bevont vármegyei szereplőkkel)

A közműellátottság terén a járásközpont helyzete kedvező. A vízvezetékkel ellátott lakások aránya Kiskunfélegyházán 96,0%, a csatornahálózatra kapcsolt lakásoké 95,5%. A kisebb településeken ez az arány alacsonyabb: Pálmonostorán és Petőfiszálláson mind a víz-, mind a csatornaellátottság 78% körüli, Gátéren 85% körüli értékeket mutat. A 2023-as adatok szerint a közcsatornahálózatra való rákötöttség különösen Gátéren magas (88,9%), míg több településen nincs kimutatható bekapcsolás, ami vagy hálózathiányra, vagy adatproblémára utal.

A digitális infrastruktúra terén is megmutatkozik a központ–periféria különbség. A vezetékes internettel ellátott lakások aránya Kiskunfélegyházán 55,8%, Gátéren 49,4%, míg Pálmonostorán 36,7%, Petőfiszálláson 32,2%, Bugacon pedig mintegy 42%. Ez a digitális hozzáférés terén jelentkező lemaradás a kisebb településeken a versenyképesség és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés szempontjából is hátrányt jelenthet.

A lakássűrűség – vagyis ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – elsősorban városi jelenség: Kiskunfélegyházán 3,5%, míg a falvakban 0–2,8% közötti. Ez arra utal, hogy a zsúfoltság inkább a városban jelenik meg, valószínűleg a kisebb alapterületű lakások és a társasházi szerkezet miatt. A szociális bérlakás-állomány is szinte kizárólag a városban koncentrálódik (2,1%), a többi településen gyakorlatilag nincs ilyen lakás.

4.1.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Balotaszállás	726	139	0	100	626	624	29	303	752	988	0	0
Harkakötöny	377	61	2	50	336	328	3	168	397	1197	0	NV
Kelebia	1224	190	0	119	1125	1110	43	595	1326	42443	0	0
Kiskunhalas	12612	1274	150	429	12283	12203	584	7757	15209	11578	0	3667
Kisszállás	1145	183	12	84	1066	1063	29	562	1125	3476	0	0
Kunfehértó	1046	111	0	62	999	990	11	628	1748	100	0	217
Pirtó	414	51	0	32	382	382	8	197	474	221	0	0
Tompa	1943	265	0	184	1786	1761	42	1016	2061	243	0	0
Zsana	405	101	2	72	342	334	5	139	446	1116	0	0

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

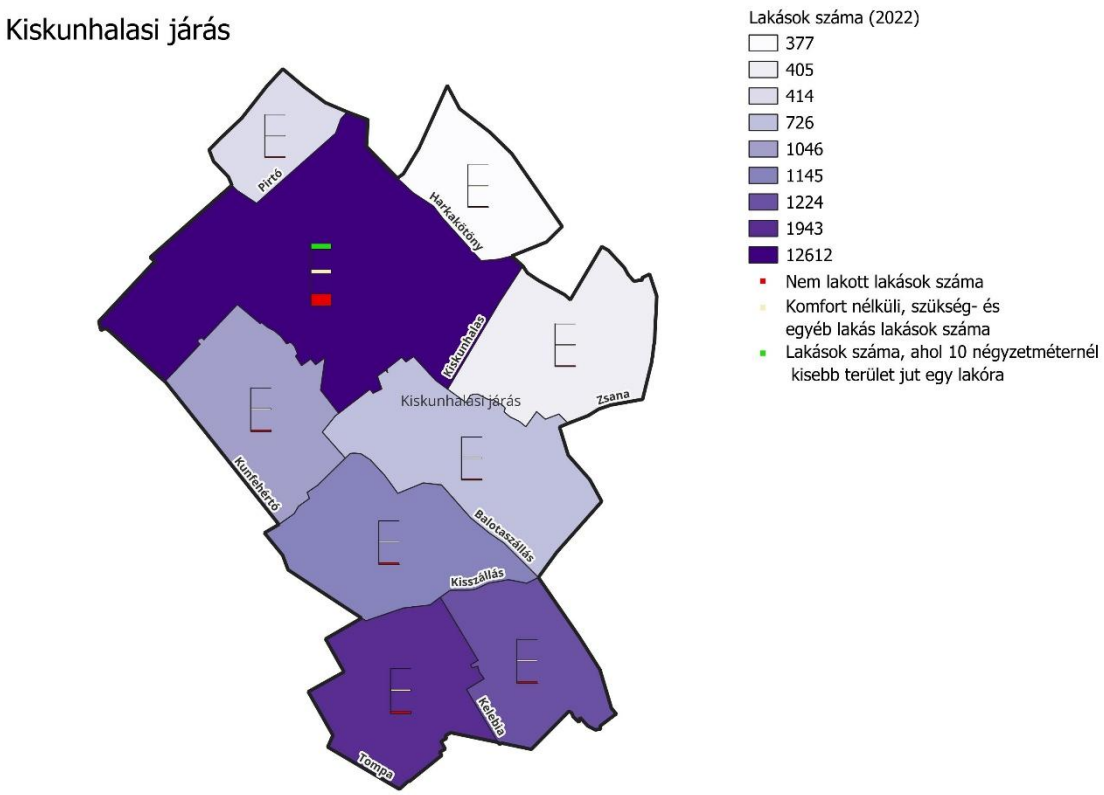

A Kiskunhalasi járás lakhatási mutatói a járásközpont és a kisebb települések között jól kirajzolódó különbségeket mutatnak, ugyanakkor összességében kedvezőbb képet adnak, mint több más vidéki térségben. A járás 2022-ben összesen mintegy 19 ezer lakással rendelkezett, amelyek közel kétharmada a központi városban, Kiskunhalason található (12.612 lakás). Ez jelentős koncentrációt jelez, bár a kisebb települések lakásállománya is számottevő.

A nem lakott lakások aránya a járásban településenként jelentős eltérést mutat. A legalacsonyabb érték Kiskunhalason figyelhető meg (10,1%), valamint Kunfehértón (10,6%), ami stabilabb lakáspiaci helyzetre utal. Ezzel szemben Zsanán kifejezetten magas, 24,9% az üres lakások aránya, Balotaszálláson 19,1%, Harkakötönyben 16,2%, Kisszálláson 16,0%, Kelebián 15,5%, Tompán 13,6%, Pirtón 12,3%. A kisebb, periférikus településeken tehát erőteljesebb az üresedés, ami demográfiai és gazdasági kihívásokat jelez.

A lakásminőséget tekintve a komfort nélküli, szükség- és egyéb alacsony komfortfokozatú lakások aránya Kiskunhalason viszonylag alacsony (3,4%), ami jó minőségű lakásállományra utal. Kunfehértón is kedvező az arány (5,9%), míg Kisszálláson 7,3%, Pirtón 7,7%, Kelebián 9,7%, Tompán 9,5%. A legkedvezőtlenebb helyzet Zsanán (17,8%), Balotaszálláson (13,8%) és Harkakötönyben (13,3%) látható, ahol minden hatodik–hetedik lakás alacsony komfortfokozatú.

A közműellátottság a járás egészében viszonylag magas szintű, különösen a városban. Kiskunhalason a vízvezetékkel ellátott lakások aránya 97,4%, a csatornával rendelkezők aránya 96,8%, ami közel teljes körű ellátottságot jelent. A kisebb településeken is jellemzően 90% körüli értékek láthatók, bár Zsanán alacsonyabb (víz: 84,4%, csatorna: 82,5%), Balotaszálláson pedig 86% körüli. A 2023-as adatok szerint a közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya Kiskunhalason 29,1%, Kunfehértón 20,7%, míg más településeken nem mutatható ki bekapcsolt lakás, ami hálózati különbségekre vagy eltérő műszaki adottságokra utalhat.

A digitális infrastruktúra tekintetében a járás központja kiemelkedik: Kiskunhalason a lakások 61,5%-a rendelkezik vezetékes internettel. Kunfehértón is magas ez az arány (60,0%), Tompán 52,3%, Kisszálláson 49,1%, Kelebián 48,6%, Pirtón 47,6%, Harkakötönyben 44,6%, Balotaszálláson 41,7%. A legalacsonyabb arány Zsanán figyelhető meg (34,3%), ami digitális lemaradást jelez.

A lakássűrűség – vagyis ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – elsősorban a városban jellemző (4,6%), valamint Balotaszálláson (4,0%) és Kelebián (3,5%). A többi településen 1–2% körüli értékek figyelhetők meg, ami azt jelenti, hogy a zsúfoltság inkább a nagyobb népességű vagy kedvezőbb lakáspiaccal rendelkező településeken jelenik meg.

A szociális bérlakás-állomány döntően a járásközpontban koncentrálódik (Kiskunhalas: 1,2%), míg Kisszálláson 1,0%, Harkakötönyben és Zsanán 0,5% körüli arány mutatkozik, más településeken gyakorlatilag nincs ilyen lakás.

4.1.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Csólyospálos	893	236	1	175	730	719	0	350	1121	178	0	NV
Jászszentlászló	1235	201	6	115	1130	1121	4	607	0	0	0	0
Kiskunmajsa	5450	946	7	389	5117	5078	156	2749	6678	9298	0	811
Kömpöc	345	42	NA	35	313	309	7	173	412	732	0	NV
Móricgát	289	72	0	29	262	260	7	87	0	0	0	0
Szank	1128	188	0	96	1040	1035	34	528	1248	959	0	463

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

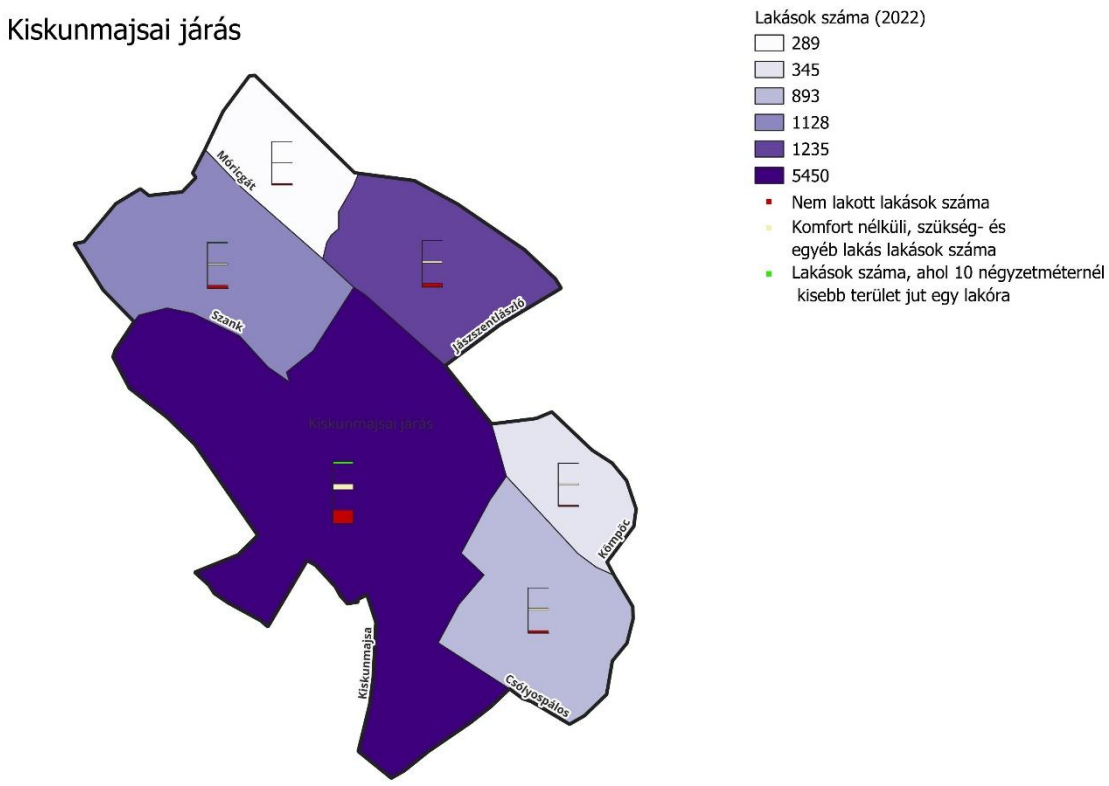

A Kiskunmajsai járás lakhatási viszonyai közepes méretű járás képét mutatják, ahol a lakásállomány jelentős része a járásközpontban koncentrálódik, ugyanakkor a kisebb településeken több strukturális probléma is megfigyelhető. A járás 2022-ben összesen mintegy 9 340 lakással rendelkezett, amelyek több mint fele Kiskunmajsán található (5.450 lakás), így itt is érvényesül a központi település dominanciája.

A nem lakott lakások aránya több településen kifejezetten magas. Csólyospáloson 26,4%, Móricgáton 24,9% az üres lakások aránya, ami a lakásállomány közel negyedét jelenti. Kiskunmajsán 17,4%, Szankon 16,7%, Jászszentlászlón 16,3%, míg Kömpöcön kedvezőbb, 12,2% ez az érték. A magas üresedési arány különösen a kisebb településeken utal demográfiai fogyásra és mérsékeltebb lakáspiaci keresletre.

A lakásminőség terén jelentős különbségek tapasztalhatók. A komfort nélküli, szükség- és egyéb alacsony komfortfokozatú lakások aránya Csólyospáloson a legmagasabb (19,6%), ami minden ötödik lakást érint. Móricgáton 10,0%, Kömpöcön 10,1%, Jászszentlászlón 9,3%, Szankon 8,5%, míg Kiskunmajsán kedvezőbb, 7,1% az arány. Ez azt jelzi, hogy a járásközpont lakásállománya jobb minőségű, de a periférikus településeken még jelentős az alacsony komfortfokozatú lakások jelenléte.

A közműellátottság összességében vármegyei szinten megfelelő szintű. A vízvezetékkel ellátott lakások aránya Kiskunmajsán 93,9%, a csatornával rendelkezőké 93,2%. A többi településen 90% körüli értékek jellemzőek, kivéve Csólyospálost, ahol a vízellátottság 81,7%, a csatornázottság pedig 80,5%, ami kisebb mértékű infrastrukturális lemaradást jelez. A 2023-as adatok szerint a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya Szankon 41,0%, Kiskunmajsán 14,9%, míg több településen nem mutatható ki bekapcsolt lakás, ami eltérő hálózati fejlettséget vagy adatproblémát jelezhet.

A digitális infrastruktúra terén Kiskunmajsa 50,4%-os vezetékes internet-ellátottsággal a járás élén áll, amelyhez Kömpöc (50,1%) és Jászszentlászló (49,1%) hasonló szinttel zárkózik fel.

Szankon 46,8%, Csólyospáloson 39,2%, míg Móricgáton csupán 30,1% az arány, ami jelentős digitális lemaradást mutat.

A lakássűrűség – vagyis ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – Kiskunmajsán 2,9%, Szankon 3,0%, Kömpöcön 2,0%, Móricgáton 2,4%, Jászszentlászlón 0,3%, míg Csólyospáloson nem mutatható ki ilyen lakás. A zsúfoltság tehát mérsékelt, és inkább a nagyobb településeken jelenik meg.

A szociális bérlakások aránya a járás egészében alacsony: Kiskunmajsán 0,1%, Jászszentlászlón 0,5%, Csólyospáloson 0,1%, míg más településeken gyakorlatilag nincs ilyen lakásállomány. Ez arra utal, hogy a szociális lakhatási kapacitás korlátozott.

4.1.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Apostag	979	119	0	39	947	943	7	570	1150	1228	15873	NV
Dunaegyháza	723	61	0	34	696	689	18	411	858	109	0	0
Dunavecse	1681	116	10	58	1630	1626	38	1053	2013	206	0	1139
Kunadacs	708	102	0	96	614	613	31	313	726	171	0	0
Kunpeszér	372	42	0	29	350	345	14	155	631	635	0	0
Kunszentmiklós	3586	351	7	114	3497	3474	104	2165	4173	579	0	0
Szabadszállás	3009	456	14	267	2762	2747	92	1546	3143	1040	0	406
Szalkszentmárton	1314	120	0	75	1251	1241	39	731	1849	362	0	807
Tass	1323	192	0	63	1289	1284	45	653	2131	310	0	0

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

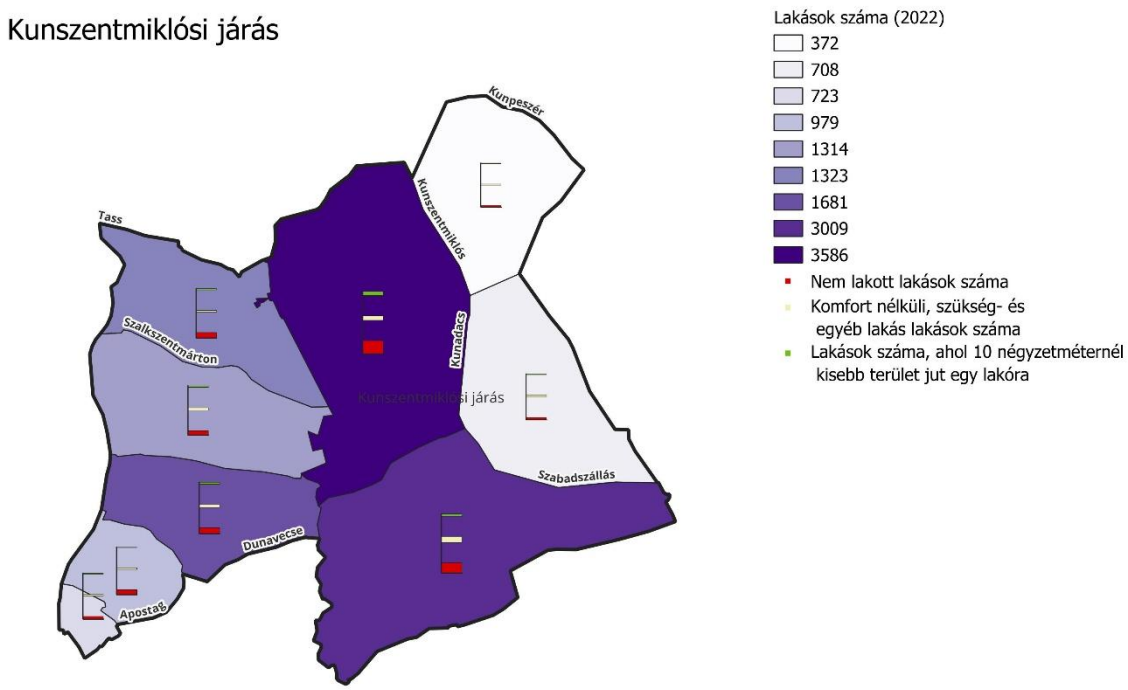

A Kunszentmiklósi járás lakhatási mutatói kiegyensúlyozottabb képet mutatnak, ugyanakkor itt is megfigyelhetők településenkénti különbségek. A járás 2022-ben mintegy 13.695 lakással rendelkezett, amelyek legnagyobb része Kunszentmiklóson (3.586 lakás), Szabadszálláson (3.009 lakás) és Dunavecsén (1.681 lakás) található. A lakásállomány tehát több középvárosi jellegű település között oszlik meg, nem kizárólag egyetlen domináns központ köré szerveződik.

A nem lakott lakások aránya több településen mérsékelt, sőt egyes helyeken kifejezetten alacsony. Dunavecsén 6,9%, Dunaegyházán 8,4%, Szalkszentmártonban 9,1%, Kunszentmiklóson 9,8% az arány, ami stabil lakáspiaci viszonyokra utal. Ugyanakkor Szabadszálláson 15,2%, Tasson 14,5%, Kunadacson 14,4%, Apostagon 12,2%, Kunpeszéren 11,3% az üres lakások aránya, ami már kedvezőtlenebb demográfiai folyamatokat jelezhet.

A lakásminőség általában kedvező. A komfort nélküli, szükség- és egyéb alacsony komfortfokozatú lakások aránya a legtöbb településen 3–6% között mozog: Kunszentmiklóson 3,2%, Dunavecsén 3,5%, Apostagon 4,0%, Dunaegyházán 4,7%, Tasson 4,8%, Szalkszentmártonban 5,7%. Ugyanakkor Kunadacson kiugróan magas, 13,6%, Szabadszálláson pedig 8,9% ez az arány, ami helyi lakásminőségi problémákra utal.

A bérlakások iránti kereslet továbbra is magas, különösen a helyi romák körében és a jelentős foglalkoztató vállalkozások megjelenésével (építőipari cégek, logisztikai elosztóközpontok). (Forrás: fókuszcsoportos interjúk a SZÚT felülvizsgálatába bevont vármegyei szereplőkkel)

A közműellátottság a járás egészében magas szintű. A vízvezetékkel ellátott lakások aránya jellemzően 95% feletti, különösen Kunszentmiklóson (97,5%), Dunavecsén (97,0%) és Tasson (97,4%). A csatornázottság is hasonlóan kedvező, többnyire 95% körüli értékekkel. Kunadacs esetében ugyanakkor alacsonyabb, 86–87% közötti arány figyelhető meg. A 2023-as adatok szerint a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya Dunavecsén 67,8%,

Szalkszentmártonban 61,4%, Szabadszálláson 13,5%, míg más településeken nem mutatható ki bekapcsolt lakás, ami eltérő hálózati kiépítettségre vagy adateltérésre utal.

A digitális infrastruktúra terén a járás viszonylag jó helyzetben van. A vezetékes internettel ellátott lakások aránya Dunavecsén 62,6%, Kunszentmiklóson 60,4%, Apostagon 58,2%, Dunaegyházán 56,8%, Szalkszentmártonban 55,6%, Szabadszálláson 51,4%, Tasson 49,4%. Alacsonyabb érték Kunadacson (44,2%) és Kunpeszéren (41,7%) látható. A digitális ellátottság tehát összességében kedvező, de kisebb településeken még mutatkozik lemaradás.

A lakássűrűség – ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – jellemzően alacsony, 2–3% körüli, Apostagon pedig mindössze 0,7%. A zsúfoltság tehát nem meghatározó probléma a járásban.

A szociális bérlakások aránya alacsony, de több településen jelen van: Dunavecsén 0,6%, Szabadszálláson 0,5%, Kunszentmiklóson 0,2%, míg más településeken gyakorlatilag nincs ilyen lakásállomány.

4.1.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Lakások száma– 2022	Nem lakott lakások száma– 2022	Szociális bérlakások száma	Komfort nélküli, szükség– és egyéb lakás lakások száma– 2022	Vízvezetékkel ellátott lakások száma– 2022	Csatornával rendelkező lakások száma– 2022	Lakások száma, ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra– 2022	Vezetékes internettel ellátott lakások száma– 2022	Háztartási villamosenergia fogyasztók– 2022	Háztartási gázfogyasztók/fűtési fogyasztók– 2022	Távfűtésbe bekapcsolt lakások– 2023	Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások– 2023
Lakitelek	2263	242	0	99	2192	2172	46	1384	3392	2920	0	926
Szentkirály	906	184	1	168	746	738	31	411	1125	715	0	0
Tiszaalpár	2236	324	2	170	2098	2070	43	1227	2449	430	0	NV
Tiszakécske	5570	784	22	262	5389	5356	99	2997	7805	1492	0	0
Tiszaug	416	80	0	26	396	393	3	204	823	4411	0	NV

Forrás: Népszámlálási adatok (2022), TEIR (2023), települési adatbekérő (2025 december)

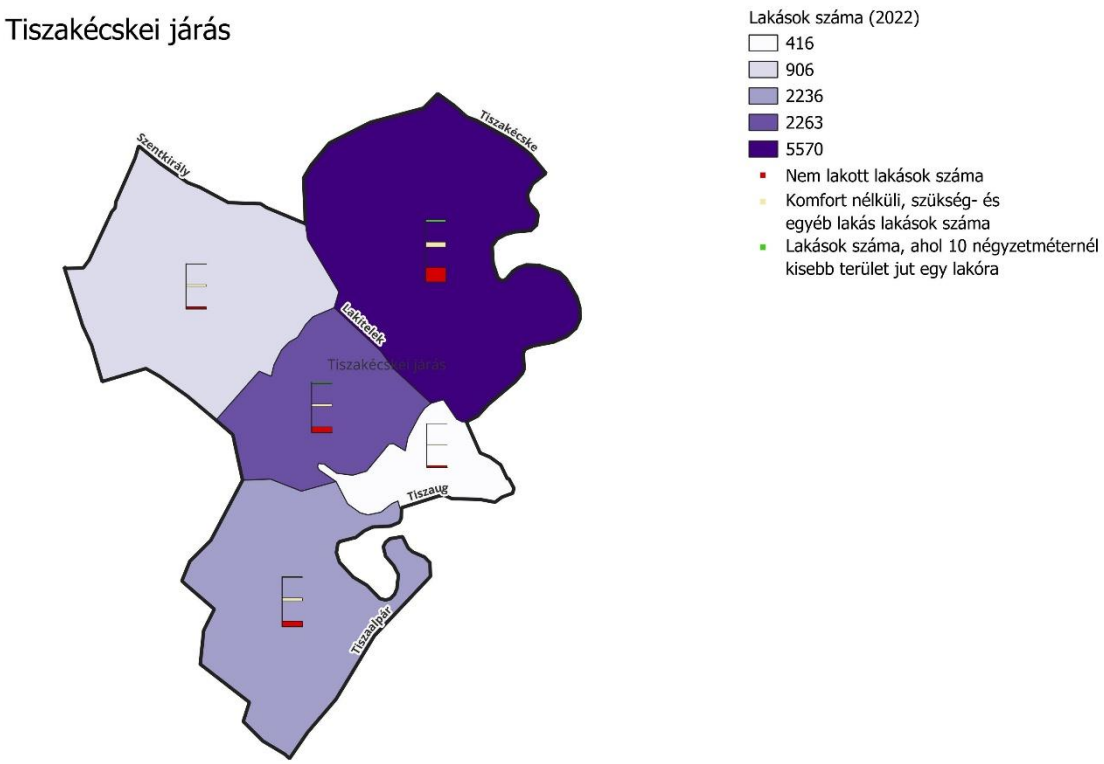

A Tiszakécskei járás lakhatási mutatói közepesen kiegyensúlyozott képet mutatnak, ugyanakkor egyes településeken markáns minőségi és strukturális különbségek figyelhetők meg. A járás 2022-ben összesen mintegy 11.391 lakással rendelkezett, amelyek közel fele a járásközpontban, Tiszakécskén található (5.570 lakás). Jelentős még Lakitelek (2.263 lakás) és Tiszaalpár (2.236 lakás) lakásállománya is, míg Szentkirály és Tiszaug kisebb települések.

A nem lakott lakások aránya településenként eltérő. A legalacsonyabb Lakiteleken (10,7%), míg Tiszakécskén és Tiszaalpáron 14–15% körüli érték figyelhető meg (14,1% és 14,5%). Ugyanakkor Szentkirályon 20,3%, Tiszaugon 19,2% az arány, ami a kisebb településeken erőteljesebb üresedést jelez. Ez demográfiai kihívásokra, elvándorlásra, korlátozott lakáspiaci keresletre, valamint az ingatlan kedvezőtlen, külterületi elhelyezkedésére utalhat.

A lakásminőség tekintetében a járásközpont és Lakitelek kedvezőbb helyzetben van. A komfort nélküli, szükség- és egyéb alacsony komfortfokozatú lakások aránya Lakiteleken 4,4%, Tiszakécskén 4,7%, ami viszonylag alacsony. Tiszaalpáron 7,6%, Tiszaugon 6,3% ez az arány. A legkedvezőtlenebb helyzet Szentkirályon figyelhető meg, ahol 18,5% az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, ami jelentős lakásminőségi problémát jelez.

A közműellátottság összességében magas szintű, különösen Lakiteleken és Tiszakécskén. A vízvezetékkel ellátott lakások aránya mindkét településen 96% feletti, a csatornázottság szintén 96% körüli. Tiszaalpáron is kedvező (víz: 93,8%, csatorna: 92,6%). Szentkirály esetében azonban alacsonyabb, 82–81% közötti arány figyelhető meg, ami kisebb mértékű infrastrukturális lemaradást jelez. Tiszaug víz- és csatornaellátottsága 95% körüli, ami viszonylag kedvező.

A digitális infrastruktúra terén Lakitelek emelkedik ki 61,2%-os vezetékes internet-ellátottsággal. Tiszaalpár 54,9%-kal, Tiszakécske 53,8%-kal közepes szintet mutat. Tiszaugon 49,0%, míg Szentkirályon 45,4% az arány, ami mérsékelt digitális lemaradást jelez a kisebb településeken.

A lakássűrűség – ahol 10 négyzetméternél kisebb terület jut egy lakóra – jellemzően alacsony: 1–2% körüli a nagyobb településeken, Lakiteleken 2,0%, Tiszakécskén 1,8%, Tiszaalpáron 1,9%. Szentkirályon 3,4%, míg Tiszaugon 0,7% az arány. A zsúfoltság tehát nem tekinthető meghatározó problémának a járásban.

A szociális bérlakások aránya minden településen alacsony. Tiszakécskén 0,4%, Tiszaalpáron és Szentkirályon 0,1%, Lakiteleken és Tiszaugon gyakorlatilag nincs ilyen lakásállomány.

A külterületen és tanyán élők lakhatási helyzete és az ezekhez kapcsolódó infrastrukturális problémák az elmúlt évtizedekben jelentős átalakuláson mentek keresztül. Az ott élők életkörülményeit komolyan befolyásolja az infrastruktúra hiánya, valamint a közszolgáltatások és közlekedési lehetőségek korlátozott hozzáférhetősége. A legnagyobb problémát az elszigetelten élő, egyedülálló idősek helyzete jelenti, akik sok esetben 24 órás szociális felügyeletre szorulnának. Az infrastruktúra hiányosságai, különösen a külterületi utak állapota, rontják az ellátás hatékonyságát, így a falugondnoki szolgáltatások és a családsegítő szolgálat is korlátozottan tudják teljesíteni feladataikat.

Szentkirály példája jól mutatja a külterületi életforma változásait, ahol a tanyás település jellege mellett a mezőgazdasági tevékenységek háttérbe szorultak, és a lakhatás, valamint a hobbitanyák működtetése vált dominánssá. A külterületi utak karbantartása, a közlekedési lehetőségek fejlesztése és a közművek biztosítása azonban továbbra is komoly kihívást jelent, amit a helyi önkormányzatoknak kiemelten kellene kezelni. Különösen szükség lenne célzott pályázatok vagy partnerségi megállapodások megvalósítására a külterületi úthálózat karbantartására. (Forrás: fókuszcsoportos interjúk a SZÚT felülvizsgálatába bevont vármegyei szereplőkkel)

4.2. Közszolgáltatások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) c1); c2); c3) 1, 2; c4)

4.2.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházтelep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Bácsalmás	X	X	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Bácsbokod	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Bácsborsód	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Bácsszőlős	X	–	–	X	–	–	–	X	X	–	–
Csikéria	X	–	–	X	–	–	–	X	X	X	–
Katymár	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Kunbaja	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Madaras	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Mátételke	X	–	–	X	–	–	–	X	X	X	–
Tataháza	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Bácsalmási járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban erősen hierarchikus képet mutat, amelyben egyértelműen kirajzolódik a járásközpont és a kisebb települések közötti funkcionális különbség. A szolgáltatások megléte, sokszínűsége és szintje alapján a járás települései eltérő szerepköröket töltenek be, ami meghatározza a lakosság mindennapi mozgását és a térségen belüli függőségi viszonyokat.

A járás központja, Bácsalmás, kiemelkedő ellátottsággal rendelkezik. A településen megtalálható a nyilvános könyvtári ellátás, működik filmszínház, valamint közművelődési intézmény is biztosítja a kulturális életet. A helyi közösségi közlekedés megléte megkönnyíti a városon belüli és a környező településekkel való kapcsolattartást. Gazdasági és lakossági szempontból is meghatározó, hogy elérhető bankautomata és posta, továbbá fejlett az élelmiszer-kereskedelem és a vendéglátás. A szálláshelyek jelenléte arra utal, hogy Bácsalmás nemcsak a járás lakosságát szolgálja ki, hanem a térségi munkaerő-áramlásban és alkalmi

turizmusban is szerepet vállal. Összességében Bácsalmás a járás szolgáltatási, gazdasági és kulturális központja.

A járás községei jellemzően alacsonyabb szintű, de alapvetően működőképes szolgáltatási struktúrával rendelkezik. Bácsbokod, Bácsborsód, Katymár, Kunbaja, Madaras és Tataháza esetében közös vonás, hogy biztosított a nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődési intézmény működése, ami a helyi közösségi élet fenntartásának alapját jelenti. Ezeken a településeken általában elérhető a posta és az élelmiszer-vásárlás lehetősége, valamint több helyen bankautomata is működik. A vendéglátó egységek jelenléte mindenhol megfigyelhető, bár választékuk és kapacitásuk korlátozottabb, mint a járásközpontban. Szálláshelyek csak egyes településeken találhatók, ami arra utal, hogy a turisztikai funkció nem általános, inkább kiegészítő jellegű. A helyi közösségi közlekedés nem egységesen biztosított, így a lakosság jelentős része a közúti egyéni közlekedésre vagy a járásközpont irányába tartó helyközi járatokra van utalva.

A legkisebb települések – Bácsszőlős, Csikéria és Mátételke – szolgáltatásellátottsága a legszűkebb. Ezeken a falvakon elsősorban az alapvető közösségi és kulturális funkciók érhetők el, mint a könyvtári ellátás és a közművelődési intézmény. Hiányzik azonban a helyi közösségi közlekedés, több esetben nem áll rendelkezésre bankautomata vagy posta, és a szolgáltatások jelentős része – például a bővebb kereskedelmi, kulturális vagy szálláshelyi kínálat – csak más településeken, elsősorban Bácsalmáson vehető igénybe. Ezek a kistelepülések erősen függnek a járásközponttól, ami hosszú távon növelheti az elvándorlás és az elöregedés kockázatát.

4.2.1.2. Bajai járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházterlep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Bácsszentgyörgy	X	–	–	X	–	–	–	–	–	X	–
Baja	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	–
Bátmonostor	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Csátalja	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Csávoly	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Dávod	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Dunafalva	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Érsekcsanád	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Érsekhalma	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Felsőszentiván	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Gara	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Hercegszántó	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	X
Nagybaracska	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Nemesnádudvar	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Sükösd	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Szeremle	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Vaskút	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Bajai járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban markánsan központosított szerkezetet mutat, amelyben Baja városa domináns, térségi központi szerepet tölt be, míg a járás többi települése elsősorban alap- és részleges középfokú szolgáltatásokkal rendelkezik. A járáson belüli különbségek jól érzékelhetők a kulturális, gazdasági és közlekedési funkciók eloszlásában, ami jelentősen befolyásolja a lakosság mindennapi életét és mozgását.

A járás központja, Baja, kiemelkedő és teljes körű szolgáltatási struktúrával rendelkezik. A városban elérhető a nyilvános könyvtári ellátás, működik filmszínház és színház is, valamint több közművelődési intézmény biztosítja a kulturális és közösségi élet sokszínűségét. A városban helyi autóbusz-közlekedés működik, amely a településen belüli mobilitást segíti, míg a környező településekkel való kapcsolattartást a helyközi autóbusz-közlekedés biztosítja. Mindkét közösségi közlekedési területet a MÁV-Volán Csoport szolgáltatja. Gazdasági és lakossági szolgáltatások szempontjából Baja teljes körű ellátást nyújt: bankautomaták, posta, kiterjedt élelmiszer-áruházi hálózat és széles vendéglátó-kínálat áll rendelkezésre. A város szálláshelyei – szállodák, panziók és egyéb férőhelyek – a turizmus és az átutazó forgalom igényeit is kiszolgálják. Baja tehát nemcsak járási, hanem tágabb térségi központi funkciókat is ellát.

A járás falvainak többsége stabil alapellátottsággal rendelkezik. Bácsszentgyörgy kivételével minden településen működik nyilvános könyvtári ellátás és közművelődési intézmény, ami a helyi közösségi élet fenntartásának alapját jelenti. Ezeken a településeken általában elérhető a posta és az élelmiszer-vásárlás lehetősége, továbbá vendéglátó egységek is működnek. Szálláshelyek minden faluban megtalálhatók, ami részben a Duna menti elhelyezkedéshez, részben a vidéki turizmushoz kapcsolódik. Ugyanakkor ezek a települések nem rendelkeznek mozi- vagy színházi funkcióval, és a helyi közösségi közlekedés több helyen hiányzik, ami a lakosságot Baja irányába történő ingázásra ösztönzi.

A járáson belül néhány település – például Csávoly, Felsőszentiván, Nemesnádudvar, Hercegszántó és Sükösd – a falvak átlagánál kedvezőbb szolgáltatási pozícióval bír. Ezeken a településeken nemcsak az alapellátás biztosított, hanem több helyen helyi közösségi közlekedés és bankautomata is működik, ami növeli az önállóságot és csökkenti a járásközponttól való függőséget. Hercegszántó esetében a határ menti fekvés is erősíti a gazdasági és vendéglátó funkciókat, amit a szálláshelyek és a vendéglátás teljes körű megléte is alátámaszt. Hercegszántón munkásszállás is található.

Bácsszentgyörgy különleges helyzetben van a járáson belül, mivel szolgáltatásellátottsága rendkívül korlátozott. Bár közművelődési intézmény működik, a településen hiányzik a posta, a bankautomata, az élelmiszer-áruház és a vendéglátás. A szolgáltatások között szálláshelyek megtalálhatóak. Ez a település különösen erősen függ a környező falvaktól és Baja városától.

4.2.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházterlep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Borota	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Jánoshalma	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Kéleshalom	X	–	–	X	–	–	–	X	X	X	–
Mélykút	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Rém	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Jánoshalmai járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban mérsékelten koncentrált képet mutat, amelyben a járásközpont szerepe meghatározó, ugyanakkor a kisebb települések alapellátása viszonylag kiegyensúlyozott. A járás települései elsősorban a mindennapi élethez szükséges szolgáltatások biztosítására képesek, míg a magasabb szintű kulturális és turisztikai funkciók csak korlátozottan jelennek meg.

A járás központja, Jánoshalma, a szolgáltatások szempontjából kiemelt pozíciót tölt be. A településen biztosított a nyilvános könyvtári ellátás, működik közművelődési intézmény, valamint rendelkezésre áll helyi közösségi közlekedés is, ami jelentősen javítja a lakosság mobilitását. Gazdasági és lakossági szolgáltatások tekintetében Jánoshalma a járás legteljesebb kínálatával bír: bankautomata, posta, élelmiszer-áruházak és vendéglátó egységek egyaránt megtalálhatók. Szálláshelyek jelenléte is jellemző, ami a település térségi szerepét és korlátozott turisztikai funkcióját erősíti

Ugyanakkor filmszínház és színház nem működik, ami azt jelzi, hogy a magasabb szintű kulturális szolgáltatásokat a lakosság vagy a 2024-ben átadott Mélykúti Művelődési Központban vagy más járásközpont településen veszi igénybe.

A járás további települései – Borota, Kéleshalom, Mélykút és Rém – alapvetően hasonló szolgáltatási szerkezettel rendelkeznek. Mindegyik településen elérhető a nyilvános könyvtári

ellátás és a közművelődési intézmény, ami biztosítja a helyi közösségi élet minimális infrastrukturális feltételeit. Az élelmiszer-vásárlás lehetősége és a vendéglátó egységek megléte szintén általános, így a mindennapi szükségletek helyben kielégíthetők. Posta minden településen működik, míg bankautomata csak részben érhető el, ami különösen az idősebb vagy digitálisan kevésbé aktív lakosság számára jelenthet nehézséget.

A helyi közösségi közlekedés megléte nem egységes: míg Jánoshalmán és Mélykúton elérhető, addig Borotán, Kéleshalmon és Rémen hiányzik, ami növeli az egyéni közlekedéstől való függést és erősíti a járásközpont irányába történő ingázást. Szálláshelyek Jánoshalmán és Mélykúton találhatók, a többi település esetében ez a funkció hiányzik, ami a járás egészének mérsékelt turisztikai jelentőségét tükrözi. Munkásszálló egyik településen sem működik, ami arra utal, hogy a térségben a nagyobb volumenű ipari vagy vendégmunkás-fogadó tevékenység nem meghatározó.

4.2.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházтelep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Bátya	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Drágszél	X	–	–	X	–	–	–	X	X	–	–
Dunapataj	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Dunaszentbenedek	X	–	–	X	X	–	X	X	X	–	–
Dunatetétlen	X	–	–	X	–	–	X	X	X	–	–
Dusnok	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Fajsz	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Foktő	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Géderlak	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Hajós	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Harta	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Homokmégy	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Kalocsa	–	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Miske	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Ordas	X	–	–	X	–	–	–	X	X	X	–
Öregcsertő	X	–	–	X	–	–	X	X	X	–	–
Solt	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	X
Szakmár	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Újsolt	X	–	–	X	X	–	–	–	–	X	–
Újtelek	X	–	–	X	–	–	–	X	X	X	–
Uszód	X	–	–	X	X	–	–	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Kalocsai járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban összetett, de jól tagolt képet mutat. A járás szerkezetét egy markáns központi település és egy viszonylag sűrű, funkcionálisan differenciált faluhálózat jellemzi. A szolgáltatások eloszlása alapján egyszerre figyelhető meg központosodás és bizonyos fokú decentralizáció, különösen az alapellátások tekintetében.

A járás központja, Kalocsa, meghatározó szerepet tölt be a térségben. A városban elérhető a nyilvános könyvtári ellátás, működik közművelődési intézmény, valamint helyi közösségi közlekedés is biztosított. Kalocsa gazdasági és igazgatási központként teljes körű alapellátást nyújt: bankautomaták, posta, élelmiszer-áruházak és széles vendéglátó-kínálat áll rendelkezésre. A szálláshelyek jelenléte a város kulturális és vallási turizmusához kapcsolódik. Ugyanakkor figyelemre méltó, hogy a járásközpontban sem működik mozi vagy színház, ami arra utal, hogy a magasabb szintű előadó-művészeti és szórakoztató funkciók a járáson kívül koncentrálódnak.

A Kalocsai járás településeinek többsége stabil alapellátottsággal rendelkezik. Bátya, Dunapataj, Dusnok, Fajsz, Hajós, Harta, Solt és Szakmár esetében jellemző, hogy a nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődési intézmény működik, valamint elérhető a posta, az élelmiszer-vásárlás lehetősége és a vendéglátás. Ezeken a településeken többnyire bankautomata is működik, ami növeli a helyi szolgáltatási önállóságot. Szálláshelyek elsősorban a nagyobb vagy idegenforgalmi szempontból aktívabb településeken találhatók, például Dunapatajon, Hajóson, Hartán és Solton, ami a Duna menti és borászati turizmushoz, illetve a térségi átmenő forgalomhoz kapcsolódik.

A helyi közösségi közlekedés megléte nem egységes a járáson belül. Kalocsán kívül több településen – például Bátyán, Dunaszentbenedeken, Fajszon, Hartán, Szakmáron és Uszódon – biztosított, míg más falvakban hiányzik, ami a lakosságot erősen a helyközi közlekedésre és az egyéni gépjármű-használatra utalja. Ez különösen a kisebb, periférikus települések esetében növeli a járásközponttól való függőséget.

A járás legkisebb települései – Drágszél, Ordas, Újsolt, Újtelek és részben Dunatetétlen – korlátozott szolgáltatás-ellátottsággal rendelkeznek. Ezeken a falvakon általában csak a közművelődési intézmény és az alapvető kereskedelmi, illetve vendéglátó funkciók érhetők el, míg a banki, közlekedési és szálláshelyi szolgáltatások hiányoznak. E települések esetében a mindennapi élet számos eleme Kalocsához vagy a nagyobb környező falvakhoz kötődik.

A Kalocsai járás egészére jellemző, hogy a munkásszállók teljes mértékben hiányoznak, ami arra utal, hogy a térségben nem meghatározó a nagy volumenű ipari foglalkoztatás vagy a szervezett vendégmunkás-jelenlét. A szolgáltatási struktúra elsősorban a helyi lakosság igényeire és a mérsékelt idegenforgalomra épül.

4.2.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházterlep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Ágasegyháza	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	X
Ballószög	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Felsőlajos	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Fülöpháza	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Fülöpjakab	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Helvécia	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Jakabszállás	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Kecskemét	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kerekegyháza	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Kunbaracs	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Kunszállás	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Ladánybene	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Lajosmizse	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Nyárlőrinc	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Orgovány	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Városföld	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Kecskeméti járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban a vármegye egyik legösszetettebb és legerősebben központosított rendszerét mutatja. A járás szerkezetét egy domináns megyeszékhely és egy viszonylag jó alapellátottságú, de funkcionálisan alárendelt településgyűrű határozza meg. A szolgáltatások területi megoszlása jól tükrözi Kecskemét kiemelkedő gazdasági, kulturális és közlekedési szerepét.

A járás központja, Kecskemét, messze a legteljesebb szolgáltatási kínálattal rendelkezik. A városban biztosított a nyilvános könyvtári ellátás, működik filmszínház és színház, valamint kiterjedt közművelődési intézményhálózat szolgálja a kulturális és közösségi életet. A helyi közösségi közlekedés fejlett, amely nemcsak a városon belüli mobilitást, hanem a környező településekkel való napi kapcsolatot is lehetővé teszi. Gazdasági és lakossági szolgáltatások tekintetében Kecskemét teljes körű ellátást nyújt: bankautomaták, posta, nagy kapacitású élelmiszer-áruházak és rendkívül széles vendéglátó-kínálat áll rendelkezésre. A városban jelentős számú szálláshely és munkásszálló is működik, ami egyértelműen jelzi Kecskemét ipari, foglalkoztatási és térségi vonzáskörzeti szerepét, különösen a külföldi és belföldi vendégmunkások jelenléte szempontjából.

A járás további városai és nagyobb községei – például Lajosmizse, Kerekegyháza, Ballószög, Helvécia, Jakabszállás és Kunszállás – fejlett alapellátottsággal rendelkeznek. Ezeken a településeken általánosan biztosított a nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődési intézmény működése, valamint elérhető a posta, az élelmiszer-vásárlás és a vendéglátás. Több helyen működik bankautomata és helyi közösségi közlekedés is, ami csökkenti a Kecskeméttől való napi szintű függőséget. Szálláshelyek szinte valamennyi nagyobb településen megtalálhatók, ami részben az átmenő forgalomhoz, részben a térségi gazdasági és turisztikai kapcsolatokhoz köthető.

A kisebb községek – így Ágasegyháza, Felsőlajos, Fülöpháza, Fülöpjakab, Kunbaracs, Ladánybene, Nyárlőrinc, Orgovány és Városföld – elsősorban az alapvető lakossági szolgáltatások biztosítására képesek. Ezeken a településeken működik könyvtári ellátás és közművelődési intézmény, elérhető az élelmiszer-vásárlás és a vendéglátás, valamint jellemzően posta is rendelkezésre áll. A bankautomaták és a helyi közösségi közlekedés azonban nem mindenhol adott (bankautomata a fent felsorolt települések közül csak Nyárlőrincen működik), Szálláshelyek az összes településen megtalálhatók, Ágasegyházán pedig munkásszálló is működik, ami az ipari és mezőgazdasági foglalkoztatás helyi jelentőségére utal.

A Kecskeméti járás egészére jellemző, hogy a magasabb szintű kulturális szolgáltatások – mint a mozi és a színház – kizárólag Kecskeméten koncentrálódnak, míg a környező települések elsősorban az alap- és részben középfokú szolgáltatásokra támaszkodhatnak. Ez a szerkezet erős napi ingázást eredményez, különösen a munka, az oktatás és a kulturális fogyasztás területén.

4.2.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházterlep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Akasztó	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Bócsa	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Császártöltés	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Csengőd	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Fülöpszállás	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Imrehegy	X	–	–	X	–	–	–	X	X	X	–
Izsák	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Kaskantyú	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Kecel	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Kiskőrös	X	X	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Páhi	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Soltszentimre	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Soltvadkert	X	X	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Tabdi	X	–	–	X	X	X	–	X	X	X	–
Tázlár	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Akasztó	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Kiskőrösi járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban viszonylag kiegyensúlyozott, ugyanakkor többközpontú jellegű térségi struktúrát mutat. A járás sajátossága, hogy nem egyetlen domináns városra épül, hanem több, hasonló súlyú település – elsősorban Kiskőrös, Soltvadkert és Kecel – osztozik a központi funkciókon. Ez mérsékli a kistelepülések egyoldalú kiszolgáltatottságát, és sok esetben lehetővé teszi a mindennapi szolgáltatások helyben vagy közeli településen történő igénybevételét.

A járás központja, Kiskőrös, kiemelkedő, de nem kizárólagos szerepet tölt be. A városban biztosított a nyilvános könyvtári ellátás, működik filmszínház, valamint közművelődési intézmény is rendelkezésre áll. A helyi közösségi közlekedés megléte javítja a városon belüli és térségi mobilitást. Kiskőrös gazdasági és lakossági szolgáltatásai teljes körűek: bankautomaták, posta, élelmiszer-áruházak és széles vendéglátó-kínálat szolgálja a lakosságot és a vonzáskörzet településeit. A szálláshelyek jelenléte a város turisztikai és rendezvényfunkcióihoz kapcsolódik. Munkásszálló ugyanakkor nem működik, ami arra utal, hogy a járás ipari foglalkoztatási szerkezete kevésbé koncentrált.

A járás másik meghatározó városa, Soltvadkert, hasonlóan erős szolgáltatási profillal rendelkezik. Itt is működik mozi, közművelődési intézmény és helyi közösségi közlekedés, továbbá biztosított a pénzügyi, postai, kereskedelmi és vendéglátó ellátás. Soltvadkert jelentős turisztikai szerepet tölt be a térségben, amit a szálláshelyek megléte és a vendéglátás magas szintje is alátámaszt. A város így nemcsak saját lakosságát, hanem a környező községeket is kiszolgálja.

Kecel szintén fontos központi funkciókat lát el. Bár mozi és színház nem működik, a közművelődési intézmény, a helyi közösségi közlekedés, a bankautomata, a posta, az élelmiszer-áruházak és a vendéglátóhelyek egyaránt elérhetők. A szálláshelyek jelenléte Kecel térségi gazdasági és rendezvényközponti szerepét erősíti.

A járás községeinek többsége – például Akasztó, Bócsa, Császártöltés, Csengőd, Fülöpszállás, Izsák, Kaskantyú, Páhi, Soltszentimre és Tabdi – jó alapellátottsággal rendelkezik. Ezeken a településeken általánosan biztosított a nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődési intézmény működése, valamint elérhető a posta, az élelmiszer-vásárlás és a vendéglátás. Sok esetben bankautomata és helyi közösségi közlekedés is rendelkezésre áll, ami jelentősen csökkenti a nagyobb városoktól való függőséget. Szálláshelyek valamennyi községben megtalálhatók, ami a térség idegenforgalmi és átmenő forgalmi szerepéhez, illetve a borászati és természeti adottságokhoz kapcsolódik.

A kisebb települések – így Imrehegy és Tázlár – szolgáltatás-ellátottsága korlátozottabb. Ezeken a falvakon elsősorban az alapvető közösségi és kereskedelmi funkciók érhetők el, míg a banki és közlekedési szolgáltatások hiánya erősíti a lakosság térségi központok felé irányuló mozgását. Ugyanakkor még ezekben a településekben is jelen van az élelmiszer-ellátás és a vendéglátás, ami a mindennapi élet működőképességét biztosítja.

4.2.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházтelep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Bugac	X	–	–	X	–	X	X	X	X	X	–
Bugacpusztaháza	X	–	–	X	–	–	–	X	X	X	–
Gátér	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Kiskunfélegyháza	X	X	–	X	X	X	X	X	X	X	X
Pálmonostora	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Petőfiszállás	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Kiskunfélegyházi járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban egyértelműen központosított szerkezetet mutat, amelyben Kiskunfélegyháza városa domináns térségi szerepet tölt be, míg a járás többi települése elsősorban az alapvető lakossági szolgáltatások biztosítására képes. A járás egészét tekintve a mindennapi élethez szükséges funkciók többnyire elérhetők, a magasabb szintű kulturális és gazdasági szolgáltatások azonban erősen a központi városhoz kötődnek.

A járás központja, Kiskunfélegyháza, kiemelkedő és komplex szolgáltatási struktúrával rendelkezik. A városban biztosított a nyilvános könyvtári ellátás, működik filmszínház, valamint közművelődési intézmények szolgálják a kulturális és közösségi életet. A helyi közösségi közlekedés megléte lehetővé teszi a városon belüli és a környező településekkel való rendszeres kapcsolattartást. Kiskunfélegyháza gazdasági és lakossági szolgáltatásai teljes körűek: bankautomaták, posta, nagyobb élelmiszer-áruházak és széles vendéglátó-kínálat áll rendelkezésre. A szálláshelyek és a munkásszálló jelenléte a város ipari, foglalkoztatási és vonzáskörzeti szerepét hangsúlyozza, különösen a környező településekről érkező munkavállalók és vendégek szempontjából.

A járás községei – Bugac, Bugacpusztaháza, Gátér, Pálmonostora és Petőfiszállás – alapvetően hasonló szolgáltatási profillal rendelkeznek. Ezeken a településeken mindenhol elérhető a

nyilvános könyvtári ellátás és működik közművelődési intézmény, ami biztosítja a helyi közösségi élet infrastrukturális alapját. Az élelmiszer-vásárlás lehetősége és a vendéglátó egységek jelenléte általános, így a mindennapi szükségletek többnyire helyben kielégíthetők. A posta a legtöbb településen működik, míg bankautomata csak néhány esetben érhető el, ami növeli a lakosság Kiskunfélegyházától való pénzügyi függőségét.

A helyi közösségi közlekedés nem minden településen biztosított. Gátéren és Petőfiszálláson elérhető, míg Bugacon, Bugacpusztaházán és Pálmonostorán hiányzik, ami az egyéni közlekedés szerepét erősíti, és fokozza a járásközpont irányába történő napi ingázást. Szálláshely valamennyi településen megtalálható, ami a térség idegenforgalmi sajátosságaira vezethető vissza. Bugac esetében a pusztai turizmus és a természeti értékek jelenléte indokolja a szálláshelyek és a vendéglátás kiemelt szerepét.

A járás egészére jellemző, hogy a kulturális szolgáltatások magasabb szintje – különösen a mozi és az egyéb városi jellegű szórakozási lehetőségek – kizárólag Kiskunfélegyházán koncentrálódik. A községek lakói ezért rendszeresen a járásközpontba kényszerülnek nemcsak munka és ügyintézés, hanem kulturális fogyasztás céljából is.

4.2.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházтelep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Balotaszállás	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Harkakötöny	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Kelebia	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Kiskunhalas	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kisszállás	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Kunfehértó	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Pirtó	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Tompa	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Zsana	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Kiskunhalasi járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban erőteljesen központosított szerkezetet mutat, amelyben Kiskunhalas városa egyértelmű térségi központként funkcionál, míg a járás többi települése elsősorban az alapvető lakossági szolgáltatások biztosítására képes. A járáson belül jól elkülönülnek a magasabb szintű városi funkciók és a falusias jellegű ellátási formák, ami jelentős ingázást és központi függőséget eredményez.

A járás központja, Kiskunhalas, a legteljesebb szolgáltatási kínálattal rendelkezik. A városban biztosított a nyilvános könyvtári ellátás, működik filmszínház és színház is, valamint több közművelődési intézmény szolgálja a kulturális és közösségi életet. A helyi közösségi közlekedés megléte jelentősen javítja a városon belüli mobilitást és a környező településekkel való kapcsolattartást. Kiskunhalas gazdasági és lakossági szolgáltatásai teljes körűek: bankautomaták, posta, nagy kapacitású élelmiszer-áruházak és széles vendéglátó-kínálat áll rendelkezésre. A szálláshelyek és a munkásszálló jelenléte egyértelműen jelzi a város foglalkoztatási, ipari és vonzáskörzeti szerepét, valamint a határ közelségéhez kapcsolódó gazdasági funkciókat.

A járás községei – Balotaszállás, Harkakötöny, Kelebia, Kisszállás, Kunfehértó, Pirtó, Tompa és Zsana – alapvetően hasonló szolgáltatási struktúrával rendelkeznek. Ezeken a településeken mindenhol elérhető a nyilvános könyvtári ellátás és működik közművelődési intézmény, ami biztosítja a helyi közösségi élet alapvető infrastrukturális feltételeit. Az élelmiszer-vásárlás lehetősége és a vendéglátó egységek jelenléte általános, így a mindennapi szükségletek többnyire helyben kielégíthetők. A posta minden településen működik, míg bankautomata a legtöbb községben rendelkezésre áll, ami viszonylag kedvező pénzügyi hozzáférést biztosít vidéki környezetben.

A helyi közösségi közlekedés megléte a járás falvaiban viszonylag egységesebb képet mutat, mint más térségekben, mivel a legtöbb településen elérhető, ami mérsékli az egyéni közlekedéstől való kizárólagos függést. Ez különösen fontos a munkaerő-mobilitás és a Kiskunhalas irányába történő napi ingázás szempontjából. Szálláshelyek minden településen megtalálhatók, ami részben a térség átmenő forgalmához, részben pedig a helyi idegenforgalmi adottságokhoz kapcsolódik. Kunfehértó esetében a tó és az üdülési funkciók kiemelkedő szerepet játszanak a szálláshelyek és a vendéglátás meglétében, míg Tompa és Kelebia határ menti fekvése gazdasági és logisztikai jellegű keresletet generál.

A járás egészére jellemző, hogy a magasabb szintű kulturális szolgáltatások – különösen a mozi és a színház – kizárólag Kiskunhalason koncentrálódnak. A községek lakossága ezért rendszeresen a járásközpontba utazik kulturális, ügyintézési és sok esetben kereskedelmi célból is. Ez a struktúra erősíti Kiskunhalas térségi dominanciáját, ugyanakkor biztosítja a járás működőképességét is.

4.2.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházтelep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Csólyospálos	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–
Jászszentlászló	X	–	–	X	–	–	X	X	–	X	–
Kiskunmajsa	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Kömpöc	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Móricgát	X	–	–	X	–	–	–	X	–	–	–
Szank	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Kiskunmajsai járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban mérsékelten központosított képet mutat, amelyben Kiskunmajsa városa tölti be a meghatározó központi szerepet, miközben a járás többi települése eltérő szintű, jellemzően alapellátásra épülő szolgáltatási struktúrával rendelkezik. A járás egészére jellemző, hogy a mindennapi élethez szükséges funkciók többsége helyben elérhető, ugyanakkor a magasabb szintű gazdasági és közösségi szolgáltatások koncentráltan jelennek meg.

A járás központja, Kiskunmajsa, rendelkezik a legösszetettebb szolgáltatási kínálattal. A településen biztosított a nyilvános könyvtári ellátás, működik közművelődési intézmény, valamint helyi közösségi közlekedés is segíti a lakosság mobilitását. Kiskunmajsán elérhető bankautomata és posta, fejlett az élelmiszer-kereskedelem, továbbá széles körű vendéglátó-kínálat működik. A szálláshelyek jelenléte elsősorban a város fürdőturisztikai szerepéhez kapcsolódik, ami a járás idegenforgalmi súlypontjává teszi a települést. Ugyanakkor mozi és színház nem működik, ami azt jelzi, hogy a magasabb szintű kulturális szolgáltatásokért a lakosság más járások központjaiba kényszerül.

A járás további települései – Csólyospálos, Jászszentlászló, Kömpöc és Szank – alapvetően stabil alapszolgáltatási struktúrával rendelkeznek. Ezeken a településeken mindenhol működik nyilvános könyvtári ellátás és közművelődési intézmény, ami a helyi közösségi élet

fenntartásának alapfeltétele. Az élelmiszer-vásárlás lehetősége és a vendéglátó egységek többségében elérhetők, így a mindennapi szükségletek jellemzően helyben kielégíthetők. A posta minden településen jelen van, míg bankautomata csak részben érhető el, ami különösen az idősebb lakosság számára jelenthet nehézséget. A helyi közösségi közlekedés Csólyospáloson és Szankon működik, míg a többi községben hiányzik, ami erősíti az egyéni közlekedés és a Kiskunmajsa irányába történő ingázás szerepét.

A járás legkisebb és leginkább periférikus települése, Móricgát, kifejezetten korlátozott szolgáltatás-ellátottsággal rendelkezik. Bár a közművelődési intézmény működik, a településen hiányzik a helyi közösségi közlekedés, a bankautomata, a vendéglátás és a szálláshely, valamint az élelmiszer-vásárlási lehetőségek is csak erősen korlátozott formában állnak rendelkezésre. Ez a település erősen függ a járásközponttól és a környező nagyobb községektől, ami hosszú távon demográfiai és társadalmi kihívásokat vet fel.

A Kiskunmajsai járás egészére jellemző, hogy munkásszálló egyik településen sem működik, ami arra utal, hogy a térségben nem meghatározó a nagy volumenű ipari foglalkoztatás vagy a szervezett vendégmunkás-jelenlét. A szolgáltatási struktúra elsősorban a helyi lakosság igényeire, valamint Kiskunmajsa esetében a turisztikai keresletre épül.

4.2.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházтelep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Apostag	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Dunaegyháza	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Dunavecse	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	X
Kunadacs	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Kunpeszér	X	–	–	X	–	–	–	X	X	X	–
Kunszentmiklós	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Szabadszállás	X	X	–	X	X	X	X	X	X	X	X
Szalkszentmárton	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	X
Tass	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Kunszentmiklósi járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban kiegyensúlyozott, ugyanakkor többközpontú képet mutat. A járás sajátossága, hogy nem egyetlen, minden funkciót uraló központtal rendelkezik, hanem több város – elsősorban Kunszentmiklós, Szabadszállás és Dunavecse – osztozik a központi szerepkörökön. Ez a szerkezet mérsékli a kisebb települések egyoldalú kiszolgáltatottságát, miközben jól érzékelhető hierarchiát is kialakít a járáson belül.

A járás egyik meghatározó központja Kunszentmiklós, amely stabil és sokoldalú szolgáltatási kínálattal rendelkezik. A településen biztosított a nyilvános könyvtári ellátás, működik közművelődési intézmény, valamint elérhető a helyi közösségi közlekedés. A város gazdasági és lakossági szolgáltatásai teljes körűek: bankautomata, posta, élelmiszer-áruházak és vendéglátóhelyek egyaránt jelen vannak. Szálláshelyek is működnek, ami a város térségi szerepét és mérsékelt turisztikai funkcióját erősíti. Ugyanakkor mozi és színház nem található, ami jelzi, hogy a magasabb szintű kulturális kínálat csak részben jelenik meg a járásban.

A járás másik kiemelkedő városa Szabadszállás, amely a szolgáltatások szempontjából a legerősebb pozícióval rendelkezik. Itt nemcsak nyilvános könyvtári ellátás és közművelődési intézmény működik, hanem filmszínház is, ami egyedülálló kulturális funkciót jelent a járásban. A helyi közösségi közlekedés, a bankautomaták, a posta, az élelmiszer-kereskedelem és a kiterjedt vendéglátás egyaránt elérhető, továbbá szálláshelyek és munkásszálló is működik. Szabadszállás így nemcsak lakossági, hanem gazdasági és kulturális központi szerepet is betölt.

Dunavecse szintén fontos térségi központ. A településen működik közművelődési intézmény és helyi közösségi közlekedés, valamint elérhető minden alapvető lakossági szolgáltatás, beleértve a bankautomatát, a postát, az élelmiszer-áruházakat és a vendéglátást. A szálláshelyek jelenléte a Duna közelségéhez és az átmenő forgalomhoz kapcsolódik, ami Dunavecse idegenforgalmi jelentőségét növeli.

A járás községei – Apostag, Dunaegyháza, Kunadacs, Kunpeszér, Szalkszentmárton és Tass – elsősorban az alapellátás biztosítására képesek. Ezeken a településeken általánosan elérhető a nyilvános könyvtári ellátás és működik közművelődési intézmény, ami a helyi közösségi élet fenntartásának alapját jelenti. Az élelmiszer-vásárlás lehetősége és a vendéglátó egységek jelenléte mindenhol biztosított, így a mindennapi szükségletek jellemzően helyben kielégíthetők. A posta a legtöbb községben működik, míg bankautomata csak részben érhető el, ami bizonyos mértékű függőséget eredményez a központi települések irányába.

A közösségi közlekedés a járásban viszonylag kedvező képet mutat, mivel a települések többsége helyközi autóbusz-közlekedéssel elérhető. Ez csökkenti az egyéni közlekedéstől való kizárólagos függést, és megkönnyíti a munkavállalás, az ügyintézés és az oktatás céljából történő ingázást. Szálláshelyek a legtöbb településen megtalálhatók, ami részben a Duna menti fekvéshez, részben a térségi átmenő forgalomhoz kapcsolódik. A térségben munkásszállások is működnek, amelyek a nagyobb infrastrukturális beruházásokhoz – különösen a Budapest–Belgrád vasútvonal építéséhez – kapcsolódóan jelentek meg, és a jövőben a gazdasági aktivitás élénkülésével további szerepet tölthetnek be a járás gazdasági életében.

4.2.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Nyilvános könyvtári ellátás	Filmszínház, mozi	Színház	Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi)	Helyi közösségi közlekedés	Bankautomata	Posta	Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház) – 2023	Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek (étterem, büfé, cukrászda, kávézó, italüzlet/bár, zenés–táncos szórakozóhely) – 2023	Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőházтelep, közösségi szálláshely) –2023	Munkásszálló bel– és külföldi vendégmunkások számára
Lakitelek	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Szentkirály	X	–	–	X	–	–	X	X	X	X	–
Tiszaalpár	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	–
Tiszakécske	X	–	–	X	X	X	X	X	X	X	X
Tiszaug	X	–	–	X	X	–	X	X	X	X	–

Forrás: KSH (2024), TEIR (2023)

A Tiszakécskei járás szolgáltatás-ellátottsága 2023-ban jól áttekinthető, egyértelműen központi szerepre épülő szerkezetet mutat. A járás életében meghatározó funkciókat elsősorban Tiszakécske látja el, míg a további települések – Lakitelek, Tiszaalpár, Szentkirály és Tiszaug – inkább az alapellátások biztosításában játszanak szerepet. Ez a felépítés erős központ–periféria viszonyt eredményez, amelyet a jó közlekedési kapcsolatok részben ellensúlyoznak.

A járás központja, Tiszakécske, rendelkezik a legteljesebb intézményi és szolgáltatási kínálattal. A városban biztosított a nyilvános könyvtári ellátás és működik közművelődési intézmény, amely a helyi kulturális és közösségi élet alapját adja. A helyi közösségi közlekedés elérhető, ami a mindennapi ügyintézést és a munkába járást egyaránt segíti. Gazdasági és lakossági szolgáltatások tekintetében a település teljes körű ellátást nyújt: bankautomaták, posta, élelmiszer-áruházak és sokrétű vendéglátó egységek működnek. A város idegenforgalmi szerepét a szálláshelyek megléte erősíti, továbbá munkásszálló is rendelkezésre áll, ami a térségi munkaerő-mobilitás szempontjából jelentős tényező.

Lakitelek a járás második legfontosabb települése, amely stabil alapellátással rendelkezik. A községben működik nyilvános könyvtári ellátás és közművelődési intézmény, valamint elérhető a helyi közösségi közlekedés. A bankautomata, a posta és az élelmiszer-vásárlási lehetőségek biztosítottak, akárcsak a vendéglátóhelyek. Szálláshelyek is jelen vannak, ami Lakitelek szerepét részben üdülési, részben átmenő forgalmi funkcióval egészíti ki.

Tiszaalpár szintén komplexebb szolgáltatási struktúrával bír a járás kisebb településeihez képest. A nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődési intézmény mellett helyi közösségi közlekedés is működik. A lakosság mindennapi szükségleteit bankautomata, posta, élelmiszer-áruházak és vendéglátó egységek szolgálják ki, továbbá szálláshelyek is elérhetők, ami a Tisza közelségéhez és a rekreációs funkciókhoz kapcsolódik.

A kisebb községek, Szentkirály és Tiszaug, elsősorban az alapvető lakossági és közösségi szolgáltatásokat biztosítják. Mindkét településen elérhető a nyilvános könyvtári ellátás és működik közművelődési intézmény, ami a helyi közösségi élet fenntartásának kulcseleme. A bankautomata és a posta jelenléte biztosítja az alapvető pénzügyi és ügyintézési funkciókat, míg az élelmiszer-vásárlási lehetőségek és a vendéglátóhelyek a mindennapi ellátást szolgálják. Tiszaug esetében szálláshelyek is működnek, ami a Tisza-parti elhelyezkedéshez kapcsolódó turisztikai potenciált tükrözi.

4.3. Infrastruktúra

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.2.2. A) a2) 1-6

4.3.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Bácsalmás	48,7	29,9	66	12	2,4	1453	0
Bácsbokod	22,6	131	18,2	0,3	4,1	38799	3
Bácsborsód	15	0,1	8,3	0	1	1484	1
Bácsszőlős	1,7	35,1	2,6	0,8	0	332667	0
Csikéria	21,5	89,9	6,5	0	0	32071	2
Katymár	17,1	96,1	27,7	0	0	40645	0
Kunbaja	15,4	47,8	14,9	6,4	0	2361	9
Madaras	27	86,2	24,6	6,7	1,7	265561772	4
Mátételke	4,4	54,6	2,7	0	0	99885	1
Tataháza	7,7	54	12,4	6	1	2842	0

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Bácsalmási járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok átfogó képet adnak a térség műszaki ellátottságáról, fejlettségéről és a települések közötti

különbségekről. Az infrastruktúra állapota alapvetően meghatározza az ott élők életminőségét, a közlekedés biztonságát, valamint a gazdasági és társadalmi fejlődés lehetőségeit, ezért az adatok elemzése kiemelt jelentőségű.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján jól kirajzolódik a települések eltérő szerkezete és fejlettségi szintje. Bácsalmás messze kiemelkedik a járás települései közül, hiszen közel 49 km kiépített úthálózattal rendelkezik, ami városias jellegére és központi szerepére utal. Madaras, Bácsbokod és Csikéria szintén jelentősebb kiépített úthálózattal bírnak, míg Bácsszőlős és Mátételke esetében a kiépített utak hossza rendkívül alacsony, ami elsősorban a kisebb lakosságszámmal és a tanyás, falusias településszerkezettel magyarázható. A kiépítetlen utak és közterek hossza több településen – különösen Bácsbokodon, Katymáron és Csikérián – igen magas, ami azt jelzi, hogy az úthálózat fejlesztése még jelentős potenciált hordoz magában, ugyanakkor a burkolatlan utak jelenléte a mindennapi közlekedés kényelmét és biztonságát is csökkentheti.

A járdahálózat vizsgálata tovább árnyalja a képet. Bácsalmás kiépített járdahálózata kiemelkedően hosszú, ami kedvező a gyalogos közlekedés és a közlekedésbiztonság szempontjából. Madaras, Katymár és Bácsbokod szintén viszonylag fejlett járdahálózattal rendelkeznek. Ezzel szemben több kisebb településen a járdák hossza alacsony, illetve a kiépítetlen járdák aránya is jelentős, például Kunbaján és Tataházán. Ez arra utal, hogy ezekben a falvakban indokolt lenne a járdafejlesztés, különösen az idősek, gyermekek és mozgásukban korlátozott személyek biztonságos közlekedése érdekében.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza összességében alacsony a járásban, ami azt mutatja, hogy a fenntartható és környezetbarát közlekedési formák infrastruktúrája még kevéssé fejlett. Csak néhány településen, például Bácsbokodon és Bácsalmáson található számottevőbb kerékpáros hálózat, míg több településen egyáltalán nincs ilyen létesítmény.

A zöldterületek nagysága rendkívül egyenetlen képet mutat. Madaras esetében kiugróan magas érték szerepel, ami valószínűleg nagy kiterjedésű, önkormányzati tulajdonú külterületeket is magában foglal. Bácsszőlős és Mátételke szintén jelentős zöldterülettel rendelkezik, míg Bácsalmás, Bácsborsód és Tataháza esetében a zöldterületek nagysága kifejezetten alacsony, ami hosszabb távon kedvezőtlen hatással lehet a települési környezet minőségére és az élhetőségre. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma szintén eltéréseket mutat: Kunbaja és Madaras viszonylag jól ellátott, ugyanakkor több településen egyáltalán nincs ilyen közösségi létesítmény, ami a helyi közösségi élet szempontjából komoly hiányosságot jelent.

4.3.1.2. Bajai járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Bácsszentgyörgy	3,4	12,5	3,1	0	0	7064	1
Baja	119,5	131	200,6	22,5	29,4	57323	10
Bátmonostor	9,1	92,7	9,7	0	0	5955	4
Csátalja	6,8	94,9	15,3	0	0	1446	1
Csávoly	13,9	45,8	11,2	0	1	8130	1
Dávod	22,5	85,1	26,5	11,2	0,6	791	0
Dunafalva	90	182,2	29,7	0	0	89916	0
Érsekcsanád	22,1	67,1	26,8	0,2	0	10076	1
Érsekhalma	7	3,4	5,6	0	3,2	5411	0
Felsőszentiván	13,3	113,2	27,1	0	3,4	0	1
Gara	10,2	165	8,3	0	4,4	8355	4
Hercegszántó	15,5	3,7	21,5	2,1	0	7951	3
Nagybaracska	14,9	81,6	20,6	18,8	0	0	3
Nemesnádudvar	14,8	41,5	14,2	0,3	0,4	9774	0
Sükösd	31,8	124	48,2	16,5	0	98138	0
Szeremle	27,8	129,5	24	10,3	0	302	0
Vaskút	24,8	64,3	26,3	0	12,1	41474	4

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Bajai járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok jól szemléltetik a térség belső sokszínűségét, valamint a városi és falusias települések közötti markáns különbségeket. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi létesítmények állapota egyaránt meghatározó tényező az életminőség, a mobilitás és a települések hosszú távú fejlődése szempontjából.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Baja egyértelműen kiemelkedik a járás települései közül. A közel 120 km-nyi kiépített úthálózat városi funkciókra, jelentős forgalomra és központi szerepkörre utal. Dunafalva szintén figyelemre méltó értékkel rendelkezik, amely a település kiterjedt belterületére és közlekedési hálózatára enged

következtetni. A kisebb települések – például Bácsszentgyörgy, Csátalja vagy Érsekhalma – esetében a kiépített utak hossza alacsonyabb, ami összhangban van a falusias településszerkezettel. A kiépítetlen utak és közterek hossza számos településen igen magas, különösen Dunafalván, Garán, Felsőszentivánban és Szeremlén. Ez azt jelzi, hogy az úthálózat fejlettsége sok helyen még nem teljes, és a burkolatlan utak jelenléte a közlekedési komfortot és a gazdasági kapcsolatok hatékonyságát is korlátozhatja.

A járdahálózat elemzése alapján szintén jelentős eltérések tapasztalhatók. Baja kiépített járdahálózata messze meghaladja a járás többi településéét, ami fejlett gyalogos infrastruktúrát és városias környezetet tükröz. Sükösd, Dunafalva, Érsekcsanád és Vaskút szintén jelentős járdahálózattal rendelkeznek, ami kedvezően hat a közlekedésbiztonságra és a mindennapi mobilitásra. Több településen ugyanakkor egyáltalán nincs nyilvántartott kiépítetlen járda, míg másutt – például Nagybaracskán, Sükösdön vagy Szeremlén – a kiépítetlen járdák hossza jelentős. Ez arra utal, hogy ezekben a községekben a járdafejlesztés még komoly feladatot jelent, különösen a gyalogos közlekedés biztonságának javítása érdekében.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza összességében alacsony, de néhány település kiemelkedik ezen a téren. Baja közel 30 km-es kerékpárút-hálózata regionális szinten is jelentős, míg Vaskút, Gara, Felsőszentiván és Érsekhalma esetében kisebb, de már érzékelhető fejlesztések történtek. A legtöbb településen azonban a kerékpáros infrastruktúra hiánya azt mutatja, hogy a fenntartható közlekedési formák fejlesztése még nem vált általánossá a járás egészében.

A zöldterületek nagysága településenként rendkívül eltérő. Dunafalva, Sükösd és Baja viszonylag jelentős önkormányzati tulajdonú zöldterülettel rendelkezik, ami kedvező környezeti adottságokat biztosít. Ugyanakkor több település esetében a zöldterület nagysága elenyésző vagy egyáltalán nem szerepel adatként, ami hosszabb távon negatívan befolyásolhatja az élhetőséget és a klímaadaptációs lehetőségeket. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma szintén vegyes képet mutat: Baja, Vaskút, Gara és Bátmonostor viszonylag jól ellátott, míg számos településen egyáltalán nincs ilyen közösségi létesítmény, ami a helyi közösségi élet és a szabadidős lehetőségek szűkösségére utal.

4.3.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Borota	10,7	133,3	6,6	0	0	37695	4
Jánoshalma	52,1	229,7	79,6	18,1	2,6	42021	2
Kéleshalom	4,3	29	3,2	0	0	136474	1
Mélykút	40,1	173,2	52,9	13,5	3,2	4784	2
Rém	11	98,4	20	0	0	38866	1

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Jánoshalmai járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok átfogó képet adnak a térség műszaki ellátottságáról, valamint a települések közötti fejlettségi különbségekről. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi rekreációs létesítmények állapota alapvetően meghatározza a lakosság életminőségét, a közlekedés biztonságát és a települések hosszú távú fejlődési lehetőségeit.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Jánoshalma egyértelműen központi szerepet tölt be a járásban. Az 52 km-t meghaladó kiépített úthálózat városiasabb településszerkezetre és nagyobb forgalmi igényre utal. Mélykút szintén jelentős, több mint 40 km kiépített úttal rendelkezik, ami a település térségi szerepét és kiterjedt belterületét jelzi. Borota, Rém és Kéleshalom esetében a kiépített utak hossza jóval alacsonyabb, ami a kisebb lakosságszámmal és a falusias jelleggel magyarázható. Ugyanakkor a kiépítetlen utak és közterek hossza a járás minden településén igen magas, különösen Jánoshalmán és Mélykúton, ami arra utal, hogy az úthálózat jelentős része még burkolatlan, és további fejlesztésekre szorul.

A járdahálózat vizsgálata hasonló mintázatot mutat. Jánoshalma kiépített járdahálózata kiemelkedően hosszú, közel 80 km, ami kedvező feltételeket biztosít a gyalogos közlekedés számára. Mélykút szintén jelentős, több mint 50 km kiépített járdával rendelkezik, míg Rém esetében 20 km körüli érték figyelhető meg. Borota és Kéleshalom járdahálózata jóval szerényebb. A kiépítetlen járdák hossza elsősorban Jánoshalmán és Mélykúton jelentős, ami azt jelzi, hogy ezekben a településekben a járdafejlesztés még nem teljes körű, és további beruházások indokoltak a közlekedésbiztonság javítása érdekében.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza a járásban összességében alacsony. Jánoshalma és Mélykút rendelkezik néhány kilométeres kerékpárút-hálózattal, míg a többi

településen egyáltalán nincs ilyen infrastruktúra. Ez arra utal, hogy a fenntartható közlekedési formák fejlesztése még korlátozott mértékben jelent meg a járásban, és ezen a területen jelentős fejlesztési lehetőségek állnak rendelkezésre.

A zöldterületek nagysága településenként jelentős eltéréseket mutat. Kéleshalom kiemelkedik a járásból a több mint 136 ezer négyzetméternyi önkormányzati tulajdonú zöldterülettel, ami kedvező környezeti adottságokat biztosít. Borota és Rém szintén viszonylag jelentős zöldterülettel rendelkezik. Ezzel szemben Mélykút esetében a zöldterület nagysága rendkívül alacsony, ami hosszabb távon kedvezőtlen hatással lehet a település élhetőségére és környezeti állapotára. Jánoshalma zöldterületi értéke közepesnek tekinthető, ami a városias jelleggel is összhangban áll.

A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma alapján Borota emelkedik ki, ahol több ilyen létesítmény is rendelkezésre áll. Jánoshalma és Mélykút esetében mérsékelt az ellátottság, míg a kisebb településeken jellemzően egy-egy közösségi rekreációs tér található. Ez azt mutatja, hogy a közösségi és szabadidős infrastruktúra fejlesztése még nem egyenletes a járásban.

4.3.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Bátya	12,3	8,3	8,3	0	4,3	167828	0
Drágszél	2,9	34,8	2,7	0	0	1414	0
Dunapataj	32,8	163,6	30,3	0	7,9	39605	4
Dunaszentbenedek	12,4	48,7	8,9	0,1	0	37464	1
Dunatetétlen	6,5	32,8	4,3	1,8	7,1	46371	1
Dusnok	25	101,4	28,1	0	0,3	237914	10
Fajsz	21,2	79,1	29,5	0,8	0	50	1
Foktő	18,3	0	12,7	0,5	2,1	0	0
Géderlak	6,4	49	10,4	0	0	8947	0
Hajós	24	68	28	0	4	38427	0
Harta	22,2	40	34,8	0	8,4	36070	3
Homokmégy	11,9	128,5	14,4	0	0,3	33527	0
Kalocsa	91,4	56,1	110,4	11,9	21,2	2376	2
Miske	9,3	73,3	14,4	0	0	16952	2
Ordas	4	21,5	6,2	0	0	16637	4
Öregcsertő	7	49,6	9,5	0,3	0	13541	2
Solt	38,7	25,9	28	0	14,3	4095	3
Szakmár	13,9	36	11,6	0,1	0	211289	1
Újsolt	3,1	28,9	3,6	0	0	27478	1
Újtelek	3,8	12,2	5,3	0,4	0	1474	0
Uszód	5,5	54,3	12,1	0	0,7	14397	0

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Kalocsai járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok részletesen bemutatják a térség műszaki ellátottságát, valamint a települések közötti jelentős fejlettségi különbségeket. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi rekreációs létesítmények állapota alapvetően befolyásolja a lakosság életminőségét, a közlekedés biztonságát és a települések hosszú távú fejlődési lehetőségeit.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Kalocsa egyértelműen meghatározó szerepet tölt be a járásban. A több mint 91 km hosszú kiépített úthálózat városi jellegre, jelentős forgalomra és központi funkciókra utal. Szintén jelentős kiépített úthálózattal rendelkezik Solt, Dunapataj, Dusnok és Hajós, ami ezeknek a településeknek a térségi szerepét és kiterjedt belterületét jelzi. A kisebb települések – például Drágszél, Újsolt, Újtelek vagy Ordas – esetében a kiépített utak hossza alacsonyabb, ami a falusias településszerkezettel és a kisebb lakosságszámmal magyarázható. A kiépítetlen utak és közterek hossza ugyanakkor több településen rendkívül magas, különösen Dunapataj, Homokmégy, Dusnok és Fajsz esetében. Ez arra utal, hogy az úthálózat jelentős része még burkolatlan, ami kedvezőtlenül hat a közlekedési komfortérzetre és a gazdasági kapcsolatokra.

A járdahálózat vizsgálata szintén markáns különbségeket tár fel. Kalocsa kiépített járdahálózata kiemelkedően hosszú, meghaladja a 110 km-t, ami fejlett gyalogos infrastruktúrát jelez. Jelentős járdahálózattal rendelkezik továbbá Harta, Fajsz, Hajós, Dusnok és Dunapataj is, ami kedvezően befolyásolja a közlekedésbiztonságot és a mindennapi mobilitást. A kisebb településeken a járdák hossza jóval alacsonyabb, és több helyen a kiépítetlen járdák is megjelennek, például Kalocsán, Dunatetétlenen vagy Foktőn. Ez azt mutatja, hogy még a fejlettebb településeken is vannak olyan területek, ahol a járdahálózat további fejlesztése indokolt.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza a járásban összességében mérsékelt, ugyanakkor néhány település kiemelkedik ezen a téren. Kalocsa több mint 21 km-es kerékpárút-hálózata térségi szinten is jelentős, míg Solt, Harta, Dunapataj és Dunatetétlen esetében is számottevő fejlesztések történtek. A legtöbb kisebb településen azonban a kerékpáros infrastruktúra hiánya arra utal, hogy a fenntartható közlekedési formák még nem váltak általánossá a járás egészében.

A zöldterületek nagysága rendkívül egyenetlen képet mutat. Dusnok, Bátya és Szakmár kiemelkedően nagy önkormányzati tulajdonú zöldterülettel rendelkezik, ami kedvező környezeti adottságokat biztosít. Homokmégy és Dunatetétlen szintén viszonylag jelentős zöldterületekkel bír. Ezzel szemben több településen – például Fajsz, Foktő vagy Kalocsa – a zöldterületek nagysága rendkívül alacsony, ami hosszabb távon negatívan befolyásolhatja az élhetőséget és a környezeti fenntarthatóságot. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma alapján Dusnok emelkedik ki a járásból, míg Dunapataj, Harta, Solt és Ordas is viszonylag jól ellátott. Ugyanakkor több településen egyáltalán nincs ilyen közösségi létesítmény, ami a helyi közösségi élet és a szabadidős lehetőségek szűkösségére utal.

4.3.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Ágasegyháza	11,7	64,8	4	0	0	0	1
Ballószög	20,7	47,3	5,8	0	3,1	77064	4
Felsőlajos	7,4	6,7	1,1	0	2,5	150	0
Fülöpháza	4,2	34,2	1,9	0,6	0	3850	0
Fülöpjakab	8,8	36,5	1,4	0	1,6	12190	0
Helvécia	18,6	167,1	6,2	0,8	0	31797	0
Jakabszállás	12,7	143,4	4,5	0	4,2	68633	0
Kecskemét	473,9	2148	346,9	6	79,9	20863	121
Kerekegyháza	38,6	184,8	24,8	0,2	0	213524	2
Kunbaracs	2,8	96,4	3,7	2,3	0	288363	0
Kunszállás	10	48,8	2,3	0	1,3	44889	0
Ladánybene	10,3	126,5	6,3	0	0	58751	0
Lajosmizse	64,7	247,3	76,2	0	9,3	130577	2
Nyárlőrinc	13,4	116,2	16,3	7,9	6,3	10685	0
Orgovány	9,6	254,2	10,9	10,9	0	28503	1
Városföld	17,3	94,6	4,7	1	3,8	397843	0

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Kecskeméti járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok jól tükrözik a térség rendkívül összetett és differenciált szerkezetét, amelyben a megyei jogú város és a környező, jellemzően falusias jellegű települések eltérő fejlettségi szinten állnak. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi rekreációs létesítmények állapota egyaránt meghatározó tényező a lakosság életminősége, a közlekedés biztonsága és a térség gazdasági-társadalmi fejlődése szempontjából.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Kecskemét messze kiemelkedik a járás települései közül. A közel 474 km hosszú kiépített úthálózat nagyvárosi léptékű közlekedési rendszert jelez, amelyhez jelentős forgalom és sokrétű városi funkciók kapcsolódnak. A kiépítetlen utak és közterek hossza szintén rendkívül magas Kecskeméten, ami

a város kiterjedt külterületi úthálózatára, tanyás térségeire és ipari területeire utal. A kisebb települések közül Lajosmizse, Kerekegyháza és Ballószög rendelkezik viszonylag jelentős kiépített úthálózattal, míg Kunbaracs, Fülöpháza vagy Felsőlajos esetében a kiépített utak hossza alacsony, ami a falusias, ritkábban lakott településszerkezettel magyarázható. Számos községben – például Orgoványban, Helvécián vagy Jakabszálláson – a kiépítetlen utak hossza különösen magas, ami azt jelzi, hogy az úthálózat fejlesztése még jelentős feladatot jelent.

A járdahálózat elemzése szintén éles különbségeket mutat. Kecskemét kiépített járdahálózata közel 347 km, ami magas szintű gyalogos infrastruktúrát és városi komfortot biztosít. Lajosmizse és Kerekegyháza járdahálózata is jelentősnek tekinthető, míg a kisebb települések többségében a járdák hossza jóval szerényebb. Több községben – például Orgoványban és Nyárlőrincen – a kiépítetlen járdák hossza is számottevő, ami arra utal, hogy a gyalogos közlekedés biztonságát szolgáló fejlesztések még nem teljes körűek. A kisebb települések egy részében a járdahálózat hiányos vagy csak a központi területekre korlátozódik.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza tekintetében Kecskemét szintén meghatározó szerepet tölt be, közel 80 km hosszú hálózatával. Ez a térségi és városi szintű kerékpáros közlekedést egyaránt támogatja. A környező települések közül Lajosmizse, Nyárlőrinc, Jakabszállás és Városföld rendelkezik több kilométeres kerékpárúttal, míg a járás településeinek jelentős részében egyáltalán nincs ilyen infrastruktúra. Ez arra utal, hogy a fenntartható közlekedési formák terjedése egyelőre elsősorban a városhoz és néhány fejlettebb községhez kötődik.

A zöldterületek nagysága különösen változatos képet mutat. Városföld, Kunbaracs és Kerekegyháza kiemelkedően nagy önkormányzati tulajdonú zöldterülettel rendelkezik, ami kedvező környezeti adottságokat és rekreációs lehetőségeket biztosít. Lajosmizse és Ballószög szintén jelentős zöldterületekkel bír. Ezzel szemben több településen – például Ágasegyházán vagy Felsőlajoson – a nyilvántartott zöldterület elenyésző vagy hiányzik, ami hosszabb távon az élhetőség szempontjából kedvezőtlen. Kecskemét esetében a zöldterületi adat viszonylag alacsony értéket mutat a város méretéhez képest, ami a belterületi zöldfelületek további fejlesztésének szükségességére hívja fel a figyelmet.

A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma alapján Kecskemét kiemelkedő ellátottságú, több mint száz ilyen létesítménnyel, ami a városi közösségi élet és a családbarát környezet fontosságát tükrözi. A járás többi településén ezek száma jóval alacsonyabb, sok helyen egyáltalán nincs ilyen létesítmény, ami a közösségi terek hiányára utal.

4.3.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Akasztó	21,7	50,1	7,4	0	1,4	16904	0
Bócsa	12,7	71,3	10	10	4,6	16037	0
Császártöltés	28	107,9	21,1	2,9	1,3	5827	1
Csengőd	12,9	217,2	13,2	0	0	100179	1
Fülöpszállás	25,2	143,7	6,1	0,8	0	14970	0
Imrehegy	6,2	166,1	2,7	0	1	15217	1
Izsák	35,9	259,3	82,2	0,9	5,7	15316	10
Kaskantyú	6,4	99,4	3	2,2	0,3	0	1
Kecel	65,1	306,7	60,3	25,1	10,4	2847629	3
Kiskőrös	78,5	244,5	38,9	0	11,8	626566	0
Páhi	10,7	129,2	6,6	0,1	0,8	14481	3
Soltszentimre	9,7	7,8	7,3	2,6	0	26779	0
Soltvadkert	55,1	309,9	60,7	0	23,6	1108	3
Tabdi	11,8	42,1	7	0	0	1632	1
Tázlár	27,3	78,3	12,2	13	1,8	37938	1

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Kiskőrösi járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok részletes képet adnak a térség műszaki ellátottságáról és a települések közötti jelentős fejlettségi különbségekről. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi rekreációs létesítmények állapota egyaránt meghatározza a lakosság életminőségét, a közlekedés biztonságát, valamint a térség gazdasági és társadalmi fejlődésének lehetőségeit.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Kiskőrös és Kecel emelkedik ki a járás települései közül. Kiskőrös közel 79 km, míg Kecel több mint 65 km hosszú kiépített úthálózattal rendelkezik, ami városiasabb jellegre és térségi központi szerepre utal. Soltvadkert szintén jelentős, 55 km feletti kiépített úthálózattal bír, ami a település gazdasági és lakossági súlyát jelzi. A kisebb települések – például Imrehegy, Kaskantyú vagy Soltszentimre – esetében a kiépített utak hossza jóval alacsonyabb, ami a falusias településszerkezetből adódik. A

kiépítetlen utak és közterek hossza ugyanakkor szinte minden településen rendkívül magas, különösen Soltvadkerten, Kecelen, Izsákon és Csengődön. Ez arra utal, hogy az úthálózat jelentős része külterületi út (a települések nagy külterülettel rendelkeznek). A burkolatlan utak hosszabb távon közlekedési, karbantartási és életminőségi (szolgáltatás-elérési) problémákat okozhatnak.

A járdahálózat elemzése további markáns különbségeket mutat. Izsák kiépített járdahálózata kiemelkedően hosszú, több mint 82 km, ami fejlett gyalogos infrastruktúrát jelez. Kecel és Soltvadkert szintén jelentős, 60 km körüli járdahálózattal rendelkezik, míg Kiskőrös esetében közel 39 km kiépített járda található. A kisebb településeken a járdák hossza jóval szerényebb, és több helyen a kiépítetlen járdák aránya is jelentős, például Bócsán, Kecelen és Tázláron. Ez azt mutatja, hogy a járdafejlesztések még nem teljes körűek, és számos településen további beruházásokra lenne szükség a gyalogos közlekedés biztonságának javítása érdekében.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza a járásban összességében közepesnek tekinthető, ugyanakkor néhány település kifejezetten kiemelkedik ezen a téren. Soltvadkert több mint 23 km hosszú kerékpárút-hálózattal rendelkezik, ami térségi szinten is jelentős. Kiskőrös, Kecel és Izsák szintén számottevő kerékpáros infrastruktúrát alakított ki. A kisebb települések többségében azonban a kerékpárutak hossza minimális vagy egyáltalán nincs ilyen infrastruktúra, ami arra utal, hogy a fenntartható közlekedési formák terjedése elsősorban a nagyobb településekhez kötődik.

A zöldterületek nagysága rendkívül szélsőséges értékeket mutat. Kecel esetében a több mint 2,8 millió négyzetméternyi önkormányzati tulajdonú zöldterület kiugróan magas, ami jelentős környezeti és rekreációs potenciált biztosít. Kiskőrös és Izsák szintén nagy kiterjedésű zöldterületekkel rendelkezik, míg több településen – például Kaskantyún, Tabdin vagy Soltvadkerten – a zöldterületek nagysága rendkívül alacsony. Ez jelentős különbségeket eredményez a települések környezeti adottságaiban és élhetőségében. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma alapján Izsák emelkedik ki, ahol tíz ilyen létesítmény található. Páhi, Kecel és Soltvadkert is viszonylag jól ellátott, ugyanakkor több településen egyáltalán nincs ilyen közösségi tér, ami a helyi közösségi élet és a szabadidős lehetőségek korlátozottságára utal.

4.3.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Bugac	17	320,4	9,6	11,7	6,8	0	3
Bugacpusztaháza	1,9	31,2	0,5	12,3	0,9	26277	0
Gátér	5,6	107,4	2,6	0	0	200233	12
Kiskunfélegyháza	124,4	577,2	130	0	17,2	614892	19
Pálmonostora	10,5	51,2	8,3	0	0	113934	0
Petőfiszállás	6,5	155,3	3,4	0	0	0	0

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Kiskunfélegyházi járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok átfogó képet adnak a térség műszaki ellátottságáról, valamint a települések közötti jelentős fejlettségi különbségekről. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi rekreációs létesítmények állapota alapvetően befolyásolja a lakosság életminőségét, a közlekedés biztonságát és a települések hosszú távú fejlődési lehetőségeit.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Kiskunfélegyháza egyértelműen domináns szerepet tölt be a járásban. A több mint 124 km hosszú kiépített úthálózat városias léptékű közlekedési rendszert jelez, amelyhez jelentős lakosságszám és sokrétű városi funkciók kapcsolódnak. A kiépítetlen utak és közterek hossza szintén kiemelkedően magas a város esetében, ami a kiterjedt külterületi, tanyás és ipari úthálózatra utal. A kisebb települések – Bugac, Pálmonostora, Gátér és Petőfiszállás – esetében a kiépített utak hossza jóval alacsonyabb, ugyanakkor a kiépítetlen utak aránya rendkívül magas, különösen Bugacon és Petőfiszálláson. Ez azt mutatja, hogy a járás jelentős részén az úthálózat fejlesztése még komoly feladatot jelent.

A járdahálózat elemzése tovább erősíti a települések közötti különbségeket. Kiskunfélegyháza kiépített járdahálózata eléri a 130 km-t, ami fejlett gyalogos infrastruktúrát és városi komfortot biztosít. A kisebb települések esetében a járdák hossza töredéke ennek, ráadásul Bugac és Bugacpusztaháza esetében a kiépítetlen járdák hossza is jelentős, ami a gyalogos közlekedés biztonságát kedvezőtlenül befolyásolhatja. Gátér és Pálmonostora járdahálózata szerényebb, de a kiépítetlen szakaszok aránya alacsonyabb, ami kiegyensúlyozottabb állapotra utal.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza a járásban összességében mérsékelt. Kiskunfélegyháza több mint 17 km hosszú kerékpárút-hálózattal rendelkezik, ami a városon

belüli és a környező települések felé irányuló kerékpáros közlekedést is támogatja. Bugac esetében közel 7 km kerékpárút található, ami kedvező adottság a turizmus és a rekreáció szempontjából. A többi településen a kerékpáros infrastruktúra gyakorlatilag hiányzik, ami arra utal, hogy a fenntartható közlekedési formák fejlesztése még nem egyenletes a járás egészében.

A zöldterületek nagysága településenként jelentős eltéréseket mutat. Kiskunfélegyháza több mint 600 ezer négyzetméternyi önkormányzati tulajdonú zöldterülettel rendelkezik, ami fontos rekreációs és környezeti szerepet tölt be. Gátér és Pálmonostora szintén jelentős zöldterületekkel bír, ami kedvező a természeti környezet szempontjából. Ugyanakkor Bugac és Petőfiszállás esetében a nyilvántartott zöldterületek hiánya figyelhető meg, ami hosszabb távon az élhetőség szempontjából kedvezőtlen lehet. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma alapján Gátér és Kiskunfélegyháza emelkedik ki, utóbbi különösen magas ellátottsággal rendelkezik, ami a városi közösségi élet sokszínűségét tükrözi.

4.3.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Balotaszállás	6,5	162,1	7,1	0,1	0	170880	2
Harkakötöny	4,6	70,4	3,9	0	0	29334	0
Kelebia	27,6	123,8	3,6	1,3	3,9	16084	30
Kiskunhalas	109	381	148,5	58,4	14,3	45783	17
Kisszállás	18,5	226,2	17,8	0	0	2632	2
Kunfehértó	14,2	114,5	16,5	1	2,8	6075	3
Pirtó	5,9	59,7	2,5	0,4	0	56838	0
Tompa	31,7	283,5	23,5	4,6	3,2	10031	2
Zsana	14,2	123	5,2	0	0	0	1

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Kiskunhalasi járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok részletes képet adnak a térség műszaki ellátottságáról, valamint a települések közötti fejlettségi különbségekről. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi rekreációs létesítmények állapota alapvetően meghatározza a lakosság életminőségét, a közlekedés biztonságát és a térség hosszú távú fejlődési lehetőségeit.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Kiskunhalas egyértelműen központi szerepet tölt be a járásban. A több mint 109 km hosszú kiépített úthálózat városi léptékű közlekedési rendszert jelez, amelyhez jelentős lakosságszám és sokrétű városi funkciók kapcsolódnak. Tompa és Kelebia szintén számottevő kiépített úthálózattal rendelkezik, ami részben határ menti fekvésükkel és térségi szerepükkel magyarázható. A kisebb települések – Balotaszállás, Harkakötöny vagy Pirtó – esetében a kiépített utak hossza jóval alacsonyabb, ugyanakkor a kiépítetlen utak aránya rendkívül magas, különösen Kisszálláson, Tompán és Kiskunhalason. Ez azt mutatja, hogy a járás jelentős részén az úthálózat fejlesztése és burkolása még komoly feladatot jelent.

A járdahálózat elemzése tovább erősíti a települések közötti különbségeket. Kiskunhalas kiépített járdahálózata kiemelkedően hosszú, közel 150 km, ugyanakkor a kiépítetlen járdák hossza is jelentős, ami arra utal, hogy a járdafejlesztések még nem teljes körűek. Tompa, Kisszállás és Kunfehértó mérsékelt hosszúságú járdahálózattal rendelkezik, míg több kisebb településen a járdák hossza minimális. A kiépítetlen járdák megjelenése elsősorban Kiskunhalason és Tompán jelent kihívást a gyalogos közlekedés biztonsága szempontjából.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza a járásban összességében közepes. Kiskunhalas több mint 14 km hosszú kerékpárút-hálózata városi szinten is jelentős, míg Kelebia, Tompa és Kunfehértó esetében is található néhány kilométeres hálózat. A járás többi településén a kerékpáros infrastruktúra hiánya arra utal, hogy a fenntartható közlekedési formák fejlesztése még nem vált általánossá.

A zöldterületek nagysága településenként jelentős eltéréseket mutat. Balotaszállás és Pirtó kiemelkedően nagy önkormányzati tulajdonú zöldterülettel rendelkezik, ami kedvező környezeti adottságokat biztosít. Kiskunhalas zöldterületi értéke közepesnek tekinthető, míg több településen – például Zsanán – a nyilvántartott zöldterület hiánya figyelhető meg. Ez a különbség jelentősen befolyásolja a települések élhetőségét és rekreációs lehetőségeit. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma alapján Kelebia emelkedik ki, ahol kiugróan magas a létesítmények száma, ami a közösségi és turisztikai funkciók erősségére utal. Kiskunhalas szintén jó ellátottsággal rendelkezik, míg több kisebb településen alig vagy egyáltalán nincs ilyen közösségi tér.

4.3.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Csólyospálos	10,2	131,4	3,6	0,2	1,2	5098	0
Jászszentlászló	24,4	152,3	23,8	4,9	0	0	0
Kiskunmajsa	38,2	250,4	47,3	60,2	9	16071	2
Kömpöc	2,6	80,5	6,1	0	0	4292	2
Móricgát	12,3	81,9	1,1	0	0	0	0
Szank	18,9	207,5	24,6	0,3	2,7	37420	1

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Kiskunmajsai járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok átfogó képet adnak a térség műszaki ellátottságáról és a települések közötti fejlettségi különbségekről. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi rekreációs létesítmények állapota alapvetően befolyásolja a lakosság életminőségét, a közlekedés biztonságát és a térség hosszú távú fejlődési lehetőségeit.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Kiskunmajsa tölti be a járás központi szerepét. A több mint 38 km hosszú kiépített úthálózat városiasabb jellegre és jelentősebb forgalmi igényre utal. Jászszentlászló és Szank szintén viszonylag fejlett úthálózattal rendelkezik, míg Kömpöc esetében a kiépített utak hossza kifejezetten alacsony. A kiépítetlen utak és közterek hossza valamennyi településen igen magas, különösen Kiskunmajsán, Szankon és Jászszentlászlón. Ez azt mutatja, hogy a járásban az úthálózat jelentős része még burkolatlan, ami a közlekedés minőségét és biztonságát is befolyásolja.

A járdahálózat elemzése további eltéréseket tár fel. Kiskunmajsa és Szank rendelkezik a leghosszabb kiépített járdahálózattal, ami kedvező feltételeket biztosít a gyalogos közlekedéshez. Jászszentlászló járdahálózata szintén jelentős, míg a kisebb településeken – például Móricgáton és Kömpöcön – a járdák hossza minimális. Külön figyelmet érdemel Kiskunmajsa, ahol a kiépítetlen járdák hossza kiugróan magas, ami arra utal, hogy a gyalogos infrastruktúra fejlesztése még nem teljes körű, és további beruházások szükségesek a biztonságos közlekedés érdekében.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza a járásban összességében mérsékelt. Kiskunmajsa közel 9 km hosszú kerékpárút-hálózattal rendelkezik, míg Szank és Csólyospálos

esetében kisebb szakaszok találhatók. A járás többi településén a kerékpáros infrastruktúra hiánya arra utal, hogy a fenntartható közlekedési formák fejlesztése még nem vált általánossá.

A zöldterületek nagysága településenként jelentős eltéréseket mutat. Szank rendelkezik a legnagyobb önkormányzati tulajdonú zöldterülettel, ami kedvező környezeti adottságokat biztosít. Csólyospálos és Kömpöc zöldterületi értékei alacsonyak, míg Jászszentlászló és Móricgát esetében nem szerepel nyilvántartott adat, ami a zöldfelületek hiányára vagy alacsony arányára utalhat. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma összességében alacsony, ami arra utal, hogy a közösségi és szabadidős infrastruktúra fejlesztése még nem kielégítő a járás egészében.

4.3.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Apostag	16,8	19,4	13,5	0	2,2	10324620	2
Dunaegyháza	17,3	3,7	4,9	0	0	42627	0
Dunavecse	33	127,3	14,8	0,2	7,5	155120	4
Kunadacs	20,6	86,3	10,1	0	0	35280	1
Kunpeszér	5,4	93,8	5,1	0	0	5908	0
Kunszentmiklós[56]	29,8	266,3	37,1	0	1,6	0	7
Szabadszállás	40	338	41,6	4,9	0	9883	17
Szalkszentmárton	87	244,8	40,2	2,3	0	61337	0
Tass	33,2	81,1	6,8	0,8	0	0	0

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Kunszentmiklósi járás településeinek önkormányzati infrastruktúrájára vonatkozó adatok jól tükrözik a térség sokszínűségét, valamint az egyes települések eltérő funkcióit és fejlettségi szintjeit. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi célú létesítmények mennyisége és minősége egyaránt meghatározó a lakosság mindennapi életminősége, a mobilitás és a helyi vonzerő szempontjából.

[56] A táblázatban szereplő adatok összhangban vannak a nyilvánosan elérhető statisztikai forrásokkal; ugyanakkor a társadalmasítás során Kunszentmiklós Város Önkormányzata jelezte, hogy a települési tapasztalatok alapján az adatok pontossága/érvényessége kérdéses lehet, ezért az értelmezésük fokozott körültekintést igényel.

A járás lakossága körében a főváros közelsége miatt megnövekedett az ingázás iránti igény, azonban a közösségi közlekedés korlátozott, ami nehezíti a napi munkába járást. (Forrás: fókuszcsoportos interjúk a SZÚT felülvizsgálatába bevont vármegyei szereplőkkel)

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján kiemelkedik Szalkszentmárton, ahol az érték eléri a 87 km-t, ami jelentős kiterjedésű bel- és külterületi úthálózatra utal. Szintén számottevő a kiépített úthálózat hossza Szabadszállás és Dunavecse esetében, míg Kunpeszér és Apostag inkább kisebb léptékű, koncentráltabb úthálózattal rendelkezik. A kiépítetlen utak és közterek hossza több településen – különösen Szabadszálláson, Kunszentmiklóson és Szalkszentmártonban – igen magas, ami arra utal, hogy a járásban az úthálózat jelentős része még burkolatlan, és további fejlesztési potenciált hordoz.

A járdahálózat tekintetében Szabadszállás, Szalkszentmárton és Kunszentmiklós emelkedik ki, ahol a kiépített járdák hossza meghaladja a 35–40 km-t. Ez fejlettebb gyalogos infrastruktúrát jelez, amely különösen fontos az idősebb korosztály és a napi helyi közlekedés szempontjából. A kisebb településeken – például Kunadacs, Kunpeszér vagy Dunaegyháza – a járdahálózat hossza korlátozottabb, ami a falusias településszerkezetből is adódik. A kiépítetlen járdák aránya összességében alacsony, ami arra utal, hogy a meglévő járdák többsége már burkolt formában áll rendelkezésre.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak elsősorban Dunavecse és Apostag esetében jelennek meg számottevő hosszban, míg a járás többi településén ezek hiánya vagy alacsony aránya figyelhető meg. Ez azt jelzi, hogy a kerékpáros közlekedés fejlesztése még nem egyenletes a térségben, pedig a síkvidéki adottságok kedveznének ennek a közlekedési formának.

A zöldterületek nagysága rendkívül eltérő képet mutat. Kiemelkedő Apostag több mint tízmillió négyzetméteres önkormányzati zöldterületével, ami jelentős természeti és rekreációs potenciált jelent. Ezzel szemben több település – például Kunszentmiklós és Tass – esetében nem szerepel nyilvántartott adat, ami a zöldfelületek korlátozott jelenlétére vagy adminisztratív hiányosságokra utalhat. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma összességében mérsékelt, bár Szabadszállás esetében viszonylag magas érték figyelhető meg, ami aktívabb közösségi térhasználatra enged következtetni.

4.3.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km)	Önkormányzati kiépített járda hossza (km)	Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)	Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog– és kerékpárút hossza (km)	Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (m^2) – 2023	Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db) – 2022
Lakitelek	33,1	153	31,4	0	9,1	5878	1
Szentkirály	25,3	210,4	6	0	12,4	2570	4
Tiszaalpár	33	162,8	53,2	1,6	5,1	963054	4
Tiszakécske	70,9	318,6	24,4	0,1	15,6	42186	4
Tiszaug	13,4	58,5	8,1	0	1,5	23455	1

Forrás: KSH (2024), TEIR (2022, 2023)

A Tiszakécskei járás településeinek önkormányzati infrastruktúráját vizsgálva jól kirajzolódnak a térség közlekedési, közterületi és rekreációs adottságai, valamint az egyes települések eltérő fejlettségi szintjei. Az úthálózat, a járdák, a kerékpárutak, a zöldterületek és a közösségi funkciókat ellátó létesítmények együttesen határozzák meg a járás élhetőségét és a lakosság mindennapi életének minőségét.

Az önkormányzati kiépített utak és közterek hossza alapján Tiszakécske emelkedik ki a járás települései közül, ahol közel 71 km hosszúságú kiépített úthálózat áll rendelkezésre. Ez a városi funkciókkal, a nagyobb népességgel és az intenzívebb közlekedési igényekkel magyarázható. Lakitelek és Tiszaalpár szintén jelentős, 33 km körüli kiépített úthálózattal rendelkezik, míg Szentkirály és Tiszaug esetében ezek az értékek mérsékeltebbek. A kiépítetlen utak és közterek hossza minden településen számottevő, különösen Tiszakécskén és Szentkirályon, ami arra utal, hogy a járásban még jelentős tartalékok rejlenek az úthálózat burkolásában és korszerűsítésében.

A járdahálózat fejlettsége vegyes képet mutat. Tiszaalpár kiemelkedik több mint 53 km hosszú kiépített járdájával, ami jól szolgálja a helyi gyalogos közlekedést és a közlekedésbiztonságot. Lakiteleken szintén jelentős, 31 km-t meghaladó a járdák hossza, míg Tiszakécskén a járdahálózat ennél rövidebb, de városi léptékben így is meghatározó. A kiépítetlen járdák aránya alacsony, ami azt jelzi, hogy a meglévő gyalogos infrastruktúra döntő része már burkolt és használható állapotban van.

A kerékpárutak és közös gyalogos–kerékpáros utak hossza a járás egyik erősségének tekinthető. Különösen Szentkirály és Tiszakécske esetében figyelhető meg jelentősebb, 12–16 km közötti kerékpáros infrastruktúra, ami kedvez a fenntartható közlekedési formák elterjedésének. Ez a térség sík felszíni adottságai mellett különösen fontos lehet a mindennapi közlekedés és a turizmus szempontjából is.

A zöldterületek nagysága településenként jelentős eltéréseket mutat. Tiszaalpár kiemelkedő, közel egymillió négyzetméternyi önkormányzati tulajdonú zöldterülettel rendelkezik, ami jelentős rekreációs és

környezeti értéket képvisel. Ezzel szemben a többi településen – különösen Lakiteleken és Szentkirályon – a nyilvántartott zöldterületek nagysága jóval alacsonyabb, ami a belterületi adottságokkal és a településszerkezettel is összefügghet. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma összességében kiegyensúlyozott, Tiszakécskén, Tiszaalpáron és Szentkirályon egyaránt több ilyen közösségi tér található.

4.4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.2.2. A) a1) 1-13)

4.4.1.1. Bácsalmási járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Bácsalmás	Nem érhető el	Elérhető
Bácsbokod	NA	NA
Bácsborsód	Nem érhető el	Nem érhető el
Bácsszőlős	Nem érhető el	Nem érhető el
Csikéria	Nem érhető el	Részben elérhető
Katymár	Nem érhető el	Nem érhető el
Kunbaja	Nem érhető el	Nem érhető el
Madaras	Nem érhető el	Részben elérhető
Mátételke	Nem érhető el	Elérhető
Tataháza	Nem érhető el	Elérhető

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Bácsalmási járás településeire vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi intézkedések szerkezete és elérhetősége jelentős hiányosságokat mutat, különösen a bűnmegelőzés és az áldozattá válás megelőzésének területén. A vizsgált települések – Bácsalmás, Bácsbokod, Bácsborsód, Bácsszőlős, Csikéria, Katymár, Kunbaja, Madaras, Mátételke és Tataháza – esetében a bűnmegelőzést szolgáló prevenciós programok döntő többségben nem érhetők el, illetve egyes esetekben az ilyen jellegű tevékenységekről semmilyen adat nem áll rendelkezésre. Ez arra utal, hogy a járás egészében hiányzik az egységes, tudatosan felépített prevenciós szemlélet, amely a bűncselekmények kialakulásának megelőzését, valamint az áldozattá válás kockázatának csökkentését célozná.

A bűnmegelőzési programok hiánya különösen problémás a kistelepülési környezetben, ahol a társadalmi kontroll gyakran informális, az intézményrendszer pedig korlátozott kapacitásokkal működik. A járás településein nem azonosíthatók olyan rendszeres kezdeményezések, mint például lakossági prevenciós fórumok, iskolai bűnmegelőzési előadások, időskorúakat célzó vagyonvédelmi programok vagy ifjúsági kockázatcsökkentő tevékenységek. Mindez hosszú távon növeli a sérülékeny társadalmi csoportok – különösen a gyermekek, az idősek és a hátrányos helyzetű lakosok – kitettségét a bűnözéssel szemben.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok helyzete a járásban valamivel kedvezőbb képet mutat, ugyanakkor itt is jelentős területi egyenlőtlenségek figyelhetők meg. Bácsalmáson, Mátételkén és Tataházán elérhetők ilyen jellegű szolgáltatások, míg Csikérián és Madarason ezek csak részben állnak rendelkezésre. Több településen – így Bácsborsódon, Bácsszőlősön, Katymáron és Kunbaján – az

áldozatsegítés intézményesített formában egyáltalán nem érhető el. Ez azt eredményezi, hogy az áldozatok támogatása esetleges, sokszor külső, járáson vagy megyén kívüli szervezetekhez kötődik, ami csökkenti a segítséghez való hozzáférés hatékonyságát.

4.4.1.2. Bajai járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Bácsszentgyörgy	Nem érhető el	Nem érhető el
Baja	Nem érhető el	Elérhető
Bátmonostor	Nem érhető el	Elérhető
Csátalja	Nem érhető el	Elérhető
Csávoly	Nem érhető el	Részben elérhető
Dávod	Nem érhető el	Részben elérhető
Dunafalva	Nem érhető el	Nem érhető el
Érsekcsanád	Nem érhető el	Részben elérhető
Érsekhalma	Nem érhető el	Nem érhető el
Felsőszentiván	Nem érhető el	Részben elérhető
Gara	Nem érhető el	Részben elérhető
Hercegszántó	Részben elérhető	Nem érhető el
Nagybaracska	Nem érhető el	Elérhető
Nemesnádudvar	Nem érhető el	Részben elérhető
Sükösd	Nem érhető el	Részben elérhető
Szeremle	Nem érhető el	Nem érhető el
Vaskút	Nem érhető el	Részben elérhető

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Bajai járás településeire vonatkozó adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi intézkedések szerkezete erősen hiányos, különösen a bűnmegelőzés és az áldozattá válás kockázatát csökkentő prevenciós programok tekintetében. A vizsgált települések – Bácsszentgyörgy, Baja, Bátmonostor, Csátalja, Csávoly, Dávod, Dunafalva, Érsekcsanád, Érsekhalma, Felsőszentiván, Gara, Hercegszántó, Nagybaracska, Nemesnádudvar, Sükösd, Szeremle és Vaskút – túlnyomó többségében nem érhetők el olyan strukturált, dokumentált programok, amelyek elsődlegesen a bűncselekmények megelőzését vagy az áldozattá válás esélyének csökkentését céloznák. Ez a helyzet arra utal, hogy a járás egészében hiányzik a megelőzésre épülő, hosszú távon fenntartható közbiztonsági szemlélet.

A bűnmegelőzési programok teljes vagy majdnem teljes hiánya különösen kedvezőtlen egy olyan járásban, amelyben a városi és kistelepülési környezet egyaránt jelen van. Baja városa ugyan térségi központként fontos igazgatási és szolgáltatási szerepet tölt be, azonban a rendelkezésre álló adatok alapján itt sem azonosíthatók kifejezetten prevenciós fókuszú bűnmegelőzési programok. A kisebb településeken – például Bácsszentgyörgyön, Dunafalván, Érsekhalmán vagy Szeremlén – a prevenció hiánya még hangsúlyosabb, mivel ezekben a községekben az intézményi kapacitások korlátozottak, és a lakosság nagyobb mértékben van kitéve a társadalmi és gazdasági sérülékenységből fakadó kockázatoknak.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok helyzete a Bajai járásban vegyes képet mutat. Pozitívumként értékelhető, hogy Baján, Bátmonostoron, Csátalján és Nagybaracskán elérhetők ilyen jellegű szolgáltatások, ami részben a központi funkciókhoz, részben pedig a helyi szociális ellátórendszerhez kapcsolódó kapacitások meglétével magyarázható. Ugyanakkor több településen – így Csávolyon, Dávodon, Érsekcsanádon, Felsőszentiványon, Garán, Nemesnádudvaron, Sükösdön és Vaskúton – ezek a programok csupán részben érhetők el, ami az ellátás esetlegességére és egyenetlen hozzáférhetőségére utal.

Különösen problémás helyzet figyelhető meg azon településeken, ahol az áldozatsegítés egyáltalán nem érhető el. Bácsszentgyörgy, Dunafalva, Érsekhalma és Szeremle esetében az áldozatok számára nem áll rendelkezésre helyi vagy közvetlenül elérhető támogatási forma, ami jelentősen megnehezíti a bűncselekmények következményeinek feldolgozását és a társadalmi reintegrációt. Hercegszántó esetében speciális helyzet rajzolódik ki, mivel itt a bűnmegelőzési programok részben elérhetők, ugyanakkor az áldozatsegítő szolgáltatások hiányoznak, ami a beavatkozások kiegyensúlyozatlanságát jelzi.

4.4.1.3. Jánoshalmai járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Borota	Nem érhető el	Nem érhető el
Jánoshalma	Nem érhető el	Elérhető a településen
Kéleshalom	Nem érhető el	Nem érhető el
Mélykút	Nem érhető el	Részben elérhető
Rém	Nem érhető el	Nem érhető el

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Jánoshalmai járás településeire vonatkozó adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi beavatkozások rendkívül korlátozottak, különösen a bűnmegelőzést és az áldozattá válás kockázatának csökkentését célzó prevenciós programok területén. A vizsgált települések – Borota, Jánoshalma, Kéleshalom, Mélykút és Rém – mindegyikére jellemző, hogy strukturált, dokumentált bűnmegelőzési programok nem érhetők el. Ez arra utal, hogy a járás egészében hiányzik a tudatosan felépített, hosszú távú megelőzési szemlélet, amely a bűncselekmények kialakulásának okait célozná meg, és a lakosság biztonságtudatosságát erősítené.

A prevenciós programok hiánya különösen problémás egy olyan, jellemzően vidéki, kistelepülési szerkezetű járásban, ahol a társadalmi és gazdasági sérülékenység fokozottan jelen van. A bűnmegelőzési kezdeményezések – mint például az ifjúsági prevenció, az időskorúakat célzó vagyonvédelmi programok, a családon belüli erőszak megelőzését szolgáló tájékoztatás vagy a lakossági fórumok – egyik településen sem jelennek meg szervezett formában. Ennek következménye, hogy a lakosság védtelensége növekszik, miközben a problémák felismerése és kezelése jellemzően csak a bűncselekmények bekövetkezése után történik meg.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok helyzete a Jánoshalmai járásban szintén kedvezőtlen, bár ezen a területen kisebb eltérések figyelhetők meg a települések között. Jánoshalmán, mint járási központban, elérhetőek

áldozatsegítő jellegű szolgáltatások, ami részben a koncentráltabb intézményi háttérrel és a szociális ellátórendszer jelenlétével magyarázható. Mélykúton ezek a programok csak részben érhetők el, ami arra utal, hogy az áldozatok támogatása nem teljes körű, és gyakran külső, nem helyben működő szervezetek bevonásával valósul meg.

Ezzel szemben Borotán, Kéleshalmon és Rémen semmilyen formában nem érhetők el áldozatsegítő programok. Ezeken a településeken az áldozatok számára nem áll rendelkezésre közvetlen segítség, ami jelentős akadályt jelent a bűncselekmények következményeinek feldolgozásában, valamint a társadalmi és pszichés károk enyhítésében. Az áldozatsegítés hiánya különösen súlyos problémát jelenthet olyan esetekben, mint a családon belüli erőszak, a vagyon elleni bűncselekmények vagy az idősek sérelmére elkövetett jogsértések.

4.4.1.4. Kalocsai járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Bátya	Nem érhető el	Nem érhető el
Drágszél	Nem érhető el	Részben elérhető
Dunapataj	Nem érhető el	Részben elérhető
Dunaszentbenedek	Nem érhető el	Nem érhető el
Dunatetétlen	Nem érhető el	Nem érhető el
Dusnok	Nem érhető el	Részben elérhető
Fajsz	Nem érhető el	Nem érhető el
Foktő	Nem érhető el	Nem érhető el
Géderlak	Nem érhető el	Nem érhető el
Hajós	Nem érhető el	Részben elérhető
Harta	Nem érhető el	Nem érhető el
Homokmégy	Nem érhető el	Nem érhető el
Kalocsa	Nem érhető el	Elérhető a településen
Miske	Nem érhető el	Elérhető a településen
Ordas	Nem érhető el	Nem érhető el
Öregcsertő	Nem érhető el	Nem érhető el
Solt	Nem érhető el	Részben elérhető
Szakmár	Nem érhető el	Nem érhető el
Újsolt	Nem érhető el	Részben elérhető
Újtelek	Nem érhető el	Nem érhető el
Uszód	Nem érhető el	Nem érhető el

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kalocsai járás településeire vonatkozó adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi intézkedések rendkívül korlátozottak, különösen a bűnmegelőzés és az áldozattá válás kockázatát csökkentő prevenciós programok területén. A vizsgált települések – Bátya, Drágszél, Dunapataj, Dunaszentbenedek, Dunatetétlen, Dusnok, Fajsz, Foktő, Géderlak, Hajós, Harta, Homokmégy, Kalocsa, Miske, Ordas, Öregcsertő, Solt, Szakmár, Újsolt, Újtelek és Uszód – esetében egységesen megállapítható, hogy strukturált, dokumentált bűnmegelőzési programok egyik településen sem érhetők el. Ez a jelenség arra

utal, hogy a járás egészében hiányzik a megelőzésre épülő, tudatosan kialakított közbiztonsági szemlélet.

A prevenciós programok teljes hiánya különösen kedvezőtlen egy olyan járásban, amely földrajzilag kiterjedt, és nagyszámú kistelepülést foglal magában. Ezeken a településeken az intézményi kapacitások jellemzően szűkösek, a lakosság elérése nehézkes, miközben a társadalmi és gazdasági sérülékenység számos esetben fokozottan jelen van. A bűnmegelőzéshez kapcsolódó kezdeményezések – például az ifjúsági kockázatcsökkentő programok, az idősek vagyonvédelmét szolgáló tájékoztatás, a családon belüli erőszak megelőzését célzó kampányok vagy a lakossági fórumok – egyik településen sem jelennek meg szervezett formában. Ennek következményeként a problémák felismerése és kezelése többnyire csak a bűncselekmények bekövetkezését követően történik meg.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok helyzete a Kalocsai járásban differenciáltabb képet mutat, ugyanakkor összességében ez a terület is jelentős hiányosságokat jelez. Kalocsán és Miskén elérhetők áldozatsegítő jellegű szolgáltatások, ami részben a városi funkciókhoz, illetve a fejlettebb intézményi és szociális ellátórendszerhez kapcsolódik. Ezek a települések a járásban központi szerepet töltenek be, így az áldozatok számára nagyobb eséllyel biztosított a segítséghez való hozzáférés.

A járás több településén – Drágszélen, Dunapatajon, Dusnokon, Hajóson, Solton és Újsolton – az áldozatsegítő programok csak részben érhetők el. Ez arra utal, hogy a támogatás jellemzően nem helyben, hanem külső szolgáltatók, járási vagy vármegyei szintű intézmények bevonásával valósul meg, ami az ellátás folyamatosságát és hatékonyságát csökkentheti. A részleges elérhetőség különösen problémás lehet azok számára, akik mobilitási, anyagi vagy információs hátrányokkal küzdenek.

A települések jelentős részén – például Bátyán, Dunaszentbenedeken, Dunatetétlenen, Fajszon, Foktőn, Géderlakon, Hartán, Homokmégyen, Ordasban, Öregcsertőn, Szakmáron, Újteleken és Uszódon – semmilyen formában nem érhetők el áldozatsegítő programok. Ezeken a településeken az áldozatok támogatása esetleges, sokszor informális csatornákra vagy külső segítségre korlátozódik, ami jelentősen növeli a bűncselekmények hosszú távú társadalmi és pszichés következményeit.

4.4.1.5. Kecskeméti járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Ágasegyháza	Részben elérhető	Nem érhető el
Ballószög	Nem érhető el	Részben elérhető
Felsőlajos	Nem érhető el	Nem érhető el
Fülöpháza	Nem érhető el	Elérhető
Fülöpjakab	Nem érhető el	Részben elérhető
Helvécia	Nem érhető el	Részben elérhető
Jakabszállás	Nem érhető el	Nem érhető el
Kecskemét	Elérhető	Elérhető
Kerekegyháza	Nem érhető el	Elérhető
Kunbaracs	Nem érhető el	Nem érhető el
Kunszállás	Nem érhető el	Nem érhető el
Ladánybene	Nem érhető el	Nem érhető el
Lajosmizse	Nem érhető el	Részben elérhető
Nyárlőrinc	Nem érhető el	Részben elérhető
Orgovány	Nem érhető el	Nem érhető el
Városföld	Nem érhető el	Részben elérhető

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kecskeméti járás településeire vonatkozó adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi intézkedések szerkezete összetett, ugyanakkor jelentős egyenlőtlenségeket mutat, különösen a bűnmegelőzés és az áldozattá válás kockázatát csökkentő prevenciós programok, valamint az áldozatsegítő szolgáltatások elérhetősége tekintetében. A vizsgált települések – Ágasegyháza, Ballószög, Felsőlajos, Fülöpháza, Fülöpjakab, Helvécia, Jakabszállás, Kecskemét, Kerekegyháza, Kunbaracs, Kunszállás, Ladánybene, Lajosmizse, Nyárlőrinc, Orgovány és Városföld – esetében egyértelműen kirajzolódik a járásközpont és a kisebb települések közötti különbség.

A bűnmegelőzési és prevenciós programok területén a Kecskeméti járás a korábban vizsgált járásokhoz képest kedvezőbb képet mutat, ugyanakkor ez az előny elsősorban Kecskemét városához kötődik. Kecskeméten elérhetők kifejezetten bűnmegelőzési célú programok, amelyek hozzájárulnak a lakosság biztonságtudatosságának növeléséhez és az áldozattá válás kockázatának csökkentéséhez. Ágasegyházán a prevenciós tevékenységek csak részben érhetők el, ami arra utal, hogy bizonyos célcsoportok – például gyermekek vagy időskorúak – esetében léteznek kezdeményezések, ezek azonban nem alkotnak egységes, minden lakos számára hozzáférhető rendszert.

A járás többi településén – így Ballószögön, Felsőlajoson, Fülöpházán, Fülöpjakabon, Helvécián, Jakabszálláson, Kerekegyházán, Kunbaracson, Kunszálláson, Ladánybenén, Lajosmizsén, Nyárlőrincen, Orgoványban és Városföldön – a bűnmegelőzést és az áldozattá válás csökkentését célzó programok nem érhetők el. Ez azt jelzi, hogy a járás jelentős részében továbbra is hiányzik a megelőzésre épülő szemlélet és a közbiztonsági beavatkozások jellemzően nem a problémák kialakulásának megelőzésére, hanem azok kezelésére irányulnak.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok tekintetében a Kecskeméti járás szintén differenciált képet mutat. Kerekegyházán és Fülöpházán elérhetők áldozatsegítő jellegű szolgáltatások,

A bűnözés áldozatainak támogatását szolgáló intézményi háttér a térségben biztosított: Kecskeméten működik Áldozatsegítő Központ (bajai és kalocsai területi irodával együtt), amely komplex – jogi, pszichológiai és információs – segítséget nyújt a bűncselekmények sértettjei számára.

Több településen – például Ballószögön, Fülöpjakabon, Helvécián, Lajosmizsén, Nyárlőrincen és Városföldön – az áldozatsegítés részleges formában van jelen, ami az ellátás területi és intézményi korlátjaira utal.

Ugyanakkor a járás számos településén – így Ágasegyházán, Felsőlajoson, Jakabszálláson, Kunbaracson, Kunszálláson, Ladánybenén és Orgoványban – az áldozatsegítő programok egyáltalán nem érhetők el. Ezeken a településeken az áldozatok támogatása esetleges, sokszor kizárólag külső, járási vagy vármegyei szintű intézmények bevonásával valósul meg, ami jelentősen csökkenti a segítséghez való hozzáférés hatékonyságát.

4.4.1.6. Kiskőrösi járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Akasztó	Nem érhető el	Nem érhető el
Bócsa	Elérhető	Részben elérhető
Császártöltés	Nem érhető el	Részben elérhető
Csengőd	Nem érhető el	Nem érhető el
Fülöpszállás	Nem érhető el	Részben elérhető
Imrehegy	Nem érhető el	Részben elérhető
Izsák	Nem érhető el	Nem érhető el
Kaskantyú	Nem érhető el	Részben elérhető
Kecel	Nem érhető el	Nem érhető el
Kiskőrös	Nem érhető el	Részben elérhető
Páhi	Nem érhető el	Részben elérhető
Soltszentimre	Nem érhető el	Részben elérhető
Soltvadkert	Nem érhető el	Nem érhető el
Tabdi	Nem érhető el	Részben elérhető
Tázlár	Nem érhető el	Nem érhető el

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kiskőrösi járás településeire vonatkozó adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi intézkedések szerkezete erősen hiányos, különösen a bűnmegelőzést és az áldozattá válás kockázatának csökkentését célzó prevenciós programok területén. A vizsgált települések – Akasztó, Bócsa, Császártöltés, Csengőd, Fülöpszállás, Imrehegy, Izsák, Kaskantyú, Kecel, Kiskőrös, Páhi, Soltszentimre, Soltvadkert, Tabdi és Tázlár – esetében általánosságban elmondható, hogy a megelőzésre irányuló, strukturált programok csak kivételes esetben jelennek meg, és nem alkotnak egységes, járási szinten összehangolt rendszert.

A bűnmegelőzési és prevenciós programok terén a Kiskőrösi járás kifejezetten kedvezőtlen képet mutat. A felsorolt települések közül kizárólag Bócsán érhető el ilyen jellegű program, míg a járás többi településén a bűnmegelőzés nem jelenik meg szervezett formában. Ez arra utal, hogy a megelőzés a járás egészében nem képezi a helyi közbiztonsági stratégia szerves részét, és az önkormányzati, illetve intézményi szereplők elsősorban a problémák utólagos kezelésére koncentrálnak. A prevenció hiánya különösen problémás egy olyan járásban, ahol jelentős számban találhatók kistelepülések, és ahol a társadalmi, gazdasági sérülékenység több esetben fokozottan jelen van.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok tekintetében a Kiskőrösi járás valamivel differenciáltabb képet mutat, ugyanakkor itt is jelentős hiányosságok azonosíthatók. A települések többségében az áldozatsegítő szolgáltatások csak részben érhetők el. Ide tartozik Bócsa, Császártöltés, Fülöpszállás, Imrehegy, Kaskantyú, Páhi, Soltszentimre és Tabdi, ahol az áldozatok támogatása jellemzően nem helyben, hanem külső, járási vagy vármegyei szintű intézmények bevonásával valósul meg. Ez az ellátási forma az érintettek számára gyakran nehezen hozzáférhető, különösen azokban az esetekben, amikor a segítség igénybevétele gyors reagálást igényelne.

A járás több településén – így Akasztón, Csengődön, Izsákon, Kecelen, Soltvadkerten és Tázláron – az áldozatsegítő programok egyáltalán nem érhetők el. Ezeken a településeken az áldozatok támogatása esetleges, sokszor informális csatornákra vagy egyéni kezdeményezésekre korlátozódik, ami jelentősen növeli a bűncselekmények hosszú távú társadalmi és pszichés következményeit. Kiskőrös városában – mint járásközpontban – az áldozatsegítés részben elérhető, ami arra utal, hogy bizonyos szolgáltatások koncentráltan jelen vannak, ugyanakkor ezek nem fedik le teljes körűen a helyi szükségleteket, és nem minden érintett számára hozzáférhetők.

4.4.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Bugac	Nem érhető el	Részben elérhető
Bugacpusztaháza	Nem érhető el	Nem érhető el
Gátér	Nem érhető el	Nem érhető el
Kiskunfélegyháza	Elérhető	Részben elérhető
Pálmonostora	Nem érhető el	Nem érhető el
Petőfiszállás	Nem érhető el	Nem érhető el

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kiskunfélegyházi járás településeire vonatkozó adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi intézkedések erőteljesen koncentráltak a járásközpontba, miközben a kisebb települések többségében mind a bűnmegelőzés, mind az áldozatsegítés területén jelentős hiányosságok tapasztalhatók. A vizsgált települések – Bugac, Bugacpusztaháza, Gátér, Kiskunfélegyháza, Pálmonostora és Petőfiszállás – esetében jól kirajzolódik a centrum–periféria különbség, amely meghatározza a közbiztonsági szolgáltatások elérhetőségét és minőségét.

A bűnmegelőzést és az áldozattá válás kockázatának csökkentését célzó prevenciós programok tekintetében a járás összképe kedvezőtlen. A felsorolt települések közül kizárólag Kiskunfélegyházán érhetők el ilyen jellegű programok, míg Bugacon, Bugacpusztaházán, Gátéren, Pálmonostorán és Petőfiszálláson a prevenciós tevékenységek teljes mértékben hiányoznak. Ez arra utal, hogy a megelőzés nem épült be rendszerszinten a járás közbiztonsági gyakorlatába, és elsősorban a városi intézményi kapacitásokhoz kötődik. A kisebb településeken a bűnmegelőzés hiánya különösen kockázatos, mivel ezekben a közösségekben gyakran korlátozott a rendvédelmi jelenlét (köszönhetően annak, hogy nem található rendőrőrs vagy körzeti megbízotti szolgálat), valamint a lakosság egy része fokozottan sérülékeny társadalmi helyzetben él.

A prevenciós programok hiányából fakadóan a lakosság biztonságtudatosságának fejlesztése, valamint a bűncselekmények kialakulását megelőző beavatkozások jellemzően nem valósulnak meg. Nem azonosíthatók olyan rendszeres kezdeményezések, mint az iskolai bűnmegelőzési programok, időseknek szóló vagyonvédelmi tájékoztatók vagy közösségi alapú konfliktuskezelési fórumok. Ennek következményeként a problémák felismerése és kezelése a járás jelentős részében csak a bűncselekmények bekövetkezését követően történik meg.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok tekintetében a Kiskunfélegyházi járás valamivel árnyaltabb képet mutat, ugyanakkor itt is jelentős területi különbségek figyelhetők meg. Kiskunfélegyházán az áldozatsegítő szolgáltatások részben elérhetők, ami arra utal, hogy a városban léteznek olyan intézményi kapacitások és együttműködések, amelyek lehetővé teszik az áldozatok támogatását. Ugyanakkor az, hogy ezek a programok csak részben hozzáférhetők, azt jelzi, hogy az ellátás nem teljes körű, és nem minden érintett számára biztosított a közvetlen segítség.

Bugacon az áldozatsegítés szintén csak részben érhető el, ami jellemzően külső, nem helyben működő szolgáltatásokhoz való kapcsolódást jelent. Ezzel szemben Bugacpusztaházán, Gátéren, Pálmonostorán és Petőfiszálláson az áldozatsegítő programok egyáltalán nem érhetők el. Ezeken a településeken az áldozatok támogatása esetleges, gyakran informális megoldásokra vagy a járásközpontba történő utazásra korlátozódik, ami különösen megnehezíti a segítség igénybevételét a sérülékenyebb társadalmi csoportok számára.

4.4.1.8. Kiskunhalasi járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Balotaszállás	Nem érhető el	Részben elérhető
Harkakötöny	Nem érhető el	Elérhető
Kelebia	Nem érhető el	Nem érhető el
Kiskunhalas	Elérhető	Elérhető
Kisszállás	Nem érhető el	Részben elérhető
Kunfehértó	Nem érhető el	Nem érhető el
Pirtó	Nem érhető el	Nem érhető el
Tompa	Nem érhető el	Részben elérhető
Zsana	Nem érhető el	Részben elérhető

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kiskunhalasi járás településeire vonatkozó adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi intézkedések erősen differenciáltak, és elsősorban a járásközpont intézményi szerepére épülnek. A vizsgált települések – Balotaszállás, Harkakötöny, Kelebia, Kiskunhalas, Kisszállás, Kunfehértó, Pirtó, Tompa és Zsana – esetében egyértelműen kirajzolódik a centrum–periféria jellegű megosztottság, amely mind a bűnmegelőzési, mind az áldozatsegítő programok elérhetőségében megmutatkozik.

A bűnmegelőzést és az áldozattá válás kockázatának csökkentését célzó prevenciós programok tekintetében a járás összképe kedvezőtlen. A felsorolt települések közül kizárólag Kiskunhalason érhetők el kifejezetten bűnmegelőzési célú programok, míg a járás többi településén ezek nem állnak rendelkezésre. Ez arra utal, hogy a megelőzés rendszerszinten nem épült be a járás közbiztonsági gyakorlatába, és elsősorban a városi intézményi kapacitásokhoz kötődik.

A kisebb településeken – a prevenció hiánya különösen problémás, mivel ezekben a községekben a rendvédelmi jelenlét korlátozottabb (nem található rendőrőrs vagy körzeti megbízotti szolgálat), a lakosság pedig gyakran sérülékenyebb társadalmi helyzetben él.

A prevenciós programok hiányából fakadóan a lakosság biztonságtudatosságának fejlesztése, valamint a bűncselekmények kialakulását megelőző beavatkozások jellemzően nem valósulnak meg a járás jelentős részében. Nem azonosíthatók olyan rendszeres kezdeményezések, mint az iskolai bűnmegelőzési programok, az időskorúakat célzó vagyonvédelmi tájékoztatók vagy a közösségi alapú konfliktuskezelési fórumok. Ennek következtében a problémák felismerése és kezelése sok esetben csak a bűncselekmények bekövetkezése után történik meg.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok tekintetében a Kiskunhalasi járás valamivel kedvezőbb képet mutat, ugyanakkor ezen a területen is jelentős területi különbségek figyelhetők meg. Kiskunhalason az áldozatsegítő szolgáltatások elérhetők, ami a város központi szerepével, intézményi ellátottságával és a szociális szolgáltatások koncentrációjával magyarázható. Harkakötönyben szintén elérhetőek ilyen jellegű programok, ami a járás viszonylatában kedvező kivételnek tekinthető.

Balotaszálláson, Kisszálláson, Tompán és Zsanán az áldozatsegítés csak részben érhető el, ami arra utal, hogy a segítségnyújtás jellemzően nem helyben, hanem külső – járási vagy vármegyei szintű – szolgáltatók bevonásával valósul meg. Ez az ellátási forma gyakran nehezen hozzáférhető az érintettek számára, különösen azokban az esetekben, amikor gyors, személyes beavatkozásra lenne szükség. Ezzel szemben Kelebián, Kunfehértón és Pirtón az áldozatsegítő programok teljes mértékben hiányoznak, ami súlyos ellátási hiányosságokra utal.

4.4.1.9. Kiskunmajsai járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Csólyospálos	Nem érhető el	Nem érhető el
Jászszentlászló	Nem érhető el	Részben elérhető
Kiskunmajsa	Nem érhető el	Elérhető
Kömpöc	Nem érhető el	Nem érhető el
Móricgát	Nem érhető el	Nem érhető el
Szank	Nem érhető el	Részben elérhető

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A prevenciós programok hiánya különösen kedvezőtlen egy olyan járásban, amely jellemzően kistelepülési szerkezetű, és ahol az intézményi kapacitások eleve szűkösek. A bűnmegelőzéshez kapcsolódó kezdeményezések – mint például az ifjúsági kockázatcsökkentő programok, az időskorúakat célzó vagyonvédelmi tájékoztatás, a családon belüli erőszak megelőzését szolgáló ismeretterjesztés vagy a lakossági prevenciós fórumok – egyik településen sem jelennek meg szervezett formában. Ennek következtében a lakosság biztonságtudatosságának fejlesztése nem történik meg, és a bűncselekmények kialakulását megelőző beavatkozások teljes mértékben hiányoznak.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok tekintetében a Kiskunmajsai járás valamivel árnyaltabb, ugyanakkor továbbra is kedvezőtlen képet mutat. Kiskunmajsán, mint járásközpontban, elérhetők áldozatsegítő jellegű szolgáltatások, ami elsősorban a városi intézményi háttérrel és a szociális ellátórendszer jelenlétével magyarázható. Ez a település a járáson belül központi szerepet tölt be, így az áldozatok számára nagyobb eséllyel biztosított a segítséghez való hozzáférés.

Jászszentlászlón és Szankon az áldozatsegítő programok csak részben érhetők el. Ez arra utal, hogy a támogatás jellemzően nem helyben, hanem külső – járási vagy vármegyei szintű – intézményekhez kötődik, ami az ellátás folyamatosságát és gyorsaságát csökkenti. Az ilyen jellegű részleges elérhetőség különösen problémás lehet a sérülékeny társadalmi csoportok esetében, akik számára az utazás vagy az információhoz jutás komoly akadályt jelenthet.

A járás több településén – így Csólyospáloson, Kömpöcön és Móricgáton – az áldozatsegítő programok egyáltalán nem érhetők el. Ezeken a településeken az áldozatok támogatása esetleges, sokszor informális megoldásokra vagy egyéni kezdeményezésekre korlátozódik, ami jelentősen növeli a bűncselekmények hosszú távú társadalmi és pszichés következményeit. Az áldozatok ellátatlansága különösen súlyos következményekkel járhat olyan esetekben, mint a családon belüli erőszak, a vagyon elleni bűncselekmények vagy az időskorúak sérelmére elkövetett jogsértések.

4.4.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Apostag	Nem érhető el	Nem érhető el
Dunaegyháza	Nem érhető el	Nem érhető el
Dunavecse	Részben elérhető	Nem érhető el
Kunadacs	Nem érhető el	Részben elérhető
Kunpeszér	Nem érhető el	Részben elérhető
Kunszentmiklós	Elérhető	Elérhető
Szabadszállás	Részben elérhető	Nem érhető el
Szalkszentmárton	Részben elérhető	Részben elérhető
Tass	Nem érhető el	Elérhető

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kunszentmiklósi járás településeire vonatkozó adatok elemzése alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó helyi intézkedések szerkezete erősen széttagolt, és sem a bűnmegelőzés, sem az áldozatsegítés területén nem mutat egységes, járási szintű rendszerszerűséget. A vizsgált települések – Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Szalkszentmárton és Tass – esetében jól látható, hogy a közbiztonsági beavatkozások elérhetősége településenként jelentősen eltér, ami a lakosság biztonságérzetében és az ellátásokhoz való hozzáférésben is egyenlőtlenségeket eredményez.

A bűnmegelőzést és az áldozattá válás kockázatának csökkentését célzó prevenciós programok tekintetében a járás összképe kedvezőtlen. A települések többségében ilyen jellegű programok nem érhetők el, ami arra utal, hogy a megelőzés nem képezi a helyi közbiztonsági politika hangsúlyos elemét. Kunszentmiklóson elérhető; Dunavecsén, Szabadszálláson és Szalkszentmártonban a prevenciós programok csak részben érhetők el, ami azt jelzi, hogy bizonyos célcsoportokra – például fiatalokra vagy idősekre – irányuló kezdeményezések létezhetnek, azonban ezek nem alkotnak átfogó, minden lakos számára hozzáférhető rendszert. A járás többi településén, így Apostagon, Dunaegyházán, Kunadacson, Kunpeszéren és Tasson a bűnmegelőzés szervezett formában egyáltalán nem jelenik meg.

A prevenciós programok hiánya különösen problémás egy olyan járásban, amely földrajzilag kiterjedt, és ahol a települések közötti elérhetőség nem minden esetben biztosított. A bűnmegelőzéshez kapcsolódó tevékenységek – mint az iskolai prevenció, a lakossági biztonságtudatosságot erősítő programok vagy a közösségi konfliktuskezelés – hiánya hozzájárul ahhoz, hogy a bűncselekmények megelőzése helyett a hangsúly elsősorban az utólagos reagálásra helyeződik.

A bűnözés által okozott káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok területén a Kunszentmiklósi járás vegyes képet mutat. Kunszentmiklóson és Tasson elérhetők áldozatsegítő jellegű szolgáltatások, ami arra utal, hogy ezek a települések bizonyos intézményi és szociális kapacitásokkal rendelkeznek az áldozatok támogatására. Kunadacson és Kunpeszéren az áldozatsegítés csak részben érhető el, ami jellemzően külső, járási vagy vármegyei szintű intézmények bevonását jelenti, és nem biztosít teljes körű, helyben hozzáférhető ellátást.

Szalkszentmárton sajátos helyzetet képvisel, mivel itt mind a bűnmegelőzési, mind az áldozatsegítő programok csak részben érhetők el. Ez arra utal, hogy a településen léteznek kezdeményezések mindkét területen, azonban ezek nem elegendőek ahhoz, hogy stabil, folyamatosan működő közbiztonsági rendszert alkossanak. Ezzel szemben Apostagon, Dunaegyházán, Dunavecsén és Szabadszálláson az áldozatsegítő programok egyáltalán nem érhetők el, ami komoly ellátási hiányosságokra utal, különösen a sérülékeny társadalmi csoportok esetében.

4.4.1.11. Tiszakécskei járás

A járási települések	Bűnmegelőzését és/vagy áldozattá válását csökkentő prevenciós programok	Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok a településen
Lakitelek	Nem érhető el	Részben elérhető
Szentkirály	Nem érhető el	Nem érhető el
Tiszaalpár	Nem érhető el	Részben elérhető
Tiszakécske	Elérhető	Részben elérhető
Tiszaug	Nem érhető el	Nem érhető el

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Tiszakécskei járás településein megvalósuló bűnmegelőzési és áldozatsegítő programok vizsgálata alapján megállapítható, hogy a közbiztonság javítását célzó intézkedések elsősorban eseti jellegűek, és nem alkotnak egységes, járási szintű rendszert. A vizsgált települések – Lakitelek, Szentkirály, Tiszaalpár, Tiszakécske és Tiszaug – esetében a közbiztonsági ellátások hozzáférhetősége jelentős eltéréseket mutat, ami egyenlőtlen védelmet és eltérő lakossági biztonságérzetet eredményez a járáson belül.

A bűnmegelőzést és az áldozattá válás kockázatának csökkentését célzó prevenciós programok tekintetében a Tiszakécskei járás összképe kifejezetten kedvezőtlen. A települések döntő többségében ilyen jellegű programok nem érhetők el, ami arra utal, hogy a megelőzés nem képezi a helyi közbiztonsági stratégia hangsúlyos elemét. Egyedül Tiszakécskén érhetők el szervezett formában bűnmegelőzési programok, ami a járásközpont városi funkcióival, intézményi ellátottságával és nagyobb humánerőforrás-kapacitásával magyarázható. A kisebb települések – Lakitelek, Szentkirály, Tiszaalpár és Tiszaug – esetében a prevenció teljes hiánya arra utal, hogy ezek a községek elsősorban külső, rendészeti vagy vármegyei szintű beavatkozásokra vannak utalva.

A prevenciós programok hiánya hosszú távon növeli a bűncselekmények bekövetkezésének kockázatát, különösen a sérülékeny társadalmi csoportok – például idősek, fiatalok vagy alacsony jövedelmű háztartások – körében. Az olyan alapvető bűnmegelőzési elemek, mint a lakossági tájékoztatás, az iskolai prevenció vagy a közösségi együttműködések erősítése, nem jelennek meg a járás településeinek többségében, ami a közbiztonság fenntarthatóságát is gyengíti.

A bűnözés okozta káros hatások csökkentését és az áldozatok segítését célzó programok területén a járás valamivel kedvezőbb, ugyanakkor továbbra is hiányos képet mutat. Tiszakécskén, Lakiteleken és Tiszaalpáron az áldozatsegítés részben elérhető, ami arra utal, hogy a települések bizonyos esetekben képesek segítséget nyújtani a bűncselekmények áldozatainak. Ezek a szolgáltatások azonban jellemzően nem teljes körűek, és sok esetben külső

intézményekhez, például járási vagy vármegyei szervezetekhez kötődnek, ami megnehezítheti az azonnali és hatékony segítségnyújtást.

Szentkirály és Tiszaug esetében sem bűnmegelőzési, sem áldozatsegítő programok nem érhetők el, ami a járáson belül különösen kedvezőtlen helyzetet teremt. Ezeken a településeken a bűncselekmények áldozatai számára nem áll rendelkezésre helyben hozzáférhető támogatás, ami növeli a kiszolgáltatottság érzését, és hozzájárulhat a látens bűnözés fennmaradásához is.

A lakhatás, közszolgáltatások és infrastruktúra tématerület kapcsán azonosított hiányosságok és működési kockázatok több területen rendszerszerűen megjelennek, és különböző mértékben több kiemelt célcsoportot is érintenek. A problémák nem kizárólag a lakhatási feltételek minőségéhez kapcsolódnak, hanem a közműellátottság, a digitális hozzáférés, a közlekedési infrastruktúra, valamint a mindennapi szolgáltatások elérhetőségének egyenlőtlenségein keresztül hatnak, és alapvetően meghatározzák a települések életminőségi és esélyteremtési lehetőségeit. A kedvezőtlenebb helyzetű, kistelepülési és külterületi – különösen tanyás – térségekben ezek a tényezők egymást erősítve jelentkezhetnek, és a hozzáférési akadályok halmozódásához vezethetnek. A feltárt hiányosságok közvetlenül is érintik a gyermekeket és családjaikat (például a biztonságos közlekedés, a rekreációs terek, a digitális hozzáférés vagy a közszolgáltatások elérése révén), ugyanakkor az idősek, a fogyatékkal élő személyek és a krónikus betegséggel élők esetében a közlekedési és infrastrukturális korlátok különösen erősen befolyásolják az önálló életvitelt és a szolgáltatásokhoz való kapcsolódást. A nők – különösen gondozói szerepben – gyakran a mindennapi logisztikai terhek viselői, így a közlekedési és szolgáltatási hiányok az ő idő- és erőforrásterheiken keresztül is megjelennek. A hozzáférési és esélyegyenlőségi kockázatok aránytalanul erősen jelentkezhetnek a társadalmi hátrányokkal érintett csoportokban, különösen a mélyszegénységben élők vagy a romák esetében.

4.5. A lakhatás, közszolgáltatások, infrastruktúra vármegyei szintű összegzése

4.5.1. Lakásállomány, lakáskörülmények

A vármegye lakhatási viszonyait összességében jelentős területi különbségek jellemzik, amelyek elsősorban a településméret, a városi–falusi megoszlás és a járásközpontok fejlettségi szintje mentén rajzolódnak ki. A nagyobb városokban és járásközpontokban – különösen Kecskeméten, Baján, Kiskunhalason, Kiskunfélegyházán és Kalocsán – a lakásállomány műszaki és infrastrukturális szempontból kedvezőbb képet mutat, míg a kisebb községekben és perifériku s térségekben a lakáskörülmények sok esetben elmaradnak a vármegyei átlagtól.

A lakásállomány mennyiségi és minőségi mutatói alapján a vármegye lakásállománya alapvetően stabil, ugyanakkor erősen differenciált. A városi térségekben magasabb a közművesítettség foka, különösen a vezetékes ivóvíz- és csatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya. A kisebb falvakban – főként a déli és nyugati járások egyes településein – továbbra is előfordulnak részlegesen közművesített vagy komfort nélküli lakások, ami hosszú távon életminőségi és közegészségügyi kockázatokat hordoz.

A csatornázottság és szennyvízelvezetés tekintetében markáns különbségek figyelhetők meg. Míg a járásközpontokban és nagyobb településeken a lakások döntő többsége közcsatornára csatlakozik, addig számos kisebb községben az egyedi megoldások (szikkasztók, zárt tárolók) továbbra is meghatározók. Ez különösen a kistelepülések infrastrukturális lemaradását erősíti, és a környezeti terhelés növekedéséhez is hozzájárulhat.

A digitális infrastruktúra – különösen a szolgáltatók által kiépített vezetékes internet-hozzáférés – terén a vármegye összképe vegyes. A városokban és nagyobb községekben az

internetellátottság már a lakhatási alapszolgáltatások részének tekinthető, míg a kisebb, elöregedő településeken az ellátottság alacsonyabb szintű. Ez a különbség nemcsak a lakhatási komfortot, hanem az oktatáshoz, munkavégzéshez és ügyintézéshez való hozzáférést is befolyásolja. Árnyalja a képet a mobilszolgáltatók 4G és egyre inkább 5G hálózatainak kiépülése, amely már ma is részben kiválthatta a vezetékes internetet.

A lakások energiaellátottsága és energiafelhasználása szintén területileg eltérő képet mutat. A fejlettebb városi térségekben a korszerűbb fűtési rendszerek és a magasabb energiafogyasztás a modernebb lakásállományra utal, míg a kistelepüléseken sok esetben elavult, energiahatékonysági szempontból kedvezőtlen megoldások jellemzők. Ez különösen az alacsony jövedelmű háztartások esetében növeli az energiaszegénység kockázatát.

A lakhatási fejezet egészéből kirajzolódik, hogy a lakhatási problémák nem elsősorban mennyiségi, hanem minőségi és hozzáférési jellegűek. Ugyanakkor a kisebb lélekszámú településeken az elérhető és megfizethető ingatlanok alacsony száma az egyik legnagyobb gond. A vármegye jelentős részén a lakások fizikailag rendelkezésre állnak, ugyanakkor azok műszaki állapota, közműellátottsága és digitális kapcsolódása nem mindenhol felel meg a mai elvárásoknak. A legnagyobb kihívások a kisebb, periférikus településeken jelentkeznek, ahol a lakhatási hátrányok gyakran más társadalmi problémákkal – elöregedés, elvándorlás, alacsony jövedelmek – együtt jelennek meg.

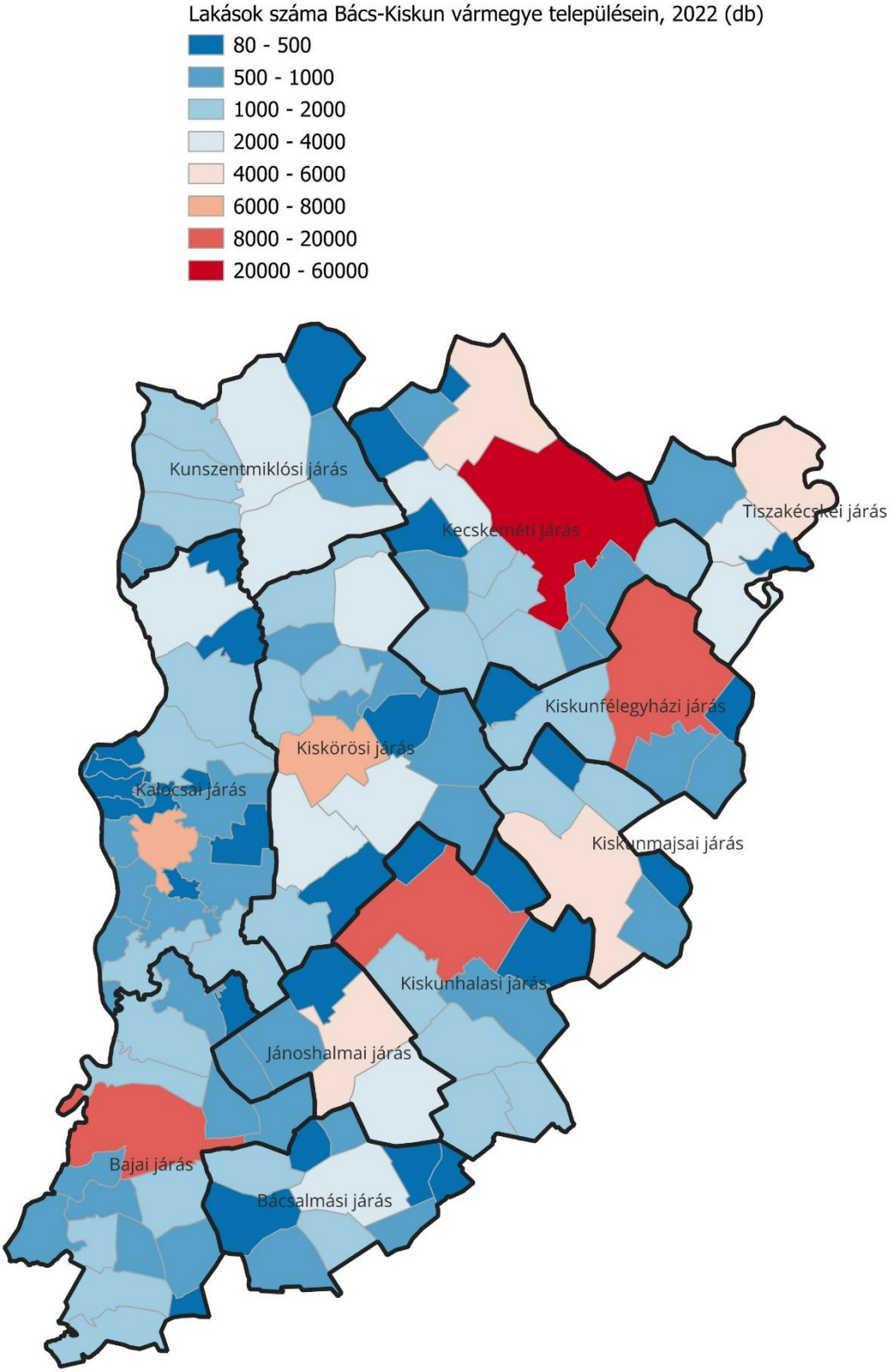
Lakások száma Bács-Kiskun vármegye településein, 2022 (db)
80 - 500
500 - 1000
1000 - 2000
2000 - 4000
4000 - 6000
6000 - 8000
8000 - 20000
20000 - 60000
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

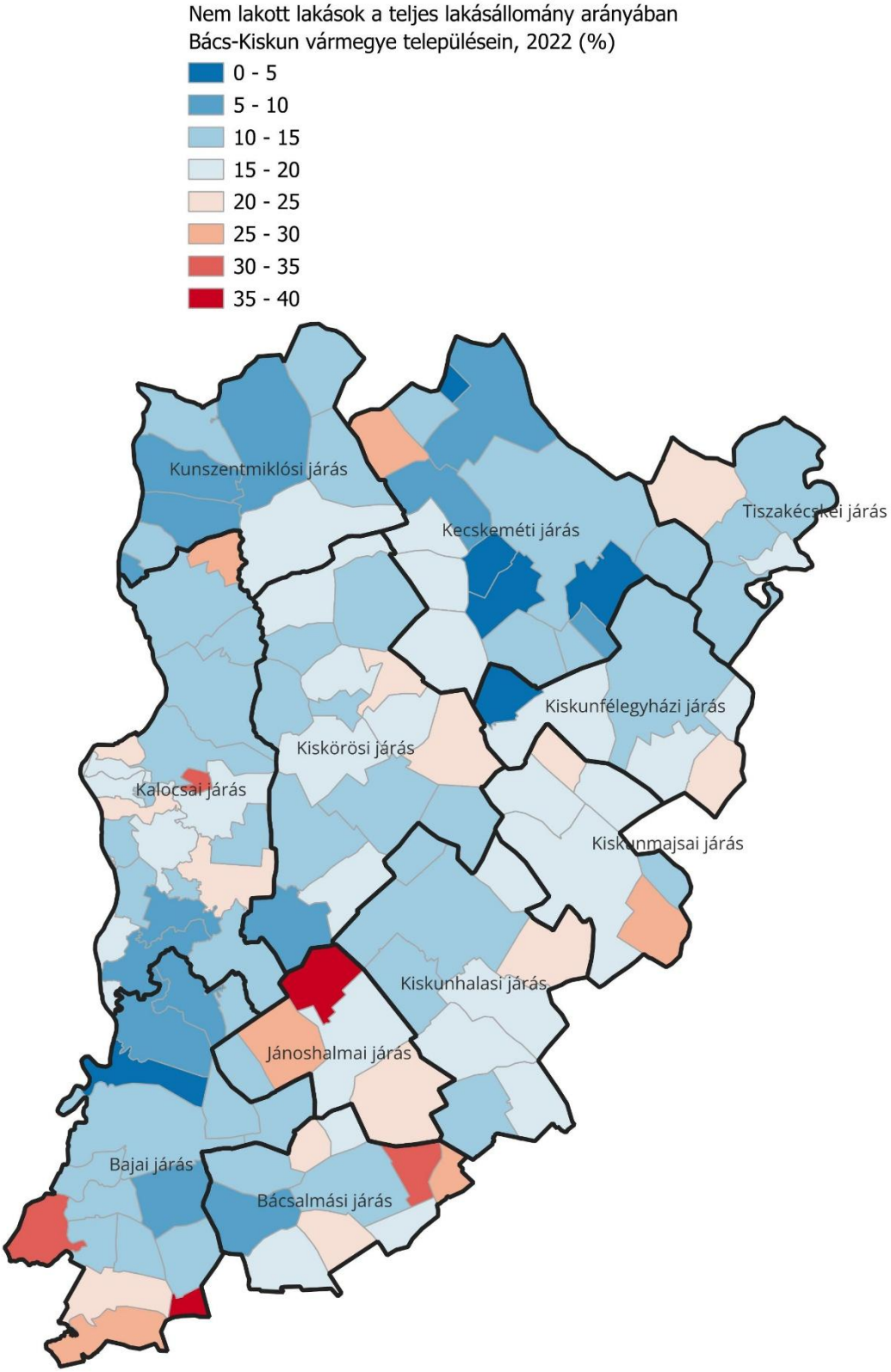
Nem lakott lakások a teljes lakásállomány arányában
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022 (%)
0 - 5
5 - 10
10 - 15
15 - 20
20 - 25
25 - 30
30 - 35
35 - 40
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

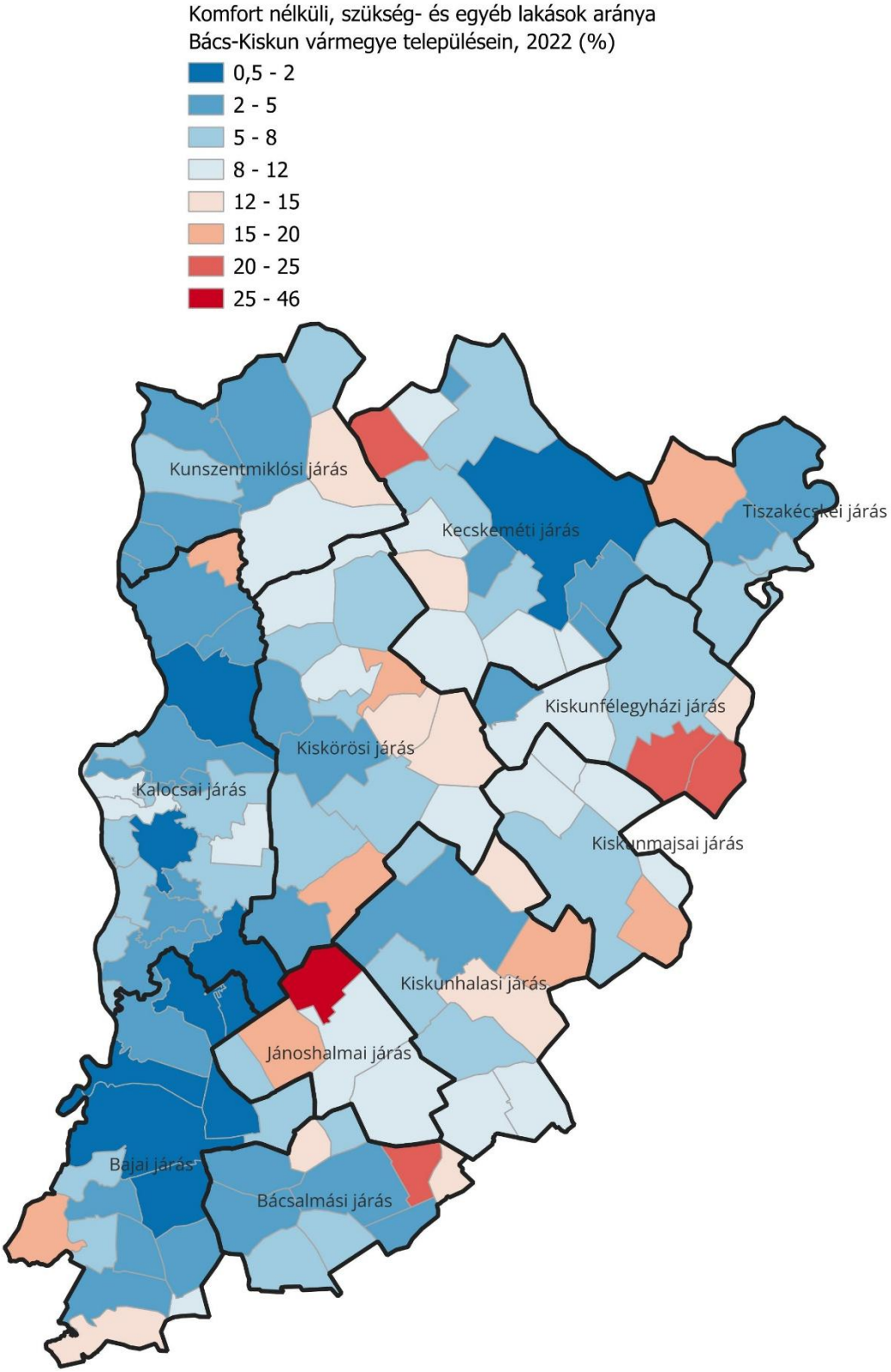
Komfort nélküli, szükség- és egyéb lakások aránya
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022 (%)
0,5 - 2
2 - 5
5 - 8
8 - 12
12 - 15
15 - 20
20 - 25
25 - 46
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

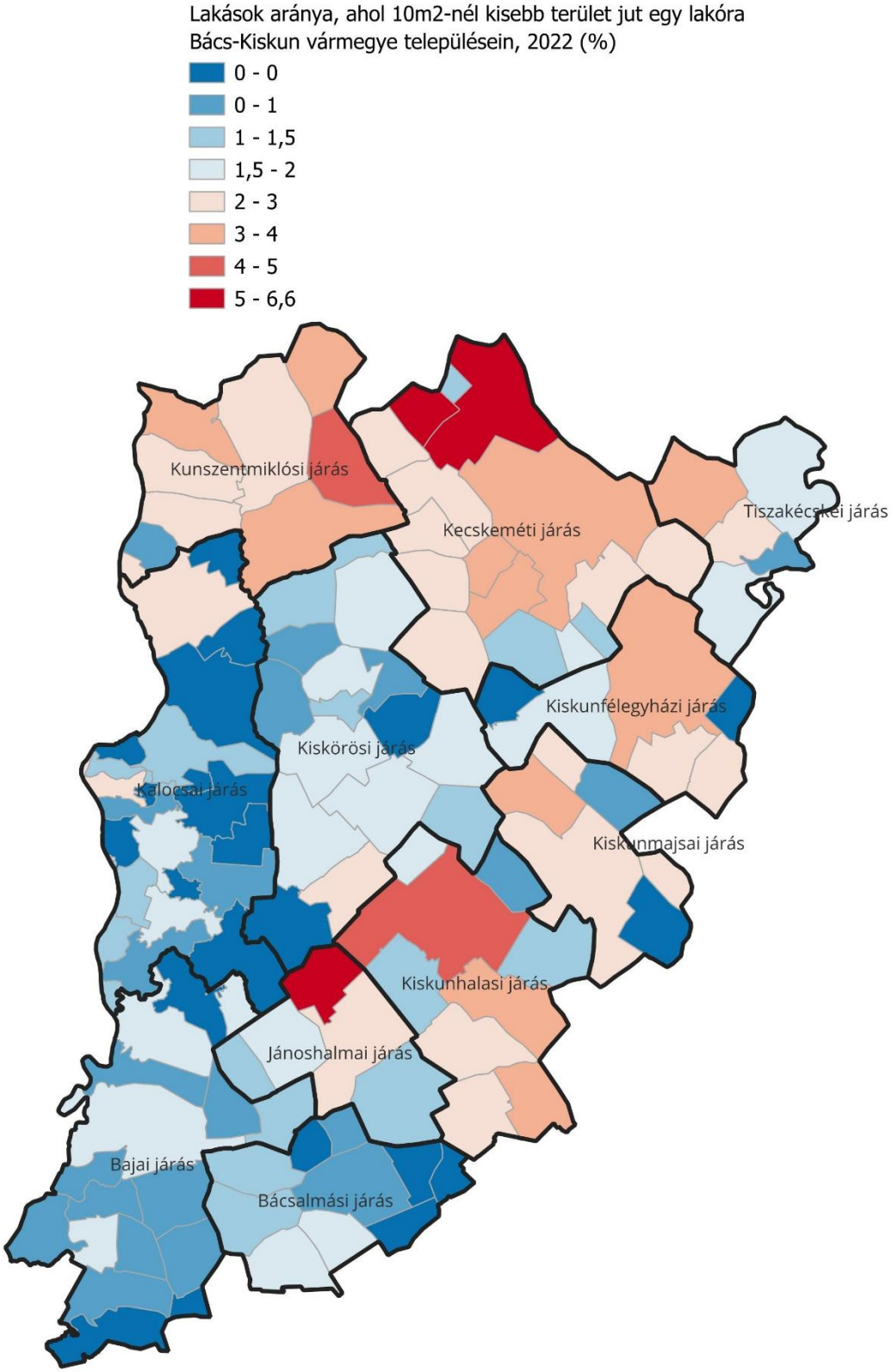
Lakások aránya, ahol 10m2-nél kisebb terület jut egy lakóra
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022 (%)
0 - 0
0 - 1
1 - 1,5
1,5 - 2
2 - 3
3 - 4
4 - 5
5 - 6,6
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

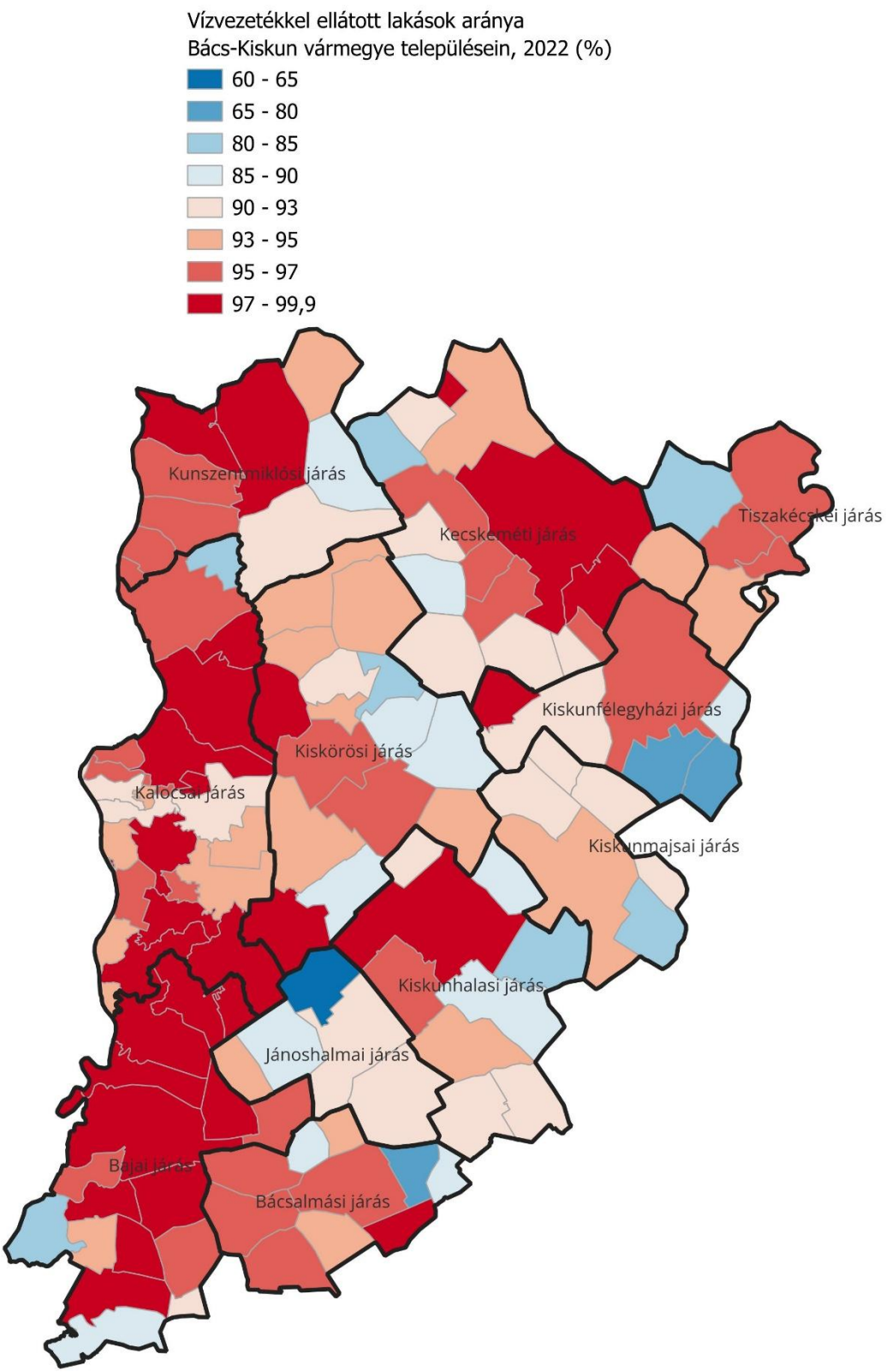
Vízvezetékkel ellátott lakások aránya
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022 (%)
60 - 65
65 - 80
80 - 85
85 - 90
90 - 93
93 - 95
95 - 97
97 - 99,9
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bácsalmási járás

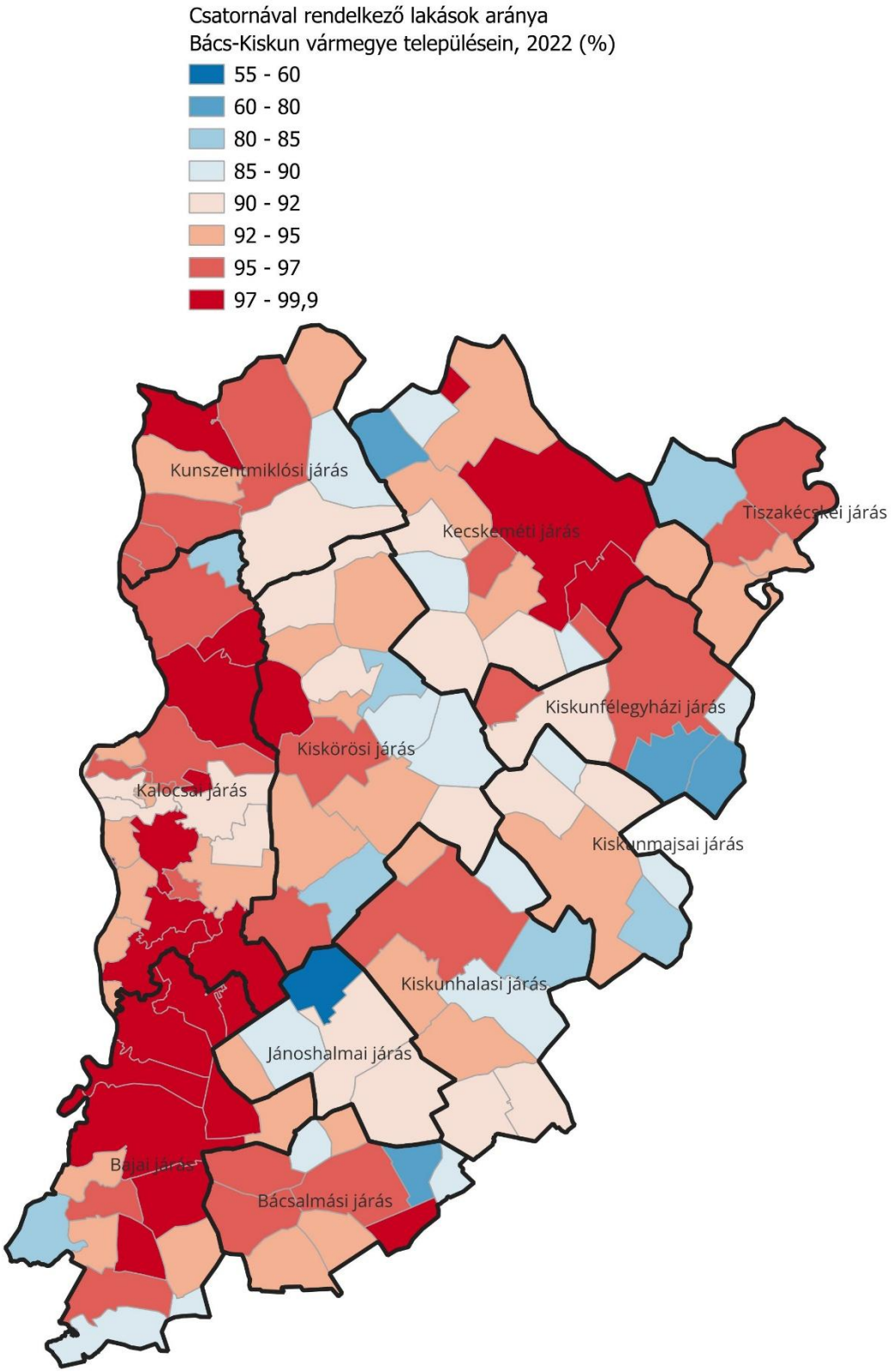
Csatornával rendelkező lakások aránya
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022 (%)
55 - 60
60 - 80
80 - 85
85 - 90
90 - 92
92 - 95
95 - 97
97 - 99,9
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bácsalmási járás

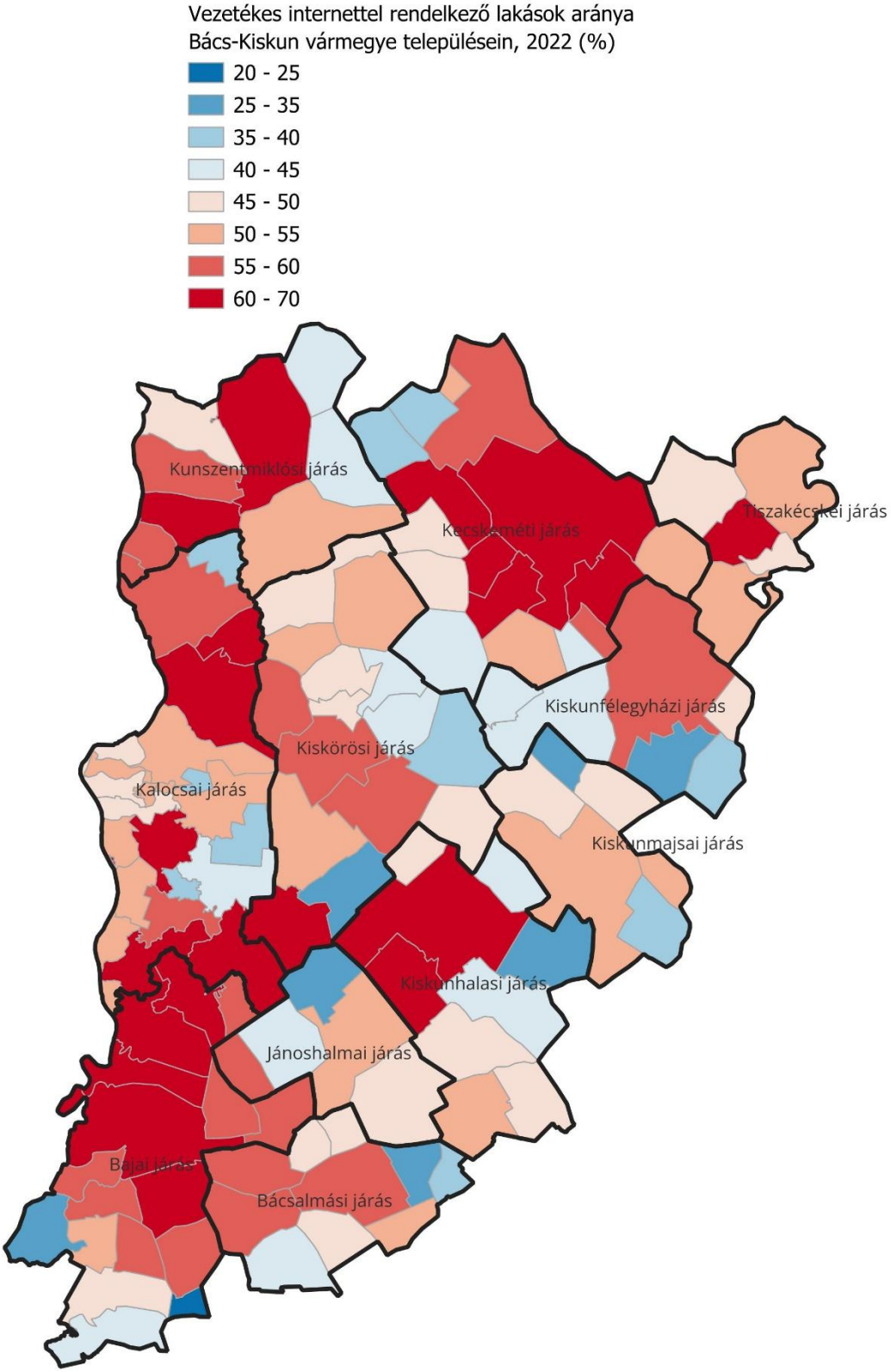
Vezetékes internettel rendelkező lakások aránya
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022 (%)
20 - 25
25 - 35
35 - 40
40 - 45
45 - 50
50 - 55
55 - 60
60 - 70
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bácsalmási járás

4.5.2. Közszolgáltatások

A vármegye egészére jellemző, hogy a nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődési intézmények szinte minden településen jelen vannak, függetlenül a településmérettől. Ez arra utal, hogy a kulturális alapellátás területi lefedettsége jó, és a közösségi élet minimumfeltételei a kisebb falvakban is biztosítottak. Ezzel szemben a magasabb szintű kulturális szolgáltatások – filmszínházak, mozik és színházak – szinte kizárólag a járásközpontokhoz és a nagyobb városokhoz kötődnek. Ezek ténylegesen csak Kecskeméten, Baján, Kiskunhalason, Kiskőrösön, Soltvadkerten, Kiskunfélegyházán, Szabadszálláson és néhány további városi rangú településen érhetők el.

A helyi közösségi közlekedés megléte szintén erősen városcentrikus. A járásközpontok és néhány nagyobb község rendelkezik helyi járatokkal, míg a kisebb falvak döntően helyközi közlekedésre támaszkodnak. Ez különösen a Bácsalmási, Jánoshalmai és Kiskunmajsai járás periférikus településein erősíti a központoktól való függést.

A pénzügyi és közigazgatási alapszolgáltatások (bankautomata, posta) területi eloszlása kiegyensúlyozottabb, de nem teljes körű. A posta szinte minden településen működik, míg bankautomaták már ritkábban fordulnak elő, főként a kisebb falvakban hiányoznak. Ez a lakosság számára napi szintű utazási kényszert jelenthet. Ugyanakkor a Magyar Kormány 2025-ben célul tűzte ki, hogy minden településen legyen bankautomata és érvényesülhessen a készpénzhez való hozzáférés és használat joga. Az új automaták telepítése várhatóan először a 2.000 fő feletti, majd az 1.000 fő feletti településeken indulna.

Az élelmiszer-vásárlási lehetőségek és a vendéglátó egységek megléte szinte minden településen biztosított legalább alapszinten, ugyanakkor az áruházak, nagyobb üzletek és sokszínű vendéglátási kínálat ismételten a városokhoz kötődik. A járásközpontok ellátási vonzáskörzete ezért jelentős, különösen a Kecskeméti, Bajai és Kiskunhalasi járásban.

A szálláshelyek eloszlása már jóval differenciáltabb képet mutat. A turisztikai vagy gazdasági szempontból frekventált települések – például Kecskemét, Baja, Kiskunhalas, Tiszakécske, Dunavecse, Soltvadkert, Hajós – rendelkeznek szállodákkal, panziókkal vagy kempingekkel, míg sok kisebb településen egyáltalán nincs ilyen funkció. Ez jól kirajzolja a vármegye turisztikai tengelyeit (Duna menti térség, Tisza mente, borvidéki települések).

A munkásszállók megléte kifejezetten ritka, és szinte kizárólag a nagyobb ipari, gazdasági központokhoz kapcsolódik. Ágasegyháza, Dunavecse, Kecskemét, Kiskunhalas, Kiskunfélegyháza, Hercegszántó, Solt, Szabadszállás, Szalkszentmárton és Tiszakécske ebben a tekintetben kiemelkedik, míg a kisebb járásokban és falvakban ez a szolgáltatás gyakorlatilag hiányzik, vagy egyéb kisebb/magánszálláshelyek állnak rendelkezésre. Ez egyértelműen jelzi a munkaerőpiaci központok térbeli koncentrációját.

Szálláshely (szálloda, panzió, kemping, üdülőháztelep
közösségi szálláshely Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van

Nincs

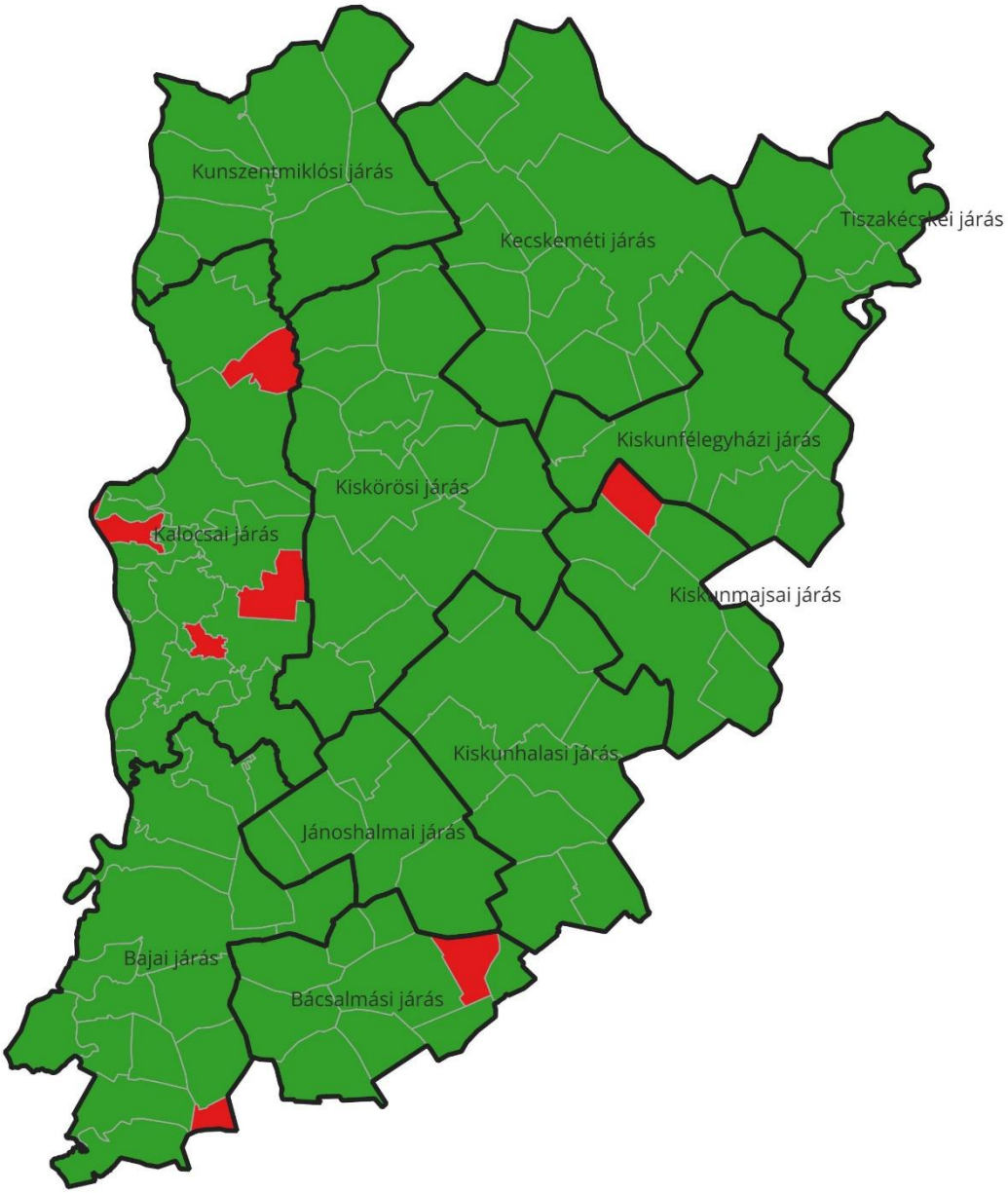

Vendéglátó egységek, vendéglátóhelyek
(étterem, büfé, cukrászda, kávézó,
italüzlet/bár, zenés-táncos szórakozóhely)
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van

Nincs

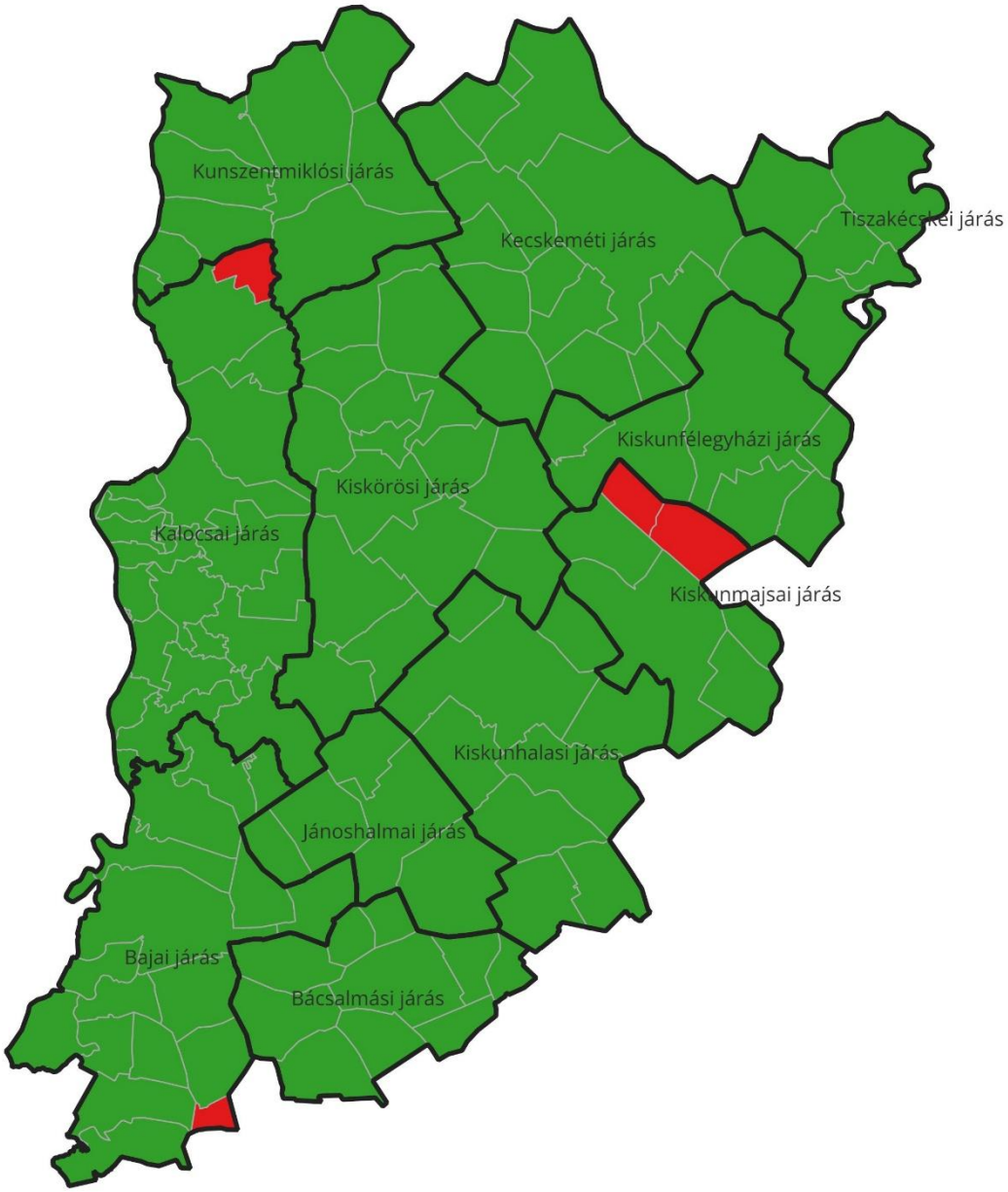

Élelmiszer vásárlási lehetőségek (élelmiszer áruház)
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van
Nincs

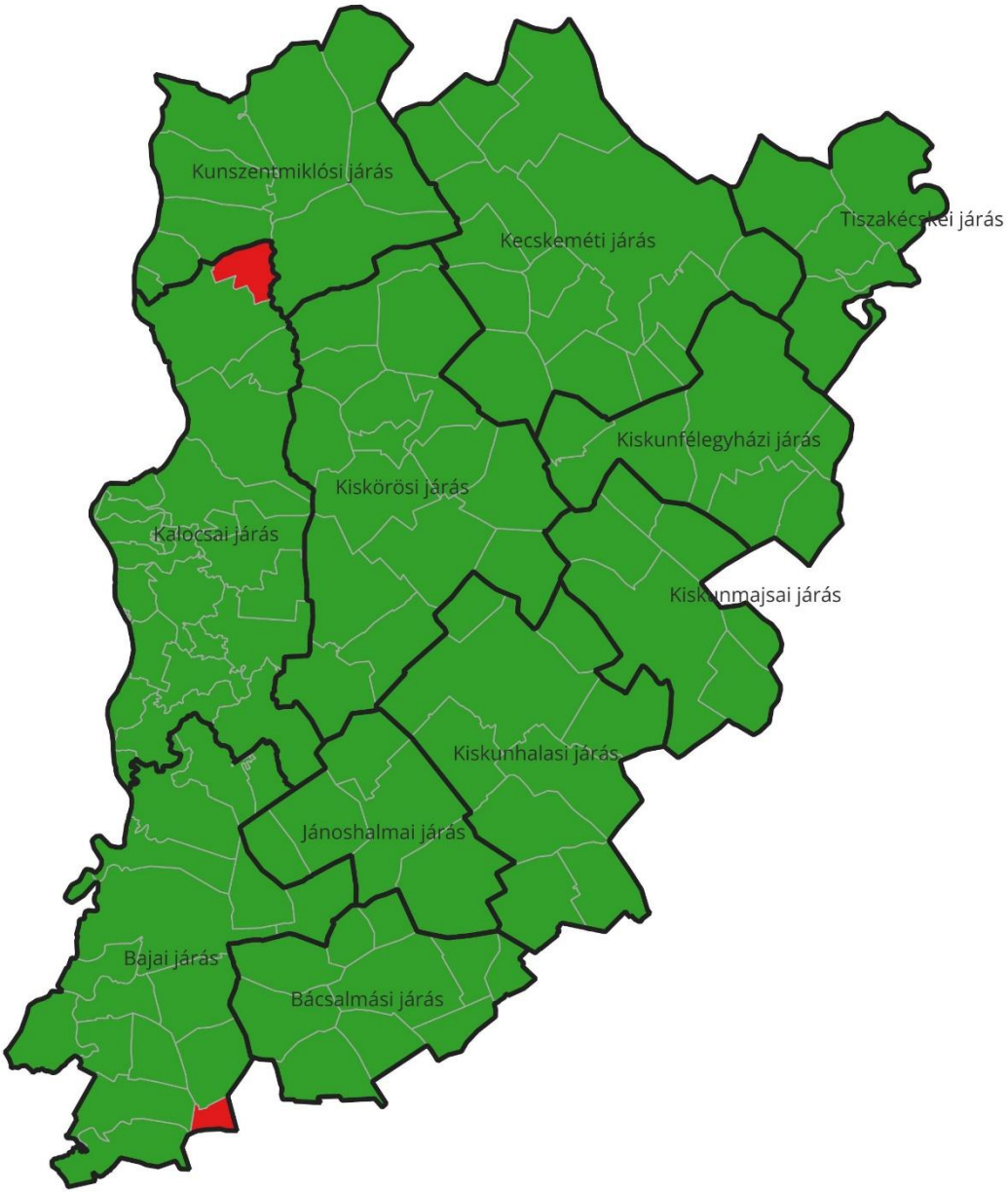

Működő posta
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van

Nincs

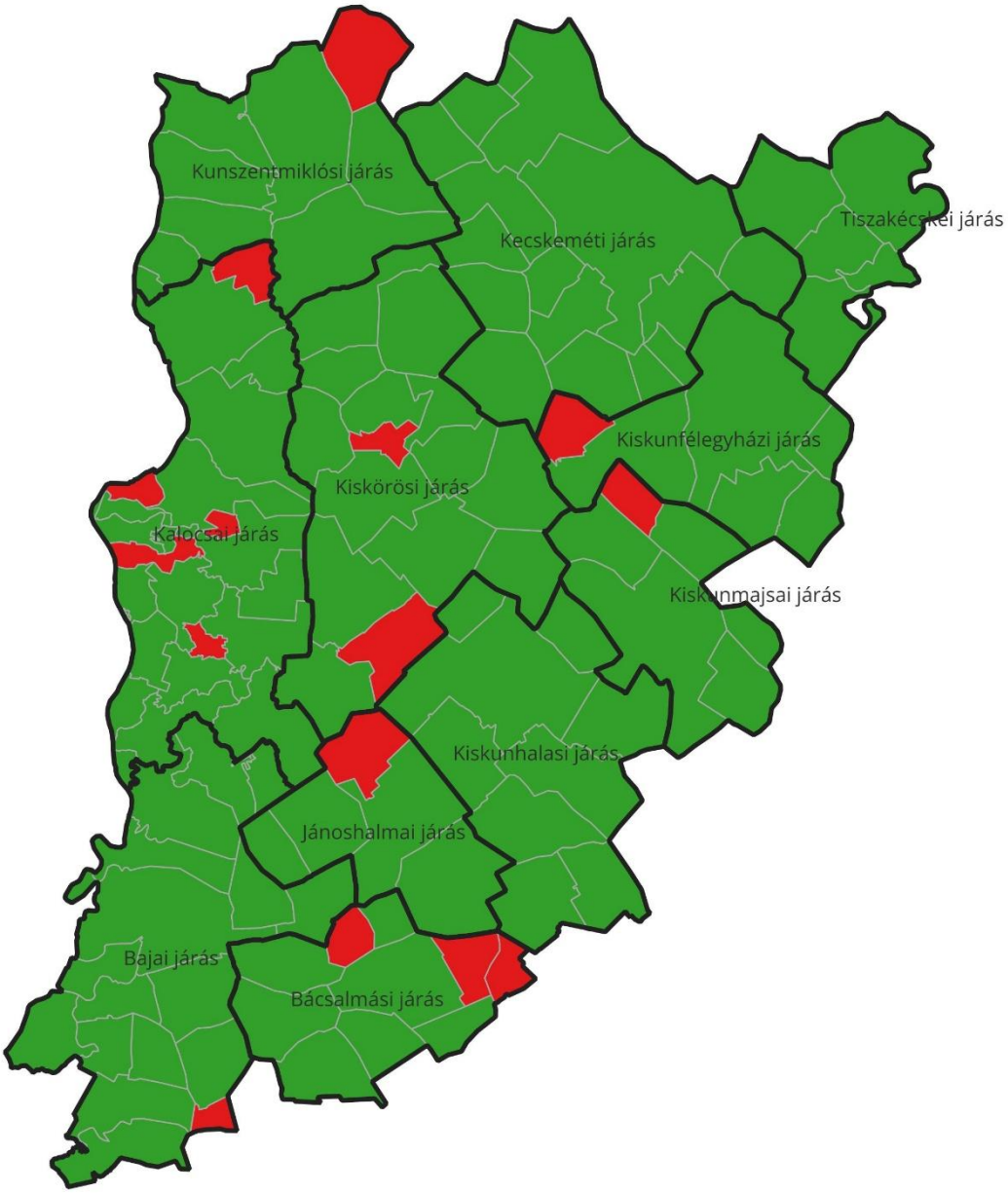

Bankautomata elérhetősége
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

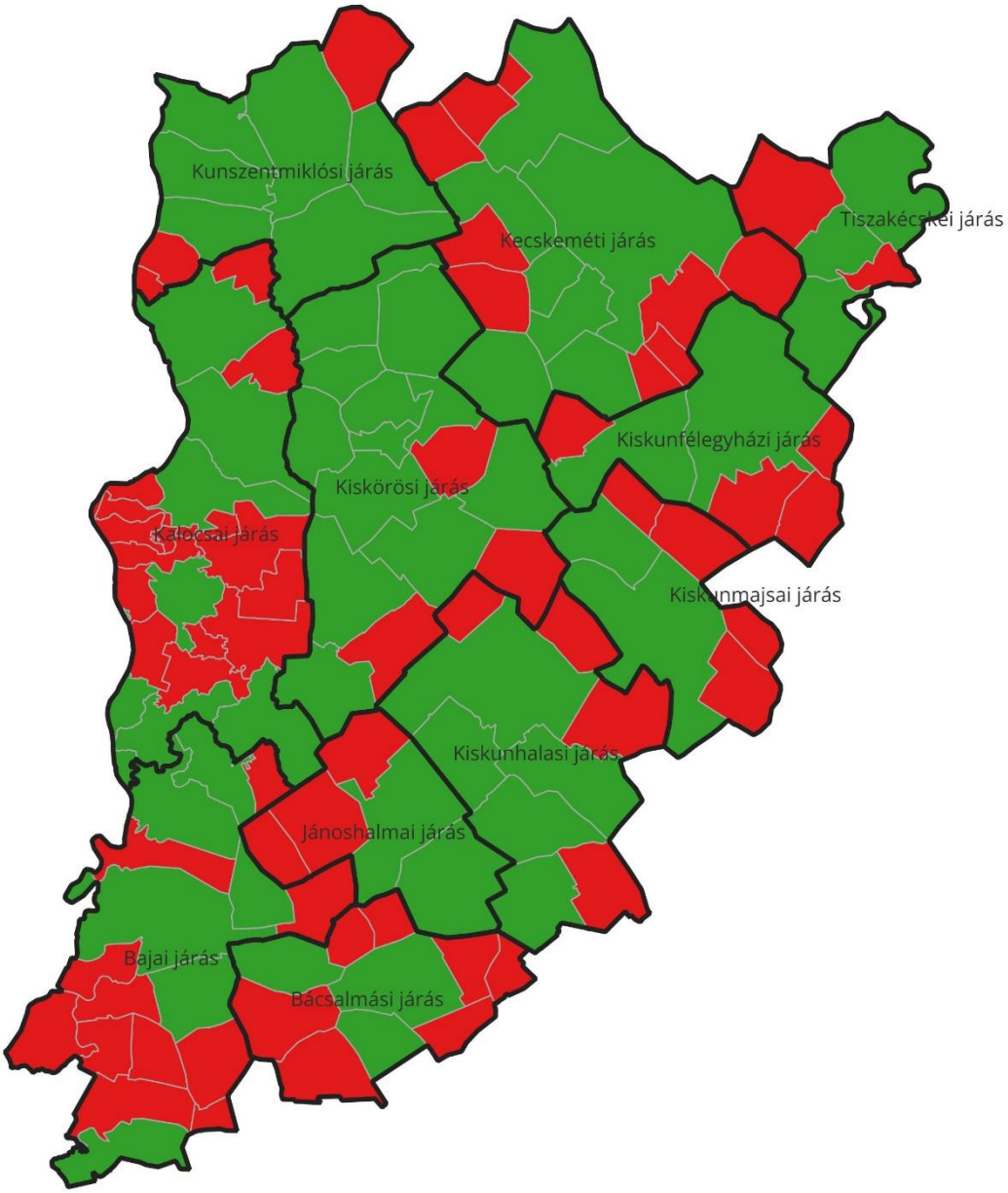

Helyi közösségi közlekedés
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van
Nincs

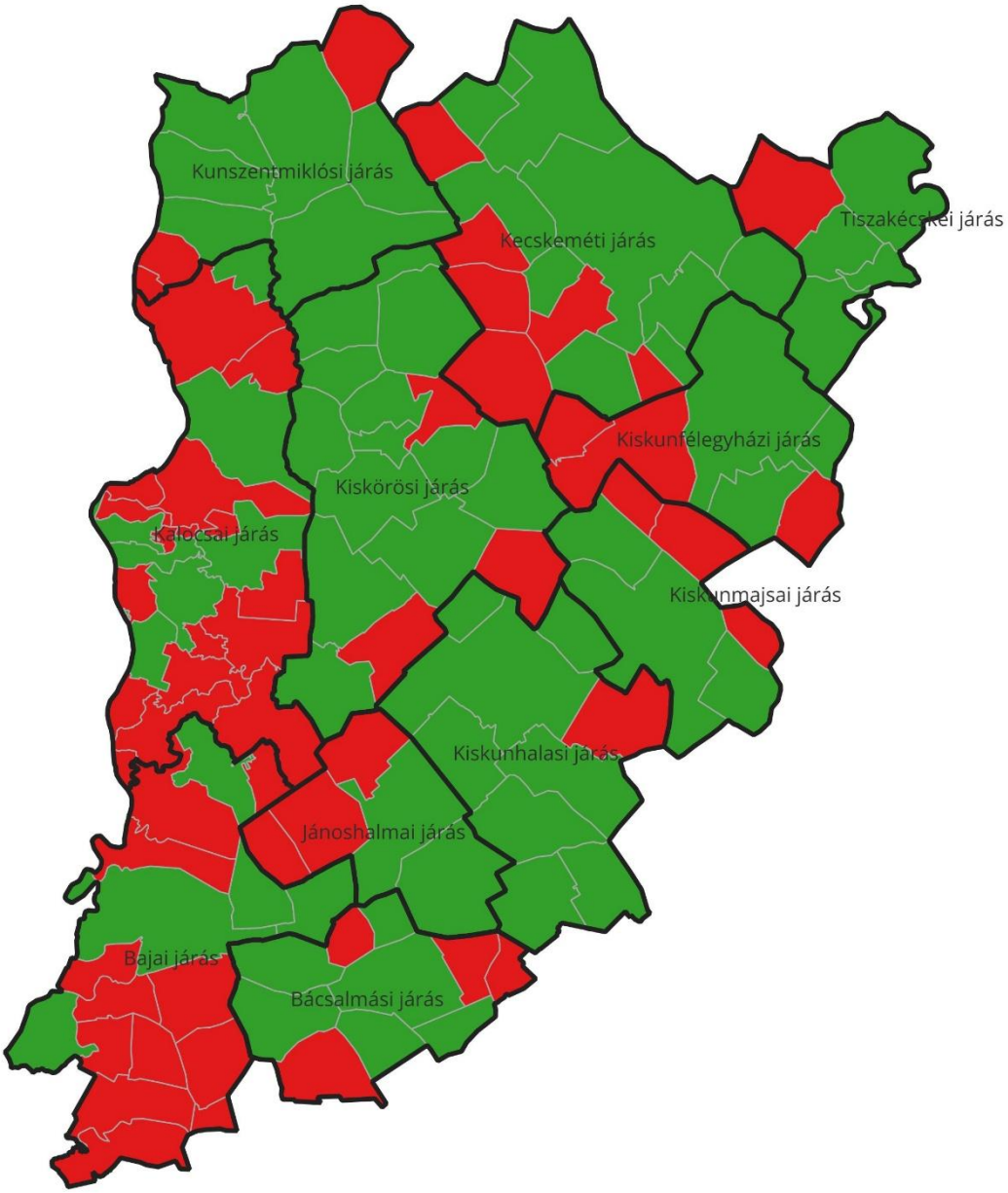

Közművelődési intézmény (művelődési ház, közösségi ház)
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van
Nincs

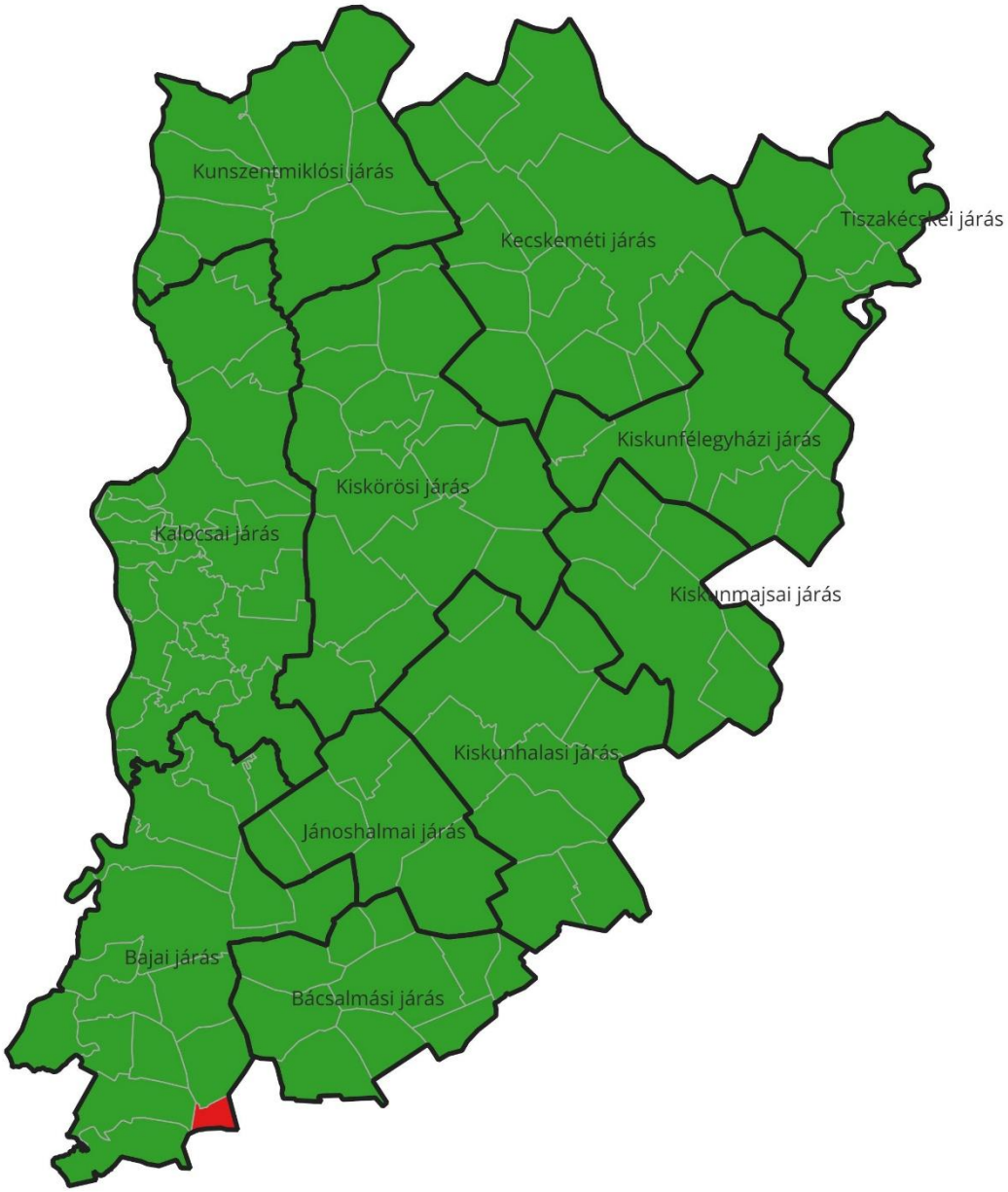

Működő színház
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van

Nincs

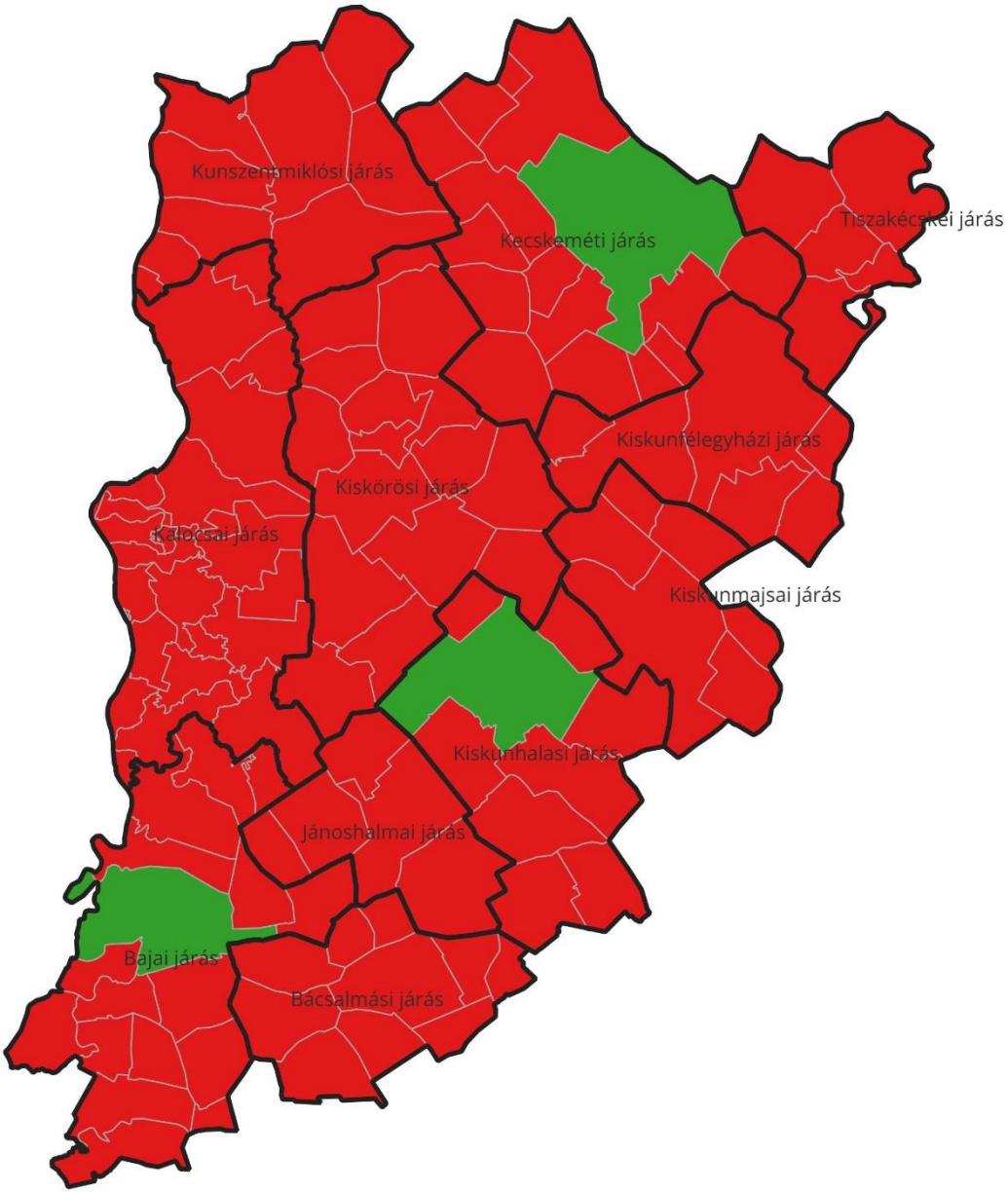

Működő filmszínház, mozi
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van

Nincs

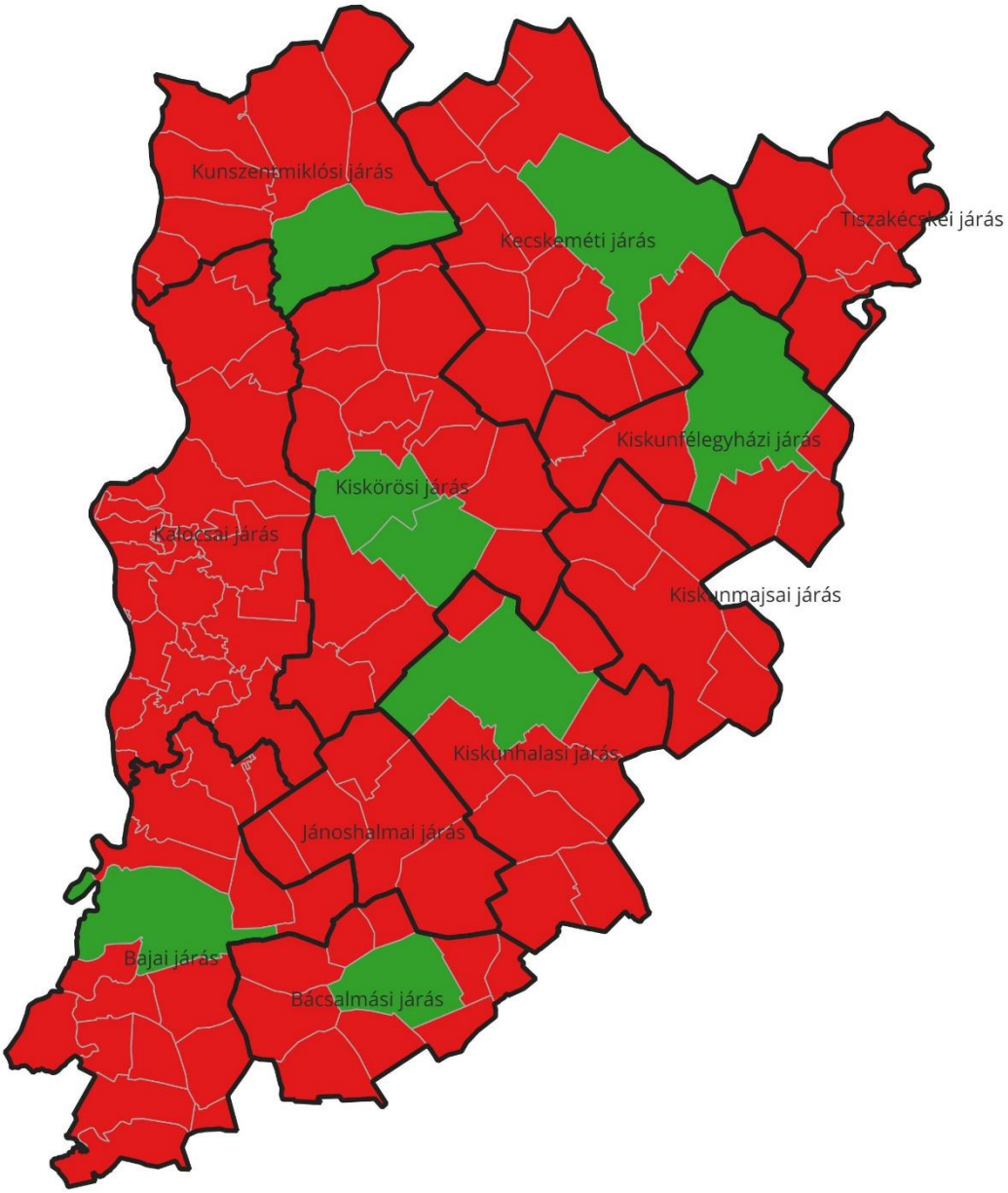

Nyilvános könyvtári ellátás
Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van
Nincs

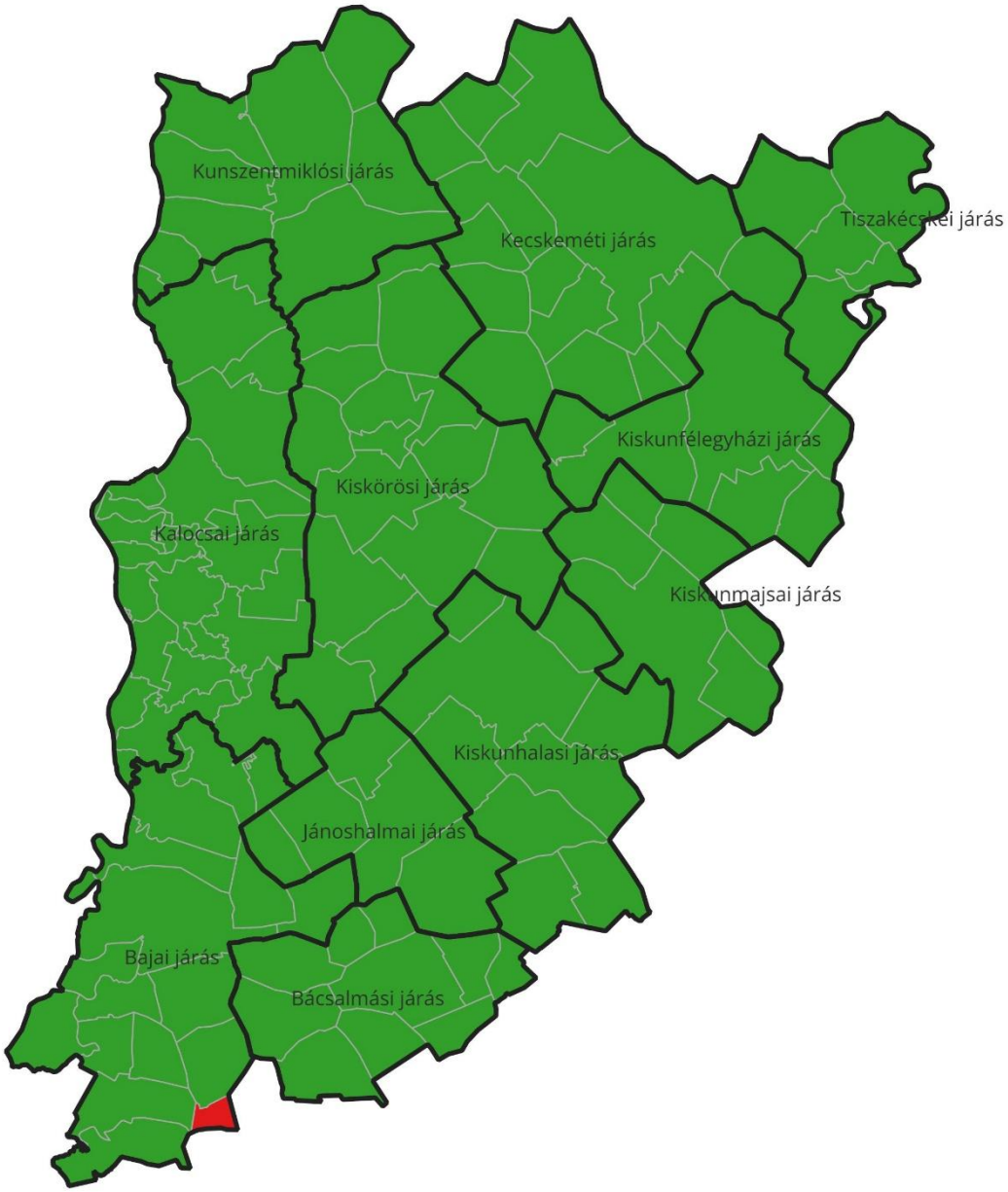

Munkásszálló Bács-Kiskun vármegye településein, 2022

Van

Nincs

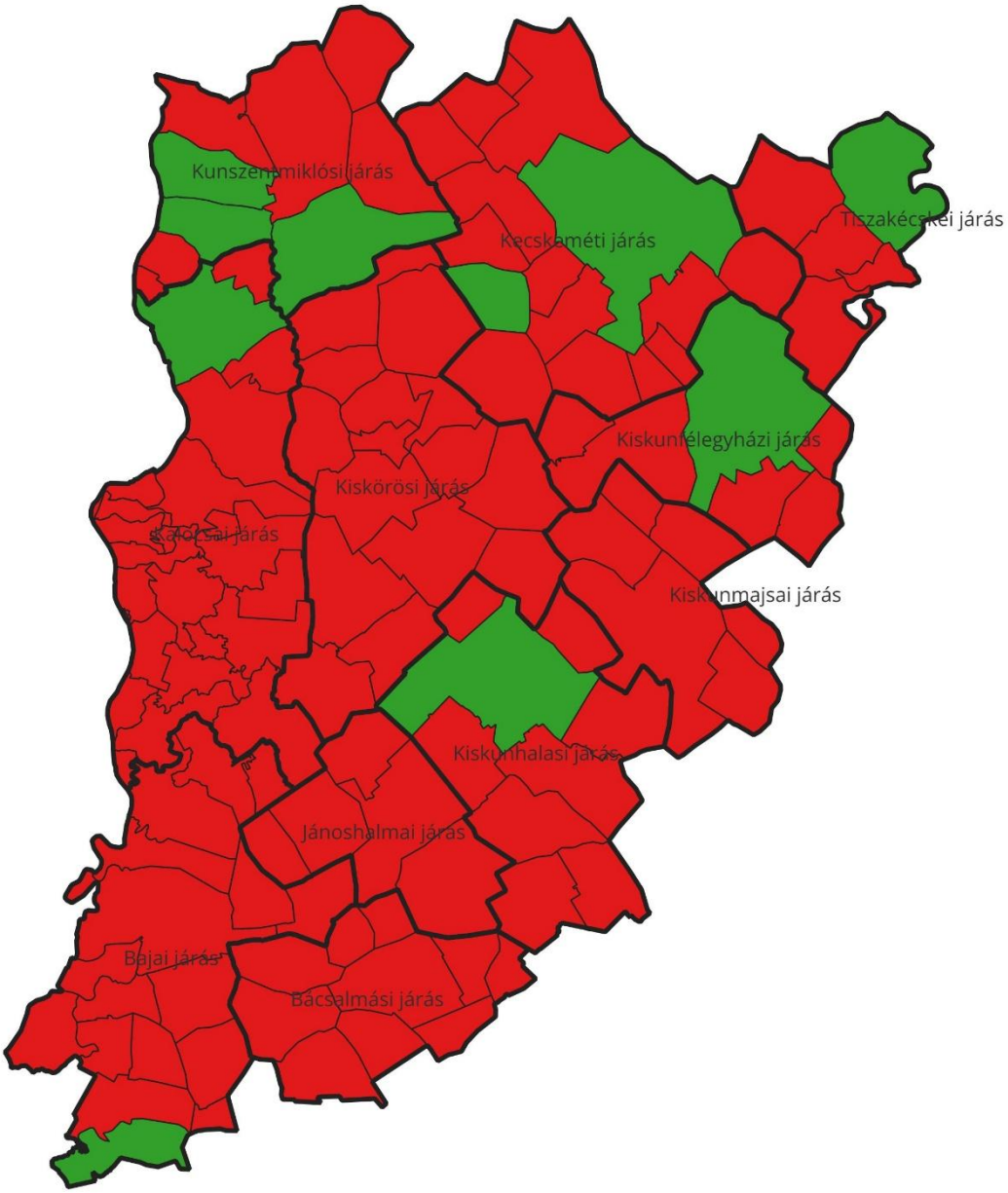

4.5.3. Infrastruktúra

Bács-Kiskun vármegye infrastruktúrájának vizsgálata a térség kettősségét szemlélteti: egyszerre jellemzi jelentős kiterjedésű, részben kiépítetlen úthálózat, valamint néhány kiemelkedően fejlett városi központ. A vármegye településszerkezete alapvetően aprófalvas–mezővárosi jellegű, amelyhez nagy külterületi arány, kiterjedt tanyás térségek és jelentős önkormányzati fenntartású úthálózat kapcsolódik.

Vármegyei léptékben az önkormányzati utak és közterek hossza rendkívül nagy, ugyanakkor a kiépítetlen szakaszok aránya több járásban is meghaladja a burkolt úthálózatét. Ez különösen a Kecskeméti, Kiskőrösi, Kiskunhalasi, Kunszentmiklósi és Kiskunfélegyházi járásokban figyelhető meg, ahol a külterületi utak, mezőgazdasági feltáró utak és tanyai bekötések nagy kiterjedése jelentős fenntartási terhet ró az önkormányzatokra. A külterületi úthálózat hossza a külterületek méretének és a kiterjedt tanyahálózat nagyságának is mutatója lehet. A burkolt úthálózat koncentráltan a járásszékhelyeken és a városi rangú településeken jelenik meg, míg a kisebb községekben a fejlesztések üteme lassabb.

A Kiskunsági Nemzeti Park területén az új nyomvonalú út- és kerékpárút építkezéseket természetvédelmi szempontok is akadályozzák.

A járdahálózat vármegyei szinten viszonylag kedvező képet mutat. A legtöbb járásban a kiépített járdák hossza meghaladja a kiépítetlen szakaszokét, ami a belterületi közlekedés biztonsága szempontjából pozitív. Kiemelkedő szerepe van ebben a Kecskeméti, Kalocsai, Kiskunhalasi és Kiskunfélegyházi járásoknak, ahol a városi funkciókhoz igazodva kiterjedt gyalogos infrastruktúra alakult ki. Ugyanakkor több kisebb településen – különösen az alföldi, szórt településszerkezetű térségekben – még mindig jelen vannak kiépítetlen járdaszakaszok, amelyek a lakosság mindennapi közlekedését nehezítik.

A kerékpáros infrastruktúra vármegyei szinten vegyes, de összességében fejlődő képet mutat. A sík domborzati viszonyok kedveznének a kerékpározásnak, ennek ellenére a hálózat elsősorban a nagyobb városok és turisztikai szempontból fontos térségek környezetében koncentrálódik. A Kecskeméti, Kalocsai, Kiskőrösi, Bajai és Tiszakécskei járásokban már számottevő hosszúságú kerékpárút-hálózat található, míg több járásban – például a Jánoshalmai vagy egyes kiskunmajsai településeken – a kerékpáros infrastruktúra még csak korlátozott mértékben van jelen. Vármegyei szinten ez azt jelenti, hogy a hálózat nem alkot egységes rendszert, inkább szigetszerűen fejlődött ki.

Az önkormányzati tulajdonú zöldterületek nagysága rendkívül egyenlőtlen eloszlást mutat a megyében. Egyes települések – különösen nagy kiterjedésű, természetközeli vagy üdülőfunkcióval rendelkező területeken – kiemelkedően nagy zöldfelületi állománnyal rendelkeznek, míg más városokban és falvakban a nyilvántartott önkormányzati zöldterület elenyésző. Vármegyei szinten ez azt jelenti, hogy a zöldinfrastruktúra nem mindenhol tölti be egyformán a rekreációs és klímavédelmi funkcióját, és sok településen indokolt lenne a közparkok, fasorok és pihenőterületek tudatos bővítése.

A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek száma összességében megfelelőnek mondható, azonban erősen koncentrálódik a nagyobb városokban és járásszékhelyeken. Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Baja és Kalocsa kiemelkedő ellátottsággal rendelkezik, míg számos kisebb településen egyáltalán nincs, vagy csak egyetlen ilyen funkciójú közterület található. Ez vármegyei szinten egyértelműen jelzi a települések közötti életminőségbeli különbségeket.

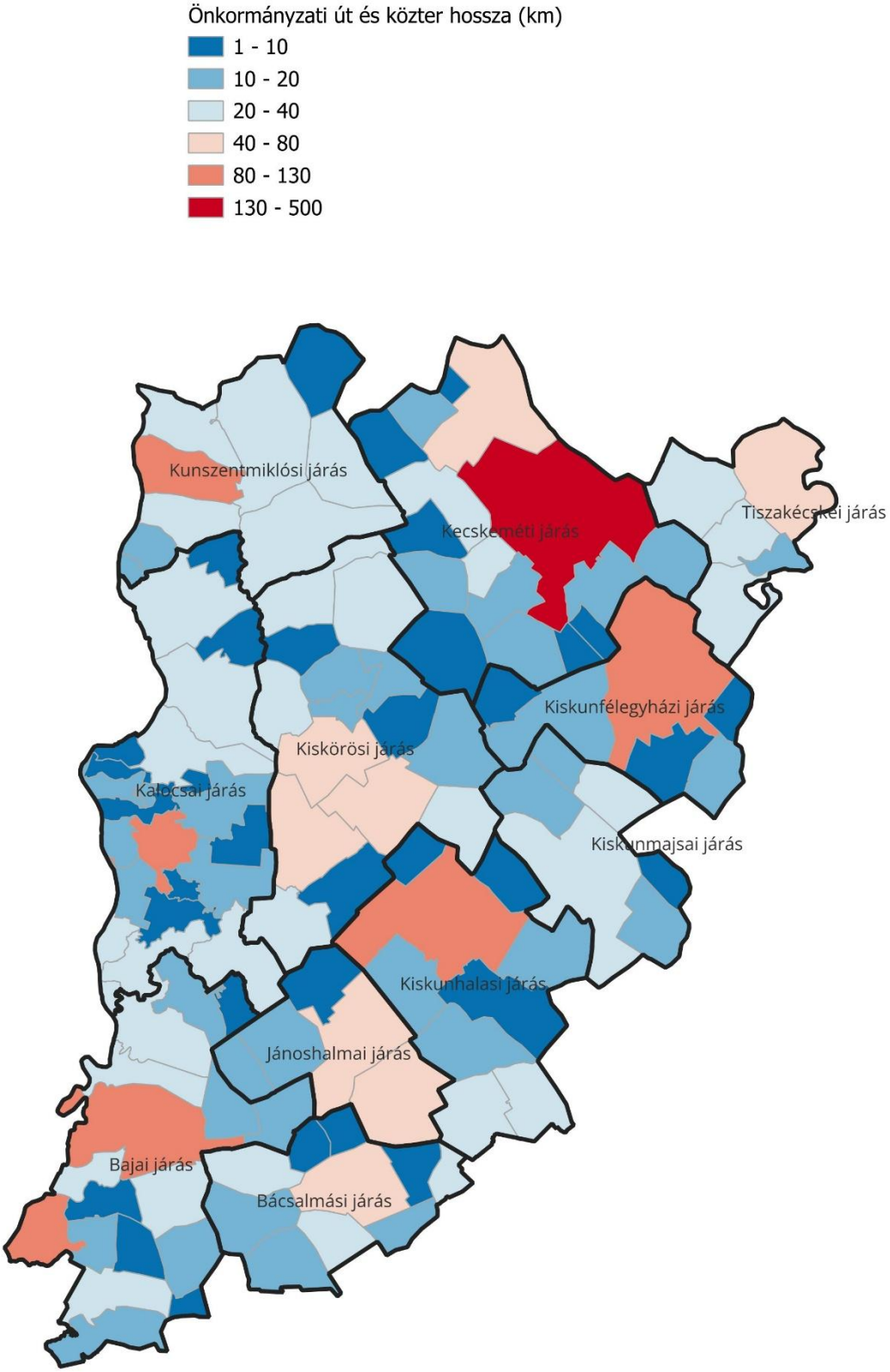
Önkormányzati út és közter hossza (km)
1 - 10
10 - 20
20 - 40
40 - 80
80 - 130
130 - 500
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

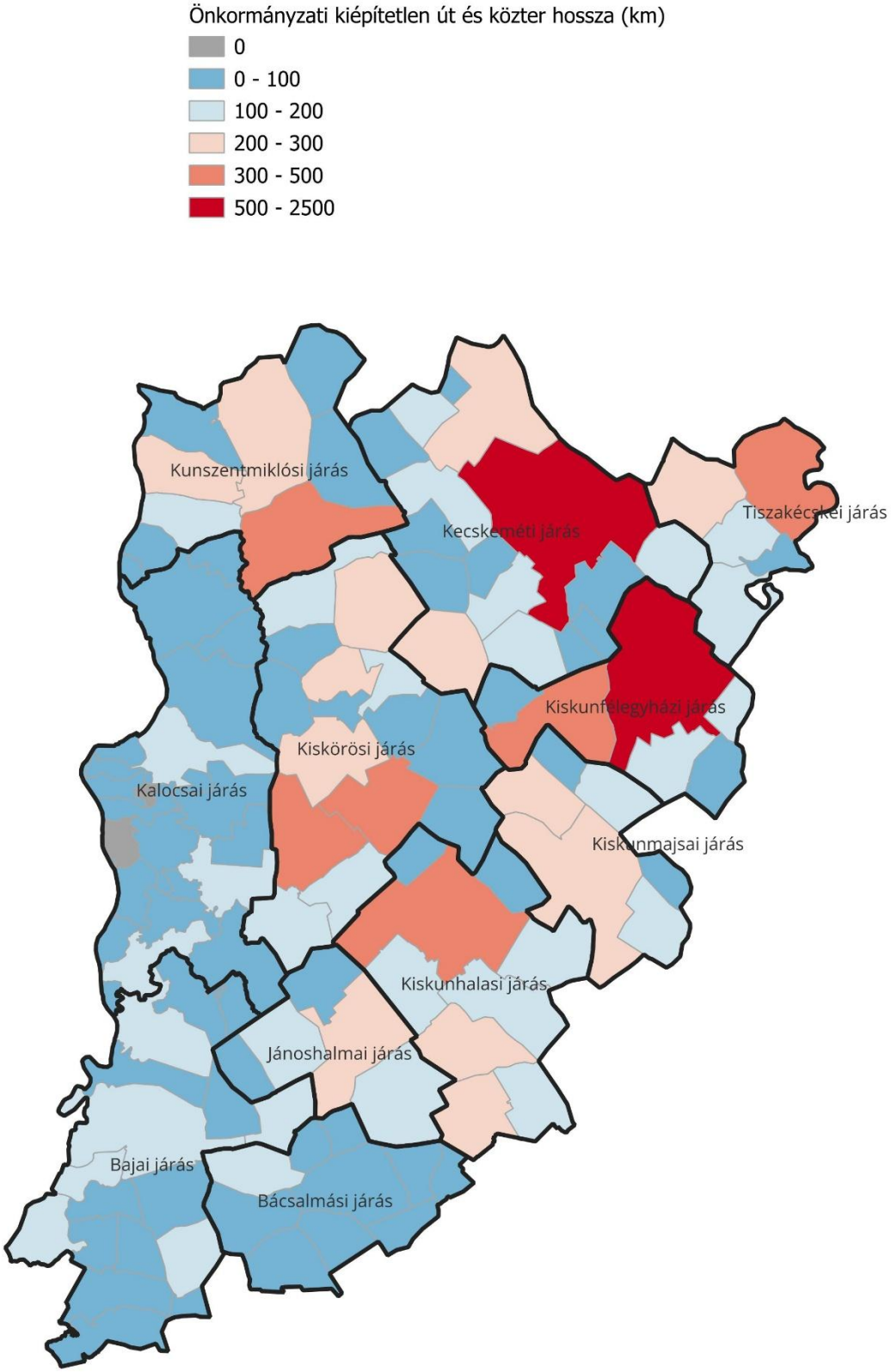
Önkormányzati kiépítetlen út és közter hossza (km)
0
0 - 100
100 - 200
200 - 300
300 - 500
500 - 2500
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

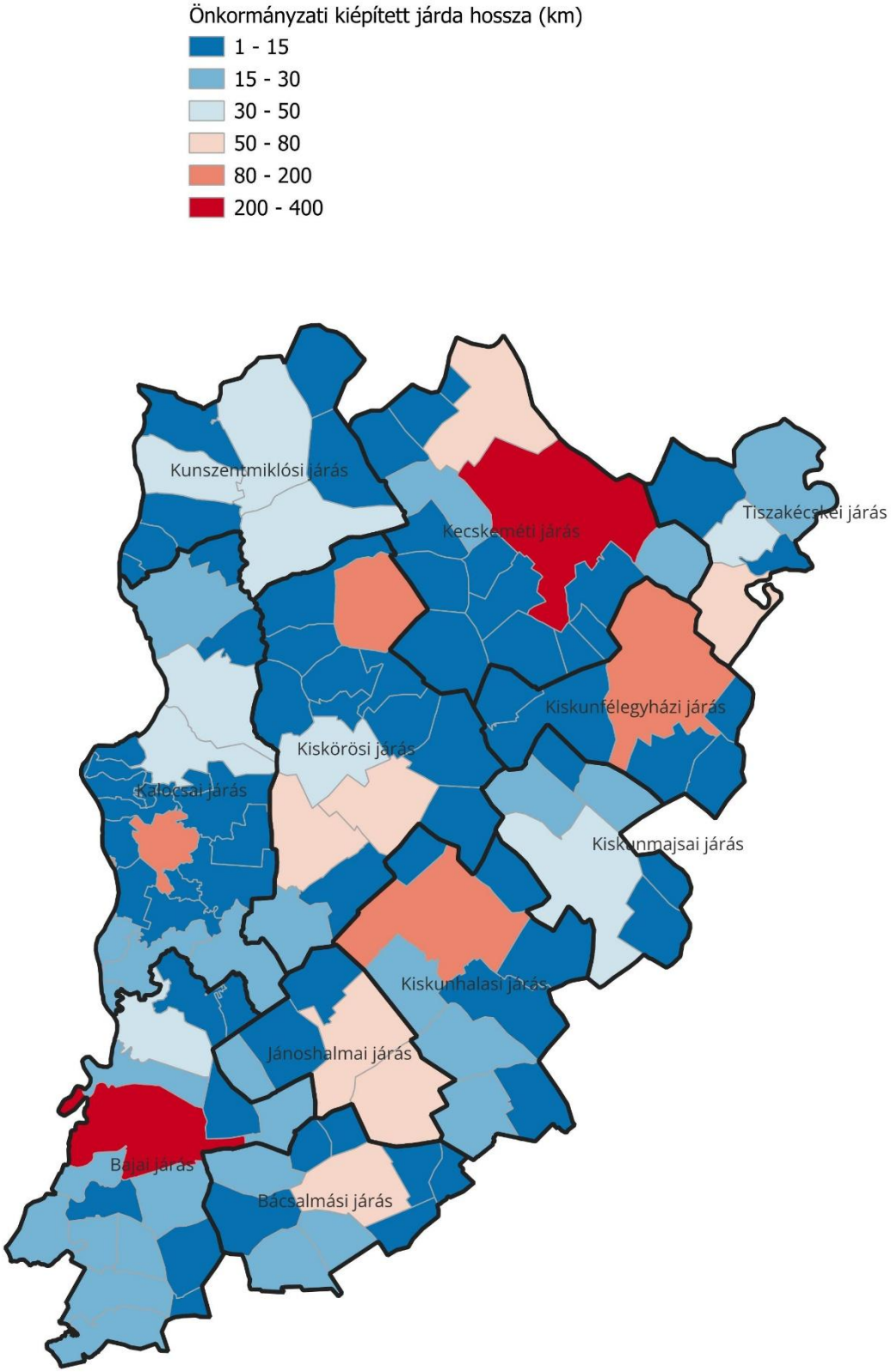
Önkormányzati kiépített járda hossza (km)
1 - 15
15 - 30
30 - 50
50 - 80
80 - 200
200 - 400
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

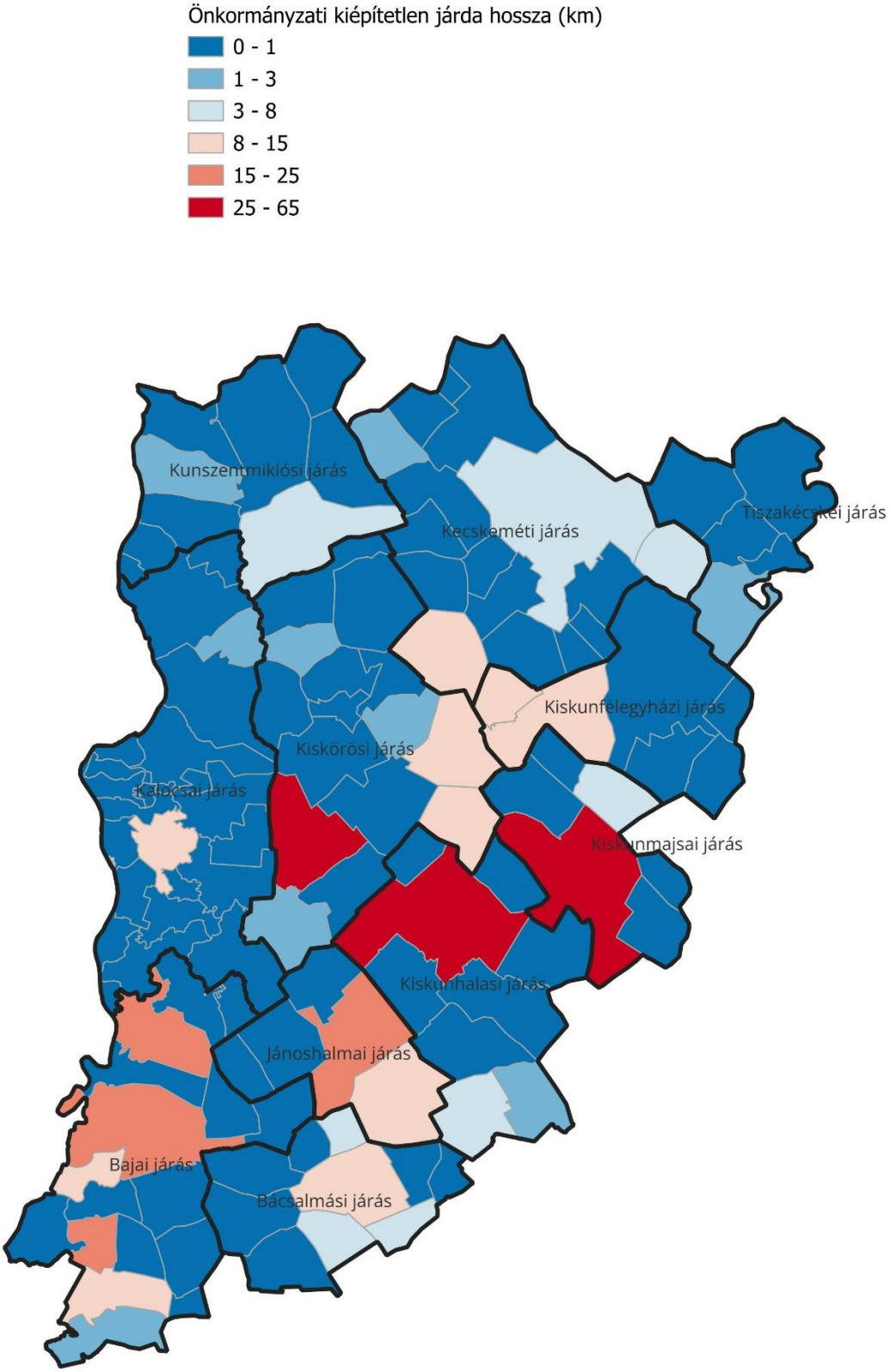
Önkormányzati kiépítetlen járda hossza (km)
0 - 1
1 - 3
3 - 8
8 - 15
15 - 25
25 - 65
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

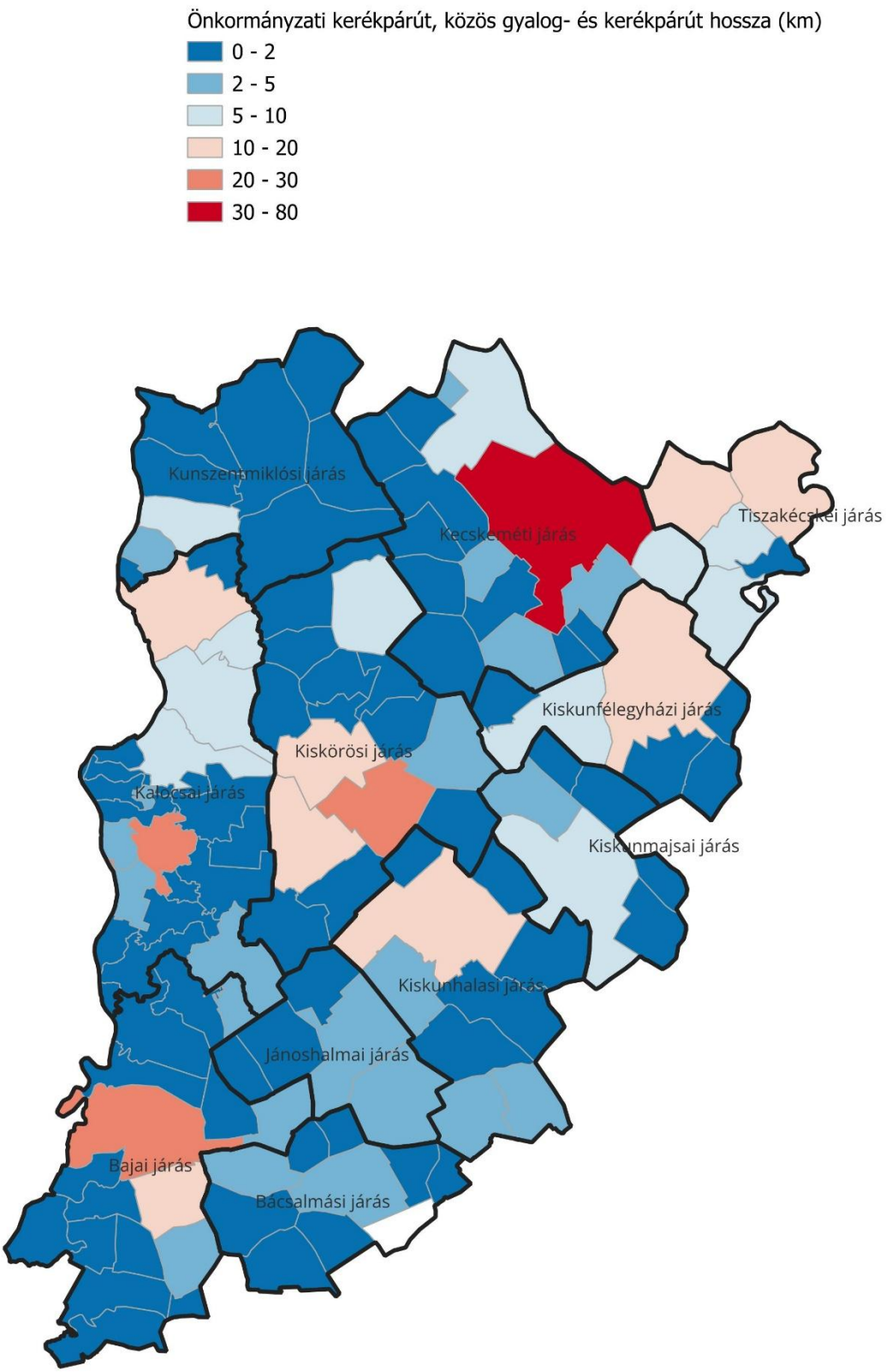
Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza (km)
0 - 2
2 - 5
5 - 10
10 - 20
20 - 30
30 - 80
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

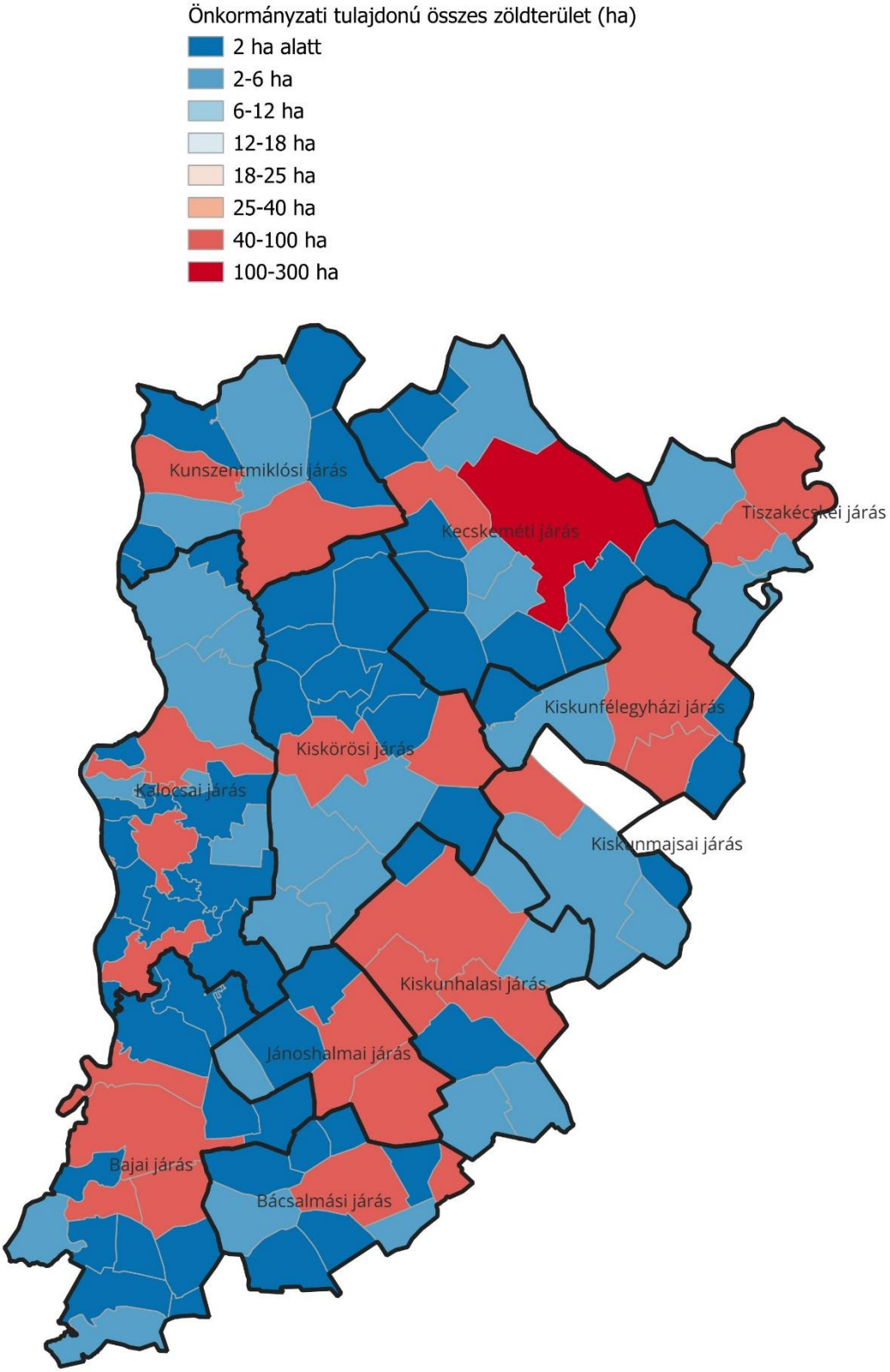
Önkormányzati tulajdonú összes zöldterület (ha)
2 ha alatt
2-6 ha
6-12 ha
12-18 ha
18-25 ha
25-40 ha
40-100 ha
100-300 ha
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

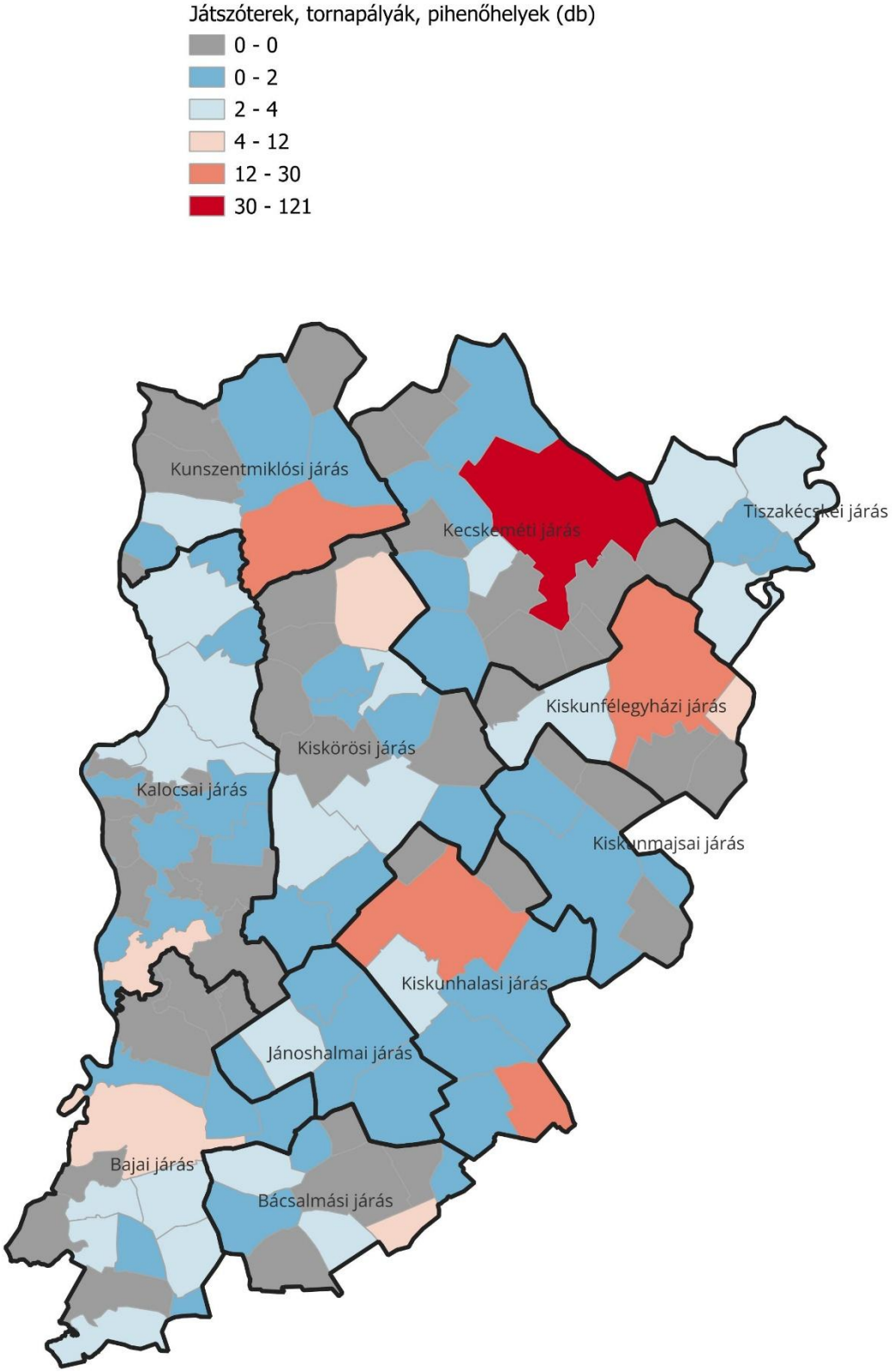
Játszóterek, tornapályák, pihenőhelyek (db)
0 - 0
0 - 2
2 - 4
4 - 12
12 - 30
30 - 121
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

4.5.4. Bűnmegelőzést és közbiztonság javítását segítő programok

A Bács-Kiskun vármegye járásainak bűnmegelőzési és áldozatsegítő programjait áttekintve átfogó képet kapunk a vármegye közbiztonsági ellátórendszerének működéséről, erősségeiről és strukturális hiányosságairól. Az elemzések alapján egyértelműen megállapítható, hogy a vármegyében a közbiztonság fejlesztése terén jelentős területi egyenlőtlenségek tapasztalhatók, mind a bűnmegelőzés, mind az áldozatsegítés elérhetősége szempontjából. Ezek az egyenlőtlenségek elsősorban a járásközpontok és a kisebb, perifériku s települések közötti különbségekből adódnak.

Pozitívumként kiemelhető, hogy a vármegye több járásában – különösen a nagyobb városi központokban – legalább részben kiépült áldozatsegítő rendszer működik. Kecskemét, Baja, Kalocsa, Kiskunhalas, Kiskunfélegyháza, Tiszakécske és Jánoshalma esetében elérhetők olyan programok vagy szolgáltatások, amelyek a bűncselekmények által okozott káros hatások csökkentését, illetve az áldozatok támogatását célozzák. Ezek a települések jellemzően intézményi központok, ahol jelen vannak a szükséges humán, szociális és igazgatási kapacitások, valamint a járási vagy vármegyei hatáskörű szervezetekhez való kapcsolódás is hatékonyabban biztosított.

Szintén kedvező elemként értékelhető, hogy néhány járásban – például a Kecskeméti, a Kiskunhalasi és részben a Kunszentmiklósi járásban – a bűnmegelőzés csírái is megjelennek, még ha ezek sok esetben csak részlegesen érhetők is el. Az ilyen programok megléte arra utal, hogy egyes településeken már felismerték a megelőzés jelentőségét, és történtek kezdeményezések a lakosság biztonságtudatosságának növelésére vagy a veszélyeztetett csoportok védelmére.

Ugyanakkor a negatívumok túlsúlya határozottan kirajzolódik a vármegye egészére vonatkozóan. A legmarkánsabb probléma a bűnmegelőzési programok szinte teljes hiánya. A vármegye járásainak döntő többségében a települések nagy részén semmilyen szervezett, helyben elérhető prevenciós program nem működik. Ez különösen igaz a kisebb lélekszámú, rurális településekre, ahol a bűnmegelőzés nem jelenik meg önálló szakpolitikai területként, és legfeljebb alkalmi, nem rendszerszintű kezdeményezések formájában fordul elő.

Az áldozatsegítő programok elérhetősége ugyan összességében kedvezőbb képet mutat, azonban ezek területileg rendkívül egyenlőtlenül oszlanak meg. A járásközpontokon kívüli települések jelentős részében az áldozatsegítés csak részben érhető el, vagy egyáltalán nem áll rendelkezésre. Ez azt jelenti, hogy az áldozatok sok esetben csak más településeken, utazással, vagy közvetett módon férhetnek hozzá a szükséges segítséghez, ami különösen hátrányos helyzetet teremt az idősek, a mozgásukban korlátozottak és az alacsony jövedelmű háztartások számára.

A területi egyenlőtlenségek egyik legfontosabb jellemzője a központ–periféria megosztottság. A nagyobb városokban koncentrálódnak az elérhető szolgáltatások, míg a kisebb községek többsége ellátatlan marad mind a megelőzés, mind az áldozatsegítés területén. Ez a koncentráció hosszú távon tovább mélyítheti a biztonságérzetben és a tényleges védelemben meglévő különbségeket a vármegyén belül.

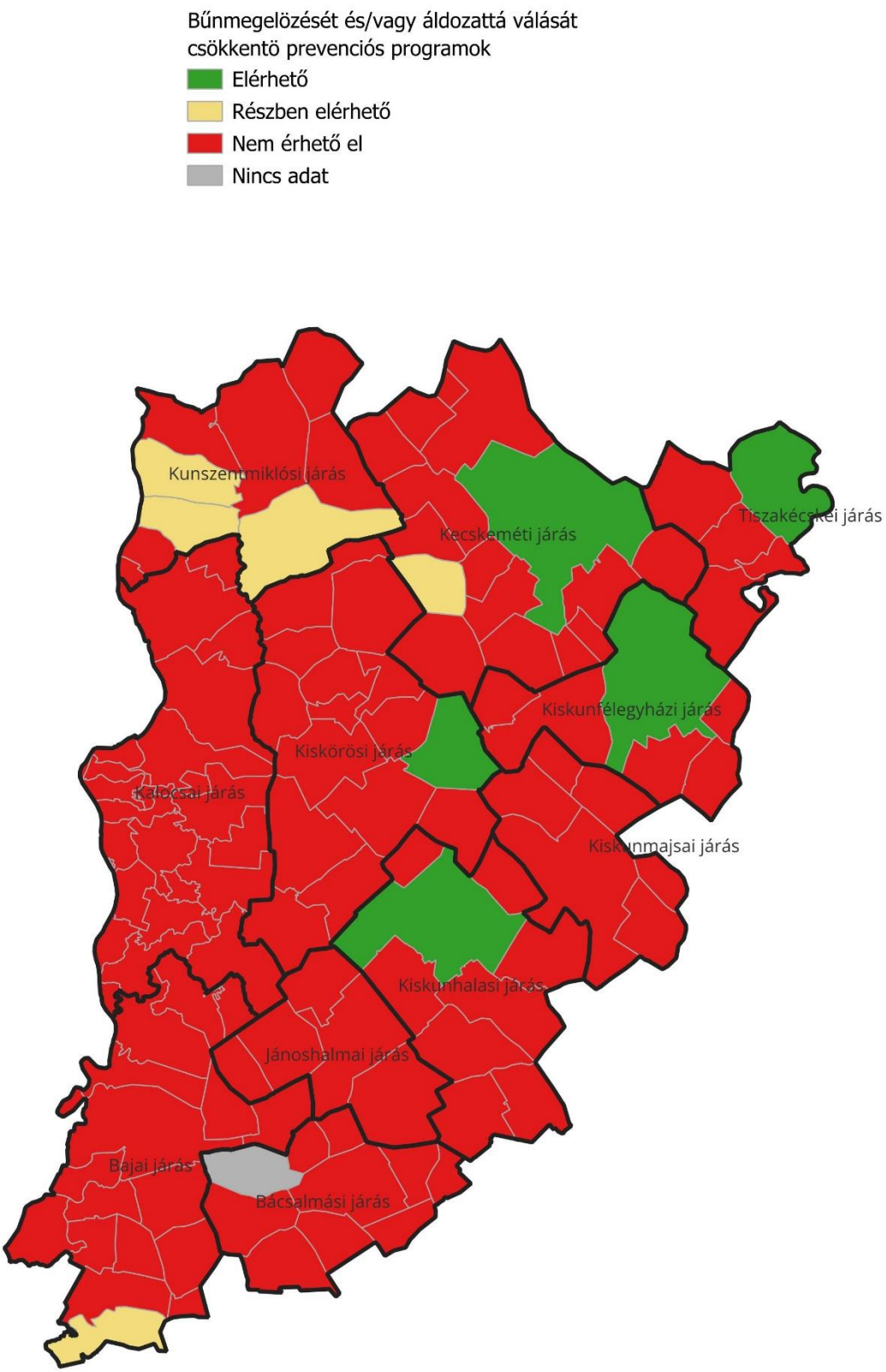
Bűnmegelözését és/vagy áldozattá válását
csökkentö prevenciós programok
Elérhető
Részben elérhető
Nem érhető el
Nincs adat
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

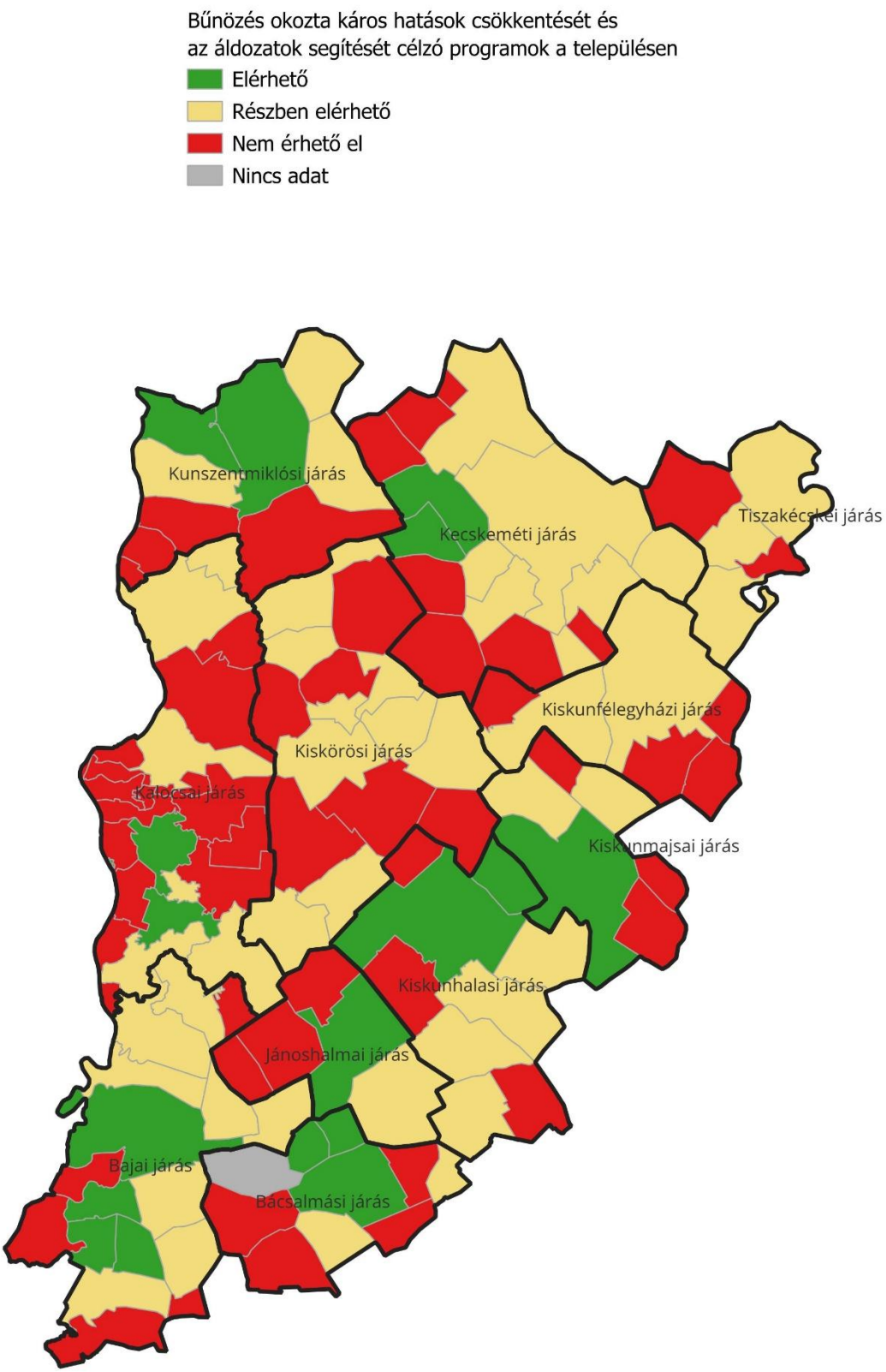
Bűnözés okozta káros hatások csökkentését és
az áldozatok segítését célzó programok a településen
Elérhető
Részben elérhető
Nem érhető el
Nincs adat
Kunszentmiklósi járás
Kecskeméti járás
Tiszakécskei járás
Kiskunfélegyházi járás
Kiskörösi járás
Kalocsai járás
Kiskunmajsai járás
Kiskunhalasi járás
Jánoshalmai járás
Bajai járás
Bácsalmási járás

5. Közösségi programok

5.1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b) b1) 1-6.)

A felhívásban kifejtett tevékenységek vonatkozásában a 2025. decemberében kiküldött települési adatbekérők szolgáltak információval. A települési adatbekérőn az 5.1-es valamint az 5.3-as alfejezethez kapcsolódóan kértünk be információkat a településektől. A tevékenységek, szolgáltatások elérhetősége volt fókuszban, melyről részletes tevékenységalapú adattábla is rendelkezésre áll (1. melléklet). A SZÚT központi módszertanban elvárt formátumban való megjelenítéséhez az adott válaszokat kategorizáltuk és pontoztuk, az összes pont alapján pedig besoroltuk az elvárt formátumba. A válaszkategóriák a települési adatbekérő esetében megfeleltek a módszertanban feltüntetett kategóriákkal:

- Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások **elérhetőek helyben** az érintett célcsoport számára
- Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások **részben elérhetőek helyben**
- Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások **elérhetőek, de nem helyben**

Ha egy szolgáltatás nem állandó jelleggel, csak időnként érhető el a településen (például egy most futó pályázat vagy program ideje alatt), akkor azt a kitöltés során a táblázatban a „részben" válaszlehetőséggel kellett jelölnie a települési önkormányzatoknak.

A módszertanban elvártaknak megfelelően ahhoz, hogy az altématerület egyben tükrözze az összes tevékenységre adott választ, az adatokat konszolidáltuk és pontokat rendeltünk az egyes válaszokhoz:

- Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások **elérhetőek helyben** az érintett célcsoport számára 2 pont
- Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások **részben elérhetőek helyben** 1 pont
- Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások **elérhetőek, de nem helyben** 0 pont

Az így kapott pontokat településenként összegeztük, a maximum elérhető pontszám 12 volt.

Egységes formátumban az adott pontkategóriák alapján soroltuk be a településeket:

9-12 pont	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára
6-8 pont	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben
0-5 pont	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben

Az 5.1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások alfejezet kapcsán az alábbiakra kérdeztünk rá a települési adatbekérőn:

- Baba-mama körök szervezése elsősorban a kisgyermekek napközbeni ellátásaiban és a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai közül a Biztos Kezdet Gyerekház vagy felzárkózási közösségi tér típusú szolgáltatásban (Jó kis hely, Csillagpont, Csillag szolgáltató ház, Jelenlét pont, Gyermekesély Közösségi ház/tér) szolgáltatásban még nem részesülő családok és kismamák számára
- Természetbeni juttatások

- Tanórán kívüli, iskolai előrehaladást segítő tevékenységek megvalósítása, gyermekek korrepetálása, hátrányok mérséklése
- Tehetségfejlesztő foglalkozások tartása tudományos és/vagy kulturális tevékenységek terén
- Pénzügyi tudatosság fejlesztését segítő programok
- Kommunikáció fejlesztését segítő programok (pl.: médiafoglalkozások, médiatartalmak létrehozása)

5.1.1.1. Bácsalmási járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsalmás	X	–	–
Bácsbokod	NA		
Bácsborsód	–	–	X
Bácsszőlős	–	–	X
Csikéria	–	–	X
Katymár	X	–	–
Kunbaja	–	–	X
Madaras	–	X	–
Mátételke	X	–	–
Tataháza	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Bácsalmási járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások összességében alacsony-közepes lefedettséget mutatnak, a vizsgált hat tevékenység többsége a települések kevesebb mint felében érhető el teljes körűen. Az elemzés 9 település adataira épül (Bácsbokod nem szolgáltatott adatot).

A célzott, a korai esélynövelő szolgáltatásokban még nem részesülő családokat elérő baba–mama körök a járásban alacsony lefedettséget mutatnak. Teljes körűen a települések mindössze 22%-ában érhetők el, további 22%-ban részlegesen, miközben a települések több mint fele, 56%-a egyáltalán nem biztosít ilyen jellegű szolgáltatást. Pozitív példaként Katymár és Madaras emelhető ki, ahol a programok teljes körűen működnek, ugyanakkor a járás településeinek többségében nem áll rendelkezésre olyan célzott közösségi forma, amely a korai fejlesztési és esélynövelő szolgáltatásokból kimaradó kisgyermekes családokat elérné. Ez arra utal, hogy a korai prevenciós és szülőtámogató szolgáltatások kiegészítő, felzárkózást erősítő elemei a járásban csak korlátozottan épültek ki.

A tanórán kívüli előrehaladást, pénzügyi tudatosságot és kommunikációs készségeket fejlesztő programok közül a pénzügyi tudatosság fejlesztését célzó tevékenységek a települések mindössze 22%-ában érhetők el teljes körűen, és 78%-ában egyáltalán nem jelennek meg. Pozitív kivételt Bácsalmás és Madaras jelent, míg a járás településeinek többségében ezek a programok teljes mértékben hiányoznak. A kommunikációfejlesztő programok esetében a lefedettség valamivel kedvezőbb, ugyanakkor itt is alacsony szintű: a települések 11%-ában érhetők el teljes körűen, 33%-ában részlegesen, és 56%-ában egyáltalán nem. Mátételke emelhető ki pozitív példaként, míg több településen semmilyen formában nem jelennek meg kommunikációs készségfejlesztő foglalkozások.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járás legerősebb szolgáltatási területének tekinthető: a települések 67%-ában teljes körűen, további 33%-ában részlegesen biztosított. Hasonlóan kedvező a fiatal felnőttek részére nyújtott természetbeni támogatások helyzete, ahol a települések 44%-ában teljes körű, 22%-ában részleges, 33%-ában pedig nem elérhető a szolgáltatás. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 44%-ában teljes körűen, 22%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések egyharmadában egyáltalán nem biztosítottak. Katymár, Mátételke és Tataháza pozitív példaként emelhetők ki, ahol mindhárom célcsoport számára teljes körű a támogatás, míg több településen a roma gyermekekre irányuló célzott juttatások hiányoznak. Bácsalmáson a hátrányos helyzetű és roma gyermekek számára több, konkrétan megnevezhető szolgáltatás működik, például a művelődési ház által szervezett nyári táborok ingyenesen vehetők igénybe. Az önkormányzat három zamárdi üdülővel rendelkezik, amelyeket szociális alapon biztosítanak gyermekcsoportok és családok számára. A roma nemzetiségi önkormányzat bevonásával évente 10–15 gyermek számára szervezett üdültetés valósul meg, ami konkrét, célzott beavatkozásként értelmezhető.

A Bácsalmási járás a Jánoshalmai mellett a vármegye másik komplex programmal fejlesztendő leghátrányosabb helyzetű járása. A járásközpontban üzemel Biztos Kezdet Gyermekház.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a természetbeni támogatások rendszere viszonylag stabilan működik és szélesebb körben elérhető, ugyanakkor a készségfejlesztő, prevenciós és esélynövelő programok – különösen a pénzügyi tudatosságot, kommunikációt és korai gyermekkori támogatást célzó tevékenységek – csak korlátozottan jelennek meg. A szolgáltatási szerkezet inkább a közvetlen támogatási formákra épül, miközben a hosszabb távú felzárkózást segítő kompetenciafejlesztő elemek a járás településeinek többségében hiányosak vagy nem érhetők el.

5.1.1.2. Bajai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsszentgyörgy	–	–	X
Baja	X	–	–
Bátmonostor	X	–	–
Csátalja	–	X	–
Csávoly	X	–	–
Dávod	–	X	–
Dunafalva	–	–	X
Érsekcsanád	–	–	X
Érsekhalma	–	–	X
Felsőszentiván	–	–	X
Gara	–	X	–
Hercegszántó	–	X	–
Nagybaracska	–	X	–
Nemesnádudvar	X	–	–
Sükösd	X	–	–
Szeremle	–	X	–
Vaskút	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Bajai járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások összességében közepes lefedettséget mutatnak, azonban a szolgáltatások szerkezete erősen egyenetlen. A közvetlen természetbeni támogatások több településen stabilan jelen vannak, miközben a készségfejlesztő és prevenciós programok jelentős része a települések többségében helyben nem érhető el.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban közepes lefedettséget mutatnak. Teljes körűen a települések 53%-ában érhetők el, további 18%-ában részlegesen, míg a települések 29%-ában helyben nem érhetők el, azaz a település közigazgatási határain belül nem működik ilyen szolgáltatás. Baja, Bátmonostor, Csávoly, Felsőszentiván, Gara, Nagybaracska, Sükösd, Szeremle és Vaskút emelhető ki pozitív irányban, ugyanakkor több kisebb településen a célzott korai szülőtámogató szolgáltatások helyben nem biztosítottak.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok a járás egyik leggyengébb szolgáltatási területét jelentik. Teljes körűen a települések 12%-ában érhetők el, további 12%-ában részlegesen, miközben a települések 76%-ában helyben nem érhetők el ilyen programok. Bátmonostor és Nemesnádudvar emelhető ki pozitív példaként, a járás településeinek túlnyomó többségében azonban a pénzügyi kompetenciák fejlesztése helyben nem biztosított.

A kommunikációt fejlesztő programok lefedettsége szintén alacsony. Teljes körűen a települések 12%-ában érhetők el, 12%-ában részlegesen, míg a települések 76%-ában helyben nem érhetők el. Baja és Bátmonostor emelhető ki pozitív példaként, ugyanakkor a járás

településeinek többségében a kommunikációs készségek és médiakompetenciák fejlesztését célzó programok nem biztosítottak helyben.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járás legerősebb szolgáltatási területe. A települések 71%-ában teljes körűen, további 12%-ában részlegesen biztosított, míg a települések 18%-ában helyben nem érhető el. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni támogatások a települések 59%-ában teljes körűen, 18%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 24%-ában helyben nem biztosítottak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 59%-ában teljes körűen, 12%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 29%-ában helyben nem érhetők el. Baja, Csátalja, Csávoly, Dávod, Gara, Hercegszántó, Nagybaracska, Nemesnádudvar és Sükösd emelhető ki pozitív példaként, ahol mindhárom célcsoport számára teljes körű a támogatás, míg több településen – különösen Felsőszentiványon és Vaskúton – a természetbeni támogatások helyben nem biztosítottak.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a közvetlen természetbeni támogatások rendszere viszonylag stabilan működik és több településen teljes körűen elérhető. Ezzel szemben a készségfejlesztő és hosszabb távú felzárkózást támogató programok – különösen a pénzügyi tudatosságot és kommunikációs készségeket fejlesztő szolgáltatások – a települések többségében helyben nem érhetők el. A szolgáltatási szerkezet így elsősorban a közvetlen szociális támogatásra épül, miközben a megelőző és kompetenciafejlesztő elemek járási szinten alacsony lefedettséget mutatnak.

5.1.1.3. Jánoshalmai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Borota	–	–	X
Jánoshalma	X	–	–
Kéleshalom	–	–	X
Mélykút	–	–	X
Rém	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Jánoshalmai járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások lefedettsége összességében alacsony, a vizsgált tevékenységek jelentős része a települések többségében helyben nem érhető el. A járás szolgáltatási szerkezete erősen koncentrált, a programok többsége egyetlen településhez kötődik, miközben több településen egyáltalán nem áll rendelkezésre helyben elérhető szolgáltatás.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban korlátozottan érhetők el. Teljes körűen a települések 40%-ában biztosítottak, további 20%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 40%-ában helyben nem érhetők el ilyen szolgáltatások. Jánoshalma és Mélykút emelhető ki pozitív példaként, míg Borotán és Kéleshalmon a szolgáltatás a település közigazgatási határain belül nem biztosított.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok a járásban rendkívül alacsony lefedettséggel érhetők el. Teljes körűen a települések 20%-ában biztosítottak, míg a települések 80%-ában helyben nem érhetők el ilyen jellegű programok. Jánoshalma az egyetlen település, ahol a szolgáltatás teljes körűen elérhető, a többi településen a pénzügyi kompetenciák fejlesztése helyben nem biztosított.

A kommunikációt fejlesztő programok szintén alacsony lefedettséget mutatnak. Teljes körűen a települések 20%-ában érhetők el, további 20%-ában részlegesen, míg a települések 60%-ában helyben nem érhetők el. Mélykút emelhető ki pozitív példaként, Jánoshalmán részleges elérhetőség figyelhető meg, a járás többi településén azonban a kommunikációs készségeket fejlesztő programok helyben nem biztosítottak.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járásban kifejezetten alacsony lefedettséget mutat. Teljes körűen a települések 20%-ában, részlegesen további 20%-ában biztosított, miközben a települések 60%-ában helyben nem érhető el ilyen támogatás. Hasonló mintázat figyelhető meg a fiatal felnőttek és a roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások esetében is, ahol a teljes körű ellátás kizárólag Jánoshalmán biztosított, Rémben részleges elérhetőség azonosítható, míg a járás több településén – különösen Borotán és Kéleshalmon – a támogatások helyben egyáltalán nem biztosítottak.

A Jánoshalmai járás a Bácsalmási mellett a vármegye másik komplex programmal fejlesztendő leghátrányosabb helyzetű járása. A járásban két településen is üzemel Biztos Kezdet Gyermekház: Jánoshalmán és Mélykúton.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a szolgáltatások döntő többsége Jánoshalmán koncentrálódik, míg a kisebb települések jelentős részében a vizsgált szolgáltatások többsége helyben nem érhető el. A szolgáltatási szerkezet így erősen központi jellegű, a települések közötti hozzáférési különbségek jelentősek, ami a mélyszegénységben élő célcsoportok számára a helyben elérhető támogatások és fejlesztő programok korlátozott hozzáférhetőségét jelzi.

5.1.1.4. Kalocsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bátya	–	X	–
Drágszél	–	X	–
Dunapataj	–	–	X
Dunaszentbenedek	–	–	X
Dunatetétlen	–	–	X
Dusnok	X	–	–
Fajsz	–	–	X
Foktő	–	–	X
Géderlak	–	–	X
Hajós	X	–	–
Harta	–	–	X
Homokmégy	–	–	X
Kalocsa	X	–	–
Miske	–	–	X
Ordas	–	–	X
Öregcsertő	–	X	–
Solt	X	–	–
Szakmár	–	–	X
Újsolt	–	–	X
Újtelek	–	–	X
Uszód	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kalocsai járásban a járás 21 településének adatai alapján a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások összességében vegyes képet mutatnak. A közvetlen természetbeni támogatások több településen jelen vannak, ugyanakkor a készségfejlesztő és prevenciós jellegű programok a települések döntő többségében helyben nem érhetők el. A szolgáltatások járáson belüli eloszlása egyenetlen, több településen csak egyes elemek biztosítottak.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban közepes lefedettséget mutatnak. A települések 57%-ában teljes körűen elérhetők, míg a települések 43%-ában helyben nem érhetők el, azaz a település közigazgatási határain belül nem működik ilyen szolgáltatás. Pozitív példaként emelhető ki többek között Bátya, Dunapataj, Dunatetétlen, Dusnok, Fajsz, Foktő, Hajós, Kalocsa, Öregcsertő és Solt, ugyanakkor Drágszélen, Dunaszentbenedeken, Géderlakon, Hartán, Homokmégyen, Miskén, Ordas településen és Újteleken a szolgáltatás helyben nem biztosított.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok lefedettsége rendkívül alacsony. Teljes körűen a települések mindössze 14%-ában érhetők el, míg a települések 86%-ában helyben nem érhetők el ilyen jellegű programok. Hajós, Kalocsa és Solt emelhető ki pozitív példaként, a járás

településeinek többségében azonban a pénzügyi kompetenciák fejlesztése helyben nem biztosított.

A kommunikációt fejlesztő programok szintén alacsony lefedettséget mutatnak. Teljes körűen a települések 5%-ában érhetők el, további 19%-ában részlegesen, miközben a települések 76%-ában helyben nem érhetők el. Solt emelhető ki pozitív példaként, részleges elérhetőség Dusnokon, Géderlakon, Kalocsán és Újsolton figyelhető meg, ugyanakkor a járás településeinek döntő többségében a kommunikációs készségek fejlesztését célzó programok helyben nem biztosítottak.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járásban közepes lefedettséget mutat. Teljes körűen a települések 52%-ában biztosított, további 24%-ában részlegesen érhető el, míg a települések 24%-ában helyben nem érhető el ilyen támogatás. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 29%-ában teljes körűen, 29%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 43%-ában helyben nem biztosítottak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 48%-ában teljes körűen, 24%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 29%-ában helyben nem érhetők el. Pozitív irányban Solt, Kalocsa, Hajós, Dusnok és Öregcsertő emelhető ki, ahol mindhárom célcsoport számára teljes körű a támogatás, míg több településen – különösen Hartán és Ordas településen – a természetbeni támogatások helyben egyáltalán nem biztosítottak.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a közvetlen természetbeni támogatások több településen jelen vannak, ugyanakkor a pénzügyi és kommunikációs készségeket fejlesztő programok a települések túlnyomó többségében helyben nem érhetők el. A szolgáltatási szerkezet így elsősorban a közvetlen támogatási formákra épül, miközben a hosszabb távú felzárkózást támogató kompetenciafejlesztő programok járási szinten alacsony lefedettséget mutatnak, és több településen egyáltalán nem biztosítottak.

5.1.1.5. Kecskeméti járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Ágasegyháza	–	X	–
Ballószög	–	X	–
Felsőlajos	–	X	–
Fülöpháza	–	X	–
Fülöpjakab	–	X	–
Helvécia	X	–	–
Jakabszállás	–	X	–
Kecskemét	X	–	–
Kerekegyháza	X	–	–
Kunbaracs	–	–	X
Kunszállás	–	X	–
Ladánybene	–	–	X
Lajosmizse	X	–	–
Nyárlőrinc	–	X	–
Orgovány	–	–	X
Városföld	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kecskeméti járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások összességében kedvezőbb képet mutatnak, mint a korábban vizsgált járásokban, ugyanakkor a szolgáltatások típusa és elérhetősége településenként jelentős eltéréseket mutat. A közvetlen támogatási formák több településen stabilan jelen vannak, míg a készségfejlesztő programok lefedettsége változó. Az elemzés 16 település adataira épül.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban magas lefedettséggel érhetők el. A települések 88%-ában teljes körűen, további 6%-ában részlegesen érhetők el, és mindössze a települések 6%-ában nem érhetők el helyben. Pozitív példaként a járás településeinek túlnyomó többsége kiemelhető, míg Kunbaracson a szolgáltatás a település közigazgatási határain belül nem biztosított.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok a járásban közepes lefedettséget mutatnak. Teljes körűen a települések 25%-ában érhetők el, további 25%-ában részlegesen, míg a települések 50%-ában helyben nem érhetők el. Kecskemét, Kerekegyháza és Jakabszállás emelhető ki pozitív példaként, ugyanakkor a járás településeinek felében a pénzügyi kompetenciák fejlesztése helyben nem biztosított.

Kecskeméten a Hírös Agóra két telephelyen működtet ifjúsági közösségi teret. A Batthyányi utcai városszéli telephely földrajzi elhelyezkedése miatt kifejezetten roma és hátrányos helyzetű fiatalok által sűrűbben lakott városrész közelében található, ezáltal az ifjúsági teret is inkább roma fiatalok látogatják. Kiemelten fontos elem a professzionális hangstúdió, amelyet a fiatalok

ingyenesen használhatnak. A szolgáltatás keretében zenei felvétel, gitártanulás, ének- és hangszeres gyakorlás, fellépésre való felkészítés zajlik. Ez különösen jelentős azon roma és hátrányos helyzetű fiatalok számára, akik piaci alapon nem tudnák igénybe venni ezt a lehetőséget.

A kommunikációt fejlesztő programok lefedettsége szintén közepes, de erősen koncentrált. Teljes körűen a települések 31%-ában érhetők el, további 25%-ában részlegesen, míg a települések 38%-ában helyben nem érhetők el. Kecskemét és Kerekegyháza emelhető ki pozitív példaként, míg több kisebb településen a kommunikációs készségeket fejlesztő programok helyben nem biztosítottak. Ladánybene esetében nem állt rendelkezésre adat.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járás legerősebb szolgáltatási területe. A települések 56%-ában teljes körűen, további 31%-ában részlegesen biztosított, és a települések 13%-ában helyben nem érhető el. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 50%-ában teljes körűen, 31%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 19%-ában helyben nem biztosítottak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 31%-ában teljes körűen, 44%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 25%-ában helyben nem érhetők el. Kecskemét, Kerekegyháza, Helvécia és Lajosmizse emelhető ki pozitív példaként, ahol mindhárom célcsoport számára teljes körű a támogatás, míg Kunbaracson a természetbeni támogatások egyáltalán nem biztosítottak helyben.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a szolgáltatási lefedettség a korábban vizsgált járásokhoz képest kedvezőbb, különösen a baba–mama körök és a természetbeni juttatások tekintetében. Ugyanakkor a pénzügyi és kommunikációs kompetenciafejlesztő programok több településen továbbra sem érhetők el helyben, és a szolgáltatások egy része a nagyobb településekre koncentrálódik. A járási szolgáltatási szerkezet így viszonylag stabil alapellátást mutat, de a kompetenciafejlesztő elemek lefedettsége még nem tekinthető egységesnek. A járás vonatkozásában megállapítható, hogy azon három település – Kunbaracs, Ladánybene és Orgovány –, ahol helyben nem érhetőek el a szolgáltatások, mind erősen tanyasias jellegű területek.

5.1.1.6. Kiskőrösi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Akasztó	X	X	–
Bócsa	–	X	–
Császártöltés	–	X	–
Csengőd	–	–	X
Fülöpszállás	X	–	–
Imrehegy	–	–	X
Izsák	–	–	X
Kaskantyú	–	–	X
Kecel	–	–	X
Kiskőrös	–	–	X
Páhi	–	X	–
Soltszentimre	–	–	X
Soltvadkert	–	X	–
Tabdi	–	–	X
Tázlár	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kiskőrösi járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások összességében alacsony-közepes lefedettséget mutatnak, és a szolgáltatási szerkezet erősen egyenetlen. A közvetlen természetbeni támogatások több településen jelen vannak, ugyanakkor a készségfejlesztő és prevenciós jellegű programok döntő többsége a települések többségében helyben nem érhető el.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban közepes lefedettséget mutatnak. A települések 60%-ában teljes körűen elérhetők, további 7%-ában részlegesen, míg a települések 33%-ában helyben nem érhetők el, vagyis a település közigazgatási határain belül nem biztosított a szolgáltatás. Pozitív példaként Bócsa, Császártöltés, Fülöpszállás, Imrehegy, Izsák, Kecel, Kiskőrös, Páhi, Soltvadkert és Tabdi emelhető ki, míg Akasztón, Csengődön, Kaskantyún és Soltszentimrén a szolgáltatás helyben nem biztosított.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok a járás egyik leggyengébb szolgáltatási területét jelentik. Teljes körűen a települések mindössze 7%-ában érhetők el, további 7%-ában részlegesen, miközben a települések 86%-ában helyben nem érhetők el ilyen programok. Kiskőrös emelhető ki pozitív példaként, részleges elérhetőség Tázláron figyelhető meg, a járás többi településén azonban a pénzügyi kompetenciák fejlesztése helyben nem biztosított.

A kommunikációt fejlesztő programok lefedettsége szintén alacsony. Teljes körűen egyik településen sem érhetők el, a települések 20%-ában részlegesen biztosítottak, míg a települések 80%-ában helyben nem érhetők el. Fülöpszállás, Páhi és Tázlár emelhető ki részleges elérhetőséggel, ugyanakkor a járás településeinek többségében a kommunikációs készségeket fejlesztő programok helyben nem biztosítottak.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járásban közepes lefedettséget mutat. Teljes körűen a települések 33%-ában, további 20%-ában részlegesen biztosított, míg a települések 47%-ában helyben nem érhető el ilyen támogatás. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 27%-ában teljes körűen, 20%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 53%-ában helyben nem biztosítottak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 27%-ában teljes körűen, 27%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 47%-ában helyben nem érhetők el. Pozitív példaként Akasztó, Fülöpszállás és Soltvadkert emelhető ki, ahol mindhárom célcsoport számára teljes körű a támogatás, míg több településen – különösen Kaskantyún, Imrehegyen, Izsákon és Tabdin – a természetbeni támogatások helyben egyáltalán nem biztosítottak.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a szolgáltatási lefedettség alacsony és erősen szórt. A közvetlen természetbeni támogatások egyes településeken jelen vannak, ugyanakkor a készségfejlesztő és prevenciós programok – különösen a pénzügyi és kommunikációs kompetenciák fejlesztése – a települések döntő többségében helyben nem érhetők el. A szolgáltatási szerkezet így elsősorban eseti és településenként eltérő, a járáson belüli hozzáférési különbségek jelentősek.

5.1.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bugac	–	X	–
Bugacpusztaháza	–	–	X
Gátér	–	–	X
Kiskunfélegyháza	–	X	–
Pálmonostora	–	–	X
Petőfiszállás	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kiskunfélegyházi járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások lefedettsége összességében alacsony, és a szolgáltatások jelentős része a települések többségében helyben nem érhető el. A járás szolgáltatási szerkezete erősen koncentrált, a programok többsége egy-egy településen jelenik meg, miközben több településen egyáltalán nem áll rendelkezésre helyben elérhető szolgáltatás.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban közepes lefedettséggel érhetők el. A települések 50%-ában teljes körűen, további 17%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 33%-ában helyben nem érhetők el, azaz a település közigazgatási határain belül nem működik ilyen szolgáltatás. Pozitív példaként Bugac, Kiskunfélegyháza és Pálmonostora emelhető ki, míg Bugacpusztaházán és Petőfiszálláson a szolgáltatás helyben nem biztosított.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok a járásban alacsony lefedettséget mutatnak. Teljes körűen a települések 17%-ában érhetők el, míg a települések 83%-ában helyben nem érhetők el ilyen jellegű programok. Bugac az egyetlen település, ahol a szolgáltatás teljes körűen

biztosított, a járás többi településén a pénzügyi kompetenciák fejlesztése helyben nem érhető el.

A kommunikációt fejlesztő programok lefedettsége szintén alacsony. Teljes körűen a települések 17%-ában érhetők el, további 17%-ában részlegesen, miközben a települések 67%-ában helyben nem érhetők el. Bugac emelhető ki pozitív példaként, részleges elérhetőség Bugacpusztaházán figyelhető meg, a járás többi településén azonban a kommunikációs készségeket fejlesztő programok helyben nem biztosítottak.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járásban alacsony lefedettséget mutat. Teljes körűen a települések 33%-ában, részlegesen 17%-ában érhető el, míg a települések 50%-ában helyben nem biztosított. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni juttatások hasonló képet mutatnak: a települések 33%-ában teljes körűen, 17%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 50%-ában helyben nem biztosítottak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a járás leggyengébb szolgáltatási területét jelentik: a települések mindössze 17%-ában érhetők el teljes körűen, míg a települések 83%-ában helyben nem biztosítottak. Kiskunfélegyháza emelhető ki pozitív példaként, míg több településen – különösen Bugacpusztaházán és Petőfiszálláson – a természetbeni támogatások egyáltalán nem érhetők el helyben.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a szolgáltatások többsége néhány településre koncentrálódik, miközben több településen a vizsgált programok és támogatási formák döntő része helyben nem érhető el. A közvetlen természetbeni támogatások és a kompetenciafejlesztő programok egyaránt alacsony lefedettséget mutatnak, ami a mélyszegénységben élő célcsoportok számára a helyben hozzáférhető szolgáltatások korlátozott jelenlétére utal.

5.1.1.8. Kiskunhalasi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Balotaszállás	X	–	–
Harkakötöny	–	–	X
Kelebia	–	X	–
Kiskunhalas	X	–	–
Kisszállás	–	X	–
Kunfehértó	–	–	X
Pirtó	–	X	–
Tompa	–	–	X
Zsana	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kiskunhalasi járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások összességében közepes lefedettséget mutatnak, ugyanakkor a szolgáltatások elérhetősége településenként jelentős eltéréseket mutat. A természetbeni támogatások több településen stabilan jelen vannak, míg a készségfejlesztő programok elérhetősége korlátozottabb és erősen koncentrált.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban viszonylag jó lefedettséggel érhetők el. A települések 56%-ában teljes körűen, további 44%-ában részlegesen érhetők el, és nincs olyan település, ahol a szolgáltatás helyben egyáltalán ne lenne biztosított. Kiskunhalas, Kelebia, Pirtó, Kunfehértó és Balotaszállás emelhető ki, ahol a szolgáltatás teljes körűen elérhető, míg a többi településen részleges jelenlét figyelhető meg.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok lefedettsége alacsony. Teljes körűen a települések 11%-ában érhetők el, további 33%-ában részlegesen, miközben a települések 56%-ában helyben nem érhetők el. Kiskunhalas emelhető ki pozitív példaként, részleges elérhetőség Balotaszálláson, Kisszálláson és Tompán figyelhető meg, a járás településeinek több mint felében azonban a pénzügyi kompetenciák fejlesztése helyben nem biztosított.

A kommunikációt fejlesztő programok lefedettsége szintén alacsony. Teljes körűen a települések 22%-ában érhetők el, további 11%-ában részlegesen, míg a települések 67%-ában helyben nem érhetők el. Kiskunhalas és Balotaszállás emelhető ki pozitív példaként, Kisszálláson részleges elérhetőség figyelhető meg, ugyanakkor a járás településeinek többségében a kommunikációs készségeket fejlesztő programok helyben nem biztosítottak.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járás legerősebb szolgáltatási területe. A települések 67%-ában teljes körűen, további 22%-ában részlegesen biztosított, és mindössze a települések 11%-ában helyben nem érhető el. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 67%-ában teljes körűen, 22%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 11%-ában helyben nem biztosítottak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 56%-ában teljes körűen, 11%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 33%-ában helyben nem biztosítottak. Kiskunhalas, Kelebia, Pirtó és Balotaszállás emelhető ki pozitív példaként, ahol mindhárom célcsoport számára teljes körű a támogatás, míg Tompán a természetbeni juttatások egyáltalán nem érhetők el helyben.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a közvetlen természetbeni támogatások több településen stabilan működnek, ugyanakkor a pénzügyi és kommunikációs készségeket fejlesztő programok a települések többségében helyben nem érhetők el. A szolgáltatási szerkezet így a közvetlen támogatások irányába tolódik, miközben a hosszabb távú felzárkózást segítő kompetenciafejlesztő programok lefedettsége járási szinten korlátozott.

5.1.1.9. Kiskunmajsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Csólyospálos	–	–	X
Jászszentlászló	–	–	X
Kiskunmajsa	–	–	X
Kömpöc	–	X	–
Móricgát	–	–	X
Szank	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kiskunmajsai járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások lefedettsége alacsony, és a vizsgált programok többsége a települések jelentős részében helyben nem érhető el. A szolgáltatások eloszlása erősen egyenetlen, több településen csak részleges vagy egyáltalán nem biztosított a helyben hozzáférhető támogatás.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban korlátozott lefedettséget mutatnak. Teljes körűen a települések 17%-ában érhetők el, további 50%-ában részlegesen, míg a települések 33%-ában helyben nem érhetők el. Kiskunmajsa emelhető ki pozitív példaként, míg Kömpöcön és Móricgáton a szolgáltatás a település közigazgatási határain belül nem biztosított.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok a járásban egyáltalán nem érhetők el: egyik településen sem biztosított a szolgáltatás helyben. Hasonló a helyzet a kommunikációt fejlesztő programok esetében is, amelyek a járás egyik településén sem érhetők el helyben. Ez a járást a vizsgált szolgáltatási területek tekintetében a legkedvezőtlenebb helyzetűek közé sorolja.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járásban alacsony lefedettséget mutat. Teljes körűen a települések 17%-ában érhető el, további 50%-ában részlegesen, míg a települések 33%-ában helyben nem biztosított. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 17%-ában teljes körűen, 33%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések felében helyben nem biztosítottak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 17%-ában teljes körűen, 50%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 33%-ában helyben nem érhetők el. Kömpöc emelhető ki pozitív példaként, ahol mindhárom célcsoport számára teljes körű a támogatás, míg több településen – különösen Csólyospáloson és Móricgáton – a természetbeni támogatások helyben egyáltalán nem biztosítottak.

Tanoda egyedül Kiskunmajsán működik.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a készségfejlesztő és kompetenciaerősítő programok szinte teljes mértékben hiányoznak, és a természetbeni támogatások is csak néhány településen érhetők el teljes körűen. A szolgáltatási szerkezet erősen hiányos, több településen a vizsgált szolgáltatások többsége helyben nem érhető el, ami a célcsoportok számára jelentős hozzáférési korlátokat jelez.

5.1.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Apostag	X	–	–
Dunaegyháza	–	–	X
Dunavecse	–	–	X
Kunadacs	X	–	–
Kunpeszér	–	–	X
Kunszentmiklós	–	–	X
Szabadszállás	–	X	–
Szalkszentmárton	X	–	–
Tass	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Kunszentmiklósi járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások összességében közepes lefedettséget mutatnak, ugyanakkor a szolgáltatások településenként jelentős különbségeket mutatnak. A természetbeni támogatások több településen stabilan jelen vannak, míg a készségfejlesztő programok elérhetősége korlátozottabb, és több településen helyben nem biztosított.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban viszonylag jó lefedettséggel érhetők el. A települések 78%-ában teljes körűen, további 11%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 11%-ában helyben nem érhetők el. Kunszentmiklóson a szolgáltatás a település közigazgatási határain belül nem biztosított, míg a járás többi településén teljes vagy részleges elérhetőség figyelhető meg.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok a járásban alacsony lefedettséget mutatnak. Teljes körűen a települések 22%-ában érhetők el, további 22%-ában részlegesen, míg a települések 56%-ában helyben nem érhetők el. Apostag és Szalkszentmárton emelhető ki pozitív példaként, míg a járás településeinek több mint felében a pénzügyi kompetenciák fejlesztése helyben nem biztosított.

A kommunikációt fejlesztő programok lefedettsége szintén alacsony. Teljes körűen a települések 11%-ában érhetők el, további 33%-ában részlegesen, míg a települések 56%-ában helyben nem érhetők el. Szalkszentmárton emelhető ki pozitív példaként, részleges elérhetőség Dunaegyházán, Kunadacson és Kunpeszéren figyelhető meg, ugyanakkor a járás településeinek többségében a kommunikációs készségeket fejlesztő programok helyben nem biztosítottak.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járás legerősebb szolgáltatási területe. A települések 56%-ában teljes körűen, további 11%-ában részlegesen biztosított, ugyanakkor a települések 33%-ában helyben nem érhető el. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 44%-ában teljes körűen, 11%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 44%-ában helyben nem biztosítottak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 56%-ában teljes körűen, 11%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 33%-ában helyben nem érhetők el. Apostag, Kunadacs és Szabadszállás emelhető ki pozitív példaként, ahol mindhárom célcsoport számára

teljes körű a támogatás, míg Kunszentmiklóson a természetbeni támogatások egyáltalán nem érhetők el helyben.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a természetbeni támogatások több településen jelen vannak, ugyanakkor a készségfejlesztő és kompetenciaerősítő programok a települések többségében helyben nem érhetők el. A szolgáltatási szerkezet így a közvetlen támogatási formákra épül, miközben a hosszabb távú felzárkózást támogató programok lefedettsége járási szinten egyenetlen és több településen hiányos.

5.1.1.11. Tiszakécskei járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Lakitelek	X	–	–
Szentkirály	–	–	X
Tiszaalpár	–	X	–
Tiszakécske	X	–	–
Tiszaug	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A Tiszakécskei járásban a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások összességében közepes lefedettséget mutatnak, azonban a szolgáltatások típusa és elérhetősége településenként eltérő. A közvetlen természetbeni támogatások a legtöbb településen jelen vannak, míg a készségfejlesztő programok lefedettsége alacsonyabb.

A korai esélynövelő szolgáltatásokban nem részesülő családokat célzó baba–mama körök a járásban magas lefedettséggel érhetők el. Teljes körűen a települések 80%-ában biztosítottak, további 20%-ában részlegesen érhetők el, és nincs olyan település, ahol a szolgáltatás helyben egyáltalán ne lenne elérhető. Lakitelek, Szentkirály, Tiszaalpár és Tiszakécske pozitív példaként emelhető ki, míg Tiszaugon részleges elérhetőség figyelhető meg.

A pénzügyi tudatosságot fejlesztő programok a járásban alacsony-közepes lefedettséget mutatnak. Teljes körűen egyik településen sem érhetők el, a települések 60%-ában részlegesen biztosítottak, míg a települések 40%-ában helyben nem érhetők el. Lakitelek, Szentkirály és Tiszakécske esetében részleges elérhetőség azonosítható, ugyanakkor Tiszaalpáron és Tiszaugon a szolgáltatás helyben nem biztosított.

A kommunikációt fejlesztő programok a járás egyik leggyengébb szolgáltatási területét jelentik. Teljes körűen a települések 20%-ában érhetők el, míg a települések 80%-ában helyben nem érhetők el ilyen jellegű programok. Tiszakécske emelhető ki pozitív példaként, a járás többi településén azonban a kommunikációs készségeket fejlesztő programok helyben nem biztosítottak.

A természetbeni juttatások biztosítása a mélyszegénységben élő gyermekek számára a járás legerősebb szolgáltatási területe. A települések 60%-ában teljes körűen, további 40%-ában részlegesen biztosított, és nincs olyan település, ahol a szolgáltatás helyben ne lenne elérhető. A fiatal felnőttek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 40%-ában teljes körűen, 60%-ában részlegesen érhetők el, így minden településen legalább részben jelen vannak. A roma gyermekek számára nyújtott természetbeni juttatások a települések 60%-ában teljes körűen, 20%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 20%-ában helyben nem érhetők el. Lakitelek és Tiszaalpár emelhető ki pozitív példaként, míg

Szentkirályon és Tiszaugon a roma gyermekek számára nyújtott természetbeni támogatások helyben nem biztosítottak.

Összességében a járás egészét tekintve megállapítható, hogy a közvetlen természetbeni támogatások és a baba–mama körök lefedettsége kedvező, ezen programokat egyházi közösségek kezdeményezik és működtetik. Ugyanakkor a pénzügyi és kommunikációs kompetenciafejlesztő programok a települések többségében csak részlegesen vagy egyáltalán nem érhetők el. A szolgáltatási szerkezet így a közvetlen támogatási formákra épül, miközben a hosszabb távú felzárkózást segítő kompetenciafejlesztő programok lefedettsége járási szinten korlátozott.

Közvetlen támogatási formákra általános vármegyei szintű példa a civil szervezetek segítségnyújtása. A Bács-Kiskun vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ adatai alapján a vármegyében mintegy 2.560–3.000 regisztrált civil szervezet működik. Járási szinten szinte minden térségben található olyan szervezet, amely tevékenységi fókuszában a hátrányos helyzetű gyermekek segítése áll. Ezen civil szervezetek által nyújtott „támogatási formák": hangszer vásárlás támogatása, sportfelszerelés biztosítása pályázati forrásból, középiskolai és művészeti tanulmányok finanszírozásának segítése, adománygyűjtés tehetséges, de rászoruló gyermekek számára, vagyis a tehetséges fiatalok támogatása és kiemelése, a hátrányok kompenzálása.

A 11 járás közül csupán 5 településen üzemel Biztos Kezdet Gyermekház, melyek közül 3 járásszékhely (Kecskemét, Kiskunmajsa, Jánoshalma) valamint Katymáron és Mélykúton. Az 5 gyermekház 4 járást érint, melyből kettő komplex programmal fejlesztendő járásnak minősül.

5.2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás vonatkozó pontjai: 2.1.1. B) b2) - A sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyerekek helyben történő fejlesztésének, tanításának támogatása.

A sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások vonatkozásában az adatok feltárásának és elemzésének módszere az alábbi volt: *a nemzeti köznevelésről szóló* 2011. évi CXC. törvény rögzíti, hogy az állam köteles biztosítani a köznevelési feladatok ellátását minden gyermek számára, beleértve az SNI tanulókat is. A vármegye vonatkozásában feltérképeztük az OH KIR adatai alapján, hogy mely településeken van a legfrissebb statisztikai adatok alapján SNI-s tanuló. Az adott település nevelési intézménye jogszabályi kötelezettség alapján köteles biztosítani a szolgáltatást – jelen esetben a sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek integrált nevelését-oktatását. Ennek megfelelően azoknál a településeknél, ahol SNI-s tanuló jelen van, a „közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben" kategóriát jelöltük meg. A Bács-Kiskun vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat látja el *a nemzeti köznevelésről szóló* 2011. évi CXC. törvény 18. § (2) bekezdése szerint nevesített szakszolgálati feladatokat, melyek az alábbiak: gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás, szakértői bizottsági tevékenység, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás, konduktív pedagógiai ellátás, gyógytestnevelés, iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás, kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása. Azon településen, ahol a szakszolgálat üzemeltet tagintézményt a „közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára" került jelölésre. A sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyerekek helyben történő fejlesztésének, tanításának támogatása mindenki számára egyenlő hozzáférés mellett, helyben elérhető szolgáltatásnak minősül, ezért nem beszélhetünk jelen esetben hátrányos helyzetű csoportok esetleges korlátozott hozzáféréséről.

5.2.1.1. Bácsalmási járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsalmás	X	–	–
Bácsbokod	–	X	–
Bácsborsód	–	X	–
Bácsszőlős	–	–	X
Csikéria	–	X	–
Katymár	–	–	X
Kunbaja	–	X	–
Madaras	–	X	–
Mátételke	–	–	X
Tataháza	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Bácsalmási járás tíz települése közül a szolgáltatások teljes körűen helyben mindössze egy településen, Bácsalmáson érhetők el, ami a járás településeinek 10%-át jelenti. A települések többségében, hat településen – Bácsbokodon, Bácsborsódon, Csikérián, Kunbaján, Madarason és Tataházán – az ellátások csak részben hozzáférhetők helyben, ami a járás településeinek 60%-át teszi ki. Három településen, Bácsszőlősön, Katymáron és Mátételkén a szolgáltatások nem helyben érhetők el, így az érintett gyermekek és családjaik számára azok kizárólag más településen vehetők igénybe; ez a települések 30%-át jelenti. A vizsgált adatok alapján a járásban a sajátos nevelési igényű és pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára nyújtott közösségi programok és szolgáltatások hozzáférése erősen a járásközponthoz kötődik, a kisebb települések jelentős részében csak korlátozottan vagy kizárólag településen kívül biztosított.

A Bácsalmási járásban a sajátos nevelési igényű, valamint pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek pedagógiai szakszolgálati ellátását a Bács-Kiskun vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Bácsalmáson működő tagintézménye biztosítja. A tagintézmény a járás teljes területére kiterjedően végzi a szakértői bizottsági vizsgálatokat, a korai fejlesztést és gondozást, a nevelési tanácsadást és pszichológiai ellátást, a logopédiai fejlesztést, valamint a gyógytestnevelést és egyéb fejlesztő foglalkozásokat.

A szolgáltatások fizikailag Bácsalmáson érhetők el, a járás többi településén önálló pedagógiai szakszolgálati intézmény nem működik.

A járás településein a pedagógiai szakszolgálati ellátás állandó intézményi formában kizárólag a járásszékhelyen érhető el. Egyes szolgáltatások – elsősorban logopédiai és pszichológiai ellátás – esetenként az oktatási intézményekben is megjelenhetnek, azonban ezek nem minősülnek állandó szakszolgálati szolgáltatási pontnak.

5.2.1.2. Bajai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsszentgyörgy	–	–	X
Baja	X	–	–
Bátmonostor	–	–	X
Csátalja	–	X	–
Csávoly	–	X	–
Dávod	–	X	–
Dunafalva	–	X	–
Érsekcsanád	–	X	–
Érsekhalma	–	X	–
Felsőszentiván	–	X	–
Gara	–	X	–
Hercegszántó	–	X	–
Nagybaracska	–	X	–
Nemesnádudvar	–	X	–
Sükösd	–	X	–
Szeremle	–	X	–
Vaskút	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Bajai járás településeinek vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások hozzáférése erősen központosított képet mutat. A járás 17 vizsgált települése közül teljes körű, helyben elérhető ellátás kizárólag Baján biztosított, ami a települések mintegy 6%-át jelenti. A települések túlnyomó többségében, összesen 13 településen az ellátások csak részben érhetők el helyben, ami a járás településeinek megközelítőleg háromnegyedét, mintegy 76%-át teszi ki. Ezzel párhuzamosan két településen – Bácsszentgyörgyön és Bátmonostoron – a szolgáltatások egyáltalán nem hozzáférhetők helyben, így az érintett gyermekek számára azok kizárólag más településen vehetők igénybe. A mintázat alapján a járásban a szolgáltatások elsődleges ellátási pontja Baja, miközben a környező települések jelentős része csak részleges helyi hozzáféréssel rendelkezik, illetve bizonyos településeken a helyben elérhető ellátás teljes hiánya figyelhető meg, ami a térségen belüli hozzáférési különbségeket erősíti.

A Bajai járásban a pedagógiai szakszolgálati ellátás Baja városában két telephelyen működő tagintézményhez kapcsolódik, amely a vármegye déli térségének meghatározó ellátási központja. A városban biztosított a sajátos nevelési igény megállapításához szükséges szakértői vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés, valamint a gyógytestnevelés. A járás valamennyi települése a bajai tagintézmény ellátási területéhez tartozik, így a diagnosztikai és fejlesztő ellátások szervezetten a városban érhetők el. A járás településein állandó szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor a szolgáltatások egy része szükség szerint kihelyezett formában az érintett intézményekben is megjelenhet.

5.2.1.3. Jánoshalmai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Borota	–	X	–
Jánoshalma	X	–	–
Kéleshalom	–	X	–
Mélykút	–	X	–
Rém	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Jánoshalmai járás településeinek vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások hozzáférése mérsékelten koncentrált, ugyanakkor a teljes körű helyi ellátás csak korlátozottan biztosított. Teljes körűen helyben elérhető szolgáltatások kizárólag Jánoshalmán állnak rendelkezésre, ami a járás településeinek 20%-át jelenti. A többi településen – Borotán, Kéleshalmon, Mélykúton és Rémen – az ellátások csak részben érhetők el helyben, ami a települések 80%-át teszi ki. Olyan település a vizsgált adatok szerint nincs a járásban, ahol a szolgáltatások egyáltalán ne lennének hozzáférhetők helyben, ugyanakkor a részleges ellátási jelenlét dominanciája arra utal, hogy a teljes körű támogatási struktúra elsősorban a járásközpontban koncentrálódik, a kisebb településeken pedig korlátozott szolgáltatási kör áll rendelkezésre.

A Jánoshalmai járás pedagógiai szakszolgálati ellátását a Jánoshalmán működő tagintézmény biztosítja. A telephelyen elérhető a szakértői bizottsági vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés és a gyógytestnevelés. A járás települései a jánoshalmi tagintézmény ellátási körébe tartoznak, ezért a szolgáltatások igénybevétele alapvetően a járásszékhelyhez kötődik. A járás többi településén állandó szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor az ellátási kötelezettségből adódóan egyes szolgáltatások eseti jelleggel kihelyezett formában is megjelenhetnek.

5.2.1.4. Kalocsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bátya	–	X	–
Drágszél	–	–	X
Dunapataj	–	X	–
Dunaszentbenedek	–	X	–
Dunatetétlen	–	X	–
Dusnok	–	X	–
Fajsz	–	X	–
Foktő	–	X	–
Géderlak	–	X	–
Hajós	–	X	–
Harta	–	X	–
Homokmégy	–	X	–
Kalocsa	X	–	–
Miske	–	X	–
Ordas	–	X	–
Öregcsertő	–	X	–
Solt	–	X	–
Szakmár	–	X	–
Újsolt	–	–	X
Újtelek	–	–	X
Uszód	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kalocsai járás huszonegy településének vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások területi elérhetősége erősen a járásközponthoz kötődik. Teljes körű, helyben elérhető ellátás kizárólag Kalocsán biztosított. A települések túlnyomó többségében, összesen tizenhét településen az ellátások csak részben érhetők el helyben, ami a járás településeinek közel négyötödét, mintegy 81%-át teszi ki. Három településen – Drágszélen, Újsolton és Újteleken – a szolgáltatások nem helyben érhetők el, így az érintett gyermekek és családjaik számára azok kizárólag más településen vehetők igénybe; ez a települések mintegy 14%-át jelenti. A járás szolgáltatási szerkezete alapján a közösségi programok és fejlesztő ellátások döntően Kalocsára koncentrálódnak, miközben a települések jelentős részében csak részleges helyi jelenlét tapasztalható, illetve több településen a helyben elérhető szolgáltatások teljes hiánya is megfigyelhető.

A Kalocsai járás pedagógiai szakszolgálati feladatait a Kalocsán működő tagintézmény látja el. A városban biztosított a szakértői bizottsági vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés és a gyógytestnevelés. A járás települései a kalocsai tagintézmény ellátási területéhez tartoznak, így a diagnosztikai és fejlesztő ellátások szervezetten a városban érhetők el. A járás többi településén állandó

szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor a szolgáltatások egy része szükség szerint kihelyezett formában is megjelenhet.

5.2.1.5. Kecskeméti járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Ágasegyháza	–	X	–
Ballószög	–	X	–
Felsőlajos	–	X	–
Fülöpháza	–	X	–
Fülöpjakab	–	X	–
Helvécia	–	X	–
Jakabszállás	–	X	–
Kecskemét	X	–	–
Kerekegyháza	–	X	–
Kunbaracs	–	–	X
Kunszállás	–	X	–
Ladánybene	–	X	–
Lajosmizse	–	X	–
Nyárlőrinc	–	X	–
Orgovány	–	X	–
Városföld	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kecskeméti járás tizenhat településének vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások elérhetősége erősen a megyeszékhelyhez kötődik. Teljes körű, helyben hozzáférhető ellátás kizárólag Kecskeméten áll rendelkezésre. A települések túlnyomó többségében, összesen tizennégy településen a szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések közel 88%-át teszi ki. Egy településen, Kunbaracson a szolgáltatások helyben nem érhetők el. Az adatok alapján a járásban a szolgáltatási struktúra erősen központosított, a teljes körű ellátás a megyeszékhelyen koncentrálódik, miközben a kisebb településeken jellemzően csak részleges helyi hozzáférés biztosított, illetve egyes esetekben a szolgáltatások elérése kizárólag a járásközpont vagy más település felkeresésével lehetséges.

A Kecskeméti járásban a sajátos nevelési igényű és pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek pedagógiai szakszolgálati ellátása Kecskeméten koncentrálódik, ahol a vármegyei székhelyintézmény több feladatellátási helyen működik. A városban érhető el a megyei szakértői bizottsági tevékenység, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés, a gyógytestnevelés, valamint a komplex gyógypedagógiai és fejlesztő szolgáltatások teljes köre. A járás valamennyi települése a kecskeméti tagintézmény ellátási területéhez tartozik, így a szolgáltatások igénybevétele szervezetten a megyeszékhelyhez kapcsolódik. A járás településein önálló szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor az ellátási kötelezettségből adódóan egyes szolgáltatások

– elsősorban logopédiai és pszichológiai fejlesztések – eseti jelleggel az érintett nevelési-oktatási intézményekben is megjelenhetnek.

5.2.1.6. Kiskőrösi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Akasztó	–	X	–
Bócsa	–	X	–
Császártöltés	–	X	–
Csengőd	–	X	–
Fülöpszállás	–	X	–
Imrehegy	–	X	–
Izsák	–	X	–
Kaskantyú	–	X	–
Kecel	–	X	–
Kiskőrös	X	–	–
Páhi	–	X	–
Soltszentimre	–	X	–
Soltvadkert	–	X	–
Tabdi	–	X	–
Tázlár	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kiskőrösi járás tizenöt településének vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások elérhetősége a járásközpontra koncentrálódik, miközben a települések többségében csak részleges helyi jelenlét figyelhető meg. Teljes körű, helyben elérhető szolgáltatás kizárólag Kiskőrösön biztosított. A települések túlnyomó többségében – tizennégy településen (93%) – az ellátások csak részben érhetők el helyben. Olyan település a vizsgált adatok alapján nincs, ahol a szolgáltatások kizárólag más településen lennének elérhetők, ugyanakkor a részleges helyi jelenlét dominanciája azt mutatja, hogy a teljes körű fejlesztő és támogató szolgáltatások döntően a járásközpontban koncentrálódnak, a kisebb településeken pedig korlátozott szolgáltatási kör érhető el.

A Kiskőrösi járásban a pedagógiai szakszolgálati ellátást a Kiskőrösön működő tagintézmény biztosítja. A telephelyen elérhető a szakértői bizottsági vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés és a gyógytestnevelés. A járás valamennyi települése a kiskőrösi tagintézmény ellátási körébe tartozik, így a szolgáltatások alapvetően a járásszékhelyen érhetők el. A járás többi településén önálló szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor az ellátások egy része eseti jelleggel a nevelési-oktatási intézményekben is megjelenhet.

5.2.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bugac	–	X	–
Bugacpusztaháza	–	–	X
Gátér	–	X	–
Kiskunfélegyháza	X	–	–
Pálmonostora	–	X	–
Petőfiszállás	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kiskunfélegyházi járás hat településének vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások hozzáférése egyértelműen a járásközponthoz kötődik. Teljes körű, helyben elérhető ellátás kizárólag Kiskunfélegyházán biztosított. A települések többségében – négy településen – a szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a járás településeinek mintegy 67%-át teszi ki. Egy településen, Bugacpusztaházán a szolgáltatások nem helyben érhetők el, így az érintett gyermekek számára azok kizárólag más településen vehetők igénybe. A járás szolgáltatási szerkezete alapján a teljes körű ellátás a járásközpontban koncentrálódik, miközben a kisebb településeken jellemzően csak részleges helyi jelenlét biztosított, illetve egyes településeken a helyben elérhető szolgáltatások hiánya is megfigyelhető.

A Kiskunfélegyházi járásban a pedagógiai szakszolgálati ellátás Kiskunfélegyházán működő tagintézményhez kötődik. A telephelyen elérhető a szakértői bizottsági vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés, valamint a gyógytestnevelés. A járás települései a kiskunfélegyházi tagintézmény ellátási területéhez tartoznak, ezért a szolgáltatások igénybevétele alapvetően a járásszékhelyen történik. A járás további településein állandó szakszolgálati infrastruktúra nem működik, ugyanakkor egyes szolgáltatások – különösen a logopédiai és pszichológiai ellátás – szükség esetén kihelyezett formában is megjelenhetnek.

5.2.1.8. Kiskunhalasi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Balotaszállás	–	X	–
Harkakötöny	–	X	–
Kelebia	–	X	–
Kiskunhalas	X	–	–
Kisszállás	–	X	–
Kunfehértó	–	X	–
Pirtó	–	X	–
Tompa	–	X	–
Zsana	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kiskunhalasi járás kilenc településének vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások hozzáférése a járásközpontra koncentrálódik. Teljes körű, helyben elérhető ellátás kizárólag Kiskunhalason biztosított. A települések túlnyomó többségében, nyolc településen a szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések közel 89%-át teszi ki. Olyan település a vizsgált adatok alapján nincs a járásban, ahol a szolgáltatások egyáltalán ne lennének elérhetők a településen kívül, ugyanakkor a részleges helyi jelenlét dominanciája azt mutatja, hogy a teljes körű ellátási kapacitás egyértelműen a járásszékhelyen összpontosul, míg a kisebb településeken a helyben elérhető közösségi programok és fejlesztő szolgáltatások köre korlátozott.

A Kiskunhalasi járás pedagógiai szakszolgálati feladatait a Kiskunhalason működő tagintézmény látja el. A telephelyen biztosított a szakértői bizottsági vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés, valamint a gyógytestnevelés. A járás valamennyi települése a kiskunhalasi tagintézmény ellátási körébe tartozik, így az SNI-hez kapcsolódó diagnosztikai és fejlesztő ellátások alapvetően a járásszékhelyen érhetők el. A járás többi településén önálló szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor az ellátási kötelezettség teljesítése érdekében egyes fejlesztések eseti jelleggel a helyi köznevelési intézményekben is megjelenhetnek.

5.2.1.9. Kiskunmajsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Csólyospálos	–	X	–
Jászszentlászló	–	X	–
Kiskunmajsa	X	–	–
Kömpöc	–	X	–
Móricgát	–	–	X
Szank	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kiskunmajsai járás hat településének vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások elérhetősége a járásközpont köré szerveződik, miközben a települések többségében csak részleges helyi hozzáférés biztosított. Teljes körű, helyben elérhető ellátás kizárólag Kiskunmajsán áll rendelkezésre. A települések többségében, négy településen a szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések mintegy 67%-át teszi ki. Egy településen, Móricgáton a szolgáltatások nem helyben érhetők el, így az érintett gyermekek számára azok kizárólag más településen vehetők igénybe. A járás szolgáltatási mintázata alapján a teljes körű ellátás a járásszékhelyen koncentrálódik, miközben a kisebb települések jelentős részében csak korlátozott helyi jelenlét figyelhető meg, illetve egyes településeken a szolgáltatások elérése kizárólag a járáson belüli utazással biztosítható.

A Kiskunmajsai járásban a pedagógiai szakszolgálati ellátás a Kiskunmajsán működő tagintézményhez kapcsolódik. A telephelyen elérhető a szakértői bizottsági vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés és a gyógytestnevelés. A járás települései a kiskunmajsai tagintézmény ellátási területéhez tartoznak, így az ellátások szervezetten a járásszékhelyen érhetők el. A járás településein állandó szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor az egyes fejlesztések eseti jelleggel kihelyezett formában is biztosíthatók.

5.2.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Apostag	–	X	–
Dunaegyháza	–	X	–
Dunavecse	–	X	–
Kunadacs	–	X	–
Kunpeszér	–	X	–
Kunszentmiklós	X	–	–
Szabadszállás	–	X	–
Szalkszentmárton	–	X	–
Tass	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Kunszentmiklósi járás kilenc településének vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások hozzáférése egyértelműen a járásközpontra koncentrálódik. Teljes körű, helyben elérhető ellátás kizárólag Kunszentmiklóson biztosított. A járás további nyolc településén a szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések közel 89%-át teszi ki. Olyan település a vizsgált adatok alapján nincs, ahol a szolgáltatások kizárólag más településen lennének elérhetők, ugyanakkor a részleges helyi jelenlét magas aránya azt mutatja, hogy a teljes körű fejlesztő és támogató szolgáltatási struktúra elsősorban a járásszékhelyen koncentrálódik, miközben a kisebb településeken a helyben elérhető programok és ellátások köre korlátozott.

A Kunszentmiklósi járásban a pedagógiai szakszolgálati ellátás Kunszentmiklóson érhető el, ahol a tagintézmény egy telephelyen működik. A telephelyen biztosított a szakértői bizottsági vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés és a gyógytestnevelés. A járás valamennyi települése a kunszentmiklósi tagintézmény ellátási körébe tartozik. A járás településein állandó szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor az ellátások egy része szükség szerint kihelyezett formában is megjelenhet.

5.2.1.11. Tiszakécskei járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Lakitelek	–	X	–
Szentkirály	–	X	–
Tiszaalpár	–	X	–
Tiszakécske	X	–	–
Tiszaug	–	X	–

Forrás: OH-KIR, 2025

A Tiszakécskei járás öt településének vizsgálata alapján a sajátos nevelési igényű, illetve pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára biztosított közösségi programok és szolgáltatások hozzáférése a járásközpont köré szerveződik. Teljes körű, helyben elérhető ellátás kizárólag Tiszakécskén biztosított. A járás további négy településén – Lakiteleken, Szentkirályon, Tiszaalpáron és Tiszaugnál – a szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések 80%-át teszi ki. Olyan település a vizsgált adatok alapján nincs a járásban, ahol a szolgáltatások egyáltalán ne lennének hozzáférhetők helyben vagy a településen kívül, ugyanakkor a részleges helyi jelenlét dominanciája arra utal, hogy a teljes körű ellátási struktúra elsősorban a járásszékhelyen koncentrálódik, miközben a kisebb településeken csak korlátozott szolgáltatási kör áll rendelkezésre.

A Tiszakécskei járás pedagógiai szakszolgálati ellátását a Tiszakécskén működő tagintézmény biztosítja. A telephelyen elérhető a szakértői bizottsági vizsgálat, a korai fejlesztés és gondozás, a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés és a gyógytestnevelés. A járás valamennyi települése a tiszakécskei tagintézmény ellátási területéhez tartozik, ezért az ellátások igénybevétele alapvetően a járásszékhelyhez kapcsolódik. A járás többi településén állandó szakszolgálati telephely nem működik, ugyanakkor egyes szolgáltatások eseti jelleggel a helyi köznevelési intézményekben is megjelenhetnek.

Összességében elmondható, hogy a sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek helyben történő fejlesztésének és oktatásának támogatása Bács-Kiskun vármegyében alapvetően intézményi kötelezettséghez és a pedagógiai szakszolgálati rendszerhez kapcsolódik: ahol SNI-s tanuló jelen van, ott az integrált ellátás legalább részben helyben biztosítandó. A járási szintű feltárás ugyanakkor következetesen azt mutatja, hogy a teljes körű, állandó szakszolgálati infrastruktúra jellemzően a járásszékhelyeken koncentrálódik (pl. Bácsalmás, Baja, Jánoshalma, Kalocsa, Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Kunszentmiklós, Tiszakécske), miközben a kisebb településeken a szolgáltatási jelenlét többnyire részleges, és bizonyos esetekben a hozzáférés csak más település felkeresésével biztosítható. A településszerkezetből adódóan a diagnosztikai és komplex fejlesztő ellátások igénybevétele sok térségben utazással, szervezéssel és kapacitáskorlátokkal jár, még akkor is, ha egyes szolgáltatások (különösen logopédiai és pszichológiai ellátások) kihelyezett formában időszakosan megjelenhetnek a helyi intézményekben. Mindez a vármegye egészében egy központosított ellátási mintázatot rajzol ki, ahol a hozzáférés elvi egyenlősége mellett a tényleges elérhetőséget a helyi intézményi jelenlét, a szakszolgálati telephelyek területi eloszlása és a családok mobilitási lehetőségei határozzák meg.

5.3. Ifjúságot célzó tevékenységek

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b3) 1, 2) 1). A felhívásban kifejtett tevékenységek vonatkozásában a települési adatbekérők szolgáltak információval.

Az ifjúságot célzó tevékenységek feltárásakor az 5.1-es fejezetben leírt módszertant követtük. Ehhez a témakörhöz kapcsolódóan az alábbiakra kérdeztünk rá a települési adatbekérőben:

- A helyi hagyományra épülő, de piacképes kézműves tudás gyakorlati elsajátítását elősegítő ismeretátadási programsorozatok, szakkörök támogatása kulturális és szakképző intézmények bevonásával
- Fiatalok vállalkozói kompetenciáinak és egyéb, a foglakoztatást elősegítő kompetenciáinak erősítése, fejlesztése (ide nem értve a digitális kompetenciafejlesztést)
- Fiatalok bevonása a helyi ügyek alakításába települési szintű ifjúsági fejlesztések, valamint civil szervezetek helyi programjainak támogatásán keresztül
- Tematikus ifjúsági táborok szervezése
- Ifjúsági civil szervezetek által szervezett programok, programsorozatok
- Ifjúságsegítőknek, fiatalokkal foglakozó szervezetek érdekében létrejövő és/vagy részvételével zajló nem formális képzési programok

5.3.1.1. Bácsalmási járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsalmás	–	X	–
Bácsbokod	NA		
Bácsborsód	–	X	–
Bácsszőlős	–	–	X
Csikéria	–	X	–
Katymár	–	–	X
Kunbaja	–	–	X
Madaras	–	X	–
Mátételke	X	–	–
Tataháza	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Bácsalmási járásban az ifjúságot célzó tevékenységek lefedettsége összességében alacsony–közepes képet mutat, és a szolgáltatások elérhetősége erősen egyenetlen. Egyes közösségi és részvételi lehetőségek több településen jelen vannak, ugyanakkor a készségfejlesztő és foglalkoztathatóságot támogató programok a települések többségében helyben nem érhetők el. Az elemzés a járásban kilenc település adataira épül, mivel Bácsbokod nem szolgáltatott adatot.

A tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a járásban korlátozott lefedettséggel érhetők el. Teljes körűen a települések 22%-ában, részlegesen további 33%-ában biztosítottak, míg a települések 45%-ában helyben nem érhetők el. Bácsalmás és Mátételke

emelhető ki pozitív példaként, ugyanakkor több településen – különösen Csikérián, Kunbaján és Tataházán – a tehetséggondozó foglalkozások helyben nem biztosítottak.

A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás átadását célzó programok a járás egyik leggyengébb szolgáltatási területét jelentik. Teljes körűen egyik településen sem érhetők el, a települések 22%-ában részlegesen biztosítottak, miközben a települések 78%-ában helyben nem érhetők el. Madaras és Mátételke emelhető ki részleges elérhetőséggel, a járás településeinek döntő többségében azonban az ilyen jellegű tudásátadási programok helyben nem biztosítottak.

A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a járásban szinte teljes mértékben hiányoznak. Teljes körűen egyik településen sem érhetők el, és a települések 89%-ában helyben egyáltalán nem érhetők el ilyen programok. Csupán Mátételkén figyelhető meg részleges elérhetőség, a járás többi településén a fiatalok munkaerőpiaci felkészítését célzó programok helyben nem biztosítottak. A helyi fiatalok számára szervezett táborok a járásban viszonylag kedvezőbb képet mutatnak. Teljes körűen a települések 56%-ában, részlegesen 22%-ában érhetők el, ugyanakkor a települések 22%-ában helyben nem érhetők el. Bácsalmás, Csikéria, Katymár, Madaras és Mátételke emelhető ki pozitív példaként, míg Bácsszőlősön és Tataházán a táboroztatás helyben nem biztosított.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte közepes lefedettséget mutat. A települések 56%-ában teljes körűen, 11%-ában részlegesen érhetők el, ugyanakkor a települések 33%-ában helyben nem érhetők el ilyen szervezetek. Bácsborsód, Csikéria, Madaras, Mátételke és Tataháza emelhető ki pozitív példaként, míg több településen a fiatalokat megszólító civil szervezeti jelenlét hiányzik. A fiatalok önkéntes tevékenységbe és társadalmi részvételbe való bevonásának lehetősége a járásban viszonylag kedvezőbb képet mutat. A települések 67%-ában teljes körűen, 11%-ában részlegesen biztosított, ugyanakkor a települések 22%-ában helyben nem érhető el. Bácsalmás, Bácsborsód, Csikéria, Katymár, Madaras, Mátételke és Tataháza emelhető ki pozitív példaként, míg Bácsszőlősön és Kunbaján a fiatalok társadalmi részvételét támogató lehetőségek helyben nem biztosítottak.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy az ifjúságot célzó tevékenységek közül a közösségi részvételt és szabadidős aktivitást támogató elemek több településen jelen vannak, ugyanakkor a fiatalok foglalkoztathatóságát és kompetenciafejlesztését célzó programok a települések többségében helyben nem érhetők el. A szolgáltatási szerkezet így elsősorban közösségi és szabadidős elemekre épül, miközben a hosszabb távú munkaerőpiaci és készségfejlesztő programok járási szinten hiányos lefedettséget mutatnak.

5.3.1.2. Bajai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsszentgyörgy	–	–	X
Baja	X	–	–
Bátmonostor	X	–	–
Csátalja	X	–	–
Csávoly	–	X	–
Dávod	–	–	X
Dunafalva	–	–	X
Érsekcsanád	–	–	X
Érsekhalma	X	–	–
Felsőszentiván	X	–	–
Gara	X	–	–
Hercegszántó	X	–	–
Nagybaracska	X	–	–
Nemesnádudvar	X	–	–
Sükösd	X	–	–
Szeremle	–	X	–
Vaskút	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Baja járásban az ifjúságot célzó tevékenységek összességében kedvezőbb lefedettséget mutatnak a vármegye több más térségéhez képest, ugyanakkor az egyes szolgáltatástípusok között jelentős különbségek figyelhetők meg.

A tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a járás településeinek 47%-ában teljes körűen, további 29%-ában részlegesen érhetők el, míg a települések 24%-ában helyben nem biztosítottak. Baja, Bátmonostor, Csátalja, Érsekhalma, Felsőszentiván, Hercegszántó, Nagybaracska, Szeremle és további települések pozitív példát jelentenek, ugyanakkor Csávoly és Dunafalva esetében a tehetséggondozó foglalkozások helyben nem érhetők el. A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás átadását célzó programok a járásban kifejezetten erős jelenléttel bírnak. A települések 71%-ában teljes körűen, további 12%-ában részlegesen érhetők el, és mindössze a települések 18%-ában nem biztosítottak helyben. Baja, Bátmonostor, Csátalja, Érsekhalma, Felsőszentiván, Nagybaracska és több más település esetében ez a tevékenység stabilan jelen van, míg Bácsszentgyörgy, Dávod és Dunafalva esetében helyben nem érhető el.

A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a járás egyik leggyengébb szolgáltatási területét jelentik. A települések mindössze 18%-ában érhetők el teljes körűen, további 6%-ában részlegesen, miközben a települések 76%-ában helyben nem biztosítottak. Felsőszentiván és Nagybaracska emelhető ki pozitív példaként, míg a járás településeinek többségében – köztük Csátalján, Csávolyon, Dávodon és több kisebb településen – a fiatalok munkaerőpiaci kompetenciafejlesztését célzó programok helyben nem

érhetők el. A helyi fiatalok számára szervezett táborok a járásban széles körben elérhetők. A települések 82%-ában teljes körűen, további 6%-ában részlegesen biztosítottak, és mindössze 12%-ában nem érhetők el helyben. Baja, Bátmonostor, Csátalja, Csávoly, Érsekhalma, Felsőszentiván, Gara, Hercegszántó és számos további település stabilan biztosítja ezt a lehetőséget, míg Bácsszentgyörgy és Dávod esetében a táboroztatás helyben nem biztosított.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte szintén kedvező képet mutat. A települések 65%-ában teljes körűen, további 12%-ában részlegesen érhetők el, míg 24%-ában helyben nem működnek ilyen szervezetek. Baja, Csátalja, Csávoly, Érsekhalma, Gara, Hercegszántó, Nagybaracska és több más település pozitív példát jelent, ugyanakkor Bácsszentgyörgy és Érsekcsanád esetében az ifjúsági civil jelenlét helyben nem biztosított. A fiatalok önkéntes tevékenységbe és társadalmi részvételbe való bevonásának lehetősége a járás egyik legerősebb területe. A települések 76%-ában teljes körűen, további 12%-ában részlegesen biztosított, és mindössze 12%-ában nem érhető el helyben. Baja, Bátmonostor, Csátalja, Csávoly, Érsekhalma, Felsőszentiván, Gara, Hercegszántó, Nagybaracska és több más település stabilan biztosít ilyen lehetőségeket, míg Szeremle esetében ezek helyben nem érhetők el.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy a közösségi és részvételi típusú ifjúsági tevékenységek – különösen a táboroztatás, a civil jelenlét és az önkéntesség – széles körben biztosítottak, és több településen stabilan működnek. Ezzel szemben a fiatalok foglalkoztathatóságát és vállalkozói kompetenciáit erősítő programok a települések döntő többségében helyben nem érhetők el, ami a járási szintű szolgáltatási szerkezet egyik legjelentősebb hiányterülete.

5.3.1.3. Jánoshalmai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Borota	–	X	–
Jánoshalma	–	–	X
Kéleshalom	–	–	X
Mélykút	X	–	–
Rém	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Jánoshalmai járásban a tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 40%-ában teljes körűen elérhetők, míg a települések 60%-ában helyben nem biztosítottak. Jánoshalma és Mélykút pozitív példát jelentenek, míg Borota, Kéleshalom és Rém esetében ilyen jellegű foglalkozások a település közigazgatási határain belül nem érhetők el.

A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás átadását célzó programsorozatok a járás településeinek 40%-ában teljes körűen elérhetők, ugyanakkor 60%-ában helyben nem biztosítottak. Mélykút és Rém esetében jelennek meg stabilan ezek a tevékenységek, míg Borota, Jánoshalma és Kéleshalom településeken helyben nem érhetők el. A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a járásban nem jellemzőek. A vizsgált települések egyikén sem érhetők el teljes körűen vagy részlegesen, vagyis a települések 100%-ában helyben nem biztosított ez a szolgáltatástípus.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a járás településeinek 60%-ában elérhetők, míg 40%-ában helyben nem biztosítottak. Borota, Mélykút és Rém településeken stabilan jelen vannak, Jánoshalmán és Kéleshalmon ugyanakkor helyben nem érhetők el.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek a települések 60%-ában működnek, míg 40%-ában helyben nem találhatók meg. Borota, Mélykút és Rém esetében jelen vannak, Jánoshalmán és Kéleshalmon ugyanakkor a településen belül nem működik ilyen szervezeti háttér. A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes tevékenységét támogató lehetőségek a járás településeinek 80%-ában elérhetők, és mindössze egy településen, Kéleshalmon nem biztosítottak helyben. Borota, Jánoshalma, Mélykút és Rém esetében ez a terület stabilan működik.

A járás egészét tekintve megállapítható, hogy az ifjúsági közösségi részvételt és szabadidős aktivitást támogató tevékenységek több településen jelen vannak, ugyanakkor a tehetséggondozás, a kézműves tudásátadás és különösen a foglalkoztathatóságot erősítő programok jelentős területi hiányosságokat mutatnak, több településen egyáltalán nem érhetők el helyben.

5.3.1.4. Kalocsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bátya	–	X	–
Drágszél	–	–	X
Dunapataj	–	–	X
Dunaszentbenedek	–	X	–
Dunatetétlen	–	–	X
Dusnok	–	X	–
Fajsz	–	X	–
Foktő	–	–	X
Géderlak	–	X	–
Hajós	–	X	–
Harta	–	X	–
Homokmégy	–	–	X
Kalocsa	X	–	–
Miske	–	–	X
Ordas	–	–	X
Öregcsertő	–	–	X
Solt	X	–	–
Szakmár	X	–	–
Újsolt	–	–	X
Újtelek	–	–	X
Uszód	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kalocsai járásban a tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 33%-ában teljes körűen, további 14%-ában részben elérhetők, míg a települések

52%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű jelenlét Kalocsán, Solton, Hajóson, Hartán, Szakmáron és Fajszon azonosítható, ugyanakkor több településen – így különösen Bátyán, Dunapatajon, Dunaszentbenedeken, Dunatetétlenen, Dusnokon, Foktőn, Miskén, Ordason, Öregcsertőn, Újsolton, Újteleken és Uszódon – ilyen jellegű tehetséggondozó tevékenység helyben nem működik.

A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás gyakorlati átadását szolgáló programsorozatok a települések 29%-ában teljes körűen, 19%-ában részben érhetők el, míg 52%-ában a településen belül nem biztosítottak. Kalocsa, Solt és Szakmár esetében komplex kínálat azonosítható, ezzel szemben Dunapatajon, Dunatetétlenen, Fajszon, Géderlakon, Hajóson, Hartán, Homokmégyen, Miskén, Ordason, Öregcsertőn, Újteleken és Uszódon a tevékenység helyben nem érhető el. A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a települések 10%-ában teljes körűen, 14%-ában részben biztosítottak, míg 76%-ában a település közigazgatási határain belül nem állnak rendelkezésre. Teljes körű szolgáltatás kizárólag Solton azonosítható, míg a legtöbb településen – többek között Bátyán, Dunapatajon, Dunaszentbenedeken, Dunatetétlenen, Fajszon, Foktőn, Hajóson, Hartán, Homokmégyen, Miskén, Ordason, Öregcsertőn, Szakmáron, Újsolton, Újteleken és Uszódon – ilyen programok helyben nem működnek.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a települések 52%-ában teljes körűen, további 19%-ában részben elérhetők, míg 29%-ában a településen belül nem biztosítottak. Kalocsa, Solt, Hajós, Harta és több további település stabil kínálattal rendelkezik, ugyanakkor Dunatetétlenen, Homokmégyen, Újsolton, Újteleken és Uszódon táboroztatási programok helyben nem kerülnek megszervezésre.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte a települések 43%-ában teljes körűen, 19%-ában részben biztosított, míg 38%-ában a településen belül nem azonosítható ilyen szervezeti háttér. Kalocsa, Solt, Hajós, Harta és Fajsz esetében stabil civil jelenlét figyelhető meg, míg Drágszélen, Dunaszentbenedeken, Dunatetétlenen, Dusnokon, Foktőn, Ordason, Újsolton és Uszódon ifjúsági civil szervezet helyben nem működik. A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes aktivitását támogató lehetőségek a települések 57%-ában teljes körűen, további 19%-ában részben biztosítottak, míg 24%-ában a település közigazgatási határain belül nem érhetők el. Kalocsa, Solt, Hajós, Harta és több további település kedvező képet mutat, ugyanakkor Dunatetétlenen, Foktőn, Miskén és Újteleken a fiatalok számára szervezett részvételi és önkéntes lehetőségek helyben nem biztosítottak.

A járás egészét tekintve az ifjúsági közösségi aktivitást támogató tevékenységek és a táboroztatás több településen jelen van, ugyanakkor a foglalkoztathatóságot és készségfejlesztést célzó programok, valamint a hagyományalapú tudásátadás és tehetséggondozás jelentős területi különbségeket mutat, számos településen egyáltalán nem érhetők el ezek a település közigazgatási határain belül.

5.3.1.5. Kecskeméti járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Ágasegyháza	X	–	–
Ballószög	–	X	–
Felsőlajos	–	X	–
Fülöpháza	X	–	–
Fülöpjakab	–	–	X
Helvécia	X	–	–
Jakabszállás	–	–	X
Kecskemét	X	–	–
Kerekegyháza	X	–	–
Kunbaracs	–	X	–
Kunszállás	X	–	–
Ladánybene	–	–	X
Lajosmizse	X	–	–
Nyárlőrinc	–	X	–
Orgovány	–	–	X
Városföld	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kecskeméti járásban a tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 38%-ában teljes körűen, további 25%-ában részben érhetők el, míg 38%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű jelenlét Kecskeméten, Kerekegyházán, Lajosmizsén, Városföldön, Helvécián és Ágasegyházán azonosítható, ugyanakkor Felsőlajoson, Fülöpjakabon, Kunbaracson, Ladánybenén és Nyárlőrincen ilyen tevékenység helyben nem érhető el.

A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás gyakorlati átadását szolgáló programok a települések 56%-ában teljes körűen, 19%-ában részben biztosítottak, míg 25%-ában a településen belül nem állnak rendelkezésre. Kecskemét, Lajosmizse, Városföld, Ágasegyháza, Ballószög és több további település kedvező képet mutat, ezzel szemben Fülöpjakabon, Ladánybenén és Nyárlőrincen a tevékenység helyben nem biztosított. A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a települések 19%-ában teljes körűen, további 13%-ában részben érhetők el, míg 69%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű kínálat Kecskeméten és Helvécián azonosítható, részleges jelenlét Fülöpházán és Kunszálláson figyelhető meg, ugyanakkor a települések többségében – így Ágasegyházán, Ballószögön, Felsőlajoson, Fülöpjakabon, Jakabszálláson, Kerekegyházán, Kunbaracson, Ladánybenén, Lajosmizsén, Nyárlőrincen, Orgoványon és Városföldön – ilyen programok helyben nem működnek.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a települések 56%-ában teljes körűen, 13%-ában részben elérhetők, míg 31%-ában a településen belül nem biztosítottak. Kecskemét, Kerekegyháza, Lajosmizse, Városföld és több további település stabil kínálattal rendelkezik,

ugyanakkor Ballószögön, Felsőlajoson, Fülöpjakabon, Kunbaracson és Ladánybenén táboroztatási lehetőségek helyben nem állnak rendelkezésre.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte a települések 63%-ában teljes körűen, 13%-ában részben biztosított, míg 25%-ában a település közigazgatási határain belül nem azonosítható ilyen szervezeti háttér. Kecskemét, Kerekegyháza, Lajosmizse, Helvécia és több további település kedvező helyzetben van, ezzel szemben Jakabszálláson, Orgoványon és Városföldön ifjúsági civil szervezeti jelenlét helyben nem biztosított. A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes aktivitását támogató lehetőségek a települések 81%-ában teljes körűen, további 13%-ában részben elérhetők, és mindössze egy településen nem biztosítottak a település közigazgatási határain belül. Kecskemét, Kerekegyháza, Lajosmizse és a járás több települése kedvező képet mutat, míg Ladánybenén a lehetőségek csak részben, más településeken pedig teljes körűen állnak rendelkezésre.

A járás egészét tekintve az ifjúsági közösségi aktivitást és társadalmi részvételt támogató tevékenységek széles körben jelen vannak, ugyanakkor a foglalkoztathatóságot és vállalkozói készségeket erősítő programok, valamint a tehetséggondozás és készségfejlesztés egyes elemei jelentős területi különbségeket mutatnak, több településen egyáltalán nem érhetők el a település közigazgatási határain belül.

5.3.1.6. Kiskőrösi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Akasztó	–	–	X
Bócsa	–	X	–
Császártöltés	–	X	–
Csengőd	–	–	X
Fülöpszállás	X	–	–
Imrehegy	–	X	–
Izsák	–	X	–
Kaskantyú	–	X	–
Kecel	–	–	X
Kiskőrös	X	–	–
Páhi	–	–	X
Soltszentimre	–	–	X
Soltvadkert	–	X	–
Tabdi	–	–	X
Tázlár	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskőrösi járásban a tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 13%-ában teljes körűen, további 20%-ában részben érhetők el, míg a települések 67%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű jelenlét Bócsán és Kiskőrösön azonosítható, részleges kínálat Császártöltésen, Fülöpszálláson, Kecelen és Tázláron figyelhető meg, ugyanakkor a települések többségében – így Akasztón, Csengődön,

Imrehegyen, Izsákon, Kaskantyún, Páhin, Soltszentimrén, Soltvadkerten és Tabdin – ilyen foglalkozások helyben nem működnek.

A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás átadását szolgáló programok a települések 47%-ában teljes körűen, további 13%-ában részben elérhetők, míg 40%-ában a településen belül nem biztosítottak. Teljes körű kínálat Fülöpszálláson, Imrehegyen, Izsákon, Kaskantyún, Soltvadkerten, Tabdin és Tázláron azonosítható, részleges jelenlét Császártöltésen és Kiskőrösön figyelhető meg, ezzel szemben Akasztón, Bócsán, Csengődön, Kecelen, Páhin és Soltszentimrén ilyen programok helyben nem érhetők el.

A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a járásban szinte teljes egészében hiányoznak: a települések mindössze 7%-ában érhetők el teljes körűen, részleges jelenlét nem azonosítható, míg 93%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű program kizárólag Tázláron működik, a járás többi településén ilyen jellegű fejlesztés helyben nem áll rendelkezésre.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a települések 53%-ában teljes körűen, további 20%-ában részben elérhetők, míg 27%-ában a településen belül nem biztosítottak. Stabil kínálat Bócsán, Fülöpszálláson, Imrehegyen, Izsákon, Kaskantyún, Kecelen, Kiskőrösön, Páhin, Soltszentimrén és Tázláron figyelhető meg, részleges jelenlét Császártöltésen és Csengődön azonosítható, ugyanakkor Akasztón, Soltvadkerten és Tabdin táboroztatási lehetőségek helyben nem működnek.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte a települések 53%-ában teljes körűen, 20%-ában részben biztosított, míg 27%-ában a település közigazgatási határain belül nem azonosítható ilyen szervezeti háttér. Kiskőrös, Bócsa, Fülöpszállás, Izsák, Soltvadkert és Tázlár esetében stabil civil jelenlét figyelhető meg, részleges jelenlét Csengődön, Kaskantyún és Soltszentimrén azonosítható, ugyanakkor Imrehegyen, Kecelen, Páhin és Tabdin ifjúsági civil szervezet helyben nem működik.

A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes aktivitását támogató lehetőségek a települések 80%-ában teljes körűen biztosítottak, míg 20%-ában a település közigazgatási határain belül nem érhetők el. A járás településeinek többsége – köztük Bócsa, Császártöltés, Fülöpszállás, Imrehegy, Kiskőrös, Soltvadkert és Tázlár – kedvező képet mutat, ugyanakkor Izsákon és Kecelen a fiatalok számára biztosított társadalmi részvételi lehetőségek helyben nem állnak rendelkezésre.

A járás egészét tekintve az ifjúsági közösségi aktivitást támogató lehetőségek és a táboroztatás több településen jelen vannak, ugyanakkor a vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciák fejlesztését célzó programok, valamint a tehetséggondozás jelentős hiányosságokat mutatnak, a települések nagy részében egyáltalán nem érhetők el a település közigazgatási határain belül.

5.3.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bugac	X	–	–
Bugacpusztaháza	–	–	X
Gátér	–	–	X
Kiskunfélegyháza	–	X	–
Pálmonostora	–	–	X
Petőfiszállás	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunfélegyházi járásban a tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 17%-ában teljes körűen, további 33%-ában részben érhetők el, míg a települések felében a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű jelenlét Bugacon azonosítható, részleges kínálat Bugacpusztaházán és Kiskunfélegyházán figyelhető meg, ugyanakkor Gátéren, Pálmonostorán és Petőfiszálláson ilyen tevékenység helyben nem érhető el. A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás gyakorlati átadását szolgáló programok a települések 17%-ában teljes körűen, további 33%-ában részben biztosítottak, míg 50%-ában a településen belül nem állnak rendelkezésre. Teljes körű program Gátéren működik, részleges jelenlét Bugacon és Kiskunfélegyházán figyelhető meg, ezzel szemben Bugacpusztaházán, Pálmonostorán és Petőfiszálláson a tevékenység helyben nem érhető el.

A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a települések 17%-ában teljes körűen elérhetők, részleges jelenlét nem azonosítható, míg 83%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű program kizárólag Bugacon működik, a járás többi településén ilyen jellegű fejlesztés helyben nem áll rendelkezésre.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a települések 33%-ában teljes körűen elérhetők, míg 67%-ában a településen belül nem biztosítottak. Teljes körű kínálat Kiskunfélegyházán és Petőfiszálláson azonosítható, ugyanakkor Bugacon, Bugacpusztaházán, Gátéren és Pálmonostorán táboroztatási lehetőségek helyben nem működnek.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte a települések 83%-ában teljes körűen, 17%-ában részben biztosított, a járás valamennyi településén azonosítható szervezeti háttér. Stabil civil jelenlét Bugacon, Bugacpusztaházán, Kiskunfélegyházán, Pálmonostorán és Petőfiszálláson figyelhető meg, míg Gátéren részleges jelenlét azonosítható. A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes aktivitását támogató lehetőségek a települések 50%-ában teljes körűen biztosítottak, további 17%-ában részben érhetők el, míg 33%-ában a település közigazgatási határain belül nem állnak rendelkezésre. Kedvező helyzet Bugacon, Bugacpusztaházán és Petőfiszálláson figyelhető meg, részleges jelenlét Kiskunfélegyházán azonosítható, ugyanakkor Pálmonostorán ilyen lehetőségek helyben nem biztosítottak.

A járás egészét tekintve az ifjúsági civil jelenlét és a közösségi aktivitást támogató lehetőségek több településen biztosítottak, ugyanakkor a készségfejlesztést és foglalkoztathatóságot erősítő

programok, valamint a tehetséggondozás és táboroztatás jelentős területi különbségeket mutatnak, több településen egyáltalán nem érhetők el a település közigazgatási határain belül.

5.3.1.8. Kiskunhalasi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Balotaszállás	X	–	–
Harkakötöny	–	–	X
Kelebia	–	X	–
Kiskunhalas	X	–	–
Kisszállás	X	–	–
Kunfehértó	–	–	X
Pirtó	–	X	–
Tompa	–	X	–
Zsana	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunhalasi járás települési adatai alapján az ifjúságot célzó szolgáltatások területi elérhetősége az alábbiak szerint alakul.

A tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 33%-ában teljes körűen, további 33%-ában részben érhetők el, míg a települések harmadában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű jelenlét Balotaszálláson, Kelebián és Kiskunhalason azonosítható, részleges kínálat Harkakötönyben, Kisszálláson és Tompán figyelhető meg, ugyanakkor Kunfehértón, Pirtón és Zsanán ilyen tevékenység helyben nem érhető el. A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás gyakorlati átadását szolgáló programok a települések 44%-ában teljes körűen, 11%-ában részben érhetők el, míg 44%-ában a településen belül nem biztosítottak. Kiskunhalas, Balotaszállás, Kisszállás és Pirtó kedvező képet mutat, részleges jelenlét Tompán figyelhető meg, ugyanakkor Harkakötönyben, Kelebián, Kunfehértón és Zsanán ilyen jellegű programok helyben nem működnek.

A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a települések 11%-ában teljes körűen, további 22%-ában részben érhetők el, míg 67%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű kínálat Kiskunhalason azonosítható, részleges jelenlét Balotaszálláson és Tompán figyelhető meg, ezzel szemben Harkakötönyben, Kelebián, Kisszálláson, Kunfehértón, Pirtón és Zsanán ilyen programok helyben nem érhetők el.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a települések 56%-ában teljes körűen, további 22%-ában részben elérhetők, míg 22%-ában a településen belül nem biztosítottak. Stabil kínálat Balotaszálláson, Kelebián, Kiskunhalason, Kisszálláson, Pirtón és Zsanán figyelhető meg, részleges jelenlét Kunfehértón és Tompán azonosítható, ugyanakkor Harkakötönyben táboroztatási lehetőségek helyben nem működnek. Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte a települések 56%-ában teljes körűen, további 22%-ában részben biztosított, míg 22%-ában a település közigazgatási határain belül nem azonosítható ilyen szervezeti háttér. Kiskunhalas, Balotaszállás, Kelebia, Kisszállás és Tompa kedvező képet mutat, részleges

jelenlét Harkakötönyben és Kunfehértón figyelhető meg, ugyanakkor Pirtón és Zsanán ifjúsági civil szervezet helyben nem működik. A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes aktivitását támogató lehetőségek a települések 67%-ában teljes körűen, további 22%-ában részben biztosítottak, és mindössze egy településen nem érhetők el a település közigazgatási határain belül. Kedvező helyzet Balotaszálláson, Kelebián, Kiskunhalason, Kisszálláson, Pirtón és Zsanán figyelhető meg, részleges jelenlét Kunfehértón és Tompán azonosítható, míg egyes településeken a lehetőségek korlátozottan állnak rendelkezésre.

A járás egészét tekintve az ifjúsági közösségi aktivitást és társadalmi részvételt támogató tevékenységek több településen jelen vannak, ugyanakkor a foglalkoztathatóságot és vállalkozói készségeket erősítő programok, valamint a tehetséggondozás egyes elemei jelentős területi különbségeket mutatnak, több településen nem érhetők el a település közigazgatási határain belül.

5.3.1.9. Kiskunmajsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Csólyospálos	–	X	–
Jászszentlászló	–	–	X
Kiskunmajsa	X	–	–
Kömpöc	–	–	X
Móricgát	–	X	–
Szank	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunmajsai járásban a tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 17%-ában teljes körűen, további 50%-ában részben érhetők el, míg 33%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű jelenlét Kiskunmajsán azonosítható, részleges kínálat Csólyospáloson, Jászszentlászlón és Szankon figyelhető meg, ugyanakkor Kömpöcön és Móricgáton ilyen foglalkozások helyben nem működnek.

A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás átadását szolgáló programok a települések 50%-ában teljes körűen, további 33%-ában részben elérhetők, míg 17%-ában a településen belül nem biztosítottak. Teljes körű kínálat Móricgáton és Szankon azonosítható, részleges jelenlét Csólyospáloson és Kiskunmajsán figyelhető meg, ezzel szemben Jászszentlászlón és Kömpöcön ilyen jellegű programok helyben nem érhetők el.

A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a járás egyetlen településén sem érhetők el teljes körűen vagy részlegesen; valamennyi településen a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a települések 17%-ában teljes körűen, további 33%-ában részben érhetők el, míg 50%-ában a településen belül nem biztosítottak. Teljes körű kínálat Kiskunmajsán azonosítható, részleges jelenlét Csólyospáloson és Szankon figyelhető meg,

ugyanakkor Jászszentlászlón, Kömpöcön és Móricgáton táboroztatási lehetőségek helyben nem állnak rendelkezésre.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte a települések 67%-ában teljes körűen, további 17%-ában részben biztosított, és mindössze egy településen nem azonosítható ilyen szervezeti háttér a település közigazgatási határain belül. Stabil civil jelenlét Csólyospáloson, Kiskunmajsán, Kömpöcön, Móricgáton és Szankon figyelhető meg, míg Jászszentlászlón részleges jelenlét azonosítható. A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes aktivitását támogató lehetőségek a települések 67%-ában teljes körűen, további 33%-ában részben elérhetők, a járás valamennyi településén biztosított valamilyen formában. Teljes körű lehetőségek Kiskunmajsán, Kömpöcön, Móricgáton és Szankon állnak rendelkezésre, míg Csólyospáloson és Jászszentlászlón a lehetőségek részben biztosítottak. A járás egészét tekintve az ifjúsági civil jelenlét és a közösségi részvételt támogató lehetőségek több településen biztosítottak, ugyanakkor a foglalkoztathatóságot és vállalkozói kompetenciákat erősítő programok teljes hiánya, valamint a tehetséggondozás és táboroztatás korlátozott elérhetősége jelentős fejlesztési szükségleteket jelez a járás településeinek többségében.

5.3.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Apostag	–	X	–
Dunaegyháza	X	–	–
Dunavecse	X	–	–
Kunadacs	–	X	–
Kunpeszér	–	–	X
Kunszentmiklós	–	–	X
Szabadszállás	–	X	–
Szalkszentmárton	X	–	–
Tass	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kunszentmiklósi járás településein a tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 11%-ában teljes körűen, további 56%-ában részben érhetők el, míg 33%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű jelenlét Szalkszentmártonon azonosítható, részleges kínálat Apostagon, Dunaegyházán, Dunavecsén, Kunadacson és Tasson figyelhető meg, ugyanakkor Kunpeszéren, Kunszentmiklóson és Szabadszálláson ilyen foglalkozások helyben nem működnek.

A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás gyakorlati átadását szolgáló programok a települések 33%-ában teljes körűen, további 33%-ában részben érhetők el, míg 33%-ában a településen belül nem biztosítottak. Teljes körű kínálat Dunaegyházán, Kunpeszéren és Szalkszentmártonon azonosítható, részleges jelenlét Dunavecsén, Kunszentmiklóson és Szabadszálláson figyelhető meg, ezzel szemben Apostagon, Kunadacson és Tasson ilyen programok helyben nem érhetők el. A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a települések 11%-ában

teljes körűen érhetők el, további 89%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Teljes körű program kizárólag Dunavecsén működik, a járás többi településén ilyen jellegű fejlesztés helyben nem áll rendelkezésre.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a települések 67%-ában teljes körűen, további 11%-ában részben érhetők el, míg 22%-ában a településen belül nem biztosítottak. Stabil kínálat Apostagon, Dunaegyházán, Dunavecsén, Kunszentmiklóson, Szabadszálláson, Szalkszentmártonon és Tasson figyelhető meg, részleges jelenlét Kunadacson azonosítható, ugyanakkor Kunpeszéren táboroztatási lehetőségek helyben nem működnek.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte a települések 67%-ában teljes körűen biztosított, míg 33%-ában a település közigazgatási határain belül nem azonosítható ilyen szervezeti háttér. Apostag, Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Szabadszállás, Szalkszentmárton és Tass kedvező képet mutat, ugyanakkor Kunpeszéren és Kunszentmiklóson ifjúsági civil szervezeti jelenlét helyben nem biztosított. A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes aktivitását támogató lehetőségek a települések 56%-ában teljes körűen, további 33%-ában részben elérhetők, és mindössze egy településen nem biztosítottak a település közigazgatási határain belül. Kedvező helyzet Apostagon, Dunaegyházán, Dunavecsén, Szalkszentmártonon és Tasson figyelhető meg, részleges jelenlét Kunpeszéren és Szabadszálláson azonosítható, ugyanakkor a lehetőségek egyes településeken korlátozottan állnak rendelkezésre.

A járás egészét tekintve az ifjúsági közösségi aktivitást és társadalmi részvételt támogató lehetőségek több településen jelen vannak, ugyanakkor a foglalkoztathatóságot és vállalkozói készségeket erősítő programok csak elszórtan érhetők el, és a tehetséggondozás, valamint a készségfejlesztő programok területi elérhetősége jelentős különbségeket mutat a települések között.

5.3.1.11. Tiszakécskei járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Lakitelek	–	–	X
Szentkirály	X	–	–
Tiszaalpár	X	–	–
Tiszakécske	–	X	–
Tiszaug	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Tiszakécskei járás településein az ifjúságot célzó szolgáltatások elérhetőségének vizsgálata a járás öt településének adatai alapján készült.

A tudományos és/vagy kulturális jellegű tehetségfejlesztő foglalkozások a települések 40%-ában teljes körűen, további 60%-ában részben érhetők el, és egyetlen településen sem hiányoznak teljes mértékben. Teljes körű kínálat Szentkirályon és Tiszaalpáron azonosítható, míg Lakiteleken, Tiszakécskén és Tiszaugon részleges jelenlét figyelhető meg.

A helyi hagyományokra épülő, piacképes kézműves tudás gyakorlati átadását szolgáló programok a települések 40%-ában teljes körűen, további 40%-ában részben érhetők el, míg 20%-ában a település közigazgatási határain belül nem biztosítottak. Stabil kínálat Szentkirályon és Tiszaalpáron azonosítható, részleges jelenlét Tiszakécskén és Tiszaugon figyelhető meg, ugyanakkor Lakiteleken ilyen programok helyben nem érhetők el.

A fiatalok vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciáinak fejlesztését célzó programok a települések 40%-ában részben érhetők el, míg 60%-ában a településen belül nem biztosítottak. Részleges jelenlét Szentkirályon és Tiszakécskén azonosítható, míg Lakiteleken, Tiszaalpáron és Tiszaugon ilyen programok helyben nem működnek.

A helyi fiatalok számára szervezett táborok a települések 60%-ában teljes körűen, további 40%-ában részben érhetők el, és egyetlen településen sem hiányoznak teljes mértékben. Teljes körű kínálat Szentkirályon, Tiszaalpáron és Tiszaugon azonosítható, míg Lakiteleken és Tiszakécskén részleges jelenlét figyelhető meg.

Az ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek jelenléte a települések 60%-ában teljes körűen, további 40%-ában részben biztosított. Stabil szervezeti háttér Tiszaalpáron, Tiszakécskén és Tiszaugon figyelhető meg, míg Lakiteleken és Szentkirályon a jelenlét részleges.

A fiatalok társadalmi részvételét és önkéntes aktivitását támogató lehetőségek a települések 60%-ában teljes körűen, további 40%-ában részben érhetők el, és minden településen biztosítottak legalább részben. Kedvező helyzet Szentkirályon, Tiszaalpáron és Tiszakécskén azonosítható, míg Lakiteleken és Tiszaugon a lehetőségek részlegesen állnak rendelkezésre.

A járás egészét tekintve az ifjúsági közösségi aktivitást, társadalmi részvételt és szabadidős programokat támogató szolgáltatások több településen stabilan jelen vannak, ugyanakkor a vállalkozói és foglalkoztathatósági kompetenciák fejlesztését célzó programok elérhetősége korlátozottabb, és nem minden településen biztosított a helyi hozzáférés.

Összességében a vármegye vonatkozásában elmondható, hogy az ifjúságot célzó tevékenységek körében minden járás tekintetében megfigyelhető egy mintázat. A kötelező 50 órás iskolai közösségi szolgálat több településen valós kapcsolódási pontot jelent a fiatalok és a helyi közösségi intézmények között, a szolgálat során olyan tevékenységeket tudnak végezni, melyek vagy önkéntes jellegű tevékenységek vagy szociális jellegűek, de mindenképpen erősítik a fiatalok közösségi interakcióját. Tipikus ellátott tevékenységek: kisgyerekeknek szerevezett nyári napközis táborokban segítőként vesznek részt („ifi” csoportvezetőként), rendezvények lebonyolításában, közösségi programok szervezésében, tanyán élő idősek segítésében működnek közre (pl. tűzifaaprítás, ház körüli munkák). Több esetben a kötelező szolgálat lejárta után önkéntesként is visszatérnek, ami a közösségi beágyazódás erősödését jelzi. Jelenleg az ifjúság bevonása elsősorban az iskolával való szoros együttműködésen, a sport- és közösségi rendezvényeken, valamint a városi programokba való bevonáson keresztül történik. A középiskolák és az önkormányzatok közötti együttműködés stabil, ami szervezési és információátadási szempontból kulcsfontosságú az ifjúságot célzó tevékenységek megvalósítása szempontjából. Jó gyakorlatként merült fel az ifjúsági önkormányzat modellje, ahol a fiatalok saját maguk szerveznek programokat, és önálló döntési lehetőséggel rendelkeznek a közösségi tevékenységek terén. A modell ott működik stabilan, ahol pedagógusi vagy önkormányzati mentorálás is társul hozzá. A tapasztalatok szerint a 12–18 éves korosztály megszólítása különösen nehéz, mivel felső tagozat után sok esetben más településre kerülnek középiskolába, ami gyengíti a helyi kötődést. A fókuszcsoportos interjúk alapján a legműködőképesebb és mintaszerűen leggyakrabban előforduló programtípusok a következők: néptánc és hagyományőrző tánciskola, ifjúsági hittan (ifihittan) és a hozzá kapcsolódó közösségi programok, sportprogramok, fesztiválok, zenei események, élményalapú közösségi rendezvények.

5.4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b4) 1-5) pontja alapján a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok feltárása során a közösségi tevékenységeket vizsgáltuk, kiemelten a lakosságának kulturális közösségi együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok, rendezvények meglétét.

A Kulturális Statisztikai Adatgyűjtő Rendszer (a továbbiakban: KultStat)[57] 2024-es adatai alapján térképeztük fel a tématerületet, ezeken belül is a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása mutatókat, valamint az interjúk, fókuszcsoportok és a lakossági kérdőív szolgáltatta ehhez az inputokat.

5.4.1.1. Bácsalmási járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsalmás	X	–	–
Bácsbokod	X	–	–
Bácsborsód	X	–	–
Bácsszőlős	–	X	–
Csikéria	–	X	–
Katymár	X	–	–
Kunbaja	X	–	–
Madaras	–	X	–
Mátételke	–	X	–
Tataháza	–	X	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó szolgáltatási és programkínálat vizsgálata során a Bácsalmási járás településeinek adatai jelentős területi különbségeket mutatnak a közösségi programok és kulturális közösségi tevékenységek helyben történő elérhetősége tekintetében.

A járás 10 településéből 5 településen (Bácsalmás, Bácsbokod, Bácsborsód, Katymár, Kunbaja) a közösségi programok és szolgáltatások az érintett célcsoport számára helyben elérhetők, ami a települések 50%-át jelenti. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést erősítő, a kulturális részvételt támogató programok és események helyben szervezett formában jelennek meg, így közvetlenül hozzájárulnak a helyi közösségi aktivitás fenntartásához és dinamizálásához.

A települések másik felében azonban a szolgáltatások csak korlátozottan érhetők el helyben. A járás 5 településén (Bácsszőlős, Csikéria, Madaras, Mátételke, Tataháza), azaz a települések 50%-ában a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben. Ezeken a

[57] Forrás: https://kulturalisstatisztika.hu/public

településeken jellemzően időszakos vagy projektalapú közösségi események valósulnak meg, illetve a rendszeres közösségfejlesztési folyamatok fenntartása korlátozott.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami arra utal, hogy a járás egészében jelen van valamiféle helyi közösségi aktivitás és kulturális közösségfejlesztési gyakorlat. Ugyanakkor a helyben elérhető programok aránya nem tekinthető egységesnek: a települések felében a közösségi kulturális részvételt támogató folyamatok stabilan működnek, míg a másik felében inkább eseti, részleges vagy korlátozott hozzáférés jellemző.

A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos visszajelzések alapján ez a kettősség összefügg a járás településszerkezetével és társadalmi helyzetével. A kisebb lélekszámú, kedvezőtlenebb erőforrásokkal rendelkező településeken a közösségi programok szervezése gyakran személyi és infrastrukturális kapacitáshiányba ütközik, ami a közösségi kulturális együttműködések fenntarthatóságát is befolyásolja. Ahol a helyi intézményi háttér, civil aktivitás vagy közművelődési infrastruktúra erősebb, ott a közösségi programok stabilabban és rendszeresebben működnek.

Összességében a Bácsalmási járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok jelen vannak, azonban azok területi lefedettsége és intenzitása egyenlőtlen. A közösségi és társadalmi részvételt erősítő, valamint a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítését támogató tevékenységek a települések felében stabilan működnek, míg a másik felében további fejlesztést és erőforrásbővítést igényelnek annak érdekében, hogy a közösségi aktivitás hosszú távon fenntartható és minden településen rendszeresen elérhető legyen.

5.4.1.2. Bajai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsszentgyörgy	–	X	–
Baja	X	–	–
Bátmonostor	X	–	–
Csátalja	X	–	–
Csávoly	X	–	–
Dávod	X	–	–
Dunafalva	–	X	–
Érsekcsanád	–	X	–
Érsekhalma	X	–	–
Felsőszentiván	X	–	–
Gara	–	X	–
Hercegszántó	X	–	–
Nagybaracska	X	–	–
Nemesnádudvar	X	–	–
Sükösd	X	–	–
Szeremle	X	–	–
Vaskút	X	–	–

Forrás: KultStat (2024)

A járás 4 településén (Bácsszentgyörgy, Dunafalva, Érsekcsanád, Gara), azaz a települések 22,2%-ában a közösségi programok csak részben érhetők el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége, intézményi háttere vagy szakmai támogatottsága korlátozottabb. Jellemzően eseti rendezvények, alkalomszerű közösségi események vagy külső szervezetek által biztosított programok jelennek meg, amelyek nem minden célcsoport számára érhetők el folyamatosan.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami a járás jó intézményi és közművelődési infrastruktúrájára, valamint a térségi központ – Baja – erős kulturális és közösségszervező szerepére utal. A járásközpont jelenléte és szolgáltatási koncentrációja hozzájárul ahhoz, hogy a közösségi és kulturális programok szervezése a térségben stabil alapokon nyugodjon.

A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos tapasztalatok alapján a Bajai járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok kiterjedten működnek, különösen a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítését és a helyi identitás erősítését szolgáló programok területén. Ugyanakkor a kisebb lélekszámú, perifériikusabb településeken a közösségi programkínálat stabilitása nagymértékben függ a helyi közösségszervezők, civil szervezetek és intézmények kapacitásától.

Összességében megállapítható, hogy a Bajai járás a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok szempontjából a vármegye egyik erősebb térségének tekinthető. A települések közel négyötödében a közösségi programok teljes körűen helyben elérhetők, míg a fennmaradó településeken részleges elérhetőség jellemző, ami elsősorban kapacitás- és erőforráskorlátokkal magyarázható. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a részben ellátott települések közösségi programkínálatának stabilizálása és rendszeresebbé tétele jelentheti a legfontosabb beavatkozási irányt.

5.4.1.3. Jánoshalmai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Borota	X	–	–
Jánoshalma	X	–	–
Kéleshalom	–	X	–
Mélykút	X	–	–
Rém	X	–	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Jánoshalmai járásban összességében kedvező, ugyanakkor a települések között itt is megfigyelhető a közösségi aktivitás eltérő intenzitása.

A járás 5 települése közül 4 településen – Borota, Jánoshalma, Mélykút és Rém – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára, ami a települések 80%-át jelenti. Ezeken a településeken a lakosság kulturális közösségi együttműködését támogató programok, rendezvények és közösségi kezdeményezések rendszeresen megjelennek, és stabil alapot biztosítanak a közösségi részvétel erősítéséhez. A helyben elérhető közösségi

tevékenységek hozzájárulnak a hagyományos kulturális értékek átörökítéséhez, a közösségi kapcsolatok fenntartásához és a helyi identitás erősítéséhez.

A járás egy településén, Kéleshalmon – a települések 20%-ában – a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben. Ez arra utal, hogy a közösségi aktivitás jelen van, azonban annak rendszeressége, intézményi háttere vagy szakmai támogatottsága korlátozottabb. Az ilyen településeken a közösségi programok jellemzően eseti jelleggel, projektalapú formában vagy külső településekhez kapcsolódva valósulnak meg, ami a közösségi részvétel folyamatosságát befolyásolhatja.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami azt jelzi, hogy a járás egészében jelen van a közösségi kulturális aktivitás alapja. A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos visszajelzések alapján a járás településein a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok jellemzően a helyi intézményekhez, közművelődési színterekhez és civil kezdeményezésekhez kapcsolódnak, amelyek meghatározó szerepet töltenek be a közösségi élet fenntartásában.

Összességében a Jánoshalmai járás a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok szempontjából stabil alapokkal rendelkezik. A települések döntő többségében a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők, ugyanakkor a kisebb településeken – különösen a részben ellátott településeken – a közösségi programkínálat bővítése és rendszeressé tétele hozzájárulhat a közösségi részvétel további erősítéséhez és a helyi közösségi folyamatok hosszú távú fenntarthatóságához.

5.4.1.4. Kalocsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bátya	X	–	–
Drágszél	–	X	–
Dunapataj	X	–	–
Dunaszentbenedek	X	–	–
Dunatetétlen	–	X	–
Dusnok	X	–	–
Fajsz	X	–	–
Foktő	X	–	–
Géderlak	X	–	–
Hajós	X	–	–
Harta	X	–	–
Homokmégy	–	X	–
Kalocsa	–	X	–
Miske	X	–	–
Ordas	X	–	–
Öregcsertő	–	X	–
Solt	X	–	–
Szakmár	X	–	–
Újsolt	–	X	–
Újtelek	X	–	–
Uszód	X	–	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Kalocsai járásban összességében kedvező képet mutat, ugyanakkor a települések között itt is megfigyelhető különbség a közösségi aktivitás intenzitása és a programok helyben történő elérhetősége tekintetében.

A járás 21 településéből 16 településen – Bátya, Dunapataj, Dunaszentbenedek, Dusnok, Fajsz, Foktő, Géderlak, Hajós, Harta, Miske, Ordas, Solt, Szakmár, Újtelek, Uszód és további kisebb települések – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára. Ez a települések 76,2%-át jelenti, ami a közösségi kulturális aktivitás erős jelenlétére utal a járásban. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést erősítő rendezvények, programok és kulturális események rendszeres formában valósulnak meg, támogatva a lakosság közösségi részvételét és a hagyományos kulturális értékek átörökítését.

A járás 5 településén – Drágszél, Dunatetétlen, Homokmégy, Kalocsa és Újsolt –, azaz a települések 23,8%-ában a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége, a szervezői kapacitás vagy az intézményi háttér korlátozottabb, ami a szolgáltatások részleges elérhetőségében jelenik meg. A részben ellátott településeken

jellemzően eseti jellegű rendezvények, projektalapú közösségi kezdeményezések vagy a járásközpont szolgáltatásaira való ráutaltság figyelhető meg.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami arra utal, hogy a járás egészében jelen vannak a közösségi kulturális élet alapjai. A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos visszajelzések alapján a Kalocsai járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok kiterjedtek, különösen a hagyományos közösségi kulturális értékek megőrzéséhez és átörökítéséhez kapcsolódó programok területén.

Ugyanakkor a települések közel egynegyedében a közösségi programkínálat stabilitása és rendszeressége további erősítést igényel. A kisebb településeken a közösségi folyamatok fenntarthatósága gyakran a helyi közösségszervezők, civil szervezetek és intézményi kapacitások függvénye, ami indokolja a térségi szintű együttműködések és a szakmai támogatás erősítését.

Összességében a Kalocsai járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok stabil alapokon nyugszanak: a települések több mint háromnegyedében a közösségi programok teljes körűen helyben elérhetők, míg a fennmaradó településeken részleges elérhetőség jellemző. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a részben ellátott települések közösségi programkínálatának bővítése és a közösségi részvétel rendszerességének erősítése jelentheti a legfontosabb beavatkozási irányt.

5.4.1.5. Kecskeméti járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Ágasegyháza	X	–	–
Ballószög	X	–	–
Felsőlajos	–	X	–
Fülöpháza	–	X	–
Fülöpjakab	X	–	–
Helvécia	–	X	–
Jakabszállás	–	X	–
Kecskemét	X	–	–
Kerekegyháza	X	–	–
Kunbaracs	X	–	–
Kunszállás	–	X	–
Ladánybene	X	–	–
Lajosmizse	X	–	–
Nyárlőrinc	X	–	–
Orgovány	X	–	–
Városföld	–	X	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Kecskeméti járásban összességében kiegyensúlyozott képet mutat, ugyanakkor

a települések között jelentős különbségek figyelhetők meg a közösségi programkínálat helyben történő elérhetősége és stabilitása tekintetében.

A járás 16 településéből 10 településen – Ágasegyháza, Ballószög, Fülöpjakab, Kecskemét, Kerekegyháza, Kunbaracs, Ladánybene, Lajosmizse, Nyárlőrinc és Orgovány – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára, ami a települések 62,5%-át jelenti. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést és kulturális részvételt támogató rendezvények, programok és közösségi kezdeményezések rendszeresen megvalósulnak, hozzájárulva a helyi közösségi élet fenntartásához és a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítéséhez. A járásközpont, Kecskemét kulturális és intézményi szerepe különösen meghatározó, mivel a térség közösségi és kulturális szolgáltatásainak jelentős része itt koncentrálódik.

A járás 6 településén – Felsőlajos, Fülöpháza, Helvécia, Jakabszállás, Kunszállás és Városföld – a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések 37,5%-át teszi ki. Ezeken a településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége, szervezeti háttere vagy intézményi kapacitása korlátozottabb. Jellemzően eseti rendezvények, projektalapú közösségi akciók vagy a járásközpont és más települések programjaihoz való kapcsolódás biztosítja a lakosság számára a kulturális és közösségi részvétel lehetőségét.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami azt jelzi, hogy a járás egészében jelen van a közösségi kulturális aktivitás alapja. A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos visszajelzések alapján a Kecskeméti járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok jellemzően a helyi közművelődési intézményekhez, civil szervezetekhez és önkormányzati kezdeményezésekhez kapcsolódnak, amelyek meghatározó szerepet töltenek be a közösségi élet szervezésében.

Összességében a Kecskeméti járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok stabilan jelen vannak, ugyanakkor a települések több mint egyharmadában a programok csak részben érhetők el helyben. Ez arra utal, hogy a járásban erős központi kulturális és közösségi infrastruktúra működik, de a kisebb települések esetében a közösségi programkínálat rendszerességének és helyi beágyazottságának erősítése továbbra is fejlesztési lehetőséget jelent. A jövőbeni beavatkozások szempontjából a részben ellátott települések közösségi kapacitásainak bővítése és a helyi közösségi kezdeményezések támogatása járulhat hozzá a térségi szintű kulturális közösségfejlesztési folyamatok kiegyensúlyozottabb működéséhez.

5.4.1.6. Kiskőrösi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Akasztó	X	–	–
Bócsa	–	X	–
Császártöltés	X	–	–
Csengőd	–	X	–
Fülöpszállás	X	–	–
Imrehegy	–	X	–
Izsák	X	–	–
Kaskantyú	–	X	–
Kecel	X	–	–
Kiskőrös	X	–	–
Páhi	–	X	–
Soltszentimre	X	–	–
Soltvadkert	X	–	–
Tabdi	–	X	–
Tázlár	X	–	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Kiskőrösi járásban összességében kedvező, ugyanakkor a települések között jelentős különbségek figyelhetők meg a közösségi programok helyben történő elérhetősége és stabilitása tekintetében.

A járás 15 településéből 10 településen – Akasztó, Császártöltés, Fülöpszállás, Izsák, Kecel, Kiskőrös, Soltszentimre, Soltvadkert, Tázlár és további kisebb települések – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára, ami a települések 66,7%-át jelenti. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést erősítő rendezvények, közösségi akciók és kulturális programok rendszeresen jelen vannak, hozzájárulva a lakosság társadalmi részvételének erősítéséhez és a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítéséhez.

A járás 5 településén – Bócsa, Csengőd, Imrehegy, Kaskantyú és Tabdi –, azaz a települések 33,3%-ában a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége, intézményi háttere vagy szervezési kapacitása korlátozottabb. A közösségi programkínálat gyakran eseti jellegű, illetve részben a járásközpont vagy más települések szolgáltatásaira épül.

A járásban nincs olyan település, ahol a közösségi programok és szolgáltatások kizárólag más településen lennének elérhetők, ami azt jelzi, hogy valamilyen formában minden településen jelen vannak a közösségi kulturális aktivitások alapjai.

A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos tapasztalatok alapján a Kiskőrösi járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok elsősorban a nagyobb településekhez és a járásközponthoz kötődnek, ahol a közművelődési intézmények és

civil szervezetek kapacitása erősebb. A kisebb településeken a közösségi programok fenntarthatósága gyakran személyi és infrastrukturális erőforrásoktól függ, ami a részleges vagy nem helyben történő elérhetőségben jelenik meg.

Összességében a Kiskőrösi járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok jelen vannak, de területi szempontból egyenlőtlenül oszlanak meg. A települések 66,7%-ában a közösségi programok teljes körűen helyben elérhetők, míg egyharmadukban csak részleges elérhetőség jellemző. ugyanakkor nincs olyan település, ahol a szolgáltatások kizárólag térségi szinten lennének biztosítottak. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a kisebb települések közösségi kapacitásainak erősítése, valamint a helyben megvalósuló programok rendszerességének növelése jelentheti a közösségi részvétel kiegyensúlyozottabb térségi biztosításának alapját.

5.4.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bugac	X	–	–
Bugacpusztaháza	–	X	–
Gátér	–	X	–
Kiskunfélegyháza	X	–	–
Pálmonostora	–	X	–
Petőfiszállás	–	X	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Kiskunfélegyházi járásban mérsékelten kiegyensúlyozott képet mutat, ugyanakkor a települések között itt is jelentős különbségek figyelhetők meg a közösségi programok helyben történő elérhetősége és rendszeressége tekintetében.

A járás 6 településéből 2 településen – Bugac és Kiskunfélegyháza – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára, ami a települések 33,3%-át jelenti. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést erősítő rendezvények, közösségi akciók és kulturális programok rendszeresen jelen vannak, hozzájárulva a lakosság közösségi részvételének erősítéséhez és a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítéséhez. A járásközpont, Kiskunfélegyháza intézményi és kulturális szerepe meghatározó a térség közösségi életének szervezésében.

A járás 4 településén – Bugacpusztaháza, Gátér, Pálmonostora és Petőfiszállás – a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések 66,7%-át teszi ki. Ezeken a településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége és intézményi háttere korlátozottabb. A közösségi események és tevékenységek jellemzően eseti jelleggel valósulnak meg, vagy a járásközpont és más települések programjaihoz kapcsolódva biztosítanak részvételi lehetőséget a lakosság számára.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami arra utal, hogy a járás minden településén jelen vannak a közösségi kulturális élet alapjai. Ugyanakkor a helyben teljes körűen elérhető

programok aránya viszonylag alacsony, és a települések kétharmadában csak részleges elérhetőség jellemző.

A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos visszajelzések alapján a járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok elsősorban a nagyobb településekhez és a járásközponthoz kötődnek, ahol a közművelődési infrastruktúra és a szervezési kapacitás erősebb. A kisebb településeken a közösségi programkínálat stabilitása nagymértékben függ a helyi közösségszervezők és intézményi erőforrások rendelkezésre állásától.

Összességében a Kiskunfélegyházi járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok jelen vannak, azonban a települések többségében csak részben biztosított a programok helyben történő, folyamatos elérhetősége. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a kisebb települések közösségi kapacitásainak erősítése, a rendszeres közösségi programok bővítése és a térségi együttműködések tudatosabb szervezése járulhat hozzá a közösségi részvétel kiegyensúlyozottabb biztosításához a járás egészében.

5.4.1.8. Kiskunhalasi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Balotaszállás	X	–	–
Harkakötöny	–	X	–
Kelebia	X	–	–
Kiskunhalas	X	–	–
Kisszállás	X	–	–
Kunfehértó	–	X	–
Pirtó	–	X	–
Tompa	X	–	–
Zsana	X	–	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Kiskunhalasi járásban összességében kedvező képet mutat, ugyanakkor a települések között eltérések figyelhetők meg a közösségi programok helyben történő elérhetősége és stabilitása tekintetében.

A járás 9 településéből 6 településen – Balotaszállás, Kelebia, Kiskunhalas, Kisszállás, Tompa és Zsana – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára, ami a települések 66,7%-át jelenti. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést és kulturális részvételt támogató programok, rendezvények és közösségi kezdeményezések rendszeresen megjelennek, hozzájárulva a helyi közösségi élet fenntartásához és a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítéséhez. A járásközpont, Kiskunhalas meghatározó intézményi és kulturális szerepet tölt be a térség közösségi és kulturális programkínálatának szervezésében.

A járás 3 településén – Harkakötöny, Kunfehértó és Pirtó – a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések 33,3%-át teszi ki. Ezeken a

településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége és intézményi háttere korlátozottabb. A közösségi események és programok jellemzően eseti jelleggel, projektalapú formában vagy a járásközpont és más települések programjaihoz kapcsolódva biztosítanak részvételi lehetőséget a lakosság számára.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami azt jelzi, hogy a járás minden településén jelen vannak a közösségi kulturális élet alapjai. A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos tapasztalatok alapján a Kiskunhalasi járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok elsősorban a közművelődési intézményekhez, civil szervezetekhez és önkormányzati kezdeményezésekhez kapcsolódnak, amelyek meghatározó szerepet játszanak a közösségi élet szervezésében.

Összességében a Kiskunhalasi járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok stabilan jelen vannak. A települések kétharmadában a közösségi programok teljes körűen helyben elérhetők, míg egyharmadukban részleges elérhetőség jellemző. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a kisebb települések közösségi kapacitásainak erősítése, a programok rendszerességének növelése és a térségi együttműködések további fejlesztése járulhat hozzá a közösségi részvétel kiegyensúlyozottabb biztosításához a járás egészében.

5.4.1.9. Kiskunmajsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Csólyospálos	–	X	–
Jászszentlászló	X	–	–
Kiskunmajsa	X	–	–
Kömpöc	–	X	–
Móricgát	X	–	–
Szank	X	–	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Kiskunmajsai járásban összességében kedvező, ugyanakkor a települések között itt is megfigyelhető a közösségi programkínálat eltérő intenzitása és stabilitása.

A járás 6 településéből 4 településen – Jászszentlászló, Kiskunmajsa, Móricgát és Szank – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára, ami a települések 66,7%-át jelenti. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést és kulturális részvételt támogató rendezvények, programok és közösségi kezdeményezések rendszeresen jelen vannak, hozzájárulva a helyi közösségi élet fenntartásához és a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítéséhez. A járásközpont, Kiskunmajsa intézményi és kulturális szerepe meghatározó a térségi közösségi folyamatok szervezésében.

A járás 2 településén – Csólyospálos és Kömpöc – a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések 33,3%-át teszi ki. Ezeken a településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége és intézményi háttere

korlátozottabb, így a közösségi részvétel lehetőségei részben eseti jellegű rendezvényekhez vagy más településekhez kapcsolódó programokhoz kötődnek.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami azt jelzi, hogy a járás egészében jelen van a közösségi kulturális aktivitás alapja. A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos tapasztalatok alapján a Kiskunmajsai járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok elsősorban a helyi közművelődési intézményekhez és önkormányzati kezdeményezésekhez kapcsolódnak, amelyek a települési közösségi élet meghatározó szervezői.

Összességében a Kiskunmajsai járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok stabilan jelen vannak. A települések kétharmadában a közösségi programok teljes körűen helyben elérhetők, míg egyharmadukban részleges elérhetőség jellemző. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a kisebb települések közösségi kapacitásainak erősítése, a programkínálat rendszerességének növelése és a térségi együttműködések további fejlesztése járulhat hozzá a közösségi részvétel kiegyensúlyozottabb biztosításához a járás egészében.

5.4.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Apostag	–	X	–
Dunaegyháza	X	–	–
Dunavecse	X	–	–
Kunadacs	X	–	–
Kunpeszér	X	–	–
Kunszentmiklós	X	–	–
Szabadszállás	X	–	–
Szalkszentmárton	–	X	–
Tass	X	–	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Kunszentmiklósi járásban összességében kedvező képet mutat, ugyanakkor a települések között itt is megfigyelhetők eltérések a közösségi programok helyben történő elérhetősége és stabilitása tekintetében.

A járás 9 településéből 7 településen – Dunaegyháza, Dunavecse, Kunadacs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Szabadszállás és Tass – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára, ami a települések 77,8%-át jelenti. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést és kulturális részvételt erősítő programok, rendezvények és közösségi kezdeményezések rendszeresen jelen vannak, hozzájárulva a helyi közösségi élet fenntartásához és a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítéséhez. A járás több településén erős a közművelődési intézményi háttér és a civil aktivitás, ami kedvez a közösségi programok folyamatos szervezésének.

A járás 2 településén – Apostag és Szalkszentmárton –, azaz a települések 22,2%-ában a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége és intézményi háttere korlátozottabb. A közösségi események jellemzően eseti jelleggel, projektalapú formában vagy a járásközpontokhoz és nagyobb településekhez kapcsolódva biztosítanak részvételi lehetőséget a lakosság számára.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami arra utal, hogy a járás egészében jelen vannak a közösségi kulturális élet alapjai. A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos tapasztalatok alapján a Kunszentmiklósi járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok elsősorban a helyi közművelődési intézményekhez, civil szervezetekhez és önkormányzati kezdeményezésekhez kapcsolódnak, amelyek meghatározó szerepet játszanak a közösségi élet szervezésében.

Összességében a Kunszentmiklósi járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok stabilan jelen vannak. A települések közel négyötödében a közösségi programok teljes körűen helyben elérhetők, míg a fennmaradó településeken részleges elérhetőség jellemző. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a részben ellátott települések közösségi kapacitásainak erősítése és a programkínálat rendszerességének növelése járulhat hozzá a közösségi részvétel további erősítéséhez és a térségi közösségfejlesztési folyamatok kiegyensúlyozottabb működéséhez.

5.4.1.11. Tiszakécskei járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Lakitelek	X	–	–
Szentkirály	–	X	–
Tiszaalpár	–	X	–
Tiszakécske	X	–	–
Tiszaug	–	X	–

Forrás: KultStat (2024)

A helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatokhoz kapcsolódó programok és szolgáltatások elérhetősége a Tiszakécskei járásban összességében vegyes képet mutat, a települések között jelentős különbségekkel a közösségi programok helyben történő elérhetősége és rendszeressége tekintetében.

A járás 5 településéből 2 településen – Lakitelek és Tiszakécske – a közösségi programok és szolgáltatások helyben elérhetők az érintett célcsoport számára, ami a települések 40%-át jelenti. Ezeken a településeken a közösségi együttműködést és kulturális részvételt támogató rendezvények, programok és közösségi kezdeményezések rendszeresen jelen vannak, hozzájárulva a helyi közösségi élet fenntartásához és a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítéséhez. Tiszakécske, mint járási központ, meghatározó szerepet tölt be a térségi közösségi és kulturális programkínálat szervezésében.

A járás 3 településén – Szentkirály, Tiszaalpár és Tiszaug – a közösségi programok és szolgáltatások csak részben érhetők el helyben, ami a települések 60%-át teszi ki. Ezeken a

településeken a közösségi aktivitás jelen van, azonban a programok rendszeressége, intézményi háttere vagy szervezési kapacitása korlátozottabb. A közösségi események jellemzően eseti jelleggel valósulnak meg, illetve a lakosság számára a járásközpont vagy más települések programjaihoz való kapcsolódás biztosít rendszeresebb közösségi részvételi lehetőséget.

A vizsgált települések egyikében sem fordult elő olyan helyzet, ahol a közösségi programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami arra utal, hogy a járás minden településén jelen van a közösségi kulturális élet alapja. Ugyanakkor a teljes körű helyben elérhető programok aránya viszonylag alacsony, és a települések többségében csak részleges elérhetőség jellemző.

A KultStat 2024. évi adatai, valamint az interjúk és fókuszcsoportos visszajelzések alapján a Tiszakécskei járásban a közösségi és társadalmi részvételt erősítő folyamatok elsősorban a nagyobb településekhez és a járásközponthoz kötődnek, ahol a közművelődési infrastruktúra és a szervezési kapacitás erősebb. A kisebb településeken a közösségi programkínálat stabilitása nagymértékben függ a helyi közösségszervezők és intézményi erőforrások rendelkezésre állásától.

A Tiszakécskei járásban a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok jelen vannak, azonban a települések többségében csak részben biztosított a programok helyben történő, folyamatos elérhetősége. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a kisebb települések közösségi kapacitásainak erősítése, a rendszeres közösségi programok bővítése és a térségi együttműködések tudatosabb szervezése járulhat hozzá a közösségi részvétel kiegyensúlyozottabb biztosításához a járás egészében.

Összességében a vármegye vonatkozásában elmondható, hogy a helyi kulturális és közösségfejlesztési folyamatok a vármegye településein továbbra is a közösségi élet alapját jelentik. A programok jelentős része hagyományokra, civil kezdeményezésekre és intézményi együttműködésekre épül.

A települési közösségépítés legfontosabb eszközei a hagyományokra és gasztronómiára épülő rendezvények. Több településen a főzőversenyek, falunapok, szüreti felvonulások és disznótorok jelentik azokat az alkalmakat, amelyek a lakosság széles rétegeit képesek megszólítani. A szüreti felvonulásokhoz kapcsolódó menettáncok több településen hónapokon át tartó felkészülést igényelnek, amely különösen a fiatalabb korosztály bevonását segíti. A hagyományőrző események – például népzenei fesztiválok, tárogatós találkozók vagy helyi vásárok – több generációt mozgatnak meg egyszerre, és a környező településekről is vonzanak résztvevőket. Továbbá fontos kiemelendő, hogy a sport az egyik legerősebb közösségformáló eszközként jelenik meg a településeken. Rendszeresen szerveznek: közösségi futóversenyeket, túrasorozatokat, kerékpáros programokat, családi sportnapokat, közösségi jógát és táncprogramokat.

Ezek a programok minden korosztály számára nyitottak, és több településen évről évre visszatérő eseményként működnek. A sport köré szervezett közösségek stabilabb részvételt biztosítanak, mint az egyéb kulturális programok. Több település közösen szervez sport- és túraeseményeket, ami erősíti a térségi kapcsolatokat és a közösségi hálózatokat.

Az intézményi együttműködések szerepe kiemelten fontos, a közösségfejlesztés szempontjából pozitív példaként jelent meg. Több településen az óvoda, iskola, művelődési ház és önkormányzat összehangoltan szervezi a programokat. A gyermekek rendszeresen részt vesznek a települési rendezvényeken, ami erősíti a közösségi kötődést. Az ilyen együttműködések különösen a kisebb településeken biztosítják a programok fenntarthatóságát és a generációk közötti kapcsolatok erősödését. Kihívásként jelent meg, hogy a kisebb települések számára egyre nehezebb nagyobb volumenű rendezvények szervezése. A nagyobb

városok magas költségvetésű programjai sok esetben elszívják a látogatókat, különösen a nyári időszakban, amikor több településen egyszerre zajlanak rendezvények. Emellett a programok szervezése jelentős humán és pénzügyi erőforrást igényel, ami a kisebb települések esetében korlátozottan áll rendelkezésre.

5.5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b5) 1-3)

5.5.1.1. Bácsalmási járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsalmás	X	–	–
Bácsbokod	X	–	–
Bácsborsód	X	–	–
Bácsszőlős	–	X	–
Csikéria	–	X	–
Katymár	X	–	–
Kunbaja	X	–	–
Madaras	–	X	–
Mátételke	–	X	–
Tataháza	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Bácsalmási járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége kiegyenlített képet mutat, ugyanakkor a szolgáltatások minősége és mélysége településenként jelentős eltéréseket jelez.

A járás 10 települése közül 5 településen (50%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi értékek feldolgozását és a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a programkínálat jellemzően túlmutat a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek olyan identitáserősítő közösségi folyamatok is, amelyek a helyi múlt, hagyományok és kulturális értékek tudatos feldolgozására épülnek.

A települések másik felében, 5 településen (50%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően a megszokott éves rendezvényekre – falunapokra, szüreti felvonulásokra, hagyományos ünnepi alkalmakra – korlátozódnak, és ritkábban jelennek meg olyan tudatosan szervezett közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás hosszabb távú megerősítését szolgálnák.

A járásban nincs olyan település, ahol a közösségi identitást erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy valamilyen formában minden településen jelen vannak közösségi események és identitáserősítő kezdeményezések. Ugyanakkor a

kvalitatív információk alapján a programok mélysége és rendszeressége eltérő, és több településen hiányoznak a tudatos, együttműködésre építő térségi szintű közösségi folyamatok.

Összességében a Bácsalmási járásban a közösségi identitás erősítését szolgáló tevékenységek alapjai jelen vannak, azonban a programok jelentős részben még eseményközpontúak, és kevésbé kapcsolódnak össze komplex, térségi szintű identitásépítő és együttműködési folyamatokká. Ez a jövőbeni fejlesztések szempontjából a programok tartalmi bővítésének és hálózatosodásának szükségességét jelzi.

A közelmúltban TOP-5.3.1 konstrukció keretében Bácsalmáson a projekt során a következő tevékenységek valósultak meg: lakossági fórumok a helyi közösségi értékekről; térségi identitást erősítő rendezvények; hagyományőrző és kulturális programok; a közösségi együttműködések bemutatása. Bácsbokodon pedig konzorciumi szintű közösségi rendezvények; helyi identitást bemutató események; együttműködési programok.

5.5.1.2. Bajai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bácsszentgyörgy	–	X	–
Baja	X	–	–
Bátmonostor	X	–	–
Csátalja	X	–	–
Csávoly	X	–	–
Dávod	X	–	–
Dunafalva	–	X	–
Érsekcsanád	X	–	–
Érsekhalma	X	–	–
Felsőszentiván	X	–	–
Gara	–	X	–
Hercegszántó	X	–	–
Nagybaracska	X	–	–
Nemesnádudvar	X	–	–
Sükösd	X	–	–
Szeremle	X	–	–
Vaskút	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Bajai járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége kedvező képet mutat, ugyanakkor a programok mélysége és komplexitása településenként eltérő.

A járás 17 települése közül 14 településen (82,4%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi értékek feldolgozását és a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően túlmutatnak a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek olyan kulturális, hagyományőrző vagy közösségfejlesztő folyamatok is,

amelyek a helyi identitás tudatos erősítését célozzák. Baja város térségi központként különösen meghatározó szerepet tölt be a programok szervezésében és a térségi együttműködések dinamizálásában.

A járásban 3 településen (17,6%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi tevékenységek jellemzően a hagyományos éves települési rendezvényekre – falunapokra, szüreti programokra és egyéb ünnepi alkalmakra – korlátozódnak, és ritkábban jelennek meg olyan tudatos, hosszabb távú közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás megerősítését szolgálnák.

A Bajai járásban nincs olyan település (0%), ahol a közösségi identitást és együttműködéseket erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy a közösségi aktivitások alapvető feltételei minden településen biztosítottak. A kvalitatív információk ugyanakkor rámutatnak arra, hogy a programok tartalmi bővítése, a térségi szintű együttműködések erősítése és a közösségi folyamatok tudatosabb szervezése több településen indokolt.

Összességében a Bajai járásban a közösségi identitás erősítését célzó programok elérhetősége magas szintű, a legtöbb településen jelen vannak olyan kezdeményezések, amelyek hozzájárulnak a helyi és térségi kötődés erősítéséhez. A jövőbeni fejlesztések fő iránya a programok minőségi és tartalmi mélyítése, valamint a települések közötti együttműködések további erősítése lehet.

A közelmúltban TOP-5.3.1 konstrukció keretében 2 sikeres projekt zárult a járásban: Dávodon és Érsekcsanádon, melyek során értékfeltáró fórumok; helytörténeti és hagyományőrző rendezvények, közösségi fórumok valósultak meg.

5.5.1.3. Jánoshalmai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Borota	X	–	–
Jánoshalma	X	–	–
Kéleshalom	–	X	–
Mélykút	X	–	–
Rém	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Jánoshalmai járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége kedvezőnek tekinthető, ugyanakkor a programok mélysége és rendszeressége településenként eltérő.

A járás 5 települése közül 4 településen (80%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi hagyományok és értékek feldolgozását, valamint a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően túlmutatnak az alapvető rendezvénykínálaton, és megjelennek a helyi identitás tudatos erősítését támogató események, hagyományőrző és közösségfejlesztő kezdeményezések.

A járásban 1 településen (20%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Itt a közösségi tevékenységek jellemzően a hagyományos éves települési rendezvényekre – falunapokra, szüreti programokra és ünnepi alkalmakra – korlátozódnak, és kevésbé jelennek meg olyan komplexebb, rendszeres közösségi folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás hosszabb távú megerősítését szolgálnák.

A Jánoshalmai járásban nincs olyan település (0%), ahol a közösségi identitást erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy minden településen jelen van valamilyen szintű közösségi aktivitás. A kvalitatív információk ugyanakkor arra utalnak, hogy a programok egy része eseményközpontú, és több településen indokolt lenne a tudatosabb, folyamatjellegű közösségépítő tevékenységek erősítése.

Összességében a Jánoshalmai járásban a közösségi identitás erősítését szolgáló programok alapjai stabilok, a települések többségében biztosított a helyi közösségi aktivitások jelenléte. A jövőbeni fejlesztések szempontjából a programok tartalmi bővítése, a térségi együttműködések erősítése és a rendszeres, identitáserősítő közösségi folyamatok kialakítása jelenthet előrelépést.

5.5.1.4. Kalocsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bátya	X	–	–
Drágszél	–	X	–
Dunapataj	X	–	–
Dunaszentbenedek	X	–	–
Dunatetétlen	–	X	–
Dusnok	X	–	–
Fajsz	X	–	–
Foktő	X	–	–
Géderlak	X	–	–
Hajós	X	–	–
Harta	X	–	–
Homokmégy	–	X	–
Kalocsa	X	–	–
Miske	X	–	–
Ordas	X	–	–
Öregcsertő	–	X	–
Solt	X	–	–
Szakmár	X	–	–
Újsolt	–	X	–
Újtelek	X	–	–
Uszód	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás 21 települése közül 16 településen (76,2%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi múlt, hagyományok és értékek feldolgozását, valamint a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a programkínálat jellemzően túlmutat a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek a helyi értékek tudatos feldolgozására, bemutatására és közösségi megélésére épülő kezdeményezések. Kalocsa város térségi központként kiemelt szerepet tölt be a közösségi programok szervezésében és a térségi együttműködések erősítésében.

A járásban 5 településen (23,8%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások elsősorban a hagyományos éves települési rendezvényekre – falunapokra, szüreti és egyéb ünnepi programokra – korlátozódnak, és kevésbé jelennek meg olyan rendszeres, tudatos közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás hosszabb távú erősítését szolgálnák.

A Kalocsai járásban nincs olyan település, ahol a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami arra utal, hogy minden településen jelen vannak a közösségi aktivitások alapvető formái. A kvalitatív információk ugyanakkor rámutatnak arra, hogy több településen a programok elsősorban eseményközpontúak, és indokolt lenne a hosszabb távú, együttműködésre építő közösségi folyamatok erősítése.

Összességében a Kalocsai járásban a közösségi identitás erősítésének intézményi és közösségi alapjai jelen vannak, a települések többségében biztosított a helyi programkínálat. A jövőbeni fejlesztések fő iránya a programok tartalmi mélyítése, a települések közötti együttműködések erősítése és a térségi szintű identitásépítő folyamatok tudatosabb szervezése lehet.

A járás települései közül TOP-5.3.1 konstrukció keretében valósult meg projekt Solton, Kalocsán, Hajóson, valamint Dusnokon. A projektek keretében a következő tevékenységek mentén valósultak meg rendezvények, események: hagyományőrző programok; közösségi események kulturális tematikájú rendezvények; helyi értékeket bemutató előadások; értékfeltáró alkalmak; helyi hagyományokat és a történelmi múltat bemutató rendezvények; közösségi beszélgetések a helyi identitás témájában.

5.5.1.5. Kecskeméti járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Ágasegyháza	X	–	–
Ballószög	X	–	–
Felsőlajos	–	X	–
Fülöpháza	–	X	–
Fülöpjakab	X	–	–
Helvécia	–	X	–
Jakabszállás	X	–	–
Kecskemét	X	–	–
Kerekegyháza	X	–	–
Kunbaracs	X	–	–
Kunszállás	–	X	–
Ladánybene	X	–	–
Lajosmizse	X	–	–
Nyárlőrinc	X	–	–
Orgovány	X	–	–
Városföld	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kecskeméti járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége alapvetően kedvező, ugyanakkor a programok mélysége és rendszeressége a járáson belül differenciált képet mutat.

A járás 16 települése közül 11 településen (68,8%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi hagyományok és értékek feldolgozását, valamint a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően túlmutatnak a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek olyan kulturális és közösségfejlesztő folyamatok is, amelyek tudatosan építenek a helyi értékekre és a térségi együttműködések erősítésére. Kecskemét város térségi központként meghatározó szerepet tölt be a közösségi programok szervezésében, a kulturális kínálat bővítésében és a térségi kapcsolódások erősítésében.

A járásban 5 településen (31,2%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi tevékenységek jellemzően a hagyományos éves rendezvényekre – falunapokra, szüreti felvonulásokra, ünnepi alkalmakra – korlátozódnak, és kevésbé jelennek meg olyan rendszeres, tudatos közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás hosszabb távú erősítését szolgálnák.

A Kecskeméti járásban nincs olyan település (0%), ahol a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy minden településen biztosított a közösségi aktivitások alapvető jelenléte. A kvalitatív információk ugyanakkor rámutatnak arra, hogy több kisebb településen a programkínálat

eseményközpontú, és indokolt a komplexebb, együttműködésre építő közösségi folyamatok erősítése.

Összességében a Kecskeméti járásban a közösségi identitás erősítésének alapjai stabilok, a települések többségében jelen vannak a helyi közösségi kezdeményezések. A jövőbeni fejlesztések fő iránya a programok tartalmi bővítése, a térségi szintű együttműködések erősítése és a kisebb települések közösségi kapacitásainak fejlesztése lehet.

TOP-5.3.1 konstrukció keretében 4 település valósított meg projektet a járásból: Ballószög, Jakabszállás, Kerekegyház és Lajosmizse. A projektek során megvalósított tevékenységek az alábbiak voltak: közösségi integrációt célzó rendezvények; identitás- és kohéziófókuszú események; településközi közösségi események; identitásfókuszú fórumok; együttműködést erősítő rendezvények; helytörténeti bemutatók; hagyományőrző rendezvények;

5.5.1.6. Kiskőrösi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Akasztó	X	–	–
Bócsa	X	–	–
Császártöltés	X	–	–
Csengőd	X	–	–
Fülöpszállás	X	–	–
Imrehegy	–	X	–
Izsák	X	–	–
Kaskantyú	–	X	–
Kecel	X	–	–
Kiskőrös	X	–	–
Páhi	–	X	–
Soltszentimre	X	–	–
Soltvadkert	X	–	–
Tabdi	–	X	–
Tázlár	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskőrösi járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége kedvező, ugyanakkor a programkínálat mélysége és rendszeressége településenként eltérő.

A járás 15 települése közül 12 településen (80%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi hagyományok és értékek feldolgozását, valamint a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a programok jellemzően túlmutatnak a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek a helyi értékek tudatos feldolgozására, bemutatására és közösségi megélésére épülő kezdeményezések. Kiskőrös és Kecel városok térségi központként kiemelt szerepet töltenek be a közösségi és kulturális programok szervezésében, valamint a térségi együttműködések erősítésében.

A járásban 3 településen (20%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően a megszokott éves települési rendezvényekre – falunapokra, szüreti és egyéb ünnepi programokra – korlátozódnak, és ritkábban jelennek meg olyan tudatos közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás hosszabb távú erősítését szolgálnák.

A járásban nincs olyan település, ahol a közösségi identitást erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetők, ami azt jelzi, hogy a közösségi programok alapvető formái minden településen jelen vannak.

Összességében a Kiskőrösi járásban a közösségi identitás erősítésének alapjai jelen vannak, a települések többségében biztosított a helyi közösségi aktivitások elérhetősége. Ugyanakkor a programok jelentős része még eseményközpontú, és több településen indokolt a rendszeresebb, tudatos identitásépítő közösségi folyamatok erősítése, valamint a térségi együttműködések további fejlesztése.

A tématerülethez szorosan kapcsolódóan a járásban TOP-5.3.1 konstrukció keretében három település valósított meg projektet: Csengőd, Bócsa és Soltvadkert. A projektek során megvalósult tevékenységek a következők voltak: több településen megvalósuló közösségi rendezvények; helyi értékeket bemutató programok; térségi identitást erősítő események; természeti és kulturális értékekhez kötődő közösségi rendezvények; közösségfejlesztési fórumok.

5.5.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Bugac	X	–	–
Bugacpusztaháza	–	X	–
Gátér	–	X	–
Kiskunfélegyháza	X	–	–
Pálmonostora	–	X	–
Petőfiszállás	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunfélegyházi járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége mérsékelten kedvező képet mutat, ugyanakkor a programok tartalma és intenzitása a települések között jelentős különbségeket jelez.

A járás 6 települése közül 2 településen (33,3%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi hagyományok feldolgozását és a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken – különösen Kiskunfélegyháza városában – a programkínálat komplexebb, és megjelennek olyan identitáserősítő közösségi folyamatok is, amelyek túlmutatnak az alkalmi rendezvényeken.

A járás településeinek többségében, 4 településen (66,7%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően a hagyományos éves rendezvényekre – falunapokra, szüreti és egyéb ünnepi programokra – korlátozódnak, és ritkábban jelennek meg olyan tudatosan szervezett, folyamatjellegű közösségépítő kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás hosszabb távú erősítését szolgálnák.

A járásban nincs olyan település (0%), ahol a közösségi identitást erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy minden településen jelen vannak a közösségi aktivitások alapvető formái. A kvalitatív információk ugyanakkor rámutatnak arra, hogy a kisebb települések közösségi programkínálata többnyire eseményközpontú, és erősen függ a helyi szervezői kapacitásoktól.

Összességében a Kiskunfélegyházi járásban a közösségi identitás erősítésének alapjai jelen vannak, ugyanakkor a programok jelentős része alkalmi jellegű. A jövőbeni fejlesztések szempontjából indokolt a rendszeresebb, tudatos identitásépítő közösségi folyamatok erősítése, valamint a települések közötti együttműködések és a térségi szintű programok bővítése.

5.5.1.8. Kiskunhalasi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Balotaszállás	X	–	–
Harkakötöny	–	X	–
Kelebia	X	–	–
Kiskunhalas	X	–	–
Kisszállás	X	–	–
Kunfehértó	–	X	–
Pirtó	–	X	–
Tompa	X	–	–
Zsana	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunhalasi járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége összességében kedvező, ugyanakkor a programok tartalma és rendszeressége településenként eltérő.

A járás 9 települése közül 6 településen (66,7%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi hagyományok és értékek feldolgozását, valamint a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően túlmutatnak a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek a helyi értékek tudatos feldolgozására és közösségi megélésére épülő programok is. Kiskunhalas város térségi központként kiemelt szerepet tölt be a közösségi és kulturális programok szervezésében, valamint a térségi együttműködések erősítésében.

A járásban 3 településen (33,3%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi tevékenységek jellemzően a

megszokott éves települési rendezvényekre – falunapokra, szüreti programokra és egyéb ünnepi alkalmakra – korlátozódnak, és ritkábban jelennek meg olyan tudatos, hosszabb távú közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás erősítését szolgálnák.

A Kiskunhalasi járásban nincs olyan település (0%), ahol a közösségi identitást erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy minden településen biztosított a közösségi aktivitások alapvető jelenléte. A kvalitatív információk ugyanakkor rámutatnak arra, hogy több kisebb településen a programok elsősorban eseményközpontúak, és indokolt a rendszeresebb, tudatos identitásépítő közösségi folyamatok erősítése.

Összességében a Kiskunhalasi járásban a közösségi identitás erősítésének feltételei a települések többségében adottak, ugyanakkor a programok egy része még alkalmi jellegű. A jövőbeni fejlesztések szempontjából fontos a programkínálat tartalmi bővítése, a települések közötti együttműködések erősítése, valamint a közösségi identitást tudatosan formáló folyamatok hosszabb távú fenntartása. A közelmúltban TOP-5.3.1 konstrukció keretében Tompa valósított meg projektet, mely települési identitásprogramokat, helyi értékeket bemutató rendezvényeket és közösségi fórumokat kínált a helyiek számára.

5.5.1.9. Kiskunmajsai járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Csólyospálos	X	–	–
Jászszentlászló	X	–	–
Kiskunmajsa	X	–	–
Kömpöc	–	X	–
Móricgát	X	–	–
Szank	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunmajsai járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége kifejezetten kedvező képet mutat, a települések többségében biztosított a helyi identitásépítő közösségi aktivitások jelenléte.

A járás 6 települése közül 5 településen (83,3%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi hagyományok és értékek feldolgozását, valamint a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően túlmutatnak a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek a helyi identitást tudatosan erősítő, a közösségi kapcsolódásokat fenntartó programok és kezdeményezések. Kiskunmajsa város térségi központként meghatározó szerepet tölt be a közösségi és kulturális programok szervezésében, valamint a térségi együttműködések dinamizálásában.

A járásban 1 településen (16,7%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezen a településen a közösségi tevékenységek elsősorban a hagyományos éves települési rendezvényekre – falunapokra, szüreti programokra és egyéb ünnepi alkalmakra

– korlátozódnak, és ritkábban jelennek meg olyan komplexebb, rendszeres közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás hosszabb távú erősítését szolgálnák.

A Kiskunmajsai járásban nincs olyan település, ahol a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy minden településen jelen vannak a közösségi aktivitások alapvető formái. A kvalitatív információk ugyanakkor arra utalnak, hogy a kisebb települések esetében a programkínálat többnyire eseményközpontú, és a rendszeres, folyamatjellegű közösségépítés további erősítése indokolt.

Összességében a Kiskunmajsai járásban a közösségi identitás erősítésének feltételei kedvezőek, a települések többségében biztosított a helyi közösségi programok jelenléte. A jövőbeni fejlesztések fő iránya a programok tartalmi mélyítése, a térségi szintű együttműködések további erősítése, valamint a kisebb települések közösségszervező kapacitásainak fejlesztése lehet.TOP-5.3.1 konstrukció keretében Szankon, Csólyospáloson és Kiskunmajsán valósult meg projekt a következő tevékenységekkel: települési értékfeltáró rendezvények; közösségi események a helyi múlt bemutatására fókuszálva; hagyományőrző rendezvények; közösségi együttműködések erősítése; generációk közötti közösségi események.

5.5.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Apostag	–	X	–
Dunaegyháza	X	–	–
Dunavecse	X	–	–
Kunadacs	X	–	–
Kunpeszér	X	–	–
Kunszentmiklós	X	–	–
Szabadszállás	X	–	–
Szalkszentmárton	–	X	–
Tass	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kunszentmiklósi járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége kedvező képet mutat, ugyanakkor a programok tartalma és komplexitása településenként eltérő.

A járás 9 települése közül 7 településen (77,8%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi múlt, hagyományok és értékek feldolgozását, valamint a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően túlmutatnak a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek a helyi identitás tudatos erősítését támogató programok és közösségi folyamatok. Kunszentmiklós és Dunavecse térségi központként kiemelt szerepet töltenek be a közösségi és kulturális programok szervezésében, valamint a térségi együttműködések fenntartásában.

A járásban 2 településen (22,2%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően a hagyományos éves települési rendezvényekre – falunapokra, szüreti és egyéb ünnepi programokra – korlátozódnak, és ritkábban jelennek meg olyan rendszeres, tudatos közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás hosszabb távú erősítését szolgálnák.

A Kunszentmiklósi járásban nincs olyan település (0%), ahol a közösségi identitást erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy minden településen biztosított a közösségi aktivitások alapvető jelenléte. A kvalitatív információk ugyanakkor arra utalnak, hogy a kisebb települések esetében a programkínálat többnyire eseményközpontú, és indokolt a tudatosabb, hosszabb távú közösségépítő folyamatok erősítése.

Összességében a Kunszentmiklósi járásban a közösségi identitás erősítésének alapjai jelen vannak, a települések többségében biztosított a helyi közösségi programok elérhetősége. A jövőbeni fejlesztések fő iránya a programok tartalmi bővítése, a települések közötti együttműködések erősítése, valamint a térségi szintű identitásépítő folyamatok tudatosabb szervezése lehet. TOP-5.3.1 konstrukcióból projekt Kunszentmiklóson valósult meg közösségi fórumok, helytörténeti és identitásalapú rendezvények, kulturális és hagyományőrző események lebonyolításával.

5.5.1.11. Tiszakécskei járás

A járás települései	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások részben elérhetőek helyben	Közösségi programok, szolgáltatások, ellátások elérhetőek, de nem helyben
Lakitelek	X	–	–
Szentkirály	–	X	–
Tiszaalpár	X	–	–
Tiszakécske	X	–	–
Tiszaug	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Tiszakécskei járás településeinek vizsgálata alapján a közösségi identitást és térségi együttműködéseket erősítő programok elérhetősége közepesen kedvező képet mutat, a települések között azonban érzékelhető különbségek tapasztalhatók a programkínálat mélységében és rendszerességében.

A járás 5 települése közül 3 településen (60%) érhetőek el helyben olyan közösségi programok és kezdeményezések, amelyek a települési és térségi identitás erősítését, a helyi hagyományok és értékek feldolgozását, valamint a közösségi együttműködések fenntartását szolgálják. Ezeken a településeken a közösségi aktivitások jellemzően túlmutatnak a hagyományos rendezvényeken, és megjelennek a helyi értékekhez, hagyományokhoz kapcsolódó identitáserősítő közösségi folyamatok. Tiszakécske város térségi központként meghatározó szerepet tölt be a közösségi és kulturális programok szervezésében, valamint a térségi együttműködések fenntartásában.

A járásban 2 településen (40%) a közösségi identitást erősítő programok csak részben érhetőek el helyben. Ezeken a településeken a közösségi tevékenységek elsősorban a hagyományos éves települési rendezvényekre – falunapokra, szüreti és egyéb ünnepi alkalmakra – korlátozódnak,

és ritkábban jelennek meg olyan tudatosan szervezett, hosszabb távú közösségépítő folyamatok, amelyek a települési és térségi identitás megerősítését szolgálnák.

A Tiszakécskei járásban nincs olyan település (0%), ahol a közösségi identitást erősítő programok kizárólag más településen lennének elérhetőek, ami azt jelzi, hogy minden településen jelen vannak a közösségi aktivitások alapvető formái. A kvalitatív információk ugyanakkor rámutatnak arra, hogy a kisebb települések esetében a programkínálat gyakran eseményközpontú, és a rendszeres, tudatos identitásépítő közösségi folyamatok további erősítése indokolt.

Összességében a Tiszakécskei járásban a közösségi identitás erősítésének feltételei alapvetően adottak, ugyanakkor a programok egy része még alkalmi jellegű. A jövőbeni fejlesztések szempontjából fontos a programok tartalmi bővítése, a települések közötti együttműködések erősítése, valamint a helyi közösségek hosszabb távú identitáserősítő folyamatainak támogatása. A járásban Tiszaalpáron valósult meg TOP-5.3.1 konstrukcióból projekt térségi közösségi események, helyi identitást bemutató rendezvények, együttműködési programok lebonyolításával.

Összességében elmondható, hogy a közösségfejlesztési folyamatok terén nagy húzó ereje van az értékalapú és helytörténeti programok szervezésének. A járási adatok alapján megállapítható, hogy a vármegyében a települési identitást és térségi együttműködéseket erősítő közösségi tevékenységek alapjai szinte minden járásban jelen vannak, ugyanakkor azok intenzitása és szervezettsége jelentős területi különbségeket mutat. A nagyobb városi központokhoz kötődő járásokban erősebb és szervezettebb programkínálat rajzolódik ki, míg a kisebb települések esetében a közösségi aktivitások sok esetben alkalmi jellegűek és erősen függenek a helyi szervezői kapacitásoktól. Több járásban azonosítható, hogy a meglévő programok elsősorban települési szinten működnek, és csak korlátozott mértékben kapcsolódnak össze tudatosan szervezett, térségi szintű együttműködésekké. A települések közötti rendszeres, hálózatos együttműködések és a közös identitáselemekre épülő programstruktúrák erősítése ezért több térségben indokolt. A vármegyei szintű identitásépítés szempontjából kiemelt jelentőségű, hogy a meglévő helyi kezdeményezésekre építve nagyobb hangsúlyt kapjon a térségi szintű koordináció és a települések közötti tudatos együttműködés. Ezt erősítette a TOP-5.3.1 konstrukció mely során 2019–2024 között 23 projekt valósult meg a vármegyében. A projektekre jellemző, hogy nem egyszeri rendezvényeket, hanem több alkalomból álló, egymásra épülő közösségi programokat valósítottak meg. Ezek középpontjában a települési és térségi identitás erősítése állt, elsősorban a helyi múlt, hagyományok és értékek feldolgozásán keresztül. A döntő többsége helytörténeti, kulturális és értékalapú tartalmakra épült, és ezekhez kapcsolódva szervezett rendezvényeket, fórumokat és közösségi alkalmakat. A rendezvények, programsorozatok folytatása minden esetben az önkormányzatok anyagi helyzetétől függ, így nehezen definiálhatóak állandó szolgáltatásként. Kiemelendő a tématerület szempontjából az Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesület által szervezett értékjáró séták mint jó gyakorlat. A programok havi rendszerességgel valósulnak meg, és a települési értékek megismertetését szolgálják. A kezdeményezés célja, hogy a helyi lakosok jobban megismerjék a vármegye kulturális és természeti értékeit.

5.6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.1. B) b6)

A tématerület elemzését megelőzően érdemes kitekinteni a roma nemzetiség vármegyei statisztikájára. A 2022-es népszámlálási adatok alapján a vármegye lakosságának 1,67%-a vallotta magát roma nemzetiségűnek (8 249 fő), ami az országos átlag alatt (2,5-3 %) van. A vonatkozó adatok értelmezésekor fontos figyelembe venni az önbevallás tényét, ezért a

népszámlálási adatokon felül több más mutató együttes vizsgálatával is érdemes a járások vonatkozásában megállapításokat tenni. Ezek a mutatók egyrészt a szegregátum statisztikák, másrészt *a kedvezményezett járások besorolásáról szóló* 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet által alkalmazott módszertan. A fenti mutatók alapján az érintettséget tekintve a Bácsalmási, a Jánoshalmai és a Kiskunhalasi járást érdemes kiemelni.

A népszámlálás települési szintű adatainak vizsgálata ugyanakkor lehetőséget ad arra is, hogy a roma lakosság vármegyén belüli területi mintázatait kirajzolja, és azonosíthatók legyenek azok a térségek, ahol arányuk a vármegyei átlagot meghaladja. Járási szinten a roma lakosság aránya a vármegyei átlagot meghaladó mértékben elsősorban a Jánoshalmai (3%), a Kalocsai (3%), a Kiskunmajsai (4%) és a Kunszentmiklósi járásban (3%) jelenik meg. Ezzel szemben a többi járásban a roma lakosság aránya jellemzően a vármegyei átlag körül vagy az alatt marad. A települési adatok ugyanakkor arra is rámutatnak, hogy a roma népesség jelenléte több esetben egyes településeken koncentrálódik, ahol arányuk jelentősen meghaladja a vármegyei átlagot. A Bajai járásban különösen Szeremle (9%), Nagybaracska (5%) és Sükösd (4%) esetében figyelhető meg magasabb roma arány. A Jánoshalmai járásban Jánoshalma (4%) és Mélykút (3%), a Kalocsai járásban pedig több településen is a vármegyei átlagot meghaladó érték jelenik meg, így például Miske (6%), Uszód (5%), Öregcsertő (5%), Harta (4%), Újtelek (4%), valamint Kalocsa (3%), Dunapataj (3%), Fajsz (3%), Bátya (3%) és Szakmár (3%) településeken. A Kecskeméti járásban Lajosmizse (4%) emelkedik ki a települések közül. A Kiskőrösi járásban Csengőd (3%) és Kecel (5%), míg a Kiskunhalasi járásban Balotaszállás (4%) és Kiskunhalas (3%) esetében haladja meg a roma lakosság aránya a vármegyei átlagot. A Kiskunmajsai járásban Kiskunmajsa (6%) és Szank (3%), a Kunszentmiklósi járásban pedig Kunszentmiklós (4%), Szabadszállás (3%), Szalkszentmárton (3%) és Tass (3%) tartozik ebbe a körbe.

Az adatok alapján megállapítható, hogy a roma népesség vármegyén belüli eloszlása nem egyenletes, hanem bizonyos térségekben és településeken koncentráltabban jellemző. A magasabb arány elsősorban a vármegye déli és középső térségeiben figyelhető meg, ezek tekinthetők olyan térségeknek, melyekre felzárkóztatási és közösségfejlesztési beavatkozások tervezése szempontjából is kiemelt figyelmet indokolt fordítani. A nagyobb városi központokhoz kapcsolódó járásokban általában alacsonyabb a romák aránya. A települési adatok arra is rámutatnak, hogy a roma népesség aránya több esetben kisebb vagy közepes méretű településeken magasabb, míg a nagyobb városokban jellemzően mérsékeltebb.

Országosan a roma nők foglalkoztatását segítő felzárkózási programok jellemzően két logikára épültek az elmúlt években. Az egyik a „foglalkoztatásba ágyazott képzés" modellje volt: ezekben a programokban a résztvevők nem pusztán tanfolyamra jártak, hanem a képzéshez konkrét munkába állási út is kapcsolódott, gyakran a szociális, gyermekjóléti és egészségügyi területeken. Ilyen típusú beavatkozás volt például a „Nő az esély" jellegű programcsalád, ahol a cél egyszerre a végzettség megszerzése, a munkatapasztalat kialakítása és a munkahelyi megtartás támogatása volt. Ezzel párhuzamosan futottak olyan kezdeményezések is, amelyek nem közvetlenül a foglalkoztatásnál kezdtek, hanem az oda vezető „kritikus előszobát" erősítették: a roma lányok és fiatal nők iskolai pályán tartását, a korai iskolaelhagyás megelőzését, illetve a pályaorientációt. Ezek a programok azért fontosak, mert a roma nők későbbi munkaerőpiaci esélyei erősen függenek attól, hogy eljutnak-e legalább egy piacképes végzettségig, és rendelkeznek-e alapkompetenciákkal és támogatói környezettel.

A másik alkalmazott országos beavatkozási logika a munkaerőpiaci aktivizálás és a mentorálás volt, amelyet több szereplő – köztük munkaerőpiaci alapítványi programok – pilotok formájában is kipróbáltak. Ezekben a programokban a hangsúly gyakran nem csak a résztvevőn van, hanem a munkáltatói oldalon is: a beléptetés támogatásán, az érzékenyítésen, az együttműködő munkahelyek keresésén, valamint azon, hogy a belépés utáni időszakban legyen

olyan mentor, aki segít a konfliktusok, adminisztratív akadályok, családi terhek és közlekedési nehézségek kezelésében. A roma nők esetében ez azért különösen lényeges, mert a foglalkoztatási akadályok gyakran nem egy okra vezethetők vissza, hanem egyszerre jelenik meg a gyermekfelügyelet, a mobilitás, az egészségügyi-szociális helyzet és az önbizalom/kompetencia kérdése.

A programkínálat harmadik, kisebb, de stratégiailag fontos ága a vállalkozóvá válást és önfoglalkoztatást támogató megközelítés volt. Ezek a kezdeményezések mikrohitelhez, képzéshez és üzleti mentoráláshoz kapcsolták a belépést a formális gazdaságba, és sokszor a helyi piaci igényekhez igazították a tevékenységeket. A roma nők esetében ez a modell akkor tud működni, ha a pénzügyi és adminisztratív támogatás mellett stabil tanácsadás és piacra jutási segítség is megjelenik, mert enélkül a vállalkozás gyakran nem fenntartható, vagy visszacsúszik informális megoldásokba.

Bács-Kiskun vármegyében a roma nők foglalkoztatását célzó, kifejezetten erre a célcsoportra irányuló, nagy volumenű önálló programok jelenléte korlátozott, ugyanakkor a vármegye érintett az országos és régiós szintű felzárkóztatási és foglalkoztatási konstrukciókban. A roma nők munkaerőpiaci integrációját támogató beavatkozások jellemzően nem önálló programként, hanem komplex felzárkózási, közösségi vagy gazdaságfejlesztési kezdeményezések részeként jelennek meg. Ennek megfelelően a foglalkoztatási fókusz sok esetben a kompetenciafejlesztésen, a közösségi megerősítésen, valamint a vállalkozói készségek és önálló jövedelemszerzési lehetőségek erősítésén keresztül érvényesül.

A tématerület kapcsán általános megállapítás, hogy amennyiben valósult is meg kezdeményezés vagy konkrét sikeres projekt, az forrás hiány miatt és támogatási lehetőség hiányában megrekedt egy egyszeri jó példa „PILOT” projekt szinten, de tényleges gyakorlati elemként az említett okok miatt nem tudott beépülni a települések alap szolgáltatásai közé.

5.6.1.1. Bácsalmási járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Bácsalmás	–	–	X
Bácsbokod	NA		
Bácsborsód	–	–	X
Bácsszőlős	–	–	X
Csikéria	–	–	X
Katymár	–	–	X
Kunbaja	–	–	X
Madaras	–	–	X
Mátételke	–	–	X
Tataháza	–	–	X
Madaras	–	–	X
Mátételke	–	–	X
Tataháza	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Bácsalmási járás településeire vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy a felzárkózási programok – így a roma nők foglalkoztatását elősegítő kezdeményezések – helyben történő elérhetősége rendkívül korlátozott. A vizsgált települések túlnyomó többségében a programok nem helyben, hanem más településen érhetők el, ami jelentős hozzáférési nehézséget jelez. A rendelkezésre álló adatok szerint a járás tíz értékelhető településéből valamennyi esetében (100%) az a jellemző, hogy a felzárkózási programok ugyan elérhetők az érintett célcsoport számára, azonban nem helyben működnek. Olyan település nem azonosítható, ahol a programok teljes körűen, helyben lennének elérhetők, és részben helyben elérhető szolgáltatás sem jelenik meg. Ez azt jelenti, hogy a járásban a helyben hozzáférhető felzárkózási programok aránya 0%, míg a kizárólag más településen igénybe vehető szolgáltatások aránya 100%. A kizárólag nem helyben elérhető programstruktúra különösen a roma nők foglalkoztatási felzárkózása szempontjából jelent kritikus akadályt. A célcsoport esetében ugyanis a mobilitási korlátok, a gyermekfelügyelet megoldatlansága, a közlekedési költségek és az információhiány együttesen növelik annak kockázatát, hogy a potenciális résztvevők nem tudnak bekapcsolódni a képzési vagy foglalkoztatási programokba. Amennyiben a szolgáltatás csak járásközponton vagy más településen érhető el, az a tényleges hozzáférést jelentősen csökkenti, még akkor is, ha formálisan a program „elérhető”.

A Bácsalmási járásban kirajzolódó 100%-os nem elérhetőség fakad a járás helyzetéből is, mivel a Bácsalmási járás komplex programmal fejlesztendő besorolása önmagában jelzi a tartós foglalkoztatási, képzettségi és szolgáltatáshiányból fakadó strukturális problémákat, amelyek miatt a roma nők munkaerőpiaci felzárkózását támogató programok nem tudnak teljes körűen és folyamatosan jelen lenni a térségben. A kiemelt fejlesztési szükséglethez kapcsolódó erőforrás- és kapacitáshiány, valamint a célcsoportot érintő többszörös hátrány következtében a programok elérhetősége a járásban csak részben biztosított.

5.6.1.2. Bajai járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Bácsszentgyörgy	–	–	X
Baja	–	–	X
Bátmonostor	–	–	X
Csátalja	–	–	X
Csávoly	–	–	X
Dávod	–	–	X
Dunafalva	–	–	X
Érsekcsanád	–	–	X
Érsekhalma	–	X	–
Felsőszentiván	X	–	X
Gara	–	–	X
Hercegszántó	–	–	X
Nagybaracska	–	–	X
Nemesnádudvar	–	–	X
Sükösd	–	X	–
Szeremle	–	–	X
Vaskút	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Bajai járás településeire vonatkozó adatok alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi szintű jelenléte rendkívül korlátozott. A vizsgált 17 település közül mindössze egy településen, vagyis a települések mintegy 6%-ában azonosítható olyan program, amely helyben elérhető az érintett célcsoport számára. Ez azt jelenti, hogy a járás településeinek döntő többségében nincs közvetlen, helyben működő szolgáltatási jelenlét ezen a területen. Részben helyben elérhető felzárkózási program két településen jelenik meg, ami a települések hozzávetőleg 12%-át jelenti. Ezeken a településeken feltételezhetően léteznek bizonyos szolgáltatási elemek vagy időszakos programok, ugyanakkor nem beszélhetünk teljes körű, stabilan működő helyi programstruktúráról. A részleges jelenlét inkább korlátozott kapacitást vagy projektjellegű működést jelez, amely nem biztosít folyamatos és minden érintett számára elérhető támogatást. A járás településeinek túlnyomó többségében, 14 településen – ami az összes település mintegy 82%-át jelenti – nem azonosítható helyben működő felzárkózási program. A roma nők foglalkoztatását célzó beavatkozások szempontjából ez a gyakorlatban a szolgáltatások hiányát jelenti, mivel nem áll rendelkezésre olyan bizonyíthatóan működő helyi program vagy intézményi jelenlét, amely a célcsoport számára tényleges belépési pontot biztosítana. A programok esetleges térségi vagy külső elérhetősége nem tekinthető stabil hozzáférési formának, ezért a szolgáltatási út szempontjából ezek a települések ellátatlan kategóriába sorolhatók.

Az EFOP-1.4.4 „Bari Shej – Nagylány” programhoz kapcsolódóan a Bajai járásban Baján „Bari Shej – Roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelése” címmel valósult meg projekt. A projekt célja a roma lányok középfokú oktatásba történő belépésének és ott maradásának támogatása, valamint a foglalkoztathatóságot megalapozó készségek fejlesztése volt. A program támogatási lehetőség és forrás hiány miatt nem folytatódott.

Összességében a Bajai járásban a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok helyi lefedettsége rendkívül alacsony: a települések több mint négyötödében nem azonosítható tényleges helyi szolgáltatás, miközben teljes körű helyi jelenlét csak elvétve mutatható ki. Ez a mintázat arra utal, hogy a célcsoport számára a foglalkoztatási felzárkózást támogató programok jelenleg nem épülnek be a települési szintű szolgáltatási struktúrába, és a járás egészében jelentős területi ellátási hiány rajzolódik ki.

5.6.1.3. Jánoshalmai járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Borota	–	–	X
Jánoshalma	–	X	–
Kéleshalom	–	–	X
Mélykút	–	–	X
Rém	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Jánoshalmai járás településeire vonatkozó adatok alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi szintű jelenléte erősen korlátozott. A vizsgált öt település közül egyetlen településen sem azonosítható olyan program, amely teljes körűen, stabilan helyben lenne elérhető az érintett célcsoport számára, így a helyben teljes mértékben elérhető szolgáltatások aránya 0%. Részben helyben elérhető felzárkózási program egy településen jelenik meg, ami a járás településeinek 20%-át jelenti. Ez arra utal, hogy ezen a településen bizonyos programok vagy szolgáltatási elemek megjelennek, azonban nem beszélhetünk teljes körű és folyamatos helyi programjelenlétről. A részleges elérhetőség inkább korlátozott kapacitású, projektjellegű vagy időszakos működést jelez, amely nem biztosít stabil belépési pontot minden érintett számára. A járás településeinek döntő többségében, négy településen – ami az összes település 80%-át jelenti – nem azonosítható helyben működő felzárkózási program. A roma nők foglalkoztatási felzárkózása szempontjából ez a gyakorlatban szolgáltatáshiányt jelent, mivel nem áll rendelkezésre olyan helyi program vagy intézményi jelenlét, amely a célcsoport számára közvetlen hozzáférést biztosítana. Ahol a programok nem jelennek meg helyben, ott a foglalkoztatási integrációt támogató szolgáltatási út első lépései sem épülnek ki települési szinten.

Összességében a Jánoshalmai járásban a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok helyi lefedettsége rendkívül alacsony. A települések négyötödében nem azonosítható tényleges helyi szolgáltatás, miközben teljes körű jelenlét egyetlen településen sem jelenik meg. Ez a mintázat arra utal, hogy a járásban a roma nők munkaerőpiaci felzárkózását segítő programok nem épültek be a települési szintű szolgáltatási struktúrába, és a térség egészében jelentős ellátási hiány rajzolódik ki. A Jánoshalmai járás komplex programmal fejlesztendő besorolása a tartós foglalkoztatási, jövedelmi és képzettségi hátrányok magas koncentrációját jelzi, ami a roma nők munkaerőpiaci integrációját támogató programok helyi megvalósítását is korlátozza. Ennek következtében a felzárkózási szolgáltatások jelenleg csak a járásközpontban, Jánoshalmán érhetők el részben, a járás többi településén nem biztosított a folyamatos hozzáférés.

5.6.1.4. Kalocsai járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Bátya	–	–	X
Drágszél	–	–	X
Dunapataj	–	–	X
Dunaszentbenedek	–	–	X
Dunatetétlen	–	–	X
Dusnok	–	–	X
Fajsz	–	–	X
Foktő	–	–	X
Géderlak	–	–	X
Hajós	–	X	–
Harta	–	–	X
Homokmégy	–	–	–
Kalocsa	–	X	–
Miske	X	–	–
Ordas	–	–	X
Öregcsertő	–	–	X
Solt	–	X	–
Szakmár	–	–	X
Újsolt	–	–	X
Újtelek	–	–	X
Uszód	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kalocsai járás adatai alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi jelenléte erősen hiányos, és a települések többségében nem azonosítható tényleges helyben működő szolgáltatás. A vizsgált 21 település közül mindössze egy településen, vagyis a települések mintegy 5%-ában érhető el teljes körűen helyben felzárkózási program az érintett célcsoport számára. Ez azt jelenti, hogy a járás döntő részében a roma nők foglalkoztatási felzárkózását támogató beavatkozások nem épülnek be a települési szintű szolgáltatási struktúrába.

Részben helyben elérhető program öt településen azonosítható, ami a települések hozzávetőleg 24%-át jelenti. Ezekben az esetekben feltételezhetően jelen vannak bizonyos program- vagy szolgáltatáselemek, azonban nem beszélhetünk teljes körű és folyamatos helyi programjelenlétről. A részleges jelenlét inkább korlátozott kapacitású, projektjellegű vagy időszakos működést jelez, amely nem biztosít stabil és minden érintett számára hozzáférhető támogatási rendszert.

A járás településeinek többségében, 15 településen – ami az összes település mintegy 71%-át jelenti – nem azonosítható helyben működő felzárkózási program. A roma nők foglalkoztatási felzárkózása szempontjából ez a gyakorlatban szolgáltatáshiányként értelmezhető, mivel a

települési szinten nem jelenik meg olyan program vagy intézményi jelenlét, amely közvetlen belépési pontot biztosítana a célcsoport számára. A szolgáltatási út így már a kezdeti szakaszban megszakad, mivel a foglalkoztatási integrációt támogató programok nem épülnek be a helyi ellátórendszerbe.

Összességében a Kalocsai járásban a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok helyi lefedettsége alacsony: a települések közel háromnegyedében nem azonosítható tényleges helyi programjelenlét, miközben teljes körű elérhetőség csak elvétve fordul elő. Ez a mintázat arra utal, hogy a célcsoport munkaerőpiaci felzárkózását segítő szolgáltatások jelenleg nem integrálódnak a települési szintű szolgáltatási struktúrába, és a járás egészében jelentős területi ellátási hiány figyelhető meg.

5.6.1.5. Kecskeméti járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Ágasegyháza	–	–	X
Ballószög	–	–	X
Felsőlajos	–	–	X
Fülöpháza	–	–	X
Fülöpjakab	–	–	X
Helvécia	–	X	–
Jakabszállás	–	–	X
Kecskemét	X	–	–
Kerekegyháza	–	–	X
Kunbaracs	–	–	X
Kunszállás	–	–	X
Ladánybene	–	–	X
Lajosmizse	–	X	–
Nyárlőrinc	–	–	X
Orgovány	–	–	X
Városföld	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kecskeméti járás települési adatai alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi jelenléte erősen koncentrált, és a települések többségében nem azonosítható ténylegesen helyben működő szolgáltatás. A vizsgált 16 település közül mindössze egy településen, Kecskeméten érhető el teljes körűen helyben felzárkózási program, ami a járás településeinek mintegy 6%-át jelenti. Ez azt mutatja, hogy a tényleges, stabil helyi programjelenlét kizárólag a járásközpontra korlátozódik.

Részben helyben elérhető program két településen jelenik meg, ami a települések körülbelül 13%-ának felel meg. Ezekben az esetekben bizonyos szolgáltatási elemek jelen vannak, ugyanakkor nem beszélhetünk teljes körű, folyamatosan működő helyi programról. A részleges elérhetőség inkább korlátozott kapacitású vagy időszakos programjelenlétet jelez, amely nem biztosít stabil és minden érintett számára hozzáférhető szolgáltatási hátteret.

A járás településeinek túlnyomó többségében, 13 településen – ami az összes település mintegy 81%-át jelenti – nem azonosítható helyben működő felzárkózási program. A roma nők foglalkoztatási felzárkózása szempontjából ez a gyakorlatban a szolgáltatások hiányát jelenti, mivel a települési szinten nem jelenik meg olyan program vagy intézményi jelenlét, amely közvetlen belépési pontot biztosítana a célcsoport számára. A felzárkózást támogató szolgáltatási út így a legtöbb településen nem épül ki, és a programok jelenléte erősen központi településhez kötődik.

Összességében a Kecskeméti járásban a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok térbeli lefedettsége alacsony. A települések több mint négyötödében nem azonosítható helyi programjelenlét, miközben teljes körűen működő szolgáltatás gyakorlatilag csak a járásközpontban érhető el. Ez a mintázat arra utal, hogy a célcsoport számára a foglalkoztatási felzárkózást segítő programok nem épülnek be a járás települési szintű szolgáltatási struktúrájába, és a térség egészében jelentős területi ellátási hiány figyelhető meg.

5.6.1.6. Kiskőrösi járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Akasztó	–	–	X
Bócsa	–	–	X
Császártöltés	–	–	X
Csengőd	–	–	X
Fülöpszállás	–	–	X
Imrehegy	–	–	X
Izsák	–	–	X
Kaskantyú	–	–	X
Kecel	–	–	X
Kiskőrös	–	–	X
Páhi	–	–	X
Soltszentimre	–	–	X
Soltvadkert	–	–	X
Tabdi	–	–	X
Tázlár	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskőrösi járás települési adatai alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi jelenléte gyakorlatilag teljes mértékben hiányzik. A vizsgált 15 település egyikén sem azonosítható olyan program, amely helyben vagy akár részben helyben elérhető lenne az érintett célcsoport számára. Ez azt jelenti, hogy a helyben teljes körűen elérhető programok aránya 0%, és részleges helyi jelenlét sem mutatható ki.

A járás valamennyi településén, vagyis a települések 100%-ában nem azonosítható helyben működő felzárkózási program a roma nők foglalkoztatási integrációjának támogatására. Ez a gyakorlatban teljes szolgáltatáshiányként értelmezhető, mivel a települési szinten nem jelenik meg olyan program vagy intézményi jelenlét, amely közvetlen belépési pontot biztosítana a

célcsoport számára. A felzárkózási és foglalkoztatási integrációt támogató szolgáltatási út így már a kiindulóponton megszakad, mivel a programok nem épülnek be a helyi ellátórendszerbe.

A Kiskőrösi járás adatai egyértelműen arra utalnak, hogy a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok térségi lefedettsége rendkívül alacsony, és a járás egészében strukturális szolgáltatáshiány figyelhető meg. Az, hogy egyetlen településen sem azonosítható akár részleges helyi programjelenlét sem, arra utal, hogy a célcsoport számára a foglalkoztatási felzárkózást segítő beavatkozások jelenleg nem épülnek be a települési szintű szolgáltatási struktúrába, így a járás egészében hiányzik a helyi szinten elérhető, kifejezetten erre a célcsoportra irányuló programkínálat.

A járásban két településen valósult meg Bari-Shej projekt. Kiskőrösön a „Luludya – Virágok” című program indult, míg Kecel településen a „Roma lány boldogulj az életben!” elnevezésű projekt került megvalósításra. E beavatkozások célja a roma lányok tanulmányi sikerességének erősítése, önbizalmuk és életvezetési kompetenciáik fejlesztése, valamint a társadalmi integráció támogatása volt. A programok támogatási lehetőség és forrás hiány miatt nem folytatódotak.

A Kiskőrösi járásban a roma lakosság aránya a vármegyei átlagnak megfelelő vagy annál mérsékelten magasabb, ugyanakkor nem olyan mértékben koncentrált, mint a Bácsalmási vagy Jánoshalmai járásban. A roma népesség elsősorban néhány településen jelenik meg nagyobb arányban, így a célzott felzárkóztatási és foglalkoztatási programok iránti igény települési szinten jelentkezik, nem a teljes járás egészét érintő problémaként.

5.6.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Bugac	–	–	X
Bugacpusztaháza	–	–	X
Gátér	–	–	X
Kiskunfélegyháza	–	X	–
Pálmonostora	–	–	X
Petőfiszállás	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunfélegyházi járás települési adatai alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi jelenléte erősen korlátozott, és a települések többségében nem azonosítható ténylegesen helyben működő szolgáltatás. A vizsgált hat település közül egyetlen településen sem érhető el teljes körűen helyben felzárkózási program az érintett célcsoport számára, így a helyben teljes mértékben elérhető programok aránya 0%.

Részben helyben elérhető felzárkózási program egy településen, Kiskunfélegyházán jelenik meg, ami a járás településeinek mintegy 17%-át jelenti. Ez arra utal, hogy a járásközpontban bizonyos program- vagy szolgáltatáselemek jelen vannak, ugyanakkor nem beszélhetünk teljes körű és stabil helyi programjelenlétről. A részleges elérhetőség inkább korlátozott kapacitású vagy időszakos programjelenlétet jelez, amely nem biztosít minden érintett számára folyamatosan hozzáférhető szolgáltatást.

A járás településeinek döntő többségében, öt településen – ami az összes település 83%-át jelenti – nem azonosítható helyben működő felzárkózási program. A roma nők foglalkoztatási felzárkózása szempontjából ez a gyakorlatban szolgáltatáshiányként értelmezhető, mivel a települési szinten nem jelenik meg olyan program vagy intézményi jelenlét, amely közvetlen belépési pontot biztosítana a célcsoport számára. A felzárkózási és foglalkoztatási integrációt támogató szolgáltatási út így a legtöbb településen nem épül ki, és a programjelenlét kizárólag korlátozottan, a járásközpontban jelenik meg.

Az EFOP-1.4.4 konstrukció keretében a Kiskunfélegyházi járásban Kiskunfélegyháza településen „Roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelése” címmel valósult meg projekt, amely a roma fiatal nők oktatási pályán tartását és hosszabb távú munkaerőpiaci esélyeinek javítását célozta.

Összességében a Kiskunfélegyházi járásban a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok helyi lefedettsége alacsony. A települések több mint négyötödében nem azonosítható helyben működő program, miközben teljes körű elérhetőség egyetlen településen sem jelenik meg. Ez a mintázat arra utal, hogy a célcsoport munkaerőpiaci felzárkózását segítő programok nem épülnek be a járás települési szintű szolgáltatási struktúrájába, és a térség egészében jelentős ellátási hiány figyelhető meg.

5.6.1.8. Kiskunhalasi járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Balotaszállás	–	X	–
Harkakötöny	–	–	X
Kelebia	–	–	X
Kiskunhalas	X	–	–
Kisszállás	–	–	X
Kunfehértó	–	–	X
Pirtó	–	–	X
Tompa	–	–	X
Zsana	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunhalasi járás települési adatai alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi jelenléte erősen koncentrált, és a települések többségében nem azonosítható ténylegesen helyben működő szolgáltatás. A vizsgált kilenc település közül egyetlen településen, Kiskunhalason érhető el teljes körűen helyben felzárkózási program, ami a járás településeinek mintegy 11%-át jelenti. Ez azt mutatja, hogy a stabil, tényleges programjelenlét kizárólag a járásközpontban jelenik meg.

Részben helyben elérhető felzárkózási program egy településen azonosítható, ami a települések körülbelül 11%-ának felel meg. Ez a részleges jelenlét arra utal, hogy bizonyos program- vagy szolgáltatáselemek megjelennek, ugyanakkor nem beszélhetünk teljes körű és folyamatos helyi programstruktúráról. A részleges elérhetőség inkább korlátozott kapacitású vagy időszakos

programjelenlétet jelez, amely nem biztosít stabil és minden érintett számára hozzáférhető támogatást.

A járás településeinek döntő többségében, hét településen – ami az összes település mintegy 78%-át jelenti – nem azonosítható helyben működő felzárkózási program. A roma nők foglalkoztatási felzárkózása szempontjából ez a gyakorlatban a szolgáltatások hiányát jelenti, mivel a települési szinten nem jelenik meg olyan program vagy intézményi jelenlét, amely közvetlen belépési pontot biztosítana a célcsoport számára. A felzárkózási és foglalkoztatási integrációt támogató szolgáltatási út így a legtöbb településen nem épül ki, és a programjelenlét erősen egyetlen központra korlátozódik.

Az EFOP-1.4.4 konstrukció keretében a Kiskunhalasi járásban Kiskunhalas településen a „Roma lányok esélyeinek növelése közösségi és képzési eszközökkel” című projekt valósult meg, amely a roma lányok oktatási felzárkózását, továbbtanulását és társadalmi integrációját támogatta.

Összességében a Kiskunhalasi járásban a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok helyi lefedettsége alacsony. A települések közel négyötödében nem azonosítható tényleges helyi programjelenlét, miközben teljes körűen működő szolgáltatás csak a járásközpontban érhető el. Ez a mintázat arra utal, hogy a célcsoport számára a foglalkoztatási felzárkózást segítő programok nem épülnek be a járás települési szintű szolgáltatási struktúrájába, és a térség egészében jelentős ellátási hiány figyelhető meg.

5.6.1.9. Kiskunmajsai járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Csólyospálos	–	–	X
Jászszentlászló	–	–	X
Kiskunmajsa	–	–	X
Kömpöc	–	–	X
Móricgát	–	–	X
Szank	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kiskunmajsai járás települési adatai alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi jelenléte teljes mértékben hiányzik. A vizsgált hat település egyikén sem azonosítható olyan program, amely akár teljes körűen, akár részben helyben elérhető lenne az érintett célcsoport számára. Ennek megfelelően a helyben elérhető és a részben helyben elérhető programok aránya egyaránt 0%.

A járás valamennyi településén – vagyis a települések 100%-ában – nem azonosítható helyben működő felzárkózási program a roma nők foglalkoztatási integrációjának támogatására. Ez a gyakorlatban teljes szolgáltatáshiányként értelmezhető, mivel a települési szinten nem jelenik meg olyan program vagy intézményi jelenlét, amely közvetlen belépési pontot biztosítana a célcsoport számára. A felzárkózási és foglalkoztatási integrációt támogató szolgáltatási út így már a kiindulóponton megszakad, hiszen a programok nem épülnek be a helyi ellátórendszerbe.

Az EFOP-1.4.4 programhoz kapcsolódóan a Kiskunmajsai járásban három projekt is megvalósult. Kiskunmajsán „Kali Sara nyomában”, valamint „Sárga rózsa” címmel indult projekt, míg Szank településen a „T' aves baxtalo – Légy szerencsés!” elnevezésű program valósult meg. E projektek közös célja a roma lányok iskolai eredményességének javítása, a tanulási motiváció erősítése, valamint a közösségi és egyéni kompetenciák fejlesztése volt, amelyek hosszabb távon a munkaerőpiaci integráció alapját képezik. A programok támogatási lehetőség és forráshiány miatt nem folytatódtak.

A Kiskunmajsai járásban kirajzolódó mintázat arra utal, hogy a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok térségi lefedettsége rendkívül alacsony, és a járás egészében strukturális szolgáltatáshiány figyelhető meg. Az, hogy egyetlen településen sem jelenik meg még részleges helyi programjelenlét sem, azt jelzi, hogy a célcsoport számára a foglalkoztatási felzárkózást segítő szolgáltatások jelenleg nem épülnek be a települési szintű szolgáltatási struktúrába, így a térség egészében hiányzik a helyben elérhető programkínálat.

5.6.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Apostag	–	–	X
Dunaegyháza	–	–	X
Dunavecse	–	–	X
Kunadacs	–	–	X
Kunpeszér	–	–	X
Kunszentmiklós	–	–	X
Szabadszállás	–	–	X
Szalkszentmárton	–	–	X
Tass	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Kunszentmiklósi járás települési adatai alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi jelenléte teljes mértékben hiányzik. A vizsgált kilenc település egyikén sem azonosítható olyan program, amely akár teljes körűen, akár részben helyben elérhető lenne az érintett célcsoport számára, így a helyben elérhető és a részben helyben elérhető szolgáltatások aránya egyaránt 0%.

A járás valamennyi településén – vagyis a települések 100%-ában – nem jelenik meg helyben működő felzárkózási program a roma nők foglalkoztatási integrációjának támogatására. Ez a gyakorlatban teljes szolgáltatáshiányként értelmezhető, mivel a települési szinten nem azonosítható olyan program vagy intézményi jelenlét, amely közvetlen belépési pontot biztosítana a célcsoport számára. A foglalkoztatási felzárkózást támogató szolgáltatási út így már a kiindulási szakaszban megszakad, hiszen a programok nem épülnek be a helyi ellátórendszerbe.

Az adatok alapján a Kunszentmiklósi járásban a roma nők foglalkoztatását segítő felzárkózási programok térségi lefedettsége rendkívül alacsony, és a járás egészében strukturális szolgáltatáshiány figyelhető meg. Az, hogy egyetlen településen sem jelenik meg még részleges

helyi programjelenlét sem, arra utal, hogy a célcsoport számára a foglalkoztatási integrációt támogató szolgáltatások jelenleg nem épülnek be a települési szintű szolgáltatási struktúrába, így a térség egészében hiányzik a helyben elérhető programkínálat.

5.6.1.11. Tiszakécskei járás

A járás települései	Felzárkózási programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Felzárkózási programok részben elérhetőek helyben	Felzárkózási programok elérhetőek, de nem helyben
Lakitelek	–	–	X
Szentkirály	–	–	X
Tiszaalpár	–	X	–
Tiszakécske	–	–	X
Tiszaug	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A Tiszakécskei járás települési adatai alapján a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi jelenléte erősen korlátozott. A vizsgált öt település közül egyetlen településen sem azonosítható teljes körűen helyben elérhető felzárkózási program, így a stabil, teljes helyi programjelenlét aránya 0%.

Részben helyben elérhető program egy településen jelenik meg, ami a települések 20%-át jelenti. Ez arra utal, hogy bizonyos program- vagy szolgáltatáselemek jelen vannak, ugyanakkor nem beszélhetünk teljes körű és folyamatos helyi programstruktúráról. A részleges jelenlét inkább korlátozott kapacitású vagy időszakos működést jelez, amely nem biztosít minden érintett számára stabil és tartós hozzáférést.

A járás településeinek döntő többségében, négy településen – ami az összes település 80%-át jelenti – nem azonosítható helyben működő felzárkózási program a roma nők foglalkoztatási integrációjának támogatására. Ez a gyakorlatban szolgáltatáshiányként értelmezhető, mivel a települési szinten nem jelenik meg olyan program vagy intézményi jelenlét, amely közvetlen belépési pontot biztosítana a célcsoport számára. A felzárkózási és foglalkoztatási integrációt támogató szolgáltatási út így a legtöbb településen nem épül ki.

Az EFOP-1.4.4 „Bari Shej – Nagylány” programhoz kapcsolódóan a Tiszakécskei járásban egy projekt valósult meg Lakitelek településen „Tanulással határ a csillagos ég!” címmel. A projekt célja a roma lányok tanulmányi előrehaladásának támogatása, a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a továbbtanulási és későbbi foglalkoztatási esélyek javítása volt. A program támogatási lehetőség és forrás hiány miatt nem folytatódott.

Összességében a Tiszakécskei járásban a roma nők foglalkoztatását támogató felzárkózási programok helyi lefedettsége alacsony. A települések négyötödében nem azonosítható tényleges helyi programjelenlét, miközben teljes körűen működő szolgáltatás egyetlen településen sem jelenik meg. Ez a mintázat arra utal, hogy a célcsoport munkaerőpiaci felzárkózását segítő programok nem épülnek be a járás települési szintű szolgáltatási struktúrájába, és a térség egészében jelentős ellátási hiány figyelhető meg.

A járási adatok alapján Bács-Kiskun vármegyében a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok helyi, települési szintű jelenléte összességében rendkívül alacsony,

több járásban pedig teljes mértékben hiányzik. A programok döntő többsége nem épül be a települési szolgáltatási struktúrába, és sok esetben még részleges helyi elérhetőség sem azonosítható, így a szolgáltatási út már a belépési pontokon megszakad. A korábban megvalósult célzott projektek jellemzően időszakosak voltak, és a fenntartásuk forráshiány miatt több térségben nem biztosított, ezért a beavatkozások nem tudtak tartósan beépülni a helyi ellátórendszerbe. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a célcsoport megszólítása önmagában is kihívást jelent: a roma nők eléréséhez elengedhetetlen a helyi roma közösségi szereplők és szervezetek bevonása. Ennek hiányában a programok elérhetősége és hatékonysága jelentősen csökken, miközben a roma szervezetek közötti együttműködés gyakori hiányosságai és feszültségei több térségben a felzárkóztatási beavatkozások eredményességét is korlátozzák. Összességében a vármegyében strukturális szolgáltatáshiány rajzolódik ki, amely a roma nők munkaerőpiaci felzárkózását támogató programok területi lefedettségének és intézményi beágyazottságának erősítését teszi szükségessé.

Országos szintű program a „Nő az esély” a közszolgáltatásokban elnevezésű projekt, mely támogatja az alacsony (legfeljebb általános iskolai) végzettséggel rendelkező regisztrált álláskereső, munkanélküli vagy inaktív roma személyek, kiemelten roma nők munkaerőpiaci beilleszkedését és foglalkoztathatóságának javítását. A projekt keretében a résztvevők egészségügyhöz, szociális ágazathoz és közoktatáshoz kapcsolódó képzésekben vesznek részt. A képzések foglalkoztatásba ágyazva valósulnak meg, ami azt jelenti, hogy a résztvevők az elméleti és gyakorlati tudást egyidejűleg sajátítják el. A pályázás jelenleg is zajlik.

5.7. Digitális kompetenciafejlesztés

A TOP_Plusz-3.1.3-23 kódszámú felhívás kapcsolódó pontjai: 2.1.2.2. C)

A digitális kompetenciafejlesztés az elmúlt évtizedben országos szinten egyre hangsúlyosabb szakpolitikai és fejlesztési területté vált Magyarországon, különösen a társadalmi felzárkózást, a munkaerőpiaci integrációt és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést támogató programok részeként. A közösségi programok szolgáltatási út térképének digitális kompetenciafejlesztési altémája szempontjából kiemelten relevánsak azok a kezdeményezések, amelyek a digitális alapkészségek fejlesztését a hátrányos helyzetű célcsoportok – így a mélyszegénységben élők, roma közösségek, fogyatékkal élők és időskorúak – számára szervezett, elérhető és kísért formában valósítják meg.

Az elmúlt 5–10 évben a digitális kompetenciafejlesztés országos keretét elsősorban a Digitális Jólét Program (a továbbiakban: DJP) és az ahhoz kapcsolódó infrastruktúra- és képzési fejlesztések határozták meg. A DJP olyan átfogó kormányzati ernyőprogramként működik, amelynek célja a digitális felzárkózás támogatása, a digitális írástudás fejlesztése és a digitális szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása. A program egyik legfontosabb gyakorlati eleme a DJP Pontok országos hálózata, amely könyvtárakban, művelődési házakban, közösségi terekben és egyéb intézményekben biztosít ingyenes hozzáférést infokommunikációs eszközökhöz, valamint mentorálást és alapkompetencia-fejlesztő képzéseket. A DJP Pontok a gyakorlatban sok településen a digitális felzárkóztatás elsődleges helyi belépési pontját jelentik, különösen azok számára, akik otthon nem rendelkeznek megfelelő eszközzel vagy digitális tudással.

A digitális alapkészségek fejlesztését szolgáló képzések közül kiemelendők az IKER (Infokommunikációs Egységes Referenciakeret) 1–2 szintű képzések, amelyek az alapvető digitális írástudás elsajátítására, az internet és az okoseszközök használatára, valamint az elektronikus ügyintézés alapjainak megismerésére fókuszálnak. Ezek a képzések jellemzően ingyenesek voltak a résztvevők számára, és elsősorban a digitális kompetenciákkal nem rendelkező, alacsony iskolai végzettségű vagy inaktív célcsoportokat célozták meg. A képzések

gyakran könyvtárakban, közművelődési intézményekben, tanodákban vagy civil szervezetek közreműködésével valósultak meg, és sok esetben kifejezetten a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonását támogatták.

A digitális kompetenciafejlesztés intézményi és infrastrukturális hátterének erősítését szolgálták a 2020-as évek elején létrehozott Digitális Tudásközpontok is, amelyek több vidéki városban – köztük Kecskeméten – jöttek létre. Ezek a központok a hagyományos alapkompetencia-fejlesztésen túl korszerű technológiák bemutatásával, intergenerációs programokkal és készségfejlesztő foglalkozásokkal támogatják a digitális tudás bővítését. A tudásközpontok célja kettős: egyrészt a digitális alapkészségek erősítése a lakosság széles körében, másrészt a digitális technológiák iránti nyitottság és innovációs szemlélet fejlesztése.

5.7.1.1. Bácsalmási járás

A járás települései	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Bácsalmás	–	–	X
Bácsbokod	NA		
Bácsborsód	–	–	X
Bácsszőlős	–	–	X
Csikéria	–	–	X
Katymár	–	–	X
Kunbaja	–	–	X
Madaras	–	X	–
Mátételke	X	–	–
Tataháza	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok helyben történő elérhetősége a Bácsalmási járásban kifejezetten alacsony, és a szolgáltatások területi lefedettsége erősen korlátozott. A vizsgált, értékelhető adatokkal rendelkező 9 település közül mindössze egy településen, Mátételkén érhetők el a digitális kompetenciafejlesztési programok helyben, ami a települések 11,1%-át jelenti. További egy településen, Madarason a szolgáltatás részben helyben biztosított, ami szintén 11,1%-os arányt képvisel. A járás településeinek döntő többségében, összesen hét településen – Bácsalmás, Bácsborsód, Bácsszőlős, Csikéria, Katymár, Kunbaja és Tataháza – a digitális kompetenciafejlesztési programok ugyan elérhetők, de nem helyben, ami a települések 77,8%-át teszi ki. Bácsbokod esetében nem áll rendelkezésre értékelhető információ a szolgáltatások jelenlétéről.

A százalékos megoszlás egyértelműen jelzi, hogy a digitális kompetenciafejlesztés a járásban alapvetően nem települési szinten megszervezett szolgáltatásként működik, hanem központi helyszínekhez kötődik. A helyben vagy részben helyben elérhető programok aránya együttesen mindössze 22,2%, ami azt jelenti, hogy a lakosság túlnyomó része számára a digitális kompetenciafejlesztés igénybevétele csak más településen biztosított. Ez a struktúra a szolgáltatás tényleges elérhetőségét jelentősen befolyásolja, mivel a részvétel feltétele az utazás

megszervezése, az információkhoz való hozzáférés és az intézményi kapcsolódási pontok elérése.

A járásban jelenleg nem azonosítható olyan, több települést lefedő, folyamatosan működő digitális kompetenciafejlesztési program vagy intézményi hálózat, amely a célcsoportok számára helyben biztosítaná a digitális alapkészségek fejlesztését. A digitális kompetenciafejlesztés ezért elsősorban külső vagy központi szolgáltatási pontokra épül, ami különösen a mélyszegénységben élő, időskorú vagy alacsony mobilitású lakosság számára jelent hozzáférési korlátot. A „nem helyben elérhető" kategória magas aránya arra utal, hogy bár a szolgáltatás formálisan több település lakossága számára is elérhető, a tényleges részvétel és bevonódás nagymértékben függ az eljutási lehetőségektől és a helyi intézményi közvetítéstől.

A Bácsalmási járás adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztés jelenlegi struktúrája erősen centralizált és területileg koncentrált, a helyi hozzáférés pedig korlátozott. A járásban a digitális készségfejlesztéshez való hozzáférés nem épül egységes, települési szinten jelen lévő szolgáltatási rendszerre, így a célcsoportok elérése és bevonása nagymértékben a központi településekhez és a külső szolgáltatási pontokhoz való kapcsolódás lehetőségétől függ.

5.7.1.2. Bajai járás

A járás települései	**Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára**	**Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben**	**Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben**
Bácsszentgyörgy	–	–	X
Baja	–	X	–
Bátmonostor	–	–	X
Csátalja	–	–	X
Csávoly	–	X	–
Dávod	–	–	X
Dunafalva	–	–	X
Érsekcsanád	–	X	–
Érsekhalma	–	X	–
Felsőszentiván	–	–	X
Gara	–	X	–
Hercegszántó	–	–	X
Nagybaracska	X	–	–
Nemesnádudvar	X	–	–
Sükösd	–	X	–
Szeremle	–	–	X
Vaskút	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége a Bajai járásban a vármegye több más járásához képest kedvezőbb képet mutat, ugyanakkor a szolgáltatások továbbra is erősen központi településekhez és intézményi kapacitásokhoz kötődnek. A vizsgált 16 település közül három településen – Nagybaracska, Nemesnádudvar és

Vaskút – a digitális kompetenciafejlesztési programok helyben elérhetők, ami a települések 18,8%-át jelenti. További hat településen – Baja, Csávoly, Érsekcsanád, Érsekhalma, Gara és Sükösd – a szolgáltatások részben helyben hozzáférhetők, ami a települések 37,5%-át teszi ki. A járás fennmaradó hét településén – Bácsszentgyörgy, Bátmonostor, Csátalja, Dávod, Dunafalva, Felsőszentiván, Hercegszántó és Szeremle – a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetők ugyan, de nem helyben, ami a települések 43,7%-ának felel meg.

Összességében a Bajai járás településeinek 56,3%-ában legalább részben helyben jelen vannak digitális kompetenciafejlesztési programok, ami a járáson belül már egy erősebb intézményi és szolgáltatási bázist jelez. Ugyanakkor a települések közel felében továbbra is csak más településen vehetők igénybe ezek a programok, ami a tényleges hozzáférést az eljutási lehetőségekhez és a központi szolgáltatási pontok eléréséhez köti. A digitális kompetenciafejlesztés így a járásban nem egységesen, minden településen jelen lévő szolgáltatásként működik, hanem elsősorban a nagyobb településekhez és a járási központ intézményi infrastruktúrájához kapcsolódik.

A járási mintázat értelmezésében meghatározó Baja város szerepe, ahol a digitális kompetenciafejlesztéshez kapcsolódó intézményi háttér és szolgáltatási kapacitás koncentráltan jelenik meg. A városi könyvtárban működő DJP Pont valós hozzáférési lehetőséget biztosít a digitális alapkészségek fejlesztéséhez, az infokommunikációs eszközök használatának elsajátításához és az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó segítségnyújtáshoz. Ez a kapacitás magyarázza, hogy a járás több településén a digitális kompetenciafejlesztés legalább részben helyben vagy könnyebben elérhetővé válik, hiszen a központi szolgáltatási pont közelsége és intézményi kapcsolatai lehetővé teszik a lakosság bevonását.

A Bajai járásban a digitális kompetenciafejlesztés tehát több településen megjelenik, de eltérő intenzitással és kapacitással. A helyben vagy részben helyben elérhető programok elsősorban a nagyobb lélekszámú vagy erősebb intézményi háttérrel rendelkező településekhez kötődnek, míg a kisebb települések lakossága jellemzően a járási központ vagy más települések szolgáltatásaira támaszkodik. Ennek következtében a digitális kompetenciafejlesztéshez való tényleges hozzáférés a járásban továbbra is jelentős mértékben függ a mobilitástól és az intézményi kapcsolódási lehetőségektől, ugyanakkor a központi szolgáltatási infrastruktúra jelenléte kedvezőbb kiindulási helyzetet teremt a további fejlesztések számára.

5.7.1.3. Jánoshalmai járás

A járás települései	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Borota	–	–	X
Jánoshalma	–	–	X
Kéleshalom	–	–	X
Mélykút	–	–	X
Rém	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok helyben történő elérhetősége a Jánoshalmai járásban rendkívül korlátozott, és a szolgáltatások döntően nem települési szinten jelennek meg. A vizsgált öt település közül egyetlen településen sem érhetők el teljes körűen helyben digitális kompetenciafejlesztési programok, ami azt jelenti, hogy a „helyben elérhető” kategória aránya 0%. Mindössze egy településen, Rémen jelenik meg a szolgáltatás részben helyben, ami a települések 20%-át teszi ki. A járás településeinek döntő többségében, négy településen – Borotán, Jánoshalmán, Kéleshalmon és Mélykúton – a digitális kompetenciafejlesztési programok ugyan elérhetők, de nem helyben, ami 80%-os arányt jelent.

A százalékos megoszlás egyértelműen azt mutatja, hogy a digitális kompetenciafejlesztés a járásban alapvetően külső szolgáltatási pontokra épül, és nem települési szinten szervezett, folyamatosan elérhető szolgáltatásként működik. A helyben vagy részben helyben hozzáférhető programok aránya mindössze 20%, ami azt jelzi, hogy a lakosság túlnyomó része számára a digitális készségek fejlesztéséhez kapcsolódó programok igénybevétele utazást és külső intézményi kapcsolódást igényel. A járásban élő célcsoportok számára a hozzáférés így nagymértékben függ attól, hogy rendelkezésre állnak-e a központi szolgáltatások eléréséhez szükséges közlekedési és információs feltételek.

A járásban nem azonosítható olyan, több települést lefedő, stabil intézményi háttérrel működő digitális kompetenciafejlesztési szolgáltatás vagy program, amely a célcsoportok számára helyben biztosítaná a digitális alapkészségek fejlesztését. A jelenlegi struktúra inkább központi településekhez vagy más járások szolgáltatási pontjaihoz kötődő hozzáférést feltételez, ami különösen a kisebb településeken élő, alacsony mobilitású vagy hátrányos helyzetű lakosság számára jelent tényleges korlátot. A digitális kompetenciafejlesztés a Jánoshalmai járásban így alapvetően nem helyi szolgáltatásként, hanem külső lehetőségként jelenik meg, amelynek elérése a lakosság egy részének számára korlátozott marad.

5.7.1.4. Kalocsai járás

A járás települései	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Bátya	–	–	X
Drágszél	–	X	–
Dunapataj	–	–	X
Dunaszentbenedek	–	–	X
Dunatetétlen	–	–	X
Dusnok	–	–	X
Fajsz	–	–	X
Foktő	–	–	X
Géderlak	–	–	X
Hajós	–	X	–
Harta	–	–	X
Homokmégy	–	–	X
Kalocsa	–	X	–
Miske	–	–	X
Ordas	–	–	X
Öregcsertő	–	–	X
Solt	–	X	–
Szakmár	–	–	X
Újsolt	–	–	X
Újtelek	–	–	X
Uszód	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok helyben történő elérhetősége a Kalocsai járásban erősen korlátozott, és a szolgáltatások döntően nem települési szinten jelennek meg. A vizsgált 21 település közül egyetlen településen sem jelölték a digitális kompetenciafejlesztési programok teljes körű, helyben történő elérhetőségét, így a „helyben elérhető” kategória aránya 0%. Öt településen – Drágszél, Hajós, Kalocsa és Solt – a szolgáltatások részben helyben hozzáférhetők, ami a települések 19,0%-át jelenti. A járás településeinek döntő többségében, 17 településen a digitális kompetenciafejlesztési programok ugyan elérhetők, de nem helyben, ami a települések 81,0%-ának felel meg.

A százalékos megoszlás azt mutatja, hogy a digitális kompetenciafejlesztés a járásban elsősorban nem helyi szolgáltatásként, hanem más településekhez vagy központi helyszínekhez kötődően érhető el. A helyben vagy részben helyben hozzáférhető programok aránya összesen 19%, ami azt jelzi, hogy a járás településeinek túlnyomó többségében a digitális készségek fejlesztéséhez kapcsolódó szolgáltatások igénybevétele utazást és külső intézményi kapcsolódást igényel. Ez a struktúra különösen a kisebb településeken élő, alacsony mobilitású vagy hátrányos helyzetű célcsoportok számára jelenthet tényleges hozzáférési akadályt, mivel számukra a nem helyben elérhető szolgáltatások igénybevétele gyakran nehezen megoldható.

A részben helyben elérhető szolgáltatások megjelenése elsősorban a járás nagyobb településeihez és intézményi központjaihoz köthető, ahol a könyvtári és közművelődési infrastruktúra lehetővé teszi a digitális alapkészségek fejlesztéséhez kapcsolódó programok időszakos vagy korlátozott megvalósítását. Ugyanakkor a járás egészét tekintve nem azonosítható olyan egységes, több települést lefedő digitális kompetenciafejlesztési rendszer vagy program, amely a célcsoportok számára folyamatosan és helyben biztosítaná a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A digitális kompetenciafejlesztés jelenlegi struktúrája ezért erősen központi településekhez kötődik, és a lakosság jelentős része számára csak más településen válik ténylegesen elérhetővé.

5.7.1.5. Kecskeméti járás

A járás települései	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Ágasegyháza	–	–	X
Ballószög	–	X	–
Felsőlajos	–	–	X
Fülöpháza	X	–	–
Fülöpjakab	–	–	X
Helvécia	–	X	–
Jakabszállás	–	–	X
Kecskemét	X	–	–
Kerekegyháza	X	–	–
Kunbaracs	–	–	X
Kunszállás	–	X	–
Ladánybene	–	–	X
Lajosmizse	X	–	–
Nyárlőrinc	–	–	X
Orgovány	–	X	–
Városföld	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége a Kecskeméti járásban a vármegye többi járásához képest kedvezőbb, ugyanakkor a szolgáltatások eloszlása erősen központi településekhez kötődik. A vizsgált 16 település közül négy településen – Fülöpháza, Kecskemét, Kerekegyháza és Lajosmizse – a digitális kompetenciafejlesztési programok helyben elérhetők, ami a települések 25,0%-át jelenti. További négy településen – Ballószög, Helvécia, Kunszállás és Orgovány – a szolgáltatások részben helyben hozzáférhetők, ami szintén 25,0%-os arányt képvisel. A járás fennmaradó nyolc településén a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetők ugyan, de nem helyben, ami a települések 50,0%-ának felel meg.

Összességében a járás településeinek 50,0%-ában legalább részben helyben jelen vannak digitális kompetenciafejlesztési programok, ami a vármegyén belül az egyik legkedvezőbb

lefedettséget jelzi. A szolgáltatások koncentrációja ugyanakkor egyértelműen a járásközponthoz és a nagyobb településekhez kapcsolódik. Kecskemét városában több, egymást kiegészítő digitális kompetenciafejlesztő kapacitás működik, amelyek meghatározó szerepet játszanak a járás ellátottságában és a környező települések lakosságának bevonásában.

A járás digitális kompetenciafejlesztési kínálatának egyik legjelentősebb eleme a Kecskeméten működő CédrusNet program, amely rendszeresen szervez digitális kompetenciafejlesztő képzéseket elsősorban az 50 év feletti és inaktív korosztály számára. A képzések tematikája a digitális alapkészségek fejlesztésére, az internet-használatra, az online kommunikációra, a digitális tartalomkészítésre, az IKT-biztonságra és a digitális ügyintézés elsajátítására terjed ki. A program képzési struktúrája az európai DigComp kompetenciakeretre épül, és célja, hogy a résztvevők képessé váljanak az infokommunikációs eszközök önálló használatára, valamint az online ügyintézés és kommunikáció biztonságos kezelésére. A képzések folyamatosan indulnak, és 2026-ban is elérhetők, így a járásban egy stabil, intézményesült digitális kompetenciafejlesztő kapacitást jelentenek.

Kecskeméten emellett könyvtári és közösségi intézményi keretek között is elérhetők digitális alapkészség-fejlesztő foglalkozások és tanfolyamok, amelyek az infokommunikációs eszközök használatának elsajátítását és az elektronikus ügyintézéshez szükséges készségek fejlesztését támogatják. Ezek a szolgáltatások nemcsak a város lakossága, hanem a járás több településéről érkezők számára is hozzáférést biztosítanak, így a járásban kimutatott „részben helyben elérhető” kategória több esetben a kecskeméti központi szolgáltatásokhoz való kapcsolódást jelenti.

A járás településeinek felében ugyanakkor továbbra is csak más településen érhetők el a digitális kompetenciafejlesztési programok, ami azt jelzi, hogy a hozzáférés jelentős mértékben a központi szolgáltatási pontok elérésétől függ. A kisebb településeken élő, alacsony mobilitású vagy hátrányos helyzetű célcsoportok számára a nem helyben elérhető szolgáltatások igénybevétele sok esetben korlátozott marad. A Kecskeméti járás adatai ugyanakkor azt mutatják, hogy ahol stabil intézményi és képzési infrastruktúra működik, ott a digitális kompetenciafejlesztés területi lefedettsége is kedvezőbb, és a szolgáltatások a környező települések számára is elérhetőbbé válnak.

5.7.1.6. Kiskőrösi járás

A járás települései	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Akasztó	–	–	X
Bócsa	X	–	–
Császártöltés	–	–	X
Csengőd	–	–	X
Fülöpszállás	–	X	–
Imrehegy	X	–	–
Izsák	–	–	X
Kaskantyú	–	–	X
Kecel	–	X	–
Kiskőrös	–	–	X
Páhi	–	–	X
Soltszentimre	–	–	X
Soltvadkert	X	–	–
Tabdi	–	–	X
Tázlár	–	X	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége a Kiskőrösi járásban mérsékelt lefedettséget mutat, ugyanakkor a szolgáltatások itt is jelentős mértékben a központi településekhez és az erősebb intézményi háttérrel rendelkező városokhoz kötődnek. A vizsgált 15 település közül három településen – Bócsa, Imrehegy és Soltvadkert – a digitális kompetenciafejlesztési programok helyben elérhetők, ami a települések 20,0%-át jelenti. További három településen – Fülöpszállás, Kecel és Tázlár – a szolgáltatások részben helyben hozzáférhetők, ami szintén 20,0%-os arányt képvisel. A járás településeinek többségében, kilenc településen – Akasztó, Császártöltés, Csengőd, Izsák, Kaskantyú, Kiskőrös, Páhi, Soltszentimre és Tabdi – a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetők ugyan, de nem helyben, ami a települések 60,0%-ának felel meg.

Összességében a járás településeinek 40,0%-ában legalább részben helyben jelen vannak digitális kompetenciafejlesztési programok, ami közepes szintű területi lefedettséget jelez a vármegyei viszonylatban. Ugyanakkor a települések többségében a szolgáltatások nem helyben érhetők el, így a digitális kompetenciafejlesztés igénybevétele sok esetben a központi települések eléréséhez kötődik. A helyben vagy részben helyben elérhető programok elsősorban azokhoz a településekhez kapcsolódnak, ahol erősebb közművelődési vagy könyvtári infrastruktúra áll rendelkezésre, és ahol lehetőség van a digitális alapkészségek fejlesztését célzó foglalkozások megszervezésére.

A járás egészét tekintve nem azonosítható olyan egységes, több települést lefedő digitális kompetenciafejlesztési program vagy intézményi hálózat, amely a célcsoportok számára minden településen helyben biztosítaná a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A digitális kompetenciafejlesztés jelenlegi struktúrája inkább központi településekhez kötődik, és a kisebb

települések lakossága számára jellemzően csak más településen válik elérhetővé. Ennek következtében a tényleges hozzáférés nagymértékben függ a mobilitástól, az eljutási lehetőségektől és attól, hogy a célcsoportok számára biztosított-e a központi szolgáltatásokhoz való kapcsolódás.

5.7.1.7. Kiskunfélegyházi járás

A járás települései	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Bugac	–	X	–
Bugacpusztaháza	–	X	–
Gátér	–	–	X
Kiskunfélegyháza	–	–	X
Pálmonostora	–	–	X
Petőfiszállás	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége a Kiskunfélegyházi járásban kifejezetten korlátozott, és a szolgáltatások döntően nem települési szinten jelennek meg. A vizsgált hat település közül egyetlen településen sem érhetők el teljes körűen helyben digitális kompetenciafejlesztési programok, így a „helyben elérhető” kategória aránya 0%. Két településen – Bugacon és Bugacpusztaházán – a szolgáltatások részben helyben hozzáférhetők, ami a települések 33,3%-át jelenti. A járás településeinek többségében, négy településen – Gátéron, Kiskunfélegyházán, Pálmonostorán és Petőfiszálláson – a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetők ugyan, de nem helyben, ami 66,7%-os arányt képvisel.

A százalékos megoszlás alapján a digitális kompetenciafejlesztés a járásban alapvetően nem helyi szolgáltatásként jelenik meg, hanem más településekhez vagy központi intézményi helyszínekhez kötődik. A helyben vagy részben helyben elérhető programok aránya összesen 33,3%, ami azt jelzi, hogy a lakosság kétharmada számára a digitális kompetenciafejlesztés igénybevétele jellemzően utazást és külső szolgáltatási pontok elérését igényli. Ez különösen a kisebb településeken élő, alacsony mobilitású vagy hátrányos helyzetű célcsoportok számára jelenthet tényleges hozzáférési korlátot.

A járásban nem azonosítható olyan, több települést lefedő, stabil és folyamatosan működő digitális kompetenciafejlesztési program vagy intézményi hálózat, amely a célcsoportok számára helyben biztosítaná a digitális alapkészségek fejlesztését. A szolgáltatások jelenlegi struktúrája inkább központi településekhez kötődik, és a digitális kompetenciafejlesztés a járásban elsősorban külső szolgáltatási pontokra támaszkodva érhető el. Ennek következtében a tényleges hozzáférés nagymértékben függ a központi települések elérhetőségétől és attól, hogy a célcsoportok számára biztosított-e a programokhoz való eljutás lehetősége.

5.7.1.8. Kiskunhalasi járás

A járás települései	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Balotaszállás	–	X	–
Harkakötöny	–	–	X
Kelebia	–	–	X
Kiskunhalas	X	–	–
Kisszállás	–	X	–
Kunfehértó	–	–	X
Pirtó	–	–	X
Tompa	–	X	–
Zsana	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége a Kiskunhalasi járásban közepes lefedettséget mutat, ugyanakkor a szolgáltatások eloszlása itt is egyértelműen a központi településekhez és az erősebb intézményi háttérrel rendelkező helyszínekhez kötődik. A vizsgált kilenc település közül egy településen, Kiskunhalason érhetők el teljes körűen helyben digitális kompetenciafejlesztési programok, ami a települések 11,1%-át jelenti. Három településen – Balotaszállás, Kisszállás és Tompa – a szolgáltatások részben helyben hozzáférhetők, ami a települések 33,3%-ának felel meg. A járás fennmaradó öt településén – Harkakötöny, Kelebia, Kunfehértó, Pirtó és Zsana – a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetők ugyan, de nem helyben, ami a települések 55,6%-át teszi ki.

Összességében a járás településeinek 44,4%-ában legalább részben helyben jelen vannak digitális kompetenciafejlesztési programok, ami közepes szintű területi lefedettséget jelez. Ugyanakkor a települések több mint felében a szolgáltatások nem helyben érhetők el, így a digitális kompetenciafejlesztés igénybevétele sok esetben a központi településekhez való eljutástól függ. A helyben vagy részben helyben elérhető programok elsősorban a járásközponthoz és a nagyobb településekhez kapcsolódnak, ahol a könyvtári és közművelődési intézményi infrastruktúra lehetővé teszi a digitális alapkészségek fejlesztését célzó foglalkozások megszervezését.

A járásban a digitális kompetenciafejlesztés meghatározó központja Kiskunhalas, ahol a helyben elérhető szolgáltatások a járás más települései számára is kapcsolódási pontot jelentenek. Ugyanakkor a kisebb települések lakossága számára a programok elérése sok esetben csak utazással biztosított, ami különösen a hátrányos helyzetű vagy alacsony mobilitású célcsoportok számára jelenthet tényleges hozzáférési korlátot. A járás egészét tekintve nem azonosítható olyan egységes, több települést lefedő digitális kompetenciafejlesztési rendszer vagy program, amely minden településen helyben biztosítaná a szolgáltatásokat, így a hozzáférés nagymértékben a központi települések intézményi kapacitásaitól függ.

5.7.1.9. Kiskunmajsai járás

A járás települései	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Csólyospálos	–	–	X
Jászszentlászló	–	–	X
Kiskunmajsa	–	–	X
Kömpöc	–	–	X
Móricgát	–	–	X
Szank	X	–	–

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége a Kiskunmajsai járásban kifejezetten alacsony szintű helyi jelenlétet mutat, és a szolgáltatások döntően nem települési szinten szerveződnek. A vizsgált hat település közül egy településen, Szankon érhetők el a digitális kompetenciafejlesztési programok helyben, ami a települések 16,7%-át jelenti. A járás további öt településén – Csólyospáloson, Jászszentlászlón, Kiskunmajsán, Kömpöcön és Móricgáton – a programok elérhetők ugyan, de nem helyben, ami a települések 83,3%-ának felel meg. A „részben helyben elérhető” kategória egyik településen sem jelenik meg.

A százalékos megoszlás egyértelműen azt mutatja, hogy a digitális kompetenciafejlesztés a járásban elsősorban nem helyi szolgáltatásként működik, hanem más településekhez vagy központi intézményi helyszínekhez kötődően válik hozzáférhetővé. A helyben elérhető programok aránya mindössze 16,7%, ami azt jelzi, hogy a járás településeinek túlnyomó többségében a digitális készségek fejlesztéséhez kapcsolódó lehetőségek igénybevételéhez eljutásra és külső szolgáltatási pontok elérésére van szükség. Ez különösen a kisebb lélekszámú, alacsony mobilitású vagy hátrányos helyzetű lakosság számára jelenthet tényleges hozzáférési akadályt.

A járás egészét tekintve nem azonosítható olyan egységes, több települést lefedő digitális kompetenciafejlesztési program vagy intézményi hálózat, amely a célcsoportok számára helyben biztosítaná a digitális alapkészségek fejlesztését. A szolgáltatások jelenlegi struktúrája inkább központi településekhez kötődik, és a digitális kompetenciafejlesztés a járásban elsősorban külső szolgáltatási pontokra támaszkodva érhető el. Ennek következtében a tényleges hozzáférés nagymértékben függ attól, hogy a lakosság számára biztosított-e a központi szolgáltatásokhoz való eljutás és az azokba történő bekapcsolódás lehetősége.

5.7.1.10. Kunszentmiklósi járás

A járás települései	Digitális kompetencia-fejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Apostag	–	–	X
Dunaegyháza	–	X	–
Dunavecse	–	–	X
Kunadacs	–	–	X
Kunpeszér	–	–	X
Kunszentmiklós	–	–	X
Szabadszállás	–	X	–
Szalkszentmárton	–	X	–
Tass	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025 december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége a Kunszentmiklósi járásban korlátozott helyi jelenlétet mutat, és a szolgáltatások többsége nem települési szinten érhető el. A vizsgált kilenc település közül egyetlen településen sem jelenik meg a digitális kompetenciafejlesztési programok teljes körű, helyben történő elérhetősége, így a „helyben elérhető” kategória aránya 0%. Négy településen – Dunaegyházán, Szabadszálláson, Szalkszentmártonban és Tassion – a szolgáltatások részben helyben hozzáférhetők, ami a települések 44,4%-át jelenti. A járás további öt településén – Apostagon, Dunavecsén, Kunadacson, Kunpeszéren és Kunszentmiklóson – a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetők ugyan, de nem helyben, ami a települések 55,6%-ának felel meg.

A százalékos megoszlás alapján a járás településeinek 44,4%-ában legalább részben jelen vannak helyben digitális kompetenciafejlesztési lehetőségek, ugyanakkor a települések több mint felében a szolgáltatások igénybevételéhez más településre történő eljutás szükséges. Ez azt jelzi, hogy a digitális kompetenciafejlesztés a járásban nem egységes, minden településen helyben biztosított szolgáltatásként működik, hanem elsősorban központi vagy külső intézményi helyszínekhez kötődik. A részben helyben elérhető programok jelenléte arra utal, hogy egyes településeken a könyvtári vagy közművelődési infrastruktúra lehetővé teszi a digitális alapkészségek fejlesztését célzó foglalkozások időszakos megszervezését, ugyanakkor ezek kapacitása és rendszeressége eltérő.

A járás egészét tekintve nem azonosítható olyan, több települést lefedő, stabil digitális kompetenciafejlesztési program vagy intézményi hálózat, amely a célcsoportok számára minden településen helyben biztosítaná a szolgáltatásokat. A digitális kompetenciafejlesztés jelenlegi struktúrája így elsősorban központi településekhez kötődik, és a kisebb települések lakossága számára jellemzően csak más településen válik elérhetővé. Ennek következtében a tényleges hozzáférés nagymértékben függ a mobilitástól és attól, hogy a célcsoportok számára biztosított-e a központi szolgáltatásokhoz való eljutás lehetősége.

5.7.1.11. Tiszakécskei járás

A járás települései	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek helyben az érintett célcsoport számára	Digitális kompetenciafejlesztési programok részben elérhetőek helyben	Digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetőek, de nem helyben
Lakitelek	–	X	–
Szentkirály	–	–	X
Tiszaalpár	–	–	X
Tiszakécske	–	X	–
Tiszaug	–	–	X

Forrás: települési adatbekérő (2025. december)

A járás települési adatai alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége a Tiszakécskei járásban korlátozott helyi jelenlétet mutat, és a szolgáltatások többsége nem települési szinten érhető el. A vizsgált öt település közül egyetlen településen sem jelenik meg a digitális kompetenciafejlesztési programok teljes körű, helyben történő elérhetősége, így a „helyben elérhető” kategória aránya 0%. Két településen – Lakitelken és Tiszakécskén – a szolgáltatások részben helyben hozzáférhetők, ami a települések 40,0%-át jelenti. A járás további három településén – Szentkirályon, Tiszaalpáron és Tiszaugon – a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetők ugyan, de nem helyben, ami a települések 60,0%-ának felel meg.

A százalékos megoszlás alapján a járás településeinek 40,0%-ában legalább részben helyben jelen vannak digitális kompetenciafejlesztési lehetőségek, ugyanakkor a települések többségében a szolgáltatások igénybevételéhez más településre történő eljutás szükséges. Ez arra utal, hogy a digitális kompetenciafejlesztés a járásban nem egységes, minden településen helyben biztosított szolgáltatásként működik, hanem elsősorban központi vagy külső intézményi helyszínekhez kötődik. A részben helyben elérhető szolgáltatások jelenléte azt jelzi, hogy egyes településeken rendelkezésre állnak olyan könyvtári vagy közművelődési kapacitások, amelyek lehetővé teszik a digitális alapkészségek fejlesztését célzó foglalkozások időszakos megszervezését, azonban ezek rendszeressége és kapacitása eltérő.

A digitális kompetenciafejlesztés a vizsgált anyagok alapján több településen jelen van, azonban jellemzően nem önálló, strukturált programként, hanem intézményi vagy közösségi tevékenységekhez kapcsolódva jelenik meg. A hangsúly az elmúlt időszakban részben eltolódott a digitális eszközhasználat alapjainak átadásáról a digitális biztonságtudatosság irányába.

Összességében a járás egészét tekintve nem azonosítható olyan egységes, több települést lefedő digitális kompetenciafejlesztési program vagy intézményi hálózat, amely a célcsoportok számára minden településen helyben biztosítaná a digitális készségek fejlesztését. A digitális kompetenciafejlesztés jelenlegi struktúrája inkább központi településekhez kötődik, és a kisebb települések lakossága számára jellemzően csak más településen válik elérhetővé. Ennek következtében a tényleges hozzáférés nagymértékben függ a központi szolgáltatások elérhetőségétől és attól, hogy a célcsoportok számára biztosított-e az azokhoz való eljutás lehetősége.

Korábbi fejlesztések eredményeképpen a vármegye több településén könyvtárakhoz vagy közművelődési intézményekhez kapcsolódóan működnek DJP Pontok, amelyek alapvető eszközhasználati segítséget, ügyintézési támogatást és esetenként szervezett képzéseket biztosítanak. Ezek a pontok különösen fontosak a kisebb településeken élő, eszközzel vagy internet-hozzáféréssel nem rendelkező lakosok számára, és gyakran együttműködnek a család- és gyermekjóléti szolgálatokkal, civil szervezetekkel vagy nemzetiségi önkormányzatokkal a célcsoportok elérésében.

A fókuszcsoportos interjúk során született visszajelzések alapján a fiatalabb generáció digitális kompetenciája alapvetően megfelelő szintűnek tekinthető, mivel a digitális térben szocializálódtak. Az idősebb korosztály esetében korábban több támogatott program keretében történt alapkompetencia-fejlesztés. Ugyanakkor az alábbi megállapítások hangzottak el:

- akik nyitottak voltak a digitális eszközhasználatra, azok elsajátították az alapokat,
- akik elzárkóznak, azok esetében nehéz a bevonás,
- a programok kommunikációja döntően online felületeken zajlik, ami egyes célcsoportokat kizárhat.

A civil szervezetek és sportegyesületek rendszeresen használják a közösségi médiafelületeket programjaik népszerűsítésére, azonban a hátrányos helyzetű családok elérése esetenként továbbra is személyes megkeresést igényel.

A jövőben nem pusztán a digitális eszközhasználat ösztönzése a feladat, hanem a digitális térben terjedő veszélyek és csalások felismerésének és kivédésének erősítése, az ez irányú edukáció is, ez különösen az idősebb korosztály esetében indokolt, akik fokozottan érintettek lehetnek online visszaélésekben.

Országos lefedettségű kezdeményezésként jött létre az SM10-MIN-PC2 – Digitális Esélyteremtési Program, melynek célja a digitális megosztottság csökkentése, különösen a hátrányos helyzetű csoportok, mint például a romák, digitális kompetenciáinak fejlesztésén keresztül. A program első komponense a digitális terek és szolgáltatások hozzáférhetőségének javítására, míg a második komponens a célcsoport digitális készségeinek fejlesztésére összpontosít. A cél elérése érdekében országszerte több „Digitális Pont” jött létre, azonban Bács-Kiskun vármegyében nem található ilyen Digitális Pont.

5.8. A közösségi programok vármegyei szintű összegzése

5.8.1. Mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek, illetve fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

Területi helyzetkép a járási adatok alapján

A települési adatbekérőre épülő járási elemzések alapján a mélyszegénységben élő gyermekek, roma gyermekek és fiatal felnőttek számára nyújtott szolgáltatások területi lefedettsége Bács-Kiskun vármegyében összességében egyenetlen, és jelentős járások közötti különbségeket mutat. A szolgáltatási szerkezet több térségben a közvetlen, rövid távú támogatási formákra épül, miközben a felzárkózást hosszabb távon erősítő, kompetencia- és készségfejlesztő programok sok településen hiányoznak vagy csak részlegesen érhetők el. Különösen kedvezőtlen képet mutat a Jánoshalmai járás, ahol a vizsgált tevékenységek többsége a települések jelentős részében helyben nem érhető el, és a szolgáltatások erősen a járásközpontra koncentrálódnak. A Bácsalmási járásban a lefedettség alacsony–közepes, a természetbeni támogatások stabilabban jelennek meg, de a korai esélynövelő és kompetenciafejlesztő elemek

több településen hiányosak. A Kiskunmajsai járás a kompetenciafejlesztő programok szinte teljes hiányával emelkedik ki, különösen a pénzügyi tudatosságot és kommunikációs készségeket fejlesztő tevékenységek terén. Ezzel szemben a Kecskeméti és a Tiszakécskei járás több mutató mentén kedvezőbb képet ad, elsősorban a baba–mama körök és a természetbeni támogatások magasabb lefedettsége miatt, ugyanakkor ezekben a járásokban is megfigyelhető, hogy a kompetenciafejlesztő programok elérhetősége településenként szórt, és több esetben a nagyobb településekhez kötődik. A Kiskőrösi és a Kiskunfélegyházi járásban a lefedettség alacsony, erősen szórt, és több településen a vizsgált szolgáltatások döntő része helyben nem biztosított. A járási mintázatok összképe alapján a tényleges hozzáférést a településszerkezet, a tanyás jelleg, a helyi intézményi és civil kapacitások, valamint a járásközpontok szolgáltatásszervező szerepe egyszerre alakítják.

Megvalósult és jelenleg működő kezdeményezések, jó példák

A járási vizsgálatok alapján a legerősebb, legszélesebb körben jelen lévő beavatkozások a természetbeni juttatások és a közvetlen szociális támogatások, amelyek több járásban a települések jelentős részén teljes körűen vagy legalább részlegesen elérhetők. A baba–mama körök a korai esélynövelő szolgáltatásokban még nem részesülő családok elérését szolgálják, és különösen a Kecskeméti, Tiszakécskei és több településen a Kalocsai és Bajai járásban mutatnak kedvezőbb lefedettséget. Jó példaként értékelhető a Biztos Kezdet Gyermekházak működése, ugyanakkor a szolgáltatás vármegyei lefedettsége korlátozott: a 11 járás közül mindössze 5 településen működik Biztos Kezdet Gyermekház (Kecskemét, Kiskunmajsa, Jánoshalma, Katymár és Mélykút), amely összesen négy járást érint, és ezen belül két komplex programmal fejlesztendő járást is lefed. A Bácsalmási járásban – amely komplex programmal fejlesztendő leghátrányosabb helyzetű járás – Bácsalmáson (Bácsalmási járás) a járásközpontban Biztos Kezdet Gyermekház működik, amely a korai intervenciós, prevenciós szolgáltatások egyik fontos helyi pillére.

A települési szinten megnevezett jó példák közé tartozik Bácsalmás (Bácsalmási járás) gyakorlata, ahol a művelődési ház nyári táborai ingyenesen elérhetők, az önkormányzat pedig szociális alapon biztosít üdültetést a zamárdi üdülőkben, továbbá a roma nemzetiségi önkormányzattal együttműködésben évente 10–15 gyermek üdültetése célzottan megvalósul. A civil szféra a vármegye egészében jelentős kiegészítő kapacitást képvisel: a Bács-Kiskun vármegyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ adatai szerint a vármegyében mintegy 2.560–3.000 regisztrált civil szervezet működik, és járási szinten szinte minden térségben jelen vannak olyan szereplők, akik hátrányos helyzetű gyermekek támogatásával foglalkoznak. A civil szervezetek által nyújtott támogatási formák között hangsúlyosan megjelenik a hangszer- és sportfelszerelés biztosítása, a tanulmányok finanszírozásának segítése, valamint a tehetséggondozást és hátránykompenzációt szolgáló adománygyűjtés.

Főbb kihívások

A legjelentősebb kihívás a kompetencia- és készségfejlesztő, felzárkózást hosszabb távon támogató programok alacsony lefedettsége, különösen a pénzügyi tudatosságot és kommunikációs készségeket fejlesztő tevékenységek terén. Több járásban – különösen a Kiskunmajsai járásban – ezek a programok gyakorlatilag teljesen hiányoznak, míg más térségekben is a települések többségében helyben nem elérhetők. A korai prevenciós és szülőtámogató szolgáltatások (pl. baba–mama körök) lefedettsége járásonként eltérő, és több kistelepülésen a szolgáltatás hiánya azt jelzi, hogy a korai esélynövelő támogatásokból kimaradó családok elérésére kevés stabil, célzott közösségi forma áll rendelkezésre. Szintén kihívást jelent, hogy a roma gyermekek számára nyújtott célzott természetbeni támogatások több járásban és több településen nem egyenletesek, ami a szolgáltatások célcsoport-specifikus érzékenységének eltérő szintjére utal. A járásokon belüli hozzáférési különbségeket erősíti a tanyás településszerkezet is: a Kecskeméti járásban azonosított települések közül külön

kiemelhető, hogy a szolgáltatások helyben való hiánya a tanyás jellegű településeken jelenik meg hangsúlyosabban. A Biztos Kezdet Gyermekházak alacsony számú települési jelenléte további ellátási hiányt jelez, különösen a komplex programmal fejlesztendő járások esetében, ahol a korai intervenció kiemelt jelentőségű lenne.

Fejlesztési lehetőségek
A fejlesztések egyik fő iránya a kompetenciafejlesztő programok célzott bővítése és területi kiterjesztése, különösen a pénzügyi tudatosságot és kommunikációs készségeket fejlesztő tevékenységek helyi elérhetőségének javításával. Indokolt olyan, alacsonyküszöbű, rendszeres programformák bevezetése, amelyek a települések többségén is fenntarthatóan működtethetők, és nem kizárólag járásközponti szervezésre épülnek. A korai prevenció erősítése érdekében szükséges a baba–mama körök és egyéb szülőtámogató közösségi formák hálózatos fejlesztése, különösen azokban a járásokban és településeken, ahol a szolgáltatás jelenleg hiányzik vagy csak részlegesen működik. A Biztos Kezdet Gyermekházak lefedettségének bővítése – különösen a komplex programmal fejlesztendő járásokban – olyan fejlesztési irány, amely közvetlenül hozzájárulhat a korai esélynövelő szolgáltatásokból kimaradó családok eléréséhez, és hosszabb távon mérsékelheti a hátrányok újratermelődését. A civil szervezeti kapacitásokra építve fejlesztési lehetőséget jelent a célzott együttműködések erősítése, például települési szinten koordinált támogatási csomagok kialakítása tehetséggondozáshoz, sport- és kulturális részvételhez, valamint iskolai előrehaladást segítő programokhoz. A tanyás térségekben a hozzáférés javítása érdekében célszerű olyan mobil vagy kihelyezett programmegoldások alkalmazása, amelyek csökkentik a szolgáltatások igénybevételéhez szükséges utazási és szervezési terheket, és a szolgáltatásokat közelebb viszik a leginkább rászoruló célcsoportokhoz.

5.8.2. Sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára nyújtott szolgáltatások, ellátások

Területi helyzetkép a járási adatok alapján
A járási adatok alapján az SNI és pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek ellátása Bács-Kiskun vármegyében alapvetően központosított mintázatot mutat: a teljes körű, állandó pedagógiai szakszolgálati infrastruktúra jellemzően a járásszékhelyeken koncentrálódik, miközben a kisebb településeken az ellátás többnyire csak részben érhető el helyben. A feltárás logikája szerint minden olyan településen, ahol a KIR adatok alapján SNI-s tanuló jelen van, az integrált nevelés-oktatás intézményi kötelezettség, ezért legalább részleges helyi hozzáférés feltételezhető, ugyanakkor ez nem jelent automatikusan teljes szolgáltatási kört. A járások többségében egyetlen település – jellemzően a központ – kapott „teljes körűen helyben elérhető” minősítést, míg a települések döntő hányadán „részben elérhető helyben” kategória dominál, és több járásban megjelennek olyan települések is, ahol a szolgáltatások csak más településen vehetők igénybe. A mintázat különösen markáns például a Kalocsai, Bajai és Kecskeméti járásban, ahol a teljes körű ellátás egyetlen városra koncentrálódik, és a kisebb településeken a tényleges hozzáférést a kihelyezett szolgáltatások eseti jellege, valamint a családok utazási és szervezési kapacitása befolyásolja. Összességében a szolgáltatások elvi egyenlősége mellett a tényleges elérhetőséget a szakszolgálati telephelyek területi eloszlása, a helyi intézményi jelenlét és a mobilitási feltételek határozzák meg.

Megvalósult és jelenleg működő kezdeményezések, jó példák
A vármegyei ellátórendszer gerincét a Bács-Kiskun vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja, amely a jogszabályban rögzített feladatok teljes körét végzi, és járásonként tagintézményi struktúrában szervezi a szolgáltatásokat. A járásszékhelyeken működő tagintézményekben elérhető a szakértői bizottsági tevékenység, a korai fejlesztés és gondozás,

a nevelési tanácsadás és pszichológiai ellátás, a logopédiai fejlesztés, a gyógytestnevelés, valamint a komplex gyógypedagógiai és fejlesztő szolgáltatások. Jó gyakorlatként értékelhető, hogy a szolgáltatások egy része – különösen a logopédiai és pszichológiai ellátások – szükség szerint kihelyezett formában időszakosan megjelenhet a helyi nevelési-oktatási intézményekben, így csökkenthető a családokra háruló utazási teher. A fókuszcsoportos tapasztalatok alapján a települési önkormányzatok bizonyos esetekben rászorultsági alapon egyedi támogatási formákkal is hozzájárulnak a gyermekek fejlesztéséhez, például mozgásfejlesztő vagy gyógytorna jellegű foglalkozások részbeni finanszírozásával, amennyiben a család önerőből nem tudja biztosítani a szükséges terápiát. A rendszer erőssége, hogy intézményi kötelezettségen alapul, és nem célcsoport-szelektív logikában működik, így az ellátás elvben minden érintett gyermek számára hozzáférhető.

Főbb kihívások

A legfontosabb kihívást a központosított szolgáltatásszerkezetből adódó tényleges hozzáférési különbségek jelentik, mivel a diagnosztikai és komplex fejlesztő ellátások túlnyomórészt a járásszékhelyeken érhetők el. A kisebb településeken a teljes körű, állandó ellátási pont hiánya miatt az igénybevétel sok esetben utazással, időráfordítással, szervezési terheléssel jár, amely a családok mobilitási lehetőségeitől és erőforrásaitól függ. A kihelyezett szolgáltatások eseti jellege mellett korlátot jelenthet a kapacitás és a szakember-ellátottság is, ami különösen a rendszeres, hosszabb távú fejlesztések folytonosságát veszélyeztetheti. A járási adatok alapján több térségben megjelennek olyan települések, ahol a szolgáltatások helyben nem elérhetők, ami a családok számára kiszolgáltatottabb hozzáférési helyzetet teremt. Emellett az integrált oktatás helyi megvalósításának minősége és tényleges tartalma településenként eltérhet, mivel az intézményi kötelezettség teljesítése nem mindenhol jár együtt a teljes szolgáltatási paletta helyi rendelkezésre állásával.

Fejlesztési lehetőségek

A fejlesztések egyik kulcsterülete a járásszékhelyeken koncentrálódó ellátások hozzáférhetőségének javítása, különösen a kisebb településeken élő családok számára. Indokolt a kihelyezett szakszolgálati tevékenységek szervezettebb és kiszámíthatóbb rendszerének erősítése, például előre tervezett, rendszeres jelenléttel működő „kihelyezett fejlesztési napok” kialakításával a települési intézményekben, elsősorban logopédiai és pszichológiai ellátások esetében. Célszerű a szakszolgálati és köznevelési intézményi együttműködések továbbfejlesztése annak érdekében, hogy az integrált ellátás ne pusztán kötelezettségként, hanem tényleges, minőségbiztosított fejlesztési gyakorlattá váljon. Fejlesztési irányként megjelenhet a családokat támogató szervezési és információs funkciók erősítése is, például a szolgáltatási útvonalak egyértelműsítése, a diagnosztikai és fejlesztő ellátásokhoz kapcsolódó időpont- és beutalási folyamatok átláthatóbbá tétele. A helyi rászorultsági támogatások (például mozgásfejlesztés, gyógytorna finanszírozásának támogatása) jó alapot adnak arra, hogy a települések – lehetőségeik szerint – célzottan kiegészítsék a szakszolgálati rendszert, különösen azokban az esetekben, amikor a családok a szükséges fejlesztéseket önerőből nem tudják biztosítani. Az ellátás területi egyenlőtlenségeinek mérséklése érdekében hosszabb távon indokolt lehet a szakszolgálati hozzáférés további decentralizálása, illetve a mobil, utazó szakember-kapacitások megerősítése a kisebb települések irányába.

5.8.3. Ifjúságot célzó tevékenységek

Területi helyzetkép a járási adatok alapján

A járási adatok alapján Bács-Kiskun vármegyében az ifjúságot célzó tevékenységek területi lefedettsége erősen kettős képet mutat. A közösségi részvételt és szabadidőt támogató elemek (táborok, rendezvényekhez kapcsolódó aktivitások, önkéntesség) sok településen elérhetők, ugyanakkor a hosszabb távú „életpályát” támogató típusok (foglalkoztathatóság, vállalkozói

kompetenciák, tehetséggondozás rendszeres formái) több járásban szórványosak vagy kifejezetten hiányosak.

A jobb helyzetű térségekben a programok jellemzően a járásközpontra (és a nagyobb településekre) koncentrálódnak, amely részben „felszívó" hatást eredményez: a kisebb települések fiataljai gyakran csak utazással, vagy a helyi intézmények alkalmi kapcsolódásain keresztül tudnak belépni. A hátrányosabb, aprófalvas vagy periférikusabb településszerkezetű térségekben ezzel párhuzamosan az látszik, hogy a fiataloknak szóló programok inkább eseti, „rendezvény-jellegű" formában vannak jelen, és kevésbé épülnek be stabil, folyamatos szolgáltatási struktúrába. Vármegyei szinten markáns mintázat, hogy a fiatalok társadalmi részvételét és önkéntességét támogató lehetőségek több járásban relatíve erősek, míg a foglalkoztathatóságot és vállalkozói készségeket fejlesztő programok több térségben a legnagyobb hiányterületet jelentik. Ez a szerkezet azt eredményezi, hogy a "belépési pont" sok településen létezik (közösségi, sport, rendezvény), de a „továbbvezető út" (kompetencia, pályaorientáció, munkaerőpiaci felkészítés) nem épül ki.

Megvalósult és jelenleg működő kezdeményezések, jó példák

A települési tapasztalatok alapján a vármegyében az ifjúság bevonásának egyik legstabilabb, intézményileg beágyazott kapcsolódási pontja a kötelező 50 órás iskolai közösségi szolgálat. Ez több településen valós együttműködést hoz létre a fiatalok és a helyi intézmények között, és konkrét tevékenységeken keresztül „tanítja" a közösségi részvételt (rendezvények lebonyolítása, közösségi programok szervezése, napközis táborok segítése, idősek körüli segítség). Pozitív jel, amikor a kötelező órák után a fiatalok önkéntesként visszatérnek, mert ez már valódi beágyazódást és helyi kötődést jelez. Működő programtípusokként több térségben visszatérően jelennek meg:

- sport- és mozgásalapú közösségi programok (stabil részvételi bázissal),
- élményalapú rendezvények (fesztiválok, zenei események, települési programok),
- hagyományőrző és kulturális közösségi formák (pl. néptánc, tánciskola),
- közösségi/egyházi ifjúsági csoportok (pl. ifihittan), amelyek sok településen folyamatosabb működést adnak, mint az alkalmi programok.

Jó gyakorlatként megjelenik az ifjúsági önkormányzat / ifjúsági szerveződési modell, ahol a fiatalok nem csak résztvevők, hanem szervezők és döntéshozók is. Tapasztalat szerint ez ott fenntartható, ahol van hozzá pedagógusi vagy önkormányzati mentorálás (tehát a fiatalok mozgásterét támogatja egy stabil felnőtt háttér, de nem veszi át a működtetést).

Főbb kihívások

A vármegyei összkép alapján az ifjúsági terület legfontosabb kihívása nem az, hogy „nincsen semmi", hanem az, hogy a programkínálat sok helyen nem épül egymásra, és nem képez folyamatos fejlődési utat. A településeken gyakori, hogy a fiataloknak vannak események, táborok, sport- vagy közösségi alkalmak, de hiányoznak azok a lépcsők, amelyek a részvételt kompetenciává, majd életpálya-támogatássá alakítják (pályaorientáció, munkaerőpiaci készségek, vállalkozói ismeretek, rendszeres tehetséggondozás). Kiemelt probléma a 12–18 éves korosztály elérése. A felső tagozat után sokan más településen folytatják tanulmányaikat, ami gyengíti a helyi kötődést, és csökkenti a rendszeres részvételt. Ez a korosztály különösen érzékeny a „kínálat minőségére": az alkalmi programok kevésbé tartják meg, és ha a közösségi tér vagy a kortárs közeg hiányzik, gyorsan kiesik a települési közösségi életből. Szintén kihívás a szervezési kapacitás: kisebb településeken az ifjúsági programok gyakran néhány kulcsszereplőn múlnak (iskola, művelődésszervező, civil vezető), így a működés sérülékeny. A járásközpontok erős kínálata ugyanakkor „elszívhatja" a fiatalokat, ha nincs helyben vonzó és rendszeres alternatíva.

Fejlesztési lehetőségek

A vármegyei járási mintázatok alapján az ifjúságot célzó tevékenységek fejlesztésének kulcsa nem új programok bevezetése, hanem a meglévő közösségi belépési pontokból egy olyan szolgáltatási út kialakítása, amely képes a részvételt készséggé, majd életpályát támogató előnnyé alakítani. Jelenleg több településen léteznek működő kapcsolódások (sport, rendezvények, táboroztatás, iskolai közösségi szolgálat), ugyanakkor ezek sok esetben nem vezetnek tovább stabil, rendszeres ifjúsági jelenlét felé, és különösen hiányoznak azok a lépcsők, amelyek a fiatalok foglalkoztathatóságát, pályaorientációját és vállalkozói kompetenciáit erősítik. A fejlesztési irány ezért elsődlegesen a „megtartás–továbbvezetés" szakaszok megerősítése: helyi ifjúsági közösségek rendszeres működésének támogatása, valamint a közösségi aktivitásra épülő kompetenciafejlesztés beépítése a települési struktúrába.

A területi különbségek miatt a fejlesztéseknek egyszerre kell kezelniük a járásközpontok kínálati koncentrációját és a kisebb települések hozzáférési korlátait. A járásközpontokban a feladat az, hogy a meglévő intézményi háttérre építve olyan nyitott, térségi hatókörű ifjúsági programstruktúra jöjjön létre, amely képes bevonni a környező települések fiataljait is, miközben a kisebb településeken a cél nem feltétlenül önálló, teljes intézményrendszer kiépítése, hanem a rendszeres, helybe vitt vagy rotációban megjelenő programok és közösségi alkalmak biztosítása. Ez a megközelítés csökkenti a „csak utazással elérhető" szolgáltatások arányát, és mérsékli azt a kockázatot, hogy a fiatalok a középiskolába kerüléssel teljesen kiesnek a települési közösségi életből.

Kiemelt fejlesztési lehetőségként kezelendő a 12–18 éves korosztály megtartása, mivel ennél a csoportnál a helyi kötődés gyengülése és a rendszeres részvétel visszaesése a legerősebb. Ennek a korosztálynak a megszólítása akkor fenntartható, ha a programok nem kizárólag alkalmi eseményekre épülnek, hanem kortárs közegre és élményalapú közösségi működésre: olyan ifjúsági közösségek, klubok, szerveződési formák támogatására, amelyekben a fiatalok nem csak résztvevők, hanem szervezők is lehetnek. Az ifjúsági önkormányzathoz hasonló modellek különösen akkor működőképesek, ha mentorálással párosulnak: a felnőtt szereplők keretet és folytonosságot adnak, miközben a tartalmi döntésekben teret kap a fiatalok önállósága.

Végül, a járási adatok alapján a foglalkoztathatósági és vállalkozói kompetenciák fejlesztése több térségben hiányterületként jelenik meg, ezért itt a fejlesztéseknek célzottan kell megjelenniük. Ennek nem „különálló tréningprogramként", hanem a már működő ifjúsági bevonási csatornákra ráépítve van realitása: a közösségi szolgálat, az önkéntesség, a helyi rendezvényszervezés és a sportközösségek köré olyan gyakorlatorientált elemek kapcsolhatók, amelyek a csapatmunka, felelősségvállalás, kommunikáció, szervezés és alapszintű pénzügyi-ismeretek oldaláról erősítik a fiatalok munkaerőpiaci felkészültségét. Ezzel a fejlesztési irány a jelenlegi „belépési pontok" megtartó erejét növeli, és csökkenti azt a strukturális szakadékot, amely ma sok településen a közösségi aktivitás és a hosszabb távú életpálya-támogatás között fennáll.

5.8.4. Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok

Területi helyzetkép a járási adatok alapján

A járási adatok és a kvalitatív visszajelzések alapján Bács-Kiskun vármegyében a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok alapvetően jelen vannak a településeken, ugyanakkor intenzitásuk és stabilitásuk térségenként eltérő képet mutat. A vármegye egészében nem jellemző a teljes ellátatlanság, a közösségi aktivitás valamilyen formában minden járásban megjelenik, azonban a programok rendszeressége, szervezettsége és erőforrás-háttere jelentős különbségeket mutat. A közösségi programok stabil, rendszeres jelenléte elsősorban a nagyobb városokhoz és járásközpontokhoz kötődik, ahol erősebb a közművelődési infrastruktúra, a civil aktivitás és az önkormányzati szervezési kapacitás. A Bajai, Kalocsai, Kiskunhalasi és Kunszentmiklósi járásokban a települések többségében teljes körűen helyben elérhető

közösségi programkínálat működik, ami a közösségi részvétel stabil térségi alapjait jelzi. A Kecskeméti és Kiskőrösi járásokban kiegyensúlyozott, de településenként differenciált a kép: a programok a települések több mint felében rendszeresen jelen vannak, ugyanakkor a kisebb települések egy részében csak részleges elérhetőség jellemző. A kisebb lélekszámú, erőforráshiányos településeken – különösen a Bácsalmási, Kiskunfélegyházi és Tiszakécskei járás egyes településein – a közösségi programkínálat gyakran eseti jellegű, projektalapú vagy külső együttműködésekre épül. Ezeken a településeken a közösségi élet alapjai jelen vannak, azonban a programok rendszeressége és fenntarthatósága erősen függ a helyi szervezői kapacitástól és az aktuális pályázati vagy finanszírozási lehetőségektől.

Összességében a vármegyében a helyi kulturális közösségfejlesztési folyamatok területi lefedettsége megfelelő, ugyanakkor intenzitásuk és stabilitásuk nem egységes: a nagyobb települések és járásközpontok erős közösségi infrastruktúrával rendelkeznek, míg a kisebb települések jelentős része korlátozott kapacitásokkal működik.

Megvalósult és jelenleg működő kezdeményezések, jó példák

A vármegye településein a közösségfejlesztési folyamatok legfontosabb bázisát a hagyományokra és helyi identitásra épülő rendezvények és közösségi programok adják. Számos településen a falunapok, szüreti felvonulások, főzőversenyek, helyi vásárok és hagyományőrző rendezvények jelentik azokat az alkalmakat, amelyek a lakosság széles rétegeit képesek megszólítani, és rendszeres közösségi találkozási pontként működnek. A szüreti felvonulásokhoz és hagyományőrző eseményekhez kapcsolódó felkészülési folyamatok több településen hónapokon át tartó közösségi együttműködést generálnak, különösen a fiatalabb korosztály bevonásával. Több járásban megjelentek a térségi együttműködésben szervezett közösségi és kulturális programok, amelyek erősítik a települések közötti kapcsolatokat. A sport- és szabadidős programok – futóversenyek, túrasorozatok, kerékpáros események, közösségi sportnapok – különösen erős közösségformáló szerepet töltenek be, és több településen évről évre visszatérő eseményekként működnek. A sport köré szervezett közösségek stabil részvételt biztosítanak, és sok esetben több települést összekapcsoló közösségi hálózatokat hoznak létre. Pozitív példaként jelenik meg az intézményi együttműködések szerepe is. Több településen az óvoda, iskola, művelődési ház és önkormányzat összehangoltan szervezi a közösségi programokat, ami erősíti a generációk közötti kapcsolatokat és a közösségi részvétel folyamatosságát. A gyermekek és fiatalok rendszeres bevonása a települési rendezvényekbe hozzájárul a helyi identitás és közösségi kötődés erősödéséhez.

Főbb kihívások

A közösségi programok fenntarthatóságát a legtöbb településen a humán és pénzügyi erőforrások korlátozott rendelkezésre állása befolyásolja. A kisebb településeken a közösségi élet szervezése gyakran néhány kulcsszereplő – művelődésszervező, civil vezető vagy önkormányzati munkatárs – személyes elkötelezettségén múlik, ami sérülékennyé teszi a programok folyamatosságát. A szervezési kapacitás hiánya különösen ott jelent problémát, ahol nincs stabil közművelődési intézményi háttér vagy aktív civil hálózat. Kihívást jelent a nagyobb városok programkínálatának „elszívó hatása” is. A magasabb költségvetésű városi rendezvények – különösen a nyári időszakban – sok esetben a kisebb települések rendezvényeinek látogatottságát csökkentik, ami a helyi programok fenntarthatóságát is befolyásolja. Emellett a rendezvényszervezés költségeinek növekedése és a támogatási források bizonytalansága több településen a programkínálat szűküléséhez vagy eseti jellegűvé válásához vezet. A közösségi részvétel fenntartása szempontjából további kihívás a fiatal korosztály megszólítása és helyben tartása. Több településen tapasztalható, hogy a fiatalok részvétele elsősorban az iskolai vagy sporthoz kötődő programokhoz kapcsolódik, míg az általános közösségi eseményeken való részvételük csökken. Ez hosszabb távon a közösségi utánpótlás és a helyi közösségi élet fenntarthatósága szempontjából is kockázatot jelent.

Fejlesztési lehetőségek
A közösségfejlesztési folyamatok erősítése érdekében elsődleges fejlesztési irány a kisebb települések szervezési és közösségszervező kapacitásainak bővítése. Ennek részeként indokolt a közművelődési szakemberek és helyi közösségszervezők szakmai támogatása, képzése és hálózatos együttműködésének erősítése, amely hozzájárulhat a programok rendszerességének és minőségének javításához. Fontos fejlesztési lehetőség a térségi együttműködések tudatosabb szervezése. A több települést érintő közös rendezvények, kulturális és sportprogramok erősíthetik a közösségi hálózatokat, és hatékonyabban használhatják fel a rendelkezésre álló erőforrásokat. A közös programtervezés és kommunikáció hozzájárulhat a párhuzamosságok csökkentéséhez és a látogatottság növeléséhez. A jövőbeni beavatkozások szempontjából indokolt a fiatalok célzott bevonását erősítő programok támogatása, különösen az élményalapú, közösségi és kreatív tevékenységek területén. Emellett a helyi identitást és hagyományokat erősítő programok továbbfejlesztése, valamint a közösségi és sportalapú kezdeményezések támogatása hozzájárulhat a közösségi részvétel stabilizálásához és a települési közösségek hosszú távú megerősítéséhez.

5.8.5. Vármegyei és térségi identitás erősítése, térségfejlesztési együttműködések

Területi helyzetkép a járási adatok alapján
A járási adatok alapján a vármegye településein a helyi identitást erősítő közösségi aktivitások „alapszinten” szinte mindenhol jelen vannak, azonban az intenzitás és a tartalmi mélység erősen differenciált. A legkedvezőbb lefedettség a Bajai, Kiskunmajsai, Kalocsai és Kunszentmiklósi járásban látszik, ahol a települések többségében a programok túlmutatnak a hagyományos éves rendezvényeken, és megjelennek értékfeldolgozó, helytörténeti és közösségfejlesztő elemek is. A Kecskeméti és Kiskőrösi járásban a hozzáférés összességében jó, de a járáson belül egyértelműen kirajzolódik a központi települések „húzó” szerepe, miközben több kisebb településen a tevékenységek inkább eseményjellegűek. A leginkább széttartó kép a Bácsalmási járásban, illetve a Kiskunfélegyházi járásban érzékelhető: előbbiben a települések fele csak részlegesen tud stabil, folyamatjellegű identitáserősítő programokat biztosítani, utóbbiban pedig a komplexebb kínálat lényegében a városi centrumhoz kötődik. A térségi együttműködések szempontjából általános mintázat, hogy a programok döntően települési szinten szerveződnek, és csak korlátozottan állnak össze tudatos, rendszeres járási/térségi együttműködési struktúrává.

Megvalósult és jelenleg működő kezdeményezések, jó példák
A közelmúlt fejlesztései közül több járásban kézzelfogható nyomot hagytak a TOP-5.3.1 konstrukció keretében megvalósult identitás- és közösségfejlesztési programok: lakossági és értékfeltáró fórumok, helytörténeti és hagyományőrző rendezvények, településközi közösségi események, identitásfókuszú beszélgetések és együttműködést erősítő alkalmak. Jó példaként értékelhető, hogy több településen a fejlesztések nem egyszeri rendezvényként jelentek meg, hanem egymásra épülő programsorozatokként, amelyek a helyi múlt és értékek közös feldolgozásán keresztül erősítették a közösségi kötődést. A járási központok (Baja, Kalocsa, Kecskemét, Kiskőrös/Kecel, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Kunszentmiklós/Dunavecse, Tiszakécske) több térségben szervező és „kiterjesztő” szerepet töltenek be: láthatóan képesek a környező települések programkínálatát is dinamizálni, és infrastruktúrával, intézményi háttérrel megtámasztani a kezdeményezéseket. Vármegyei léptékben jó gyakorlatként emelhető ki az Aranyhomok Kistérségfejlesztési Egyesület értékjáró sétáinak modellje, amely a rendszeresség, az élményalapú megközelítés és a helyi értékek „megélhetővé tétele” miatt túlmutat az alkalmi eseménylogikán. Összességében a működő kezdeményezések legnagyobb erőssége az, hogy a

helyi identitást a települési értékekhez, hagyományokhoz és történetekhez kapcsolva teszik érthetővé és közösségileg megoszthatóvá.

Ezen tématerület kapcsán kiemelkedő megvalósított kezdeményezés volt a vármegye Petőfi 200 projektje, ami egy jól felépített logikán át Petőfi megszemélyesítése által közösségi eseményekkel, kulturális és oktatási programokkal, valamint kommunikációs felületekkel erősítette a helyi identitást.

Főbb kihívások
A legnagyobb kihívást nem a programok teljes hiánya, hanem a minőségi különbségek és a fenntarthatóság jelenti: több településen a kínálat eseményközpontú, ritkán válik belőle folyamat, és kevésbé épül be a helyi közösség mindennapi működésébe. Több járásban egyértelmű, hogy a kisebb települések közösségszervező kapacitása korlátozott, így a programok erősen személy- és erőforrásfüggők, ami kiszámíthatatlanná teszi a rendszerességet. Szintén visszatérő probléma, hogy a települések közötti együttműködések gyakran eseti jellegűek: a közös identitáselemekre (táj, hagyomány, helyi értékek, közös történeti narratívák) épülő, térségi szintű programstruktúra csak szórványosan jelenik meg. A fejlesztések egy része projektciklushoz kötődik, és a folytatás sok esetben az önkormányzati forráshelyzettől függ, ezért nehezen írható le „állandó szolgáltatásként", ami gyengíti a hosszú távú identitásépítés hatását. Végül kihívásként jelenik meg a koordináció hiánya is: vármegyei szinten a jó gyakorlatok átadása, a programok összehangolása és a térségi hálózatosodás nem mindenhol kap elég „szervező erőt", így a hatás gyakran lokális szinten marad.

Fejlesztési lehetőségek
A járási adatok alapján a fejlesztések leginkább ott tudnak érdemi minőségi ugrást hozni, ahol az eseményjellegű programok fokozatosan átfordulnak folyamatjellegű közösségépítéssé: visszatérő, tematikus sorozatokká, amelyekben a helyi értékek feltárása, feldolgozása és közösségi megélése nem alkalmi, hanem tervezett ív mentén történik. Vármegyei szinten indokolt a térségi együttműködések „szerkezetbe rendezése": a járási központok szervező szerepére építve olyan településközi programláncok kialakítása, amelyek több települést kapcsolnak össze közös identitáselemek mentén, és rendszeres találkozási pontokat adnak a közösségeknek. Kiemelt fejlesztési irány a kistelepülési kapacitások erősítése (szervezés, partnerségek, önkéntes bázis, intézményi együttműködés), mert ahol ez gyenge, ott a programok minősége és fenntarthatósága is sérül. A már működő jó gyakorlatok – különösen a rendszeres, élményalapú értékmegismerést támogató modellek – vármegyei kiterjesztése és adaptálása olyan „másolható" megoldást jelenthet, amely nem új tartalmak kitalálására, hanem bevált formátumok átvételére épít. Összességében a fejlesztési lehetőség lényege, hogy a meglévő helyi kezdeményezésekre támaszkodva erősödjön a térségi szintű koordináció, a települések közötti hálózatosodás és a fenntartható, visszatérő programstruktúra – így a vármegyei identitásépítés nem „összeadott rendezvények", hanem egymásra épülő közösségi folyamatok rendszere lesz.

5.8.6. Roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok

Területi helyzetkép a járási adatok alapján
A települési adatbekérő alapján Bács-Kiskun vármegyében a roma nők foglalkoztatását elősegítő felzárkózási programok települési szintű elérhetősége összességében rendkívül alacsony, és több járásban a helyben hozzáférhető szolgáltatások gyakorlatilag hiányoznak. A mintázatot a „nem helyben elérhető" kategória dominanciája jellemzi, ami azt jelzi, hogy a célcsoport számára a belépési pontok többsége nem a településen belül, hanem más település felkeresésével lenne elérhető. Ez különösen problémás ennél a célcsoportnál, mert a roma nők

foglalkoztatási akadályai gyakran összetettek (gyermekfelügyelet, mobilitás, egészségügyi-szociális helyzet, önbizalom és alapkompetenciák), így a területi távolság és az utazási költség a részvétel reális gátjává válik akkor is, ha a program „formálisan" elérhető.

A járási különbségek alapján több térségben teljes vagy közel teljes szolgáltatáshiány rajzolódik ki. A Bácsalmási járásban a vizsgált településeken a programok 100%-ban nem helyben érhetők el, vagyis nincs olyan település, ahol akár teljes, akár részleges helyi jelenlét azonosítható (Bácsbokod esetében adat nem állt rendelkezésre). A Bajai járásban található Szeremle településen a legmagasabb a roma nemzetiségű lakosság aránya a vármegyében (9%) és ezen településen is szolgáltatás hiány tapasztalható. A Kiskőrösi és a Kiskunmajsai járásban a települési adatok szerint szintén teljes körű a helyi szolgáltatáshiány, egyik településen sem jelenik meg sem teljes, sem részleges helyi programjelenlét, annak ellenére, hogy mind a két járás esetében vannak olyan települések, melyek esetében a roma lakosság aránya a vármegyei átlagot meghaladja. A Kunszentmiklósi járásban ugyanez a helyzet látható, vagyis a települések 100%-ában hiányzik a helyben (vagy akár részben helyben) elérhető program. A Jánoshalmai járásban nincs teljes körűen helyben elérhető program, és legfeljebb egy településen jelenik meg részleges elérhetőség, miközben a többi település esetében a hozzáférés nem helyben biztosított. A Kecskeméti járásban és a Kiskunhalasi járásban a programjelenlét erősen a járásközpontokra koncentrálódik: teljes körű helyi elérhetőség érdemben csak Kecskeméten (Kecskeméti járás), illetve Kiskunhalason (Kiskunhalasi járás) azonosítható, és néhány településen legfeljebb részleges jelenlét jelenik meg, miközben a települések többségében nincs helyi belépési pont. A Kalocsai járásban a helyi programjelenlét szintén alacsony: egy településen (Miskén) jelenik meg teljes körű helyi elérhetőség (ami indokolt is, mivel a népszámlálási adatok alapján a település lakosságának 6%-a vallotta magát roma nemzetiségűnek), néhány településen részleges jelenlét valósul meg, ugyanakkor a települések többségében a programok csak településen kívül érhetők el. A Tiszakécskei járásban nem jelenik meg teljes körű helyi program, legfeljebb egy településen azonosítható részleges elérhetőség, és a többi településen a programok nem helyben hozzáférhetők.

A területi helyzetet súlyosbítja, hogy a két komplex programmal fejlesztendő járás, a Bácsalmási járás és a Jánoshalmai járás esetében a települési adatok különösen gyenge hozzáférést jeleznek, ami arra utal, hogy a legnagyobb szükségletű térségekben sem épült ki stabil, települési szintű szolgáltatási jelenlét.

Megvalósult és jelenleg működő kezdeményezések, jó példák

Országos szinten a roma nők foglalkoztatását segítő beavatkozások három, egymást kiegészítő logikára épültek az elmúlt években. Az egyik a „foglalkoztatásba ágyazott képzés", amelyben a képzéshez konkrét munkába állási út kapcsolódik, gyakran a szociális, gyermekjóléti és egészségügyi területeken. A második a „kritikus előszoba" megerősítése, amely a roma lányok és fiatal nők iskolai pályán tartását, a korai iskolaelhagyás megelőzését, illetve a pályaorientációt támogatja, vagyis a későbbi munkaerőpiaci esélyeket megalapozó beavatkozásként működik. A harmadik, kisebb, de stratégiailag fontos irány a vállalkozóvá válás és önfoglalkoztatás támogatása, amely mikrohitelhez, képzéshez és üzleti mentoráláshoz kapcsolja a formális gazdaságba történő belépést.

A vármegyei helyzetkép alapján Bács-Kiskunban a kifejezetten roma nőkre célzott, nagy volumenű, önálló programok jelenléte korlátozott, ugyanakkor több, a roma lányok és fiatal nők életútját támogató projekt megvalósult, amelyek közvetett módon a foglalkoztathatóságot és későbbi munkaerőpiaci integrációt erősítik. A Bajai járásban Baján (Bajai járás) megvalósult a Bari Shej – Nagylány programhoz kapcsolódó „Bari Shej – Roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelése" projekt, amely a középfokú oktatásba való belépést, ott maradást és a foglalkoztathatóságot megalapozó készségek fejlesztését célozta, ugyanakkor a program forrás hiányában nem folytatódott. A Kiskőrösi járásban Kiskőrösön (Kiskőrösi járás) a „Luludya –

Virágok”, Kecelen (Kiskőrösi járás) pedig a „Roma lány boldogulj az életben!” című projekt valósult meg, hasonló, oktatási pályán tartást és kompetenciafejlesztést célzó tartalommal, de ezek sem tudtak tartósan fennmaradni. A Kiskunmajsai járásban Kiskunmajsán (Kiskunmajsai járás) a „Kali Sara nyomában” és a „Sárga rózsa”, míg Szankon (Kiskunmajsai járás) a „T’ aves baxtalo – Légy szerencsés!” program valósult meg, amelyek a tanulási motivációt, közösségi és egyéni kompetenciákat erősítették, és ezzel hosszabb távon a foglalkoztathatóság alapjait célozták. A Kiskunfélegyházi járásban Kiskunfélegyházán (Kiskunfélegyházi járás) „Roma lányok továbbtanulási esélyeinek növelése” címmel valósult meg projekt. A Kiskunhalasi járásban Kiskunhalason (Kiskunhalasi járás) a „Roma lányok esélyeinek növelése közösségi és képzési eszközökkel” című program jelent meg. A Tiszakécskei járásban Lakiteleken (Tiszakécskei járás) a „Tanulással határ a csillagos ég!” című projekt valósult meg.

A fenti példák közös jellemzője, hogy a programok többsége projektjellegű volt, és a fenntartásuk jellemzően nem volt biztosított, ezért a beavatkozások nem tudtak a települések mindennapi, alapvető szolgáltatási struktúrájába beépülni. Ezt a szövegben rögzített általános tapasztalat is megerősíti: több kezdeményezés „pilot” szinten megmaradt, és forráshiány miatt nem vált rendszeres, beágyazott gyakorlattá.

Főbb kihívások

A legfontosabb kihívás a programok települési szintű beágyazottságának hiánya, ami a szolgáltatási út „belépési pontjait” teszi bizonytalanná vagy teljesen hiányzóvá több járásban. Ahol a programok kizárólag más településen érhetők el, ott a roma nők számára a hozzáférés a mindennapi élethelyzetből fakadó korlátok miatt (gyermekfelügyelet, közlekedés, költségek, időgazdálkodás, ügyintézési terhek) sokszor ténylegesen ellehetetlenül. Kiemelt probléma, hogy több járásban a települési adatok szerint még részleges helyi elérhetőség sem azonosítható, ami strukturális szolgáltatáshiányra utal. A projektjellegű kezdeményezések fenntarthatósága szintén kritikus pont: a forrás megszűnése után a programok gyakran megszakadnak, és nem épülnek be intézményi rutinokba, így a már kialakított kapcsolatok, módszerek és helyi bizalom is gyorsan leépülhet. Kihívást jelent az is, hogy a foglalkoztatási integráció nem „egy lépésben” kezelhető: a roma nők esetében egyszerre szükséges a kompetenciafejlesztés, a motiváció és önbizalom erősítése, a családi terhek kezelésének támogatása, valamint – ahol lehetséges – a munkáltatói oldal bevonása és érzékenyítése. A szövegben jelzett tapasztalat szerint a roma nők célzott eléréséhez a helyi roma közösségi szereplők és szervezetek bevonása kulcskérdés, ennek hiányában pedig a programok elérhetősége és hatékonysága érdemben csökkenhet.

Fejlesztési lehetőségek

A fejlesztések egyik fő iránya a települési szintű belépési pontok megerősítése, különösen azokban a járásokban, ahol a programok csak településen kívül érhetők el. A hozzáférés érdemi javítását szolgálhatja a helyben vagy kihelyezett formában működő program- és szolgáltatáselemek szervezése, például rendszeres tanácsadási és mentorálási napok, csoportos felkészítések, illetve a gyermekfelügyeletet és utazást támogató megoldások beépítése. Indokolt olyan beavatkozási csomagok kialakítása, amelyek nem kizárólag képzést kínálnak, hanem a munkaerőpiaci belépéshez szükséges „kritikus előszoba” elemeit is tartalmazzák, így a pályaorientációt, az alapkompetenciák fejlesztését, a motiváció és önbizalom erősítését, valamint az adminisztratív akadályok kezelését.

A vármegyei tapasztalatok alapján kiemelten fontos a programok fenntarthatóságának biztosítása, mert a projektzárás utáni megszakadás azt eredményezi, hogy a beavatkozás nem tud a települési szolgáltatások részévé válni, és a hatások nem stabilizálódnak. A fejlesztési tervezésben ezért célszerű olyan működtetési modellben gondolkodni, amelyben a rövid távú projekt- és pilot elemekhez már a megvalósítás során kapcsolódik intézményi „átvétel” és helyi kapacitásépítés. A munkáltatói oldal bevonása és az érzékenyítés a mentorált beléptetéssel

együtt olyan fejlesztési irány, amely a roma nők munkahelyi megtartását is támogatni tudja, különösen, ha a belépést követő időszakban konfliktuskezelési, ügyintézési és életvezetési mentorálás is rendelkezésre áll.

Országos programként a szövegben megjelölt „Nő az esély a közszolgáltatásokban” projekt olyan fejlesztési lehetőséget jelent, amely a vármegye szereplői számára is releváns kapcsolódási pont lehet, mivel alacsony végzettségű, inaktív vagy regisztrált álláskereső roma személyek – kiemelten roma nők – foglalkoztathatóságát javítja, és a képzéseket foglalkoztatásba ágyazott módon, egészségügyi, szociális és közoktatási kapcsolódással valósítja meg. A vármegyei szintű fejlesztések szempontjából ennek a programlogikának az adaptálása vagy kiegészítése helyi mentorálási, mobilitási és gyermekfelügyeleti megoldásokkal növelheti a roma nők tényleges belépési esélyeit, különösen a leghátrányosabb helyzetű járásokban.

5.8.7. Digitális kompetenciafejlesztés helyzete Bács-Kiskun vármegyében

Területi helyzetkép a járási adatok alapján
A járási szintű települési adatok alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok elérhetősége Bács-Kiskun vármegyében erősen differenciált, és alapvetően központi településekhez kötődő szolgáltatási struktúrát mutat. A digitális kompetenciafejlesztés a legtöbb járásban nem jelenik meg egységesen, települési szinten szervezett, folyamatosan működő szolgáltatásként, hanem jellemzően városi vagy intézményi központokhoz kapcsolódik. A kisebb településeken élő lakosság számára a programok jelentős része csak más településen érhető el, ami a tényleges hozzáférést sok esetben korlátozza.

A járási adatok összesítése alapján a digitális kompetenciafejlesztési programok teljes körű, helyben történő elérhetősége a vármegye településeinek csak szűk körében biztosított. A települések jelentős részében a szolgáltatás vagy csak részben érhető el helyben, vagy kizárólag más településen vehető igénybe. A legerősebb helyi jelenlét a Kecskeméti és a Bajai járásban figyelhető meg, ahol a települések mintegy felében legalább részben helyben biztosított a digitális kompetenciafejlesztés. Ezekben a térségekben a városi intézményi infrastruktúra és a meglévő programok koncentrációja lehetővé teszi, hogy a környező települések lakossága számára is elérhetővé váljanak a szolgáltatások.

Ezzel szemben több járásban – különösen a déli és perifériku térségekben – a „nem helyben elérhető” kategória dominál. A Bácsalmási, Jánoshalmai, Kiskunmajsai és részben a Kiskunfélegyházi járásban a digitális kompetenciafejlesztés jellemzően csak más településen vehető igénybe. A Kalocsai, Kunszentmiklósi és Tiszakécskei járásban ugyan több településen megjelenik a részben helyben elérhető szolgáltatás, azonban ezek kapacitása és rendszeressége eltérő, és nem alkotnak egységes, minden településre kiterjedő rendszert.

A területi mintázat egyértelműen azt mutatja, hogy a digitális kompetenciafejlesztés a vármegyében városközpontú és intézményfüggő struktúrában működik. A helyben vagy részben helyben elérhető programok elsősorban azokhoz a településekhez kapcsolódnak, ahol erősebb közművelődési, könyvtári vagy közösségi infrastruktúra működik, míg a kisebb településeken élő lakosság számára a hozzáférés jellemzően utazáshoz és központi szolgáltatási pontok eléréséhez kötött. Ez a struktúra különösen a mélyszegénységben élők, az időskorú lakosság, valamint az alacsony mobilitású célcsoportok számára jelent tényleges hozzáférési korlátot.

Megvalósult és jelenleg működő kezdeményezések, jó példák
A vármegyében több, egymástól függetlenül működő digitális kompetenciafejlesztési kezdeményezés azonosítható, azonban ezek többsége nem alkot egységes, minden járásra kiterjedő rendszert. A programok jellemzően intézményi, városi vagy projektalapú keretek között valósulnak meg.

A vármegye egyik legjelentősebb, folyamatosan működő digitális kompetenciafejlesztési programja a Kecskeméten megvalósuló CédrusNet képzési rendszer. A program elsősorban az 50 év feletti és inaktív lakosság számára szervez rendszeres képzéseket, amelyek a digitális alapkészségek, az internet-használat, az online kommunikáció, a digitális tartalomkészítés, az információbiztonság és a digitális ügyintézés területére terjednek ki. A képzési tematika az európai DigComp keretrendszerre épül, és célja, hogy a résztvevők képessé váljanak az infokommunikációs eszközök önálló használatára és az online ügyintézés biztonságos kezelésére. A program folyamatosan működik, rendszeresen indít képzési csoportokat, és stabil digitális kompetenciafejlesztési kapacitást jelent a vármegye központi térségében.

A Bajai járásban a könyvtári infrastruktúrához kapcsolódó digitális kompetenciafejlesztési lehetőségek és a DJP-hez kapcsolódó szolgáltatások jelentenek fontos hozzáférési pontot. Ezek a szolgáltatások a digitális alapkészségek fejlesztését, az elektronikus ügyintézés támogatását és az infokommunikációs eszközhasználat elsajátítását segítik, és nemcsak a város, hanem a környező települések lakossága számára is elérhetők.

Egyes településeken informális vagy projektjellegű kezdeményezések is megjelentek, például idősek számára szervezett digitális eszközhasználati segítségnyújtás, közösségi intézményekben biztosított ügyintézési támogatás vagy fiatalok bevonásával megvalósuló digitális mentorálás. Ezek a programok azonban jellemzően eseti jellegűek, és nem épültek ki folyamatos, strukturált képzési rendszerré. A digitális kompetenciafejlesztés így a legtöbb településen nem önálló szolgáltatásként, hanem más közösségi programokhoz kapcsolódva jelenik meg.

Főbb kihívások
A járási adatok és a helyi tapasztalatok alapján a digitális kompetenciafejlesztés egyik legnagyobb kihívása a területi hozzáférés egyenlőtlensége. A programok többsége városi központokhoz kötődik, miközben a kistelepüléseken élő lakosság számára a hozzáférés gyakran csak utazással biztosított. A mobilitási korlátok, az információhiány és a helyi kapacitások hiánya miatt a szolgáltatások formális elérhetősége nem minden esetben jelent tényleges hozzáférést.

A tapasztalatok szerint a fiatalabb korosztály alapvető digitális készségei általában megfelelőek, ugyanakkor az idősebb és alacsonyabb iskolai végzettségű lakosság esetében továbbra is jelentős igény mutatkozik a digitális alapkészségek fejlesztésére és az online ügyintézéshez kapcsolódó támogatásra. Egyre hangsúlyosabb igény jelenik meg a digitális biztonság, az online visszaélések felismerése és a biztonságos internethasználat területén is.

A digitális csatornák használata a közösségi programok szervezésében egyre meghatározóbb, ugyanakkor a hátrányos helyzetű célcsoportok elérése továbbra is személyes megszólítást igényel. A kizárólag online kommunikáció nem elegendő a bevonásukhoz, ezért a közösségi intézmények és helyi szereplők közvetítő szerepe kiemelt jelentőségű.

Fejlesztési lehetőségek
A digitális kompetenciafejlesztés vármegyei szintű fejlesztésének egyik legfontosabb iránya a területi hozzáférés javítása és a szolgáltatások hálózatosítása lehet. A jelenlegi struktúrában a programok elsősorban városi központokhoz kötődnek, ezért indokolt a kihelyezett, települési szintű vagy mobil képzési formák erősítése. A közösségi terek, könyvtárak és közművelődési

intézmények alkalmasak lehetnek arra, hogy a digitális kompetenciafejlesztés helyi szinten is megjelenjen, akár időszakos képzések, mentorálási programok vagy ügyintézési segítségnyújtás formájában.

Fontos fejlesztési irány lehet a digitális kompetenciafejlesztés integrálása a már működő közösségi és ifjúsági programokba, különösen azokon a településeken, ahol önálló képzések szervezésére nincs elegendő kapacitás. A generációk közötti tudásátadás, a fiatalok bevonása, valamint a digitális biztonságtudatosság erősítése szintén olyan területek, amelyekre a jövőbeni programok építhetnek.

A települések közötti együttműködések és a jó gyakorlatok megosztása hozzájárulhat ahhoz, hogy a már működő kezdeményezések – különösen a Kecskeméten és Baján kialakult stabil intézményi kapacitások – szélesebb térségi hatást fejtsenek ki. A vármegyei szintű koordináció, az információmegosztás és a szolgáltatások összehangolása lehetővé teheti, hogy a digitális kompetenciafejlesztés hosszabb távon a közösségi programok stabil és minden célcsoport számára hozzáférhető elemévé váljon.

IV. Illeszkedés az országos és vármegyei stratégiai dokumentumokhoz

A TOP Plusz-3.1.3-23-BK2-2024-00001 azonosítószámú pályázat keretében sor került a korábban az EFOP 1.6.3. pályázati konstrukcióban elkészített Bács-Kiskun vármegye **Szolgáltatási Út Térképének felülvizsgálatára**.

A SZÚT nem általános helyzetleírás, hanem tematikus, célcsoport-érzékeny szolgáltatási feltárás, amely **kifejezetten a humán fejlesztésekhez kapcsolódó területekre fókuszál**. A dokumentum a fenti fejezetekben részletesen meghatározza azokat a vizsgált tématerületeket, amelyek mentén az országos és vármegyei stratégiákhoz való illeszkedés értelmezhető: egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátások, oktatás, lakhatás és infrastruktúra, valamint közösségi programok. A SZÚT dokumentumban minden egyes tématerület esetében külön vizsgálatra kerültek a hátrányos helyzetű csoportok, így a nők, mélyszegénységben élők, romák, fogyatékkal élők, gyermekek, idősek, tanyán élők szempontjai.

Jelen fejezet a SZÚT mint területi megvalósító eszköz országos, valamint vármegyei szintű stratégiai dokumentumokhoz való kapcsolódását ismerteti.

Magyarország Alaptörvénye
Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése) kimondja, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” Ez az alkotmányos norma stratégiai szinten háttérjogszabályként jeleníti meg az állami feladatot a társadalmi inklúzió és felzárkózás előmozdítására.

A SZÚT koncepció célja a szolgáltatások hozzáférhetőségének térbeli és szervezeti feltérképezése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportok és területek ellátására. Ez közvetlenül illeszkedik az esélyegyenlőség és társadalmi felzárkózás jogi céljához, hiszen a szolgáltatások jobb elérhetősége és integrált térségi kezelése hozzájárul a leszakadó rétegek részvételéhez a társadalmi életben.

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS)
A kormány 1219/2025. (VI. 23.) Korm. határozat formájában elfogadta az MNTFS stratégia 2025–2027-re szóló intézkedési tervét, mely 2025. július 1-jével lépett hatályba. Ez a határozat egyrészt megerősíti a stratégia végrehajtását a következő három évre, ami közvetlen kapcsolódást biztosít a TOP Plusz és más fejlesztési programokhoz. Az MNTFS 2030 célja,

hogy a társadalmi egyenlőtlenségek csökkenjenek, a hátrányos helyzetű csoportok (pl. alacsony jövedelműek, romák stb.) esélyei javuljanak, és a társadalmi részvétel minél szélesebb körben megvalósuljon. Ez kiterjed a foglalkoztatásra, oktatásra, lakhatásra és társadalmi szolgáltatásokhoz való hozzáférésre egyaránt.

A SZÚT célja a szolgáltatások térbeli feltérképezése és elérhetőségének javítása, különösen olyan területeken, ahol a hátrányos helyzetű lakosság koncentrálódik. A stratégia hangsúlyozza a szociális, oktatási és egészségügyi szolgáltatások regionális egyenlőtlenségeinek csökkentését, valamint az intézkedési terv a szakterületi akciók — pl. gyermekkor támogatása, lakhatási programok, foglalkoztatási kezdeményezések — megvalósítását írja elő, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a SZÚT vármegyei szintű helyzetfeltárási és intézkedéseket megalapozó jellegéhez.

Új Roma Stratégia (2019-2030), 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozat az Új Roma Stratégiával (2019-2030) összefüggő feladatok meghatározásáról
Az Új Roma Stratégia céljai, beavatkozásai az MNTFS 2030 stratégiai dokumentumba integrálódtak, önálló stratégiai dokumentumként nem kezelhető, így az ezzel való kapcsolódás vizsgálata nem mutatható be.

„Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia 2007–2032
A SZÚT célkitűzései koherensek és relevánsak a 47/2007. (V. 31.) OGY határozattal elfogadott nemzeti stratégia hosszú távú céljai – gyermekszegénység csökkentése, egyenlő esélyek biztosítása, szolgáltatásokhoz való hozzáférés – célkitűzéseivel. A Bács-Kiskun vármegyei SZÚT szorosan illeszkedik ehhez a stratégiai célkitűzéshez, mivel a gyermekek helyzetét és szükségleteit minden egyes vizsgált tématerületen kiemelten kezeli. A gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások, az oktatás és oktatási intézmények, valamint a közösségi programok egyes részterületeinek feltárása kifejezetten a gyermekek és gyermekes családok élethelyzetének, ellátottságának és hozzáférési esélyeinek vizsgálatára irányul. Ennek révén a SZÚT gyakorlati eszközként járul hozzá a nemzeti gyermekstratégia céljainak területi szintű érvényesítéséhez, különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségek és társadalmi csoportok támogatására.

„… Hogy általunk legyen jobb!" Nemzeti Ifjúsági Stratégia
2025-ben megkezdődött a Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009–2024 megújítása, egy új Nemzeti Ifjúsági Stratégia kidolgozása, amely célja, hogy a fiatalok aktuális élethelyzetéhez és társadalmi kihívásaihoz jobban igazodjon. Ezt széles körű egyeztetések és roadshow-k előzték meg (fiatalok bevonásával), és a stratégia várhatóan a közeljövőben kerül véglegesítésre. A 2009-ben elfogadott stratégia hangsúlyt helyez az egyéni és közösségi célú tevékenységek támogatására, az ifjúsági közösségek és szervezetek megerősítésére, valamint az ifjúsági szakma fejlesztésére; a fiatalok számára fontos szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés biztosítására, például oktatási intézményekhez, közösségi terekhez, tanácsadó és szociális szolgáltatásokhoz.

A Bács-Kiskun vármegyei SZÚT tartalmilag szorosan illeszkedik e stratégiai célokhoz, gyakorlati, területi szintű érvényesítését támogatja azáltal, hogy feltárja az ifjúsági korosztályok érvényesülését segítő szolgáltatási struktúrákat és fejlesztési irányokat, különös tekintettel a társadalmi integráció és az esélyteremtés szempontjaira.

Országos Fogyatékosságügyi Program 2026–2036
A 72/2025. (XII. 10.) OGY határozattal elfogadott, 2026. január 1-től hatályos Országos Fogyatékosságügyi Program 2026–2036 a fogyatékossággal élő személyek esélyegyenlőségének, önrendelkezésének és társadalmi részvételének erősítését tűzi ki célul a következő tíz évre. A program átfogó szemléletben kezeli a fogyatékosságügyet, kiemelt hangsúlyt helyezve az egészségügyi, szociális, oktatási, foglalkoztatási és közösségi

szolgáltatások hozzáférhetőségének javítására, valamint az inkluzív társadalmi környezet kialakítására.

A SZÚT az egészségügyi és szociális alap- és szakellátások, a támogatott lakhatás, az oktatási intézményrendszer, valamint a közösségi és fejlesztő programok elemzése, az akadálymentesítés és az esélyegyenlőség biztosítására irányuló törekvések bemutatása révén hozzájárul a Bács-Kiskun vármegyében fogyatékossággal élő lakosság szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésének feltérképezéséhez.

Az Európai Unió számára készített köznevelési stratégia 2021–2030

Az Európai Unió számára készített köznevelési stratégia (2021–2030) a méltányos, korszerű és nemzeti alapokon nyugvó köznevelési rendszer megvalósítását célozza, összhangban az uniós oktatáspolitikai irányokkal. A stratégia specifikus célkitűzései között szerepel az oktatás-nevelés belső egyensúlyának biztosítása, a köznevelésben részt vevő emberi erőforrás fejlesztése, a méltányos, egyéni sajátosságokat figyelembe vevő nevelési-oktatási környezet kialakítása, valamint a XXI. század kihívásaira reagáló köznevelés megerősítése. Kiemelt figyelmet fordít továbbá a külhoni magyarok és a magyarországi nemzetiségek oktatásának-nevelésének fejlesztésére.

E stratégiai célokkal összhangban a Bács-Kiskun vármegyei SZÚT átfogó módon méri fel a vármegye oktatási helyzetét, az ellátórendszer működését, valamint az azonosítható nehézségeket és kihívásokat. A SZÚT a rendelkezésre álló adatok alapján bemutatja a vármegye oktatási intézményeit, a tanulói létszám és összetétel jellemzőit, továbbá a megvalósuló oktatási feladatokat az óvodai ellátástól az általános és középfokú oktatáson át a felnőttoktatásig. A vármegyei SZÚT érdemben hozzájárul az Európai Unió számára készített köznevelési stratégia célkitűzéseinek területi szintű érvényesítéséhez, különösen a méltányos hozzáférés és az egyéni szükségletekre reagáló köznevelési környezet kialakítása terén.

Egészséges Magyarország 2021–2027

Az Egészséges Magyarország 2021–2027 az egészségügy átfogó, nemzeti stratégiája a lakosság egészségi állapotának javítását, az egészségben eltöltött életévek számának növelését, valamint az egészségügyi ellátórendszer hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztését tűzi ki célul. A stratégia hangsúlyosan foglalkozik a megelőzéssel, az alapellátás megerősítésével, a területi egyenlőtlenségek csökkentésével, valamint a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésének javításával.

E célkitűzésekkel összhangban a Bács-Kiskun vármegyei SZÚT részletesen feltárja a vármegye egészségügyi alap- és szakellátásának struktúráját, elérhetőségét és kapacitásait. A SZÚT vizsgálja többek között az alapellátási formákat, a járó- és fekvőbeteg-szakellátást, a védőnői és iskola-egészségügyi ellátásokat, valamint az egyéb egészségügyi szolgáltatásokat, lehetővé téve az ellátórendszer működésében jelentkező hiányosságok és területi különbségek azonosítását. A SZÚT a vármegyei szintű egészségügyi szolgáltatások feltérképezésével hozzájárul az ellátáshoz való egyenlőbb hozzáférés megteremtéséhez, a megelőzést és alapellátást erősítő beavatkozások megalapozásához, valamint a lakosság – különösen a hátrányos helyzetű csoportok – egészségi esélyeinek javításához.

Tartós ápolás-gondozásra vonatkozó stratégia

A tartós ápolás-gondozásra vonatkozó stratégiai irányok célja a hosszabb ideig ápolásra, gondozásra szoruló személyek – elsősorban idősek, krónikus betegek és fogyatékossággal élő személyek – életminőségének javítása, valamint az egészségügyi és szociális ellátórendszer összehangolt működésének erősítése. A stratégia kiemelten kezeli az ellátások hozzáférhetőségének javítását, a lakóhelyhez közeli szolgáltatások fejlesztését, továbbá az intézményi és közösségi alapú ellátások közötti átjárhatóságot, figyelembe véve a demográfiai változásokból fakadó növekvő ellátási igényeket.

E célkitűzésekkel összhangban a Bács-Kiskun vármegyei SZÚT az időseket kiemelt célcsoportként azonosítja, és átfogó képet ad a különböző egészségügyi és szociális ellátásokhoz való hozzáférésükről, különösen az idősebb korosztály ápolás-gondozás iránti szükségleteinek megvilágításában.

EU Duna Régió Stratégia

Az EU Duna Régió Stratégia (EUSDR) az Európai Unió egyik makroregionális stratégiája, amely a Duna menti térségek – így Magyarország – fenntartható fejlődését, társadalmi kohézióját és területi együttműködését támogatja. A stratégia átfogó céljai között szerepel a társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek csökkentése, a humán erőforrások fejlesztése, a társadalmi befogadás erősítése, valamint a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségekre és csoportokra. A területi egyenlőtlenségek feltárásával a SZÚT az EUSDR társadalmi dimenziójának megvalósításához járul hozzá a vármegyei lakosság életminőségének javítása és a társadalmi befogadás ösztönzésével.

Bács-Kiskun vármegye Területfejlesztési Koncepciója

Bács-Kiskun vármegye víziója 2040-re: *Bács-Kiskun megye egy olyan hely, amely élő és élhető, ahol jó élni és ahová jó érkezni, amely értéket, egészséget és élményt nyújt az itt élőknek és az ide érkezőknek, valamint amely biztonságos otthon, kiszámítható gazdasági térség*. A Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Koncepció (II. javaslattevő fázis) átfogó jövőképe az élhető, értéket és biztonságot nyújtó vármegye megteremtésére irányul, amelyben kiemelt szerepet kap az emberi erőforrások fejlesztése, a társadalmi kohézió erősítése, valamint a közszolgáltatásokhoz való területileg kiegyenlített hozzáférés biztosítása. A fejlesztési dokumentum horizontális céljai – különösen az esélyegyenlőség, a területi kohézió és a fenntartható fejlődés – hangsúlyosan jelennek meg a szociális, gyermekjóléti, oktatási és egészségügyi ellátórendszerek fejlesztésére vonatkozó stratégiai irányokban. A vármegyei SZÚT adatalapú módon támogatja az emberi erőforrás-fejlesztésre, az esélyteremtésre és a területi különbségek mérséklésére irányuló fejlesztéspolitikai törekvések megvalósítását.

Bács-Kiskun vármegye Területfejlesztési Stratégia és Program2021–2027

Bács-Kiskun vármegye Területfejlesztési Stratégiája megalkotta a vármegye vízióját 2040-re: „Bács-Kiskun megye egy olyan hely, amely élő és élhető, ahol jó élni és ahová jó érkezni, amely értéket, egészséget és élményt nyújt az itt élőknek és az ide érkezőknek, valamint amely biztonságos otthon, kiszámítható gazdasági térség.” A „Belülről vezérelt ember és közösség” átfogó célként tűzte ki a vármegye társadalmi megújulását, a területi és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentését, valamint a leszakadó térségek és társadalmi csoportok integrációját. Ennek érdekében hangsúlyt kap a vidéki térségek népességmegtartó képességének erősítése, a várostérségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, továbbá a lakosság mentális és fizikai egészségének fejlesztése. A stratégia különösen fontosnak tekinti a szociális, gyermekjóléti, oktatási, egészségügyi, kulturális és sport szolgáltatások területileg kiegyenlített fejlesztését, valamint az ezekhez való egyenlő hozzáférés biztosítását minden társadalmi csoport számára.

A vármegyei területfejlesztési program hét prioritást határoz meg: *Gazdaság- és foglalkoztatás-élénkítés, A vidék fejlesztése és a népességmegtartó-képesség erősítése; Térségi elérhetőség és mobilitás; Erőforrásaink megőrzése, fejlesztése és hatékony használata; Ember, család, közösség; Digitális és kreatív megye; Térségmarketing.* A SZÚT elemzései közvetlenül támogatják az olyan beavatkozási területek megvalósítását, mint az esélyteremtés, a várostérségi infrastrukturális és szolgáltatási kapcsolatok fejlesztése, valamint a komplex programmal fejlesztendő járások társadalmi-gazdasági felzárkóztatása, mivel adat- és helyzetfeltáró alapot biztosítanak a célzott fejlesztések középtávú tervezéséhez. A program több beavatkozási tengely mentén hangsúlyozza az oktatási, egészségügyi, szociális és közösségi

infrastruktúrák fejlesztésének szükségességét, különösen a hátrányos helyzetű járásokban és térségekben.

Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Programja (ITP) 2021-2027
A TOP Plusz források felhasználása érdekében készült el az integrált, stratégiai gondolkodásra alapozott Bács-Kiskun vármegyei ITP. Az ITP a vármegye koncepcionális és programszintű fejlesztési elképzeléseit vezeti össze a TOP Plusz támogatható intézkedésekkel. A program kiemelt hangsúlyt helyez a humán szolgáltatások fejlesztésére, a hátrányos helyzetű térségek és célcsoportok támogatására, valamint a várostérségi és térségi együttműködések erősítésére.

E beavatkozási irányokkal szorosan összhangban a SZÚT részletes, területi szintű feltárást nyújt a vármegye egészségügyi, szociális, gyermekjóléti, oktatási és közösségi szolgáltatásainak elérhetőségéről és működéséről. A SZÚT elemzései hozzájárulnak az ITP-ben megfogalmazott integrált fejlesztések megalapozásához, priorizálásához, a vármegyei döntéshozatal támogatásához.

Bács-Kiskun vármegye Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Stratégiája
A stratégia a vármegye gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási jövőképét teremti meg a következő specifikus területeken történő beavatkozások tervezésével: *A foglalkoztatási szint javítása, a hátrányos helyzetű célcsoporttagok munkaerőpiacra lépésének és tartós ottmaradásának támogatása; A helyi termékek és szolgáltatások továbbfejlesztése, piacra jutásuk támogatása; A szociális gazdaság erősítése; Vállalkozás- és befektetésösztönzés, a gazdasági környezet javítása; A térségi gazdaság működtetésében érintett szereplők együttműködéseinek előmozdítása.* A SZÚT területspecifikus elemzései közvetlenül támogatják a stratégiában kijelölt beavatkozások területi és célcsoporti azonosítását.

Bács-Kiskun vármegyei Felzárkózási Stratégia és Terv 2020–2027
A vármegyei felzárkózási stratégia többszintű célrendszer megfogalmazásával mutatja be a jövőkép elérése felé vezető feladatok irányát és tartalmát. Az átfogó cél Bács-Kiskun vármegye hátrányos helyzetű csoportjainak felzárkózása, esélyegyenlőségük javulása. E cél elérése érdekében a stratégia specifikus célokat jelöl ki a felzárkózás szempontjából fontos beavatkozási területek vonatkozásában, melyek a képzettség és a foglalkoztatási esélyek javítása, lakhatási hátrányok csökkentése, egészségi állapot javítása, szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése, társadalmi környezet javítása. A specifikus célok a stratégia által azonosított problémák által leginkább érintett kiemelt célcsoportokra vonatkoznak: romák, nők, gyermekek, idősek, fogyatékkal élők, tanyán élők. A SZÚT dokumentum a tématerületi és célcsoporti kapcsolódásából fakadóan, a SZÚT-ban azonosított problémák és szolgáltatási hiányosságok megfelelő alapot biztosítanak a vármegyei felzárkózási stratégia értékeléséhez, felülvizsgálatához.

Bács-Kiskun Megyei Cigány Felzárkózási Program
A vármegyei Cigány Felzárkózási Program (a továbbiakban Program) fókusza egybeesik a SZÚT egyik vizsgálati célcsoportjával, a roma lakossággal. A Programban 2027-ig terjedő időszakra meghatározott intézkedéscsomagokhoz – társadalom érzékenyítése; közösségfejlesztés, nevelés; oktatáshoz való hozzáférés és az eredményes iskolai részvétel javítása; foglalkoztatás, foglalkoztathatóság javítása, munkahelyteremtés; lakhatási körülmények javítása; felzárkózást segítő intézményrendszer – szorosan kapcsolódnak a SZÚT által, az oktatás-képzés, szociális- és gyermekvédelem, lakhatás-közszolgáltatások, infrastruktúra, egészségügy, közösségi programok területeken feltárt hiányosságokhoz. A SZÚT aktuális helyzetképet ad, így az ennek nyomán kijelölendő javaslatok, beavatkozások reagálhatnak az időközben megvalósult fejlesztésekre, intézkedésekre, vagy az esetlegesen kialakult újabb hiányokra.

Szolgáltatástervezési koncepció
A szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében – jogszabályban meghatározottak szerint – szolgáltatástervezési koncepciót készít. A települési szolgáltatástervezési koncepciók elkészítéséhez, felülvizsgálatához nyújt részletes elemzéseket a SZÚT dokumentum szociális alap- és szakellátásokkal, valamint a gyermekjóléti alapellátás és szakellátás keretében nyújtott szolgáltatások fejezete.

Megyei intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési terv
A köznevelés-fejlesztési terv dokumentum elkészítésének kötelezettsége *a nemzeti köznevelésről szóló* 2011. évi CXC. törvény 75. § (1) bekezdése alapján jött létre. A kormányhivatal készít megyei szintű bontásban feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével. Bár a törvényi kötelezettség még hatályos, a köznevelési irányítási és intézményrendszerben történt változások miatt ilyen dokumentum nem érhető el Bács-Kiskun vármegyére vonatkozóan.

Bács-Kiskun vármegyei Sportfejlesztési Koncepció 2026-2030
A Bács-Kiskun vármegyei Sportfejlesztési Koncepció 2026–2030 a sportot a vármegye társadalmi és egészségfejlesztési rendszerének egyik meghatározó pilléreként kezeli. A dokumentum kiemelt figyelmet fordít a szabadidősport, a diáksport, valamint a fogyatékossággal élők sportjának fejlesztésére, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a lakosság egészségi állapotának javításához, a közösségi aktivitás erősítéséhez és a társadalmi integráció elősegítéséhez. A koncepció hangsúlyt helyez a sportolási lehetőségek területi hozzáférhetőségének javítására, az oktatási intézmények sportéletének támogatására, valamint a helyi közösségek sporttevékenységeit erősítő együttműködések fejlesztésére. E célkitűzésekkel összhangban a SZÚT a közösségi szolgáltatások, az oktatási intézmények, valamint a lakosság egészségi állapotát és életminőségét befolyásoló tényezők vizsgálatán keresztül hozzájárul a sportfejlesztési koncepció célrendszerének megvalósításához, a sportolási lehetőségek bővítését és a közösségi aktivitást erősítő fejlesztések tervezéséhez.

Bács-Kiskun vármegyei Klímastratégia 2025-2030, kitekintéssel 2050-ig
A Bács-Kiskun vármegye előtt álló éghajlatváltozással összefüggő jövőbeli célokat és feladatokat egy egységes Klímastratégia foglalja össze. A Bács-Kiskun Vármegyei Klímastratégia 2025–2030 célja, hogy a vármegye felkészüljön az éghajlatváltozásból eredő kihívásokra, mérsékelje az üvegházhatású gázok kibocsátását, valamint erősítse a települések és a lakosság alkalmazkodóképességét. A dokumentum a kibocsátáscsökkentési, alkalmazkodási és szemléletformálási célok mentén fogalmaz meg intézkedéseket, amelyek érintik többek között az energiagazdálkodás, a közlekedés, a mezőgazdaság, a vízgazdálkodás, a települési környezet, valamint az emberi egészség és a lakossági tudatosság területét. A SZÚT a vármegye humán szolgáltatási rendszerének – különösen az egészségügyi, szociális, lakhatási, oktatási és közösségi szolgáltatások – feltárásán keresztül hozzájárul a klímaváltozás társadalmi hatásainak kezeléséhez. A SZÚT által bemutatott szolgáltatási struktúra és területi hozzáférési viszonyok segítik az olyan intézkedések tervezését, amelyek a lakosság egészségének védelmét, a települési közösségek alkalmazkodóképességének erősítését, valamint a környezeti szemléletformálást támogatják.

Bács-Kiskun vármegye Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP) 2018-2030
A SECAP azonos súllyal kezeli az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló célokat, intézkedéseket. Kibocsátáscsökkentési cél az épületállomány üzemeltetésére, a közlekedésre, továbbá a közvilágításra visszavezethető üvegházhatású gáz kibocsátás 2030-ig 40%-kal csökkenjen 2012-höz képest. A lakóépületállományra vonatkozó beavatkozások esetében figyelembe veendő a SZÚT-ban

megfogalmazott lakhatási kockázatok, kiemelten az energiakitettség és az energiaszegénység lehetősége különösen az alacsony jövedelmű háztartások sérülékenysége esetében. Az alkalmazkodási célok megvalósítására tervezett egészségmegőrző programok lebonyolítása, tanyán élő lakosság védelme szélsőséges időjárási körülmények között – tanyagondnoki szolgálat fenntartása beavatkozásokhoz közvetlenül kapcsolódnak a SZÚT egészségügyi, szociális- és gyermekvédelem, közösségi programok tématerületein megfogalmazott, területi és települési szintű elemzései, valamint a helyzetelemzéseken nyugvó problémafeltárásai.

Bács-Kiskun vármegye Környezetvédelmi Programja 2022-2027
A vármegye 2022-ben elfogadott Környezetvédelmi Programja körvonalazza a hosszú távon követendő környezetfejlesztési elveket és a környezetvédelmi stratégia elemeit, meghatározza a környezeti/környezetminőségi célállapot jellemzőit, valamint megadja a célállapot eléréséhez szükséges beavatkozások, kezdeményezések körét, és azok hatásait az épített és a természeti környezet minőségére, állapotára. A program környezet-egészségügyi állapotfelmérése a SZÚT általános helyzetfeltáró, valamint egészségügyi tématerületeihez szorosan kapcsolódik, továbbá a lakhatás, infrastruktúra, közszolgáltatások, valamint egészségügyi ellátórendszer vizsgálatán keresztül feltárja azokat a társadalmi és területi tényezőket, amelyek hatással vannak a lakosság egészségi állapotára és életminőségére. A SZÚT elemzések így hozzájárulnak az olyan stratégiai célok megvalósításának megalapozásához, mint „az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, valamint a környezetterhelés hatásainak csökkentése Bács-Kiskun vármegye területén”.

V. Partnerségi lépések, egyeztetések

A SZÚT és az arra épülő VEP kidolgozása során alapvető cél – összhangban a Bács-Kiskun Vármegyei Partnerségi Programban[58] lefektetett elvekkel – az érintett társadalmi csoportok, közösségek és érdekeltek bevonása azért, hogy a különböző nézőpontok, igények és érdekek széles körben megjelenjenek a szolgáltatási hiányok feltárása és az azok kezelését támogató javaslatok megfogalmazása során. A bevonás eszközeiként értelmezhető a **lakossági kérdőíves felmérés, a Vármegyei Felzárkózási Fórum és a Tematikus Munkacsoportülések** során zajló diskurzus, illetve a helyi szereplők egyéni és csoportos interjúk keretében való megszólaltatása is.
A dokumentumok véleményezésének, társadalmasításának és elfogadásának menete az alábbi lépésekből áll:

- 1. Kidolgozás – A lakosság, illetve az egyes tématerületek vagy kiemelt célcsoportok szempontjából releváns szervezetek, érdekképviseletek és szakemberek széles körű megkérdezésén alapulva készült el a dokumentumok tervezete.
- 2. Társadalmasítás – A SZÚT dokumentum társadalmi egyeztetésének célja, hogy a lehető legszélesebb körben gyűjtse össze a lakosság, a helyi közösségek, a szakmai és civil szervezetek, valamint az érintett érdekképviseleti szervek észrevételeit és javaslatait. A társadalmasítás során a dokumentum teljes terjedelmében közzétételre kerül a vármegyei önkormányzat honlapján, továbbá megküldésre kerül az előzetesen egyeztetett, releváns partnerszervezetek részére. Ez lehetővé teszi, hogy a különböző társadalmi csoportok képviselői, a szakmai szereplők és a civil közösségek saját szempontjaikat és tapasztalataikat is érvényesíthessék a véleményezés során. A megalapozott észrevételek beépítésre kerülnek a dokumentumba, miközben a be nem építhetők külön kerülnek rögzítésre és indoklással ellátva dokumentálásra. Ez a folyamat biztosítja az átláthatóságot, valamint a társadalmi egyeztetés valóban érdemi tartalommal járul hozzá a dokumentum véglegesítéséhez.

[58] Bács-Kiskun Vármegyei Területfejlesztési és Partnerségi Terv és a Területfejlesztési Program Végrehajtására vonatkozó Partnerségi Program

- 3. Vármegyei Felzárkózási Fórum általi elfogadás – Az így kiegészítésre és pontosításra kerülő dokumentum érkezik a Vármegyei Felzárkózási Fórum elé, amely az összesített társadalmi visszajelzések és a beépített módosítások alapján tárgyalja és fogadja el az anyagot.
- 4. Vármegyei Közgyűlés általi elfogadás – A véglegesített és már Felzárkózási Fórum által elfogadott dokumentum a Vármegyei Közgyűlés elé kerül, amely döntést hoz az elfogadásáról.
- 5. Közzététel – Az elfogadott dokumentumok a vármegye honlapján nyilvánosan elérhetővé válnak.

A SZÚT dokumentum elfogadásának ütemezése		
Tevékenység	**Kezdődátum**	**Záródátum**
SZÚT társadalmasítása	2026.03.16	2026.03.31
SZÚT-hoz kapcsolódó esetleges módosítási igények átvezetése	2026.04.01	2026.04.10
SZÚT elfogadtatása a Felzárkózási Fórummal	2026.04.13	2026.04.30
SZÚT-hoz kapcsolódó esetleges módosítási igények átvezetése	2026.05.04	2026.05.08
SZÚT Vármegyei Közgyűlés általi elfogadása	2026.06.01	2026.06.30

A SZÚT dokumentum elkészítéséhez kapcsolódó Felzárkózási Fórumokról, valamint Tematikus Munkacsoportülésekről publikált **sajtómegjelenések** a következők:

- Felzárkózási Fórum alakuló ülés: https://www.bacskiskun.hu/hirek/bacs-kiskun-jo-itt-lenni
- Tematikus Munkacsoport I. ülés: https://www.bacskiskun.hu/hirek/bacs-kiskun-jo-itt-lenni-fokuszban-a-hatranyos-helyzetu-csoportok
- Tematikus Munkacsoport II. ülés: https://www.bacskiskun.hu/hirek/masodik-alkalommal-ulesezett-bacs-kiskun-varmegyei-felzarkozasi-forum-tematikus-munkacsoportja
- Felzárkózási Fórum II. ülés: https://www.bacskiskun.hu/hirek/uj-tagokkal-bovult-a-felzarkozasi-forum
- Tematikus Munkacsoport III. ülés: https://www.bacskiskun.hu/hirek/hatranyos-helyzetu-csoportok-fokuszban-a-nok
- Tematikus Munkacsoport IV. ülés: https://www.bacskiskun.hu/hirek/fokuszban-a-tanyan-elok
- Felzárkózási Fórum III. ülés: https://www.bacskiskun.hu/hirek/varmegyei-felzarkozasi-forum-a-cel-a-kozszolgaltatasok-fejlesztese
- Tematikus Munkacsoport V. ülés: https://www.bacskiskun.hu/hirek/bacs-kiskun-jo-itt-lenni-fokuszban-a-romak-felzarkozasa